

745631

BI
TEMA ASTRA
SIBIU

ALMANAH TURISTIC

1960

OFICIUL NAȚIONAL DE TURISM „CARPAȚI”

I 45631

BIBLIOTECA "ASTRA"
SIBIU

Grigore

ALMANAH TURISTIC

Grigore
Grigore
Grigore

OFICIUL NAȚIONAL DE TURISM CARPATI

93247

T

ineretul nostru

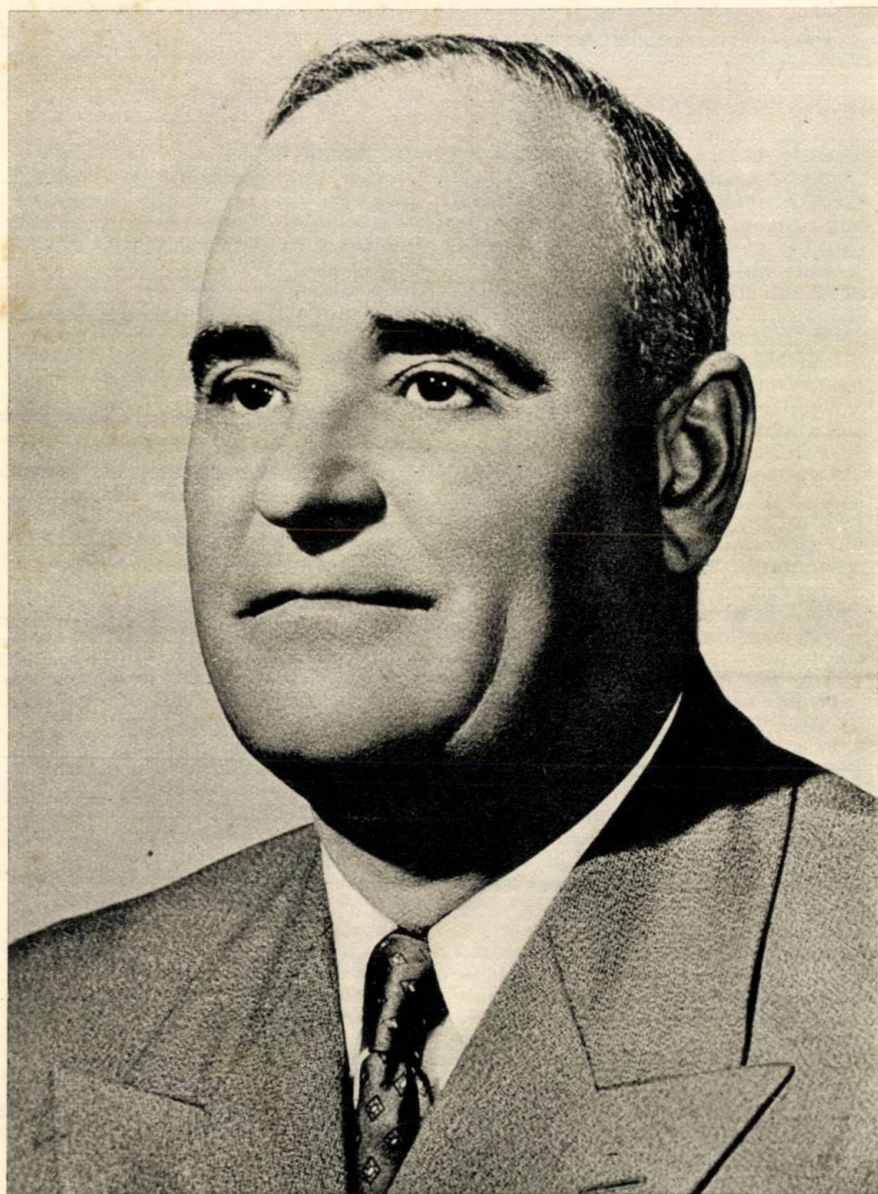
trebuie învățat să cunoască și să iubească minunatele frumuseți și bogății ale țării noastre. Pământul patriei noastre oferă tot ceea ce poate face viața omului bogată și fericită. Avem câmpii mănoase, ale căror rod poate fi înzecit. În măruntaiele pământului nostru se găsesc: petrol, fier, cărbune, și alte comori încă necercetate. Avem căderi de apă a căror putere încă neîmblânzită poate pune în mișcare sute de uzine pe întreg cuprinsul țării. Să înarmăm pe tinerii fii ai patriei noastre cu puterea științei, să aprindem în sufletul fiecărui tânăr mîndria de stăpîn al acestor bogății nesecate și rîvna de a le pune în slujba poporului pentru binele omului, pentru înflorirea patriei noastre.

Din cuvîntarea tovarășului

GH. GHEORGHIU-DEJ

ținută la Congresul Învățătorilor din R.P.R.

Tovarășul GH. GHEORGHIU-DEJ
prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român

In anii regimului democrat popular activitatea turistică internă și internațională din țara noastră, condusă și îndrumată de partid și guvern, a înregistrat succese pe linia antrenării maselor de oameni ai muncii în practicarea turismului și intensificării schimbului de turiști cu străinătatea.

Practicarea cu regularitate a turismului contribuie la întărirea sănătății oamenilor muncii, pregătindu-i pentru o muncă de înaltă productivitate și apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru. Prin cunoașterea frumuseților patriei, a monumentelor istorice din trecutul glorios de luptă al poporului nostru, a realizărilor regimului democrat popular, masele de oameni ai muncii sînt educate în spiritul dragostei neîmurmurate față de patrie, iar avîntul lor în munca de construire a socialismului capătă un nou și puternic impuls.

Pe plan extern, turismul este chemat să contribuie la întărirea prieteniei între popoarele care construiesc socialismul, ușurînd schimbul de experiență și contribuind la educarea maselor în spiritul internaționalismului proletar. În relațiile cu celelalte țări, turismul contribuie la transpunerea în viață a politicii de colaborare și coexistență pașnică dusă de țările lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică.

Turismul internațional s-a dovedit a fi un bun mesager al ideii de colaborare între popoare, un mijloc eficace de stringere a relațiilor de prietenie și un factor activ în popularizarea realizărilor regimului democrat popular. Creșterea continuă a numărului de turiști dornici să cunoască realizările țării noastre se explică nu numai prin bogăția de atracții turistice caracteristice Republicii Populare Romîne, ci și

prin dorința de cunoaștere a realizărilor oamenilor muncii din țara noastră.

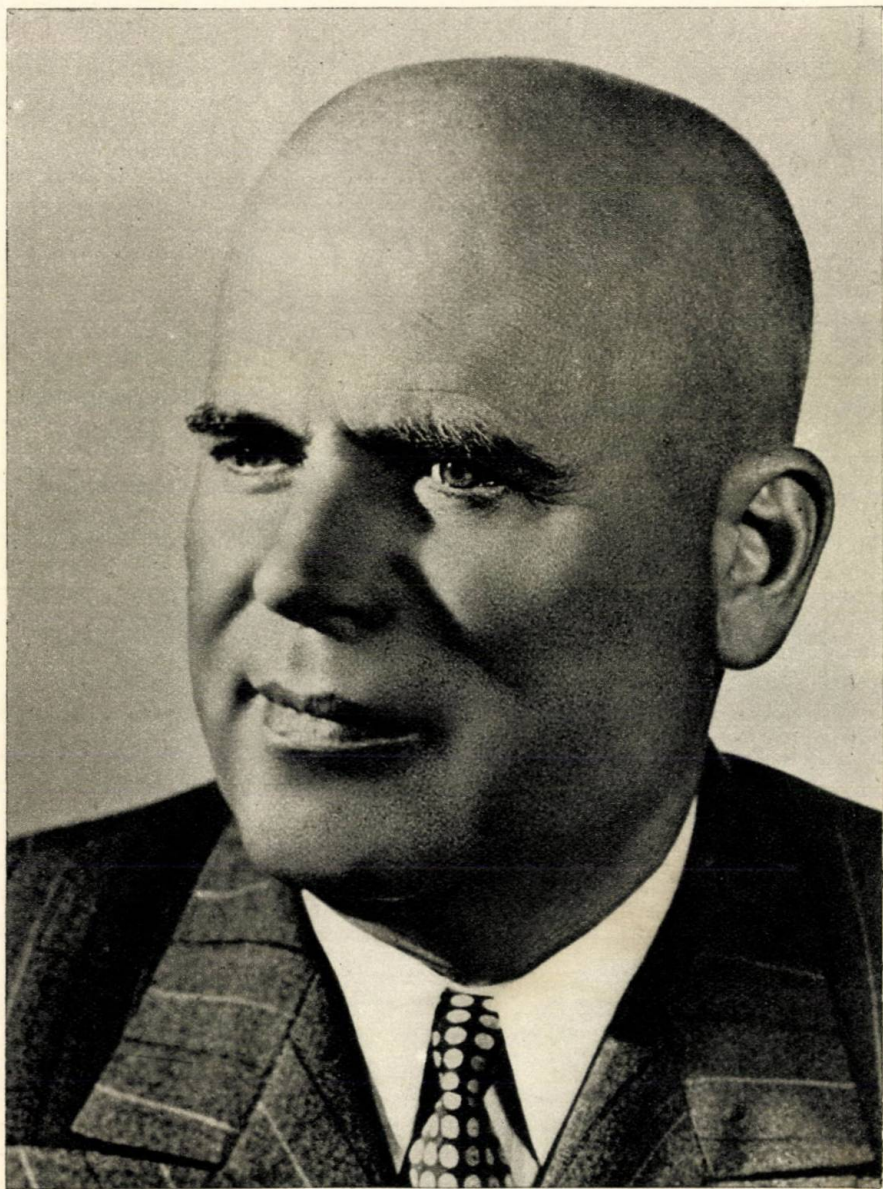
În condițiile actuale ale construirii socialismului în Republica Populară Romînă și în lumina sarcinilor trasate de Plenara C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958, cu privire la ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc, este necesar a se lua măsuri care să ducă la o dezvoltare și mai puternică a turismului intern și internațional din Republica Populară Romînă, prin crearea unei baze materiale cît mai dezvoltate și prin asigurarea unei coordonări și îndrumări unitare a întregii activități turistice din țara noastră. Se va realiza astfel o mai bună și mai complexă valorificare a bazei turistice existente, punerea în valoare a noi zone și obiective turistice, desființîndu-se paralelismul existent în ceea ce privește administrarea și gospodărirea bazelor turistice.

În cadrul acestor măsuri, Oficiul Național de Turism „Carpați” își extinde activitatea, preluînd întreaga bază materială a turismului, și capătă totodată și sarcina organizării de acțiuni turistice interne. În noua formă, Oficiul Național de Turism „Carpați”, ieșind din cadrul Ministerului Comerțului și trecînd pe lângă Uniunea de Cultură Fizică și Sport, va avea sarcina asigurării condițiilor materiale celor mai bune de practicare a turismului intern și internațional.

Oficiul Național de Turism „Carpați” va întreprinde acțiuni largi de popularizare a frumuseților patriei noastre și a realizărilor oamenilor muncii, prin toate mijloacele de propagandă, în țară și străinătate și va organiza vizitarea principalelor obiective turistice, istorice, culturale din Republica Populară Romînă și de peste hotare.

(Din HOTĂRÎREA Nr. 86 — 1959 a
CONSILIULUI de MINIȘTRI al R.P.R.).

Tovarășul CHIVU STOICA
președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne

PATRIA

*Ce-i patria? — Durerea mea de-acum
Că ninge greu în plină primăvară,
Că zace floarea de cireș pe drum,
Că multe boabe n-au să mai răsară.*

*Ce-i patria? — Nădejdea că ogorul
Muncit cu rîonă și cu iscusință
Va bucura cu roade arătorul,
Că vom avea-n hambar cu prisosință.*

*Ce-i patria? — E faptul că te bucuri,
De tona de cărbune peste plan,
Ori te-ntristezi cînd nu-s pe viță struguri
Și-adăști să oină cu belșug alt an.*

*Ce-i patria? — E Dunărea albastră,
E Bărăganul, Munții Apuseni,
E lupta de milenii, lupta noastră,
Romîni și neromîni, dar pămînteni.*

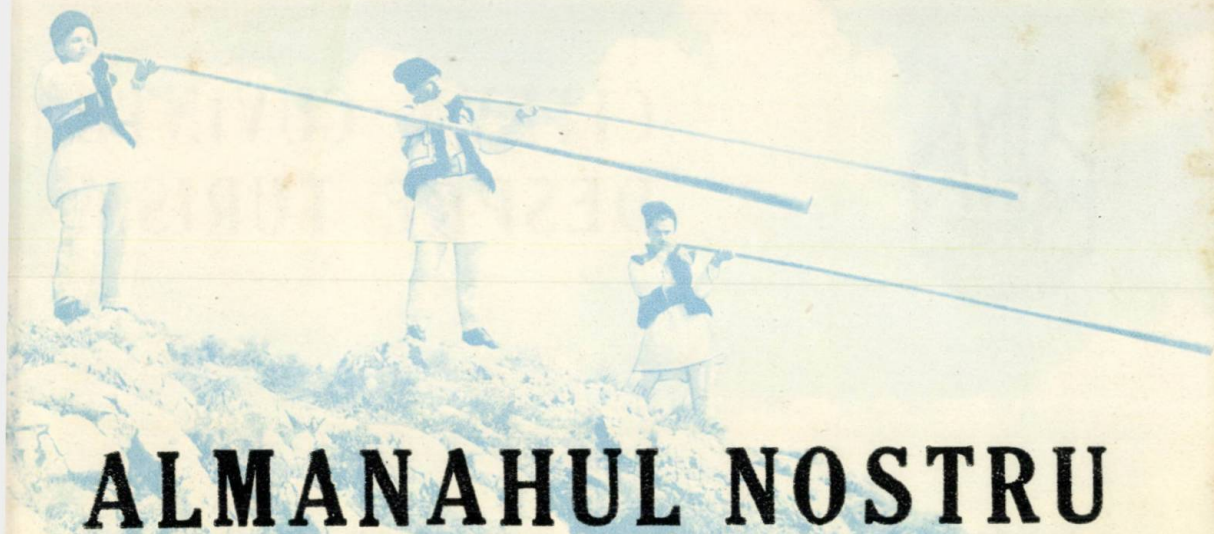
*Ce-i patria? — E singele vărsat
De mii și milioane de eroi,
Din orice colț de țară, orice sat
Și orișicare casă de la noi.*

*Ce-i patria? — Ești dumneata și eu
Și toți acei ce sînt cu noi de-o seamă,
Și gata sînt să sară cînd e greu,
Cînd patria s-o apărăm ne chiamă.*

*Ce-i patria? — E pasul apăsător
Cînd trec, trec rînduri—rînduri muncitorii
Cu steagul roșu-n oînt desfășurat
Duși de partidul nostru spre victorii.*

Mihai Beniuc

ALMANAHUL NOSTRU

O.N.T. Carpați (ONETEUL) scoate primul Almanah.

Aceste trei litere inițiale denumesc prescurtat Oficiul Național de Turism, organizat pentru călătoriile prin țară, cu prelungiri periodice prin străinătăți.

Almanahul se adresează, natural, cititorului român, care, din nefericire, își cunoaște patria prea puțin, ca un îndemn stăruitor la mișcarea din loc sedentar pentru înflorirea fizică și morală a muncitorilor de toată categoria, fixați profesional de sculele unui atelier sau birou, tot un atelier și el. Ieșirea din monotonia activităților utile, cotidiene, înviorază, face mintea mai ageră și simțirea mai bogată, împuternicește, dă noi puteri la lucru și bucurii. Inițiativele de Stat actuale, inexistente mai înainte de 15 ani, de a se trimite miile de adulți și copii, la mare și munte, au acest fericit înțeles.

S-ar fi căutat cândva un surogat al imperativei trebuințe de odihnitoare înfrăgezire, pe care natura l-a găsit în alternarea dintre zi și noapte, dintre arșiță și rouă, și surogatul a fost de hîrtie, ieșind o sărăcăcioasă *România pitorească*, scrisă la Ministerul Instrucțiunii Publice, cu ochii la arhivar, de către poetul Alexandru Vlahuță, însărcinat să desfacă harta frumuseților noastre, — prea departe de scopul, poate că propus. Desigur că o literatură turistică, încă puțină, ar fi suplinit, foarte relativ, pentru cititorul lenevos, de pe canapea, contactul direct cu mărețiile splendidelor priveliști românești. Poate că și simțămîntul patriotic verbal și redus al stăpînirilor anterioare, gata de orice concesi și alianțe, s-a datorat lipsei de strînsă prietenie, activă, aș zice de înfrățire în dragoste cu apele, cu pămînturile, codrii și piscurile Romîniei lor.

Ar fi preferabil alt cuvînt în locul „turismului” luat cu împrumut de la streinii, dar nu-l avem. „Drumeția”, derivat literar din *drumeț*, evocă prea mult picioarele goale și traista-n băț ale pribeagului rupt de oboseală, cerșetor din sat în sat a unui ungher pe laviță și a unui dărab de lipie.

Termenul are astăzi o amploare vastă. La mijloacele de odinioară, trenul, carul, căruța, roibușul călătorit, se adaugă în superlativ automobilul, care, în milioanele lui de exemplare, constituie dominantă incomparabilă a circulației universale. „Oneteul” nostru acoperă șoselele și țara cu frumoasele și încăpătoare, și rapidele lui autobuze.

E un fel de rușine să nu ne cunoaștem țara. Ca și limba ea trebuie să se identifice cu fiecare din noi.

Țara te așteaptă, cititorule. Dumneata ce mai aștepți?

TUDOR ARGHEZI

CÎTEVA CUVINTE DESPRE TURISM

de GH. TEODORESCU
Director General al O.N.T. „Carpați“

Vorbind despre turism ne gîndim la natură, la viața în aer liber, la priveliștele minunate și mereu schimbătoare ale patriei, la omul pe care-l întîlnim nu numai la locul său de muncă unde creiază noul în peisajul modern al socialismului ci și pe potecile de munte. De aceea, turismul constituie o atracție permanentă pentru tineri și vîrstnici, care, practicîndu-l, învață să-și cunoască și să-și iubească țara. Diversitatea și pitorescul reliefului său, falnicele culmi ale Carpaților, dealurile încărcate de rod, tainica lume de basm a Deltei, litoralul însoțit al Mării Negre, an de an altul, fiecare în parte și toate la un loc îmbie la drumeție..

Oficiului Național de Turism „Carpați“ îi revine frumoasa misiune de a face cunoscute aceste frumuseți în țară și peste hotare, de a înlesni maselor de vrednici constructori ai socialismului practicarea turismului pe plan intern și în țările prietene, mijloc de

întărire a sănătății și de educare în spirit comunist.

De aceea activitatea sa este pe cît de complexă pe atît de necesară. Și spre deosebire de trecut cînd turismul era accesibil doar înstăriților, merg astăzi pe munte, la mare și în străinătate oameni ai muncii, țărani colectiviști, intelectuali devotați poporului.

Turismul capătă în aceste condiții un conținut nou, cu semnificații multiple. El înlesnește studierea și cunoașterea trecutului glorios de luptă al poporului român, eroicele sale clase muncitoare, realizările cele mai actuale ale constructorilor socialismului din patria noastră.

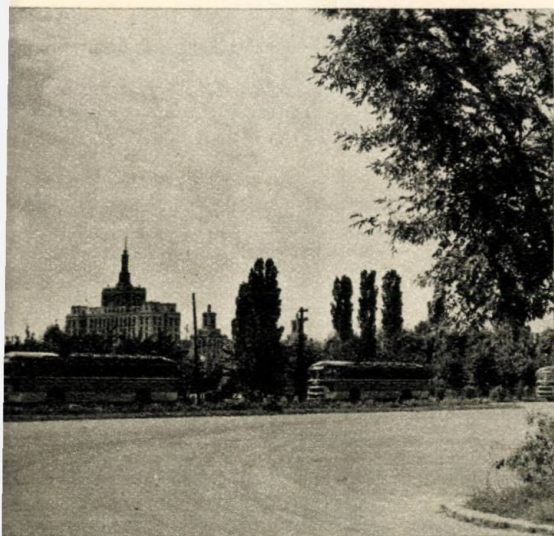
Astfel se explică și creșterea numărului celor care practică turismul de la 30 000 în 1949, la 2 500 000 în ultimul an. Baza materială a turismului s-a dezvoltat de asemenea în această perioadă. Cele 88 de cabane existente în 1948 puteau să găzduiască 4 400 de

Turiști romîni în Piața Roșie din Moscova

Cabanele din munți primesc din ce în ce mai mulți oaspeți din rîndul muncitorilor

Un punct de atracție pentru turiști îl constituie mărețele construcții din anii regimului democrat popular

turiști, iar astăzi cele 170 de construcții destinate turiștilor pot primi 15 000 de oaspeți.

Pe litoralul Mării Negre, la Mamaia, s-a construit doar în ultimul an un complex hotelier de 3 500 de locuri, iar la Poiana Stalin a fost dat în funcțiune în primăvara lui 1959 un alt complex turistic, ținta multor pasionați ai drumurilor de munte.

Pe plan internațional, turismul a devenit un mesager al ideii de colaborare și pace, un mijloc puternic de strângere a relațiilor de prietenie cu popoarele țărilor care construiesc, ca și noi, socialismul. De aceea, nu trebuie să surprindă creșterea vertiginoasă, de la an la an, a numărului de turiști care ne vizitează țara și al celor români plecați în excursii peste hotare.

În afară de aceasta turismul s-a îmbogățit cu noi forme, posibile doar într-un regim în care puterea aparține poporului. Așa, de pildă, se întreprind călătorii de studii în diverse domenii, excursii prilejuite de mari manifestări culturale sau sportive de interes internațional, organizări de vânători, croaziere ale prieteniei — reunind pe bordul primitiv al motonavei „Transilvania” cetățeni ai mai multor țări — vizite la marile întreprinderi, expoziții, șantiere — veritabile schimburi de experiență între muncitori ai

Hotelul „Internațional” din Mamaia și-a cucerit o binemeritată faimă printre turiști români și străini

diferitelor state — săptămîni turistice, la munte sau la mare, tabere internaționale pentru tineret.

Aceasta este o oglindă a acțiunilor de pînă acum ale O.N.T.-ului, dar și în turism ceea ce interesează mai mult este desigur, viitorul.

Lărgirea sferei de activitate a Oficiului Național de Turism „Carpați” este necontenită, deoarece atît frumusețile patriei cît și dorința marilor mase de a le cunoaște sînt nesecate. Iată de ce în planul de perspectivă, în curs de realizare, sînt prevăzute noi construcții și amenajări, deschiderea unor noi zone turistice (Delta Dunării, munții Apuseni, Retezat, Valea Oltului etc.), precum și valorificarea altor importante obiective turistice.

Vizitatorilor străini, mereu mai numeroși, li se vor asigura servicii turistice superioare, programe variate, astfel încît ei să-și poată face o idee cît mai completă despre Republica Populară Romînă.

În ce privește O.N.T.-ul, el va încerca să răspundă cu cînte și de aci înainte sarcinilor ce îi revin în vederea popularizării frumuseților patriei, dezvoltînd necontenit turismul, acest minunat mijloc de întărire a sănătății celor ce muncesc, de cunoaștere și apropiere între popoare.

prietenii naturii

In 1919, an de creștere a valului revoluționar sub influența Marelui Octombrie, s-au pus bazele societății „Prietenii Naturii”, asociația muncitorească în care se desfășura pe lângă turism și o activitate de educație politică de clasă.

Astfel, la puțină vreme după înființare, „Prietenii Naturii” prin cele 15 filiale din țară deveni o puternică organizație aflată sub influența elementelor comuniste din Partidul Socialist. După crearea Partidului Comunist Român, organizații ale partidului au folosit „Prietenii Naturii” ca unul din mijloacele eficace de legătură cu masele, stabilind unele legături la țară, organizând în acest scop excursii în diferite regiuni.

În zilele de sărbătoare, dar mai cu seamă de 1 Mai, ziua internațională a clasei muncitoare, „Prietenii Naturii” organiza excursii pentru muncitori în pădurile din jurul orașelor și, după posibilități, la munte.

Cu prilejul excursiilor, turiștilor muncitori li se vorbea despre problemele poli-

tice ale vremii, despre lupta de clasă, despre organizarea primului stat socialist din lume, despre internaționalismul proletar, despre pace.

Informată despre ce se întâmplă la aceste ieșiri în aer liber, poliția intervenea de multe ori cu brutalitate, dar serbările cîmpenești continuau, bucurîndu-se de un larg răsunet în rîndurile tinerilor muncitori.

„Tineretul Socialist” organ al Comitetului Central al Tineretului Socialist, ziar aflat sub directă conducere a P.C.R. începuse să publice o rubrică de sport pentru muncitori. În această rubrică se însera din ce în ce mai des note în legătură cu activitatea bogată a „Prietenilor Naturii”.

În 1924 a avut loc la București conferința pe țară a acestei organizații, cu care prilej s-a ales noua conducere alcătuită, — în cea mai mare parte din comuniști.

La descinderea făcută de organele siguranței la sediul P.C.R. a fost găsită și darea de seamă a acestei ședințe. Atît au așteptat zbirii regimului burghezo-moșieresc. Siguranța a înaintat imediat

o sezizare Uniunii Federației Sportive din România cu următoarea concluzie: „Siguranța Generală a Statului nu poate garanta liniștea internă dacă Asociația „Prietenii Naturii” cu cele 15 filiale ale sale nu va fi dizolvată”.

Printr-un „înalt ordin” semnat chiar de prințul Carol, care avea să devină mai apoi regele Carol II cel urît și blestemat de popor, societatea noastră cu toate filialele sale a fost dizolvată.

Muncitorii însă, nu au dat înapoi. Curînd după dizolvare a luat ființă, în cadrul Sindicatelor Unitare, asociația sportivă „Stăruința” care a continuat tradiția muncitorească a primei societăți turistice din România. Și dacă asociația „Prietenii Naturii” se ocupase aproape numai de turism, „Stăruința”, puternică asociație muncitorească, și-a dezvoltat activitatea polisportivă sub directă îndrumare a Partidului folosind sportul ca un mijloc de educare comunistă a tinerilor muncitori.

Aurel Kahane

Industria Bucureștiului produce azi ce nu se producea înainte nicăieri în țara noastră: combine cerealiere, autobuze, troleibuze, mori de ciment, utilaj electrotehnic, aparate de radio, biciclete, mase plastice și obiecte din mase plastice, medicamente de sinteză, lenjerie și ciorapi din relon românesc, etc.

În 1944, muzeele Bucureștiului au fost vizitate de 3 600 persoane. Media anuală a vizitatorilor în cei cincisprezece ani scurși de la eliberare este de 752 658 cetățeni. Această medie este, însă, în permanentă creștere. Muzeul Satului, de pildă, a fost vizitat în 1951 de 20 275 persoane, pentru ca numai în primele șapte luni ale anului trecut să fie cercetat de 73 577 persoane.

BUCUREȘTI

ORAȘ IUBIT

fi dorind adausul surprinzător de frumusețe pe care îl conferă Bucureștilor colanul său limpede și răcoros de lacuri, cu plajele, strandurile, debarcaderele și cluburile lor nautice? Care altă capitală nu ar rivni, la distanța unui bilet de troleibuz și tramvai, pădurile în care ne desfășăm noi la Pâneasa și Pustnicul, la Andronache și Pasărea? În sfârșit, lacul Snagov face impresia unei mări interioare, la al cărui țărm de sălcii plingătoare te duce în jumătate de ceas un tren de rivieră mediteraneană, cu vagoane deschise, de plăcere și vilegiatură.

Trăim în București și aproape nu ne dăm seama că orașul nostru are farmecul necunoscut al unui mare centru turistic. Ion Ghica scria cu aproape o sută de ani în urmă că undeva din coasta cu livezi și viță razachie a Văcăreștilor țșneau un izvor cu ape „mineralicești”. Azi avem chioșcul Cismigiuului și preferăm Borvizul de Borsec adus cu coletăria rapidă în butelci de un litru. Măne vom cere sifonului să ne facă abonament chenzinal de apă de Lipova sau Bazna la domiciliu, primind lichidul cu săruri minerale la ușă, ca pe borcanul de iaurt „cremă de oi”. De zeci și sute de ori au trecut pe lângă tine, la pas lent, somptuoasele autobuze ale O.N.T.-ului pline cu turiști din tusaltru zările pămîntului, uimiți să descopere în București o metropolă de surprinzătoare tinerețe și vigoare și de un farmec neîntrecut.

Ai zăbovit să vezi cită căutare au la terasa Lido mititeii, sărmăluțele, frigărurile, pteuleul, piersicile cit pumnul, țuca de Pitești și licoarea zdrobită în teascurile de la Murfatlar și Odobești? Ai stat să vezi cum se extiază fetele din Leipzig la magazinele unde se vînd fotele, carpetele și catrințele cu ornamentele întocmite de mătusa Floarea de la Rucăr? Nu mai vorbesc de talerefe din lut ars, nici de ulcioarele care la British Muzeum ar sta pe catifea, sub galantar de sticlă, și nici de cavalul din lemn de alun și ciresc iscate cu un cui înroșit și cu un vîrf de briceag la Poiana Sibiului și la Jina.

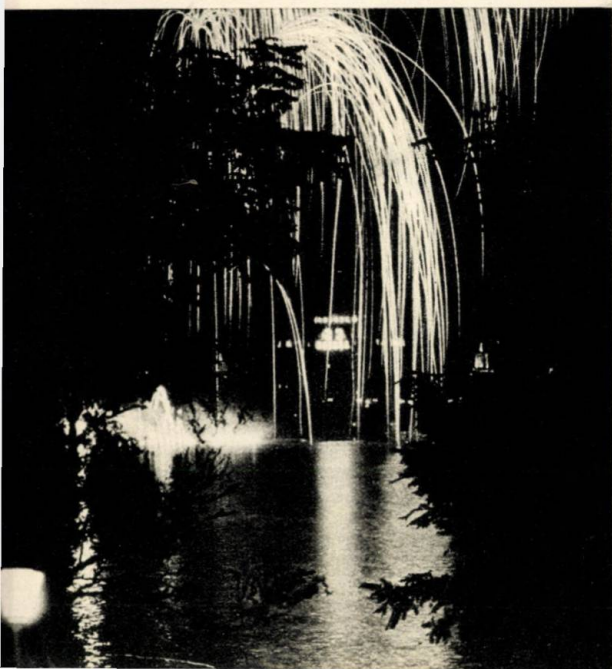
Noi ne-am trezit cu ele ca și cu aerul pe care-l tragem în plămîni, și uneori parcă nici n-ar fi, așa trecem de grăbiți pe lângă ele.

Totuși ai și tu revelațiile și mîndriile tale. Șirul de șapte sau opt autobuze „Chausson” a stopat la poarta cea mare a Cismigiuului și cîteva sute de Kodakuri clipeasc fascinate în fața uriașului covor de flori care se întinde de la trotuarul bulevardului pînă sub dealul lui Știrbey Vodă. Pe o peliculă „Isopan”, oaspetele orașului tău a împrumutat ceva din frumusețile ce te înconjoară. A fotografiat și Teatrul Muzical din marginea Cotrocenilor și blocul Macul Roșu și Fabrica de confecții Gheorghe Gheorghiu-Dej și

Să scrii despre București pentru vecinul tău de ușa și de uiliță pare a fi o întreprindere de mare naivitate și de zadarnice orgolii. El știe unde-i faimosul „Car cu Bere”, știe gările și barierele orașului și nu i s-a întîmplat să se rătăcească în păienjeniișul bulevardelor și ulițelor urbei sale care e, de fapt, de cîteva ani încoace, una din cele mai atrăgătoare și fermecătoare metropole,

Dar puțin știu, de pildă, că oaza de verdeață și ozon a Cismigiuului este una din valoroasele grădini botanice ale Europei, flora zonei temperate înfrățindu-se aici în dimensiunile unui mic eden cu flora mediteraneană și cu aceea extrem orientală-asiatică și a puzderiei de ostroave nipone. Mii de bucureșteni trec zilnic de cîteva ori prin fața casei în care a trăit, a lucrat și a murit unul din cei mai mari colorști: Ștefan Luchian. În care altă capitală a lumii mai găsești un muzeu etnografic de proporțiile și valoarea Muzeului Satului? Cîte alte capitale nu-și vor

Zi de sîrbătoare pe malul Herăstrăului

Teatrul de Operă și Balet (interior)

În jurul clasicei clădiri a Ateneului se înalță noul centru al Capitalei

Stadionul 23 August. În ultima zi a războiului, Bucureștiul era un oraș tocat de foarte multe tone de bombe explozive, brizante și incendiare, cu pilni imense și cu muniți de moloz și gorgane de birne arse. Bucureștiul ieșise din război ca un mare mutilat, dar era mai viu ca niciodată și neînfrânt, superb în speranța unei tinereți pe care el însuși o răvnise de-a lungul citorva secole de popasuri, molime și contraste înfricoșătoare.

Au trecut numai cinsprezece ani de atunci și cîteva periferii ale sale, de înfățișare tristă și murdară, au devenit niște cartiere de bruscă și solidă modernitate și civilizație. Ferentarii vechilor birturi cu ciorbă de burtă și mardelăși au devenit un orașel cu blocuri și magazine ca în centru. Floreasca, Vatra Luminoasă și Bucureștiul Noi sînt acum un fel de Cotroceni sau Kiseleff.

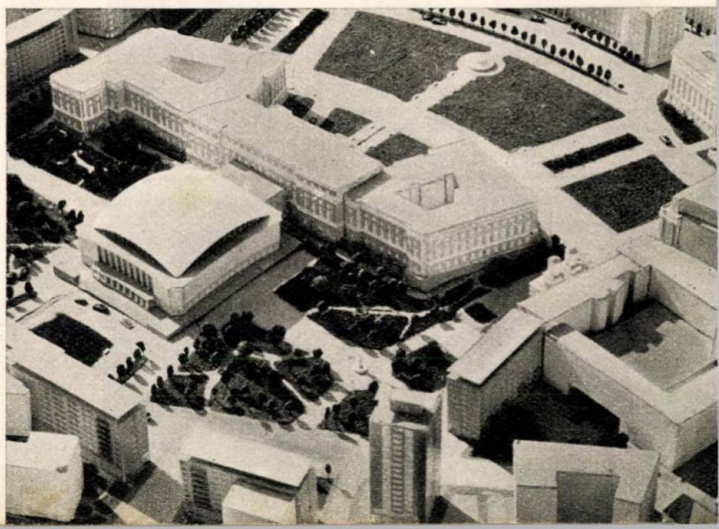
Treci spre Piața 1848 ori spre statuia Rosetti, spre Gara de Nord ori spre Piața Romană și parcă ai fi în stupul fără somn al unui șantier ca Bicazul, așa-ti urule în urechi betonierele, camioanele basculante și freamățul zecilor, sutelor de binale ce îmbrățișează noile clădiri. Acum 30 de ani cea mai înaltă clădire din București era Foișorul de Foc. Acum 14 ani era Palatul Telefoanelor. Azi e „Casa Scintei”, dar la anul va fi clădirea ce se va înălța pe cheul Dîmboviței, în fața Căii Victoriei. Niciind nu s-a construit în București cu atîta frenezie și pasiune. Ieri ai trecut pe lingă un părculeț strîns între două blocuri. Azi au venit acolo buldozerele, s-au adus scinduri pentru cofraje și peste trei luni se vor muta în noile apartamente, cinzeci, ori o sută cinzeci de familii. În primăvara trecută mîncam mititei și beam bere pe terasa de lingă Casa Centrală a Armatei. Astăzi se înalță, în locul fostelor mese, un bloc de vreo opt sau nouă etaje.

Am făcut mare haz citind textul unei caricaturi de Benedict Gănescu. Întrebat de reporter ce simte la a 500-a aniversare de la înființarea Bucureștiului, ciobanul Bucur a răspuns cu un adorabil calambur: mă bucur.

Vezi bine, ne bucurăm și ne mîndrim toți cu tinerețea și vigoarea bătrînei noastre Capitale. Unei țări socialiste, unei țări ca a noastră, bogată și frumoasă, îi stă bine cu o capitală pe măsura ei, mîndră, plină de putere și de viață, fericită și surizătoare.

Petru Vintilă

În anul 1959 această machetă înfățișă proiectul Pieței Republicii. În acest an clădirile își vor primi locatarii. Astfel planurile inițiate de partid prind viață de la o zi la alta.

PARCURI ȘI GRADINI ÎN BUCUREȘTI

Așezat în ținutul legendarului codru al Vlăsiei, al pădurilor Cotrocenilor, Grozăveștilor, Lupeștilor și Văcăreștiului, Bucureștiul mai este și azi înconjurat de un brîu de păduri, pîlcuri răslețe ale îngrămădirilor de arbori de altădată: Băneasa, Snagov, Andronache, Pasărea.

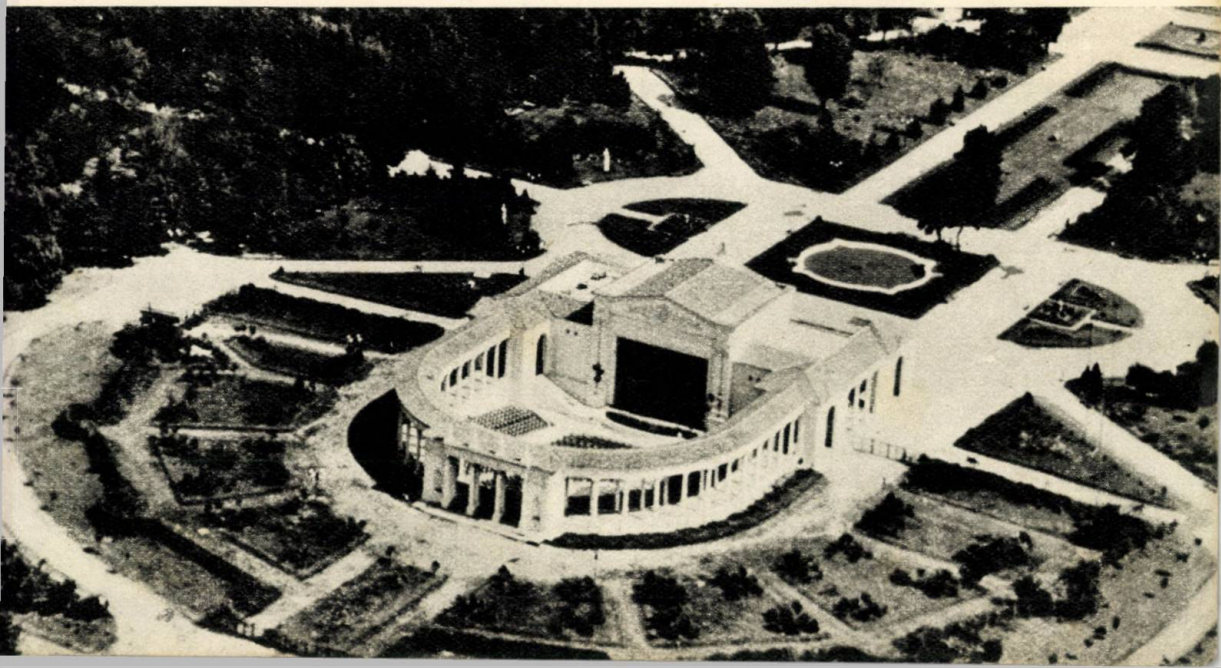
Oraș al tinereții, al copacilor, al florilor și al verdeții. Parcurile, generoase oaze de verdeață ale orașului, dăruiesc pe rînd Bucureștiului explozia de muguri a primăverii, covorul de verdeață al verii, tălăzuirea de culori a toamnei și severul desen alb-negru al iernii. De la ogrăzile năpădite de gherghine ale cartierelor mărginașe și pînă la ghivecele cu mușcate din ferestrele locuințelor din centru, toate vădesc dragostea de natură, de flori a bucureșteanului.

Și, dacă casa și curtea este a florilor în perimetrul Capitalei, hectare de flori fac din București un oraș al grădinilor.

În inima citadelei, Grădina Cișmigiului — dimineața copiilor și a pensionarilor, seara a îndrăgostiților — a fost cunoscută ca loc de petrecere și recreație încă din secolul al XVIII-lea. Baltă asanată în 1844, grădina Cișmigiului a ajuns să rivalizeze cu cele mai îngrijite grădini publice din Europa, prin aleile sale cu perspective fermecătoare, prin pajiștile sale smălțuite de flori, prin colțurile intime și lacurile în care se oglindesc coroanele bogate ale copacilor.

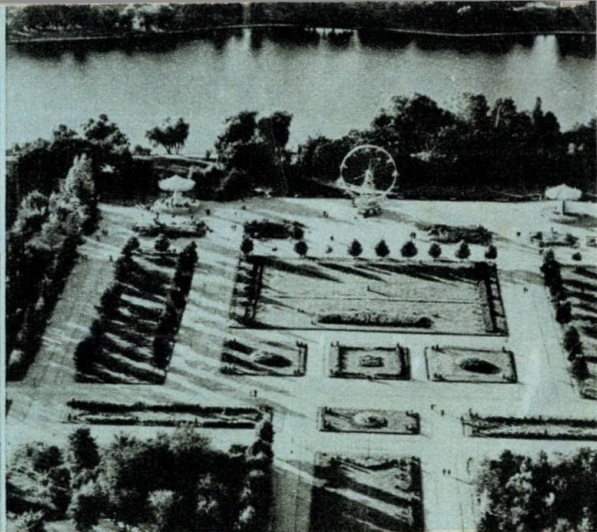
La nord, dominat de silueta impunătoare a Casei Scinteii, Parcul de Cultură și Odihnă „I.V. Stalin.” Hectarele de apă formează un centru al sporturilor nautice. Hectarele de verdeață stau generos la dispoziția miilor de vizitatori. Un parc de distracții pentru copii, un muzeu al satului cu case din toate regiunile țării, un teatru de vară în aer

Parcul și teatrul de vară „Nicolae Bălcescu” din cartierul Bucureștii Noi

În inima Capitalei „Parcul Ioanid” oferă iarna un decor de basm

Vedere aeriană a parcului de cultură și odihnă „I. V. Stalin”

liber, restaurante, biblioteci și expoziții între flori, acesta este Parcul de Cultură și Odihnă „I.V. Stalin.”

La răsărit, un stadion în care pot sta 100 000 spectatori, un turn din vârful căruia își dau drumul din văzduh tineri cutezători, o întindere de apă la dispoziția pescarilor sportivi, un alt teatru în aer liber, alei întime, pe care se pot fi întâlniți numeroși oameni ai muncii de la uzinele din apropiere, totul la un loc constituie parcul ce poartă denumirea luminoasei zile a eliberării: 23 August.

La apus, continuând parcă, terasatul parc al Palatului Pionierilor, izolată de Bucureștiul zgomotos, vestita grădină botanică își desfășoară flora orînduită și etichetată științific.

În oraș, grădina Icoanei, Parcul Libertății, grădina Ioanid, grădina oamenilor de știință, și numeroase scuaruri, refugii verzi în plină forfotă a orașului; în afară, de o parte Parcul Tei, de cealaltă parte parcul Nicolae Bălcescu, pentru ferovieri Parcul Copilului și iată de unde a luat Bucureștiul contemporan renumele de oraș al grădinilor.

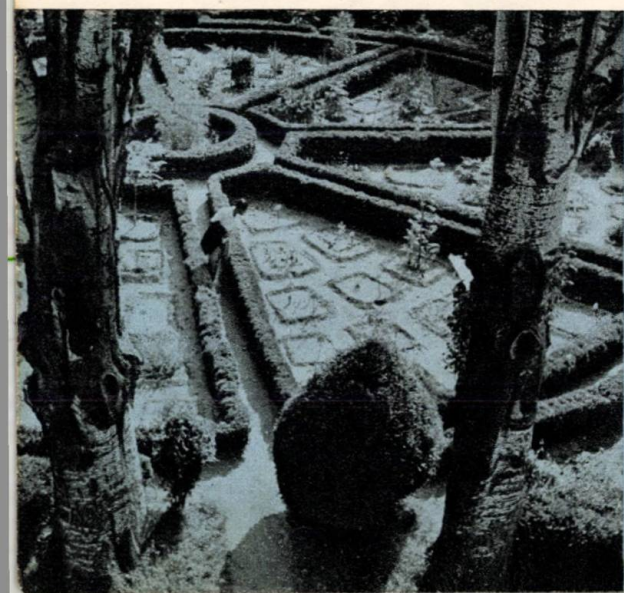
Suprafața verde a orașului a crescut în anul 1959 pînă la 806 ha, ceea ce revine la aproape 5 metri pătrați de grădină pentru fiecare bucureștean. Aceasta este o cifră pe care nu o atinge nici una din metropolele de beton ale lumii.

Cu peste 2 000 de soiuri de flori, grădinarii orașului au împodobit Capitala. Numai în 1959 s-au plantat peste șase milioane de flori de tot felul, mii și mii de arbori de aliniament s-au sădit de-a lungul bulevardelor și străzilor cu care s-ar putea străjui o șosea de 600 km, adică drumul de la București la Arad. De aceea, privită din avion, panorama Bucureștiului e mai mult decît surprinzătoare. Orașul nu pare a se afla în grădini, ci el însuși este o podoabă aruncată pe un imens covor verde.

A. Georgescu

Mii și mii de plante pot fi admirate în Grădina Botanică

Cîșmigiu lîși mărește mereu numărul admiratorilor de diferite vîrste

CALEA VICTORIEI 100

Un calcul — fără pretenții de statistică oficială — arată că 50% din locuitorii Capitalei au luat cunoștință în 1959 de adresa: Calea Victoriei 100 — sediul Agenției O.N.T. „Carpați”-București. După alte calcule (de data aceasta foarte exacte) rezultă că a șasea parte din numărul cetățenilor informați asupra adresei au solicitat serviciile Agenției. Cei mai mulți dintre aceștia provin din întreprinderile industriale. Cercurile turistice din unele întreprinderi, ca I.O.R., Fabrica de confecții Gheorghe Gheorghiu-Dej, Monetăria Națională, Întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie”, Imprimeria Bancii de Stat, I.T.B., din diverse cooperative și instituții sau cluburi sportive au colaborat strâns cu Agenția, au venit cu inițiative interesante, au contribuit la stabilirea programelor, transformându-se în veritabile antene ale Agenției.

„NOUTĂȚILE 1959” SÎNT CA ȘI VECHI...

Programul excursiilor organizate de Agenția București a stîrnit interes atît prin varietate, cît

Interiorul Agenției O. N. T. „Carpați” din Calea Victoriei 100

Cabana Brănești din preajma Bucureștiului

și prin frumusețea și accesibilitatea itinerariilor. Fiecare categorie de cetățeni, turiști mai experimentați sau mai puțin încercați, tineri sau vîrstnici au găsit în programul Agenției, în orice sezon, excursia care să le convină. În același timp, noutățile lansate în 1959: „Sfîrșit de săptămînă cu autocarele”, „Săptămîna turistică”, ș.a. constituie as-

tăzi programul preferat al multor bucureșteni în timpul concediului. Ca să nu mai vorbim de călătoriile peste hotare organizate cu ocazia unor pasionante dispute sportive internaționale. Obținerea unui loc într-o asemenea excursie însemna o ade-vărată performanță. Deasemeni, rezultate mulțumitoare a dat și introducerea deservirii complete (transport, casă, hrană), turiștii convingîndu-se de avantajele unei excursii în care nu mai ești obligat să-ți transporti singur camera, pînă în vîrfurile muntelui!

Dar nu numai atît. În cîteva rînduri, din Gara de Nord au plecat spre Uniunea Sovietică „Trenurile Prieteniei”, ducînd spre prima țară a socialismului pe cei mai „tineri” excursioniști ai O.N.T. „Carpați”: țărani muncitori din diferite formațiuni socialiste. Care dintre acești harnici colectivști ar fi îndrăznit măcar să gîndească la o asemenea excursie cu 15 ani în urmă?

Creșterea numărului de turiști muncitori, debutul colectivștiștilor ca excursioniști, găsirea unei soluții convenabile pentru reducerea bagajului

● De la 1830 — cînd s-a înființat primul muzeu în București, (Muzeul de Istorie Naturală și Antichități) pînă în 1944, s-au deschis în București unsprezece muzee. Din 1944 pînă în 1959 s-au deschis 28 de astfel de lăcașuri de cultură.

Autocarele sînt gata de plecare

turistică — iată trei acțiuni, care reflectă preocuparea pentru educația turiștilor și îndrumarea lor către un turism modern. Am putea adăuga și sprijinul acordat școlilor de diferite grade pentru completarea practică a studiului prin organizarea de excursii, serbările cîmpenești de la cabanele Mihăilești și Brănești, contribuția Agenției la organizarea tuturor concursurilor de orientare turistică inițiate de asociațiile sportive bucureștene, și, mai ales...

...CELE TREI MARI EXCURSII ALE ANULUI

Cele mai interesante programe turistice, cu cel mai mare număr de excursioniști, au fost lansate cu ocazia marilor sărbători ale poporului muncitor: 1 Mai, 23 August și 7 Noiembrie. Excursiile pornite după grandioasele manifestații au urmat itinerarii variate, pline de interes. Astfel, de 1 Mai, numeroase excursii au avut în program tradiționalul popas pe iarbă verde, în amintirea curajoselor reuniuni muncitorești organizate înainte de 1944 în afara orașelor înțesate cu poliție și jandarmerie. La 23 August excursioniștii bucureșteni au vizitat închisoarea-muzeu Doftana, cîstind trecutul de luptă al Partidului clasei muncitoare. La 7 Noiembrie, Agenția București a inițiat printre altele vizitarea Muzeului Romîno-Rus de către excursioniștii din împrejurimile Capitalei, iar în „Luna Prieteniei” a sporit numărul excursioniștilor în Uniunea Sovietică.

● Numai în primele șapte luni ale anului 1959 s-au realizat în întreprinderile din București economii peste plan în valoare de 140 milioane lei.

● Mai mult de 2/3 din parcurile Capitalei au fost create după 23 August 1944. Suprafața spațiilor verzi din București în 1959 a fost de peste trei ori mai mare decît în 1944.

AC RĂMAS PENTRU 1960

Mulți bucureșteni cunosc perfect întreg lanțul Carpaților, cunosc pe de rost „gîrlilele” Deltei, în schimb nu știu nimic despre cabanele Agenției București, situate în pitorești zone împădurite de la Mihăilești, pe riul Argeș — loc minunat pentru strand (plaje și baie) — sau de la Brănești, pe malul lacului cu același nume — loc ideal pentru recreere la sfîrșit de săptămînă. Apoi, Snagovul... Inutil să mai subliniem farmecul de neegalat al acestor locuri, pentru a căror apropiere bucureștenii pot fi invidiați de locuitorii multor orașe de pe glob. Soare, plajă, înot, concursuri de canotaj, plimbări cu ambarcațiuni de diverse tipuri, umbră, iarbă verde, pădure seculară, monumente istorice și arhitectonice etc... toate la numai 40 km depărtare de Capitală. Agenția București și-a înscris în

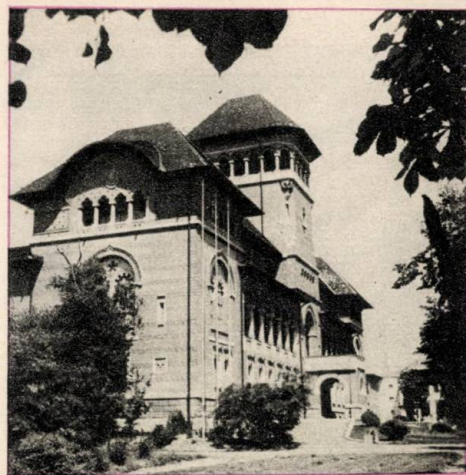

Snagovul, loc preferat al turiștilor bucureșteni

programul său pe 1960 excursii săptămînale la Snagov, care trebuie să devină un „plămîn al Capitalei”, de la începutul lui mai și pînă la sfîrșitul lui octombrie. Dorim aceeași soartă și Mogoșoaii, Caldărușanilor, Mihăileștilor, Brăneștilor... Dacă, bineînțeles, între timp nu va deveni mai convenabil și mai ușor un „sfîrșit de săptămînă în... lună!

R. Iliescu

MUZEEL BUCUREȘTENE

Muzeul de Istorie a Partidului Muncitoresc Român și Muzeul V.I. Lenin — I.V. Stalin

Revolucia culturală care se împlinește acum, pe multiple căi, în patria noastră, a dat un rost nou muzeelor, le-a amplificat ca număr și conținut, le-a transformat în adevărate școli, în care mase largi își îmbogățesc cunoștințele, își desăvîrșesc educația artistică.

În anii puterii populare, capitala noastră și-a mărit mult numărul acestor instituții de cultură, așa încît vizitarea lor poate alcătui un itinerar turistic pe cît de interesant pe aît de instructiv. Dar un itinerar de lungă durată pentru că, astăzi, numărul lor se ridică la aproximativ 30.

Un loc de cîinstă îl are Muzeul de Istorie a Partidului Muncitoresc Român, al Partidului datorită politicii cîrnuia toate bogățiile și comorile din toate muzeele sînt acum la dispoziția poporului muncitor.

Întîrind în impresionanțele săli ale muzeului de la sosea, te întîmpină citatul: „Partidul Muncitoresc Român moștenitorul celor mai bune tradiții de luptă ale poporului român pentru libertate, independență națională și progres social, este rezultatul procesului istoric de dezvoltare a luptei revoluționare a clasei muncitoare”

Și toate sălile muzeului sînt o dovadă concretă, palpabilă a acestui adevăr.

În prima sală (1848—1899) se află portretele revoluționarilor de la 1848 Nicolae Bălcescu, Cezar Bolliac și Ion Ionescu de la Brad. Tot aici se află prima ediție a Manifestului Comunist apărută în limba romînă în anul 1892.

Nimic din ceea ce ar putea să contribuie la cunoașterea luptei clasei muncitoare nu a fost neglijat. Totul a fost strîns și cu dragoste pus la îndemîna fericitilor vizitatori de astăzi.

Iată de pildă, înrămat, steagul Societății Muncitorilor Cărmidari din 1867, graficul înfățișînd cluburile muncitorești și organizațiile profesionale reprezentate la congresul de constituire a Partidului Social Democrat Muncitoresc din România în 1893.

Iată sala 1900—1907. O hartă mare cu indicații luminoase arată localitățile în care a avut loc răscoala, iar impresionanta sculptură „1907” ajută privitorului să-și evocă mai bine dirigența luptelor duse de tîrînimea romînă, lupte care s-au bucurat de aprecierea lui V.I. Lenin — după cum ne arată un citat alăturat.

Și așa mai departe, trecînd prin celelalte săli tuăm cunoștința sau ne clarificăm asupra unor alte aspecte din lupta neînfrîcătă duse de comunisti: primul congres al Partidului Comunist din România, luptele de la Grivița, reconstituirea unei celule a Dofanei, transformarea de către comunisti a închisorilor burghezo-moșierești în

adevărate universități muncitorești, conducerea de către partid prin diferite organizații de masă a luptei antifasciste.

Toate, toate evenimentele converg spre acel punct luminos care a fost și este 23 August 1944.

Sălile de la etaj sînt închinete evenimentelor de după 23 August 1944. Le vedem cu bucurie: 6 martie 1945, 30 Decembrie 1947 proclamarea Republicii, primul congres al PMR, lupta pentru industrializarea țării, lupta pentru transformarea socialistă a agriculturii, revoluția culturală, avîntul construcției, pe care sub conducerea Partidului l-am înfăptuit în acești ani.

În clădirea alăturată se află muzeul V.I. Lenin— I.V. Stalin. Parcîrînd sălile muzeului cunoști îndeaproape viața marelui dascăl al proletariatului V.I. Lenin. De la bun început (sala anilor 1870—1901) cunoști familia care l-a dat omîrîri pe genialul învățător. Nu te poți apropia fără o firească emoție de fotocopla caietului de note al excepționalului elev care a fost Lenin, de lista cărților citite.

Și treptat-treptat, odată cu trecerea anilor faci cunoștințe cu activitatea revoluționară a lui Lenin, cu tovarășii lui de luptă. Fotografii și machete, hărți și grafice vin să-ți povestească un amănunt, să-ți clarifice un eveniment care a contribuit la realizarea celor mai revoluționare prefaceri pe care le-a cunoscut omîrîrea.

Astăzi operele lui Lenin sînt tipărite în lumea întreagă în milioane de exemplare, în condiții grafice excepționale. Nu poți trece însă fără să te emoționezi pe lingă modestul prim exemplar din cartea „Două tactici ale social-democrației în revoluția din 1905” tipărită la Geneva. Iată litocopia „rezoluției asupra insurecției armate”, iată fotocopla proclamației „Către cetățenii Rusiei”. Iată macheta camerei de la Smolnîi, unde a locuit Lenin.

Fiecare colț al muzeului îți evocă viața și lupta lui Lenin. Și deși ai expus acolo și masca mortuară a lui Lenin, după ce ai vizitat muzeul, părăsindu-l ai impresia că Lenin trăiește.

O importantă instituție muzeală, o realizare măreață a regimului nostru democrat-popular, este Muzeul de artă al Republicii Populare Romîne. Porțile fostului palat regal sînt acum deschise poporului, care poate admira aici valoroase creații ale maeștrilor artei plastice din țara noastră și de peste hotare. Muzeul posedă o galerie națională cu secții de artă feudală și artă modernă romînească. De asemeni, o galerie universală cu secții

Basorelief înfățișând eliberarea Capitalei

Interior din Muzeul Republicii

de artă rusă și sovietică, cu secții de artă occidentală și orientală.

E greu să cuprinzi, în câteva rânduri, zecile, sutele de opere de artă, cărora li se adaugă, în galeria de artă orientală și extrem orientală, jăduri chinezești, miniaturi indo-persane, pictură și stampe japoneze.

Muzeul romino-rus, situat nu departe de centrul orașului, înfățișează prin manuscrise ce datează încă din sec. al XV-lea, prin tipărituri, obiecte de artă populară și decorativă, prin gravuri și alte documente, străvechile legături dintre poporul nostru și popoarele Uniunii Sovietice.

Capitala noastră s-a îmbogățit în ultimul timp cu un muzeu a cărui necesitate se impunea: „Muzeul de istorie a orașului București”.

Muzeul prezintă vizitatorului o mare varietate de exponate, mărturii din timpuri străvechi, ca acele lame de cutit și unelte de cremene care datează de aproximativ 150 000 ani, documentul dat de Vlad Tepeș la 20 septembrie 1459 care atestă existența Bucureștilui, un plan al orașului, rea-

lizat în 1791 și încheind cu epoca noastră, plină de măreția atitor înfăptuiri.

Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” constituie un important punct de atracție, datorită celor peste 230 000 de piese pe care le posedă și dintre care unele sînt unice în lume: scheletul uriașului Dinotierium, colecția de fluturi etc.

Se poate spune, pe drept cuvînt, că avem de-a face cu o adevărată istorie a omenirii. Aici ne este prezentată originea pămîntului și apariția vieții, pînă la apariția omului. Sînt prezentate principalele grupuri de animale care trăiesc actualmente în lumea întreagă, de la protozoare și pînă la mamifere. Savantul doritor de amănunte, copilul încîntat de noutatea faunei și florei, fiecare specialist sau diletant găsește, în acest muzeu ceva care să-l intereseze.

Spațiul nu ne îngăduie să facem o prezentare, chiar succintă a tuturor muzeelor și caselor memoriale din București, cei dornici să le viziteze le vor găsi în lista alăturată.

B. Mihăilescu

VA AȘTEAPTA...

Muzeul V. I. Lenin — I. V. Stalin (Șos. Kiseleff 3)
 Muzeul Romino-Rus (Str. Fundației 4)
 Muzeul de Istorie al Partidului Muncitoresc Român (Șos. Kiseleff 3)
 Muzeul de Artă al R. P. R. (Calea Victoriei 53)
 Muzeul de Istorie Naturală „Gr. Antipa” (Șos Kiseleff 4)
 Muzeul Militar Central (Str. Izvor 137)
 Muzeul de Artă Populară al R. P. R. (Calea Victoriei 107)
 Muzeul Satului (Șos. Kiseleff 20)
 Muzeul de Istorie a orașului București (Bd. 1848, 2)
 Expoziția numismatică a Muzeului de Istorie a orașului București (Bd. Ana Ipătescu 21)
 Muzeul Simu (Bd. Magheru 9)
 Muzeul „București în artă plastică” (Bd. G-ral Magheru 9)
 Muzeul Th. Aman (Str. C. A. Rosetti 6)
 Muzeul de Artă Populară „Dr. Minovici” (Str. Dr. Minovici 1)
 Muzeul de Artă Feudală „Inginer Minovici” (Str. Dr. Minovici 3)
 Muzeul Național de Antichități (Str. I. C. Frimu 11)
 Muzeul Științelor Experimentale (Bd. Ana Ipătescu 21)
 Muzeul Teatrului Național I. L. Caragiale (Pasaajul Comedia)
 Muzeul Tehnic al Căilor Ferate (Calea Griviței 193)

Muzeul de Artă Brîncovenească (comuna Mogoșoaia)
 Muzeul Zambaccan (Str. Muzeul Zambaccan 21)
 Muzeul Literaturii Române (Șos. Kiseleff 10)
 Muzeul Comemorativ „George Enescu” (Calea Victoriei 141)
 Muzeul Memorial „Dr. Gh. Marinescu” (Str. Julius Fucik 27)
 Muzeul Memorial „Pictor Gh. Tattarescu” (Str. Domnița Anastasia 7)
 Muzeul „Prof. Victor Babeș” (Str. Andrei Mureșanu 14)
 Muzeul Memorial „C. I. Nottara” și „C. C. Nottara” (Bd. Dacia 51)
 Muzeul „C. Medrea” (Str. G-ral Budișteanu 16)
 Muzeul „Cecilia și Frederik Storck” (Str. Vasile Alecsandri 16)
 Colecția de Artă „Elena și dr. I. N. Dona” (Str. G-ral Dona 12)
 Colecția Barbu Știuteneanu (Str. Ōbedeanu 3)
 Colecția Maria și Dr. Gh. Severeanu (Str. I. C. Frimu 26)
 Colecția Dr. Mircea Iliescu (Str. G-ral Budișteanu 16)
 Expoziția de astronomie și Observatorul astronomic popular (Bd. Ana Ipătescu 21)
 Sala Dalles (Bd. N. Bălcescu 18)
 Galerile de Artă ale Fondului plastic (Bd. G-ral Magheru 20)

cercul turistic al întreprinderii

Începuturile activității turistice la Industria Optică Română au avut loc prin 1947, când s-a organizat aci primul grup turistic muncitoresc din Capitală. Debutul: traversarea Făgărașilor. Cam greu s-au găsit participanți la această acțiune. Traversarea a fost, însă, atât de frumoasă și de interesantă, încît a entuziasmat pe toți cei care au efectuat-o. Înapoiți la uzină ei au vorbit tovarășilor de muncă despre frumusețile văzute cu această ocazie, deschizînd și altora gustul pentru turism. Apoi, s-au organizat săptămînal conferințe pe teme turistice, completate cu proiecții de diapozitive, au fost expuse fotomontaje, iar stația de radio-amplificare aducea la cunoștința tuturor noutățile din activitatea turistică. Într-un loc vizibil s-a amenajat un colț turistic, care cuprindea fotografii din țară și aspecte din timpul excursiilor organizate de muncitorii de la I.O.R., informații, buletinul meteorologic etc. Încetul cu încetul, turismul și-a făcut loc în viața uzinei și a oamenilor.

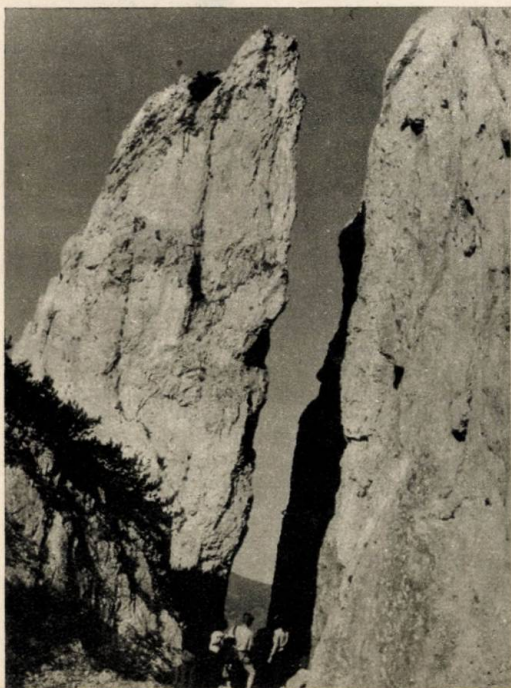
Cheile Bicazului, Doftana, Lacul Bilea, Diham, Păltiniș-Sibiu, Pădurea Pustnicul etc., iată locuri pe unde turiștii de la I.O.R. au trecut de multe ori. Ei au luat parte la serbări cîmpenești în jurul Bucureștiului, la Mihăilești, la Pustnicul, la Mogoșoaia, Snagov; pentru motocicliști s-a inițiat o excursie specială, iar alta a avut drept obiectiv vizitarea unei gospodării agricole colective de lîngă Capitală.

Numeroși muncitori de la I.O.R. au luat parte de-a lungul anilor, la nenumărate acțiuni și competiții turistice. Felurite cupe și plachete au fost cucerite de cei mai destoinici turiști ai uzinei, și pot fi admirate în vitrina de trofee sportive a Industriei Optice Romîne.

Ajutați și îndrumați permanent de organizația de partid și cea sindicală, cercul turistic al uzinei are toate perspectivele să-și intensifice activitatea sa rodnică și folositoare.

Mircea Tudoran

La Pietrele Doamnei, în masivul Rarău

Colectiv de turiști în excursie

SE IMPLINESC 15 ANI DE LA

6 MARTIE 1945

Instaurarea primului guvern democrat în țara noastră

Se împlinesc 15 ani de când valul uriaș al mișcării populare și lupta maselor de oameni ai muncii de la orașe și sate, conduse de partid, au dus la înfrângerea împotrivirii forțelor reacționare și la instaurarea unui guvern în care reprezentanții clasei muncitoare aveau rolul preponderent; primul guvern democratic din istoria țării, al cărui președinte a fost Dr. Petru Groza.

9 MAI 1945

Victoria Uniunii Sovietice asupra Germaniei hitleriste

Cea de a 15-a aniversare a Zilei Victoriei (9 mai 1945) îi dă anului 1960 o semnificație deosebită. S-a scurs un deceniu și jumătate de la zdrobirea de către invincibila armată sovietică și de aliații săi a Germaniei hitleriste, de la victoria omenirii asupra întunericului. Copiii care s-au născut în anul victoriei se apropie de vîrsta adolescenței. Adolescenții de atunci sînt azi oameni maturi, părinți ai unor copii ce vor lua cu asalt poarta secolului XXI.

Pentru poporul nostru, ziua de 9 mai are o semnificație însemnată: aceea de zi a victoriei și a independenței. Proclamarea independenței României, la 9 mai 1877, a anunțat sfîrșitul epocii de înrobire față de imperiul otoman. Lupta eroică a ostașilor romîni în războiul pentru independență (1877 — 1878), constituind și unul din cele mai emoționante capitole ale frăției de arme romîno-ruse, a contribuit la înfrîngerea Turciei și a permis Romîniei să alunge pentru totdeauna dominația otomană. Și totuși — năzuința de independență a poporului nu s-a putut împlini atunci. Pătrunțerea capitalului străin a înrobît țara din nou față de alți stăpîni, nu mai puțin lacomi. Coaliția burghezo-moșierească vindea țara pe rînd marilor capitaliști germani, englezi, francezi, americani; odată cu pierderea independenței economice se pierdea și cea politică.

În acest timp numai clasa muncitoare și partidul ei revoluționar a ridicat cu hotărîre glasul pentru apărarea intereselor țării, iar atunci cînd politica nefastă, criminală, a elicii monarho-antonesciene a împins țara în războiul de cîtopire a Uniunii Sovietice deslănțuit de Germania hitleristă, Partidul Comunist Român a chemat la luptă forțele patriotice, și, în condițiile create prin ofensiva victorioasă a Armatei Sovietice eliberatoare, a împlinit istoricul act de la 23 August 1944. Imediat, răspunzînd la chemarea Partidului Comunist Român, întreaga armată romînă a întors armele împotriva Germaniei hitleriste.

În 1944, alături de glorioasa armată sovietică, alături de diviziile de voluntari romîni venite din Uniunea Sovietică, — 30 de divizii romînești au luptat cu vitejie pentru izgonirea ocupanților hitleristi din țară; 15 divizii romînești au continuat să lupte în urmărirea dușmanului pînă la victoria finală.

Victoriile armatelor sovietice au dus la sfîrșirea totală a mașinii de război hitleriste, victorie care a permis popoarelor din estul Europei să-și

ia soarta în propriile lor mîini. Astfel, în țara noastră, poporul, sub conducerea Partidului Comunist, izgonind clicile reacționare, a instaurat un regim de democrație populară, trecînd apoi la construcția socialistă.

Pentru întreaga omenire, ziua Victoriei a deschis perspective luminoase.

Crește în lumea întreagă mișcarea pentru pace. Propunerile de pace ale Uniunii Sovietice nu mai pot fi nesocotite de nimeni. Schimbările de vizite între conducătorii statelor, întîlnirile la nivel înalt și schimbările comerciale între est și vest sînt salutate de popoare. Propunerile făcute de Uniunea Sovietică privind dezarmarea totală și generală au avut un răsunet uriaș.

Astfel, la cea de a 15-a sărbătorire a Zilei Victoriei, omenirea poate privi cu încredere înainte. Popoarele au în față perspectiva unei poci trainice, a unui viitor luminos pe care îl apără neclintit uriașul front al partizanilor păcii în frunte cu popoarele Uniunii Sovietice.

UN MARE IUBITOR AL TURISMULUI V. I. LENIN

Preocupat de problemele educației și de dezvoltarea multilaterală a tineretului sovietic, Lenin acorda un interes deosebit turismului și educației fizice.

Lenin a cunoscut personal binefacerile practicării exercițiilor fizice; era un înotător și patinator pasionat. Îi plăceau turismul, alpinismul și plimbările cu bicicleta. Din amintirile prietenilor și corespondența cu familia, Lenin apare întotdeauna neobosit, inițiatorul unor plimbări de lungă distanță, pe înaltele piscuri ale Alpilor și Carpaților, surprinzând pe toți prin rezistența sa la drum și voioșia lui. El își călea corpul prin băi reci și făcând, pe jos sau cu bicicleta, plimbări de zeci de verste.

În amintirile publicate de Serghei Iustinovici Bagoski, despre timpul petrecut cu Ilici în emigrația din Polonia, se află un interesant episod privind felul în care Lenin practica turismul. Locuind lângă Zakopane, într-o modestă casă de țară, Ilici își petrecea timpul între orele de muncă și cele de excursii. Ilici prefera Alpilor cu drumuri accesibile și umblate, potecile înguste, virfurile înalte și singuratic. Într-una din ascensiunile făcute cu un mic grup — ne povestește autorul amintirilor — datorită drumului greu au ajuns pînă la capăt numai Lenin și însoțitorul său.

După ce au avut satisfacția țintei atinse și a panoramei ce se întindea pînă departe, spre Austro-Ungaria, Bagoski a propus pentru înapoiere un drum mai ocolit și mai ușor. Dar Lenin, ca un veritabil turist, a refuzat spunînd: „Greutățile nu trebuie ocolite, ci trebuie totdeauna să înveți cum să le învingi”.

Apropiatul său prieten, P. Lepeșinski povestește despre Lenin: — „Repausul lui Lenin era în plină activitate. El căuta să dea de lucru mușchilor picioarelor, să pună în mișcare fiecare sector al sistemului circulator, să oblige inima să bată într-un ritm clar și sănătos, să aducă plămîinii într-o stare cît mai activă și în general să simtă — și fiziologic — din plin, bucuria de a trăi. Într-un cuvînt, el era în timpul repausului tot atît de dinamic și activ, ca și în timpul celei mai încordate munci”.

Vladimir Ilici Lenin și Nadejda Constantinovna Krupskaya în munți (gravură după o fotografie).

În numeroase pasaje din scrisorile sale Lenin își arată dragostea pentru sport și turism, îndelungic pe care le recomandă ca exerciții zilnice.

Într-o scrisoare către mama sa din 25 mai 1897, el scrie: — „Am început să mă scald — deocamdată sînt nevoit să merg destul de departe, vreo două verste și jumătate; pe urmă poate voi putea merge mai aproape, la o verstă și jumătate. Dar pentru mine... distanțele acestea nici nu contează, pentru că și așa, în afară de vinătoare și baie, îmi petrec mare parte din timp în plimbări”.

Vladimir Ilici Lenin socotea sportul și turismul ca un repaus sănătos, de aceea, chiar în primul an al existenței statului sovietic, din inițiativa și după indicațiile sale personale, s-a redactat decretul din 22 aprilie 1918, care a transformat cultura fizică și sportul într-o problemă de stat, un instrument puternic de întărire fizică și morală a oamenilor sovietici.

De atunci, practicarea în masă a educației fizice, a sportului și a turismului a crescut an de an. Astăzi, fiecare cetățean al Uniunii Sovietice, fiecare om al muncii din țările socialiste, are posibilitatea să urmeze indicațiile și exemplul lui Lenin și să practice în timpul său liber o odihnă activă, plăcută și instructivă, prin educație fizică, sport și turism.

LA BUCUREȘTI, ÎN HOLUL HOTELULUI „LIDO“

„V Katorii ceas nacinaetsea
honțert?“

„Oh, c'est vraiment magni-
fique, ce delta du Danube!“

„Heneh kavais ketir muș
keda?“

„Ich möchte Snagov besu-
chen“

„It is very beautiful!“

„Vzbud'te mne v dvanact“

„Hur dags gār bilen till
Sinaia i dag?“

„Me alegro mucho de cono-
cerle“

„Kunt u mij den weg wijzen
naar het Bălcescu—plein?“

„Gi estas tre bela!“

*Acest amalgam de limbi străine
poate fi auzit des în plin
București. Nu fiindcă legen-
darul turn Babel ar fi fost
reconstituit în capitala noas-
tră, ci datorită afluenței de
turiști străini care ne vizitează*

*șara. Faceți un scurt popas
în holul hotelului Lido, de
exemplu, și veți auzi încruci-
șându-se acolo accentele celor
mai diferite limbi.*

*Intr-adevăr, oaspeții săi vin
de pe toate meridianele și
paralelele pământului. De-ar
fi vrut — și poate că așa s-a
și întâmplat — în această răs-
cruce a continentelor, cum a
devenit holul hotelului Lido,
scriitoarea americană Louise
Helene Poe ar fi putut sta de
vorbă cu specialistul în proble-
mele standardizării, profesorul
indian Vermand Lal Chand;
medicul englez R. H. Cham-
pion, ar fi găsit subiecte de
discuție cu omul de teatru turc
H. B. Dedeoglu, iar turiștii
sovietici ar fi putut schimba
insigne cu cei argentinieni.*

*Hotelul Lido care și-a des-
chis larg ușile afluenței de*

*turiști și vizitatori de peste
hotare, oferă eleganța și con-
fortul camerelor sale, o bucă-
tărie excelentă și faimoasele
vinuri românești, consacrate în
concursurile internaționale. În
cei doi ani de existență, hote-
lul Lido a găzduit în camerele
sale peste 60 000 de pasageri,
veniți din toate colțurile lumii.*

*Așa se face că hotelul Lido
a devenit un fel de turn Babel.
Orice limbă ar vorbi însă tu-
riștii de la Lido, cu toți spun
ceva ce ar putea fi înțeles.
În filele cărții de impresii a
hotelului aceste multiple gra-
iuri, transformate în caractere
latine, slavone, arabe, chi-
nezești, vorbesc despre același
fapt: despre plăcuta și instruc-
tiva călătorie în șara noastră
a oaspeților de peste hotare.*

C. Diamantopol

Hotel Lido, pe bulevardul Bălcescu

**Sala Congreselor și o parte din blocurile
înconjurătoare aflate la data acestei
fotografii în faza finală a construcției,
formează un ansamblu arhitectonic mareț
în centrul Bucureștiului.**

Construcții noi la Eforie

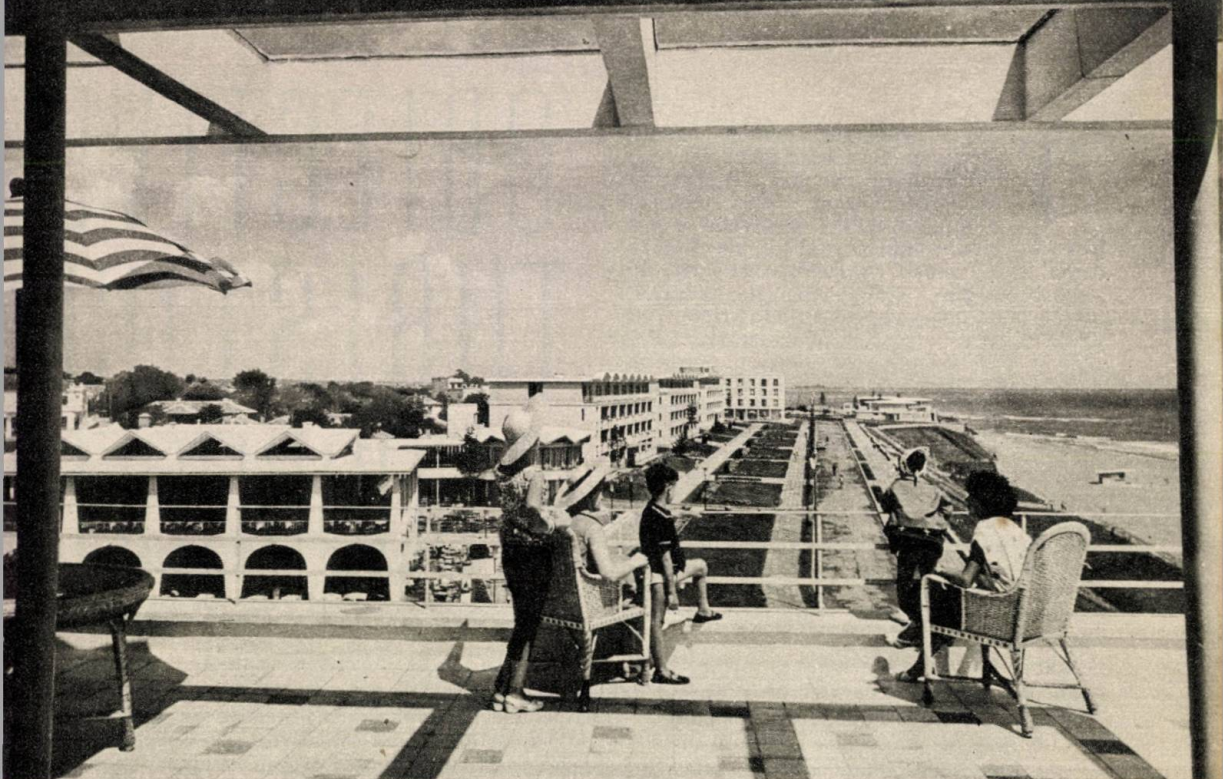
NOUL LITORAL ROMINESC

În zilele vieții noastre, schimbându-se fundamental de la un cap la celălalt pieșajul frământatei Dobroge, de bună seamă că și acolo unde pământul se împreună cu marea, oameni cu mistrii în mâini harnice au ascultat, din inimă, îndemnul Partidului și modifică însăși litoralul.

Peste anticele relicve ale unor civilizații stinse pe care le descoperă și le cruță cu respect pios, ei au aruncat o punte aproape sputnicească peste vreo 2000 de ani de lacrimi, creînd un țărm nou-armonioasă concordanță în neon, beton, flori, și confort, cu bucuria plină a vieții noastre fericite.

Construcții noi la Mamaia

Mangalia cea nouă

OBIECTIVE TURISTICE ÎN DOBROGEA

Tinutul Dobrogei, cunoscut încă din vechime de năierii greci iar apoi de legiunile romane, disputat mai apoi între Bizanț, tătari, imperiul romino-bulgar și genovezi, a păstrat în zilele noastre vestigii ale frământatei sale istorii. Dezvoltarea țării din zilele noastre, i-a îmbogățit peisajul: uzine moderne, combinate industriale, centrale electrice, gospodării colective. Priveliști variate întregesc farmecul unei regiuni care constituie un important punct de atracție pentru iubitorii de drumeție.

Îndeosebi pentru turiști, Dobrogea înseamnă litoralul. Și, într-adevăr, țărmul românesc al Mării Negre, cu vasta sa plajă de la Mamaia, Eforie, Vasile Roaită, Mangalia — orientată spre răsărit — cu minunate construcții noi ce s-au ridicat în ultimii ani în aceste locuri, cu bogata viață culturală ce se desfășoară în timpul sezonului, constituie o deosebită tentație pentru toți

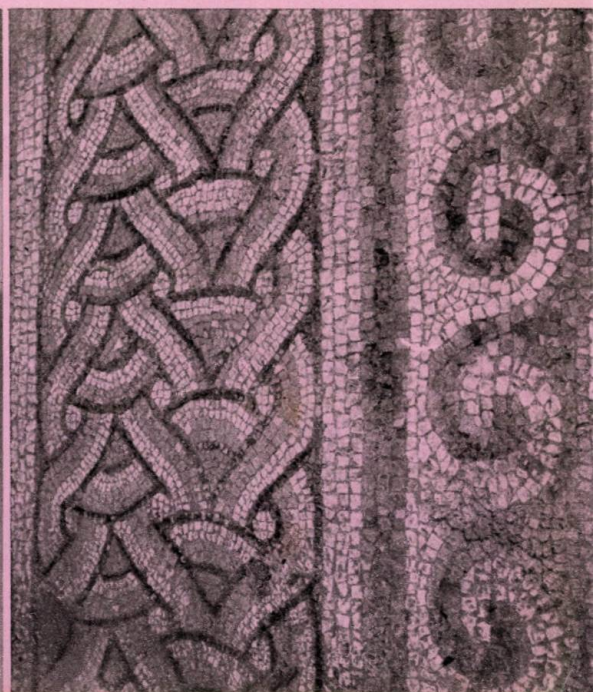
oamenii muncii dornici de o vacanță plăcută și folositoare.

Cei ce își petrec concediul de odihnă pe litoral, cei care cunosc Constanța și au epuizat tot ce este mai interesant de vizitat — Muzeul Arheologic „V. Pîrvan“ plin de relicve ale cetăților grecești și romane de pe teritoriul regiunii, Casa de creație populară, cu minunata sa loggie cu arcade în ogivă și tavanele sale sculptate, Poarta Măcelarilor — vestigiu al vechii cetăți turcești — noul stadion, vechea moschee, sala nouă a sporturilor, interesantul muzeu al Mării Negre, farul genovez, recente descoperiri arheologice din toamna anului 1959 și noua clădire a Teatrului de Stat — mai au de văzut multe alte lucruri interesante pe cuprinsul Dobrogei.

Astfel, la 40 km de Constanța se află laguna Razimului de fapt, un complex de lacuri, cu o suprafață totală de 640 km pătrați ce cuprinde Razimul Mare, Golovița, Sinoe, Zmeica și Babadagul. La frumusețea puțin obișnuită a locurilor se adaugă bogăția de pește, de lebede, de gâște și rațe sălbatice. Pe vremuri, era aci un golf la îndemîna navigatorilor. Colonistii elini din cetatea Miletului au întemeiat aici, în secolul al VII-lea î.e.n., cetatea Histria. La Histria pot fi admirate vestigiile vechii cetăți, descoperite în urma săpăturilor arheologice: forumul, templul, coloane de marmoră, fântîni și cîte altele, mărturii ale civilizației eline de acum două

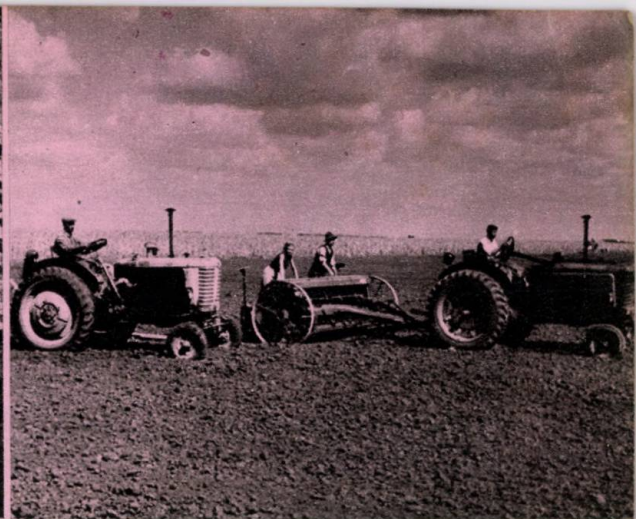
La fabrica de ciment din Megidlo

Mosaicul descoperit în 1959 la Constanța

Urmele vechii cetăți Istria

Însămînțarea mecanică pe ogoarele socialiste ale Dobrogei

milenii și jumătate. Venind cu trenul de la halta Istria sau stația Tariverde, în spre Tulcea, călătorul poate vizita Babadagul, pe unde — legenda spune — că ar fi trecut expediția argonauților în căutarea linei de aur. La 3 km de Babadag, se află înălțimea Denis Tepe (566 m) ceea ce înseamnă „colnicul furtunilor“, locul unde, potrivit legendei, argonauții ar fi aruncat ancora.

Tot în apropiere de Babadag, la 5 km, se află comuna Enișala, unde pot fi admirate ruinele cetății Eracleea, întemeiată de bizantini. Numeroase alte locuri din complexul lagunar Razim ca: Sarichioi, Agighiol, Valea Nucarilor, Salsovia, Jurilofca (sat de pescari în care una din curiozități o constituie casele cu pereții adesea pictați) și Portița (o mică spărtură prin care Marea Neagră mai comunică cu Golovița) merită să aștepte atenția vizitatorilor. Dar Razimul este strâns legat de Delta. O atracție turistică de prim ordin, nu numai pentru simplul turist sau pentru pescarii amatori, dar chiar și pentru pasionații vânătorilor de rațe și găște sălbatice, de lupi și de mistreți.

Pornind din Constanța spre inima Dobrogei la numai 20 km de drum, se află localitatea Basarabi, al cărei nume este bine cunoscut datorită vinului licoros produs aici, vestitul și prețuitul Murfatlar. Turistul trebuie să viziteze aici — descoperit în recente săpături — cel mai vechi așezământ bisericesc cunoscut până azi în țara noastră, datînd din secolul X.

În Dobrogea, însă întâlnești la tot pasul semnele vieții noi: nu numai construcții impunătoare ca acelea ale combinatului chimic de superfosfați de la Năvodari, care se întind pe o suprafață de 17 ha, ale termocentralei Ovidiu II, ale fabricii de conserve de pește de la Tulcea, dar și forme înaintate ale agriculturii socialiste: întinse gospodării colective cu acareturi, cu cămine culturale, școli, locuințe noi sau stațiuni de mașini și tractoare, ca aceea din Cobadin, renumită prin hărnicia tractoriștilor săi. Lesne de vizitat este gospodăria agricolă colectivă de la Palazul Mare în apropiere a Constanței: întinse terenuri agricole, o fermă de păsări, o vastă grădină de zarzavaturi și cîte altele, toate la un loc alcătuind un simbol al marilor prefaceri petrecute pe străvechiul pămînt dobrogean.

Iată numai cîteva din locurile minunate pe care le oferă Dobrogea, acest ținut bătut de vânturi și scăldat de apele mării.

I. Stoienescu

Acalmie

De șapte zile la rînd,
Marea îmi stă fără vînt,
Iată, din zorii plîpînzî,
Pin-la piroul de prînz,
Mierea ei verde și clară
Nici un cuțit nu mi-o ară.
Iată, spre seară își pierde
Chipul ei tînăr și verde
Și, ofîindu-se parcă,
Moare în zarea cea lărgă.
Pînă să ticare luna,
Marea și zarea sînt una.
Cînd s-a făcut ca mătasa,
Luna o tae cu coasa.

Nina Casian

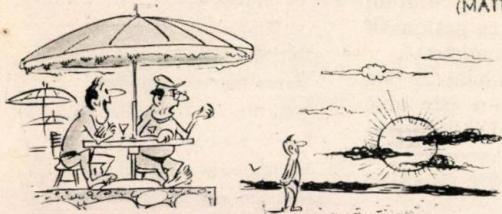
O zi de tabără la mare începe tăcut, cu sărutul soarelui pecetluit pe fruntea și pe ochii turistului, care de cu seară a ridicat poala cortului, înfrățindu-se cu marea și luna în așteptarea întâlnirii sale de fiecare zi cu generosul astru al vieții. Marșul vioi, transmis prin coloanele sonore presărate printre corturi, destramă acest complot al tăcerii și reveriei, amintind turiștilor din tabără internațională a Oficiului Național de Turism „Carpați” începutul unei noi zile.

Nu va fi oare aidoma celei de ieri? Mesele se servesc doar la aceleași ore și excursioniștii își cunosc bine programul. Plaja cu cortegiul ei de plăceri s-ar părea că nu poate țineri totuși de fiecare dată ceva nou acestor îndrăgostiți ai litoralului românesc veniți de departe.

Și, totuși, orele petrecute pe plaja cu cel mai fin nisip din Europa, băile sub clar de lună, cele de timp de ploaie cu farmecul ascultării sub apă a iureșului picăturilor căzute din înalt, ca și valurile legănate sub care dispar la răstimpuri egale uriașele clădiri de pe maluri, nu pot fi lesne uitate.

Mai pot fi amintite pasionantele meciuri de volei dintre echipa cehoslovacă (la fel de bună, indiferent de seria aflată în tabără) și cea a studenților români, care încheia în jurul terenurilor taberei pe membrii galeriilor

UN VIZITATOR: — Minunat tabloul...
CRITICUL PLASTIC: — Da,... desigur,... însă,...
totuși,... nuanțele acelea rose-pale...
(MATTY)

Pentru noul venit la plajă, „botezul mării” este o tradiție

Tabără de corturi la Mamaia

Moment de repaos pe o terasă a taberei

înfierbîntate de soare și pasiune, sau carnavalurile care însoțeau serile de adio, alungînd melancolia despărțirilor căreia îi luau locul veselie, umorul, fantezia, surpriza unor numere executate de amatori talentați, totul pe fond muzical și încadrat în decorul marin.

Ar fi însă prea puțin, deoarece am omite pe nedrept serile care reuniau pe turiștii sovietici, cehoslovaci, polonezi, germani, maghiari și romîni, în colocvii enciclopedice prietenești. La fel de vinovați am fi dacă nu am face loc în aceste rînduri instructivelor vizite făcute la formațiile socialiste din agricultură, prietenilor care s-au legat cu aceste prilejuri, plăcerii cu care era gustată pîinea noului grîu, brînză oîlor păsute pe pămînt dobrogean, ori țuica de caise abia răcită...

O zi de tabără putea să-i aducă pe scena, improvizată pe terasă, pe membrii echipelor artistice amatoare din diferite întreprinderi și instituții, care înfățișau prietenilor de peste hotare minunata lor artă. Tot astfel cum o altă seară putea să cuprindă un grupaj de filme documentare romînești privind Delta Dunării, cetatea Histria, Hunedoara, ori arta pictorului Grigorescu.

Desigur că am lăsat deoparte multe clipe caracteristice vieții de tabără de la Mamaia și pricina poate fi deopotrivă greutatea de a alege din noianul acestora, dar și discreția noastră, fiindcă peste plimbările sub clar de lună ori peste universalul dicționar al dragostei, chiar dacă vom trece, cititorul ne va ierta și va înțelege, desigur, că acolo unde este tinerețe, sete de viață, dragostea își face singură cuib...

A trecut ziua noastră de tabără? Poate da, poate nu! Nesiguranța mi-o dă nu atît anotimpul rece de afară, nici depărtarea la care ne sînt prietenii de astă-vară, alături de care ne-am petrecut această zi, ci conștiința că tot ceea ce poartă pecetea frumuseții, a dragostei și-a prieteniei nu poate dispărea sub tăcerea vremii.

Și acestea sînt coordonatele cele mai de seamă ale unei zile de tabără la Mamaia!

V. E.

Tărm românesc

Tărm românesc prietenos și bun,
La tine, toți prietenii mi-adun!
Păunul mării leagănă lumina
De la Mangalia pînă la Sulina.

În blocuri mari, corăbii de argint,
E farmec și odihnă și alint...
E loc să vină oameni, toată vara,
Din toate țările, din toată țara.

Veniți pe-al mării noastre țarm vrăjit
Cu toate plajele spre răsărit —
La noi răsare soarele din mare
Și visul altor zori la noi răsare.

Cicerone Theodoreseu

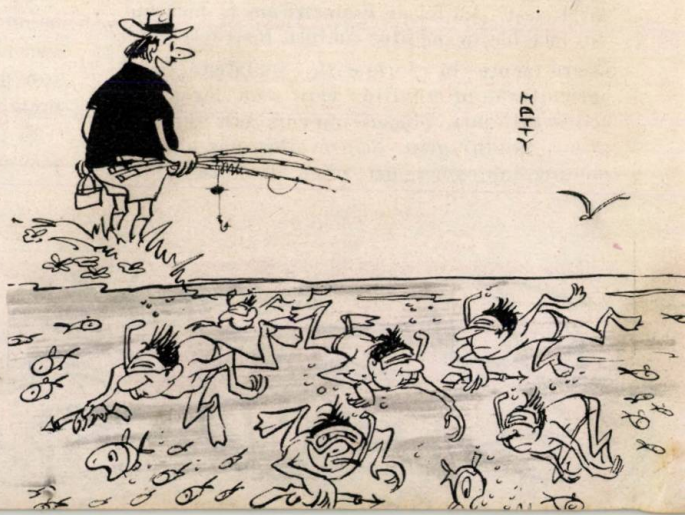
MARITIME

Presiunea atmosferică ridicată pe litoralul românesc al Mării Negre — maximă 763,9 mm, minimă 757,7 mm. — asigură o intensă oxigenare a singelui.

Temperatura medie a sezonului iunie-august pe litoralul Mării Negre este de 25°C, ceea ce reprezintă un climat mai cald decât pe litoralul Mării Baltice, Mării Nordului și Mării Minecii, și mai puțin torid decât pe litoralul Mării Adriatice și Mării Mediterane.

PRETENȚIE „LEGITIMĂ”

— Termină cu andreiele, cucoană, că ne spargi mingea!

LA MARE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	4	U	T	O	S	T	R	A	A			
2	○	S	T	I	C	L	A		M	A	L	○
3	E	F	O	R	I	E		P	A	L	A	S
4	C	A	S	A		B	A	L	T	A		U
5	L	D	M		P	A	I		C	P		
6	S	T	R	A	I	N					O	T
7	O		A		M	A	G	A	Z	I	N	E
8	A	R	S			L	O		S	T	A	
9	R	O	A	O	I	T	A	T	O			L
10	E	C	R	A	N		L	U	N	I	A	A
11	○	T	I	R		P	E	L	U	Z	E	○
12		O	T	A	V	A		A	L	E	A	

ORIZONTAL: 1) Cale de comunicație modernă, construită recent pe litoral; 2) Material utilizat în mari proporții la noile construcții de pe litoral — încă un pas și ești în mare!; 3) Stațiune care se înfrumusețează de la un an la altul — Unul din hotelurile moderne din Mamaia; 4) S-au dus la mare; 5) După masă — Material pentru pălării de sezon — Se trimite de la mare (ilustrată!); 6) Numărul celor care vizitează litoralul este în permanentă creștere (sing.); 7) De case de pildă; 8) Bronzați — În orice localitate a litoralului; 9) Locuiește; 10) Astăzi e mai frumoasă decât visul!; 11) La cinematograful în aer liber de la Mamaia — Pe litoral e folosită din ce în ce mai mult cea fluorescentă; 12) Sport de precizie — Petuni, petunii și iar petunii de-a lungul litoralului; 12) Iarbă fragedă — Acelea.

VERTICAL: 1) Zar la table — Strălucеște admirind de la înălțime frumusețile litoralului; 2) Covor edililor întins pe cea mai mare parte a litoralului — Pagina din față a unei coli de hirtie; 3) Marcă de garanție a tractoarelor — Punctul cardinal spre care este orientată plaja românească; 4) Monolog — Nostimă; 5) Veche măsură de capacitate (pl) — Actor... mut! — Textilă; 6) A-și pierde puterea — Înalt — Salutare, mare!; 7) Pe litoral — Unde începe apa — Nudiste!; 8) Nisipul tematic — Oraș în U.R.S.S.; 9) Vestit constructor de viori — Concurrent; 10) Plăci întrebuințate în construcțiile de pe litoral (sing.) — Cu părul alb (vorbind de animale) — Comună în Franța; 11) Balaur — În registrul contabililor — O puteți întâlni pe litoral (dar iarna); 12) Discuție în surdina.

Hotelul nou de la **POIANA STALIN**

Parcursind aleia centrală a Complexului sportiv Poiana Stalin, în drum spre stadionul de vară și teleferic, la un moment dat, pe partea stângă, în marginea unei pajști, așternută ca un imens covor la poalele Postăvarului, își profilează silueta specifică construcțiilor de munte noul hotel turistic.

Dată în folosință în luna aprilie 1959, clădirea are un aspect impunător. Desfășurat pe două aripi, separate de un corp masiv de piatră, „Hotelul Poiana” dispune de un elegant restaurant și de circa 150 de camere cu două-trei paturi, repartizate pe un parter înalt și două etaje. Interioarele sînt mobilate cu garnituri complete de studiouri de culoare gălbuie, cu o tapiserie ce se asortează cu ansamblul fiecărei camere. Prin ferestrele lor se desfășoară perspectiva spre masivii Bucegi, Piatra Craiului sau Postăvarul.

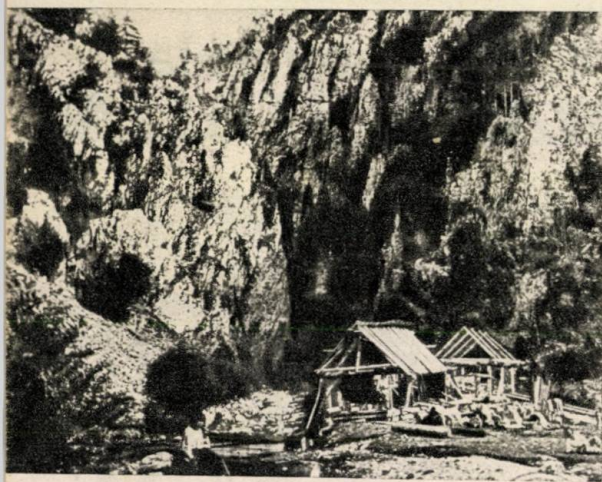
Clădirea e prevăzută cu încălzire centrală, instalații sanitare moderne, fiecare cameră avînd apă caldă și rece. La ultimul etaj, o spațioasă sală de festivități stă la dispoziția turiștilor. La etajele I și al II-lea se află frizeria, cofetăria și un bar.

Cu telefericul spre vîrfurile Postăvarului

Fotografatul în voiaj — Gravură din secolul al 19-lea

La pesteră Dimbovicioarei
Fotografie luată de Szathmari

Stinca de pe virful Omul
Fotografie luată de S. Petrescu

Curiosism și Fotografie

FOTOGRAFIA A ÎMPLINIT 121 DE ANI

Au trecut 120 de ani de când savantul progresist francez Arago a făcut comunicarea privitoare la descoperirea fotografiei (19 august 1839). Primele încercări se datoresc lui J. Niepce și L.M. Daguerre. Fotografia a fost cunoscută la început sub numele de „daguerrotipie”. Încă din primele zile ale descoperirii sale, procedeul daguerrotipiei a stîrnit un mare interes. Fotografia satisfăcea curiozitatea oamenilor și le deschidea noi orizonturi aducînd, în plus față de pictură și desen, autenticul și documentarul specific. Numai la puțin după descoperirea daguerrotipiei, pictorul francez Horace Vernet însoțește o expediție științifică în Siria și Egipt (1839), iar în 1840 împreună cu un alt pictor V.A. Goupile pleacă în Malta și la Beirut. Din aceste călătorii se întoarce cu cîteva serii de plăci daguerrotipe pe care le intitulează „Excursii Daguerriene”. Acestea sînt primele lucrări de acest gen din călătorii pe care le cunoaște istoria fotografiei. Succesul lor este limitat, datorită faptului că imaginea daguerrotipa se realiza pe o mică placă metalică. Lucrarea care poate fi socotită ca primul album de fotografii turistice este realizată în 1852 de literatul și artistul Maxime du Camp. Acesta, ajutat de perfecționările procedeului, din care cea mai însemnată era obținerea de copii pe hîrtie, publică albumul „Egiptul, Nubia, Palestina și Siria, desene fotografice culese în timpul anilor 1849—1850 și 1851, însoțite de un text explicativ și precedate de o introducere.” Succesul acestui album a fost răsunător.

Pe lista precursorilor fotografiei turistice trebuie să înscrăm numele întemeietorului fotografiei românești, pictorul și fotografatul Carol Pop Szathmari. Această interesantă figură de artist, veșnic în căutare de nou, mereu preocupat de perfecționări, era în același timp un călător pasionat. Lista călătoriilor sale cuprinde patru excursii în apusul Europei, două în Orient și nenumărate în țară. Peste tot unde călătorea, cu ajutorul aparatului fotografic, al pensulei sau al creionului, el înregistra aspecte

din frumusețile naturii, monumente sau oameni în porturile lor.

Sotia pictorului, Anna Szathmary Böttger se dovedește a fi o fotografă talentată, preocupată de turism. Ea participă în 1873 alături de soțul ei, la Expoziția internațională din Viena, cu vederi din țară, costume naționale și o panoramă a Bucureștiului.

La prima expoziție de fotografie artistică din țara noastră, deschisă în sălile ziarului „Adevărul”, în 1898, au fost expuse numeroase vederi din orașele și regiunile cele mai pitorești.

Fotografii profesioniști legați de interesele comerciale ale atelierelor lor, sînt întrecuți de cei amatori care asigură o bogată dezvoltare a fotografiei turistice. Spre sfîrșitul secolului trecut și începutul secolului nostru, progresele tehnicii fotografice — printre care menționăm în primul rînd apariția aparatelor portative — ca și unele curente artistice, favorizau dezvoltarea fotografiei de amatori.

Este interesant de consemnat apariția în 1901, la Iași, a primei colecții de diapozitive și fotografii, cărți poștale cu vederi din țară și străinătate.

În călătorii, fotografia a depășit stadiul agrementului, fiind o adevărată necesitate. Ea a devenit un auxiliar prețios al cercetătorilor. Între cele două războaie, fotografia turistică începe să fie valorificată în mod comercial, intrînd și în preocupările instituțiilor de turism. Sub influența unor curente la modă în pictură ca, de pildă, impresionismul, de multe ori, fotografia turistică, în perioada la care ne referim, are un caracter idilic, dulceag, sau este „picturală” prin efecte obținute artificial.

După eliberarea țării, fotografia ca și alte domenii ale artei, cunoaște o largă dezvoltare și este îndrumată pe un făgaș nou. Principiile artistice ale realismului socialist, oglindirea creatoare a realității, lărgirea orizontului tematic au influențe și asupra fotografiei de peisaj.

Imaginile de acest gen au înfățișat în ultimii ani apariția în peisaj a oamenilor, a noilor construcții. Peisajul prezentat în fotografie nu mai este obiectivist. El este locul de desfășurare a vieții noi. Iată de ce fotografia de peisaje se însuflețește, devenind dinamică și reflectînd spiritul epocii noastre.

Bogăția peisajului patriei noastre, varietatea și bogăția panoramei, cheamă la turism iar acest mijloc minunat de cunoaștere a țării este legat de fotografie.

Turismul și fotografia, în epoca noastră, sînt inseparabile. Ele se ajută și se stimulează reciproc.

D. Băducanu

Invitație la drum pe ape

Turismul nautic face acum primii săi pași pe un drum aflat abia la început, dar sortit fără îndoială succesului. El poate fi practicat cu nenumărate feluri de ambarcațiuni cu pinze (cuter, șnaip, iolă) sau cu visle (canoe sau caiac). Echipamentul necesar pentru o excursie cu barca se reduce la puține elemente: trening, hanorac, colac, lampă cu carbid și eventual o spirtieră. Dacă ambarcațiunea e mai mare, se poate lua și un cort. În lipsa lui ne putem adăposti în vreuna din numeroasele colibe de pe malurile apelor noastre ori în satele primitive, unde sînt atîția gospodari care, cu tradiționala ospitalitate a poporului român, primesc călătorul, cu ușile deschise. Confortabile condiții de găzduire pot fi găsite și în cabane cum ar fi cea de la Ilgani, în Delta Dunării, sau la „Insula” de pe Mureș (lîngă Arad).

Iar drumurile? Drumurile fără pulbere ale țării noastre sînt minunate. Mureșul în calea lui spre Tisa, Oltul de la Podul Olt pînă la vărsare, trecînd prin Turnul Roșu, Bistrița, tocmai de sus, de la Rotunda, trecînd prin Cîrlibaba, Vatra Dornei și Broșteni și pînă dîncolo de Piatra Neamț, Dunărea de la Tulcea către Sf. Gheorghe sau tot de la Tulcea de-a lungul celor 39 de mile pînă la Sulina, pot oferi drumețiilor pe apă clipe de neuitat.

Bolborositul înspumat al apelor reci și verzi, peste pietre, în rîurile de munte, mlădierea sălciiilor peste meandrele leneșe ale rîurilor în șesuri, foșnetul trestiiilor în Deltă, recele pătrunzător al nopților înstelate, lîngă apă, cînd pe undă tremură luceafărul, sînt imagini ce merită să fie cunoscute de cît mai mulți oameni ai muncii din țara noastră.

Lacurile țării nu trebuie nici ele uitate. Salba din jurul Capitalei (Mogoșoaia, Băneasa, Herăstrău, Floreasca, Tei), Snagovul, Greaca sau imensul — și uneori prea furtunosul — Razim, sînt locuri care încă își așteaptă vizitatorii.

Pentru practicarea din ce în ce mai largă a turismului nautic e necesar ca și asociațiile și cluburile sportive să-și îngrijească cu și mai multă atenție ambarcațiunile. Dar iubitorii de drumeție pot și trebuie să aibă inițiativă personală. O ambarcațiune de tip caiac, de pildă, se construiește cu multă ușurință și chiar comandată, nu costă mai mult decît o bicicletă.

Turiștii și iubitorii de priveliști minunate, porniți de-a lungul apelor noastre minunate!

Maria Irimie

TURISM ȘI TURIȘTI ÎN 1960

Anul trecut, suflul înnoitor al primăverii care îi cheamă pe turiști în locuri bine-cunoscute sau în peisagii inedite a adus și pentru viața turistică prospețime și vigoare: O.N.T. „Carpați” și-a extins activitatea preluând și organizarea de acțiuni turistice interne.

Astfel elegantele autocare albastre ale O.N.T. „Carpați” au început să ducă spre munte ori spre Dunăre numeroși turiști români. Instalați în confortabile fotolii, muncitorii de la „Steagul Roșu” Orașul Stalin, filatoarele bucureștene de la F.R.B., studenți, elevi, funcționari au străbătut îmbelșugatul și pitorescul peisaj românesc în vreme ce prin stația de amplificare a autocarului, ghizii prezentau geografia locurilor, bogăția lor, trecutul glorios de luptă al poporului.

Ceahlăul și Ada Kaleh, Borșa și Mamaia, Bucegii și Lacul Roșu, Delta și Retezatul, Snagovul și Făgărașii și-au primit mii și mii de oaspeți-turiști care, în cadrul excursiilor de sfârșit de săptămână, își împropătau forțele de muncă prin această minunată odihnă activă.

Săptămîna turistică, o altă nouă formă de organizare a excursiilor a dat rezultate apreciabile, oferind numeroaselor grupe de turiști posibilitatea de a cunoaște fie un masiv muntos, fie instructivele obiective istorice ale patriei, ori să facă cunoștință cu neobișnuitul decor al Deltei Dunării.

Iubitorii disputelor sportive din țară ori de peste hotare au avut ocazia fericită de a îmbina pasiunea aceasta cu o excursie la București sau Sofia cunoscînd totodată și principalele obiective turistice ale celor două capitale, prezentate de ghizi competenți.

Excursii noi au pornit adesea și din alte orașe ale țării. Orădenilor, de pildă, agenția O.N.T. „Carpați” de pe malurile Crișului, le-a oferit un instructiv circuit al Transilvaniei.

Interesul față de spectacole a reunit grupe de excursioniști din Sibiu și din orașul Stalin care au vizitat în acest scop capitala; uneori traseele s-au prelungit dincolo de Giurgiu, pe Podul Prieteniei, frumoasa construcție de peste Dunăre, expresie a relațiilor de veșnică prietenie între popoarele romîn și bulgar.

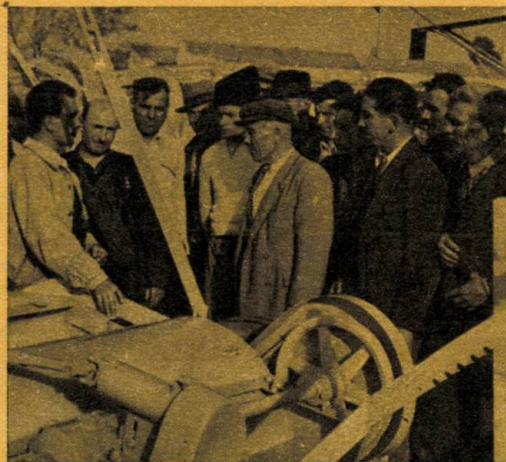
Noilor forme de turism trebuia să le corespondă o formă nouă de angajare a serviciilor prestate de O.N.T. „Carpați”. Astfel, s-a creiat posibilități ca fiecare turist să-și poată asigura contra cost, la fiecare agenție O.N.T. „Carpați”, cazarea (cu rezervare de locuri) hrana și transportul, pentru orice zonă turistică a țării unde îl trage inima să plece.

Cu grijă părintească, Partidul și Guvernul au îndrumat și ajutat creșterea permanentă a bazei materiale a turismului, prin construcția de noi hoteluri, restaurante și amenajări destinate iubitorilor drumeției.

Anul 1960 va aduce baze turistice noi, mai multe mijloace de transport, alte hoteluri moderne pe litoral, cabane amenajate, extinzînd și mai mult posibilitățile pentru oamenii muncii de-a practica turismul.

Intensificarea circulației turistice în anul 1960 va fi realizată mai cu seamă printr-o organizare pe scară largă a excursiilor de sfârșit de săptămînă. Asemenea excursii care au început încă din anul trecut să-și cucerească o binemerită prețuire printre cei ce muncesc se vor amplifica și multiplica. Se preconizează astfel ca sute de mii de oameni ai muncii să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă în cadrul primenitor al naturii recreîndu-se și fortificîndu-se totodată. În noul an zeci de mii de turiști vor întreprinde, cu mijloace simple și ieftine, ieșiri turistice de sîmbătă pînă duminică seara în zonele din imediata apropiere a orașelor. De aceea se vor pregăti în acest scop, amenajările corespunzătoare. Astfel, Snagovul va fi chemat

Tărani colectivisti în excursie la București

Hoteluri noi, pe litoral

să joace, din plin, rolul de plămîn al Capitalei. Locuitorii Bucureştiului, cel mai de seamă oraş industrial al ţării, se vor întîlni cu petroliştii ploieşteni în codrul secular al Snagovului; muncitorii din Baia Mare se vor putea recrea în minunatul cadru natural al Mogoşoaiei, după cum la celălalt capăt al ţării — lângă Iaşi — locuitorii bătrînei cetăţi moldovene îşi vor putea petrece o plăcută odihnă activă. Şi în vecinătatea multor altor oraşe muncitoreşti se vor crea posibilităţi pentru excursii de sfîrşit de săptămînă facile, reconfortante şi instructive.

Amatorii prea puţin practicatului camping şi cei care îndrăgesc viaţa în aer liber nu au fost uitaţi; ei vor fi aşteptaţi de tabere de corturi special amenajate în mijlocul naturii la Buşteni, Sinaia, Băneasa ca şi în multe alte locuri încîntătoare.

Caravanele turiştilor automobilişti şi motociclişti organizate de către Asociaţia Automobilistică din R.P.R. cu sprijinul O.N.T. „Carpaţi“ vor străbate arterele ţării ce leagă cele mai de seamă obiective turistice.

Vînătorilor şi pescarilor sportivi li se vor oferi excursii turistice în cadrul cărora îşi vor putea desfăşura îndeminarea în sportul preferat.

Drumul fără de pulbere al Dunării va purta vase cu excursionişti din toată ţara. Anul 1960 va dezvolta şi seria vizitărilor periodice în Delta Dunării, această minunată împărăţie a apelor, plantelor şi păsărilor.

Amatorii priveliştilor inedite vor avea prilejul, în noul an, să cunoască uimitoarele peisagii ale marilor goluri subpămîntene pentru vizitarea cărora se vor organiza „Traseele peşterilor“.

Dacă pînă acum eram obişnuiţi să înţelegem prin turism ieşirea excursioniştilor de la oraşe spre localităţile de la ţară, anul ce vine va corecta această noţiune. Ţăranii muncitori vor

veni în număr din ce în ce mai mare, prin excursiile organizate de O.N.T. „Carpaţi“ să cunoască oraşele, să-i viziteze la locul de muncă pe fraţii lor, muncitorii din industrie.

Desigur că una din cele mai apreciate surprize turistice ale anului 1960 poate fi considerată reducerea de 50% pe calea ferată pentru turiştii individuali care utilizează serviciile O.N.T. „Carpaţi.“

Pentru a înlesni unui număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii participarea la intensa activitate turistică ce-şi profilează conturul în noul an, se vor înfiinţa, în diferite localităţi din ţară, noi agenţii şi filiale ale O.N.T. „Carpaţi“ care vor sta la dispoziţia amatorilor de turism.

Turiştii vor mai avea însă şi alte surprize: vizitatorii masivului Făgăraş vor găsi cabanele luminate cu electricitate furnizată de microhidrocentralele proprii, iubitorii frumuseţilor nescacate ale Rodnei se vor bucura de renovarea şi reutilizarea complexului Bôrşa.

Şi pe tărîmul activităţii turistice, anul 1960 are o perspectivă luminoasă.

Astfel, noile construcţii, cabanele reamenajate, formele inedite de practicare a turismului, condiţiile îmbunătăţite de cazare şi deservire, noile trasee, vor împropăta viaţa turistică a ţării. Condiţii de dezvoltare permanentă au fost şi sînt create mişcării turistice din ţara noastră de către regimul democrat popular, astfel ca turismul să poată ajuta educării comuniste a unor mase din ce în ce mai largi de oameni ai muncii.

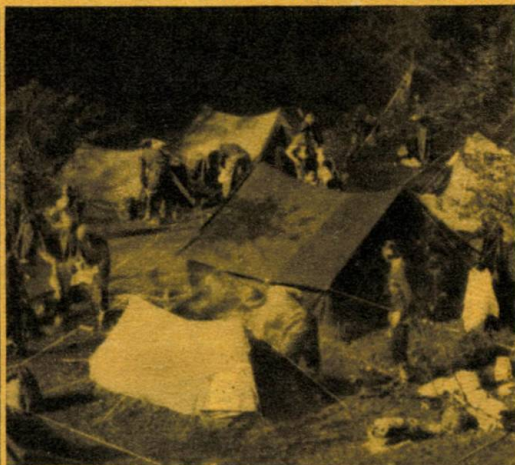
Condusă şi sprijinită de partid şi guvern, mişcarea noastră turistică este chemată să-şi dea contribuţia la opera înălţătoare de construire a socialismului în R. P. Romîna.

A. SILBERSTEIN
Directorul turismului intern

Excursie în cadrul unei „săptămîni turistice“

Grup de turişti în tabără de corturi

Turiști cu cravată roșie

Ionel Vasile, o zvirlugă de băiat, vioi și neastîmpărat, proaspăt pionier și fruntaș la învățătură la școala elementară Nr. 100 din Capitală, poartă cu mîndrie „titlul” de turist. Deși n-are mai mult de 9 ani, Ionel este unul dintre cei mai înmoși membri ai cercului de turism de la Palatul Pionierilor. Cîndva venit pentru prima oară printre turiști cu cravată roșie, atras de frumusețile celor dinți descoperiri geografice, cu care făcuse cunoștință la școală, și-a descoperit o mare pasiune pentru această plăcută și folositoare îndeletnicire. S-a împlinit iarna... De obicei, iarna, la cercul de turism al Palatului Pionierilor, activitatea este mai mult... teoretică. „Orele de cerc” sînt consacrate unor treburi „tehnice”: citirea hărților, noțiuni de orientare, folosirea busolei, ridicarea de planuri cu ajutorul scării de proporții, prezentări de regiuni din țară însoțite de proiecții, de diapozitive și de diafilme. La Palatul Pionierilor, Ionel Vasile a găsit și turiști mai „experimentați”, printre băieții și fetele cu 2-3 ani mai în vîrstă. Și noii săi prieteni — Valentin Prigorșki, Constantin Flavu, Victor Constantinescu, Ileana Sperlea, Eugenia Vogel și Cornelia Bărcanu — i-au povestit „mezinului” despre activitatea cercului de turism.

Așa a aflat Ionel că pentru a nu tulbura bunul mers al învățăturii, în lunile de școală, excursiile nu depășesc o zi. Pionierii au fost la Curtea de Argeș, la Doftana, la Tîrgoviște, la Slănic Prahova și în multe alte locuri. Uneori, membrii cercului participă la marșuri pionierești, care constau din vizitarea unor obiective turistice mai apropiate: Mogoșoaia, Brănești și altele. În vacanțele de iarnă și primăvara însă, pionierii pleacă în excursii de 3-4 zile. De obicei, micii turiști, „explozează” locurile pline de farmec ale văii Prahovei. Dar cele mai importante excursii au loc — firește! — în timpul vacanței de vară.

La Palatul Pionierilor există tradiția „expedițiilor pionierești”. În fiecare an, 240 de pionieri, aleși dintre fruntașii între fruntași la învățătură și activitatea de cerc, împărțiți în trei „expediții” pornesc în trei direcții diferite, alegîndu-și itinerariul dorit: Maramureș, Munții Apuseni, Valea Oltului, Munții Bucegi, Valea Bistriței. Fiecare „expediție” este, la rîndul ei, împărțită în grupuri pe specialități: științe naturale geografice, geologie, istorie și folclor, conduse de cîte un profesor. Pe traseu, pionierii se ocupă de problemele care cad în specialitatea respectivă. Totdeauna între geologi, folcloriști, istorici, între toți pionierii se încinge o întrecere aprigă: cine va putea aduce la întoarcere cele mai interesante însemnări?

În 1959, un număr de 40 de pionieri au pornit într-o excursie cu corturi la Predeal — Orașul Stalin — Bran — Peștera și Cheile Dîmbovicioarei — Cîmpulung Muscel. Era pentru prima oară cînd se efectua o astfel de excursie. Nu-i deci de mirare că membrii expediției au făcut antrenamente îndelungate. În curtea Palatului ei au tot instalat și desfăcut cele șapte corturi ale cercului pînă au învățat să le minuiască. Dar și așa, excursia n-a fost ferită de peripeții, deși de altă natură. Cum pentru fiecare popas fuseseră stabiliți bucatari și ospătari de serviciu, fără să se aibă în vedere talentele micilor turiști, la Cîmpulung Muscel a trebuit să fie chemat în ajutor un bucatar veritabil, pentru a-l scoate din încurcătură pe bucatarul de serviciu!

Unul din cele mai importante evenimente din viața cercului l-a constituit schimbul turistic cu pionierii din R.P. Bulgaria. 50 de pionieri bucureșteni au plecat într-o excursie în țara prietenă, vizitînd, împreună cu 50 de pionieri bulgari, cele mai frumoase locuri de acolo. Apoi, tot împreună, pionierii romîni și bulgari au venit în țara noastră, făcînd o frumoasă și instructivă excursie cu vaporul în Delta Dunării. Echipe ale Palatului Pionierilor au luat parte la concursurile de orientare turistică de la Brănești și Călugăreni, cot la cot cu echipe de seniori. Spre cînstea lor, reprezentanții Palatului Pionierilor s-au clasat mereu pe locuri fruntașe!

Dragostea cu care pionierii participă la activitatea cercului de turism, condusă cu pricepere de profesoara Eliza Macorei, este atât de mare, încît mulți dintre ei nu vor să se despartă de cerc nici atunci cînd trec de vîrsta pionieratului. Așa s-a împlinit de pildă, cu elevii Florian Vasilescu, Ioan Iliescu, și Hermina Stănescu care, deși au intrat în clasa a IX-a, au rămas încă în cercul de turism, ajutînd-o pe profesoară la organizarea excursiilor...

... Acestea toate le-a aflat Ionel Vasile, proaspăt venit în cercul de turism de la noii săi prieteni. Și tot de la ei a mai aflat că turismul este îndrăgit astăzi de zeci de mii de pionieri nu numai la Palatul Pionierilor, ci și la Casele pionierilor din cîntărele orașe ale țării, în toate detașamentele pionierești.

D. Ianculescu

ORAȘE FĂRĂ TRECUT

Ați vizitat vreodată un oraș fără trecut? Da! Un oraș lipsit de romantismul străduțelor înguste, cu iz patriarhal, lipsit de coroanele vaste ale unor arbori seculari, de fîntîni cu amorași naivi de piatră. Ați vizitat vreodată un oraș în care toate casele sînt noi, în care

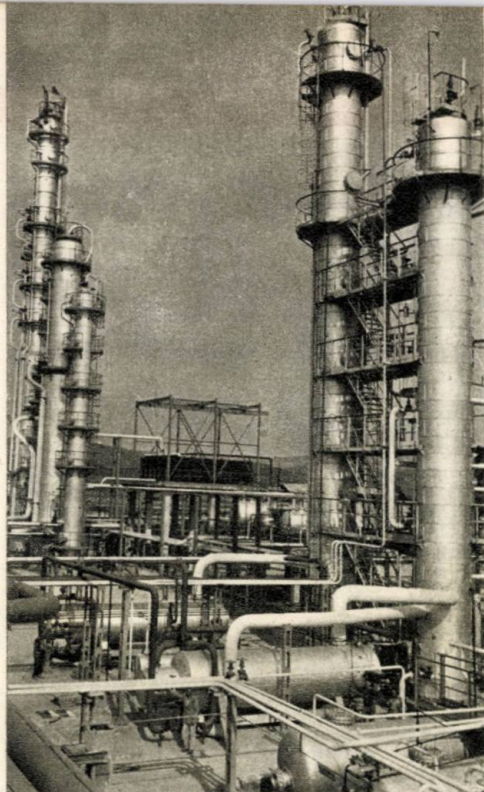
Onești

mișcările pădurii gonite spre marginea așezării mai stăruie în atmosferă proaspăt citadină și în care băncile din scuaruri încă nu sînt scrijelite de inimi și săgeți?

Orașe care posedă doar prezent și viitor.

Asemenea așezări au apărut pe harta țării noastre. Oamenii au spart întinderea molcomă a șesului, au tăiat lăstărișul sălbatic al pădurilor, au secăt mlaștinile și au ridicat, de-a lungul străzilor și bulevardelor desenate pe pămîntul aspru, cuburile vilelor, paralelipedele blocurilor iar, mai spre margine, siluetele prelungi ale halelor, coșurile uzinelor. Au apărut apoi de-a lungul trotuarelor prin fața vitrinelor mari ale magazinelor și ale cinematografului, ronduri de flori, iar prin curți s-au ivit cete de copii zurbagii, imaginea orașului devenind astfel completă.

Așezările acestea au ceva comun, indiferent de regiunea în care se află, indiferent de profilul

Noua rafinărie de la Borzești

lor industrial: o tinerețe năvalnică care izbucnește, așa cum izbucnesc mugurii primăvara.

Așa e Victoria, orașul așezat la poalele Făgărașilor, orașul marelui combinat chimic în care, printre construcțiile moderne, s-a păstrat, poate ca viitoare piesă de muzeu, o căsuță țărănească a primului locuitor de aci — pădurarul Ioan Oprișan. Acum, orașul are maiștri și medici, ingineri și zugravi, școlari și artiști, cofetari și fotbaliști, zidari și poeți. (De fapt poeți sînt

Bicoz

Lucăcești

toți cei care din patru colțuri ale țării s-au adunat aici în acest oraș nou să făurească viață nouă.)

Aceleași străzi, cu umbra deocamdată puțină a puieților de salcîm sau de arțar, aceleași case, mai mirosind încă a var și cherestea, le întâlnești la Lucăcești, orașul petroliștilor, așezat pe colinele dulci ale Moldovei. Magazine și creșă, policlinică și teatru, restaurant, bibliotecă și ștrand, nimic nu-i lipsește acestui orașel născut în pădurea de sonde.

Fabrică la Săvinești

În munții Sucevei, Dornișoara, așezare a tăietorilor de lemne, a cunoscut pe rînd victoria fierăstrăului electric, a estacadelor mecanizate, a tractoarelor uriașe ce-i împinzise pădurile. În locul vechilor colibe borsănești au apărut locuințe confortabile, ascunse în deșulul pădurii de brad ca niște case de odihnă de pe Valea Prahovei.

Pe întinderea mănoasă a Bărăganului, în chiar inima lui, în gara Ciulnița, un nou orașel s-a ridicat în anii puterii populare: orașul centrului mecanic Ciulnița. Peste împărăția dropiilor lui Odobescu, își ridică azi silueta impunătoare fabrică de egrenat bumbac, clădirile centrului mecanic, ale gospodăriilor agricole de stat, ale stațiunii de mașini și tractoare, ale gospodăriei colective, ale noii grădinițe de copii, casele noi ale muncitorilor...

Pe plaiurile lui Ștefan cel Mare, la Borzești și Onești, se ridică construcțiile complexului petrochimic, care va da țării produse de miliarde de lei anual: cauciuc sintetic, mase plastice, produse sodice, antidăunători. Brigăzile de tineret, reinviind tradiția șantierelor Bum-

Orașul Victoria

bești-Livezeni, Salva-Vișeu, fac văile să răsune de cîntece și muncă, în timp ce liniile de autobuze din Onești leagă blocurile de locuințe pe care nici măcar localnicii nu le mai pot număra.

În inima Văii Jiului, la Petrila și Vulcan, două noi orașe muncitorești au apărut, sfiind cu strălucirea imaculată a zidurilor, cu fluturul luminos al perdelelor de la ferestrele largi, cenușa legendă a vieții minerilor de altădată.

În Dobrogea bătută de vînturi, orașul Năvodari, cu fabrica sa de ciment, Medgidia, care-și trăiește cea de a doua tinerețe, pe malul Tîrnavei orașul Copșa Mică, renăscut prin combinatul chimic „Nicolae Teclu“, la Constanța noul port „Tomis“...

Orașe noi, orașe cu prezent și viitor, orașe pline de tinerețe, născute și renăscute pe harta nouă a patriei.

C. E.

SUB FLAMURA LUI AUGUST

Din valul vremii zbuciumate
s-a înălțat, prin anii grei,
slăvitul steag de libertate
din August douăzecișitrei.

Lumina lui, ce se resfrînge
pe chipul patriei acum,
demult, în veac de foc și sînge,
porni spre noi să-și taie drum.

În faldul fluturînd spre soare
răzbat, din secolii uitați,
străbune flăcări vestitoare
jucînd pe vîrfuri de Carpați

Sclipește vînată ca iadul
coroana Dojei, prin vîpăi
cu sînge-i plînge Bălgăradul
pe Horia și soții săi

E-n falduri fulgerul săcurii
și jarul vechii răsărături
purta în inimi de pandurii
viteazului din Vladimiri

Și-n largul foșnet de mătase
nu-i vîntul doar, cu a sale șoapte,
e șuerul tăios, de coase,
ecou din nouă sute șapte....

E vijelia-nnoitoare
dintr-un februarie de foc
cînd glasul clasei muncitoare
vestea al beznelor soroc,

cînd tari în vișorul restrîștii
cu viața lor au pus temei
acestor zile comunistii
la Grivița în treizeștrei.

Poate că-n ultima clipită
vor fi zărit, prin vîl de fum,
această țară desrobită
sub raza soarelui de acum...

Poate privea spre noi, spre anii
în care munca-i bucurie,
de sub ruinele Doftanei
spre noi, Ilie Pintilie.

De aceea se înalță steagul
atît de sus, în țara mea
că-i fără de sfîrșit șiragul
celor căzuți spre-a-l înălța.

Și adeseori de aceea, poate
se sbate sbuciumat în vînt,
că-n el bat inimile toate
a celor ce nu mai sînt.

Tu flacără biruitoare
peste furtuni, în anii grei,
ce viu te-ai avîntat spre soare
în August douăzecișitrei.

Te-a ridicat spre Zarea-albastră
spre zori, din asfințitul trist,
puterea și mîndria noastră
Partidul nostru Comunist.

Salut, simbol al tinereții,
steag viu, pe care-l poartă sus
cutezătorii, îndrăzneții,
cu steaua fără de apus!

Salut lumină de victorii,
partidul nostru neînfîrînt
făuritor al aurorii
și fericirii pe pămînt.

Dan Deșliu

Vizite ale conducătorilor de partid și de stat, în țară

Pe șantierele de pe litoralul Mării Negre

La uzinele „Electroputere” din Craiova

La întreprinderea I.F.I.L. din Reghin

La Combinatul Siderurgic Hunedoara

OȚELULUI

Privind Hunedoara, de pe înălțimea dealului Chizid, aflat în apropiere, vederea cuprinde dintr-o dată atât străvechiul castel al Huniazilor, cât și Combinatul siderurgic aflat în plină dezvoltare. Cele două glorii ale Hunedoarei, una trecută, alta prezentă, intruchipează, sugestiv, istoria acestei localități și-i explică sensul actual.

Castelul Huniazilor este un monument arhitectonic de seamă din evul mediu, rămas în țara noastră. După unele păreri, clădit pe locul unui vechi castru roman, iar, după altele, pe locul unei biserici fortificate, castelul este un document deosebit de prețios din punct de vedere arhitectonic, deoarece, fiind construit și reconstruit în decurs de câteva secole, apare ca o originală cronică înscrisă în piatră a diferite stiluri, între care goticul și renașterea predomină. Numele castelului a rămas până în zilele noastre legat de marele conducător de oști, Ioan de Huniade, care l-a refăcut radical și l-a fortificat la începutul secolului al XV-lea.

De pe deal, contemplând combinatul siderurgic după lăsarea întinericului, se deschide o priveliște magnifică. Vales pare un cer răsturnat, plin de stele, în mijlocul cărora se aterne umbra masivă a combinatului de fier, încununat de flăcări și străluciri fugare, galbene, roșii, violete, care izbucnesc din cuptoarele oțelăriilor sau din furnale.

Siderurgia este milenară în aceste locuri. Se pare că încă dacii au exploatat fierul; în mod sigur însă, inscripțiile, rămase la Teluș și Gehlar, dovedesc că romanii au lucrat în aceste locuri la cuptoare de fabricat fier. Pe timpul lui Ioan de Huniade, industria fierului cunoaște un oarecare reviriment, dar abia în 1882 începe, la Hunedoara, clădirea furnalelor, pe locul unde se află azi combinatul.

În trecut, furnalele Hunedoarei s-au dezvoltat în strinsă legătură cu pregătirile militare, atinând vîrfuri de producție atât în timpul primului cât și al celui de-al doilea război mondial. Între războaie, Hunedoara stagnează, muncitorii devin șomeri.

După eliberarea poporului nostru, soarta acestor uzine e legată — pentru prima oară în istoria lor — de ideea păcii, a construcției pașnice. În anii puterii populare și mai ales în ultimul deceniu s-a desfășurat la Hunedoara o operă de construcție vastă, care constituie o pagină grandioasă a istoriei sale milenare. Ritmul construcției a fost de-a dreptul impetuos.

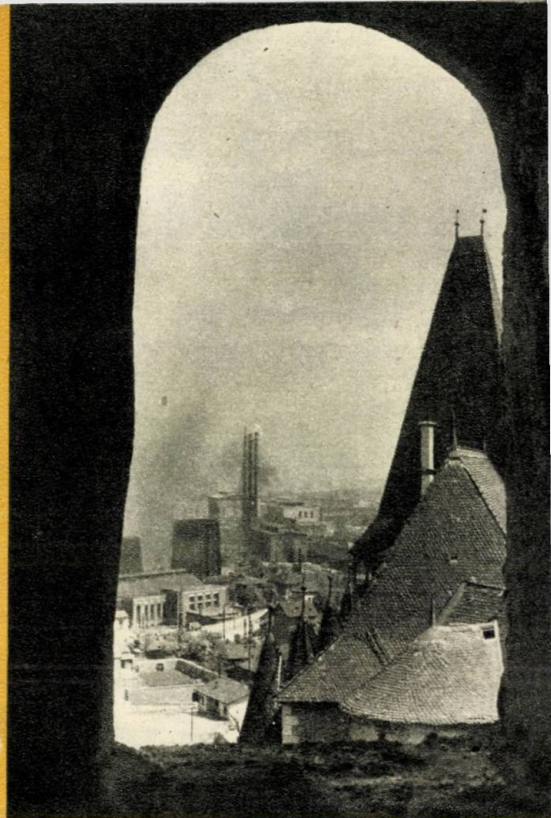
În 1949 au fost modernizate furnale vechi. În 1952 a intrat în funcție un furnal de 450 m³. În 1955 au fost inaugurate trei mari uzine: termocentrala, uzina coeso-chimică și aglomeratorul. În 1956, cel mai înalt furnal din țară și din sud-estul Europei (de 700 m³) a elaborat prima șarjă. Debitul său anual depășește toată producția de fontă a țării din anul 1938. În ultimii ani, au intrat în funcțiune o oțelărie și un laminor bluming de mare capacitate.

Odată cu uzinele s-a mărit, bineînțeles, și Hunedoara. S-a construit un oraș nou: „orașul muncitoresc”, cu locuințe moderne și confortabile, săli de spectacol, un teatru cu o impunătoare arhitectură, un stadion, magazine etc.

În decurs de cîțiva ani, populația orașului a crescut de zece ori. În Hunedoara au venit să muncească oameni din toată țara.

Iată de ce, în ciuda vîrstei sale pierdută în negura mileniilor, Hunedoara zilelor noastre este un oraș tânăr, exuberant, plin de vitalitate, tumultuos ca fonta pe care o plămădește pentru viața fericită a unui popor liber.

V. Nicorovici

Păreri despre munca noastră

Muncitorii și țăranii pe care i-am întâlnit în Republica Populară Romînă își îndeplinesc sarcinile lor cu elan, cu certitudinea că eforturile lor contribuie la ridicarea nivelului lor de trai, a nivelului de trai al întregului popor.

WALDECK ROCHET

Secretar al Partidului Comunist Francez

Romînia de astăzi este un mare șantier de construcții. Am constatat aceasta pretutindeni unde am fost — la București ca și la Orașul Stalin, la Tg. Mureș ca și la Bicaz. Ca fost profesor în mai multe regiuni importante din Statele Unite, am fost profund impresionat de rezultatele școlii romînești. În Romînia viața este bogată și variată. Cînd mă voi înapoia în America, voi vorbi despre succesele pe care noul său regim social le asigură Romîniei, despre munca creatoare de zi de zi a poporului romîn, muncă consacrată construcției pașnice și făcută de oameni care au convingerea că înaintează pe un drum plin de însemnătate.

Prof. HOLLAND ROBERTS
Statele Unite

UMBRE ALE TRECUTULUI

Pornirăm din Tulcea spre gura Sfântului Gheorghe — spre Buhaz — într-o după-amiază, pe o vreme frumoasă. Morile care încunună dealul Tulcei stau neclintite, cu brațele uriașe înălțate în cer. Doar una abia se mișcă lin, parcă s-ar teme să nu-și sfarme încheieturile bătrâne. Pe siluetele lor curioase, cum ne depărtăm în răsărit, deodată sosesc nori; le acopăr un răstimp; apoi se ridică sus în straturi; și între zarea neagră a dealului și geana nouriilor, rămîne cerul cu un lac pe care într-o depărtare mare plutesc fantastice și nedeslușite corăbii...

Drumu-i bun pînă în Buhaz; Dunărea se plimbă capricios printre dealuri și lunci; și la fiecare pas, țărîmul ei e plin de urme și de amintiri istorice.

Și pe acest braț al Sfântului Gheorghe s-au oprit în depărtate vremuri neamuri bărboase, cu ochi sălbatici; neamuri fără nume, care au pierit fără urmă; pulberea lor au mînat-o vînturile spre marea veșnic în mișcare.

S-au oprit cîndva, cu scuturi și săbii lucitoare, legionarii romani și colea, în fața satului Carasuhat, au clădit cetatea Salsovia. Aici Licinius, alungat de Constantin cel Mare, a clădit templu și a ridicat iar în cinste cultul soarelui. Și aici s-au adăpostit, în amurgul lor, zeli pîgîni, între sălciile și stuhurile de la Dunăre, pe cînd creștinismul învingător cucerea strălucitele orașe ale împărăției.

Din cînd în cînd, din țărîna veche de dedesubt, oameni cu mîini aspre dezgroapă pietre funerare de pe oase, arme și odoare de-ale pribegilor. Inscriptiile latinești par un lucru ciudat; parcă-ar răsări, în dosul lor, niște îngropați în străvechi zale, care s-ar deștepta acum la soare, și nu se mai cunosc și nu înțeleg ce legături pot fi între ei și între peisajul cenușiu, între ei și liniștii plugări de azi, între tot ce-a fost odată cetăți și strălucire și între cele cîteva culmi

umilite, îmbrăcate cu buchete mărunte de verdeață... Niciodată trecătorul nu-și poate închipui că pe aceste locuri triste a strălucit cândva un crîmpei de civilizație. Și cu toate acestea boschetul de plop de la malul apei, care-și întoarce la vînt ușor frunzele ca niște bănuți de argint, își are rădăcinile amestecate cu oasele celor care poate au cunoscut Forul, și oile mocanilor pasc iarba pe unde au lucit în lumină culturi de plante rare.

Au trecut pe aici și bizantinii: au lăsat și ei pe aici ceva din finețea culturii lor. Peisajul nu ni-i amintește. Satul romînesc Romula își înalță pe un dîmb două mori de vînt și cîteva căsuțe. Cîteva siluete de femei cu copii în brațe trec în lumină, se șterg.

Dar au mai trecut pe aici și oștile lui Ioanițiu; au trecut și genovezii, și străluciții venețieni, cu sabia într-o mînă și cu cumpăna negustorului în alta.

Cine nu s-a oprit la malul Dunării? Toate limbile pămîntului au sunat aici.

S-au oprit tabere sub același cer.

Au ridicat corturi de piei la malul apei, și focurile de seară s-au aprins și pe mal și în undele cu mers domol. Cu bărci primitive au străbătut în toate colțurile și tainele bălților. Au plutit și peste pasiunile lor sălbatice cîntările privighetorilor, și lianele de apă au trimis spre ei mirodenii aspre. Din gîrle au prins pește cu care au hrănit armii întregi. Vuielele luptelor au spăriat și-au ridicat spre cer stoluri de rațe, cormorani negri și greoi, egrete albe și gingașe...

Priveam, umblînd cu vaporul prin strălucita lumină a lui iulie, urmele Pereiaslavului. Lîngă biserica Prislavului, satul de azi, stăruiește și acum urmele unor grădini suspendate — unde o clipită în viața lui a găsit liniște nedomolitul și viforosul Sviatoslav.

Peste toate mormintele trecutului, natura s-a înnoit și se înnoiește veșnic. Au fost toți trecători ca păsările și ca vîntul, cum eram și noi trecători de-o clipă cu vaporul nostru, printre lunci de sălcii și deșisuri de trestii. În trecut, cândva, poate ca și-acum la răsărit, pe munții dobrogeni, zarea se înegura de ploaie, în înălțimi suna daos chemarea prigoriei...

MIHAIL SADOVEANU

Pasiunea turistică a lui Emil Racoviță a creat o nouă știință

Emil Racoviță, marele naturalist și explorator român, a cărui operă științifică îl situează în rândul marilor naturaliști ai lumii, a îmbinat într-o armonie rar întâlnită probitatea științifică cu dorul de călătorii și dragostea nemărginită pentru frumusețile naturii.

Avea numai 28 de ani când s-a imbarcat pe un mic și șubred vas, împreună cu alți 19 tineri îndrăzneți, între care și celebrul cuceritor de mai târziu al Polului Sud, Roald Amundsen, pentru a cerceta înfricoșătoarele meleaguri ale Antarcticii.

Descoperind pământuri, ape și viețuitoare dincolo de Cercul Polar de Sud, Emil Racoviță a trebuit să înfrunte în condiții deosebit de grele încălețarea ucigașă a ghețurilor australe, viscoale de neînchipuit și bezna adâncă a nopții polare.

Scăpat ca prin minune, din deșertul ghețurilor eterne, Racoviță este mînat de curiozitatea sa științifică spre un inedit și greu domeniu de cercetare, care îl îndeamnă să coboare în negura veșnică a golurilor subpămîntene.

Pornind de la feerica peșteră a „Balaurului” (Cueva del Drach) din insula Majorca, săpată în calcarele scăldate de apele albastre ale Mediteranei, savantul drumeț a bătut potecile înalte ale Pirineilor francezi și spanioli în căutarea ascunselor lăcașe subterane, ca să cutreere apoi văile sterpe ale carstului algerian din Africa de Nord. Reîntors, cu fîmplele argintate de vreme, în țara pe care o părăsise în tinerețe, Emil Racoviță începe, cu un inepuizabil elan, cercetarea peșterilor din minunatele noastre regiuni calcaroase, coborînd pînă la sud de Dunăre în sălbaticul carst iugoslav.

Drumeția „prin nouă mări și nouă țări” l-a ajutat, în mare măsură, în activitatea sa atît de vastă și înecunată de crearea unei noi științe: speologia, știința peșterilor. Iată de ce, el a ținut să facă o caldă apreciere — în cărticica sa despre speologie — activității turiștilor:

„Cunoștința ce avem astăzi de imensa întindere a golurilor subterane și de complexitatea și varietatea nemărginită a topografiei peșterilor, dacă se datorește și cîtorva savanți, e în mare parte și opera turiștilor. În oamenii cultivați de astăzi s-au dezvoltat însușiri rele și bune; dar printre cele mai folositoare progresului general sînt și: atracția necunoscutului, satisfacția pericolului învins și greutatea înălțurate, rîvna de a bate recorduri. Cîte pustietăți întinse, cîte înalte reliefuluri și adînci depresiuni ce încrețesc scoarța pămîntului am cunoaște amănunțit astăzi, dacă însușirile pomenite nu ne-ar fi dat exploratori alpiști și speologi amatori?... Cu recunoștință trebuie să înregistrăm activitatea dezinteresată a turiștilor, bărbați cu mușchi puternici, cu ochiul ager, atleți curajoși ai sportului de ispravă, care, de la mijlocul secolului trecut și pînă astăzi, s-au consacrat periculoasei explorări a prăpastioaselor cavități pămîntestii.”

Primul navigator polar a fost grecul Pitheas (anul 325 î.e.n.). Pornind din Marsilia, el a vizitat Britania și Islanda.

America de Nord-vest a fost descoperită de călătorul rus Cirikov în 1741. 36 de ore după el pe aceste meleaguri a sosit pentru prima dată și Bering.

Prima descriere de călătorie aparține lui Hecateu din Milet. În lucrarea sa „Periodos”, el vorbește despre țări și popoare din Asia și Europa, printre care și despre strămoșii noștri traci. Hecateu aprecia distanțele în „zile de călătorie”.

Primul navigator care și-a dat seama de posibilitatea de a folosi mușonii pentru a traversa ușor Oceanul Indian a fost călătorul roman Hipalus (sec.I.e.n.). El a constatat că, vara, mușonul suflă dinspre sud și sud-vest, spre India, iar iarna în sens invers. Astfel, călătorii plecau primăvara spre India și se întorceau toamna sau iarna.

PENTRU PRIMA OARĂ

Primii exploratori cunoscuți în istorie sînt fenicienii Hamilear și Hannon. În jurul anului 800 î.e.n., Hamilear a explorat insulele britanice iar Hannon a ajuns pînă pe coasta Guineei.

America a fost cunoscută și înainte de Columb. Vikingii normanzi ai lui Leif, fiul lui Eric cel Roșu, împinși de o furtună, au ajuns undeva pe coasta Labradorului, pe la anul 1000. Normanzii au făcut chiar o încercare de a coloniza țărîmul Americii de Nord, între anii 1003—1006, dar au intrat în conflict cu băștinășii și în cele din urmă au trebuit să se retragă.

Nu numai turiștii, ci și alpiștii străini au cercetat munții noștri. Astfel, în anul 1866, unul din celebrii alpiști englezi al epocii Leslie Stephen, însoțit de un amic al său, Bryce, face mai multe ascensiuni în Bucegi și Ceahlău. Povestirile acestor ascensiuni au fost incluse în cartea „The Playground of Europe”, apărută în 1871.

UN PARADIS TURISTIC

Delta

O neîntreruptă rostogolire de ape groase și neîndurătoare, o vegetație luxuriantă a unor tărîmuri virgine, o înșiruire de grînduri și coliere de lacuri, un soare ce amintește de începuturile lumii, cînd pămîntul s-a despărțit de ape, un cer cristalin și pustiu care stă să te convingă că te afli în acele prime zile ale începutului și o liniște deplină, cum neîndoios a fost atunci cînd la marginea căldută a apelor s-a ivit viața. Aceasta este Delta Dunării.

Se află aici o gamă de lucruri pe care mintea nu le poate asocia, de la pămînturi plutitoare (plauri) pînă la ostroave muntoase, de la întinderi fără de sfîrșit de stuf pînă la păduri care pot fi și de stejar ca aceea de la Letea, de la moluște transparente pînă la pești de dimensiuni peste fire, de la felinele lufre pînă la greoi porci mistreți, de la gize care își petrec viața între un răsărit și un apus de soare pînă la vulturi care trăiesc sute de ani, toată această avuție netulburată pînă în anii trecuți se află ascunsă aici, în aceste 430 000 hectare ale Deltei: stufării, pășuni, pescării, finete, păduri, vinat, pămînt arabil, căi de navigație și cîte altele.

Sînt 65 000 de mii de ani de cînd la gurile bătrînului Danuțiu s-a format Delta, după spusa geografilor, cel mai tinăr teritoriu al Romîniei. Și de atunci, din negura vremurilor, dăinuiește dușmănia fără de sfîrșit dintre apă și uscat, în al căror ajutor vin cînd dogoarea soarelui, cînd torantul ploilor, cînd străsnicia vîntului. Cît despre omul încumetat a-și duce zilele în mijlocul acestei neîntrerupte bălții dintre apă și uscat, iată-l mereu în pantalonii al cărui model l-au copiat doamnele ce se vor elegante, și cu o cămașă violent colorată, spre a fi văzut de departe de ai săi, în involburatele ape. Alături, nedespărțită, o lotcă întunecată, unsă cu smoală, fără de care nu și-ar putea duce zilele, o lotcă mereu cu apă pe fund, în afară de vremea cînd la mal, cu spinarea de catran în sus, se află la uscat.

Vislînd, fiecare pescar, în lotca lui, se duce și vine de la cherhana. Vislînd, fiecare femeie, cu lotca ei, se duce și vine de la cooperativă. Vislînd, fiecare copil, cu lotca lui, se duce și vine de la școală. Vislînd, fiecare lucrător, cu lotca lui, se duce și vine de la șantier, în timp ce bastimente aduc cărămizi, tuburi, bulu-

Pescarii Deltei prind deseori moruni uriași

O dragă croește drum nou în Delta

Dunării

CARTEA ȘI HAINA DE MÎINE

PREZENTUL ȘI
VIITORUL DELTEI
VĂZUTE DE UN
ZIARIST FRANCEZ

maci, țigle, pentru noile așezări umane, necesare valorificării complexe a Deltei Dunării, vastă acțiune prin care regimul nostru democrat-popular introduce și această regiune în circuitul economic al țării.

Agonisirea comorilor din cele 430 000 ha de apă, înseamnă în fapt domesticirea dușmănoaselor ape, împămîntenirea grindurilor și ostroavelor, creșterea, nu la voia întâmplării, a vegetației, dezvoltarea bogatului sector piscicol, organizarea la un stadiu mai înalt al navigației, prăsirea în cel mai bun fel a animalelor și păsărilor, recoltarea științifică a miilor de hectare de stuf. Iată pentru ce, în împărăția de ape și verdeată a Deltei Dunării, întîlnești un prim semn al civilizației: schelele geodezice. De pe aceste înalte platforme, comunicînd între ele, sînt supravegheate mișcările Deltei, dușmănia dintre ape și pămînt, cînd și cum, de ce și cît de mari sînt victoriile Dunării. Iată pentru ce în aceste locuri, cîndva netulburate, se duc și vin vase de călători, șleperi, remorchere, șalupe și vapoare de mare tonaj. S-a dezlănțuit bătălia pentru captarea comorilor deltei, bătălia care a adus prezențe noi în această nesfîrșire de ape: omul liber, stăpîn pe destinele patriei sale, pe care o cheamă la o viață nouă, luminoasă, la socialism. Acest om instalează înalte turle geodezice pentru măsurători, fire telefonice pentru comunicații, aduce lumină electrică și alungă beznă; în casa lui pătrunde veselie miraculosului aparat de radio, iar hățurile sînt sfîșiate de tractoare și screpere, combine de recoltat și mașini de transportat stuf; funicularele se întind deasupra apelor, înghinate de glasul locomotivelor de decolaj.

Toate acestea dovedesc localnicilor că se poate trăi fără să vislești din fragedă copilărie pînă la adînci bătrînețe, că se poate trăi nu numai cu pește o viață de om ci și cu varietatea produselor de la cooperativă, că se poate trăi nu numai la lumina roșiatică a lunei ci și la strălucirea becului electric, că se poate trăi în case prietenoase și nu în cocioabe umede cu iz de moarte...

Acesta este noul farmec al Deltei Dunării, care, pentru a putea fi prețuit cum se cuvine, trebuie văzută neapărat.

Mihai Popescu

Acest imens fluviu de cafea cu lapte care, pe romînește se chiamă Dunăre, nu pare să aibă, în cîmpie, decît o rațiune de a fi: să hoinărească. Pe malul acestui mișcător drum galben, satele se aliniau cu acoperișurile lăsate pe ochii ferestrelor. Bărcile lungi ale pescarilor brăzdau fluviul și îl însuflețeau pînă la căderea nopții. Cherhanalele se făceau simțite de departe cu mirosul lor, și păreau să atragă irezistibil spre ele fragilele bărci pline cu o pradă care mișca încă. Aceste cărnuri înșingurate erau spălate în apa din apropiere și butoaie de lemn uriașe înghițeau miliarde de pești pudrați cu sare.

Așa era, pînă în ziua în care...

Oamenii au început să taie stuful cu mașini, necunoscute, enorme, devorante, iar vase uriașe au urcat pe Dunăre avînd la bord recolta din Delta.

„Stuful va fi cartea și haina de mîine“.

...Și iată cum se nasc sate în care electricitatea străpunge noaptea neviolată a Deltei. Pe fiecare mal, la Sulina, la Sf. Gheorghe, se înalță, în cîteva săptămîni, cantine, dormitoare, garaje, ateliere. Șalupele trag vase pline pînă la refuz cu un material ciudat. Drăgi, reluînd munca naturii, adîncesc, lărgesc micile fire de apă. Mecanicii se fac ingineri pentru a schimba cutare detalii al unui vehicul care nu răspunde cerințelor ce se ivesc...

...Aceasta este istoria stufului podoabă a Deltei! Iată-l promovat la rangul de bogăție națională. Strădaniile oamenilor pentru a scoate din el tot ce poate folosi bunăstării lor nu au fost zadarnice...

...Barca pescarului casa pe care trebuie s-o apere împotriva pămîntului moale și avid care vrea să o înghită neștiința oamenilor, lampa cu petrol, remorcherele fărînte la Galați, construcțiile trainice clădite pe piloni profunzi. tehnica, electricitatea, avionul care aterizează la Tulcea.

Ieri, astăzi, mîine...

MARCEL CHACHIGNON

PELICANUL

-comoară a deltei

Primăvara, Delta trăiește marele eveniment al reîntoarcerii păsărilor migratoare. Printre ele, la începutul lunii aprilie, sosesc de pe coastele fierbinți ale Africii occidentale, de pe cursul Nilului albastru, de pe malurile golfului Persic și din sudul U.R.S.S., pelicanii.

Acum aproximativ un secol, această interesantă pasăre — azi pe cale de dispariție — se cuibărea pe malurile lacului Balaton din Ungaria. Aria geografică înăuntrul căreia pelicanul și-a depus și și-a clocit ouăle s-a redus însă treptat cu timpul, limitându-se actualmente doar la câteva puncte în Delta Dunării, Merhei, Uzlina, Lumina, Somova, nu departe de Tulcea, precum și în sudul U.R.S.S. Pelicanii își clocesc ouăle la doi ani odată, timp de 33—36 de zile. Puii, la început golași, de culoare trandafirie, iar apoi acoperiți cu puf alb, ajung, după aproximativ două luni, la mărimea adulților.

Unii poeți au creat în jurul pelicanului legenda auto-sacrificiului, afirmând că pelicanii își sfîșie pieptul pentru a-și hrăni puii. Nimic mai inexact; starea în care pelicanul își lasă cuibul nu trădează afecțiune părintească. Puii suferă adesea de foame, din cauză că li se aduc, de cele mai multe ori, pești prea mari, pe care ei nu-i pot înghiți. Așa se explică mirosul puternic de pește intrat în putrefacție, care stăruie în jurul cuiburilor de pelicani: puii, neputînd înghiți peștii prea mari, îi lasă să putrezească în apropierea cuiburilor. De aceea sînt și destul de numeroase cazurile cînd din cei doi pui de pelicani, doar unul trăiește, ajungînd la maturitate.

Adevărul științific din care s-a născut legenda sacrificiului pelicanilor e mult mai prozaic. Dotat de natură cu o gușă enormă, în care îndeasă peștele vinat ca într-o traistă, pelicanul poate să-și golească la nevoie gușa, pentru a-și ușura ridicarea în zbor, aruncînd ca pe un balast nefolositor peștele înghițit.

Pelicanul vinează în strînsă colaborare cu cormoranul. Acesta din urmă vinează pe sub apă iar pelicanul deasupra. Ei încercuiesc cîrdurile de pești aflați în special în bălțile cu apă mică și pescuiesc laolaltă cu pricepere și stăruință.

Deși consumă cantități mari de pește — pînă la 3—4 kg pe zi — pelicanii pescuiesc în cea mai mare parte pești bolnavi, debili sau morți, făcînd astfel o selecție biologică ce contribuie la menținerea unor cîrduri de pești sănătoși. Numai așa se explică faptul că cea mai periculoasă boală a peștilor, hidropizia, este aproape necunoscută în Delta. Pelicanii mai joacă un rol important în combaterea bolilor parazitare, sucii lor gastric distrugînd orice agent patogen introdus în organism odată cu hrana.

Pasăre mare, aparent greoaie, cu aripile de cîte 600—700 mm, pelicanul, deși depășește greutatea de 15 kg, are cu toate acestea zborul elegant.

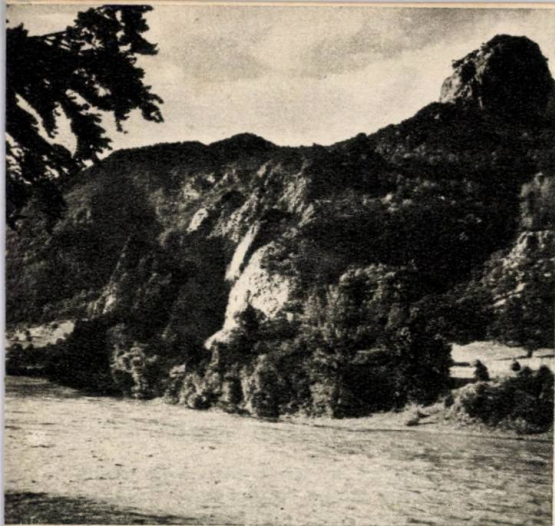
Dotat cu un uimitor simț de orientare, pelicanii se reîntorc de obicei la vechile locuri de clocit. Ei zboară totdeauna în cîrduri, la intervale regulate, respectînd același unghi de marș cu o precizie uimitoare. Săgeata perfectă a stolurilor lor poate fi admirată în lunile septembrie, octombrie, cînd coloniile lor părăsesc Delta, îndreptîndu-se spre țările calde.

Numărul pelicanilor care trăiesc în Delta Dunării este apreciat la numai 3000—4000 exemplare. El este considerat, pe cale de dispariție și, fără îndoială că orice turist conștient îl va ocroti cu toată grija, așa cum se cuvine să facem cu orice viețuitoare folositoare.

Eugen Penighianț

Colonia de pelicani

Oltul la Bivolari

Poate că munții și-ar loci toată creta din piscuri, încercând să scrie în cifre cîte nopți au fost pînă acum pe pămînt, și totuși aceea care vine nu-i cu nimic mai puțin misterioasă și grea de frumusețe de cît miliardele de nopți ce-au precedat-o. În întunericul care-i acoperă, munții devin cum nu se poate mai solemn, regăsindu-și gravitatea din fiecare noapte și cele mai profunde sensuri ale existenței. Prin aerul pur, strălucirea stelelor crește, încît apar, ca în nici un alt loc pînă acum, mari și grele, și pline de roua de diamant a eternității lor.

În această liniște supremă, ce pare zidită din lespezi mari de piatră, Oltul începe să stea de vorbă cu munții. Chiar și pînă acum, în timp ce străbătea noaptea vreo cîmpie, nedumerite viori au urcat din apele lui, întrebînd despre rostul acestei necontenite călătorii printre marile siluete ale lumii. În atîtea rînduri apoi, păstrîndu-și nedumeririle, el a proclamat cu zeci de trîmbițe frumuseșea drumului pe care l-a întreprins și hotărîrea de a-l duce pînă la capăt. Toate aceste cîntece, pe mările lui s-au auzit.

Dar acum în timp ce străbate Carpații, dezlănțuit în cea mai mare aventură pe care a trăit-o vreodată, nedumeriri și proclamații încep să se audă din nou, reluate de o grandioasă orchestră. De data aceasta, întrebările sînt rostite de sute de viori, pe cînd puternicele trompete nici n-ar mai putea fi numărate. Iar din fundul apelor, cele mai mari și mai grele stînci fac să răzbată tot timpul bușnițurile lor înfundate, ca o pardoseală sonoră, de tunete, a lumii.

În felul acesta începe marea simfonie a Carpaților.

Și încă odată soarele sparge, cu enormul lui cioncan de flăcări, toată această vrajă a nopții, iar pe culmile munților diminețta izbucnește ca o trîmbiță. La chemarea ei, convoaiele de căruțe încep să huruie pe drumul de piatră; peștii își iau baia de dimineață, sărînd de la suprafața apei în aer și încercînd să se mențină cît mai mulți în acest element, care pentru ei înseamnă saltul în neant și jocul cu moartea; iar pe drumul de fier locomotivele

Unde Oltul stă de vorbă cu muntele

se prăvălesc ca un torent metalic sau urcă obosite și gîfîtoare spre crestele din zare ale munților.

Oameni mărunți apar, oameni de munte, și trec cu luntrea peste apele Oltului glugile de fîn coborîte din arbori. Mirosul proaspăt și robust pătrunde în plămîni, ducînd în ei vigoarea materială a munților. Iar în acest timp, cei trei șerpi, de apă, de piatră și de fier, coboară mereu la vale. După zece, douăzeci, după treizeci de kilometri, totul e ca la început: marile căi se împletesc între ele, alergînd printre zidurile înalte ale munților. Uneori, drumul de fier, oricît s-ar strînge lîngă cel de apă, nu mai încapă totuși în strîmtoare, și atunci pătrunde sub greutatea enormă a muntelui, prin gura neagră a tunelului, care îl înghite ca un balaur. O vreme, nu mai rămîn afară decît cele două căi vechi și istorice, în al căror trecut anii se numără cu mîile.

Cîndva, întrecînd toate piscurile pe care le-a privit înfiorat, în fața Oltului se ridică brusc profilul masiv și greu al Coziei. Parecă uriașă tălăzuire de creste pe care a lăsat-o în urmă n-a fost decît o pregătire, și iată munții reușesc în sfîrșit să arunce spre cer valul lor cel mai puternic și mai înalt. E un perete de piatră care izbucnește din pămînt și urcă tot mai sus, într-un clocot nepotolît și dramatic. De pe spinarea lui, nenumărate stînci stau gata să se desprindă și să cadă înapoi, asemenea stropilor de apă zvîrlîți de trepidația surdă a talazului ce urcă din funduri.

El se înalță, întunecat și temut, rîndind cerul cu un vîntul profil de cremene. De partea cealaltă a apei, un alt perete se ridică, aproape tot atît de înalt, zidînd cea mai masivă și grea dintre cetățile în care Oltul a pătruns vreodată. Iar în acest enorm cadru geologic, punct culminant al trecerii prin Carpați, primește Oltul, în timp ce toate trîmbițele-i cîntă exaltate, cel mai generos și mai nebun dintre toți afluenții lui. Pe o vale largă ce vine dinspre apus, din inima aspră a munților, Lotrul își aduce apele limpezi, de o necrezută limpezime.

Geo Bogza

tainele munților

Aș începe cu parafrizarea unui cîntec popular — cîntecul care glăsuia despre durerile din trecut ale oamenilor din Țara Moșilor: „Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă...”

Ecoul își schimbă vibrația și sensul în parafraza noastră:

— Munții noștri taine poartă? Taine-au fost în vremea moartă — este replica realismului epocii noastre, a concepțiilor noastre și realităților noi.

Natura, peisajul patriei, majestatea munților nu mai îmbracă pelerina unui romantism fantast, nu se mai închide în parantezele tulburi ale misterului. Totul se descoperă pentru călător, pentru turist, pentru cercetător, cu privirile și înțelegerea spălate de negurile legendelor oarbe, de tușurile dramatice ale superstițiilor despre locuri și elemente.

Tainele munților noștri nu mai sînt taine. Ele constituie azi mai curînd treptele cunoașterii naturii, ale geologiei, ale istoriei. Se limpezesc din ce în ce în conștiința oamenilor. În general, și mai ales în tineretul nostru muncitor, muntele este iubit. Această curiozitate, această dragoste își află izvorul în miezul cel mai sănătos, mai nobil al sufletului omeneșc. Sentimentul de teamă inspirat în vremurile vechi de fenomenele majestuoase și nepătrunse ale căror cauze erau ignorate, a fost înlocuit în zilele noastre, din plin, de bucurie, de sentimentul de forță și mindrie, simțindu-se omul, învingător al naturii, al munților și tainelor ce-i investmîntau altădată.

A fost un timp, nu prea îndepărtat, în care munții se arătau sau erau priviți ca înspăimîntătoare tărîmuri de groază, pline de necunoscut, de taine nepătrunse pe care oamenii le ocoleau. Se încumetau rar cercetătorii sau rarii împătimiți, cum li se spuneau celor care erau chemați de mirajul uriașilor de piatră și al codrilor nepătrunși.

Azi, știința, sportul, munca, sînt în munți acasă, în element, în rațiunea de a exista și munci, de a se bucura și cunoaște.

În trecut, tainele munților erau varii. Ascundeau munții fragmente de istorie, zăceau în munții noștri bogății nescormonite. Părea avară natura sub păvăza necunoașterii ei... Erau primejdioși munții fiind necunoscuți și primejdioasă încumetarea celor puțini ce-i cercetau. Erau haiduci în pădurile încurcate și printre stîncile detunate. Trecătorile rare, prin care se scurgeau caravanele hanseatice, negustorii flamanzi, lipscanii, erau zbîrlite de sulite și flintele apărătorilor pasurilor printre munți.

Epociile mai apropiate au mai vindecat întrucîtva aceste neajunsuri, dar azi munții respiră și ei aerul ozonat al libertății, al siguranței. Marea nedreptate a fost reparată de vremea noastră, de anii noștri, de limpezirea și legalizarea vieții munților.

Tainele munților au fost dezlegate. Nu numai cercetătorii, savanții, geografi și geologi cunosc viața adîncă, intimă a munților.

Legende? Rămîn legende, flori ale literaturii poporului.

Tainele munților? Erau izvoarele de ape tămăduitoare care nu erau cunoscute de către cei ce munceau greu și nu le era ușor să ajungă la ele. Tainele munților erau nemăsuratele frumuseți de care sufletele simple nu puteau să se încînte. Veacuri de-a rîndul, în amurguri, tîpsia de jăratec a soarelui se legăna o măsură de timp în hamacurile verzi întunecate ale brazilor uriași ca să adoarmă. Veacuri îndelungi, de după treptele de piatră ale masivelor carpatice se urca Făt-frumosul soare, întruchiparea, în basmele noastre a lui Phoebus Apollo.

Panoramă în Bucegi (Mălăiești-Țigănești)

Din ocnele fără lanțuri ale munților, scoteau pentru întunericul vremurilor apuse, lumina minereului prețios — aurul, moții. Azi, munții noștri pe toată întinderea, pe toată desfășurarea lor sînt de aur. O noblețe de carate neîntrecute îi face să strălucească. Istoria, fragmentele epocilor de adîncă vechime dăcă sau pecețile vieții de luptă ale poporului, sînt scoase din taină. Cine urca potecile sau străbătea urmărind semnele marcajului către cabanele din bîrne îmbinate și așezate în locuri potrivite odihnei și eșalonării efortului ascensiunii? Cărările parcă erau tănuite, iar cabanele neîngăduite celor simpli, celor lăsați de burghezie în marginea dreptului la destindere și comunicare cu poezia naturii, a munților.

În schimb, munții tănuiau fără vină, ciocoimea dezabuzată, bolnavă de plictis, care prin măduarele cele mai putrede ale „societății” era reprezentată în case de „odihnă”, unde aurul, teancul de hirtii albastre, suna și foșnea, acoperind auzul zvonului durerilor din care erau stoarse. Burghezii pantagruelici veneau către munți vișind biftecuri din mușchi de urs. Nevestele lor veneau la munte, cum se duceau la mare, ca să le fie văzute toaletele.

Nu-i destul să citești în cărți că pămîntul este o sferă de 40 000 km în înconjur, în care orizontul nostru nu-i decît un cerc infim sau că inegalitățile scoarței nu sînt decît zbîrcituri imperceptibile, raportate la mărimea lui, a globului; imaginația are nevoie de mărturia ochilor. Această mărturie a ochilor nu au putut s-o aibă cei mulți, cei săraci, cei ce munceau, și numai munceau, în trecut în țara noastră. Pentru ei toate datele despre viață și frumusețile munților erau sub peceta tainei. Azi sînt rupte aceste peceti ale tainei. În cartea sa despre „Munți și oameni”, savantul sovietic M. Ilin spune undeva: „De mult nutream o vie dorință să găsesc o carte care să vorbească de acea lume reală, nu de o lume inventată, o carte care să povestească în ce chip se construiește lumea și în ce fel iau parte oamenii la creațiunea lumii...”

Iată, azi la noi s-a întîmplat un asemenea fenomen. Oamenii simpli, oamenii care nu cunoșteau, au luat și iau parte la descoperirea tainelor munților, la creațiunea acestui fragment uriaș de viață a naturii și a transformării ei. Erau o taină munții, aceste fructe de piatră cu simburile de metal. Dinții curiozității și cunoașterii poporului, mușcă azi din aceste fructe și-i atît de gustoasă, atît de folositoare această cunoaștere, această legitimă, îngăduită înfruptare.

Radu Boureanu

Ritmuri necesare

În zarea îndepărtată, se ivește, albastră, ființa munților noștri.

Un Eldorado fictiv, o țară de basm?

Trenul suflă din greu.

Vegetația aci e mai bogată și s-au ivit brazii. Pereții de stîncă. Văi de-a curmezișul, prăpăstioase. Ape spumate își desfac trîmbele de cristal, la picioarele noastre, cu zeci de fanfare, în mii de curcubeie.

Un joc fermecat de culori, de zvonuri misterioase, de apeluri de-abia formulate pe aripa vînturilor. Vorbește muntele, din cuprinsul poienilor luminate, a văilor adînci și prăpăstioase, din întinsul clinurilor culcate peste dealuri.

Un domeniu atît de necunoscut, în care călătorul pătrunde cu inima îndoită, urcînd cu răbdare pantele repezi și coborînd cu grijă văile umbroase.

Pasul, măsura putinței noastre de mii de ori repetate, se acordă cu ritmul gîndirii; el o provoacă, o ajută să se formuleze, o susține. Proiectul iese din adîncuri, firul gîndirii se materializează. Imagini. Realizări certe. Uneori apar soluții neașteptate, cu ințelea fulgerului, ca fluturii iviți într-o clipă și dispăruți în clipa următoare. Mîna dibuie creionul, un petec de hîrtie, pentru a statornici părerea călătoare.

Gîndirii îi sînt necesare pasul călătorului, zvonul apelor, miresmele muntelui, ozonul tîriilor albastre, bolta brazilor; verdeața lor perenă e un simbol al longevității, la care rîvnește ființa noastră plăpîndă.

Al. Rosetti

meteorii

Un meteor este un fenomen care se produce și se observă în atmosferă. Cu studiul meteorilor se ocupă meteorologia care, ținând seama de natura particulelor constitutive sau de procesele fizice ce intervin în formarea lor, le-a sistematizat în patru grupe mari și anume:

1. **HIDROMETEORI** — formați din particule de apă în stare lichidă sau solidă

2. **LITOMETEORI** — formați din particule solide, neapoase

3. **FOTOMETEORI** — fenomene luminoase legate de reflexia, refracția, difracția sau interferența luminii solare sau lunare

4. **ELECTROMETEORI** — manifestări vizibile sau auzibile ale electricității atmosferice

Turiștii înțeleg foarte mulți meteori în diferite regiuni pe care le colindă. Pe unii îi recunosc ușor, pe alții îi confundă, iar pe unii nici nu știu să-i definească, neînțelegându-i decât foarte rar. În continuare publicăm un tablou al acestor fenomene:

I. HIDROMETEORI

NOR: ansamblu de picături de apă ce stau în suspensie în straturile mai înalte de aer.

PLOAIE: precipitație formată din picături de apă cu un diametru mai mare de 0,5 mm.

POLEI: ploaie ale cărei picături îngheață, în momentul când iau contact cu solul, cu obiectele de pe sol, sau cu cele aflate în aer (avion etc.).

BURNITĂ: precipitație uniformă, constituită din picături de apă cu diametrul mai mic de 0,5 mm.

POLEI FIN: burnită ale cărei picături îngheață la contactul cu solul sau cu obiectele de pe sol ori din aer.

ZĂPADĂ: precipitație coagulată din cristale de gheață, adesea ramificate (stelate).

ZĂPADĂ RULATĂ: precipitație formată din grăunte de gheață, albă sau opacă, de formă sferică sau conică și cu diametrul de 2 — 5 mm.

ZĂPADĂ GRANULATĂ: precipitație formată din granule mici de gheață albă sau opacă, plate sau alungite, cu un diametru mai mic de 1 mm.

MĂZĂRICĂ: precipitație formată din granule de gheață, transparentă sau translucidă, în forme sferice sau neregulate (rar conice) și cu un diametru egal sau mai mic de 5 mm.

GRINDINĂ: precipitație formată din globule

sau bucăți de gheață (greloni) cu diametrul cuprins între 5 pînă la 50 mm sau chiar mai mult și care cad izolat sau aglomerate, în forme neregulate.

PRIZME DE GHEAȚĂ: cădere de cristale de gheață neramificate, în formă de ace, cilindri sau plăci fine, ce par că stau suspendate în aer. Se formează și pe cer senin.

CEAȚĂ: suspensie în aer a picăturilor mici de apă, care reduc vizibilitatea orizontală la suprafața solului la mai puțin de 1 km.

CEAȚĂ CRISTALINĂ: ceață formată din cristale mici de gheață.

PICLĂ: suspensie în aer a picăturilor microscopice de apă care reduc vizibilitatea.

VISCOL: zăpadă ridicată de la suprafața solului de un vînt tare și turbulent. Viscol la sol sau jos este acela în care zăpadă nu este ridicată mai sus de înălțimea unui om. Viscolul la altitudine se caracterizează prin ridicarea zăpezii la mari înălțimi, încît nu se vede cerul. În timpul viscolului poate sau nu să ningă.

CHICIURĂ TRANS-PARENTĂ: poleiul provenit din ploaie sau burnită, care înbracă obiectele sau solul într-un strat alunecos de gheață.

TROMBĂ: fenomen care constă într-un vîrtej de vînt foarte intens, manifestat printr-o coloană noroasă sau un con

noros în formă de pilnie, ieșind din baza unui nor de furtună, precum și printr-un vîrtej constituit din picături de apă ridicate de pe suprafața mării sau din praf ori nisip ridicat de pe suprafața solului.

II. LITOMETEORI

PICLĂ USCATĂ: suspensie în aer a unor particule solide, extrem de mici, invizibile cu ochiul liber, care dau atmosferei un aspect opalescent.

PICLĂ DE NISIP: suspensie în aer a particulelor de nisip.

FUM: suspensie în aer a unor mici particule provenite din diverse arderi (focuri).

VIJELIE DE PRAF SAU DE NISIP: ansamblu de particule de praf sau de nisip, ridicate de pe sol pînă la mari înălțimi, de un vînt violent și turbulent.

VİRTEJURI DE PRAF SAU DE NISIP: ansamblu de particule de praf sau de nisip ridicate de pe sol sub forma unei coloane turbionare cu ax vertical și diametru mic.

III. FOTOMETEORI

HALO: cerc colorat în jurul soarelui sau al lunii, avînd marginea interioară roșie iar cea exterioară violetă.

COROANĂ: inele colorate în jurul soarelui sau al lunii, avînd inelul interior colorat în violet sau albastru, iar cel exterior în roșu.

IRIZAȚII: culori observate pe nori, cînd amestecate, cînd în benzi paralele; domină verdele și trandafirul.

AUREOLĂ: unul sau mai multe serii de inele colorate văzute de un observator în jurul umbrelor sale proiectate pe un nor format din picături de apă sau pe un banc de ceață ori, mai rar, pe o plajă de roșu.

CURCUBEUL: arce concentrice ale căror culori merg de la violet la roșu, produse de lumina solară sau lunară, pe un ecran de picături de apă din atmosferă.

INELUL LUI BISHOP: inelul alburui centrat în jurul soarelui sau al lunii, prezentînd o tentă albastruie la interior și cu bîru roșcat la exterior.

MIRAJ: fenomen optic constînd din perceperea obiectelor îndepărtate sub formă de imagini stabile sau tremurătoare, simple sau multiple, drepte sau răsturnate, mărite sau reduse în sens vertical.

TREMURĂTURĂ: agitărea aparentă a obiectelor de pe suprafața solului cînd sînt privite într-o direcție sensibil orizontală.

SCÎNTEIERE: variații rapide ale strălucirii stelelor sau ale luminilor terestre, avînd adesea caracter de pulsație.

RAZA VERDE: colorație verde de scurtă durată, sub forma unui fulger scurt, observată pe marginea extremă superioară a unui astru (soare, lună, planete) în momentul cînd acesta dispăre sau apare la orizont.

TENTA CREPUSCULARĂ: colorații diverse ale cerului sau ale vîrfurilor de munți în momentul cînd soarele răsare sau apune. Aici intră „licăreala purpurie”, „umbra pămîntului”, „corabia anticrepusculară”, „Alpengluhen” și razele crepusculare.

IV. ELECTROMETEORI

FULGER: manifestare luminoasă care însoțește o descărcare electrică. Această descărcare poate să țîșnească dintr-un nor sau să se producă în sinul unui nor; uneori ea poate să țîșnească din edificiile înalte sau din munți.

TUNET: zgomot puternic care însoțește fulgerul.

TRĂZNET: descărcare electrică între nor și sol.

FOCUL SF. ELM: descărcare electrică luminoasă în atmosferă. Această descărcare, mai mult sau mai puțin continuă, de intensitate slabă sau moderată, emană fie din obiecte ridicate situate la suprafața pămîntului (paratrăznete, catarge, pîrlul turiștilor ajunși pe vîrf etc.), fie din aeronave în zbor (margini de aripi, elice etc.).

AURORE POLARE: fenomene luminoase, frumos colorate, care se produc în atmosfera înaltă și care apar sub formă de arce, benzi, perdele sau draperii.

ABRUPTUL RĂSĂRITEAN AL BUCEGILOR

Cei mai mulți dintre turiștii care străbat Bucegii nu cunosc acest masiv decât sub aspectul ce-l prezintă plaiurile de sus, dintre Furnica și Omul și mai rar Culmea Strungii.

Deși interesante, prin largile priveliști ce desfășoară, aceste regiuni sînt oarecum lipsite de variație, în special față de zona atît de complexă a abruptului răsăritean, în care fantezia turistului, iar în unele locuri anumite cunoștințe tehnice, îi permit să întreprindă ascensiuni de dificultăți variate, folosind frînghia și pitonul. Desigur, plăcerea efortului fizic a contribuit la dezvoltarea alpinismului pur, dar la ea s-a adăugat, fără îndoială, și frumusețea peisajelor de stîncă. Fiecare dintre munții care intră în compunerea abruptului prahovean prezintă caractere deosebite. Astfel Jepii, munți îmbrăcați într-o haină vegetală bogată, par mai întunecați, mai misterioși; Caraimanul este alcătuit dintr-un versant sud-estic relativ ierbos, străbătut de numeroase brîne, și un versant expus către nord-est, mai stîncos și mai variat; Coștila, cu mult mai aspră și mai brăzdată de „văi” în pantă mare, este, azi, muntele cel mai cercetat; Moraru, format dintr-o singură culme încununată de colți, prezintă o față sudică străbătută de un ansamblu de brîne, în contrast cu fața nordică, puternic accidentată; în sfîrșit, Bucșoiu, pe lingă unele pante accesibile, cade către vest în pereți abrupti.

Forme de relief în abruptul
răsăritean al Bucegilor.

Dintre formele de relief caracteristice abrup-

tului Bucegilor, ne vom referi, în primul rând, la „brînele”, care încing versantul prahovean al masivului. Fiecare dintre acestea prezintă aspecte cu totul distincte, după înălțimea, orientarea și regiunea ce străbat. Brînele de mare altitudine desfășoară o perspectivă largă; cele de altitudine mai mică, situate la limita pădurii, sînt, în parte, acoperite de vegetație și prin aceasta mai întunecate. Brînele de pe versantele sudice sau sudestice, mai înverzite și, adesea, însoțite, par mai surizătoare decît cele de obicei în umbră, de pe versantul nordic.

Deși sînt situate la aceeași altitudine, cei care le-au parcurs au sesizat, desigur, deosebirea dintre Brîul Mare al Caraimanului și Brîul Coștilei. Acesta din urmă, lung de peste trei kilometri, pornește din Valea Albă, urcă deasupra peretelui văii, traversează succesiv văile Coștilei, Scorșilor, Mălinului, Tapului, Urzicii și Caprelor și ia sfîrșit în cercul ierbos al Priponului. Peste fiecare coamă și după cotituri, peisajul se schimbă neîntreput.

După cum reiese din cele de mai sus, deși s-ar putea face o grupare a acestor cingători, potrivit caracterului fiecăreia dintre ele, nu există totuși două brîne care să se asemene într-atît, încît să dea celui care le parcurge impresia unor locuri cunoscute.

O altă formă de teren care contribuie la varietatea abruptului prahovean, sînt văile. Acestea ușurează parcurgerea frontală a versantului abrupt, după cum brînele permit traversarea lui în lung. Unele văi, relativ largi, ca Valea Cerbului sau Valea Morarului sînt ierboase și străbătute de poteci. Interesante pentru alpinist sînt văile înguste, lipsite de poteci și al căror fir e întrerupt de săritori și bolovani. Acestea pot fi parcurse de către cei care au o oarecare îndemînare, și, mai ales, simțul de alegere a locurilor. Numărul acestor văi e foarte mare, iar lungimea și dificultățile lor se eșalonează între Valea Albă și Valea Seacă a Caraimanului. Ca și în cazul brînelor, nici în acela al văilor de abrupt nu se pot face grupări precise. Cum am putea oare compara Valea Seacă a Caraimanului cu mica vale a Colților sau Valea Priponului, ierboasă și ușor de străbătut, cu Hornul Coamei, Rîpa Zăpezii etc., pline de săritori înalte și cu pereții apropiați?

Căi mai grele, dar mai interesante decît văile, pentru amatorii de escaladă, oferă pereții și crestele dintre fire. Din acest ansamblu, cele mai bine individualizate și care merită să fie parcurse sînt Creasta Picăturii, Creasta Vulturilor, continuată cu Creasta Văii Albe, și masiva creastă a Coștilei.

Dintre toți pereții de abrupt, cei mai impresionanți sînt Peretele Văii Albe, care poate fi admirat din Șaua Mare a Caraimanului și Peretele Gălbinelelor. Atît în primul cît și în al doilea perete, au fost descifrate,

Valea Mălăiești (dreapta) și Padina Crucii (stînga); în fund Postăvarul.

rînd pe rînd, numeroase trasee de escaladă pură.

Cele mai des amintite în descrierile de escaladă din ultimul timp sînt traseele din Peretele Văii Albe, dintre care Fisura Albastră a dat naștere unei adevărate emulații între diverse grupe de cățărători.

O ultimă formă de teren o constituie vîrfurile de abrupt. Acestea rup monotonia unei creste, cum e cazul cu cele din ansamblul părții inferioare a Crestei Picătura din Caraiman. Printre cele mai cercetate, amintim Pintenul Văii Albe, Colțul Mălinului, Acele Morarului, Țancul Urișului și Clăia Jepilor.

Toate tipurile de relief descrise alcătuiesc ansamblul abruptului Bucegilor, regiune de o neasemuită frumusețe, care merită să fie cercetată cît mai în amănunt. Deși parte din itinerarele ce se pot efectua în această regiune nu prezintă dificultăți prea mari pentru un turist antrenat, este bine, totuși, ca începătorii să nu se aventureze singuri, iar cei care întreprind ascensiuni, chiar și pe cele mai ușoare întinerare de abrupt, să aibă o oarecare pregătire fizică și tehnică.

Radu Țițelca
Laureat al Premiului de Stat

VALEA PRAHOVEI

E primăvară. Urcăți din Sinaia, pe lângă Prahova cenușie și verde, pe serpentinele cu pietriș curat — printre sutele de vile cu acoperișuri ascuțite și obloane pestrițe — spre Stină, eventual prim popas în drumul spre înălțimea Piatra Arsă. Veți găsi acolo o uriașă poiană orbitor de albă cu unele umbre melancolice viorii: sînt ghioceli și brîndușele care o podidesc în fiecare primăvară, sfidător de tînăr și de catifelat, sub straja severă a piscurilor încă pline de zăpadă. Treceți de acolo pe aceeași paralelă, spre cota 1 400, unde domină marele hotel „Alpin”, de unde puteți măsura cu privirea un întins sector din Valea Prahovei, irizat de ceața depărtării, topit în volutele inegale ale munților și dealurilor. Coboriți de acolo, fie pe șoseaua largă pe care circulă și mașinile, fie pe drumurile în serpentină mai iuți care te duc, printre brazi și molifiți, pînă la apa strecurată a Peleşului, lângă castelele foștilor regi.

E vară. Crengile de un verde întunecat al brazilor, cetina nouă le-a îmbrăcat mînuși gălbui. Din Sinaia, din Bușteni, din Predeal, turiștii pornesc către piscuri. Tînta este platoul Bucegilor, pe care sălășuiesc deopotrivă pietrele ciudate, roase de vînturi, ale Babelor, colțul abrupt al Caraimanului cu imensul monument ridicat la marginea abisului, precum și tărîmul mai solitar și mai solemn al Omului, la 2 500 m înălțime, de unde cad ca o amplă draperie cărările întortocheate care duc spre priveliștele de jos: Mălăești, vale sălbatică, cu stînci superbe ca niște orgi dispuse succesiv în scară coboritoare sau drumul prin Obîrșii spre Peștera Ialomicioarei, de cealaltă parte a Bucegilor, comoară a muntelui cu lacuri — ochiuri de apă — interioare de limpezimea lacrimii.

E toamnă. Ard pădurile, Dar nu de un incendiu nefast, ci de unul firesc și poetic care se integrează în bogatele vîrste ale anului. La altitudini blînde, cele două Timișuri și Breaza, orașele radioase și odihnitoare, oferă stimulente contemplației calme. Miroase a prune și a vie, și serile vin mai aproape de oameni. Chiar ploile au un cîntec al lor foșnit, pe talgerele ușoare și strălucitoare ale frunzelor.

E iarnă. Urcăți din Orașul Stalin, vechi de 750 de ani, cu urme de burg și forfotă de cetate modernă, spre Poiana Stalin, spre uriașa ei pajiste de zăpadă, înțepată de pilcuri de brazi. Schiurile desenează în caligrafii sinuoase o hartă a elanului și-a tineretii. Luați telefericul și suiți la Postăvarul, respirați aerul tare și dur. Plini de iarnă ca de un filtru vrăjit, coboriți din nou în bătrînul oraș și aculțați, la Biserica Neagră, cu piatra ei de arginturi vechi, orga, intonînd Bach, Reger și Cesar Frank.

Și Prahova trece înspumată, cînd suptă în sfiori de apă, răsucite, cînd unindu-se într-un învolburat trunchi lichid. La dreapta și la stînga ei, munți și dealuri, poieni blajine și piscuri reci, orașele și orașe, peisaje sălbatice și confortul marilor vile, cabane și hoteluri. Prahova spune: „Cine mă uimează va cunoaște frumusețea și bucuria, cine m-a văzut odată nu mă mai uită, cine mă ascultă va înțelege frumusețea și bogăția poporului meu!”

Al. I. Ștefănescu

Valea Prahovei văzută de pe Jepi (Bușteni)

Cu cortul

Uneori socotit ca o simplă distracție de sfârșit de săptămână sau mic concediu petrecut în mijlocul naturii, turismul cu cortul, sau campingul — cum i se mai spune — este una din cele mai atrăgătoare forme ale odihnei active.

Prin camping poți gusta din plin bucuriile turismului, fără deplasări prea lungi ori cheltuieli prea mari.

Turismul cu cortul, pe lângă faptul că îți îngăduie să pleci cînd poți, să te oprești unde vrei, îți solicită, în același timp, spiritul practic și imaginația: te odihnești și totodată lucrezi. Dacă vrei să pleci doar pentru o zi în împrejurimile orașului sau într-o pădure învecinată, dacă

unde bazele turistice sînt greu accesibile sau prea solicitate, cortul îți poate fi de mare folos. Fosnetul frunzelor ori mugetul valurilor au altă rezonanță sub acoperișul de pînză. Natura te învăluie, te încîntă și în același timp te învață. Vrei să nu-ți intre ploaia în cort? Așază-l în pantă! Vrei să nu-ți zboare cortul la prima pală mai puternică de vînt? Bate puternic țărșii și întinde bine frînghiile! Vrei să măninci mîncare neafumată și repede preparată? Învață să faci focul!

Deși destul de tînăr, turismul cu cortul cunoaște o dezvoltare rapidă, cîștigînd din ce în ce mai mulți adepți. În țările unde centrele populate sînt îndepăr-

CORTUL

— poate avea forme diferite: pătrat, dreptunghiular, de preferat fiind cel cu două pante;

— poate fi confecționat din pînză cerată, din foaie de cort sau din material plastic (un cort de 2—3 persoane trebuie să cîntărească maximum 4 kg);

— să aibă o culoare închisă pentru a nu căpăta un aspect urît din cauza murdăriei;

— să aibă o aerisire bună (două ieșiri, geamuri de aerisire etc.);

— să fie izolat contra umidității solului;

Echipamentul

— încălțăminte pentru drum, solidă și comodă (botanci sau ghele cu talpă de cauciuc profilat); încălțăminte de tabără, comodă (espadrile cu talpă de filț sau sfoară), ciorapi de lînă; pantaloni scurți; pulover de lînă subțire; cămașă, de preferință, de in; haină de vînt impregnată; o pătură

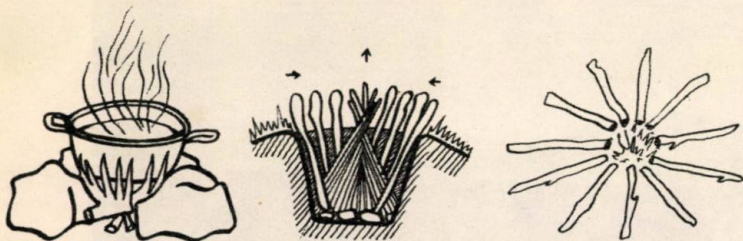
Materiale necesare

— ceslă de aluminiu, cu fiț cu lamă lată și bine ascuțită; bidon pentru apă; chibrituri; felinar de vînt sau lanternă, eventual luminare; sfoară; trusă mică farmaceutică; eventual busola și aparat fotografic; o toporișcă și eventual o lopată sau tirnăcop.

Alimente

— zahăr; sare; alcool; conserve de carne; supă concentrată; biscuiți; ciocolată.

Trei sisteme practice pentru aprinderea și întreținerea focului.

vrei să petreci un sfîrșit de săptămână pe marginea unui lac și în același timp să practici sporturi nautice, dacă vrei să pleci la pescuit sau la vînațoare, sau să faci o călătorie îndelungată pe bicicletă fără a fi nevoit să bați pe înserat la ușa unei case, pentru toate aceste împrejurări, cortul îți este un bun tovarăș.

Și în regiuni mai îndepărtate, la munte, la mare,

tate de bazele turistice, acest sport se practică intens, cu deosebire în zonele preorășenești. Astfel, în U.R.S.S. și în Republica Cehoslovacă există terenuri special demarcate în acest scop, puse la dispoziția amatorilor. Aceste terenuri sînt amenajate cu instalații sanitare. În ultima vreme s-au organizat și la noi, cu succes, asemenea tabere, atît la mare cît și la munte.

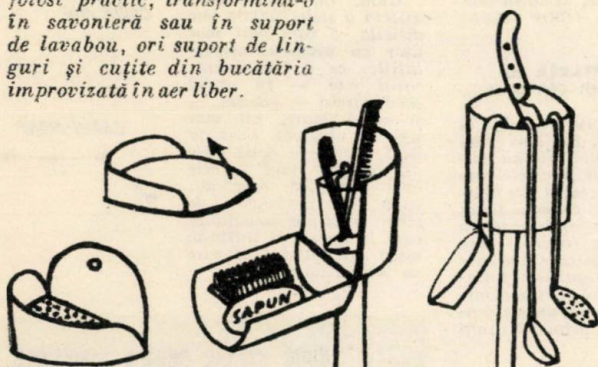

- Dacă nu găsim cabana
facem cortul aici...

(D. Petrică)

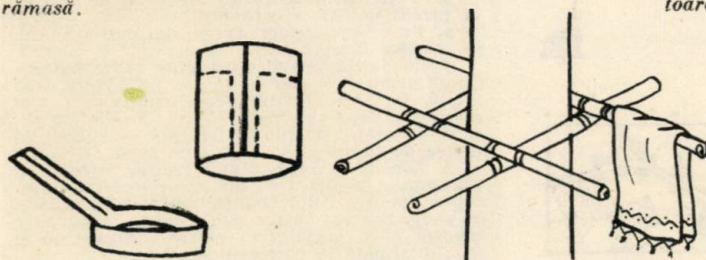
CITEVA IMPROVIZAȚII UTILE

Cutia de conserve o puteți folosi practic, transformând-o în savonieră sau în suport de lavabou, ori suport de linguri și cuțite din bucătăria improvizată în aer liber.

Doriți o tigaie pentru omletă a la minut? Nimic mai simplu. Este suficient să decupați o cutie de conserve urmînd linia punctată din desenul alăturat, iar apoi îi înfășurați mînerul cu tabla rămasă.

Din patru crengi
cojute puteți realiza
un suport pentru
prosoape

LOCUL ALES

Locul ales pentru popas trebuie să fie uscat și neted, să aibă în apropiere o sursă de apă curată, vreascuri, lemne sau alt combustibil. Pe timp calduros să fie așezat la umbră, să fie adăpostit de vînt. Nu se recomandă să se întindă cortul în adîncituri (văi, poalele dealului) unde, în caz de ploaie, se poate aduna apă, nici pe soluri tari, pietroase, unde este greu să bați țărîșii, nici sub copaci mari, din cauza pericolului în caz de furtună.

Întrarea cortului trebuie să fie cu fața spre foc, spre apă, și spre locul deschis, cînd campingul este în marginea unei păduri.

În pădure, cortul trebuie să fie instalat la marginea pădurii: se recomandă îndeosebi liziera pădurii de conifere, deoarece pe pămîntul acoperit cu cîtină este mai cald, în timp ce în pădurile de foioase solul este umed. Nu se recomandă să se facă bivouac în desîș, din cauza pericolului de incendiu și uscarea anevoioasă a corturilor după ploaie.

În cîmp deschis, cortul se așează pe cît se poate în spatele unei movile pentru a-l feri de vînt.

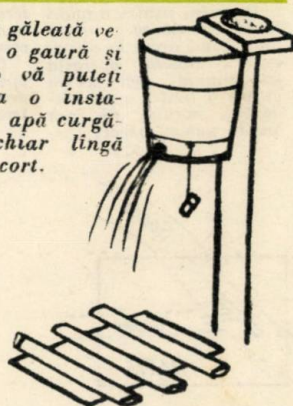
Lîngă rîu, cortul se așează pe malul mai bine luminat de soare, căci dimineața se usucă mai repede roua de pe iarbă și de pe cort. Se vor evita malurile înalte, abrupte și ne vom instala pe o terasă uscată la mică înălțime deasupra apei.

În munți, vom fi atenți să nu instalăm cortul în locuri unde sînt posibile căderi de bolovani.

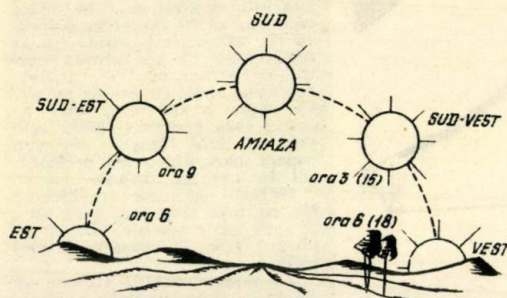
Să păstrăm cea mai desăvîrșită curățenie în jurul cortului. Resturile de alimente, hîrțurile, cutiile de conserve le vom îngropa la o distanță oarecare de cort.

La părăsirea locului unde am stat, vom controla dacă focul a fost bine stins și, ca o măsură de siguranță, vom turna apă peste cenușa rămasă.

Dintr-o găleată veche cu o gaură și un dop vă puteți amenaja o instalație de apă curgătoare chiar lîngă cort.

Noțiuni de orientare

ORIENTAREA CU AJUTORUL SOARELUI

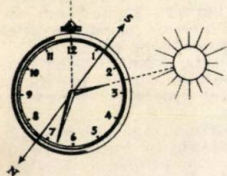
Soarele, care strălucește pe cer în zilele de vară, înlocuiește cu succes busola, indicând cu destulă precizie punctele cardinale.

Astfel, dimineața la ora 6, el se află la răsărit.

la ora 12 la sud, iar seara, la ora 18, la apus.

Eu trebuie uitat că soarele nu răsare și nu apune totdeauna exact în punctele cardinale est și vest, poziția lui variind în funcție de sezon. În special, iarna, când răsare mai târziu și apune uneori mai devreme, deviația este mai mare (către sud).

ORIENTAREA CU AJUTORUL CEASULUI

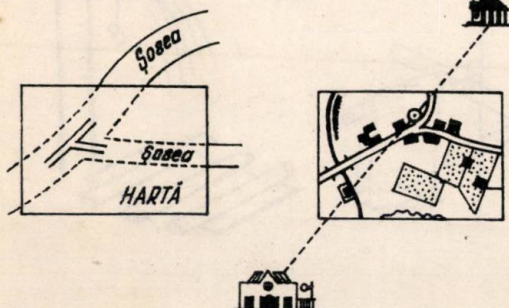
Cu ajutorul ceasului și al soarelui, în lipsa unei busole, se pot afla cu destulă precizie punctele cardinale. Procedul este foarte simplu: ceasul, ținut orizontal, se îndreaptă cu limba mică (orarul) spre soare. Linia care împarte în două (bisectoarea) unghiul format de limba mică și linia care unește centrul lui cu cifra 12 arată sudul.

CUM SE ORIENTEAZĂ HARTA

Pe teren, pentru a folosi harta trebuie să o orientăm. Când avem la dispoziție o busolă, operația este simplă, căci partea de sus a hărții arată totdeauna nordul. Și fără busolă putem orienta har-

ta. Pentru aceasta, trebuie să identificăm pe teren două puncte caracteristice, reprezentate și pe hartă și să le facem să coincidă.

Odată făcută această operație, nu ne rămâne decât să identificăm pe teren și pe hartă ceea ce ne interesează.

ORIENTAREA, NOAPTEA, CU AJUTORUL LUNII

Și luna ne poate indica punctele cardinale. Astfel, când coarnele lunii cresc ele sînt întoarse spre est, iar când descresc spre vest. De data aceasta există însă pericolul de a confunda creșterea cu descreșterea. Pentru a evita această greșeală este suficient să ne amintim că atunci când are forma literei C, descrește, iar,

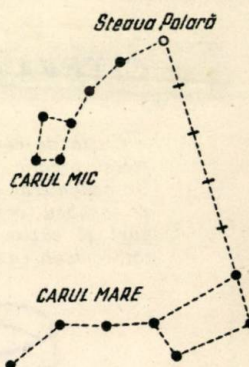
cînd are forma literei D, crește.

Cînd este lună plină, la ora 18 se află la est, la ora 24 la sud, și la ora 6 la vest.

ORIENTAREA CU AJUTORUL STELEI POLARE

Steaua Polară, care a ajutat sute de ani pe călători să găsească drumul pe ape, ne poate servi și astăzi pentru aflarea nordului, fiind singura stea a emisferei boreale care nu-și schimbă locul.

Cum, însă, observarea directă a stelei polare este dificilă, o vom găsi mai ușor cu ajutorul constelațiilor ce o înconjoară: carul mic — în vârful osiei căreia se găsește — și carul mare, cel mai ușor de observat. Pornind de la ultimele două stele ale carului mare — cele care formează osia din spate — prelungim de cinci ori linia imaginată care le unește și întâlnim mica stea luminoasă care ne indică nordul.

Nouă semne pentru stabilirea punctelor cardinale

1. Partea pietrei care stă cu fața spre nord este acoperită de mușchi.
2. Copacii singuratici au ramuri și frunze mai dese în partea de sud.
3. Coaja copacilor (în special la cei cu frunze) este mai aspră și acoperită de mușchi în partea dinspre nord.
4. Pe buturugile copacilor singuratici, cercurile sînt mai groase înspre sud.
5. Mușuroaiele de furnici se află, de obicei, în partea de sud a copacilor.
6. Pe arborii coniferi curge mai multă rășină pe partea dinspre sud.
7. În partea de sud a copacilor sau a buturugilor singuratici, iarba crește primăvara mai înaltă, iar spre sfîrșitul verii îngălbeneste mai repede.
8. Pămîntul de sub pietre este mai uscat în partea de sud decît în partea de nord.
9. Zăpada se topește mai repede, toamna și primăvara, în partea de sud a corpurilor izolate: copaci, pietre, stîlpi etc. (se formează sănulețe ce se prelungesc înspre sud); iarna, zăpada se acoperă de o poșgîită în partea dinspre sud și rămîne afînată în partea dinspre nord.

LA DRUM CU ȘI FĂRĂ BUSOLĂ

Sînt puțini turiști care să nu se fi rătăcit niciodată. Plină de neprevăzut, excursia cere drumetului multă atenție și pricepere pentru a găsi poteca cea bună. Este drept că o mulțime de semne colorate marchează astăzi drumurile cele mai frecventate din munții noștri, ușurînd astfel orientarea. Căluze bune și precise, marcate de vin însă insuficiente noaptea, pe ceață, sau iarna cînd viscolul bate cu furie. În aceste situații, orientarea devine o problemă de a cărei rezolvare depinde nu numai găsirea adăpostului dorit, ci de multe ori chiar viața celor porniți la drum. Pentru aceste ocazii, fiecare turist este dator să-și completeze bagajul cunoștințelor sale cu noțiuni elementare de orientare.

Dar ce înseamnă a fi orientat? După o definiție devenită clasică, a fi orientat înseamnă a cunoaște în orice moment locul unde te găsești pe itinerariul urmat și cum este el situat față de punctul final al excursiei, atît ca direcție cit și ca distanță și ca altitudine — dacă e cazul.

Desigur, o busolă și o hartă turistică, sau numai o schiță simplă, sînt suficiente celui care știe să le folosească pentru a determina cu destulă precizie locul în care se găsește la un moment dat și drumul de urmat. Orientarea este însă posibilă și fără instrumente. Pentru aceasta, turistul trebuie să fi studiat înainte de plecare o hartă și să fi reținut:

a) Prezentarea generală a traseului în care face excursia și poziția față de punctele cardinale ale crestei principale și ale văilor, cînd merge în munți.

b) Direcția generală și schimbările principale de direcție ale drumului ales.

c) Reperele principale întîlnite pe drum (cînd se intră sau se iese din pădure, traversările văilor, cote, ape, încrucișări de drumuri etc.)

Cu aceste elemente reținute și cu cunoștințele necesare pentru determinarea punctelor cardinale cu ajutorul soarelui, lunii, constelațiilor, semnelor naturale etc., rătăcirea poate fi de cele mai multe ori evitată.

Desigur, pentru un drumet începător toate aceste noțiuni par grele, mai ales /atunci cînd urmează a fi folosite într-un teren necunoscut. Turismul are însă legile lui, care se cer respectate. Astfel:

— cel care nu are suficientă experiență în folosirea busolei și hărții nu trebuie să se aventureze singur pe un drum necunoscut, decît dacă vremea este bună și drumul marcat;

— se va porni la drum devreme pentru a se evita întunericul care, alături de ceață, este dușmanul orientării;

— în cazul cînd vremea se strică și ceața sau întunericul micșorează vizibilitatea, sau iarna, cînd se dezlănțuie viscolul, este de preferat întoarcerea din drum, atunci cînd lipsește siguranța deplină a continuării în bune condiții;

— se va urma poteca principală, evitîndu-se „securăturile“, căci adeseori acestea nu seurtează drumul;

— se va alege un drum pe măsura pregătirii fizice și a cunoștințelor, evitîndu-se locurile periculoase;

— se vor lua cît mai multe informații asupra drumului ales de la persoane care îl cunosc într-adevăr bine.

Dacă turistul începător va ține seama de toate acestea va reuși să evite neplăcerile rătăcirilor și treptat se va familiariza cu drumurile și cu surprizele sale.

Pentru a ajunge însă la cunoașterea deplină a unui itinerariu este nevoie ca orice drum parcurs să fie reținut.

Pentru aceasta, se recomandă ca și atunci cînd se merge pe un drum vizibil marcat sau cu un grup condus de un turist experimentat, începătorul să urmărească cu atenție locurile prin care trece, să rețină liniile caracteristice ale terenului, reperele, treierile de pe un versant pe altul ale văilor etc. Numai procedînd astfel, el va putea recunoaște drumul în alte ocazii și se va putea orienta cu precizie.

În încheiere, amintim că instinctul, care călăuzește cu atîtă precizie păsările călătoare și albinele, lipsește omului. Nu vă bazați deci pe „simțul“ vostru de orientare. Doar cunoștințele, atenția, busola și harta vă pot scoate din încurcătură.

CARTOGRAFIA E VECHIE

Cea mai veche hartă din lume a rămas, pare-se, de la babilonieni. Ea este săpată pe o placă de argilă și are în centru capitala țării: orașul Babilon. Vechimea acestei hărți este apreciată la aproximativ 4000 de ani.

Hărțile romane, mai puțin realizate din punct de vedere artistic decît cele grecești, aveau avantajul preciziei în măsurarea drumurilor. Pe hărțile romane, numite „tabule“, drumurile erau măsurate în leghe romane.

În antichitate, indienii își închipuiau pămîntul sub forma unei flori cu patru petale, reprezentînd India, China, Asia Nordică și Europa.

Cel mai mare geograf al antichității a fost Herodot. Un alt mare geograf al acelor timpuri a fost Dicaearch, care a căutat, pentru prima oară, să fixeze pe hartă locurile țărilor și porturilor cu ajutorul coordonatelor geografice (longitudinea și latitudinea).

— Ce ai făcut?
— N-ai spus să atunc coarda?

„Gospodarii”

— Tăticule, am uitat planul...

Turiști! Respectați plantele și arborii ocrotiți de lege!

FLOAREA DE COLȚ
(*Leontopodium alpinum*)
PAPUCUL DOAMNEI
(*Cypripedium calceolus*)
NIGRITELA
(*Nigritella rubra* și *N. nigra*)
BUJORUL ROMÎNESC
(*Paeonia romanica*)
LALEAUA PESTRIȚĂ
(*Pritillaria meleagris*)
TISA (*Taxus baccata*)
IEDERA ALBĂ
(*Daphne blagayana* și *D. cneorum*)
GHIMPELE
(*Ruscus aculeatus*)
GHINTURA GALBENĂ
(*Gentiana lutes*)
STRUGURII URSULUI
(*Arctostaphylos uva ursi*)
STEJARII DE LA CORNĂȚEL
— regiunea București
STEJARII DE LA MĂNĂȘ-
TIREA GHIGHIU — regiunea
Ploiești
MĂNĂȘTIREA DINTR-UN
LEMN — Regiunea Pitești
STEJARUL DIN CURTEA
MITROPOLIEI DIN BLAJ
STEJARUL DE LA TUPI-
LAȚI — regiunea Bacău
STEJARUL DE LA DUBOZ
— regiunea Timișoara
STEJARUL DE LA CAJ-
VANA — regiunea Suceava
UN EXEMPLAR BĂTRÎN
DE TISĂ DE LA CAPU CÎM-
PULUI, lângă Cîmpulung Mol-
dovenesc.
PLOPUL DE LA RAFAILA
— raionul Negrești
FAGUL DE LA MUSCEL —
raionul Turda

● După cercetările unui pro-
fesor francez de la universi-
tatea din Strassburg limba
romină este a noua limbă vor-
bită din Europa socotind nu-
mărul celor ce o vorbesc. Ea
precede sirba, maghiara etc.

● Cea mai veche limbă care
se vorbește astăzi este chineza.

● Fără a socoti dialectele
și diferitele variante regionale,
pe pămînt se vorbesc acum
2796 limbi. Cele mai răspin-
dite sînt: chineza, rusa, engleza,
hindu, spaniola și japoneza.

Medicul în excursie

Știați că...

...aproape jumătate din
omenire bea lapte produs de
plante. În țările calde, lap-
tele se obține din sucul pal-
mierului sau al cocotierului
sau se extrage din semințe
uleioase foarte bogate în al-
bumină. În China, lactatele
se prepară din soia, plantă
cultivată pe mări întinderi.

...cea mai veche metodă de
fierit ouă este cea folosită de
păstori egipteni. Ei le „fierb”
fără foc. Prind oul cu un
cordoan și îl învîrtesc cu un
bici deasupra capului, fre-
carea cu aerul încălzindu-l
la temperatura dorită.

...cea mai veche piine din
lume a fost descoperită în
mormîntul reginei egiptene
Hatšepsutși și are 3500 de
ani.

CUM SĂ CITIM UN BAROMETRU

Timpul este frumos și baro-
metrul urcă (presiunea crește)—
vremea frumoasă se menține
mai multe zile.

Timpul este ploios și presiunea
crește repede — vremea se va
îmbunătăți.

După ploaie sau ninsoare
barometrul scade — timpul ploios
va continua mai multe zile.

În timpul ploii presiunea
scade — ploaia sau ninsoarea se
va intensifica.

Timpul este frumos și baro-
metrul scade ușor (1—2 mm în
24 de ore) — vremea se va strica
după câteva zile.

Timpul este frumos și baro-
metrul scade apreciabil, cu deo-
sebiră între orele 8—11 și
18—21, — timpul se va strica
repede, devenind ploios și vîntos.

Cerul este noros și presiunea
scade — ploaia este aproape.

Cerul este noros și presiunea
crește — se va însenina după
câteva ore.

Presiunea aerului rămîne sta-
ționară — timpul se menține ne-
schimbat.

Vremea se strică repede, a-
tunci cînd barometrul indică
valori mai mici decît cele nor-
male, adică mai mici decît
755 mm la cîmpie, de 673 mm
la 1000 m altitudine, de 632 mm
la 1500 m altitudine și de 593 mm
la 2000 m

— Dragă, e imposibil să-I
convîng pe soțul meu
că turismul e un sport
minunat!

LA COLȚII LUI BARBEȘ

Pe plaiul ce-l zărim peste Valea Stînei (cu origina chiar sub cabana Virful cu Dor) ne atrag atenția câteva hățașuri care merg pe coastă și dintre care unul, ceva mai larg, a luat aspect de potecă. Undeva mai în fund, unde brădetul urcă mai sus, se vede de altfel un stîlp de marcaj. Către acesta ne vom îndrepta, urmărind poteca subțire care urcă și coboară ușor prin vilcelele pe care le traversează. Odată intrați în pădure, poteca devine mai clară, doar în luminișuri desfășurîndu-și, pe câteva zeci de metri, fire secundare.

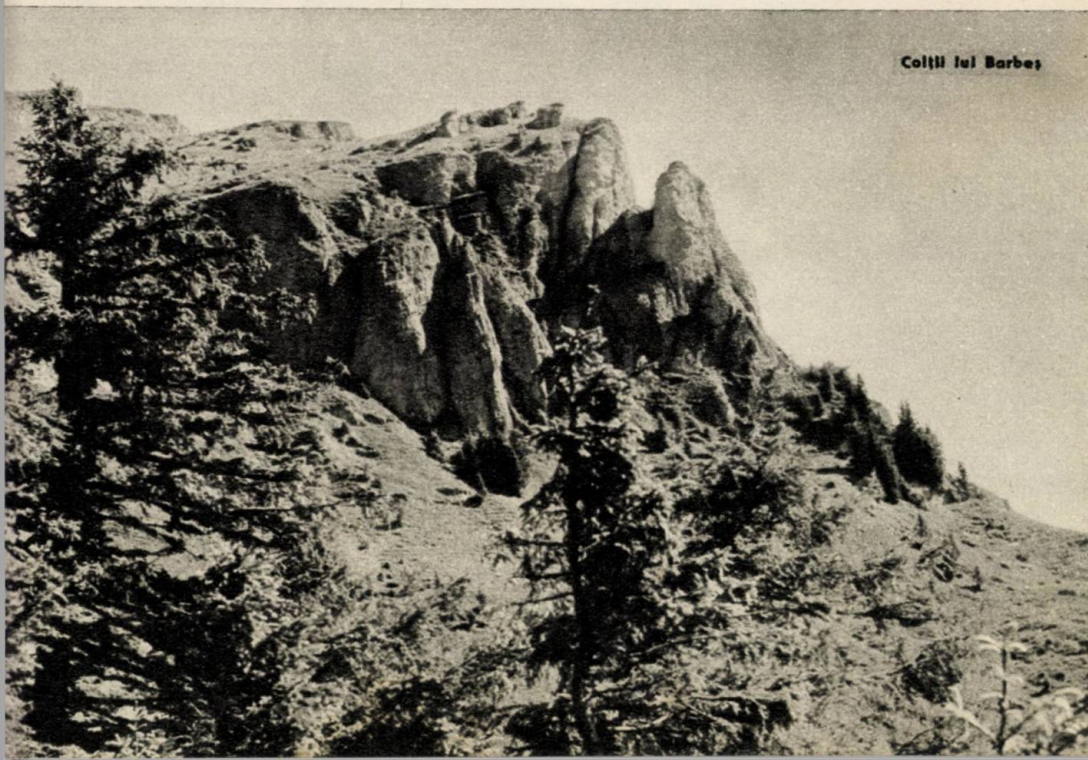
După aproximativ o jumătate de oră de mers, terenul devine mai frămîntat, pantele ce coboară spre Valea Prahovei — Plaiul Colților lui Barbeș — mai abrupte, iar — pe dreapta — colții Virfului cu Dor se apropie, transformînd peisajul, liniștit de pînă acum, într-un peisaj cu adevărat alpin. De altfel, poteca urmează acum una din acele brîne care alcătuiesc marea atracție turistică a Bucegilor: Brîna Virfului cu Dor. Pe măsură ce înaintăm, ne apropiem de stîncă, un haos de colți albi, de conglomerat și calcar, la poalele căruia se întind poieni mici, presărate din abundență cu flori de toate culorile. Dacă drumul îl facem la sfîrșitul lui iulie, vom

întîlni pe această brîna și cîteva colonii de Iris ruthenica, un crin sălbatic, rar întîlnit la această altitudine și pe care recomandăm cu stăruință să-l cruțați.

Către sfîrșitul orei de mers, ne apropiem de Valea Izvorul Dorului și ne aflăm chiar sub Colții lui Barbeș. Poteca este silită să facă mereu ocoluri și să urce de cîteva ori pieptiș. Pantele repezi sînt însă prea scurte pentru a le putea numi dificile, iar poienile sub pragurile, cărora cască prăpăstii, se succed cu regularitate, aducînd o variație în peisaj, pe care abruptul o completează de minune.

În această parte finală a brînei, ne aflăm în zona în care, acum 100 de ani și mai bine, se adăposteau unii haiduci de pe Valea Prahovei. De altfel, pe una din poienile dintre ultimile fire de vale traversate de brîna, era instalat bordeiul lor, iar undeva jos, în valea prăpăstioasă, se află un perete uriaș, cu o grotă în care — spune legenda — își ascundeau comorile. Pentru a putea urca pe peretele vertical, ei se foloseau de tulpinele unei iedere sălbatice și de trepte săpate în stîncă, ce se mai văd și astăzi.

În continuare, poteca iese pe versantul

Colții lui Barbeș

PE BRÎNA VIRFULUI CU DOR

stîng al Văii Izvorul Dorului (pe dreapta cum urcăm) a cărui apă este silită mai jos să facă două salturi uriașe, peste pragurile muntelui: Cascadele Vînturișului. Cascadele nu se văd de sus și nici nu se poate coborî la ele, pe vale. Cei curioși să le vadă, trebuie să facă un ocol și să coboare muntele Vînturișului pe creasta Zadelor, care-i scoate la poalele marilor cascade.

Continuîndu-ne drumul și urcînd Valea Dorului, avem surpriza să întîlnim o cascadă mai mică, care formează un lac ce îmbie la popas. Peisajul este, în acel colț de munte, idilic, iar lacul o mare surpriză a acestor Bucegi, unde apa este o raritate la altitudine mai mare.

După popasul convenit, ne reluăm drumul de-a lungul apei care formează la fiecare pas mici cascade și lacuri. Cînd ocolul Vîrfului cu Dor este pe sfîrșite, ajungem la „Cheile Izvorului“. Poteca le ocolește și, imediat după aceea, se întîlnește cu drumul de iarnă care coboară din Curmătura Vîrfului cu Dor și duce spre Peștera Ialomiței, prin Lăptici.

Aci vă putem părăsi, căci drumurile sînt bine cunoscute iar cabanele aproape.

Gh. Epuran

Pe Negoiiul

Geme împărăția pietrii, spun unii.

Inima ei se fărîmă pe rînd: bolovani.

*În piept povîrnit de multe sute de ani
se sparge pămîntul pietros al munților lumii.*

*Seara-și alungă spre vîrfuri murgii, nebunii
Lichenii-n zădar înveșmîntă trupul de piatră.
Carnea ziua se umflă, și noaptea, în vatră,
se sparge pămîntul pietros al munților lumii.*

*Ceru-și aprinde-n tîrziuri, sălbatic, cărbunii.
O veșnicie se surpă în nici o clipită.
Capra de lîngă un iezor ciudat se mărită
cu aspru — pămîntul pietros al munților lumii.*

Veronlea Porumbacu

La 1500 metri înălțime

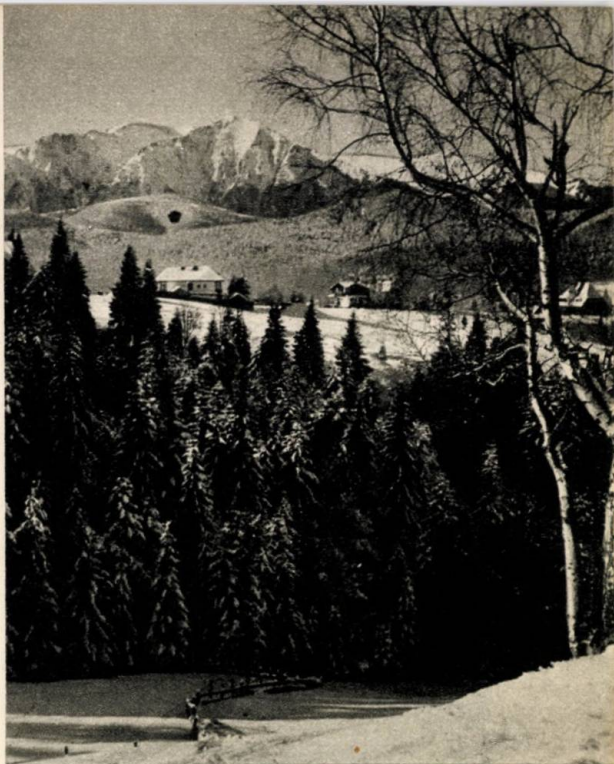
Sosisem înaintea nopții la o cabană rudimentară, aflată deasupra Predealului, la un loc deschis, bătut de aripile de gheață ale vînturilor care lovesc cu o neostenită pornire vîrfurile, obosit de urcuș. Ceasul de ascensiune mă liniștise și aproape nu regretam că, din pricina norilor, nu mai vedeam nimic împrejur. Stîncile, atît de des pomenite în ghidurile noastre turistice, la cîte o scurtă limpezire a cerului, mi se pădură imense doamne de grafit, îmbrăcate în malacoave cenușii de fum, plutind cu grație deasupra planetei. Acest bal aerian, desfășurat în muzica infernală a vîntului, atunci stîrnit, care se folosea de violoncelele coniferelor, avea un farmec straniu.

Ajunsesem undeva, sus, la o mie și cinci sute de metri înălțime, deasupra unor spinări zbîrlite, rătăcit în mijlocul unei turme de zimbri colosali pe grumazul cărora zăpada arunca pete nedesluite. Așteptam un muget îngrozitor și asaltul acestor animale de piatră care m-ar fi nimicit numai într-o clipă. Dar ciurda încremenită de milioane de ani rămase nemișcată și pe deasupra-mi călătoriră continente de aburi în care totul se topi pentru multă vreme.

Înălțimea te face să visezi, adîncimea te înfioară. Nesiguranța locului necunoscut, spargerea dimensiunilor obișnuite și proiectarea noastră pe spații exagerate dau aripi închipuirii. Natura gîndește deopotrivă și în încremenirea muntelui și în mișcarea neîncetată a mării. Un vîrf grav și înalt între escadrele inconsistente ale norilor, călătorind parcă el însuși pe neliniștea mare a cerului, poate părea foarte bine unui poet o frunte minerală, cugetînd de mii de ani asupra rostului lumii.

Pe geamurile mici ale cabanei, păunii gerului de dimineață își desfac cozile miri-

Bucegii văzuți de pe Ciopea

face. Evantaie subtile urcă pe plăcile de siliciu. În văile osificate, perlele electrice, de culoarea icrelor de Manciuria, păsesc, se mineralizează. Deasupra Susaiului, cerul albește ca la o dogoare. Verdele pur, marama străvezie a lunii, se stinge într-un albastru indigo...

Muntele este încălzit din spate, deși flăcările care ard deasupra lui par mai curînd rezultatul unei combustii teribile, petrecute în chiar pîntecele său. Acestui răsărit de soare nu i-ar fi lipsit acordurile solemne ale unei simfonii de Beethoven! Este atîta caznă și gelozie în lupta ce se dă în minutele scurte al căror martor sînt, încît mă înfior. În plastioanele țepene ale Bucegilor, luna a așezat crizanteme violete. Celuloidul Caraimanului s-a aprins ca și cînd pe acest obraz înghețat ar fi răsărit deodată milioane de trandafiri.

Nu știu cîte nuanțe are galbenul, dar munții au trecut de la culoarea șopîrlei la aceea a viorelei, apoi umerii lor de piatră au devenit suri și a căzut apoi pe ei o pecingine, o rugină rece, bătînd în cafeniu...

Acum, lumina e prea violentă, doare, totul este dezvăluit cu brutalitate, Colții Morarului, troieniți numai pe o parte, par patru pinguini încremeniți la țărnul oceanului sîderal, peste pădurile încărunțite de confetiile iernii, Helios aruncă snopi de

lumină. În geamurile cabanei s-au aprins flăcărui. Păturile care m-au acoperit au o barbă brumată. E vremea ceaiurilor. În aer, lămpile și-au plantat esențele, căldura sobelor de pământ și acest miros persistent te transportă pe un țărm exotic. Pentru intimitate, nu e nevoie decât de puțin foc, de veselul ris al femeilor care împart cu grație câștile știrbe și mai ales de clinchetul lingurițelor de metal. Mesele înalte, rudimentare, de brad, făcute se pare în grabă, lustruite de atîta întrebuintare, băncile incomode și scaunele pătrate, fără spătar, fac pe unii călători să regrete confortul. Eroare! Tocmai absența robinetului mă încîntă. Spălatul cu zăpadă proaspătă, frigul marilor odăi neîncălzite ale cabanei, tacîmurile primitive, toate la un loc accentuează provizoratul în care va trebui să trăim. Aici nu vii ca să rămii. Contemplarea munților în afara acelei nopți romantice care a trecut, se face peripatetic...

Dacă bag bine de seamă, cabana Clăbucet e construită cu o oarecare cochetărie. Ea are o provă de sticlă, un geamlîc scund, ca al caselor de mahala, în care vînturile aruncă grăunțe înghețate, ceea ce, cu acordurile sfîșietoare ale vîntului, dă o muzică plină de melancolie, ce stă bine acestei dimineți prea clasice. Două sau trei uși te introduc în adăposturile propriu-zise. În loc de ferestre, cite o pereche de buze de sticlă, veșnic înghețate pentru că stau în permanență la ardoarea frigului. E o lumină de cazemată, soarele te privește numai cu acei ochi mongolici, cu pleoape de calcio-vecchio, lăsate. Tavanele joase au mari bare cenușii lustruite, în felul pavilioanelor de vînătoare. Lipsește un cămin; în schimb avem perdeluțe de crepon și o pisică jucăușă, care se numește Monica. Se doarme pe niște paturi tari, care lasă amintiri durabile în oase, dar asta face parte, după cum am mai spus, din farmecul inconfortului...

La capătul lungii săli de mîncare, un brad împodobit încă, uitat, îmi amintește de alți oameni care și-au petrecut aici ultima noapte a anului trecut. Grațiosul animal pe care l-am pomenit se joacă acum cu globurile colorate. Mișcarea betelii învechite puțin de vreme, clinchetul oglinzilor sferice și ninsoarea ușoară a parafinei pe masa de brad conțin în ele avertismentul: timpul trece...

Eugen Barbu

CRONICĂ TURISTICĂ

Mitică îmi spunea, ieri, la o berș,
Și-argumenta cu lux de amănunte
Că, după el, excursia pe munte
E cel mai strașnic gen de recreere.

Mi-a povestit cum a urcat ast-vară,
Pe-un vîrf de munte, cu un brac de fată
Și (cum sportiv el n-a fost niciodată)
Zăcu o zi de febră musculară.

Avînd drept călăuză brazi sihaștri.
Urcau voioși pe stînci scăldate-n soare
Și cum simți la munte rău de mare,
Cînd a privit în ochii „ei” albaștri!

— Atunci, zic eu, puțin nedumerit,
De ce nu pleci, cînd muntele te-mbie,
Ca să-ntilnești iar fata cea zglobie?
Mitică, mă privi înveselit:
— De ce să urc pe munte după ea?
Că fata e de-atunci... nevastă-mea!

Al. Lăpușneanu

Cabana STRAJA

Cabana GURA ZLATA

Cabana GURA APEI

100 DE CABANE O.N.T. „CARPAȚI“

Complexul turistic BORȘA

* Munții Rodnei * Altitudine 840 m * Acces: de la Borșa drum carosabil (12 km) * Capacitate: 240 locuri; restaurant

Refugiul PUZDRA

* Munții Rodnei * Altitudine 1565 m * Acces: de la Complexul Turistic Borșa potecă nemarcată — 3 h * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana AGRİȘ

* Munții Gutin * Altitudine 676 m * Acces: de la Sighet drum nemarcat — 3 h * Capacitate: 28 locuri; bufet

Cabana MOGOȘA

* Munții Gutin * Altitudine 731 m * Acces: de la Baia Spriei bandă roșie — 2 h * Capacitate: 80 locuri; bufet

Cabana ISVOARELE

* Munții Gutin * Altitudine 916 m * Acces: de la V. Neagră punct albastru — 2 h 30'; de la Ferneziu triunghi roșu — 5 h * Capacitate: 100 locuri (70); restaurant vara

Cabana FĂGET

* Dealul Feleacului * Altitudine 600 m * Acces: de la Cluj bandă galbenă — 2 h * Capacitate: 16 locuri; bufet

Cabana CHEILE TURZII

* Munții Gilău * Altitudine 450 m * Acces: de la Turda cruce roșie — 2 h 30' * Capacitate: 96 locuri (83); restaurant vara

Cabana BĂIȘOARA

* Munții Gilău * Altitudine 1385 m * Acces: de la Băișoara cruce roșie — 5 h; de la Ocolș bandă roșie — 6 h * Capacitate: 90 locuri; bufet

Cabana SCĂRIȘOARA

* Munții Apuseni * Altitudine 1108 m * Acces: de la Clujpeni la Gârda de Sus (33 km) drum carosabil; de la Gârda de Sus bandă roșie — 3 h * Capacitate: 35 locuri; bufet

* Cabana VLĂDEASA

* Munții Apuseni * Altitudine 1430 m * Acces: de la Huedin drum carosabil la Bologa Rogojel — km 17; de la km 17 bandă albastră — 2 h * Capacitate: 26 locuri; bufet

Cabana VADUL CRIȘULUI

* Munții Apuseni * Altitudine 240 m * Acces: de la Halta Peștera 0 h 10'; de la Halta Vadul Crișului 0 h 30' * Capacitate: 96 locuri; bufet

Cabana NUFĂRULUI

* Băile 9 Mai Victoria * Altitudine 140 m * Acces: de la Oradea drum carosabil 8 km * Capacitate: 21 locuri; bufet

Cabana STÎNA DE VALE

* Munții Apuseni * Altitudine 1102 m * Acces: de la Beiuș drum carosabil 25 km * Capacitate: 107 locuri; bufet

Refugiul PADİȘ

* Munții Apuseni * Altitudine 1350 m * Acces: de la Stîna de Vale bandă roșie — 7 h * Capacitate: 20 locuri; bufet

Cabana DEBELA GORA

* Munții Zarand * Altitudine 483 m * Acces: Halta Nadaș bandă galbenă — 2 h * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana CĂȘOALIA

* Munții Zarand * Altitudine 222 m * Acces: de la Halta nr. 3 triunghi albastru — 3 h 30' * Capacitate: 100 locuri (86); restaurant vara

Cabana INSULA MUREȘULUI

* Pădurea Ceala * Altitudine 111 m * Acces: de la Arad drum carosabil — 1 h 30' * Capacitate: 80 locuri; bufet

Cabana TIMIȘENI-SĂLCIOARA

* V. Timișului * Altitudine 111 m * Acces: de la Timișeni punct roșu — 0 h 30' * Capacitate: 14 locuri; bufet

Complexul turistic MUNTELE MIC

* Muntele Mic * Altitudine 1520 m * Acces: de la Caransebeș la Borlova drum carosabil; de la Borlova bandă roșie — 4 h * Capacitate: 230 locuri; restaurant

Cabana GURA ZLATA

* Munții Retezat * Altitudine 766 m * Acces: de la Sarmisegetuza bandă roșie — 6 h * Capacitate: 73 locuri (85); bufet

Cabana GURA APEI

* Munții Retezat * Altitudine 998 m * Acces: de la Gura Zlata cruce albastră — 9 h * Capacitate: 34 locuri (10); bufet

Cabana PIETRELE

* Munții Retezat * Altitudine 1480 m * Acces: de la Nucșoara bandă albastră — 3 h 30' * Capacitate: 150 locuri (78); restaurant vara

Cabana BALEIA

* Munții Retezat * Altitudine 1450 m * Acces: de la Gura Pui triunghi albastru — 5 h * Capacitate: 104 locuri (42); restaurant vara

Refugiul BUTA

* Munții Retezat * Altitudine 1580 m * Acces: de la Gura Buții cruce roșie — 4 h * Capacitate: 36 locuri; bufet

Cabana STRAJA

* Munții Vilcan * Altitudine 1445 m * Acces: de la Lupeni triunghi albastru — 3 h * Capacitate: 85 locuri; restaurant

Cabana VILCAN

* Munții Vilcan * Altitudine 1419 m * Acces: de la Vilcan triunghi roșu — 2 h 30'; de la Halta Paroșeni punct albastru — 3 h * Capacitate: 38 locuri; bufet

Cabana BALEIA

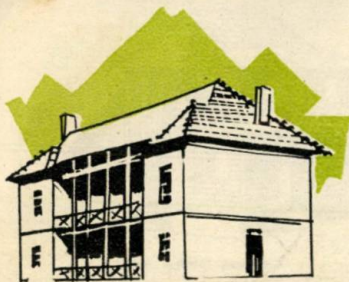

Cabana VLĂDEASA

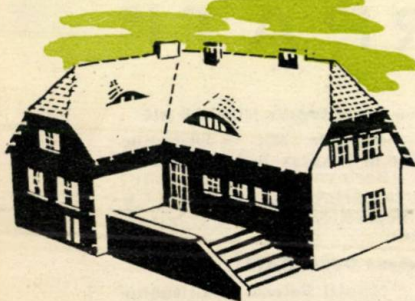

Cabana PIETRELE

Cabana VADUL CRIȘULUI

Cabana PODRAGUL

Cabana STÎNĂ DE VALE

Refugiul OMUL

Cabana NUFĂRULUI

Cabana BÎLEA LAC

Cabana PARÎNGUL

* Muntele Paring * Altitudine 1579 m * Acces: de la Petroșani la Stina lui Rusu drum carosabil (8 km); de la Stina lui Rusu bandă roșie — 1 h * Capacitate: 116 locuri; restaurant

Cabana OBÎRȘIA LOTRULUI

* V. Lotrului * Altitudine 1400 m * Acces: de la Novaci triunghi roșu — 11 h; de la Petroșani bandă roșie — 14 h * Capacitate: 39 locuri; bufet

Cabana ȘURIAN

* Munții Sebeș * Altitudine 1734 m * Acces: de la Lonea triunghi albastru — 8 h 30' * Capacitate: 43 locuri; bufet

Cabana OAȘA

* Munții Sebeș * Altitudine 1207 m * Acces: de la Sebeș drum carosabil — 68 km * Capacitate: 19 locuri (6); bufet

Complexul turistic PĂLTINIȘ

* Munții Tîbinului * Altitudine 1450 m * Acces: de la Sibiu drum carosabil (34 km) de la Rășinari bandă roșie — 4 h * Capacitate: 681 locuri; restaurant

Cabana FÎNTÎNELE

* Munții Tîbinului * Altitudine 1257 m * Acces: Halta Sibiel cruce albastră — 3 h * Capacitate: 102 locuri; bufet

Cabana PREJBA

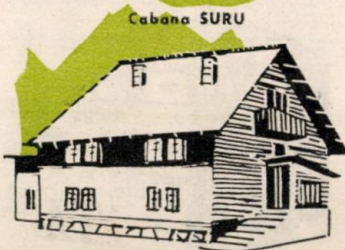
* Munții Lotrului * Altitudine 1630 m * Acces: de la Tălmăcel bandă albastră — 3 h 30' de la Sadu triunghi albastru — 2 h 30' * Capacitate: 72 locuri; bufet

Cabana SURU

* Munții Făgăraș * Altitudine 1450 m * Acces: de la Sebeșul de Sus triunghi roșu — 3 h * Capacitate: 100 locuri; restaurant vara

Cabana POIANA NEAMȚULUI

* Munții Făgăraș * Altitudine 706 m * Acces: de la Avrig cruce roșie — 3 h 30' — drum carosabil * Capacitate: 54 locuri; bufet

Cabana SURU

Cabana CHEILE TURZII

Cabana NEGOIUL

* Munții Făgăraș * Altitudine 1546 m * Acces: de la Porumbacu de Jos la Glăjerie drum carosabil; de la Glăjerie triunghi albastru — 4 h 30' * Capacitate: 57 locuri; restaurant vara

Cabana BÎLEA CASCADĂ

* Munții Făgăraș * Altitudine 1234 m * Acces: de la Arpașul de Jos la Glăjerie drum carosabil; de la Glăjerie bandă albastră — 3 h * Capacitate: 74 locuri; restaurant vara

Cabana BÎLEA LAC

* Munții Făgăraș * Altitudine 2034 m * Acces: de la Cabana Bîlea Cascadă iarna punct roșu, vara bandă albastră — 3 h * Capacitate: 140 locuri (100); restaurant

Cabana ARPAȘUL

* Munții Făgăraș * Altitudine 600 m * Acces: de la Gara Arpașul de Jos drum carosabil — 3 h * Capacitate: 42 locuri; bufet

Cabana PODRAGUL

* Munții Făgăraș * Altitudine 2136 m * Acces: de la Cabana Arpaș triunghi roșu — 7 h * Capacitate: 72 locuri; restaurant vara

Cabana SÎMBĂTA

* Munții Făgăraș * Altitudine 1401 m * Acces: de la Simbăta de Jos la Mănăstirea Brîncovească drum carosabil; de la Mănăstire triunghi roșu — 3 h * Capacitate: 43 locuri; bufet

Refugiul URLEA

* Munții Făgăraș * Altitudine 1533 m * Acces: de la Voila la Breaza drum carosabil; de la Breaza triunghi albastru — 4 h * Capacitate: 60 locuri; bufet

Cabana VOINA-PĂPUȘA

* Munții Iezer-Păpușa * Altitudine 950 m * Acces: de la Cîmpulung Muscel bandă roșie — 5 h 30' drum carosabil * Capacitate: 157 locuri; restaurant vara

Refugiul IEZER

* Munții Iezer Păpușa * Altitudine 2165 m * Acces: de la cabana Voina cruce albastră — 4 h * Capacitate: 30 locuri

Cabana BÎLEA CASCADĂ

Cabana VÎRFUL CU DOR

Cabana PIATRA ARSĂ

Cabana BULBOACE

Cabana GIUVALA

* Valea Dîmboviței * Altitudine 900 m * Acces: de la Podul Dîmboviței drum carosabil — 0 h 30' * Capacitate: 30 locuri; bufet

Cabana CURMĂTURA

* Muntele Piatra Craiului * Altitudine 1470 m * Acces: de la Zărnești bandă galbenă — 3 h 30' * Capacitate: 60 locuri; bufet

Cabana PLAIUL FOII

* Muntele Piatra Craiului * Altitudine 849 m * Acces: de la Zărnești bandă roșie — 3 h * Capacitate: 120 locuri; restaurant vara

Refugiul 7 NOIEMBRIE

* Muntele Piatra Craiului * Altitudine 2047 m * Acces: de la Cabana Curmătura punct roșu — 3 h; de la Cabana Plaiul Foi bandă roșie și punct roșu — 7 h * Capacitate: 10 locuri

Refugiul OMUL

* Munții Bucegi * Altitudine 2504 m * Acces: de la Bușteni pe Valea Cerbului bandă galbenă — 6 h 30'; de la Bran pe Muntele Ciobotea triunghi galben — 7 h 30' * Capacitate: 24 locuri; bufet

Cabana MĂLĂIEȘTI

* Munții Bucegi * Altitudine 1720 m * Acces: de la Bușteni pe la Pichetul Roșu bandă roșie — 8 h; de la Rîșnov bandă albastră — 8 h * Capacitate: 72 locuri; bufet

Cabana PEȘTERA

* Munții Bucegi * Altitudine 1610 m * Acces: de la Sinaia prin Vîrful cu Dor bandă roșie — 6 h * Capacitate: 130 locuri (90); restaurant

Cabana PADINA

* Munții Bucegi * Altitudine 1525 m * Acces: de la Dobrești cruce albastră — 5 h * Capacitate: 164 locuri (130); restaurant

Cabana BULBOACE

* Munții Bucegi * Altitudine 1460 m * Acces: de la Vîrful cu Dor cruce galbenă — 2 h 30' * Capacitate: 57 locuri (37); bufet

Cabana SCROPOASA

* Munții Bucegi * Altitudine 1250 m * Acces: de la Dobrești cruce albastră — 2 h 30' * Capacitate: 38 locuri (20); bufet

Cabana BABELE

* Munții Bucegi * Altitudine 2200 m * Acces: de la Bușteni triunghi albastru — 5 h 30' * Capacitate: 104 locuri; restaurant

Cabana CARAIMAN

* Munții Bucegi * Altitudine 2025 m * Acces: de la Bușteni cruce albastră — 3 h 30' * Capacitate: 70 locuri; bufet

Cabana PIATRA ARSĂ

* Munții Bucegi * Altitudine 1950 m * Acces: de la Bușteni triunghi albastru — 4 h 30'; de la Sinaia bandă albastră — 3 h 30' * Capacitate: 68 locuri; restaurant

Cabana VÎRFUL CU DOR

* Munții Bucegi * Altitudine 1885 m * Acces: de la Sinaia bandă roșie — 3 h * Capacitate: 89 locuri; restaurant

Cabana VALEA CU BRAZI

(COTA 1500)

* Munții Bucegi * Altitudine 1510 m * Acces: de la Sinaia bandă roșie — 1 h 30' — * Capacitate: 88 locuri; bufet

Cabana COTA 1400

* Munții Bucegi * Altitudine 1400 m * Acces: de la Sinaia bandă roșie — drum carosabil * Capacitate: 80 locuri; restaurant

Cabana POIANA STÎNII

* Munții Bucegi * Altitudine 1270 m * Acces: de la Sinaia bandă albastră — drum carosabil * Capacitate: 65 locuri; bufet

Cabana SCHIORI

* Sinaia * Altitudine 915 m * Acces: drum carosabil bandă albastră * Capacitate: 14 locuri; bufet

Cabana DIHAM

Căminul ALPIN

Cabana PÎSCUL CÎINELUI

Cabana SCĂRIȘOARA

Cabana SÎMBĂTA

Refugiul BUTA

Cabana SCROPOASA

Refugiul SCHIORILOR CLĂBUCET

Cabana GÎRBOVA

Refugiul SUSAI

Cabana CŪRMĂTURA

Cabana PIATRA MARE

Cabana MĂLĂIEȘTI

Cabana POIANA SECUIOR

Cabana CLĂBUCETUL TAURULUI

Cabana FURNICA

* Sinaia * Altitudine 900 m
* Acces: drum carosabil * Capacitate: 30 locuri; bufet

Cabana PISCUL CINELUI

* Masivul Gîrbova * Altitudine 950 m * Acces: de la Sinaia punct albastru — 1 h * Capacitate: 20 locuri; bufet

Căminul ALPIN

* Bușteni * Altitudine 925 m
* Acces: drum carosabil — 0 h 15' * Capacitate: 100 locuri; restaurant

Refugiul COSTILA

* Munții Bucegi * Altitudine 1600 m * Acces: de la Bușteni triunghi roșu și bandă albastră — 1 h 30' * Capacitate: 34 locuri

Cabana GURA DIHAMULUI

* Munții Bucegi * Altitudine 987 m * Acces: de la Bușteni drum carosabil bandă roșie — 1 h 30' * Capacitate: 104 locuri; bufet

Cabana POIANA IZVOARELOR

* Munții Bucegi * Altitudine 1455 m * Acces: de la Cabana Gura Dihamului bandă roșie — 1 h 30' * Capacitate: 61 locuri; bufet

Cabana DIHAM

* Munții Bucegi * Altitudine 1320 m * Acces: de la Bușteni triunghi albastru — 3 h 30'; de la Predeal bandă albastră — 3 h 30' * Capacitate: 110 locuri; restaurant

Cabana GÎRBOVA

* Masivul Gîrbova * Altitudine 1350 m * Acces: de la Predeal triunghi albastru — 2 h * Capacitate: 98 locuri; bufet

Refugiul SCHIORILOR CLĂBUCET

* Masivul Gîrbova * Altitudine 1456 m * Acces: de la Predeal triunghi albastru — 2 h * Capacitate: 15 locuri; bufet

Refugiul SUSAI

* Masivul Gîrbova * Altitudine 1350 m * Acces: de la Predeal cruce roșie și cruce albastră — 1 h 30' * Capacitate: 33 locuri; bufet

Cabana CLĂBUCETUL TAURULUI

* Masivul Gîrbova * Altitudine 1050 m * Acces: de la Predeal drum carosabil — 0 h 30' * Capacitate: 38 locuri; bufet

Cabana CIOPLEA

* Predeal * Altitudine 1159 m
* Acces: drum carosabil * Capacitate: 70 locuri; restaurant

Cabana TREI BRAZI

* Muntele Morarul * Altitudine 1128 m * Acces: de la Predeal bandă galbenă — 1 h 30' * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana POIANA SECUIOR

* Muntele Moraru * Altitudine 1070 m * Acces: de la Predeal bandă galbenă — 2 h; de la Timișul de Sus bandă galbenă — 1 h * Capacitate: 45 locuri; restaurant

Cabana POIANA

* Poiana Stalin * Altitudine 1020 m * Acces: de la Orașul Stalin bandă roșie — 2 h * Capacitate: 90 locuri; restaurant

Cabana CAPRA NEAGRĂ

* Poiana Stalin * Altitudine 1010 m * Acces: de la Orașul Stalin bandă roșie — 2 h * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana POSTĂVARUL

* Muntele Postăvarul * Altitudine 1602 m * Acces: de la Poiana Stalin cu teleferic * Capacitate: 130 locuri; restaurant

Cabana CRISTIANUL MARE

* Muntele Postăvarul * Altitudine 1620 m * Acces: de la Poiana Stalin cu teleferic * Capacitate: 100 locuri; restaurant

Cabana BUNLOC

* Muntele Piatra Mare * Altitudine 1000 m * Acces: de la Halta Dîmbul Morii triunghi albastru — 1 h 30' * Capacitate: 60 locuri; bufet

Cabana PIATRA MARE

* Muntele Piatra Mare * Altitudine 1640 m * Acces: de la Halta Dîmbul Morii bandă roșie — 3 h 30' * Capacitate: 150 locuri; restaurant

Cabana PLAIUL FOII

Cabana BABARUNCA

* Muntele Ciucaș * Altitudine 872 m * Acces: de la Săcele drum carosabil bandă roșie * Capacitate: 50 locuri; bufet

Cabana MUNTELE ROȘU

* Muntele Roșu * Altitudine 1260 m * Acces: de la Măneciu Ungureni la Cheia tren forestier; de la Cheia bandă galbenă — 3 h * Capacitate: 160 locuri; restaurant

Refugiul CIUCAȘ

* Muntele Ciucaș * Altitudine 1550 m * Acces: de la Cabana Muntele Roșu bandă galbenă — 4 h; de la Cabana Babarunca bandă roșie și cruce roșie — 5 h * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana HARGHITA

* Munții Harghita * Altitudine 1350 m * Acces: de la Miercurea Ciuc drum carosabil bandă roșie — 5 h * Capacitate: 60 locuri (50); bufet

Refugiul PIATRA SINGURATECĂ

* Muntele Hașmașu Mare * Altitudine 1430 m * Acces: de la mina Bălan bandă roșie — 2 h; * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana ALUNIȘ

* Munții Gurghiuului * Altitudine 820 m * Acces: de la Gheorghieni drum carosabil * Capacitate: 20 locuri; bufet

Casa ȚURȘIȚILOR

* Stațiunea Lacul Roșu * Altitudine 985 m * Acces: de la Gheorghieni și Bicaz drum carosabil * Capacitate: 85 locuri; restaurant

Cabana SUHARD

* Muntele Suhard * Altitudine 1107 m * Acces: de la Lacul Roșu triunghi albastru — 1 h * Capacitate: 80 locuri; restaurant

Cabana CHEILE BICAZULUI

* Cheile Bicazului * Altitudine 870 m * Acces: de la Lacul Roșu și Bicaz drum carosabil * Capacitate: 100 locuri; restaurant vara

Cabana VALEA CU BRAZI

Cabana IZVORUL MUNTELUI

* Muntele Ceahlău * Altitudine 797 m * Acces: de la Bicaz drum carosabil bandă roșie * Capacitate: 60 locuri; bufet

Cabana DOCHIA

* Muntele Ceahlău * Altitudine 1828 m * Acces: de la Cabana Izvorul Muntelui bandă roșie — 4 h * Capacitate: 10 locuri; bufet

Cabana 7 NOEMBRIE

* Muntele Ceahlău * Altitudine 1220 m * Acces: de la Cabana Durău bandă roșie — 2 h * Capacitate: 80 locuri; bufet

Cabana DURĂU

* Muntele Ceahlău * Altitudine 780 m * Acces: de la satul Ceahlău bandă roșie — 2 h * Capacitate: 40 locuri; bufet

Cabana DEIA

* Muntele Tomnaticul * Altitudine 680 m * Acces: de la Cimpulung Moldovenesc triunghi roșu — 0 h 45' * Capacitate: 60 locuri (42); restaurant vara

Cabana RĂRĂU

* Muntele Rarău * Altitudine 1520 m * Acces: de la Cimpulung Moldovenesc bandă albastră și triunghi galben — 4 h 30' * Capacitate: 140 locuri; restaurant

Cabana BÎRNOVA

* Pădurea Bîrnova * Altitudine: 209 m * Acces: de la Bîrnova — 0 h 15' * Capacitate: 60 locuri; bufet

Cabana BRĂNEȘTI

* Pădurea Pustnicul * Altitudine 84 m * Acces: de la București la Halta Cozieni * Capacitate: 42 locuri; restaurant

Cabana ILGANI

* Delta Dunării * Altitudine 20 m * Acces: de la Tulcea cu vaporul * Capacitate: 10 locuri; bufet

Cabana COTA 1400

Cabana CIOPLEA

Cabana PEȘTERA

Cabana SUHARD

Casa ȚURȘIȚILOR

Cabana CHEILE BICAZULUI

Prima excursie în Bucegi

Inhamă caii, băiete! Hai, repede! A! dar vad că în căruță avem trei locuri; urcă cu noi și tu cititorule, căldtoria ce vom face cred că-ți va fi plăcută; mai cu seamă să nu-ți fie frică de mine; nu sînt nici savant, nici artist. Sînt om simplu, dar sincer, care are nevoie de aer și spațiu...

Dacă cititorul de astăzi al acestor rinduri ar putea urma amabila invitație, ar avea fericitul prilej să ia parte la prima excursie turistică făcută în masivul Bucegilor. Căci cel ce îl cheamă cu atita prietenie să ocupe locul liber din căruță nu este altul decît J.A. Vaillant, profesor de limba franceză în București, prin al treilea deceniu al veacului trecut. Locul alăturat din căruță a fost ocupat de prietenul său slugerul Angelescu, iar ținta drumului lor, Bucegii, acești munți neexplorați încă pe acea vreme.

Cum însă întoarcerea în timp nu poate fi decît imaginară, cititorului de azi nu-i rămîne decît să citească în rezumat povestea acestei excursii care deschide — în Bucegi — epoca turismului.

19 iulie 1839... Pe seară, pe la bariera Tîrgului de afară, părăsește Bucureștiul căruța profesorului Vaillant, cu cai de poștă. A doua zi dimineață a trecut „ca vîntul” prin Ploiești și seara a fost în Telegra, după ce făcuse un scurt popas la Cîmpina.

21—22 iulie... Excursionistii au cercetat împrejurimile, inclusiv salinile de la Slănic, au notat în carnet povești cu haiduci și s-au întîlnit cu Ion Puiu și Stoica Vodă, doi țărani din Comarnic, care aveau să le fie călăuze.

23—25 iulie... Întorși la Cîmpina au părăsit căruța și, călări, prin Breaza, au ajuns la Comarnic, unde s-au oprit la hanul Precopie. Aici s-au pregătit două zile pentru ascensiunea Bucegilor „neexplorați încă”.

26 iulie... În zori, cei doi excursioniști, însoțiți de cei doi țărani, călări cu toții, au pornit în susul Prahovei pe un drum stricat de ape. O furtună repede de vară li silește să se adăpostească la hanul din Posada — unde mai înainte era vamă. Pe la 4 după-amiază, trec pe sub zidurile mănăstirii Sinaia, dar nu se opresc ci zoresc către „glă-jeria veche de la Intre-Prahova”, unde era un

han mare și bun (Azuga de astăzi) și unde ajung la 7 seara uzi pînă la plele.

27 iulie... De dimineață s-au întors la Sinaia și la ora 11 au început să urce prin pădurea de lingă mănăstire muntele Molomă, spre Virful cu Dor. În Curmătura Virfului cu Dor au trecut pe lingă Crucea Ciobanului, a căruia legendă Vaillant nu uită s-o noteze, și apoi, pe jos, urcă pînă la „Masa Ciobanului” dintre cele două virfuri, unde poposesc.

De pe muntele „Doru” cum i se spunea atunci,

excursionistii „coboară în Valea Izvorul Dorului și prin pădurea din Lăptici, cîmplit devastată de un uragan în anul 1828”, ajung în valea Ialomiței, poposind la Schitul Pesteră, la ora 7 seara.

28 iulie... Excursionistii vizitează peștera Ialomiței: „șapte bolți care devin din ce în ce mai scurte, pe măsură ce peștera se adîndă” și pe cea de deasupra ei, apoi pornesc spre Babele și de la Babele la Omul. Un vînt violent îi silește să grăbească întoarcerea. Pe ceață, au revenit la platou și au coborît la Sinaia, poposind la Hanul lui Iancu, hanul mănăstirii.

29 iulie... În fruntea unei cete de 80 (?) de fete care se întorceau de la cules zmeură, excursionistii s-au întors la Comarnic, punctul de unde începuseră cu trei zile înainte temerara ascensiune.

MEMENTO PENTRU TURISȚII AUTO-MOTO

● Verificați presiunea cauciucurilor înainte de plecare. De asemenea, controlați roata de rezervă!

● Pentru motoare în doi timpi faceți amestecul (benzină-ulei) într-un recipient, înainte de a-l turna în rezervor!

● Coboriți pantele cu frîna de motor, nu frînați brusc la curbe și în special pe umezeală!

● Verificați periodic nivelul electrolitului în acumulatori; completați numai cu apă distilată sau de ploaie, nu puneți sub nici un motiv acid, căci distrugeți acumulatorul!

● La drumuri lungi, luați becuri de rezervă!

● Nu circulați cu geamuri sparte la far, căci se strică oglinda farului!

● Cînd parcați mașina în pantă, asigurați-o pînă pene sub roți.

● În anotimp rece: nu uitați să goliți apa; la pornirea motorului lăsați-l să se încăl-

zească înainte de plecare; nu plecați iarna fără echipamentul specific necesar (husă, lo-pată, ulei corespunzător, lanțuri etc.), fără a verifica dacă robinetele de golire a apei func-tionează și dacă rezervorul de benzină și fil-trele sînt curate!

● Nu spălați mașina cu apă caldă căci luciul caroseriei devine mat!

● Nu ștergeți praful sau noroiul pe uscat căci se zgîrie vopseaua sau geamurile!

● Verificați din cînd în cînd funcționarea și eficacitatea frinei de mîină căci, nefiind folo-sită mult timp, se poate bloca!

● Nu abuzați de frîna de pictor căci se încălzesc tamburii și garniturile de ferod de la frîna hidraulică, astfel se poate întîmpla să nu mai aveți frînă eficientă!

● Obişnuivi-vă să controlați aparatele de bord! Se pot evita defecțiuni grave dacă vehiculul este oprit la timp, în urma defecțiunilor sem-nalate de aceste aparate.

TRIUNGHIUL TURISTIC RUTIER

ORASUL STALIN - SIBIU - SIGHIȘOARA

In sudul Transilvaniei, unde natura a făcut din munți un fel de ziduri de cetate, au ridicat fortificații puternice și omul evului de mijloc și feudalul temător de dușmanii de peste hotare dar și de iobagii din a căror sudoare își trăgeau huzurul. La Sibiu, la Sighișoara, la Orașul Stalin ca și în alte localități mai mici, dinăuntrul sau din jurul triunghiului celor mai puternice cetăți feudale de pe teritoriul patriei noastre, au rămas suficiente urme ale acestui trecut întunecat. Ele aparțin istoriei și, împreună cu noul care le-a împresurat de pretutindeni, alcătuiesc astăzi o atracție turistică deosebită. Între zidurile acestor cetăți, istoria este înțeleasă parcă mai ușor; fiindcă anii au cruțat o serie de monumente a

Muzeul Bruckental, din Sibiu

muncitorești" ale marilor uzine: Ernst Thälman, Steagul Roșu, Bratner Bella, Strongul etc.), noua clădire a Teatrului de Stat inaugurată recent și originala cramă amenajată sub bolțile zidurilor cetății.

Cei care au mai mult răgaz pot vizita și cetatea Râșnovului și Castelul Bran (30 km pe șosea asfaltată) precum și satele Hărman și Prejmer (12 km, pe șosea asfaltată) cu interesante biserici fortificate și cu gospodării agricole colective care sînt o mîndrie a regiunii.

Din Orașul Stalin, pornim spre Sighișoara (116 km) Trecem prin Feldioara (km 22), unde pot fi vizitate ruinele cetății și biserica — re-

Cartier nou în Orașul Stalin

cărora valoare artistică și documentară merită a fi cunoscută; fiindcă mărturiile luptei strămoșilor pentru libertatea, pe care doar generația noastră a reușit s-o cunoască pe deplin, ne sînt amintiri dragi; fiindcă diferența dintre vechi și nou, mai puternică aici, ne dezvăluie întunericul vieții care a fost și calea luminoasă a zilelor noastre.

Punct de plecare în această excursie, care urmează drumuri principale și oferă posibilități nenumărate de completare, poate fi oricare din virfurile acestui triunghi, iar lungimea etapelor o determină vehiculul folosit.

Să începem cu Orașul Stalin, ale cărei vechi ziduri au fost terminate la începutul secolului al XV-lea, după prima năvală a turcilor în Țara Birsei. Cetate de meșteșugari și negustori cu secole în urmă, orașul de astăzi este o cetate a muncii și culturii. Nu vom porni la drum de aici decît după ce vom vizita resturile cetății medievale păstrate la poalele Timpei și sub dealul Fata Poștii, muzeul Cetății aflat în Bastionul Țesătorilor, Muzeul regional cu cele două secții — istorie și artă plastică — găzduit în vechia Casă a Statului, Biserica Neagră și cea românească din Schei — Sf. Nicolae — ctitorie a mai multor domnitori ai Țării Românești.

Alături de aceste monumente ale trecutului, înghesuite în incinta cetății de altădată, merită a fi vizitate cartierele noi de locuințe („orașele

Orașul Stalin

făcută — ale căror temelii au fost puse la începutul secolului al XIII-lea de cavalerii teutoni. De aici, șoseaua pătrunde odată cu calea ferată în al doilea defileu al Oltului, defileul Racosuului. Nu-l urmează însă decât până la Măeruş, pentru a înfrân timer nou calea ferată și Oltul la Rupea (km 64), mică localitate balneară (izvoare bogate în hidrogen sulfurat) și istorică (ruinele unei cetăți din secolul al XIII-lea. De la Rupea se poate vizita Homorodul (5 km), de asemenea stațiune balneară cu o interesantă biserică-cetate și valea riului cu același nume, cu numeroase fenomene carstice. În continuare, șoseaua ondulează peste o serie de coline și coboară în valea Tîrnavei Mari.

Putin înainte de Albești se trece prin cîmpia pe care la 30 iunie 1849 și-a sfîrșit zilele în luptă revoluționară marele poet maghiar Alexandru Petöfi. Un mic muzeu și un monument cinstesc memoria poetului revoluționar. La Albești, la fabrica de porțelanuri fine, se pot admira produsele acestei gingașe noi industrii.

După cîtiva kilometri, prima mare etapă a itinerariului se sfîrșește la Sighișoara, oraș ce păstrează în jurul cetății aspectul caracteristic medieval. Cetatea, semnalată istoric la 1191 și cunoscută spre sfîrșitul secolului al XIII-lea sub numele de „Castrum Sex“, a găzduit puternice bresle meșteșugărești. Turnurile blănarilor, măcelarilor și croitorilor atrag privirile curioase ale turistului ca și „Biserica de pe munte“, piața cetății și celelalte vestigii ale trecutului în jurul cărora clodotește viața nouă a unui oraș cu o industrie în continuu avînt.

Sighișoara este legată cu Sibiuul de două drumuri, de-a lungul cărora vom înfrîn timer cele mai interesante biserici-cetăți din cele 300 pe care evul mediu ni le-a lăsat ca amintire. Vom prefera drumul secundar de pe Valea Hîrtibaciului (112 km) care trece prin Agnita, pe cel care coboară Valea Tîrnavei (95 km). Acesta din urmă trece prin Dumbrăveni (20 km), Mediaș (51 km), Copșa Mică (50 km), localități interesante în care vestigiile trecutului se împletesc cu modernele construcții din anii regimului democrat popular. Satele din apropiere, dintre care amintim în mod special Biertanul și Slimnicul, deaurile cu vestitele podgorii ale Tîrnavei și sursa de gaze naturale de la Copșa Mică sînt principalele obiective asupra cărora ne oprim înainte de Sibiu.

Sibiuul și împrejurimilor sale îi acordăm mai mult timp. Vechile ziduri ale cetății, fondate în

TERMOMETRUL POATE INDICA ȘI... STAREA TIMPULUI

Regulile de citire a termometrului nu sînt identice la cîmpie și la munte.

La șes :

Dacă timpul e frumos și temperatura scade de la o zi la alta, vremea va rămîne frumoasă și uscată.

Dacă timpul e frumos și temperatura crește de la o zi la alta, vremea se va strica peste cîteva zile.

Dacă timpul este ploios și temperatura crește ușor sau rămîne staționară, atunci se poate prevedea că timpul umer va continua.

Dacă timpul e ploios și temperatura scade apreciabil, atunci se poate deduce că va urma vreme uscată.

Dacă temperatura crește înainte de răsăritul soarelui sau între orele 19 și 22, este un indiciu că vremea devine ploioasă.

Dacă temperatura crește și presiunea scade, vremea se strică sigur.

La munte :

Dacă timpul e frumos și temperatura scade, se apropie vreme urfă.

Dacă timpul e frumos și temperatura crește, vremea rămîne frumoasă.

Dacă timpul e ploios și temperatura scade, vremea rămîne ploioasă.

Dacă timpul e ploios și temperatura crește, vremea va deveni frumoasă în scurt timp.

Dacă scad și temperatura și presiunea aerului, atunci vremea se strică sigur pentru mai multe zile.

Dacă și temperatura și presiunea cresc, atunci vremea se face frumoasă sau se menține frumoasă.

În timpul unei ascensiuni, dacă temperatura scade cu mai mult de 1° la fiecare sută de metri altitudine, putem fi siguri că vremea e instabilă și vor cădea ploi în următoarele 24 de ore.

Sighișoara

secolul al XII-lea, catedrala evanghelică în stil gotic (secolul al XV-lea), Muzeul Bruckenthal cu bogata sa colecție etnografică și vestita pinacotecă, Parcul Arinilor și binecunoscuta Dumbravă sînt obiectivele turistice pe care le vom vizita neapărat, iar în împrejurimi Cîsnădia, Cîsnădioara și Păltinișul nu trebuie neglijate.

Ultima latură a triunghiului nostru turistic o formează drumul național Sibiu-Făgăraș-Orașul Stalin (138 km), de-a lungul căruia înfrîn timer: Șelimbăr, care ne amintește de acea luptă a lui Mihai Viteazul care i-a adus vremelnica stăpînire a Transilvaniei, Avrig, satul natal al lui Gheorghe Lazăr, Ucea, de unde se desparte drumul spre noul oraș Victoria, Făgăraș cu combinatul chimic care crește în fiecare an și Șercaia de unde se desparte un drum spre atrăgătoarea Poiană a Narciselor de la Vad și spre trecătoarea Poiana Mărului. Părăsind „Țara Oltului“, de-a lungul căreia am admirat tot timpul mîndrul lanț al Făgărașilor, drumul nostru trece din nou Perșani și coboară în Țara Birsei. Codlea cu Măgura sa, cu vestitele sere, fabrica de coloranți și biserica fortificată, apoi Ghimbavul cu noua fabrică de hîrtie cretată și cu umer groase de ziduri de cetate, sînt ultimele obiective pe acest drum turistic care ne va lăsa amintiri de neuitat.

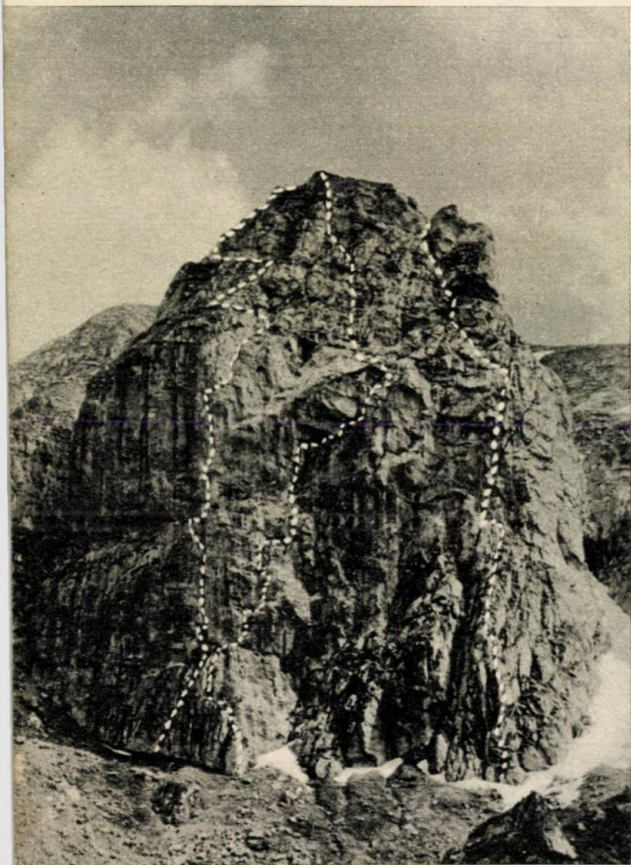
Castelul Bran

premieră alpină în turnul Mălăiești

Am părăsit cabana Mălăești în zorii unei dimi-
neți senine de primăvară, cu gândul de a căuta
un nou traseu alpin în această regiune mai retrasă
a munților Bucegi.

Lăsăm în urmă cabana, ne apropiem de brîna
Caprelor și de Turnul Mălăeștilor, cunoscut in-
deobște sub denumirea de „Bisericuța”. Un perete
vertical se înalță înaintea noastră; diferența de
nivel este de peste 250 m. Zăpada acoperă încă
fețele văii. Ne oprim la bază și descifrăm — pe
urmele pitoanelor rămase în stîncă drept mărturie
a trecerii omului prin aceste locuri — cele două
trasee parcurse în premieră de către două echipe
din Orașul Stalin: cel din dreapta Turnului, a
cărui escaladă a fost terminată în anul 1951,
după cinci ani de la prima tentativă, traseu de
gradul IV B și cel din extrema stîngă parcurs
în anul 1953, traseu de o rară frumusețe și de
mare dificultate (gr. V B).

Privirile ne sînt atrase de partea centrală a
peretelui, întreruptă la jumătate de o succesiune
de surplombe ce par a prezenta o dificultate de-
osebită. Socotim cîte pitoane sînt necesare, urmă-
rind fisurile, pragurile; ne întipărim în memorie
toate caracteristicile stîncii. Alpiniiștii numesc
această operație „citirea traseului”. După ore
îndelungate terminăm „lectura” noastră prin
actul oficial al botezării itinerariului ales, deoa-
rece nu se cade ca o asemenea tură să rămîna
fără nume. „Traseul Tavanelor” din Turnul Mălă-
eștilor ne așteaptă deci. Și, duminică de dumi-
nică, uneori și pe ploaie, am bătut aceleași po-
teci pînă ce surplombele s-au lăsat atinse de pal-
mele noastre înăsprite, pînă ce în cele din urmă
am cucerit creasta.

● Dacă din întîmplare, ați
călătorit pe un vas care merge
dinspre America spre Asia și
ați aunge la meridianul 180 în
ziua de 31 decembrie la ora 24
ați constata că felicitările de
Anul Nou sînt tirzii. De ce?
Fiindcă abia trecut acest me-
ridian v-ați afla la ora 0 și o
secundă a zilei de 2 Ianuarie!
Dacă ați merge în sens invers
dinspre Asia spre America, și
ați ajunge la meridianul 180 în
ziua de 1 Ianuarie ora 24, ați
constata că trebuie să reluați
felicitările de Anul Nou făcute
cu o zi mai înainte, deoarece
ați fi din nou la ora 0 și o se-
cundă a zilei de 1 Ianuarie!

● Cel mai vechi indicator
de ore a fost cadranul solar
al egiptenilor.

● Muzeul etnografic din
orașul Slobotskoi U.R.S.S.

posedă un ceas, construit
în anul 1824 de meșterul
Vorobiov. Ceasul nu și-a
întrerupt niciodată mersul.

● Cel mai mare ceas din
Europa nu se află într-una
din marile capitale, așa cum
s-ar putea crede, și nici în
turla vreunei catedrale din
secolele trecute. El se gă-
sește în R.D.G., la Spreen-
tal, un orașel industrial de
lîngă Berlin, și este montat
într-un turn de 75 m înăl-
țime, făcînd parte din clădi-
rea întreprinderilor de Stat
Siemens. Cîteva date despre
împunătoare dimensiuni ale
ceasului: diametrul cadranu-
lui e de 7 m, iar o pereche
de arătătoare cîntărește 700
kg. Turnul are patru cadrane
— cîte unul de fiecare parte.

● Primăria orașului Co-

penhaga se mindrește cu
un uriaș orologiu astrono-
mic, care este atît de pre-
cis, încît s-a socotit că va
arăta ora exactă timp de
25.000 de ani. Orologiul nu
va trebui să fie întors pînă
în anul 3000.

● În muzeul regional din
Oradia se află o interesantă
colecție de ceasuri din a doua
jumătate a secolului al XVI-lea.
Printre cele 28 de ceasuri, toa-
te din aur masiv, se află unele
de o rară frumusețe, încrusta-
te cu pietre prețioase și inge-
nios pictate.

● La București și Brăila
există două ceasuri leșite
din comun: Ceasuri de
flori, la care timbile indi-
că ora exactă în dreptul
cifrelor care sunt de fapt
flori plantate în pămînt.

Muncă epuizantă în care s-au consumat zeci de pitoane, dintre care peste 50 au rămas în stîncă, folosind ca indicatoare și sprijin pentru viitoarele echipe. Împreună cu inginerul Ion Coman din Orașul Stalin și cu tovarășul meu de la Casa Centrală a Armatei, Munthiu Liviu, am sacrificat nenumărate zile de odihnă pentru a duce la bun sfîrșit „premiera”. Răspata a depășit însă cu mult eforturile noastre. Priveliștea sălbatică a masivului de la poalele vîrfului Omul, satisfacția de a învinge asprimea naturii prin propriile noastre forțe, senzația pe care stîncă aspră o imprimă mîinilor ce o strîng puternic și care parcă în același timp o mîngie, sînt recompense ce te fac să revii mereu în perete.

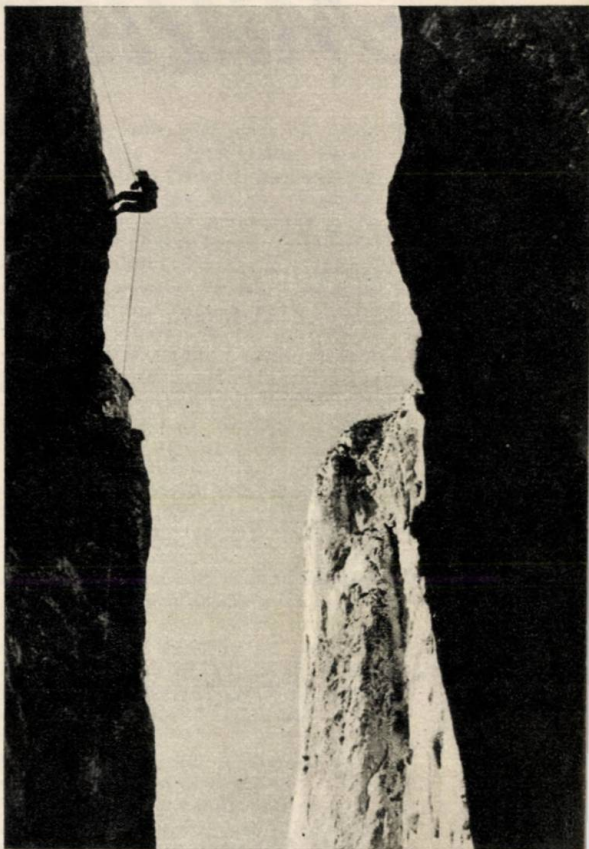
Traseul central al Tavanelor din Turnul Mălăești nu mai este astăzi în mintea noastră decît o suită de amintiri. Deși dificultatea obstacolelor atinge pe alocuri gradul VI A (în alpinism cel mai dificil obstacol e notat cu gradul VI B) totuși o echipă bine antrenată îl poate parcurge acum în 4—5 ore.

Prima lungime de coardă (40 m), specifică de cătărătura la coardă simplă, este relativ lipsită de dificultăți; următoarele trei lungimi prezintă o deosebită varietate de elemente de cătărare, cresc în dificultate, dar nu reprezintă totuși „cheia” escaladelor. Sînt de străbătut trepte uriașe de stîncă, întrerupte de fețe netede, lipsite de fisuri, efectuînd două dificile traversări.

Intrarea în Tavane se face printr-o fisură și, după ce studiem posibilitățile de escaladă și ale unei eventuale retrageri în caz de nereușită, ne angajăm prin dreapta efectuînd o traversare oblică de 40 m.

Regruparea echipei devine o problemă în acest timp, deoarece lipsesc micile platforme și sîntem nevoiți să rămînem tot timpul în scările de cordelină agățate de picioare. Totuși printr-o întreagă gamă de manevre de coardă, corect dirijate, reușim să ne regrupăm deasupra „Tavanelor”, după care ne mai așteaptă totuși o lungime de coardă foarte dificilă. Ultima sută de metri prezintă obstacole de nivel mediu, dar escalada necesită o atenție încordată din pricina friabilității rocii și a lipsei platformei de regrupare. Creasta Turnului Mălăeștilor o atingem în punctul ei cel mai înalt. De aici, valea se deschide larg sub noi, dezvăluindu-ne întreaga gamă de tonuri, de la verdele închis al pădurilor de brazi la cenușul mohorit al stîncilor și la albastrul deschis al cerului pătat de nori albi, strălucitori.

ROLAND WELKENS

GREENWICH ORA 12

NUMĂRUL FUSELOR

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Muzica munților

E greu de spus ce-i mai mult muntele? Culoare sau muzică? Infinit nuanțe de verde, aur și argint, alb pur, albastru și violet — o paletă darnică și neprevăzută pentru un pictor plin de fantezie. Dar muntele, prin excelență, e dinamism, muzică. Unde s-a născut ecoul dacă nu în munți? Unde s-au născut doinele? Ape care curg calm sau furtunos — viori cu surdină sau în pizzicato; urcuș în munte — acorduri de orgă; vînt de toamnă în frunze care cad — sîrenadă de celo; cascade — harpă și clopoței; ploaie și furtună — instrumente dezlanțuite, dominate de xilofon, tobe și talgere; ninsoare, zăpezi — poem simfonic cu lunecări pe clape.

Liricele elanuri spre munte se transformă încet în viața de munte, în oameni de munte, în întâmplări de fiecare zi în codri, prin văi, prin cabane. Apare stăpînitor, cu arcu lui și faimosu-i măr, Wilhelm Tell (Rossini). Văi adînci și stînci înalte, furtună în păduri și în sufletele robite, cornul vestitor al luptei și al victoriei. „Freischütz“ de Karl Maria von Weber e și el o poveste de munte, a pădurilor și a vînătorii. Uvertura operei și mult cîntatul cor al vînătorilor sînt proaspete, ca o dimineață în munți, ca o plimbare cu piciorul gol pe roua dimineții. Pagini de poezie, de senină atmosferă montană, de fermecătoare melodii, are opera lui d'Albert „Chemarea Munților“. Oamenii de la munte și contrastul între aceștia și orășenii nobili, bogați și stupizi, găsim în Zeller și mereu tînărul și melodicul său „Vînzătorul de păsări“. Și să nu uităm de satira muzicală a lui Viorel Doboș „Cîntecul munților“, cu multe melodii populare romînești și cu o dantelată arie de coloratură.

Și astfel pășim, cu emoția, cu înfrigurarea cu care urcăm prin pădure și creste, spre vîrf, în domeniul simfonice: suite, poeme, simfonii.

În suite „Zi de vară la munte“ Vincent d'Indy, fostul profesor al marelui nostru George Enescu, își notează impresii de o deosebită sensibilitate. O dimineață de munte îl farmecă și pe Grieg în suitea sa scrisă pentru Peer Gynt al lui Ibsen.

Fischer și Alokol au compus pitoreștile lucrări „O noapte în Alpi“ și „Farmecul munților“ iar ucrainianul Gomoleak ne poartă cu plutele pe ape, printre stînci, în „Schițe transcarpatice“.

Și compozitorii romîni au scris suite inspirate de frumusețea muntelui. „Nunta în Carpați“ — de Paul Constantinescu — este un balet distinct cu premiul Enescu în 1938; „Munții Apuseni“ o lucrare valoroasă, pitorească, asemenea priveliștilor de pe Arieș, din Cheile Ponorului, din ghețarul Scărișoara, a primit o binemeritată distincție la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie la București, în 1953.

Dintre poemele simfonice închinată muntelui amintim în primul rînd „O noapte pe muntele pleșuv“ a lui Musorgski, ulterior orchestrată de Rimski Korsakov; „Ce se aude pe munte“, unul din cele 12 poeme simfonice ale lui Liszt, pe versurile lui Victor Hugo; „Poemul munților“ al lui Vincent d'Indy, se pare încă necîntat la noi.

Compozitorul francez André Ameller compune recent poemul simfonic „Annapurna“, în cinstea cuceritorilor acestui munte din Himalaia, prima victorie asupra lumii de peste 8000 metri (8078 m, în 1950).

Aproape n-au fost munți măreți, dragi oamenilor, care să nu inspire, pe muzicieni: Novak — Munții Tatra, Muravlev — Muntele Azov, Certani — Farmecul Dolomiților, Dandinsuren — Munții Henței, Ma Si-Tzun — Poemul pădurilor și munților.

Noi avem trei izbutite poeme simfonice: Virful cu Dor, (Hartulari Darclé), Prin munții noștri (Laurențiu Profeta), Poemul Carpaților (Alexandru Pașcanu), toate trei inspirate de Bucegi. O muzică sugestivă, plină de neastîmpăr, de poezie și de pitoresc, a compus Ion Dumitrescu pentru filmul Masivul Retezat, care aduce pe ecran frumusețea fără seamăn a lacurilor alpine, a cascadei, a piscului Peleaga, a vegetației atât de specifică și a sprintarelor capre negre.

Muntele, își are o măreție a sa, simfonică. Să vedem care sînt în istoria muzicii simfoniile muntelui. Vom aminti mai întîi „Simfonia pe un cîntec de munte“ pentru orchestră și pian al lui Vincent d'Indy, o lucrare delicată, de atmosferă alpină și de climat sufletesc, în care pianul picură toate visările și melancoliile. Apoi „Manfred“ al lui Ceaikovski, scrisă la sugestia și după un program dat de Balakirev, este una din cele mai inspirate simfonii ale compozitorului rus.

O remarcabilă operă muzicală, reprezentativă pentru muzica munților, este indiscutabil „Simfonia Alpilor“ a lui Richard Strauss. Ea este pentru munte ceea ce „Marea“ lui Debussy este pentru mare și „Pastorală“ lui Beethoven pentru frumusețea vieții în aer liber.

VIRGIL LUDU

FEERICA LUME A PEȘTERILOR

Cînd, acum mai bine de 30 de ani, marele savant român Emil Racoviță a definit speologia drept o știință nouă, a străvechilor lumi subpămîntene, el a tălmăcit cu tenetă și iscusință înțelesul în aparență ciudat al acestui cuvînt, indicînd că speologia este știința marilor goluri subpămîntene, știința despre peșteri.

Povestea peșterilor este legată de istoria frămîntată a marilor regiuni calcaroase sau cars-tice — cum se mai numesc aceste masive din piatră de var care ascund sub lespedea lor uriașă cele mai mari și minunate peșteri. Născute cu sute de milioane de ani în urmă din c sușele calcaroase a numeroase soiuri de animale marine, depuse treptat în straturi imense pe fundul mărilor, masivele de calcar au fost ridicate deasupra talazurilor de forșele interne ale p m ntului.

Rămase în poziția orizontală în care s-au depus, sau răsturnate și fr nte, masivele de calcar au ajuns în bătaia apelor de ploaie care s-au strecurat în șuvoaie subțiri prin fisurile mai mici, ori s-au azv rlit ca năvalnice torente prin crăpăturile mai largi. Cu încetul, stinca s-a dizolvat sub m ng iereea milenară a undelor mărunte și s-a măcinat sub pila pietrișurilor mai dure, m nuite cu răbdare de șuvoaiele repezi care le purtau prin ad ncuri. Astfel, în timpi nem surat i, s-au născut în masivele de calcar, golite de măruntaiele lor de piatră, golurile, uneori imense, ale peșterilor. Dar odată cu strașnica lor operă de distrugere, apele strecurate în masivele calcaroase au început să împodobească cernitele goluri subterane cu o puzderie neasemuită de forme de piatră, țurțuri, coloane felurit sculptate, pilaștri, v luri, draperii și flori de cristal.

Ca într-un adevărat muzeu, s-au păstrat, în strania lume de basm a șc nteietoarelor forme de piatră, urmele culturilor primitive ale strămoșilor omului care, cu mii de ani în urmă, a dus lupte inverșunate, singeroase, pentru st p nirea peșterilor, cu marele urs al cavelnelor. Cu nemărginită mirare și multă vreme cu dreaptă indoială, au privit cercetătorii peșterilor, surprinzătoarele opere de artă săpată sau zugrăvite în culori pe pereții golurilor subterane. Cu o incomparabilă îndem nare artistică au ingram dit v n torii de mamuși, pe filele albumului de piatră, imaginea turmelor de zimbri, de cai sălbatici, de reni și a altor animale în preajma cărora își duceau traiul și ale căror oase sf r mate se găseau risipite în jurul vetrelor lor de foc. Astfel, primilor explor tori ai peșterilor le revine meritul de a fi reconstituit îndepărtata pruncie a omenirii și culturii.

DIN AD NCURI

Explorarea peștilor pune uneori la grea încercare pe speologi. Cucerirea cursului subteran al Cetăților Ponorului din munții Apuseni, efectuată de cercetătorii Institutului de speologie din Cluj, cu sprijinul alpinistilor Casei Centrale a Armatei, a durat două s pt m ni, în care timp explor torii ad ncurilor au trăit la 300 m sub p m nt în bivouacul lor subteran.

„FARMECUL AD NCURILOR” primul film românesc în culori despre peșteri, realizat de studioul de filme documentare „Alexandru Sahia” în colaborare cu Institutul de speologie „Emil Racoviță” din Cluj a c știgat numeroase distincții internaționale, r sp ndind în lume, faima celor mai frumoase și interesante peșteri din țara noastră. Ghet rul de la Scărișoara și Pojarul Politei.

legind spița strămoșului troglodit cu cea a cuceritorului spațiilor interastrale de astăzi.

Dacă arheologii și paleontologii au găsit în peșteri un bogat domeniu de cercetare, nu mai puțin interesante și valoroase pentru știință s-au dovedit descoperirile făcute aici de către biologi, care au constatat că viața atotbiruitoare a cucerit și lumea veșnicului întuneric. Cele mai multe dintre animalele mărunte, insecte, răcușori minuscule, mai rar salamandre și pești ce s-au aflat aici, s-au dovedit a fi necunoscut pentru știință, prezentând adaptări și obiceiuri ciudate, potrivit modului lor de viață lipsit de lumină, veșnic umed și rece. Astfel, multe dintre aceste ființe plătinde sînt lipsite de ochi, care nu ar avea la ce servi în împărăția beznei fără sfîrșit. Adevărata importanță pentru știință a acestor viețuitoare firave a fost cea deslășită tot de către Emil Racoviță, care a dovedit că animalele cavernicole sînt martorii unor faune dispărute cu sute de mii de ani în urmă, dar care s-au păstrat încă în peșteri, fiind ocrotite acolo de zbuciumul care a transformat sau dus la pieire neamurile lor de la suprafață. Emil Racoviță a numit pe drept cuvînt animalele cavernicole „fosile vii”.

Dar configurația și structura variată a golurilor subterane ridică probleme interesante pentru geologii și geografii care din arhitectonica monumentală a peșterilor pot descifra date din istoria configurației și climatei de odinioară.

Dacă drumetul îndrăgostit de natură rămîne uimit de feerica frumusețe a florilor de cristal ce cresc pe pereții cerniți ai peșterilor, mineralogii se sîlesc să tîlmăcească tainele încă necunoscute ale legilor cristalizării în înfățișarea lor neasemuit de variată.

Sălășluind cu zilele sub bolțile fără stele ale marilor goluri subpămîntene, speologii au putut observa că aerul din peșteră, departe de a fi dăunător, are efecte minunate asupra sănătății și asupra tulburărilor respiratorii.

Speologia, știința pasionantă și sintetică, care imbină într-un singur mînunchi probleme variate de arheologie, paleontologie, geologie, mineralogie și biologie, cere speologului abnegația omului de știință imbinată cu măiestria sportivă, cu îndemînarea alpinistului.

Dr. DAN COMAN

B r e v i a r s p e o l o g i c

● Acolo, unde nimeni nu bănuia, pe versantul sudic al munților Rodnei, sub vîrfurile Bîrlea, a fost descoperită cea mai mare peșteră a țării noastre: „Peștera de la izvorul Tăușoarelor”.

● Peștera Meziad (munții Bihorului), unul din cele mai interesante fenomene carstice din țara noastră, are cinci etaje și 45 de formațiuni calcaroase. Aceste formațiuni poartă diferite denumiri după obiectele sau scenele pe care le sugerează: „Turnul Pisa”, „Buciumul lui Avram Iancu”, „Palmierul cu trei crăci”, „Orga Mare” etc.

● Anthoditele sau crizantelele de gips fibros ce cresc pe pereții unor peșteri sînt una din cele mai minunate podoabe ale acestora. În țara noastră ele se găsesc numai în două peșteri: cea de la „Izvorul Tăușoarelor” din Rodna și cea a „Vîntului” din apropierea defileului Crișului de la Vad.

● Alpinistii speologi, grupați în asociațiile sportive din Cluj au dat cercetărilor peșterilor un valoros ajutor tovarăresc. Printre performanțele lor se numără și descoperirea a două peșteri remarcabile: peștera de la „Tecuri” din munții Sebeșului și a „Vîntului” din Munții Pădurea Craiului.

Un călător original

În perioada de la sfîrșitul veacului al XVI-lea și începutul celui de al XVII-lea, o originală figură de „turist” a fost Bogdan Sasul, nepot al lui Petru Rareș și pretendent nenorocos la domnia Moldovei.

Minat de o nemăsurată ambiție, acest Bogdan Sasul a colindat toată Europa în căutare de sprijin pentru pretențiile lui. În 1593, îl aflăm în Polonia de unde, în scurtă vreme, pleacă la Veneția. Cu sprijinul dogelui ajunge la Constantinopol, de unde trebuie să fugă (Voiaii turcii să-l scurteze doar cu un cap!). În 1601, se pripășește la Londra, dar revine la Stambul, înarmat cu niște scrisori de recomandare semnate de regina Elisabeta a Angliei. Dar Sultanul nu se lasă impresionat de scrisorile suveranei britanice și-l găzduiește pe Bogdan Sasul într-una din numeroasele închisori otomane. El evadează travestit în cadină. În 1606, îl găsim iar la Londra, unde produce senzație purtînd straie orientale și o sabie de șapte coți despre care iura că, ar fi aparținut lui Attila.

Era o figură atît de interesantă a epocii sale, încît cunoscutul scriitor englez, Ben Johnson, a introdus în piesa sa „The Silent Woman” un personaj denumit „Prince of Moldavia”, inspirat de eroul nostru.

Iată-l apoi pe acest neobosit „turist” ajuns la Berlin, unde caută (zadarnic) ajutorul electorului de Brandenburg. De acolo din nou la Constantinopol și, în sfîrșit, după multe alte aventuri, nepotul lui Rareș a găsit calea spre suc es tîrcindu-se, ajungînd astfel sangiac (o oarecare funcție administrativă), la Prîsren, în Albania.

Astfel s-au încheiat în mod prozaic aventuroasele-i peregrinări... turistice.

UNESCO ȘI TURISMUL

Un filozof francez de acum trei veacuri a mărturisit odată că „din marea carte a lumii” a învățat, călătorînd, mai mult decît din toate opusurile latinești pe care le cercetase cu sîrg pe băncile școlii. De-atunci, elogiul călătoriei a revenit neîncetat sub pana marilor cărturari ai lumii ca o laudă a cunoașterii și a îmbogățirii morale și sufletești. În vremurile noastre pasiunea de a călători s-a numit turism și s-a integrat, ca și sportul, în mentalitatea epocii. Astăzi mai mult ca oricînd, vaporul, trenul, automobilul sau avionul au transformat anevoioasele, eroicele plecări din alte vremi într-una din preocupările cele mai plăcute ale vieții de toate zilele. Turismul e azi la îndemîna oricui, caracterul său de masă sporînd neîncetat. Dar a călători înseamnă oare numai a te distra? A vedea meleaguri străine, a pricepe rosturile și specificul altui popor, a cunoaște alte orașe și alți oameni decît pe cei pe care-i vezi îndeobște, a le admira obiceiurile și arta, nu înseamnă a te înfrăți într-o bună măsură cu ei? Turismul a devenit astfel un mijloc multilateral de cunoaștere între popoare, de prietenie și în ultimă instanță, de promovare a celui mai profund imperativ al epocii noastre: *apărarea păcii.*

Iată de ce mi se pare că între turism și activitatea Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) există asemănări, în ciuda uimirii pe care alăturarea acestor două noțiuni o poate provoca la prima vedere.

În programul său, UNESCO, acordă un loc însemnat călătoriilor, ca mijloc de cunoaștere reciprocă și de cooperare internațională. Bursieri și experți trimiși de UNESCO cutreără regiunile cele mai felurite ale globului: grupuri de muncitori, organizații de tineret sau colective de specialiști se bucură adesea de sprijinul material acordat de UNESCO pentru a întreprinde călătorii de studii și de informare, pentru a participa la stagii și reuniuni internaționale.

La cea de a X-a Conferință generală, care a avut loc la Paris în toamna lui 1958, adunarea generală a autorizat ca UNESCO să întreprindă o anchetă în cele 82 de state membre asupra legislației existente pentru salvarea frumuseții și caracterului peisajului. Măsura pare a fi necesară în statele capitaliste, în care interesele comerciale ale întreprinderilor și firmelor particulare nu șovăie să mutileze estetica peisajului și să reducă turismul la o stereotipă plimbare în autobuz, printre reclame bălțate și panouri iluminate cu neon.

Prin însăși natura preocupărilor, UNESCO va trebui să găsească tot mai mult în turism unul din mijloacele cele mai eficace pentru îndeplinirea marilor obiective ale vremurilor noastre: cunoașterea reciprocă, pentru dezvoltarea colaborării internaționale și asigurarea unei păci durabile.

VALENTIN LIPATTI

Director al Secretariatului Comisiei Naționale
a R.P. Romîne pentru UNESCO

Producția industrială a țării noastre dintr-un singur trimestru al anului 1959 este mai mare decît producția obținută în întreg anul 1938.

Producția industriei noastre constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor a fost în 1958 de 7,51 ori mai mare decît în 1938.

Producția industriei noastre chimice a fost în 1958 de 7,76 ori mai mare decît în 1938.

temperatură și altitudine.

Temperatura aerului scade odată cu înălțimea. Aerul se încălzește de la suprafața solului și cu cât ne depărtăm de această suprafață cu atât este mai frig.

Vara, temperatura scade cu $0,6^{\circ}$ pentru fiecare 100 m urcare. Cu această regulă putem ști la ce temperatură să ne așteptăm când urcăm pe munte, zburăm cu avio-

nul sau cu planorul. Spre exemplu, plecăm de la București într-o zi în care temperatura este de 25° și vrem să știm ce temperatură vom întâlni la 1000 m înălțime (Predeal), la 2000 m (lacul Bilea), la 2500 m (Vârful Omul) sau la 5000 m altitudine. Pentru aceasta știind că Bucureștiul are altitudinea de aproximativ 100 m (92) deasupra nivelului mării vom avea:

$19^{\circ}6$ la 1000 m alt.
 $13^{\circ}6$ la 2000 m alt.
 $10^{\circ}6$ la 2500 m alt.
 $4^{\circ}4$ la 5000 m alt.

În general, temperatura scade cu înălțimea, mai accentuat vara decât iarna; pe masivele mari.

scăderea temperaturii este mai mică decât pe munții izolați care au forme de piramide sau ace.

La aceeași înălțime, temperatura este mai mare pe munte decât în aerul liber; astfel, un planorist

zburînd la 2500 m întâlnește o temperatură mai scăzută decât un turist ajuns la vârful Omul ori pe Negoiu.

Iarna, în epoca gerurilor mari, temperatura în loc să scadă cu înălțimea, dimpotrivă, crește, dar numai pe câteva sute de metri. Fenomenul se numește inversune termică.

Obișnuit, mersul temperaturii raportat cu înăl-

țimea la orele de dimineață este următorul:

0 m alt. = $11^{\circ}2$
 1 km alt. = $7^{\circ}5$
 2 km alt. = $2^{\circ}3$
 3 km alt. = $3^{\circ}5$
 4 km alt. = $9^{\circ}6$
 5 km alt. = $16^{\circ}3$
 6 km alt. = $-21^{\circ}5$
 7 km alt. = $-31^{\circ}4$
 8 km alt. = $-38^{\circ}4$
 9 km alt. = $-45^{\circ}2$
 10 km alt. = $-50^{\circ}9$

— Vezi să nu cazi...
 — M-am antrenat pe scară la tramvai.

(Gh. Chiriac)

Cea mai veche clădire de instituție publică din București, este aceea care adăpostește actualmente Arhivele Statului de lângă Podul Izvor. Clădirea a fost construită în secolul al XIV-lea.

În centrul minier Cavnic (regiunea Baia Mare) se află un vechi monument istoric numit „Sîlbul Tătar”. Monumentul poartă inscripția latină: „Usque hic fuerunt Tartari” (pînă aici au fost tătarii) și amintește de eroica luptă dată, cu sute de ani în urmă, de localnici împotriva tătarilor.

Cea mai veche informație despre locuitorii Clujului, Napoca de odinioară, datează din veacul al XV-lea. Pe atunci, Clujul avea 4 500 locuitori, dintre care 400 de meșteșugari. La sfîrșitul secolului al XVI-lea, numărul locuitorilor crește la 7 500, iar al meșteșugarilor la 1 000. În secolul al XVIII-lea, găsăm la Cluj 10 600 de locuitori, în 1910 sînt 60 808 locuitori, iar actualmente la Cluj sînt peste 150 000 locuitori.

— Iertați-mă, tov. director, că v-am luat-o înainte, dar vă aștept jos...

(N. Anon)

Munții Orăștiei, la miazăzi de bogata vale a Mureșului de mijloc, întrunesc în chipul cel mai fericit două însușiri care destul de rar pot fi aflate împreună: pitorescul regiunii și înalta valoare instructivă și științifică a unor monumente istorice. Cu osteneală și cheltuială neînsemnate, drumetul poate poposi în chiar inima vechiului stat dac, la cetățile durate de regele Burebista, „cel dintii și cel mai mare dintre toți regii Traciei” — cum îl numește o inscripție greacă —, mărite și înfrumusețate de regele Decebal și pierdute tot de acesta în crunta încheștare a celui de-al doilea război cu romanii, în anul 106 al erei noastre.

Pornit din Orăștie cu autobuzul sau trenulețul forestier, călătorul va urca vreo 18 km pe firul Apei Orașului (Grădiștii) străbătând valea largă și mănoasă a acesteia. Cetăți nu va vedea încă în această parte a drumului, dar va trece, în apropierea satului Bucium, pe lângă resturile unei așezări a dacilor și pe lângă ruinele îngropate în pământ ale castrului ridicat aici de cuceritorii romani pentru paza ținutului, după ocuparea Daciei.

Ajuns la Costești, turistului i se oferă o altă priveliște. La nici o oră de drum domol cu piciorul, spre sud-vest de sat, acolo unde Apa Orașului se eliberează din strînsoarea dealurilor, se ridică Dealul Cetățuia, punct strategic pe care dacii au construit un castel puternic. Apărată de o întreită linie de întărituri — un val de pământ cu palisadă, un zid de piatră gros de 3 metri și o palisadă dublă — și de mai multe turnuri izolate, cetatea de la Costești era reședința permanentă, de zi cu zi, a regilor daci. Pe platoul ei, în turnurile-locuință de piatră și cărămidă slab arsă (astăzi refăcute și ocrotite de acoperișuri), la care duc scări monumentale de lespezi calcaroase, au locuit Decebal și sfinții săi cei mai apropiați. Resturile unui mic castru roman de pământ la poalele cetății și urmele incendiilor care au mistuit fortificația în două rânduri, arată

CETAȚILE DACICE DIN MUNȚII ORAȘTIEI

că atât în primul, cât și în al doilea război cu romanii, cetatea de la Costești a fost teatru unor bătălii înverșunate.

Nu departe de cetățuia Costeștilor, spre miazăzi, pe o înălțime de 703 metri, se ridică cetatea Blidarul. Urcușul e anevoios, dar cel care-l face e răsplătit de o minunată priveliște: spre miazănoapte valea Apei Orașului, iar spre miază-zi creștele din ce în ce mai înalte ale munților, către Grădiștea Muncelului. Aici, pe Blidarul, vizitatorul poate admira, afară de resturile zidurilor și turnurilor unei cetăți duble, poarta monumentală de tip helenistic și o cisternă construită după toate normele tehnicii antice grecești.

Vizitarea cetăților de la Costești și Blidarul i-ar cere drumetului o zi. Într-o altă zi, el poate ajunge de la Costești, trecind peste frumosul platou al Luncanilor, la Piatra Roșie, o stincă uriașă în virful căreia, la 823 m altitudine se află o altă cetate dacică, adevărat cuib de vulturi

Urmele vechilor cetăți dacice

Toate fortificațiile pomenite aveau aceeași misiune: să împiedice cu orice preț înaintarea dușmanului spre capitala statului dac, Sarmisegetuza, situată pe Dealul Grădiștei, în apropierea satului Grădiștea de Munte. Această mare așezare dacică a fost scoasă la iveală prin săpături în anii regimului democrat-popular. Vizitatorul, ajuns aici după un drum de câteva ceasuri cu trenulețul forestier și după un urcuș de 30—40 minute cu piciorul, are prilejul să vadă ruinele cetății, ale așezării civile și ale sanctuarelor dacice. Distruse de cuceritorii romani, roase de dinte vremii, aceste sanctuare produc și astăzi o vie impresie prin eleganța și grandoarea lor, indiferent că e vorba de sanctuarul vechi (de pe vremea lui Burebista) cu bazele lui de coloane de calcar și cu zidul impunător care-l înconge din trei părți, de marele sanctuar de andezit, început de Decebal dar neterminat, cu 60 de baze de coloane în diametru de peste 2 m, de micul sanctuar patulater cu 18 coloane, de marele sanctuar rotund cu stâlpi de andezit grupați câte 7 sau de imaginea „soarelui” în lespezi de andezit. În această incintă sacră a dacilor, situată la 1200 m înălțime, în mijlocul unei păduri seculare de fag, s-au mai făcut câteva descoperiri remarcabile: blocuri de calcar cu litere grecești, un medalion de lut cu chipul zeiței dacice Bendis (Diana) etc. În locuințele și atelierele de la Sarmisegetuza s-au găsit nenumărate unelte și arme de fier, ceramică (inclusiv ceramică pictată), obiecte de podoabă. Tot aici s-a găsit, pe un vas uriaș de lut, cunoscuta stampilă în care numele regelui Decebal apare alături de cel al tatălui său Scorilo.

Cu cele mai sus enumerate, lista așezărilor dacice e departe de a fi epuizată. Călăuzit de localnici, turistul va putea urca pe dealul Rudele (aproape 1300 m înălțime) și pe Meleia (1400 m) vizitând resturile stîncilor dacice, va putea umbla pe nenumărate poieni, terase și plajuri de munte pe care, aproape fără excepție, există, scoase la iveală sau încă îngropate în pământ, urme de locuire din vremea dacilor (Fetele Albe, Sub Cununi, Fața Cetei ș.a.).

Tinut de o rară frumusețe și de o neprețuită valoare științifică și educativă, regiunea munților Orăștiei este destinată să devină în scurtă vreme un punct turistic de prim rang.

Acad. Prof. C. DAICOVICIU

NOTE

Ruinele cetăților dacice din munții Orăștiei sînt cunoscute oamenilor de știință încă de la începutul secolului al XIX-lea, dar primele săpături arheologice au fost întreprinse abia în anul 1921, sub conducerea profesorului clujean D. M. Teodorescu. Nepăsarea guvernelor burghezo-moșieresci a împiedicat ca aceste cercetări să ia amploarea pe care importanța obiectivului lor o merita; pînă la 23 August 1944, doar celatea de la Costești fusese cercetată sistematic, deși nu exhaustiv, de prof. C. Daicoviciu. Abia după instaurarea puterii populare, Academia R.P.R. a inaugurat seria campaniilor arheologice de mare amploare, care continuă an de an. Săpăturile sînt efectuate de un colectiv de specialiști clujeși, sub conducerea acad. prof. C. Daicoviciu.

Regiunea munților Orăștiei, regiunea cetăților dacice, poate atrage, prin frumusețile ei, nu numai pe iubitorii de drumetie sau arheologie ci și pe alpinisti. Virful Piatra Roșie, deși nu prea înalt (823 m) oferă, cu enormele sale stînci golase în formă de contraforturi, un bun prilej de verificare a măiestriei alpinistilor.

Unul din monumentele cele mai interesante ale anticei Sarmisegetuze dacice este marele sanctuar rotund. Ele se compun dintr-un șir exterior de blocuri de andezit, strîns lipite unul de altul, dintr-un alt șir, de această dată de stâlpi de andezit, așezați la o mică distanță unul de celălalt, și din două șiruri concentrice de stâlpi de lemn — primul circular, al doilea în formă de potcoavă. Interesant este mai ales cercul stîlpilor de andezit: el se compune din 210 stâlpi așezați în 30 de grupuri de câte 7. În fiecare grup, 6 stâlpi sînt mai înalți și mai înguști, al șaptelea fiind mai scund și mai lat. După părerea oamenilor de știință, acest monument reprezintă un templu-calendrar al dacilor; el atestă odată mai mult originalitatea civilizației și culturii dacice și dovedește că dacii lui Burebista și Decebal aveau, așa cum afirmă scriitorul antic Iordanes, avansate cunoștințe de astronomie.

Ruinele cetăților dacice

In dărnicia ei fără seamăn, în fantezia ei neegalată, natura a împodobit țara noastră cu frumuseți rare. Prin farmecul natural al peisajelor, prin importanța științifică a fenomenelor sau prin raritatea plantelor și animalelor, multe din acestea locuri constituie în țara noastră monumente ale naturii. Ocrotite ca atare prin lege.

Iată, de pildă, o floare minunată prin dimensiuni, culoare și formă, care crește în apele căldute ale lacului și piriului Peța din parcul stațiunii „1 Mai”-Oradea: *Castanea Lotus* (*Nimphaea thermalis*). Nufărul acesta gigant — varietate de lotus — este un relict din epoca terțiară, care nu mai există nicăieri în Europa.

— coloane cenușii înalte de 100 m, strînse alături într-un paralelism de orgă uriașă.

Mai spre miazăzi, în valea Cernei, călătorul întâlnește uimit, la altitudinea de 1200 m, o adevărată vegetație mediteraneană. În desigurul pădurii ce domină băile Herculane și izvoarele lor termale cresc castani cu fructe comestibile, garofite albe, aluni turcești sau primule. În apropierea unui grup de șapte izvoare cu apă radioactivă. De aci, de pe virful Domogled, se zărește zona lucioasă a Dunării ieșind din îngustimea Cazanelor un alt monument al naturii.

Masivul Retezatului, populat la începutul cuaternarului de numeroși ghetari, oferă, prin contrast, priveliștea celor peste 70 de lacuri alpine, plante și animale rare ca floarea albastră de

IUBIȚI ȘI OCROTIȚI MONUMENTELE NATURII

Floare de colț

Cuib de stîrc lopătar

În plin podiș transilvănean, în mărețul monument natural al Cheilor Turzii, săpate sălbatic în piatră de firul unui mic piriuaș — Hășdate — pe o lungime de 1,5 km în pereti înalți și verticali în care se deschid grote nenumărate, și-a găsit adăpost o floră bogată și rară. Sînt flori gingașe ca o garofită sălbatică (*Dianthus integripetalis*), arbuști și burieni de preț pentru naturaliști, ca *Ferula Sadleriana* și *Conringia austriaca* sau soiul rar de usturoi, *Allium obliquum*.

Peste zare, în munții Apuseni, se întinde împărăția calcarului carstic, țara de basm a peșterilor, a riurilor subterane, a cascadei, a cheilor adînci, a cetăților cu ziduri și bolți clădite de natură sute de veacuri de-a rîndul. Aci se află minunea ghetarului de la Scărișoara, peștera de gheață aflată la o altitudine de 1200 m, palat subpămîntean de cristal.

Invecinat cu Scărișoara, masivul vulcanic al Detunatelor Goale înfățișează privirilor superba arhitectură a unei formațiuni de bazalt prismatic

Gentiana acaulis sau umbrela răvășită de vînt a pinului austriac și a lui *Pinus cembra*. Aci hălăduiesc turme de capre negre (*Antilopae rupicapra*), vulturi pleșuvi, cerbul carpatin, lynxul și ursul.

Tot în lanțul Carpaților meridionali, masivul cristalin al Făgărașului — cel mai înalt și neîntrecut din țară — este scăldat de zeci de lacuri, cascade sălbatice, neîncăpuite podoabe naturale.

Țara noastră mai are însă multe locuri vestite ca: Lacul Ursului din stațiunea balneară Sovata, format acum vreo 100 de ani, pe locul unei foste lagune a mării preistorice, Lacul Sf. Ana de lângă Tușnad, format din craterul rotund de 3 km al unui vulcan stins, Lacul Roșu, cu aspectul fantastic al pădurii scufundate în apele sale. De aci, din lacul acesta, se strecoară, neobservat, Bicazul, ca să formeze, puțin mai la vale, cele mai frumoase și mai înfricoșătoare chei din toată țara, Cheile Bicazului, săpate monumental într-un masiv de calcaruri dolomitice.

LISTA REZERVAȚIILOR NATURALE DIN ȚARA NOASTRA

Regiunea Bacău

Ceahlău — Polița cu Crini — F
Piatra Teului — G
Parcul Hâmeș — A
Slănicul Moldovei — B
Căldările de pe muntele Cozia — G

Regiunea Baia Mare

Pietrosul — B-Z
Creasta Cocoșului (Gutin) — G

Regiunea București

Pădurea și o parte din lacul Snagov — B-Z
Pădurea Ciornuleasa — F

Regiunea Cluj

Finătele Clujului „Copirșale” — B
Finătele Clujului „Valea lui Craiu” — B
Finătele satului Suat — B
Moinești — Zau — B
Șesul Craiului — B
Cheia Turzii — B-P
Detunata Goală — G
Detunata Flocoasă — G
Cetățile Romane de la Roșia Montană — G
Dealul cu melci de la Vidra — G
Piatra Despăcată — Blocul deandezit — G
Molhașurile de la Căpățina — G
Peștera de la Izvorul Tăușoarelor — S
Lacul fosilifer Gîrbova de Sus — G
Locul Săcălăia — B-Z
Laricetul de pe Vidolm — F

Regiunea Constanța

Harmașul Mare (Letea) — B
Canaralele din portul Hirșova — P
Agigea — B
Locul fosilifer Selmenii Mari — G
Peștera de la Gura Dobrogii — S
Locul fosilifer Cerna-Vodă — G
Locul fosilifer Aliman — G
Valul lui Traian — B-Z
Fintina Rece — Basarabi — B
Rezervația Roșca — Buhaiova — B-Z
Rezervația Perisor — Zătoane — B-Z

Regiunea Craiova

Munții Paring — Lacul Cilcescu — B
Peștera Muierii de la Baia de Fier — S
Peștera de la Cloșani — S
Peștera de la Gura Plaiului — S
Locul fosilifer Bahna — G

Regiunea Galați

Dunele fluviale de la Hanul Conachi — B-Z
Pădurea Niculițel — F
Pădurea Luncavița — F

Focurile nestinse de la Andreiașul de Jos — G
Locul fosilifer „Dealul Bujoarelor” — G
Cariera de la Rateș — G

Regiunea Hunedoara

Parcul național Retezat
Pădurea Bejan — F
Cetatea Deva — B-P
Peștera de la Tecuri — S
Calcarele de la Valea Mare — G
Calcarele cu orbitoline de la Valea Cerbului — G
Calcarele de la Ampoita — G
Parcul dendrologic Simeria — D
Iezerul Surian — G-B
Iezerul Ighielului — G
Sura Mare de la Ohaba Ponorului — S
Ripa Roșie — G
Muntele Vulcan — G
Locul fosilifer Lăpugiu de Sus — G
Piatra Corbului (D. Sulei) — G
Lucrările romane din mina 23 August — G

Regiunea Iași

Dealul Repedea — G
Valea Lungă (pt. Caragana frutex și C. mollis) — B
Finătele de pe Valea lui David — B
Cariera Hulubăț — G
Valea Mălușteni — G

Regiunea Oradea

Băile 1 Mai (pt. Nymphaea lotus thermalis) — B
Defileul Crișului Repede și peștera Vadul Criș — S-P
Cetățile Ponorului și Valea Galbenei — B-S
Ghetarul de la Scărișoara — S
Dusul Laurului — B
Izbucul de la Călugări — S
Calcarele cu Hipuriti de la Bratca — G
Locul fosilifer „Piatra Neamțului” — G
Reciful tortonian Tașad — G
Peștera din Valea Leșului — S

Regiunea Pitești

Calcarele de la Albești — G
Granitul de la Albești — G
Punctul fosilifer Suslănești — G

Regiunea Ploiești

Rezervația Bucegi — B-P
Arinișul de la Sinaia — B
Muntele de sare de la Slănicul Prahovei — G
Sarea lui Buzău — G
Vulcanii noroiși Piclele Mici și Piclele Mari și planta Nitratia schoberi — G-B
Locul fosilifer „Plaiul Hoților” — G
Locul fosilifer „Plaiul Domnesc” — G

Regiunea Stalin

Piatra Craiului — B
Lacul și golul alpin Bîlea — B-Z
Calcarele eocene de la Porcești — G
Locul fosilifer Ormeniș — G
Bazaltele de la Rupea — G
Poienile cu narcise de la Dumbra Vadului — B-P
Locul fosilifer Carhaga
Locul fosilifer Purcăreni — G
Locul fosilifer Vama Strungii — G
Mlaștina de la Hărman — B
Lacul „Fără Fund” de la Ocna Sibiului — G
Bazaltele de la Piatra Cioplită — G
Bazale de la Itela Racoș — G
Calcarele cu Hipuriti de la Cisnădioara — G
Vulcanii noroiși de la Hașag — G
Locul fosilifer Gîrbova (Perșeni) — G

Regiunea Suceava

Codrul secular de la Slătioara — F
Finătele de la Bosanci-Frumoasa — B
Finătele de la Bosanci Ponoare — B
Tinovul Mare de la Poiana Stampei — B
Pietrele Doamnei de pe Muntele Rarău — G
Pădurea Valea Putnii — F
Tinovul Găina — B
Stinca Ștefănești — B-G
Stratele de la Pojorita — G
Clipa triasică Pîrăul Cailor — G

Regiunea Timișoara

Pădurea Domugled — Băile Herculan — B
Mlaștina cu păsări de la Sat chinez — O
Pădurea Beușnița — B-P
Locul fosilifer Socani — G
Locul fosilifer Rădmănești — G
Locul fosilifer Svinita — G
Peștera de la Comarnic — S
Peștera Popovăț — S
Valea Mare — Moldova Veche — B
Cazanele Dunării — B

Regiunea Autonomă Maghiară

Pădurea Mocier — F
Mlaștina de la Sincărieni — B
Tinovul Lucs — B
Mlaștina Budős — B
Lacul Roșu și Cheile Bicazului — B-P
Mlaștina cu borviz „Pîrăul Doboreanului” — B
Mlaștina după Luncă — B
Mlaștina Beneș — B
Mlaștina cu borviz Közeppatak — B
Tinovul Mohoš — B

LEGENDA

F = Rezervație forestieră
G = Rezervație geologică
D = Rezervație dendrologică
B = Rezervație botanică

Z = Rezervație zoologică
S = Rezervație speologică
P = Rezervație peisaj
O = Rezervație ornitologică

Pe Ceahlăul semet și singuratic, pe stîncile sale albe, ridicate ca niște turnuri de cetate fantastică, pe brîncele sale înguste, cresc flori rare și delicate ca orhideele alpine, Condurul Doamnei (*Cypripedium calceolus*), trandafirii de munte și crinii sălbatici, de o mare raritate. Bistrița vecină este una din rarele ape în care s-a mai păstrat fabuloasa „lostrită”, specie rarisimă de salmonizi ajungînd la dimensiuni de necrezut și la greutate de peste 50 kg.

Dar iată și o floare, o garofită gingașă de munte — *Dianthus Callizonus* —, neîntîlnită în nici o altă parte a lumii, care face mindria unui întreg masiv muntos — Piatra Craiului. Alte flori minunate cresc pe abrupturile sălbatice ale Caraimanului, ca iedera albă (*Daphne Blagayana*), singele voinicului (*Nigritella nigra* și *Nigritella rubra*), steluța albă și catifelată a stîncilor, vestita floare de colț (*Leontopodium alpinum*). Deși

modeste și firave ca înfățișare, ele sînt considerate monumente ale naturii, deopotrivă cu fantasticele stînci ale Sfinxului și Babelor sau impresionanta peșteră a Ialomicioarei cu lacul ei subteran.

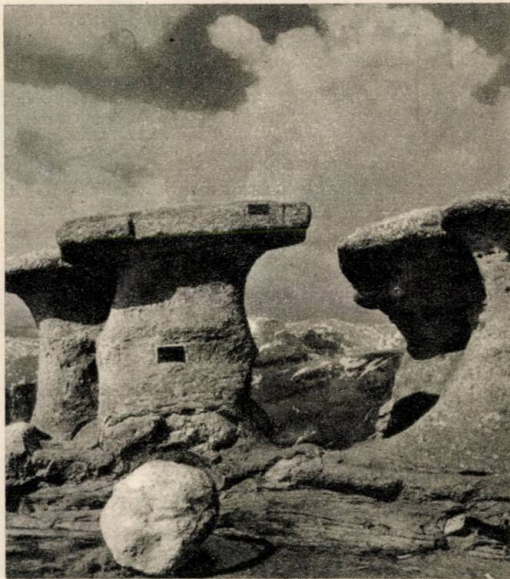
Spre sud-est, acolo unde Dunărea își pierde apele și numele în mare, începe împărăția apelor, a păsărilor și a peștilor: Delta. Peste tot acest pămînt nou, în permanentă transformare, cu lacuri și canale, cu stufăriș și plaur, unde migrează coloniile de flamingo, egrete și pelicani, a crescut o pădure uriașă, aceea a Hasmacului Mare de lîngă Letea, o adevărată pădure tropicală.

Toate aceste minunății aflate de-a lungul și de-a latul țării pot fi admirate de orice drumet cu dragoste de frumos. Dar, în afară de admirație și de iubire, monumentele naturii, podoabe rare și de preț ale patriei, ne solicită, ocrotirea.

Constantin Dobrescu

Detunata

Babele

D I N D E L T Ț A

● Deasupra Deltei trec șase drumuri de migrație a păsărilor — adevărate șosele internaționale aeriene, bineînțeles, nemarcate.

● Delta construiește noi lacuri! Între Gura Chiliei și Sulina, pe harta Deltei apare un nou lac Musura.

● În anul 1957 și-a făcut apariția în Delta Dunării bizamul, un rozător originar din America de Nord. Animalul are o blană foarte prețioasă. În număr mare, poate fi dăunător dezvoltării peștelui.

● Cea mai mare adîncime a Dunării este în apropierea orașului Tulcea, unde atinge 30 m.

● Bălțile și lacurile Deltei nu depășesc o adîncime de 3 m.

● Sînt indicii că în apropiere de Dunavăț staționa flota Legio Herculii, una din cele 32 de flote ale imperiului roman.

● Ideea de a îndulci apele Razimului cu apă din Dunăre aparține doctorului Antipa, întemeietorul muzeului de istorie naturală din București.

● Suprafața Deltei este de 430 000 ha, dintre care numai 65 000 ha reprezintă uscatul, atunci cînd apele scad. În epoci de inundație, uscatul se reduce la circa 14 000 ha.

● 270 000 ha din suprafața Deltei sînt acoperite de stufărișuri, care pot furniza anual aproximativ 2 400 000 tone de stuf. Din 200 000 tone de stuf se obțin 50 000 de tone de celuloză, cantitate care ar fi necesită circa 300 000 m³ lemn de rășinoase.

Muntele Păpușa

Omul

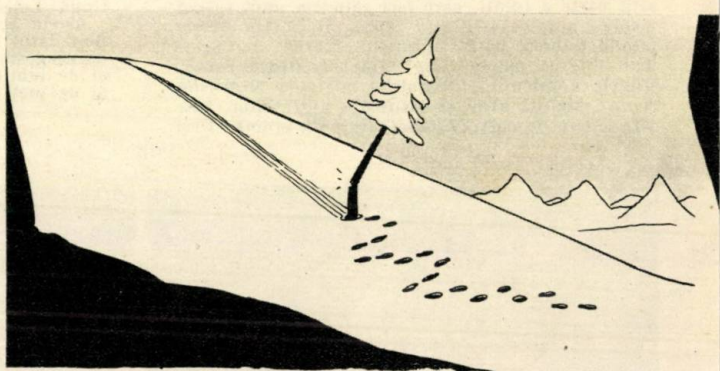

Rețezatul

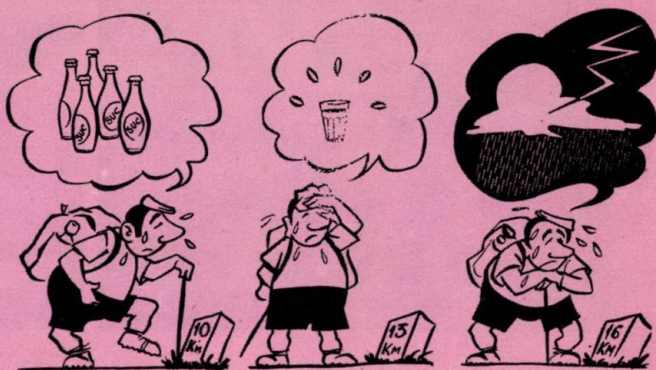

Babele

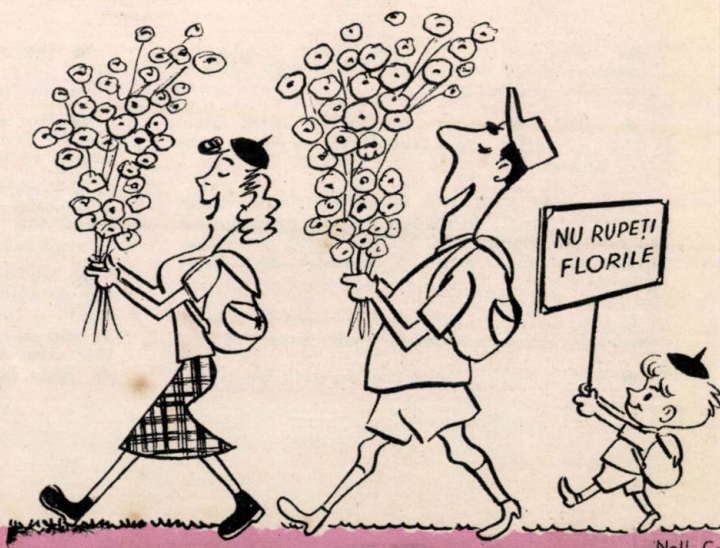
FARA CUVINTE...

C. Arion

D. Petrică

Nell C.

ACOLO UNDE S-A NĂSCUT MIORIȚA

În sud-estul Carpaților, constituind faimoasa lor Curbură de la nord, din pasul Oituz — atît de pomenit în istorie — și pînă în apa Buzăului în sud, se întind, măreți și aspri pe o lungime de circa 60 de km, munții Vrancei. Mărginiți la vest de depresiunea transilvăneană Trei Scaune, ei cad repede spre est asupra splendidei depresiuni deluroase a Țării Vrancei.

În această regiune, în care cel mai înalt pisc nu depășește altitudinea de 1785 m și care e totuși complet lipsită de trecători, e cu totul neașteptat să găsești un relief muntos în mare parte frămîntat, cu coaste repezi, întretăiat de văi strîmte și uneori greu practicabile, cu plaiuri întinse și o surprinzătoare varietate de aspecte turistice. Privirea drumețului nu întâlnește decît coaste împădurite; doar virfurile și culmile sînt pleșuve. În lipsa oricărei trecători, acești munți au fost străbătuți, din timpuri străvechi — ca și azi — din Transilvania în Țara Vrancei, în ambele sensuri, pe numeroasele poteci care au imprumutat văile pîraielor și „picioarele de plai”.

Virful Lăcăuț (1777 m) e principalul nod orografic al regiunii. De aici, spre sud, lanțul carpatic principal se bifurcă în două creste principale: creasta munților Gorul-Giurgiu-Mușă-Furul și cea a munților Manișca-Ciulianoș-Penteleu. Spre est, se respiră din Lăcăuț, ca degetele unei mîini, culmi muntoase, secundare din punct de vedere geografic, dar tot atît de falnice ca și crestele principale, fiecare, la rîndul său, despletindu-se în altele mai mici.

Puncte turistice de atracție sînt multe. Menționăm doar în treacăt — o înșirare completă fiind anevoioasă — muntele Coza, vederea de pe Lăcăuț, Canionul Țiștelor, cascada Putnei, Căldările Zăbalei.

În afara stînelor, care pentru iubitorii de drumeție reprezintă în condițiile speciale ale acestui masiv, adăposturi, extrem de pitorești și de binevenite, se găsesc în munții Vrancei numeroase cabane pentru muncitorii forestieri, cantoane silvice și puncte de exploatare forestieră, care constituie și ele un excelent scut împotriva nopții și ploii.

Cît despre posibilitățile de aprovizionare, există chiar în inima muntelui, magazii S.A.M. (Serviciul de aprovizionare a muncitorilor) care sînt bine înzestrate.

Munții Vrancei sînt un ideal teren pentru camping. Nenumărate sînt locurile bune pentru întins cortul. Apă se găsește la tot pasul, iar dacă drumețul e cumva și pescar, păstrăvii Vrancei vor avea, multe veri de-a rîndul un adversar dar și un admirator în plus.

Se cade să spunem cîteva cuvinte și despre fauna acestor munți, extrem de bogată și de variată. Urșii sînt foarte numeroși. Vulpi, rîși, mistreți, viezuri, pisici sălbatice, jderi, vidre, veverițe — și cîte altele — mișună prin păduri. Cerbii și căprioarele se bucură de o protecție specială, pe cînd lupii sînt urmăriți fără preget. Viperele, șopîrlele, salamandrele sînt de asemenea prezente. Cocoșii de munte, gaițele, sturzii, pițigoii, scatii, ciocănitoarele, porumbeli sălbatici, mierlele de pîrau, codobaturile și multe altele, alcătuiesc împărăția păsărilor, din care nu lipsesc răpitoarele de zi, nici cele de noapte. Cît despre floră, aceasta prezintă toată gama, de la codri de molid și de fag, pînă la covorul de floricele al pășunii alpine.

Cum se poate ajunge în munții Vrancei? De la Focșani se poate merge cu autobuzul la Soveja, la Tulnici sau la Năruja. Satele Soveja și Tulnici sînt puncte de plecare în munte, dar de la Năruja trebuie parcursă o distanță de circa 18 km fie prin Nereju, fie prin Herăstrău, ultimele localități așezate imediat sub munte. Nehoiu, de pe valea Buzăului, și Covasna, din marginea estică a depresiunii Trei Scaune, sînt legate printr-o cale ferată forestieră ce traversează lanțul carpatic; din multe puncte pe această cale ferată pornesc poteci care urcă spre culmi. În sfîrșit, Brețcu, cap de linie ferată, așezat pe frumoasa șosea Orașul Stalin-Tirgu Secuiesc-Onești-Adjud, constituie și el un punct de acces spre munții Vrancei.

Odată sus, pe culmile vrîncene, în toată această mare de valuri muntoase, de piscuri, creste și coaste, întretăiate de o rețea deasă de pîraie și rîuri, în fața a zeci și sute de poteci anonime, ai impresia nu numai că nu știi de unde să începi cunoașterea munților Vrancei dar și că va fi imposibil să nu te rătăcești. Nimic mai greșit! Căci după primii pași, după primele excursii, ajungi imediat să cunoști arterele turistice ale Vrancei, pe desenul cărora se pot combina zeci de trasee, fiecare cu un interes turistic deosebit.

Fără să prezinte nicăieri puncte dificile și, cu atît mai puțin, periculoase, traseele sînt lungi și pot părea obositoare. Dar aceasta nu poate speria pe drumeții care știu să guste din plin farmecul drumurilor în munte.

Andrei Zamfirescu

GHEȚARUL DE LA SCĂRIȘOARA

Unul dintre cele mai surprinzătoare monumente ale naturii din țara noastră este Ghețarul din peștera Scărișoara din munții Apusenii. Situată pe platoul de la Scărișoara, în inima Țării Moților, peștera atrage an de an mii de turiști. În fundul unui abis amețitor, se deschide, boltită în cupole de piatră ogivale, sala mare a peșterii podită pe de-a întregul cu gheață lucie și netedă — bizar și liniștit patinoar subpămîntean de aproape o sută de metri lungime. Gheața din peșteră nu se topește niciodată. Ea formează în mijlocul marelui gol o inimă de gheață de 50.000 m³ un bloc imens cu flancuri netede de 20 m înălțime.

Oamenii de știință au făcut în ultimii ani cercetări în adîncul neumbat al peșterii, putînd stabili din analiza grăunciorilor de polen, găsiți în blocul de gheață, că ghețarul a început să se formeze acum 3.000 de ani.

În încăperile subterane, situate în coastele marelui bloc de gheață se înalță scîlpitoare și transparente coloane de gheață, strunjite măiestrit de apa ce picură din înaltul boltei. În adîncul mai îndepărtat al peșterii, aerul fiind mai cald, picurii de apă nu mai îngheață și din calcarul depus pe ei se nasc mii de stalactite, stalagmite, coloane și pilastri ce împodobesc săli și galerii spațioase.

Munții Vrancei

TARA DE SUS - TARA CÎNTECULUI

Ca s-o cunoști mai bine, trebuie să asculți cîntecul din frunză de mesteacăn, ca pe urmă să cobori cu plutele pe Bistrița, din sus dinspre Cîrlibaba, pînă în bătătura combinatului forestier din Vatra Dornei. În țara aceasta, cîntecele deschid inimile și însoțesc creșterea pădurilor, munților și fabricilor.

Ca s-o vezi mai bine, trebuie să urci Rarăul, să te cațeri pe Pietrele Doamnei și să admiri minunatele și ciudatele albumițe sau catifelata floare de colț. Piscurilor li-s dragi îndrăzneții.

Ca să-i deslușești trecutul, prezentul și viitorul, trebuie să pătrunzi în adîncul minelor de la Iacobeni, să faci popas la Dornișoara, să cobori spre șesurile Botoșanilor, Putna și Voroneț, să cercetezi mănăstirile de la Sucevița și să asculți fluierul lui Ilie Cazacu din Fundul Moldovei.

Minerilor le place să vorbească despre visurile lor împlinite, despre bucuria muncii lor creatoare; le place să se mîndrească cu confortabilele cabane minerești și cu uriașele cuptoare care prelucrează minereul, cu ortacii lor cei mai vrednici și cu trecutul lor de luptă împotriva asupritorilor. Minele noi, moderne, oamenii lor, îți stau în față ca o carte. O carte în care zilele trecutului de mizerie și trudă s-au închis pentru totdeauna...

La Dornișoara te întîmpină pădurile viitorului, cu inedita și tulburătoarelor poezie. Orașul nou, orașul din pădure — cum îl numesc băștinașii — viaște neîntreput. Energia electrică mișcă ferăstraie automate și macarale uriașe care pornesc lemnul pe drumul minunat al construcției socialiste. Sute de hectare de păduri tinere, crescute din grija silvicultorilor, freamătă sub cerul înalt, proaspăt, de peruză...

Pe șesurile Botoșanilor, lanuri înfrățite își leagă aurul. Mîngii spicele în palmă și înțelegi că de pe meleagurile acestea nu vor mai pleca niciodată, spre nici o zare, "trenurile foamei"; și, niciodată nu vor mai tropoti caii vîtafilor cu harapnicul la obline. Pe șesurile Botoșanilor s-au ivit sate noi, ai căror oameni se duc două ori pe săptămîină la oraș, la spectacolele Teatrului de Stat.

La Suceava mai stăruie încă vechile ziduri ale cetății domnești, în care a răsunat glasul lui Ștefan cel Mare. Aici, la Suceava, încep două drumuri ale istoriei Țării de Sus. Unul ne duce spre trecut, să ne minunăm în fața splendidelor fresci de la mănăstirile Sucevița și Voroneț — unice în lume — care uimesc prin colorit, compoziție și vechime, să ne înclinăm la groznița lui Ștefan Voievod de la Putna și să urcăm pînă la legendara

Mănăstirea Suceava

Combinatul forestier Vatra Dornei

Cîmpulung-Moldovenesc

chilie a lui Daniil-Sihastrul, păstrată pînă în zilele noastre. Celălalt drum al istoriei Țării de Sus duce în prezent și spre viitor. Trece prin inima orașelor și satelor, pe lângă nenumăratele blocuri muncitorești, pe lângă vuietul ritmic al uzinelor textile din Botoșani și cel al fabricilor de zahăr de la Bucecea, pe lângă stînilor întovărășiților de pe Suhard, unde ciobanii își primesc oaspeții cu zmeură și „balmuș“, și pe lângă lacul de la Prisaca Dornei, pe lângă izvoarele în care se adapă ciutele și cerbii.

Și totuși, țara aceasta atît de frumoasă și de bogată astăzi, a fost urgisită și săracă lipită cîndva. Oamenii îi desfereau aurul subpămîntului și al pădurilor, să-l pună pe mesele stăpînilor. Curgea aurul din păduri, curgea pe ape, curgea din gurile negre ale minelor, curgea prin dinții veșnic lacomi ai gaterelor... Oamenii rămîneau doar cu o simbrie săracă, rămîneau cu cîntecele amare și cu libertatea de a pribegi... Iar țara era ofilită, deși pe toate pripoarele îi infloreau brîndușele și margaretele; era întunecată, deși toate zările erau limpezi; stătea sub streșina colibelor din coajă de molid, deși doboră păduri fără capăt; umbla în zdrențe, deși ar fi putut umbla îmbrăcată numai în aur; era flămîndă, deși sub ochii ei se încingeau ospete împărătești... Comorile ei, aurul minelor, al pădurilor, al șesurilor, frumusețile ei, au intrat în zilele noastre în stăpînirea oamenilor muncitori.

Vino, călătorule, să te odihnești la Vatra Dornei, să bei din izvoarele minerale și să asculți murmurul cetinii în parcul în care se plimbă azi oțelari de la Reșița, țărani din Dobrogea, cărturari din Cluj sau textiliste din București. Vino să te odihnești și să te joci — dacă vrei — cu pruncii forestierilor de la „Bernat Andrei“, în căminul plin de jucării și soare. Vino să înveți istoria Moldovei, din recentele săpături de la cetatea Sucevii și să asculți cum cîntă buciumele pe creasta Călimanului. Vino să vezi microhidrocentrala de la Dîmbul Colacului și păstrăvii din iazurile de la Valea Putnei. Vino să joci „Huțulca“ la Breaza și „Trilișești“ la Pătrăuți, pe Suceava. Vino să vezi iile de borangie și fotele numai beteală de la Șarul Dornei și fabrica de zahăr de la Bucecea. Vino să asculți corul „Ciprian Porumbescu“ de la Suceava și poeziile poezilor țărani din ceneclu literar din satul Cordăreni. Vino să-l vezi pe eroul muncii socialiste Constantin Adochiței, de la Coțușca, zootehnician vestit...

Cine bate astăzi drumurile acestea potopite de lumină, învață. Învață noua geografie și istorie a patriei, învață să privească adînc în zodia viitorului. Cum va arăta patria, cum vor arăta meleagurile acestea peste cinci, peste zece ani?

Și-i vine parcă a stîrni și mai puternic fluierul pădurilor, harfele vîntului, viorile ierbilor, să slăvească munca și îndrăzneala creatoare, omul și marea conștiință a vremii noastre: Partidul clasei muncitoare...

Pe meleaguri moldovene

Datorită barajului și aducțiunii de la Hidrocentrala „V.I. Lenin“ Bîcaz se realizează o cădere și un debit care permit instalarea unei puteri de 200 000 kW; întreaga putere instalată în România burghezo-moșierească (în aproape 100 de ani) nu depășea 800 000 kW.

În salina de la Cacica (în nordul Moldovei), la 72 m sub nivelul mării, se află un lac. Turistii se pot plimba cu bărcile, dar îi prevenim că e foarte greu de văslit, deoarece apa este suprasaturată de sare.

Ceramica de Kutu este numele pe care specialiștii l-au dat ceramicii din nordul Moldovei. Caracteristica acesteia o constituie scenele de gen și portretele realizate adesea într-un colorit în două tonuri.

În Odobesti există o cramă construită încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare. Alături de această străveche cramă — care numără cinci veacuri — s-a construit în 1956 o cramă modernă, cu o capacitate de 6000 hectolitri de vin.

DRAGOȘ VJCOL

Laureat al Premiului de Stat

BICAZUL TURISTIC

De Bicaz ne-am obișnuit să vorbim ca despre un mare șantier. „Bicazul” a intrat în conștiința noastră ca sinonimul celui mai întins și măreț șantier al socialismului în țara noastră. Și iată că a venit timpul să se încetățenească un nou sinonim: Bicazul — cea mai mare hidrocentrală din țară. Și nu numai atât. Nu peste mult timp, Bicazul nu va mai fi un șantier. Trepidantă, construcția se apropie de faza finală. La un deceniu de la elaborarea planului de electrificare a țării — în octombrie 1960 — vor fremăta pentru prima dată de viață liniile de înaltă tensiune. 110 000 kilowați vor porni spre noile combinate și uzine ale Moldovei, transmitând energia Bistriței miilor de noi mașini și agregate, aprinzând lumini în zeci de cătune și sate.

Nu e greu să visezi la Bicaz și să-i întrevezi viitorul. Soluția ți-o oferă înseși locurile. Pitoreasca vale a Bistriței, șerpuiind printre masivii de brad și făget... Codrii nepătrunși cu o faună sălbatică, munți seculari cu linii aspre, dominate de fruntea de gheață a Ceahlăului... Obiective turistice de o rară frumusețe: Izvorul Alb... Detunata... Văraticul... Cascada Duruitoarea... Piciorul Humariei... Poiana Vezuri... Piatra cu Apă... Cabana Dochia...

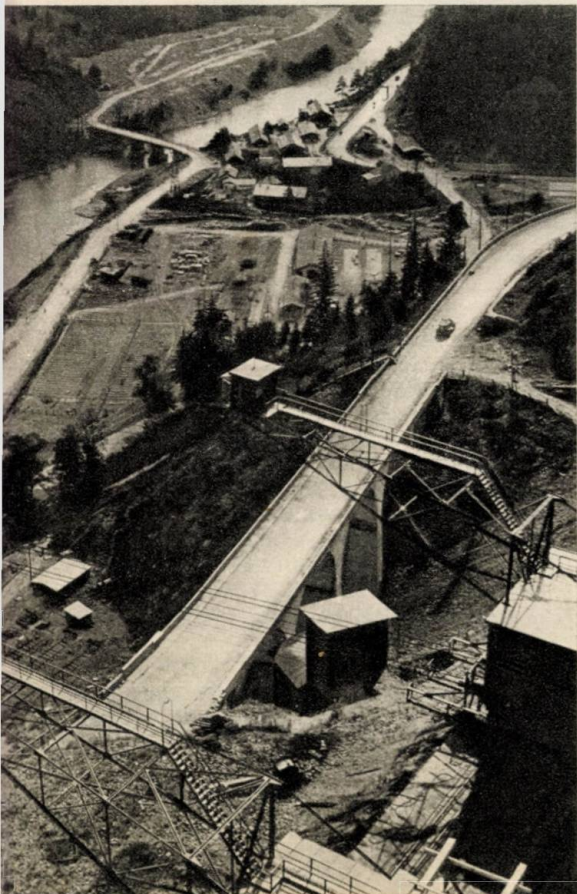
Spre stînga, autostrada o cotește spre Cheile Bicazului, spre Lacul Roșu... Dacă o iei drept înainte, vei ajunge la Borsec... Dacă o vei coti spre dreapta,

la Vatra Dornei... Frumuseți naturale adunate în puține părți ale țării cu atîta dărnicie ca aici... Iar în mijlocul lor, într-o perfectă armonie cu natura înconjurătoare, o nouă frumusețe, născută de astă dată nu de cataclisme în străfundul mileniilor, ci de omul liber al anilor noștri: marea din creierul munților... Hidrocentrala. Cea mai măreață construcție a socialismului din primii noștri ani.

Nu-i greu să visezi la Bicaz. Nu-i greu să vezi aeeva funiculare urcînd excursioniști spre cabanele și sanatoriile care împînzesc codrii de brad, să vezi aeeva competiții internaționale de bărci cu motor și iole pe noua mare, să-ți încînți ochii pe liniile specific montane ale vilelor și caselor de odihnă răsărite pe versantele munților și malurile apelor...

Bicazul: capitală a odihnii, a recreației, a turismului. Deocamdată aceasta e un vis. Dar nu era odată un vis și „hidrocentrala din Bicaz”?

Toma George Maiorescu

Pe șantierul hidrocentralei „V. I. Lenin”
de la Bicaz

LACURILE AFLATE LA

Lacurile alpine din munții Retezat reprezintă o atracție de seamă pentru turiștii care străbat aceste frământate reliefuri alpine. Peste 70 la număr, ochiurile de mare sau „tăuri” — cum le-au denumit localnicii — așezate toate la o altitudine de peste 1800 metri, sînt rămășițe ale vechilor ghețari. Ghețarii ce acopereau cîndva văile Retezatului le-au adîncit, dîndu-le forma actuală de copaie, cu căldări glaciare largi, închizînd între pereții stîn-

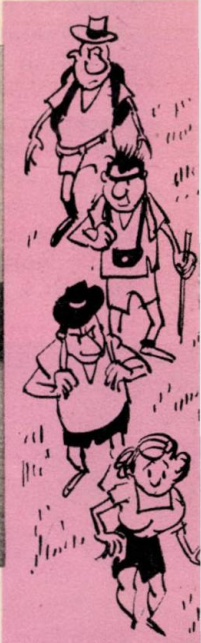
coși sumedenia de lacuri dintre care Bucura, Zănoaga și Galeșul sînt cele mai întinse din lanțul Carpaților. Alături de acestea, Tăurile Custurii ating cea mai mare altitudine din munții noștri și, împreună cu alte opt lacuri, trec limita de 2200 metri.

În această împărăție a tăurilor care alimentează permanent piraie și riuri ce brăzdează întregul masiv, turistul care colindă creasta Pelegii sau a Păușii, a Custurii sau a Judelui este atras, în primul

Lacul Căltun, masivul Făgăraș

Căldarea Podragului, masivul Făgăraș

rînd, de suprafața lucioasă de peste 10 hectare a lacului Bucura care reflectă de la 2000 metri cerul albastru și impresionantul ansamblu de vîrfuri care-l străjuiesc. Urcînd de la cabana Pietrele pînă la Curmătura Mare a Bucurei, privirile ne sînt atrase de o uriașă căldare glaciară dominată de unele dintre cele mai importante piscuri ale Retezatului. Dintre acestea, Peleaga și Slăveiul lasă să scape picioare abrupte pînă în apele lacului Bucura, în timp ce spre Gura Zlata drumul ne este deschis de Poarta Bucurei.

În interiorul acestei zone, aflăm o mare aglomerare de lacuri și tăulețe între care reținem lacul Bucurelul. Tăurile înșirate,

2000m. ALTITUDINE

Lia, Ana, Viorica, Florica, apoi Tăul Porții și Tăul Agățat.

Uriașul amfiteatru este format din Valea Bucurei, denumită în această porțiune Zănoaga Bucurei, situată înspre vest, și căldarea propriu-zisă spre răsărit. Tufe bogate de rododendroni acoperă versanții rotunjiți cândva de scurgerea ghețarului, ai umărului ce desparte cele două „compartimente”.

Lacul Bucura, înconjurat de un bolovăniș uriaș, e mărginit de lespezi întinse alternând cu porțiuni ierboase din care cincisprezece izvoare formează sursa de alimentare a acestei adevărate mări al-

lacului Lia fiind situate în centrul geografic al masivului au devenit în ultimii ani gazde permanente ale taberelor cu corturi, din care drumeții au un excelent punct de plecare pentru cercetarea custurilor și a vîrfurilor Retezatului.

Peisajul sălbatic și de o rară frumusețe face ca această zonă să reprezinte nu numai cel mai important punct de interes turistic din întregul masiv ci și una dintre atracțiile de seamă ale munților noștri.

Alexandru Floricioiu

Maestru al sportului

Lacul Bucura, masivul Retezat

pine. Un hățaș ce abia poate fi descifrat, leagă lacul Bucura de vârful Judele, trecînd pe lângă lacurile Ana, Viorica, Florica, Tăul Porții și Tăul Agățat.

Alături de Bucura, lacul Lia reprezintă cel mai interesant obiectiv turistic al acestei zone, prin forma sa triunghiulară, cu două laturi îmbrăcate de pîlcuri de jnepeni, prin bogata floră alpină din golurile dintre jnepenișul des și prin aspectul sălbatic al Pintenului Slăveiului de care e străjuit. Lacul Lia, a cărui întindere depășește 12 hectare, adună apele Bucurei și ale tăurilor din partea superioară a văii și le trimite apoi spre Valea Lăpușnicului.

Atît malurile lacului Bucura cît și ale

Lacul Avrig, masivul Făgăraș

CUM VA FI VREMEA

In afara metodelor de prevedere a vremii practicate de institutetele meteorologice, există numeroase reguli la îndemîna oricui, cu ajutorul cărora se poate prevedea timpul local. În acest scop ne folosim fie de instrumente meteorologice, fie de cunoaşterea unor fenomene naturale sau a unor manifestări particulare observate la animale sau plante.

Indicaţii date de nori

Dacă cerul a fost senin şi încep să apară dintr-o parte a orizontului nori albi subţiri în formă de fibre cu ramificaţii la un capăt, ca nişte ghiare, atunci putem anunţa că în cel mult trei zile, vremea se va strica devenind ploioasă.

Dacă aceşti nori subţiri şi înalţi (Cirrus uncinus) se deplasează repede pe cer, atunci vremea va deveni ploioasă chiar a doua zi.

Dacă cerul se acoperă rapid cu o pinză subţire de nori prin care se vede soarele sau luna, atunci ploaia va începe în mai puţin de 24 de ore.

Cînd cerul e acoperit şi sub pinza de nori cenuşii apar nori mici negricioşi, care se deplasează într-o direcţie contrară vîntului de la sol, putem spune că pînă la începerea ploii mai sînt citeva ceasuri sau minute.

Cînd sînt mai multe etaje de nori, unii mai sus care merg într-o direcţie, iar alţii mai jos care se deplasează în sens opus, vremea se strică repede şi ploaia începe în citeva ore.

Dacă norii vin dintr-o direcţie şi vîntul bate la sol din direcţie opusă, vremea se va strica repede.

Dacă dimineata, pe cer senin, apar nori alungaţi cu ridicătură pe ei ca nişte turnulete (Alto-cumulus castellatus), atunci în după-amiază aceiaşi zile se va produce o furtună cu ploaie sau grindină.

Furtunile sau vijeliile din după-amiezele zilelor de vară sînt anunţate şi de norii scămoşaţi, albi şi împrăştiaţi pe cer, precum şi de norii rotunjiţi şi grupaţi cărora poporul le spune „oiţe”.

Dacă oiţele sînt mici (Cirrocumulus) şi apar după-amiază sau înspre seară şi sînt şi coloraţi în nuanţe roz sau verde, urmează mai multe zile cu ploi mari.

Seara, cînd sînt pe cer tot felul de nori, la diferite înălţimi, putem fi siguri că vremea ploioasă se menţine.

Cînd cerul se înseninează seara, exceptînd partea de nord-vest a orizontului care rămîne neagră de nori, putem conchide că nici în ziua următoare nu va fi frumos.

Cînd cerul e noros sau plouă dar la marginea orizontului dinspre care vin norii, după-amiază apare o geană de cer albastru sau de lumină, e semn că vremea devine frumoasă.

Dacă seara, bancuri de ceaţă sau de nori, în loc să coboare în vale, urcă pe pante sau se prind de vîrfurile munţilor e sigur că în ziua următoare va ploua.

Dacă plouă mărunţ şi cerul se înseninează în cursul dimineţii, după-amiază vom avea furtuni trecătoare cu ploi repezi însoţite de descărcări electrice.

Dacă plouă, şi vîntul îşi schimbă direcţia bătînd dinspre nord şi nord-est, devenind mai tare, e o indicaţie că vremea se va ameliora rapid.

Nori albi în formă de gramezi sau baloturi, care apar între orele 9—11 şi se dezvoltă la amiază şi dispar seara (Cumulus) arată timp frumos.

Nori în formă de lespezi cu marginile luminoase care acoperă, în mod trecător, cerul în cursul dimineţii, anunţă, de asemenea, timp frumos.

Dacă dimineata se ridică din văi numeroşi nori, dar care nu înmuguresc (nu se dezvoltă în sus) ci se turtesc ori sînt rupţi şi destrămaţi de vîntul tare din înălţime, atunci în acea zi nu va ploua.

Dacă nori înalţi, subţiri şi albi (Cirrus) vin din direcţia nord-est, timpul rămîne frumos.

Indicaţii date de vînt

Dimineata, cînd aerul e rece şi cerul senin sau puţin noros, iar vîntul bate slab fără a avea o direcţie precisă, vremea rămîne frumoasă.

Dacă dimineata aerul e cald şi cerul senin, iar vîntul nu bate, vara — în cursul după-amiezii — vom avea furtună, iar iarna — spre seară — se va forma ceaţă.

Dacă vîntul bate la poalele muntelui dintr-o direcţie, iar pe creastă din direcţie opusă, vremea se va strica repede.

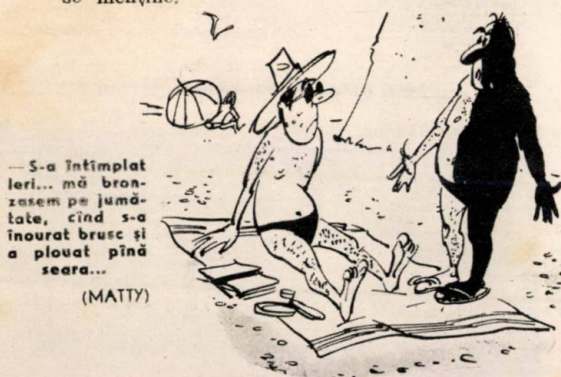
Dacă dimineata e cald şi senin, iar vîntul suflă tare dinspre sud, vremea va fi frumoasă mai multe zile la şes.

Dacă e rece şi plouă ori ninge şi bate vîntul tare dinspre sud, vremea ploioasă se menţine mai multe zile.

Dacă timpul e frumos dar vîntul dinspre nord-vest se înteteşte, suflînd violent pe coama munţilor, vremea se va strica în zilele următoare, devenind ploioasă vara şi viscolosă iarna.

Dacă timpul e rău şi vîntul nu-şi schimbă direcţia, vremea se menţine neschimbată.

Dacă timpul e frumos şi vîntul bate tare sau moderat de la nord, timp de mai multe zile, vre-

mea rămâne uscată și frumoasă și în zilele următoare.

Cînd norii merg într-o direcție și vîntul suflă în direcție opusă, vremea se strică.

Vîntul de nord aduce vara curenți calzi pe litoralul Mării Negre, pe cînd cel de sud curenți reci.

Indicații date de culoarea cerului și norilor

Cer albastru închis anunță timp frumos.

Cer piclos, alburiu și aer cald dimineată e semn de timp furtunos.

Cer galben-auriu la răsăritul soarelui indică timp uscat și frumos.

Cer vioriu sau nori colorați în violaceu la răsăritul soarelui anunță ploaie în aceeași zi.

Nori colorați pe margini în roșu, verde sau albastru înseamnă apropierea ploilor mari.

Cer senin de culoarea aramei la apusul soarelui înseamnă timp frumos.

Indicații date de soare

Soare apunînd în cer albastru înseamnă timp frumos.

Soare de culoarea violacee la răsărit înică ploaie.

Cer luminos (halo) în jurul soarelui arată apropierea ploilor.

Soare apunînd în nori indică timp ploios pentru a doua zi.

Soare apunînd ca o vîlvătaie de culoare vișnie indică ploaie în ziua următoare.

Indicații date de lună

Luna traversată de fișii de nori la orizont anunță timp ploios.

Luna cu halo sau coroană anunță timp ploios.

Luna strălucitoare anunță timp frumos.

Indicații date de alte fenomene fizice

Pe timp calm, stelele strălucitoare indică averse pentru a doua zi.

Formarea de rouă sau de brumă înseamnă timp frumos.

Propagarea sunetului la mari distanțe indică înrăutățirea vremii.

Mirosul puternic al canalelor, bălților, indică apropierea ploilor.

Lăsarea ceții pe văi, seara, arată timp frumos.

Prinderea ceței de crestele muntoase, noaptea, indică vreme de ploaie.

Cînd firele de telegraf cîntă, ne putem aștepta la vreme rea.

Indicații date de animale și plante

Vremea se strică atunci cînd:

corbii se rotesc în stol și croncănesc des;

vulturul coboară în picaj și se ascunde în stînci;

pescărușii vin din largul mării sau tipă pe mal;

cîinii ciobănești părăsesc turma și fug la stînă;

mistreții, cerbii și caprele coboară repede, înfundîndu-se în pădure;

păsările mici se ascund în tufișurile pădurii sau în crăpăturile stîncilor;

gîngăniile dispar, furnicile intră în mușuroaie;

albinele se întorc la urdiniș;

porumbeii se întorc la cuib;

păsările se scaldă în praf;

gîște și ratele se agită pe lac, cufundîndu-se mereu în apă și bălînd din aripi;

rîndunelele zboară aproape de sol;

broaștele ies pe malul apelor;

păianjenii încetează de a-și mai țese pînza;

peștii sar din apă;

păsările înotătoare își lustruiesc penajul;

muștele pișcă mai tare decît de obicei;

șopirile se ascund sub pietre;

porcii își fac culcuș;

mimoza își strînge frunzele;

trifoiul își îndreaptă tulpina.

Vremea se îndreaptă cînd:

vulturul planează în străfundul cerului;

pescărușii zboară în larg;

gîngăniile aleargă harnice în toate direcțiile;

albinele și viespele sînt numeroase dimineată;

greierii cîntă de zor;

păianjenii își țes pînza mare;

rîndunelele zboară sus;

lilieci zboară tirziu, după apusul soarelui;

întarile dansează în roțuri;

majoritatea plantelor își deschid florile.

PAȘI...

● Lungimea medie a pasului (0,80 cm) este, de obicei, egală cu jumătatea staturii omului, socotită pînă la înălțimea ochilor.

● Omul face, în mod normal, într-o oră atîția kilometri cîți pași (de 0,80 cm) face în trei secunde.

● Viteza mijlocie a omului în mers obișnuit este de 5 km/oră sau 1,4 m/sec.

● Distanțele nu se măsoară pretutindeni după... lungime. În Tibet, de pildă, ele se socotesc după timpul necesar pentru a bea una, două, trei sau mai multe cești de ceai!

● 1600 km despart orașul mexican Chihuahua de capitala Mexico-City. Recent, un grup de indieni din tribul Tarahumaras a parcurs această distanță pe jos și—ceea ce este remarcabil—numai în cinci zile. Această performanță uimitoare poate provoca invidia celor mai rușinați huriști. Acest marș deosebit a fost întreprins pentru a cînti memoria lui Cuahtemoc, ultimul împărat al Aztecilor, care a luptat cu arma în mînă împotriva conquistadorului spaniol Fernando Cortez.

● Cît de repede poate alerga omul? Amatorii de calcule au dat imediat răspunsul: 36 km pe oră. Pentru a ajunge la această cifră, grăitoare pentru posibilitățile omului, s-a luat în considerație cel mai rapid record athletic: 20 sec pe 200 m plat.

● Pentru a străbate un kilometru, melcul, cel mai înecet turist dintre viețuitoare, are nevoie de zece zile.

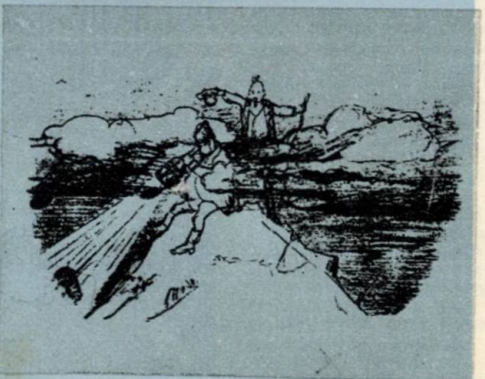
● Căldoriile pe uscat, în evul mediu se făceau cu o încetare de melc. Împăratul Friderich Barbarossa, vizitîndu-și provinciile din Germania, s-a deplasat în medie cu 17 km pe zi, iar cînd a trecut în Italia, unde goselele (rămase încă de la romani) erau mai bune, a mărit viteza la 20—30 km pe zi.

Pe una din terasele complexului turistic Barșu

SCHITELE TURISTICE ALE LUI N. GRIGORESCU

A colindat poiene și lunci. A bătut drumuri de țară și a poposit în sate. Priveliști frumoase l-au atras spre dealurile Muscelului, pe Valea Prahovei și în codrii Neamțului. A făcut cale lungă pînă la Paris și, mai departe, pe coasta Breteniei. A cunoscut cerul albastru al Italiei.

Îndrăgostit de natură, de aer liber, marele nostru pictor Nicolae Grigorescu a drumețit, la sfîrșitul veacului trecut, cît un autentic turist din zilele noastre. A umblat mult și a privit cu nesaț în jur. Retina a înregistrat, inima — sensibilă — a vibrat profund, iar mîna — iscusită — a trecut acest fior pe pînzele care i-au adus nemurierea. Frumusețile naturii apar în cele mai multe din lucrările sale („Peștera Dîmbovicioarei“, „În pădure“, Apus de soare“ și multe altele).

Că marele meșter al penelului, a fost un iubitor al drumeției reiese și din alte lucrări ale sale, destul de puțin cunoscute. Este vorba despre o serie de desene prin care Grigorescu face o relatare în imagini a unei excursii făcută împreună cu scriitorul Barbu Ștefănescu-Delavrancea și botanistul Grecescu.

Desenele, adevărate șarje prietenești în care apar nu numai cei doi tovarăși dar chiar și autorul, vădesc voia bună care a domnit în această excursie și verva scăpărătoare a „meșterului Nicu“.

Ce locuri au văzut cei trei prieteni? În ce an? Rămîne pe seama cercetătorilor operei marelui artist să stabilească aceasta. Consemnăm doar că Nicolae Grigorescu a fost cu adevărat ceea ce numim astăzi un turist. Iar ca mărturie — mai concretă — reproducem aici cîteva din desenele pe care le-a schițat în timpul excursiei amintite.

S.B.

ALIMENTAȚIA

Efortul pe care-l reclamă o excursie are drept consecință o consumare mai rapidă și mai intensă a rezervelor organismului. Această pierdere trebuie înlocuită printr-o alimentare corespunzătoare.

Experiența turiștilor încercați confirmată de cercetările fiziologilor, ne învață că nu este bine să supraîncercăm stomacul în cursul unei excursii. Ne vom hrăni deci rațional, cu alimente ușor digerabile care, pe lângă un volum redus, au o valoare calorică mai mare. Vom consuma pe cât posibil alimente proaspete. Cele mai utilizate alimente pentru excursii îndelungate sînt:

— hidrocarburile sub formă de zahăr — cel mai recomandat dintre alimente, care nu numai că este rapid asimilat de organism dar poate fi consumat și din mers —, miere, marmeladă, dulceață, rahat, ciocolată, biscuiți, prăjituri, pine, bomboane, preferabil acrișoare, orez — deoarece ocupă un volum mic, fierbe repede și e foarte hrănitor — grăsimile sub formă de unt, slănină, costișă. Acestea din urmă trebuie să formeze baza alimentației, mai ales în excursiile de iarnă la altitudini mari, cu temperaturi scăzute.

— proteinele sau albuminele carne fiptă sau afumată, cîrnați, conserve de carne, ouă, brînză topită sau cașcaval sînt mai puțin recomandabile în cursul zilei, deoarece se digeră mai greu, și ca atare se transformă mai lent în energie calorică, supunînd în același timp organele digestive la o muncă mai intensă.

E foarte important să se consume în cursul excursiei fructe sau zarzavaturi crude, bogate în vitamine, care sînt substanțe absolut necesare unei funcționări normale a organismului. Vitaminele trebuie să completeze hidrocarburile, proteinele, grăsimile și sărurile alimentare din regimul alimentar pe care fiecare turist, are sarcina să și-l alcătuiască cu multă grijă. La compunerea meniului unei excursii trebuie să ținem seama și de volumul și de greutatea alimentelor, căci, de obicei, rom fi siliți să ni le transportăm singuri. Și din acest punct

de vedere grăsimile și hidrocarburile sînt cele mai avantajoase.

Pentru păstrarea alimentelor, se recomandă utilizarea cutiilor de aluminiu ce se găsesc în comerț.

Turistul trebuie să-și stăpînească într-o oarecare măsură altitudinea și seleta, alimentîndu-se cu cum-pălare. Obiceiul pe care îl au unii de a se opri la fiecare oră sau chiar jumătate de oră pentru a minca sau a bea apă este cu totul nepotrivit.

Micul dejun se ia dimineața cu cel puțin o oră înainte de plecare, masa de prînz numai după o oră de odihnă, iar cîna — care nu trebuie să fie prea abundentă căci poate provoca insomnie — cu cel puțin două ore înainte de culcare.

În ce privește băuturile alcoolice vin, bere, rachiu, ele sînt cu totul contraindicate în timpul mersului, fiindcă, după o scurtă perioadă de excitație, produc moleșirea organismului. Seara, în mod cu totul excepțional, se poate bea un pahar de vin sau de bere, ori un păhărel de bălăușă mai tare. Dacă a doua zi urmează să ne continuăm drumul în munte, este preferabil să ne abținem.

Iarna, alcoolul ne face, la început, să simțim mai puțin frigul dar în realitate ne provoacă o pierdere mare de căldură care poate avea cele mai neplăcute urmări, ducînd uneori pînă la îngheț.

Ceaiul, cafeaua și cacaoa, consumate în cantități moderate sînt stimulente admise dar nu, indispensabile.

TURISTULUI

Conținutul câtorva alimente în proteine, grăsimi, hidrocarburi, și valoarea lor calorică.

Denumirea alimentelor	Conține la 100 g			Nr. de calorii la 100 g al.
	proteine	grăsimi	hidrocarburi	
Carne și derivate				
Șuncă,	20,6	17,8	—	250
Ciornați afumați,	14,9	13,3	—	185
Carne de găină,	18,9	4,8	1,1	127
Conserve de carne,	31,3	7,0	—	183
Slanină de porc,	10,5	64,9	—	647
Produse lactate, ouă, grăsimi				
Unt,	1,0	83,9	0,6	785
Margarină,	0,5	82,4	0,5	770
Lapte de vacă,	3,1	3,5	5,0	65
Brinză de oi,	25,4	28,0	3,4	380
Brinză de vaci,	14,1	0,6	1,2	68
Ouă (unul),	4	5,4	0,2	70
Produse făinoase și zaharoase				
Macaroane, tăietei,	9,7	0,5	70,3	343
Biscuiți din făină de grâu,	7,4	2,2	72,0	345
Piine de grâu,	5,8	0,5	56,1	258
Miere,	1,0	—	75,9	315
Zahăr,	—	—	94,8	390
Ciocolată în batoane,	4,4	18,9	57,0	427
Fructe				
Caise proaspete,	0,8	—	9,9	44
Pepene verde,	0,5	5,05	3,7	18
Struguri proaspeți,	0,7	—	13,7	59
Vișine,	0,8	0,4	9,2	44
Pere proaspete,	0,24	—	8,2	35
Pepene galben,	0,6	0,1	5,7	27
Fragi,	0,4	0,4	5,1	26
Prune,	0,5	—	9,1	40
Mere proaspete,	0,3	—	10,9	45
Nuci,	11,6	54,4	7,3	585
Alune,	11,7	49,7	11,7	560
Legume				
Cartofi,	1,4	0,2	18,6	85
Ceapă,	1,1	0,1	8,9	42
Morcovi,	0,7	0,3	7,4	36
Castraveți verzi,	0,7	0,1	1,8	11
Roșii,	0,6	0,1	3,3	17
Ridichi,	1,1	0,1	6,9	34
Ciuperci proaspete,	4,3	0,3	4,6	40

POVESTE CU O VEVERIȚĂ

Iată, o veveriță jucăușă sare din pom în pom. Aci îi vezi coada stufoasă, aci dispăre. Când crezi c-a dispărut, iată-o dincolo. Hai după ea! Și astfel te abați de la poteca marcată, ajungi pe drumuri mai puțin umblate. Veverița nu se mai vede. Dar ce se observă pe bradul acela? Te apropii. Vezi un carton mare cu un „M” desenat pe el. De cartonul mare sînt prinse altele mai mici, numerotate. La ce folosesc oare aceste cartoane și cartonase? Ce enigmă ascund?

„Enigmă”? Nicidecum! Aci a fost un „post mut” de control al unui concurs de orientare turistică care este de fapt o nouă formă de practicare a turismului, o întrecere în scopul rezolvării corecte și rapide a unor probleme legate de drumetie (atingerea unor puncte date pe un traseu dinaintea stabilit sau la liberă alegere, învingerea dificultăților și obstacolelor de teren etc.), cu ajutorul cunoștințelor teoretice și practice.

Astfel de concursuri au început acum 13 ani.

... Arad, 1947. O serie de îndrăgostiți de turism din orașul de pe Mureș organizează în munții Zarandului primul concurs de orientare din țara noastră. Era ceva cu totul nou și de aceea concurenții s-au prezentat la start mai mult ca să învețe. Apoi cu timpul, după ce s-au organizat școli de orientare turistică și în alte locuri, concursurile au devenit tot mai numeroase și mai dificile. Pe lângă posturile de control, cu oficiali, și cele „mute”, în care participanții își luau singuri cartorul cu numărul echipei lor, au mai apărut probe de orientare în timp de noapte, probe de îndeminare ca executarea unui rapel, trecerea, cu ajutorul unei frînghii, peste un vad.

Datorită marii dezvoltări luate de aceste concursuri, în 1950 a fost organizat primul concurs pe țară. La început, întrecerile au fost mixte, dar, din 1956 au fost organizate separat pentru echipele feminine și masculine. Orașul Stalin, București, Cluj, Arad, Sibiu, Timișoara, Iași, Tg. Mureș, Ploiești sînt doar cîteva centre cu intensă activitate turistică în care concursurile de orientare se bucură actualmente de mare popularitate, dar asemenea întreceri, deși mai recent introduse în orașe ca Brăila, Craiova, Constanța, Pitești, Galați, sînt și acolo mult prețuite.

TURIȘTI CELEBRI

Lev Nicolaevici Tolstoi era un pasionat turist. În anul 1866, când avea 60 de ani, Tolstoi a întreprins o excursie de 200 km între Tula și Moscova. El a mers mult pe jos, iar atunci când obosea, alterna marșul cu mersul pe bicicletă.

Marele poet armean Hacıatur Abovian a fost primul, cu 130 de ani în urmă, care a trasat drumul spre virful muntelui Ararat.

Genialii savanți Pierre și Marie Curie, descoperitorii radiului, făceau deseori îndelungate excursii pe bicicletă, vizitând locurile pitorești de pe coasta franceză a Oceanului Atlantic.

Cunoscutul dramaturg italian Goldoni a fost un mare adept al turismului. „Cel care nu iese niciodată din țara lui — spunea el — este un om plin de prejudecăți”.

Renumitul muzician Pablo Casals a fost un fervent turist. Pe timpul când trăia în Spania, patria pe care a părăsit-o în semn de desolidarizare de regimul fascist al lui Franco, Pablo Casals făcea săptămânal lungi excursii călare.

Scriitorul rus Korolenko a vizitat în repetate rânduri țara noastră. Între 1893 și 1915, el a fost de mai multe ori la București, Ploiești, Tulcea, Galați, Sulina și în alte localități. Printre manuscrisele rămase de la Korolenko se află câteva cu titlurile: „Dunărea și România”, „Dobrogea”, „Povestiri rominești” etc.

Poetul clasic francez Pierre de Ronsard (1524 — 1585) a descris într-una din operele sale călătoria pe care bunicul său, boierul român Banul Mădăcine, a întreprins-o în Europa.

Alexandru Macedonski a fost un mare prieten al cicloturismului. În anul 1894, când vehiculul cu două roate reprezenta un obiect neobișnuit, stîrnind uimire, Macedonski, în compania unui alt poet și „velocipedist”, Constantin Cantili, a întreprins o excursie pe distanța București-Brașov-București. Călătoria a durat trei zile.

— Iarna cînd cobor cu schiurile
totdeauna trec pe aici...

(MATTY)

CIND TREC VISLIND...

*Cînd trec vislind și strecurat prin delta
Prin trestii mari ce zarea o străpung
Ca unui zeu mi se închină lung
Danubiana bogăție sveltă.*

*De mii de ani foșnind mi se închină
Înaltul stuț adăpostind bîtlani;
Și-abia acuma, după mii de ani,
Îi înțelegem înclinarea lînd*

*Vrea să ne fie prieten bun și frate
Răboj să-l facem pentru gînd curat,
Pe cîmpul lui de alb imaculat
Să-i dăm în seamă gîndurile toate!*

*Ni se închină trestia zglobie
Și pe înclinarea ei, ca într-un vis
Văd fluturarea filei de hîrtie
Ce-așteaptă primul vers să fie scris.*

Rusalin Mureșanu

ALPINISTELE CHINEZE

Opt alpiniste din R.P. Chineză — cercetătoarea geologă Ciun Iun-in, muncitoarele Seiral și Fundob de la o fermă de stat din Tibet, fiziciană Van I-Cin, studentele în geologie Van Kuei-hua și Ciun Cen, studentele tibetane Simed și Rabjor — au reușit să doboare recordul mondial feminin de alpinism stabilit în 1955, de alpinista franceză Claude Kogan, cu prilejul unei expediții pe Himalaia.

Curajoasele sportive chineze au atins pîsul de 7546 m al muntelui Muztagh Ara din Pamir supranumit și „Părintele munților de gheață”. În decursul anilor, mulți au fost cei care au încercat să atingă această înălțime. În 1894, de pildă, exploratorul suedez Sven Hedin a făcut patru tentative în acest sens, dar a eșuat. În 1956 însă, un grup de alpiști sovietici și chinezi au izbutit să cucerească această mare înălțime. Apoi cele opt temerare alpiniste chineze, majoritatea în vîrstă de 21—22 ani, au reușit să ducă pînă sus, pe semetul virf, drapelul R.P. Chineze, împlinindu-l în cel mai înalt virf de gheață.

RESTAURANTUL PĂDUREA BĂNEASA

*În fiecare sezon cu un
farmec aparte!*

Deschis vara și iarna
de la orele 9 la 24

- Vizitați crama
- Muzică, dans
- Deservit permanent de autobuze

TURISMUL - TEMĂ FILATELICĂ

Vederi pitorești de pe coasta Crimei sau din văile Alpilor, o pînă celebră de Leonardo da Vinci sau de Rembrandt, monumente celebre ca sfînxul din Gizeh sau Turnul Spaski din Moscova, monumentele ale naturii din Munții Carpați sau îndepărtatele insule Galapagos, sînt imagini care-ți rămîn în amintire și care-ți smulg admirația chiar de le privești numai reproduse pe mărcile poștale. Aceste opere de artă în miniatură ne ajută astfel să cunoaștem întreaga lume, să călătorim cu închipuirea pe cele mai frumoase meleaguri ale globului terestru.

Emise, fie cu scopul de a populariza podoabe ale naturii sau monumente create de mîna omului, fie în mod special pentru propagandă turistică, mărcile turistice constituie una din cele mai frumoase și instructive teme de colecție filatelice. „Turismul ca temă filatelice” este un subiect atractiv, iar, în ansamblul ei, o astfel de colecție poate fi conside-

rată un original prospect cu ajutorul căruia poți întreprinde pe aripile gândurilor o călătorie de mari proporții.

Mărcile poștale, care prin imaginile lor se pot încadra într-o colecție turistică, au fost emise încă din cel de al șaptelea deceniu al veacului trecut. Totuși, cele pentru propagandă turistică propriu-zisă au fost puse în circulație pentru prima dată în lume de-abia în 1933, de către poșta sovietică. Este vorba de o serie de valori care redau în desenele lor imagini pitorești din Gruzia și Crimeia (Ialta, Cuibul Rîndunicii, Crepuscul în Crimeia etc.).

Un spațiu larg revine mărcilor japoneze, adevărate tablouri miniaturale, lucrate cu gingașia artei populare tradiționale.

Atrăgătoare sînt și mărcile emise de Noua Zeelandă, care redau cîteva peisaje, printre care muntele Corle, lacurile Taupo și Wakatipu, terasele albe din Rotomabana.

Regiunile turistice din

Alpii Elveției sînt de asemenea popularizate în imaginile mărcilor poștale în care se redau lacurile Lugano și St. Moritz, ghearii de la St. Gothard și Rhone, vederi din Bale, Neuchatel etc. Frumusețile și monumentele naturii din munții Tatra constituie subiectele multor mărci cehoslovace.

Tot unei colecții cu subiect turistic aparțin și mărcile care înfațisează stațiuni climatice și balneare, ca, de pildă, cele emise de R.P. România (1954 — case de odihnă), de R. Cehoslovacă (1956 — stațiuni balneare), R.P. Bulgaria (1958 — stațiuni turistice), Franța (1947, 1955, 1957), U.R.S.S. (1947 — case de odihnă).

Monumentele istorice constituie de asemenea puncte de atracție pentru turiști. Ele ne sînt prezentate de aproape toate țările. Printre cele mai interesante pot fi amintite seriile emise de Egipt (1867 precum și în anii următori — piramida Gizeh, templul Karnah,

barajul Assuan), U.R.S.S. (1946 — Kremlin, muzeul Lenin, Turnul Spaski etc.), Franța (1957 — St. Renny les Antignes, Rouen etc.), Lichtenstein (1930 — castelul Vaduz etc.), R.P. România (1955 — Muzeul Bucureștiului, India (1949 — templele Bodhi Gaya, Bhuvanavarasvara etc.).

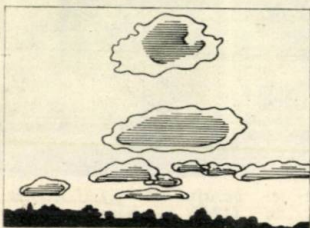
După seria de propagandă turistică emisă de U.R.S.S. în 1933 au apărut multe alte mărci, puse în circulație în același scop, în numeroase țări ca Franța (seria turistică din 1954, 1955 și 1957), Italia (seria turistică 1953), Turcia (propagandă turistică 1955, 1956, 1957), Ecuador (serii turistice 1955, 1956, 1957), Haiti (1956) etc., care reproduc imagini pitorești de pe Valea Seniei, Capri, Bergam, insulele Galapagos și alte localități și regiuni de interes turistic.

O noutate în această atrăgătoare tematică este seria de patru mărci emisă de poșta U.R.S.S. și intitulată „Turism sovietic”.

R. Bănică

NORII

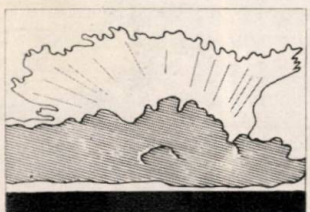
NORII CUMULUS HUMILIS — Nori de timp frumos

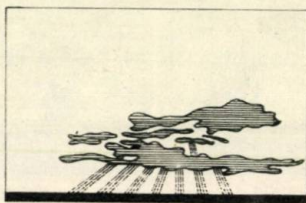
NORII CUMULUS CONGESTIS — nori ce pregătesc furtuna și averse de ploaie

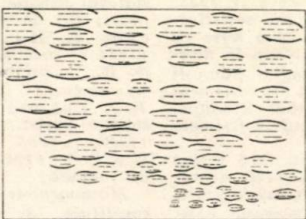
NORII CUMULUS agitați de furtună

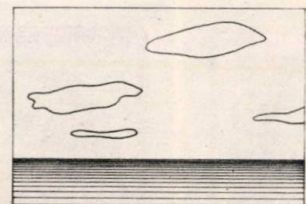
NORII CUMULONIMBUS INCUS (cu vârful în formă de nicovală) — Furtuna și ploaia este în apropiere. Ploaia poate începe cu grindină

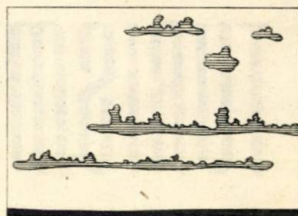
NORII STRATOCUMULUS VESPERALIS — Nori de seară care colorează cerul la apus în culoarea galben-portocaliu. Dacă soarele apune mascat de acești nori, a doua zi va ploua.

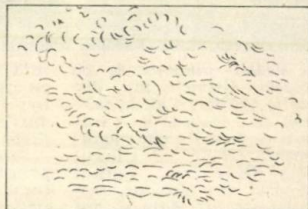
NORII STRATOCUMULUS TRANSLUCIDUS — Dacă trec dimineața, anunță timp frumos în restul zilei

NORII ALTOCUMULUS LENTICULARIS DE CULOARE ALBĂ ȘI FĂRĂ UMBRE (la 3—4 km înălțime). — Anunță apropierea unui front de ploi rezezi și reci

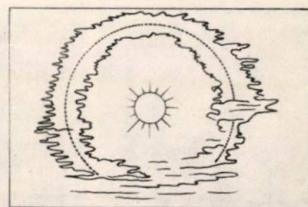
NORII ALTOCUMULUS CASTELATUS — formați dimineața anunță furtună și ploaie în cursul după amiezii

NORII CIRRUS PILOSUS — anunță timp frumos și călduros

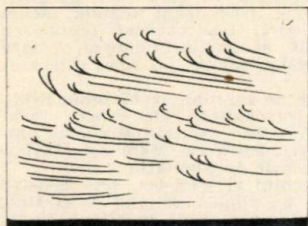
NORII CIRRUS NOTHUS — anunță că undeva în urma lor se găsesc nori de furtună și de ploaie

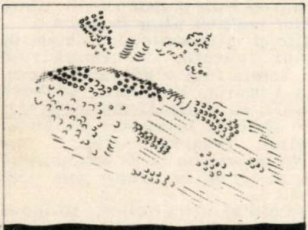
VOAL ALBURIU DE NORI CIRROSTRATUS (acoperind întreg cerul și formind în jurul soarelui (s) un cerc luminos numit halo) — Vremea devine ploioasă în mai puțin de 24 ore.

NORII ALTOCUMULUS VIRGA (V) CU PLOAIE CE NU AJUNGE LA SUPRAFAȚA SOLULUI — (cerul e haotic împestrițat cu tot felul de nori la diferite etaje) — Vremea rămâne instabilă favorabilă ploilor

NORII CIRRUS CINCI-NUS — anunță stricarea vremii în 24-72 ore. Vin ploi moderate și cer acoperit

NORII CIRROCUMULUS — anunță înrăutățirea rapidă a vremii

— Dacă nu găsim cabana facem cortul aici...
(D. Petrică)

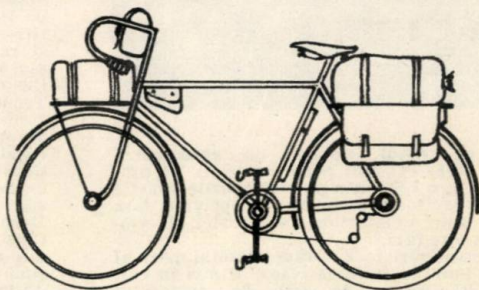

CICLOTURISMUL

Cicloturismul, practicat pe scară largă în U.R.S.S., în Republica Cehoslovacă și în R.P. Polonă, a început să intre și în obișnuința iubitorilor de turism din țara noastră. În ultimii ani s-au înregistrat tot mai dese ture cicloturistice, iar în vara anu-

util; se va prevedea un timp de rezervă pentru repararea eventualelor pane de bicicletă.

Este bine ca participanții la excursie să constituie un colectiv omogen ca posibilități fizice și cunoștințe de mers pe bicicletă, pentru a se evita rămănerile în

Schemă pentru așezarea echipamentului turistic pe bicicletă

lui trecut o acțiune întreprinsă sub egida Consiliului orașenesc București al U.C.F.S. a asigurat o activitate regulată de excursii cicloturistice duminicale în jurul capitalei.

Cicloturismul se poate practica individual sau în colectiv. Excursiile în colectiv prezintă avantajul într-ajutorării și pe acel al prezenței unui cicloturist mai experimentat, care să îndeplinească funcția de ghid și organizator.

Cei care organizează o excursie cicloturistică trebuie să întocmească un plan care să cuprindă: stabilirea traseului, calcularea timpului necesar parcurgerii sale, ora plecării, locul de adunare, organizarea colectivului de participanți etc. La stabilirea itinerariului este bine să se aibă în vedere un punct final bine determinat (vizitarea unui obiectiv de interes istoric, geografic, folcloristic, economic), care să strângă interesul participanților. La calcularea timpului se va ține seama de media orară a deplasării pe bicicletă, care este de 15—20 km pe oră pe șosea asfaltată și de 7—10 km pe oră pe drum de țară.

În funcție de timpul afectat deplasării și de cel al programului, se va fixa și ora de plecare. Este recomandabil ca în timpul verii plecarea să se dea dimineața devreme, astfel încât deplasarea să se facă pe răcoare. Înapoierea, din aceleași motive, se va face spre seară. E preferabil totuși să se calculeze astfel ora plecării încât pe turiști să nu-i surprindă la drum întinericul. Astfel se vor evita accidentele. Un sfat

urmă. Cicloturiștii vor fi atenți la respectarea regulilor de circulație, deplasându-se în șir indian, pe dreapta șoselei, și menținând o distanță constantă în adâncimea coloanei.

Echipamentul va fi cât mai ușor și cât mai comod. Pentru eventualitatea unei schimbări de temperatură sau a ploii, este bine să luăm cu noi un pulover și un impermeabil, care vor putea fi transportate în rucsac. Se recomandă purtarea unei șepci din pânză albă cu vizieră și a ochelarilor de soare.

Alimentația se va baza pe glucide. Unele alimente cum sînt sandvișurile, biscuiții, zahărul, fructele (lămâi, mere) se vor putea consuma pe drum, din mers. Se va mânca câte puțin, evitându-se ca după masa de prînz să se plece cu stomacul încălzit. Unul din membrii excursiei — dinainte stabilit — trebuie să aibă o trusă medicală, cu fești sterile, alcool, antinevralgice, picături Davilla etc.

Cicloturiștii vor avea cu ei sculele necesare pentru a repara eventualele defecțiuni ale bicicletelor. În ceea ce privește paneele de cauciuc, este recomandabil ca fiecare participant să aibă cite o cameră nouă, dar nu trebuie neglijate nici soluția de lipit și peticele.

Bine organizate, excursiile cicloturistice oferă o deosebită plăcere participanților, constituind totodată un excelent prilej de cunoaștere a frumuseților patriei și un minunat mijloc de câltire a organismului.

D. Constantin

CĂLĂTORI STRĂINI PE MELEAGURILE NOASTRE

Excursii cu trenul, excursii cu autocarul... Excursii în țară, excursii peste-hotare... Vă propunem acum și o călătorie pe meleagurile noastre în... trecut, călătorie în care să privim țara noastră cu ochii călătorilor veniți aici, la vremea lor, din alte țări.

Primele însemnări le datorăm marelui poet al antichității Publius Ovidius Naso, trimis în exil la Tomis (Constanța de azi) de împăratul Octavian. Aflat aici împotriva vrierii sale, departe de luxul Romei, sosit în plină iarnă, într-un climat nebănuit de aspru pentru un mediteranean, Ovidiu descrie, în prima perioadă, în culori sumbre litoralul Mării Negre. „Vai ce aproape-s de mine marginile lumii! — se lamentează el, „un loc încrâmentat de ger, unde pământul e sterp, trist, fără roade, fără copaci”. Și, totuși, cu trecerea anilor, Ovidiu începe să cunoască și să pretulască oamenii din jurul său și mărturisește că aceștia s-au străduit să-i îndulcească exilul, încât în cele din urmă afirmă: „Și Tomisul îmi este drag mie; aici sînt oase de cînd gonit din țara-mi scumpă eu am fost”.

Trec apoi secole în șir fără a găsi vreo însemnare. Știm, însă, că spre sfîrșitul veacului al XIV-lea călătorește prin aceste locuri Peter Sparnau și Ulrich von Tennstadt; la 1419, ieromonahul rus Zosima coboară prin Moldova, în pele-rișaj, la Atos, Ierusalim și alte așezări.

Începînd cu secolul al XVI-lea scrierile străinilor despre țara noastră încep a se înmulți. Matei de Murano, medic venețian, chemat la curtea lui Ștefan cel Mare, în 1502, scrie că Moldova este „mînoasă și foarte plăcută și bine așezată, bogată în animale și în toate roadele”.

Diplomatul sas Reicherstorfer întocmeste un mic tratat geografic „Coveneraphia Moldaviae”, iar francezul Fourquevaux trecînd prin Moldova, tot în acest secol, este impresionat de agilitatea femeilor („femeile erau atît de sprintene ca dînfuitoarele din Spania, care saltă așa de ușor încît o foaie de trîndafir pusă în papucul lor nu se ofilește”).

Primele vești despre București ni le dă un alt francez Pierre Lescaplier, un autentic turist, care călătorește pentru propria sa instruire și plăcere, fără misiuni diplomatice sau comerciale. În iunie 1574 el poposește la București, care nu are „nici o casă cumscale” și apoi pornește spre Ardeal trecînd pe la Bran, pe la Sibiu, cu „casele zgrăvite pe dinafară”, pe la Deva Iulia (Alba Iulia), „burg mare, negustoresc și populat ca un oraș”. Tot în acel veac, călătorul rus Ivasco Peresvetov, în anul 1549, a stat cinci luni la curtea lui Petru Rareș.

Multe date despre Moldova ne oferă abatele italian Giovanni Botero, care și-a petrecut viața colindînd Europa („Moldova e o țară de șes, roditoare, dar rău finută”), diplomatul francez Charles de Joppecourt („cîmpurile Moldovei sînt foarte îmbelșugate, udate de izvoare frumoase și de rîuri care le fac roditoare”).

În 1630, Bucureștiul primește vizita unui suedez, Paul Strassburg. Acesta notează că orașul este „foarte mare și înfrîns”, iar „străzile și piețele erau pline de mărțuri scumpe”. 23 de ani mai tîrziu ajunge la București un călător din Orient, diaconul Paul de Alep, care avea să viziteze, pe îndelete, și Muntenia și Moldova. În memoriile lui, scrise în arabă, traduse apoi în engleză și rusă, sînt amintite aproape toate localitățile mai importante din acea vreme (Buzău, Tirgoviste, Curtea de Arges, Tîrgul Jiu, Caracal, Focșani, Tecuci, Birlad, Vaslui, Iași, Galați ș.a.).

Să trecem peste pragul veacului al XVIII-lea! În aprilie 1702, vom întîlni la București pe arheologul englez Edmond Chishull. Cunoșcîndu-l pe Constantin Brîncoveanu, îl prezintă ca „un factor de bună rînduială și disciplină în țară, un revalor al arhitecturii și spiritului al învîlmîntului”. Despre casa domnească în care este găzduit, Chishull scrie că este „frumoasă și elegantă, făcută din piatră și acoperită, după obiceiul locului, cu șindriță”. În sfîrșit, el mai menționează că țara dă biruri mari turcilor, iar țărani „sînt mai mult în boarde”.

Iașul are cîntea de a primi, la 17 iunie 1711, una din marile personalități ale epocii, țarul Petru cel Mare. Vizitînd capitala Moldovei împreună cu soția sa, Petru cel Mare este întîmpinat cu multă bucurie de populație.

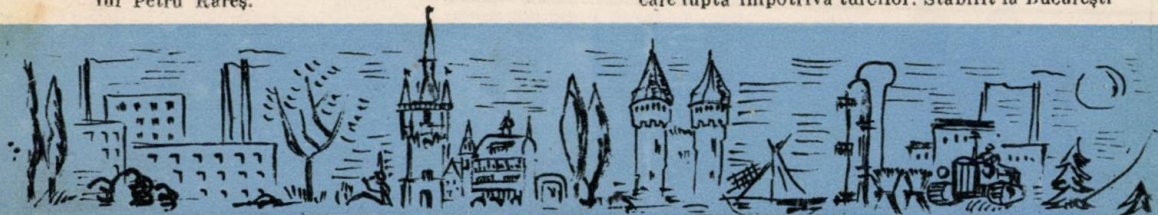
Începînd din secolul al XIX-lea, țara noastră este cunoscută de un număr crescînd de străini. Nu ne vom opri, așadar, decît la cîteva figuri proeminente.

Cu ocazia războiului ruso-turc, încheiat cu victoria armatelor ruse (pacea de la București, 1812), stă cîțva timp, în ospitala Țării Romînești, generalul M. Kutuzov. Într-o scrisoare din 10 aprilie 1810, el comunică fîclor lui și impresii despre acest oraș („Am foarte multe treburi, dar vreau să vă spun ce este Bucureștiul; este un oraș atît de mare încît întrece toate orașele rusești, afară de capitală. Peste tot mulțimi pline de viață...”).

Foarte amănunțite și interesante sînt notele de drum ale prințului florentin de origine rusă Anatol Demidov. Acesta face o adevărată expediție științifică în Ungaria, Muntenia, Moldova și sudul Rusiei (1837). El vizitează multe așezări romînești și lasă o serie de însemnări prețioase. Părăsind Bucureștiul, Demidov scrie: „... am aruncat o privire de rămas bun și de recunoștință acestui oraș, demn să fie situat printre cele mai interesante capitale”.

La jumătatea secolului al XIX-lea, Moldova este vizitată de un diplomat și scriitor rus, de origine germană, Wilhelm de Kotzebue. Peisajul carpatin face o puternică impresie asupra sa. „Majestuoase sînt în Carpați pădurile cele nesfîrșite de brazieri” — scrie el. „Pe unde s-au putut scoate lemne, a lucrat toponul pe ici pe colo, dar în rîpe, unde numai piciorul vîndătorului își caută drumul, se află o pădure seculară ce abia se mai poate găsi altundeva în Europa, locuită de urși, lupi, mistreți, cerbi și căprioare...”.

Tot pe la jumătatea acestui secol vine pe meleagurile noastre titanul literaturii universale, Lev Nicolaevici Tolstoi. Ne aflăm în epoca războiului din Crimeea, Tolstoi, ofiter în armata rusă, este transferat în Muntenia cu o parte din armata care luptă împotriva turcilor. Stabilit la București

— din martie pînă în iulie 1854 — Tolstoi vizitează între timp Iași, Oltenița și ia parte la asediul Silistrei. La 11 iulie 1854, Tolstoi scrie: „După convorbirea cu medicul meu am renunțat la părerea stupidă și nedreaptă pe care o aveam față de valahi... Soarta tristă a acestui popor îți trezește simpatie“. La București, Tolstoi are răgaz să redacteze (pentru a treia oară) volumul „Adolescența“ și să lucreze la „Romanul unui moșier rus“ și la „Memoriile unui artilerist“ (pe care le termină la București, cu zece zile înainte de a pleca spre patrie). În diferite ocazii, Tolstoi scrie cu simpatie despre poporul român, laudă locurile și orașele cunoscute aici. Poporul din această țară — spunea el — seamănă cu cel rus, cu oamenii buni din Rusia“; fratelui său Dimitri, îi scria: „Fînutul acesta este mult mai interesant decît bănuiam“. În 1905, Tolstoi mărturisise unui prieten: „Bucureștiul și Iașul mi-au lăsat o amintire plină de poezie“.

Un alt mare scriitor, povestitorul danez Cristian Andersen, înapoiindu-se dintr-o călătorie făcută — în 1841 — în Orient, trece pe la Constanța, străbate Dobrogea și de la Cerna-Vodă își continuă drumul spre țară pe Dunăre. Iată ce scrie Andersen despre Constanța: „Case sărăcuțe, jumătate dărăpănate, formau strada principală, care este destul de lată; ici-colo, zăceau coloane de marmură și de piatră cenușie care, după înfățișare aparțineau unei epoci mai vechi... Minaretul micilor geamii, căzute în ruine, era refăcut din scinduri vâruite. Fiește, nu a lipsit cafeneaua, însă aspectul ei, ca și cel al clienților era foarte sărăcăcios... Imediat lângă oraș erau rămășițele destul de mari ale Valului lui Traian, care s-ar fi întins de la Marea Neagră pînă la Dunăre. Cît putem vedea în jurul nostru, observăm numai marea sau o stepă imensă; nici o casă, nici un fum...“

Cît de mult s-a schimbat litoralul din zilele noastre față de cel văzut de Andersen! Cît de mari sînt prefacerile care s-au înfăptuit în anii puterii populare! Litoralul are un aspect modern și, de la un capăt la altul al verii, el cunoaște însuflețirea, voia bună a oamenilor muncii și a numeroșilor oaspeți de peste hotare.

Schimbări la fel de mari pot fi înfăptuite aproape în fiecare colț al patriei noastre. Ele sînt cunoscute și admirate de oaspeții veniți din alte țări.

„Poporul român este în plină dezvoltare și cizează cu migală, cu pasiune, fără întrerupere nestemata fericirii sale“, spunea poetul sovietic Gh. Leonidze cu prilejul unei vizite la București. „Poporul român merge înainte pe drumul marelui care îi va asigura bunăstarea...“ scrie publicistul brazilian Jocelyn Santos.

Avocatul englez John Platts-Mills afirmă că ceea ce a realizat țara noastră „într-un timp atît de scurt, este de domeniul miracolului“. Și adaugă: „Cred că există la dvs. ceva care însușește oamenilor dorința de a munci mai mult și dragostea de muncă“. Există, într-adevăr! Este partidul clasei muncitoare. El a descătușat forța creatoare a poporului. El galvanizează energiile și ne este înțeleaptă călăuză spre fericire.

România, țară bogată în frumuseți naturale, țară în plină dezvoltare, atrage, an de an, tot mai mulți vizitatori. Oameni de știință, muncitori, scriitori, medici, artiști, din toate zările lumii fac cunoștință cu realitățile românești, ne cunosc țara și poporul. Și dacă unii își comunică

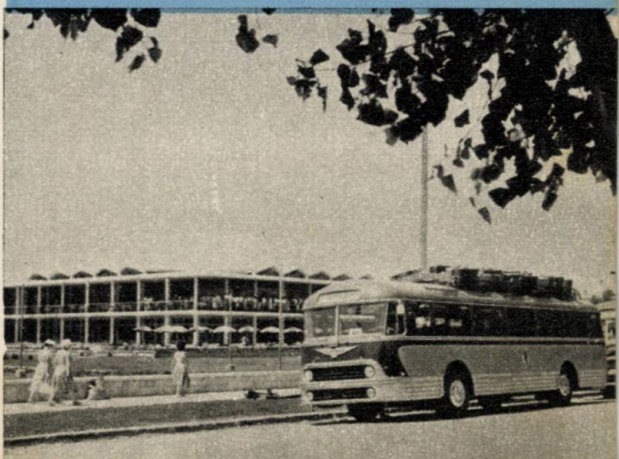
impresiile doar prietenilor sau vreunui reporter, mînuitorii condeiului dau tiparului cărți și broșuri dedicate țării noastre. Numai în ultimii ani au apărut: la Moscova — „Înfilniri în România“ (T. Matveeva), la Berlin — „România“ (Bt. Hartmut), în Republica Arabă Unită — „Am fost în România“ (Abdul Raqman Abukos), în Peru — „Republica Populară Română — reportaj despre o țară care este azi un șantier“ (Julio Castro Franco), la Vilnius — „Prin noua Romînie“ (V. Piankov și I. Melnikov), în Brazilia — „România de azi“ (J. Santos și G. Lima); multe alte lucrări arată lumii că România nu este numai o țară de un pitoresc nebanuit, dar și țara unui popor liber și harnic, pașnic și bucuros de oaspeți.

Ion F. Baciu

Turiști sovietici, în vizită la București

Cu autocarul O.N.T. „Carpați“ pe litoral

De 100 000 de ori „b u n v e n i t”

Românul — de cînd se ştie — tot aşa a fost: şi-a deschis uşa şi inima călătorului cu gînd cîstit. „Bucuroşi de oaspeţi?” — întreba străinul. „Bucuroşi” — răspundea stăpînul casei întîmpinîndu-l cu pîine şi sare şi poftindu-l să intre pentru a-şi potoli foamea şi a-şi odihni trupul.

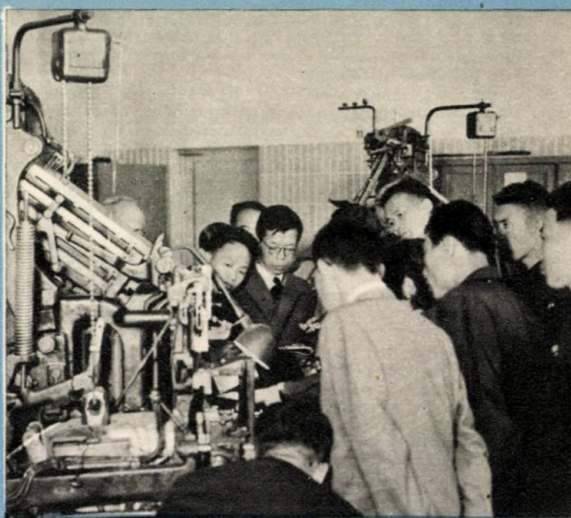
De la înfiinţarea Oficiului Naţional de Turism Carpaţi — în 1955 — ţara noastră a început să primească un număr crescînd de oaspeţi. Agenţiile de voiaj din străinătate solicită mereu Oficiului Naţional de Turism „Carpaţi” pliante, broşuri şi informaţii privind diferite trasee turistice, condiţii de înscriere etc. Este şi firesc, căci ţara aceasta, pe care unii oameni din străinătate nici nu ştiau unde s-o situeze pe glob, şi-a creat în anii puterii populare un prestigiu cum n-a cunoscut niciodată în trecut. În ştiinţă, în artă, în domeniul economiei sau al sportului, numele Republicii Populare Romîne a devenit cunoscut pe toate meridianele şi paralelele. Iată, de ce, pe străzile Bucureştiului, pe şoselele ţării, trec mereu autocare cu turişti care fac astfel cunoştinţă cu Romînia, cu poporul român şi cu realizările sale.

Desigur, zecile de mii de turişti care ne-au vizitat ţara în ultimii ani şi care, curînd, vor ajunge să totalizeze o sută de mii, nu vin pe meleagurile noastre atraşi numai de ospitalitatea binecunoscută a românului. Unii, mai ales cehoslovaci şi germani vin atraşi de farmecul Mării Negre, ori ispiţi de pîrţiile de schi de la Poiana Stalin sau de poteile de pe crestele Bucegilor. Francezii preferă să navigheze pe bordul cochetei motonave „Transilvania”, cu incursiuni pe uscat, la Bucureşti şi pe Valea Prahovei. Nordamericanii aterizează la Băneasa, apoi colindă cu autocarul Bucureştiul şi ţara, surprinşi de ritmul în care progresează acest popor pe care ei îl descoperă cu totul altfel decît în născocirile venalei prese a bussinesului. Austrieii umplu, de obicei, un autocar vîşiniu la Viena şi pornesc pe asfaltul şoselelor. Vizitează, pun întrebări, se minunează de privelişti şi de mulţimea construcţiilor, apoi revin în oraşul valsurilor cu impresii de neuitat.

Cine n-a văzut, apoi, coloanele de autoturisme cehoslovace şi poloneze, trecînd prin oraşele şi satele noastre? Cu orice mijloc modern de locomotie, turiştii de peste hotare vin să ne cunoască ţara. Ei găsesc aici semnele unei vieţi noi, ale prosperităţii ce sporeşte mereu. Dar, totodată, ei fac cunoştinţă sau se conving de renumita ospitalitate a acestui popor, obişnuit din totdeauna să spună celor ce le trec pragul cu inima bună: „Bucuroşi de oaspeţi!”

Turiste din R.D. Germană în Bucegi

Turişti chinezi la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”

Turişti francezi la Constanţa

BUCUROȘI DE OASPEȚI

Urci în munți... Din strungă-n strungă,
calea-ți pare tot mai lungă...

Ceasuri sînt
de cînd tot depeni
pas mărunt
și greu prin jnepeni.
Arde talpa sub călcîi,
parc-ai duce-n traistă pietre
Ai să mîi
în drum, cumetre,
c-un pietroi la căpătîi!

Seara-ncepe să-și coboare
neagra turmă de mioare —
și prin văi se-adună-n jgheaburi,
albe, turmele de aburi...
Cînd, deodată — ce se-arată?
Uite-o turmă-adevărată!

Duce-o brînă
pîn-la stîină
Șade baciul într-o rină.
Zice fluierul duios...
Poarta scîrîie-n țișină,
latră un cîine minios...
— Bucuros de oaspeți, bace?
— Dacă vin cu gînd de pace,
bucuros!

Pînă-n zare — Bărăganul.
Peste cap îți trece lanul
E un fluviu — e o mare —
— un ocean în depărtare!
Soarele, cu mii de bice,
mînă holdele spre pîrg
— seva în spice
s-o ridice —
Tu-i simți șfichiul pe cerbice...
Mergi cu sîrg,
dar recunoști:
pînă-n tîrg
sînt șapte poști!

Cînd, deodată — ce se-arată?
Sus, pe holda legănată,
sus, pe valuri line — parcă —
ar pluti spre tine-o barcă!
I-un acoperiș de paie,

un bordei în albe straie,
(ar încape-ntr-o păstăie!)
Sub umbrar
un gospodar
A prinzit și-acuma șade

Hîrjonind un țînc drăcos...
— Bucuros de oaspeți, bade?
— Dacă-s oameni cumsecade,
bucuros!

Treci cu lotca singuratec,
sub alt clopot de jăratec,
într-o altă zi de vară
potopită peste țară...
Fierb și apa, și văzduhul...
Cît cuprinzi cu ochii — stuhul.
Fermecată-ncremenire
toropește-nreaga fire,
Totul e suflat cu aur...
Și amiaza s-o despice
mai cutează doar-un graur
sau un pui de pitulice...
Bate lînceda lopată
tot mai lînced... Cînd, deodată
un ostrov se iscă-aproape
ca un nufăr dintre ape...

și-n mijloc,
(ca un boboc)
o căsuță de pescar
cît un bob de chilimbar!
Iar în poarta florii — o floare
Cu cosițe bălăioare,
Ochi focoși
Și buze roși
— Bucuroși de-un oaspe, fată?
— Dacă-i om dintr-o bucată,
bucuroși!

Iacă-asta ni-i cuvîntul
De cînd lumea și pămîntul,
Mică piinea, cînd nu plouă,
gazda tot o frînge-n două;
scundă butia, cînd nu-i soare,
dar la casa primitoare
tot găsești
cît să cîntestî!

Și la casa mai cuprînsă
masă -ntînsă
pernă nînsă,
iarna loc la vatră-ncînsă
și tovarăși inimoși...
— Bucuroși de oaspeți? — Vie!
Dacă-s oameni de-omenie,
Bucuroși!

Marcel Breslașu

Ca să putem vorbi, în organismul nostru funcționează simultan 72 de mușchi. Deci vorbiți cât mai puțin în timpul mersului!

Ne odihnim mai bine, în ascensiuni, așezându-ne totdeauna cu fața către vale, sprijinind picioarele de o proeminență așezată mai sus decât planul pe care stăm, poziție care îngăduie destinderea completă a musculaturii. Cu spatele ne rezemăm de sacul pe care nu-l desprindem din spate.

Pervitina, octedronul și benzidrina sînt substanțe chimice care alungă, pe cale artificială, oboseala din organism. Feriți-vă însă să le întrebuințați! Deși ele dau momentan o stare de vioiciune și prospețime, ingerarea lor este contraindicată din cauza gravelor repercusiuni asupra organismului. Una din urmările caracteristice este îmbolnăvirea de ieter, în formă gravă.

Bășicile și rosăturile de la picioare se tratează cu apă rece și comprese cu vin zaharat sau cu apă boricată.

După ce am fumat cîteva țigări pulsul crește între 90 și 110 bătăi pe minut iar temperatura degetelor scade.

În Arabia Saudită există o plantă care... te face să rîzi. Fructele sale conțin cîteva semințe, ca niște boabe de fasole. Au gust dulceag, iar mirosul asemănător cu cel al opiumului. S-a observat că cel care inspiră o doză cît de slabă, din emanațiile acestora mirositoare încep să se agite și să ridă cu toată puterea, „buna-dispoziție” ținînd aproape o oră.

● „Tramvielele fluviale” — mici vase de pasageri — transportă într-un an pe fluviul Moscova circa 5 000 000 de moscoviți și turiști străini. Pentru amatorii de turism se alcătuiesc, în fiecare sezon, noi itinerarii interesante.

● În Parcul zoologic din Moscova pot fi admirate minunatele lebede negre originare din Australia. Întrucît ele pot suporta o temperatură pînă la minus 16 grade, aclimatizarea lor în parcul zoologic din Moscova n-a fost prea dificilă.

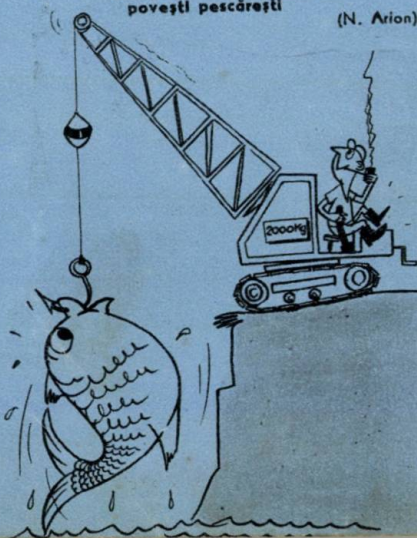
● Leningradul este numit și „Venetia nordului”. Într-adevăr, aproape 1,6 din suprafața lui o formează apa: 66 riuri și canale, peste 100 de lacuri, 620 de poduri.

— Nu pot să dorm, tovarășe!
— Nu poți să dormi? Ai răbdare pînă-mi pleacă mosafirii și vin să-ți spun o poveste...

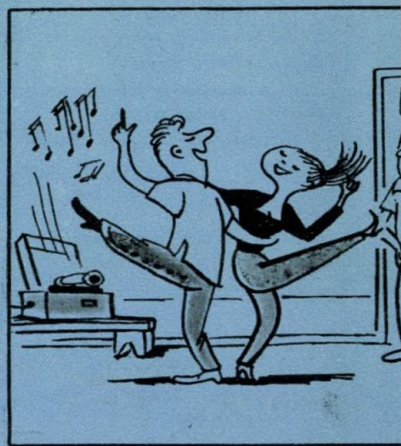
Undiță pentru amatorii de povești pescărești

(N. Arion)

— Noi parcă ne-am mai văzut și dumineca trecută...

(MATTY)

SEARĂ LA CABANĂ

ZIUA ÎN EXCURSIE

— Ajutor, cine mă ia în brațe!...

Cu O.N.T. Carpați în străinătate

DRUMURI PRIN LUME

Unui om priceput, cu experiență, i se spune de obicei „că este umblat prin lume”, cu alte cuvinte un om care a văzut multe, a auzit multe și, deci, știe multe...

Dorința de a cunoaște la fața locului țările prietene, de a admira cultura lor, succesele lor economice, explică săgeata graficului, care arată creșterea rapidă a numărului turiștilor români plecați peste hotare.

În 1958 numărul turiștilor ce au vizitat străinătatea prin O.N.T. „Carpați” a depășit numărul total al celor plecați în anii 1955, 1956 și 1957, — iar în anul 1959, turiștii români care au vizitat diverse țări au depășit din nou, prin numărul lor total, suma realizată în toți anii de până acum.

În 1959, turiștii români au vizitat țări socialiste: U.R.S.S., R.P. Chineză, R.P. Ungară, Republica Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, R.P. Polonă și R.P. Bulgaria. Grupuri de turiști din țara noastră au călătorit în Grecia, Italia, Franța, Republica Arabă Unită, Liban și Turcia.

Vizitarea Uniunii Sovietice, unde oamenii muncii din patria noastră au prilejul de a vedea cu proprii lor ochi viața fericită și munca victorioasă a constructorilor comunismului, se află în centrul atenției și solicitărilor turiștilor din R.P.R. Iată de ce pentru excursiile în U.R.S.S. și îndeosebi pentru vizitarea expoziției „Realizările Economiei Naționale a Uniunii Sovietice” organizarea grupelor de cîte 30 de turiști nu a mai corespuns. Pentru a face față cererilor insistente ale miilor de turiști s-au organizat excursii masive cu „Trenurile prieteniei”.

Cum setea de cultură de cunoștințe noi a oamenilor muncii din patria noastră sporește din zi în zi pe măsura creșterii neconținute a nivelului de trai este de așteptat ca în anul 1960 solicitările pentru excursiile în străinătate să sporească.

Excursiile organizate de O.N.T. „Carpați” în străinătate și-au cîștigat un larg renume. Deaceia, pentru solicitanții din ce în ce mai numeroși, vom arăta că pentru a participa la o excursie în străinătate este suficient ca doritorii să se adreseze unei agenții a O.N.T. „Carpați”, care le va da toate lămuririle și îi va înscrie la excursia dorită. Formele de călătorie sînt rezolvate în totalitatea lor de către O.N.T. „Carpați”, după ce participanții completează un formular foarte simplu.

O recomandatie utilă pentru cei care doresc să viziteze străinătatea în perioada concediilor de vară: să nu solicite locurile cu cîteva zile înainte de concediu, căci riscă să nu le găsească și să-și piardă vremea inutil prin agenții întrebînd— „Nu aveți un bilet în plus?” Vorba bătrînească ne învață că omul înțelept își face iarna car și vara sanie. La fel trebuie să procedeze și amatorul de excursii în străinătate; dacă intenționează să plece vara în străinătate, e bine să se înscrie de cu iarnă! El plătește atunci un aconto și pînă la data plecării îi va fi mai ușor să achite și restul sumei.

Procedînd astfel, fiecare solicitant este sigur de locul său. Restul amănunțurilor despre călătoria care o preferați le găsiți la orice agenție O.N.T. „Carpați”.

Drum bun!

V. Tamburu

Am vizitat coasta sclipitoare a Crimeii, cu marea ei albastră-cenușie ca oțelul, peste care arde în soare zăpada Caucazului, cu stațiunile ei pline de palate albe, ca niște reședințe de zei; am fost la Praga, Praga sobră și Praga dantelată; am coborît din munți sterili și teribili pe coasta dulcii Adriatice, urmărind desenul ei cast și străveziu; mi-am înclinat fruntea, pe Acropole, orbită de splendoarea verticală a Parthenonului; și am descoperit, prin furnicarul pestriț al Istanbulului, floarea Moscheii Albastre și recea măreție a Sfintei Sofia; am văzut Neapole — și am rămas în viață, chiar și după cutreerarea splendidului mormînt Pompei, peste care Vezuviul privește azi cu un ochi liniștit de omăt; am fost la Alexandria și Cairo, omagînd pe parcurs Sfinxul imens, senin, deși în plină muncă de restaurare, precum și miraculoasele piramide...

Am făcut aceste căldătorii prin O.N.T. „Carpați”, nu numai în excelente condiții turistice, dar înconjurată de concetățeni și prieteni, lîngă care frumusețea capătă prețuri noi.

Și cred că nu e necesar să adaug cum fiecare din aceste drumuri mi-a prilejuit nu numai înjghebarea unui catalog de priveliști sau a unui ghid artistic subiectiv; prin ele am cunoscut, cîte puțin, popoare și mentalități, grauri și obiceiuri, am legat prietenii și am înțeles că pacea este gîndul permanent și solidar al celor mulți.

Maria Veniamin

Privind Moscova din profil și Leningradul din perspectivă

De la al 15-lea etaj te uieși în Moscova ca într-o hartă. Vasta piață cu trei gări mari pe margine, din cele nouă câte are orașul pentru lungile călătorii peste meridiane și paralele, se pierde îngustată într-un fond gălbui de clădiri, pe măsura și scara gigantismului împrumutat de la proporțiile Uniunii. Dacă ai învîrți odată globul reprodus în carton aci, pe masa de scris, dimensiunile, ajunse sus pînă în Pacific, sporesc în jos pînă la și dincolo de Himalaia, unde celatea Everestului poartă pe poale către mările din sud, popoare, state și civilizații, multe defuncte și subit înviate, sporind și mai mult întinderile influenței ideilor Republicii revoluționare.

★

În stînga pieței, gara de Siberia e un castel medieval cu turnuri, răzimat în monumentalitatea lui de suprafețe, depresiuni, curbe, exagoane și bolți, jericid armonizate, pe brîuri de o paletă succesiv variată, degradată și stinsă, verdele palid, cenușul albastru, cărămiziul vînat de zambilă. Mii, zeci de mii, sute de mii de gingămi, în cele, șiruri și gloate, puncte din ce în ce mai mici, în zarea pieței Comsomolului, populează trotoarele în permanență și se strecoară prin procesiunile compacte ale miilor de mașini în viteză. Niciodată nici un accident, cu toate că în huruitul de zi și de noapte al circulației clazonul e interzis și automobilele sînt mute.

★

Nu știu cum a ieșit din proiectul hotelului în care stau, ridicat în cer o săgeată, un fel de biserică bizară. Odată un hol, apoi al doilea hol, și mai mare, și el monumental, și în sfîrșit un al treilea, mai strîmt, cu bronzuri de iconostas, altarul ascensoarelor pe 20 de etaje. De două ori pe zi, după avioane și trenuri, holurile sînt aglomerate de mii de geamantane. La Moscova totul intră în expresia unității mia. O mie de geamantane pleacă, o mie de geamantane sosesc. O misiune iese, o delegație intră, o croazieră tabără flămîndă pe restaurant, trei sute de excursioniști fumează nervoși să le vină rîndul. O sumedenie gălăgioasă, strînsă cu aparate de filmat într-unul din unghere face lăărăboi gutural: italieni. Indonezienii sînt calmi. Arabii, egiptenii, afganii, belucistanezii, îmbrăcați la l'européenne, se cam sînt jenați pe la unele subsuori. Demnitatea și politețea chinezilor sînt simpatice și dulci; ochelari și ochelari: oamenii aceștia mărunți cîtesc de șase mii de ani, pe cînd alții, astăzi mai pîzmuși, se legănau în coadă prin păduri. La ambasadă, un chinez, care se pregătea să se ducă la noi la Sinaia, inteligent, spiritual, afurisit și elogios, care știe tot, ne-a spus într-un discurs că împărăția dragonului, de la Buda și Confucius încoace, are de învățat de la România.

Moscova primește cîte zece mii de vizitatori pe zi, toate semințiile pămîntului. Tăcere! Trece prin hol frumoasa indiană. Are un semn roșu în mijlocul frunții, probabil e maharanee. Distinția superfină a doamnei cu vâluri negre și albe pe un trup de o eleganță consternată, amuștește și pe italienii gălăgioși ca într-un tîrg de portocale. A lăsat după ea, cu ochii ei de icoană, e diră aeriană involburată. ea o barcă pe apa lină.

Raionul Moscova, din Capitala U.R.S.S.

Planeta noastră, pe care elinii o numiseră Gheea, s-a axat când pe Atena, când pe Roma, când pe Paris, când pe Berlin, când își căuta un echilibru la Washington. Punctul de gravitate s-a deplasat. Axul s-a mutat la Kremlin.

Asemănare sau neasemănare; Moscova trebuie privită din profil și Leningradul contemplat în perspectivă. Actuala capitală de turnuri se înalță în zig-zag, pe când fosta capitală, a lui Petru, ține pînă la marea finică, orizontală. E just să se spună „pînă la mare” întrucît Petrodvorețul, clădit chiar pe golf, în zarea cetății Kronstadt, paznicul coastei baltice, e ca un salon de frumuseți sub cerul liber, în prelungire, al vechiului Petersburg și al faimosului Ermitaj al Ecaterinei.

Un pitoresc specific caracterizează capitala lui Petru și Lenin. Mai puțină trepidăție decît la Moscova încordată, zgomotul în surdină, populație mai negrăbilă, de abia de patru milioane, o liniște plutitoare, probleme mai voalate în priviri. Nivelul în arhitectură, armonizată pe croiala voită și începută de ctitorul ei, omogen, nu depășește cu vîrfuri și turnuri-săgești linia calmă și odihnitoare a perspectivei. Orașul are o psihologie lăuntrică discretă, etică de substanță, o catifelare. Fațadele, amplificate cu gust pînă în fundul, vizibil ca un punct, al grandioaselor bulevarde. Poate că secretul altitudinii în clădiri și oameni nu e străin de influența tezaurilor de artă ale incomparabilului Ermitaj.

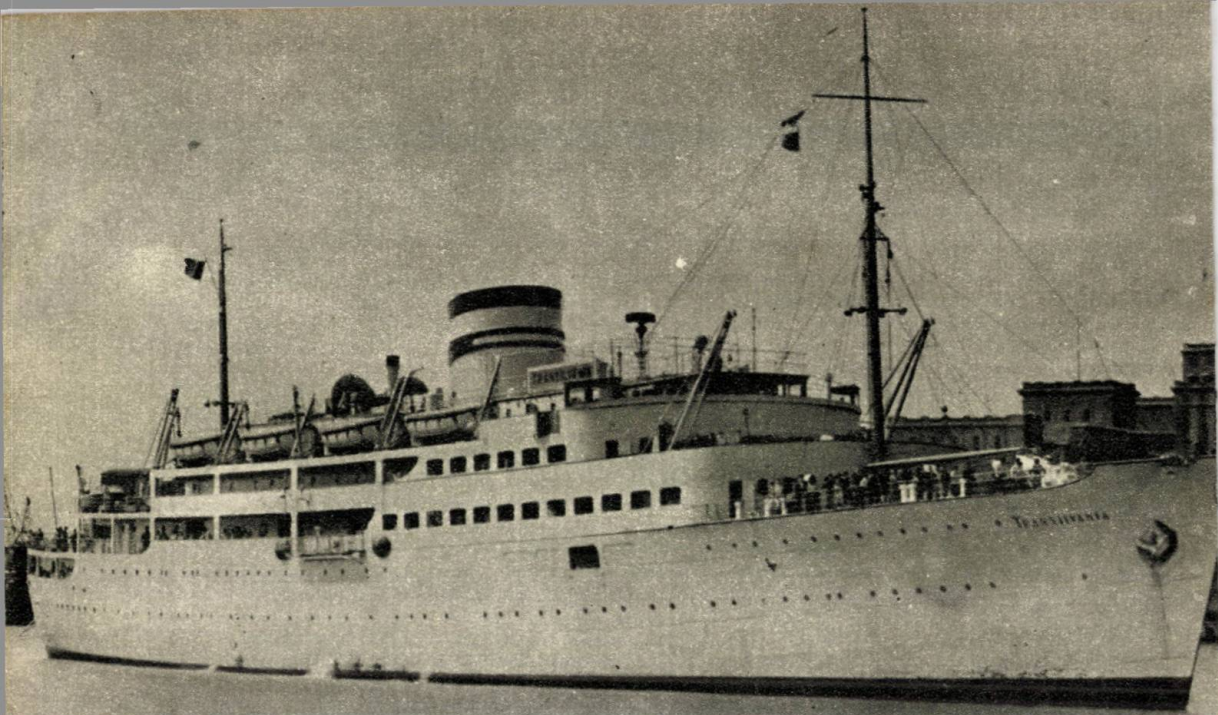
S-ar zice că bărbații accia tăcuți, măsurați la pas, cu femeile acelea grave, din parcurile mai luminoase decît în Moscova energică, severă și tumultuoasă, nu sînt autorii giganticei revoluții, pornite de aci, de la Neva și din vasta piață a tronului teocratic, absolutist, din fața dumitale, emoțional de tot ce-ai văzut în pinacoteca fostelor edificii împărătești de iarnă, care înconjoară cîmpia de asfalt cu columna din mijlocul ei, emoționat și de tot ce zărești în transparențe. Revoluția s-a sedimentat, singele a fugit; jertfele au fost uitate, eroismul trăit nu bale în tobă, victoriile au fost cîștigate cu simplitate. Pareă nici unul din luptătorii cunoscuți în viață nu au trecut prin flacăra și jarul unor încelestări fără comparativ. Poporul ăsta, dintre Baltica și Alaska, e un ocean fără fund, deasupra molcom și rece, dar înăuntrul căruia zvîcnesc jăgăduințe și puternicii nemăsurate și noi.

Poporul ăsta e prietenul nostru.

Tudor Arghezi

Vedere din Leningrad

CU TRANSILVANIA

Am avut de multe ori prilejul și bucuria de a călători pe mare cu motonava „Transilvania”. Cunoscuta expresie „casă plutitoare” aș nuanța-o în sensul că, într-un voiaj mai lung, e foarte necesar să te simți „ca acasă”. Mie personal, această necesitate mi se impune cu atât mai mult cu cât munca mea de scriitor nu se întrerupe nicio dată, orice călătorie reprezentând nu numai un motiv de contemplație, ci o activitate continuă de meditație, notare și chiar elaborare. În numele acestor deziderate, pot declara cu sinceritate că vasul „Transilvania” a fost

Turiști de pe m/n „Transilvania” în vizită pe Acropole la Atena

pentru mine o splendidă „casă de creație” plutitoare.

În primul rînd, țin să relev lipsa lui de monotonie, împărțirea firească, dar nu plictisitoare, a încăperilor și culoarelor, ceea ce mă face să nu cunosc perfect vasul nici după

ce am petrecut săptămîni de zile pe el. De altfel, mi-e greu să vorbesc despre motonava „Transilvania” în stil oarecum impersonal al unui prospect. Sînt subiectiv legată de fiecare ungher al ei. Am stat pe punțile ei, în soare și furtună, și știu că

unele sînt mai intime, create parcă pentru conversații cu voce scăzută, că altele sînt largi și încăpătoare, putînd fi transformate în sală de cinematograf în aer liber. Am ascultat Partita de Bach cîntată de Giesecking, în mijlocul Mediteranei senine, stînd tolănită pe șezlong. Am citit și am jucat șah pe vremea mohorîtă în salonul cald și confortabil, în timp ce, uneori, ninsoarea bătea în geam. Am savurat baia fierbinte la capătul unei zile de excursie, lăudînd în gînd civilizația careनावигhează triumfătoare pe tîpsia celei mai pustii întinderi de apă. Chiar și ochiul cel mai avid obosește la un moment

O plimbare cu cămila, în Egipt.

Varna, frumoasa stațiune maritimă bulgară

dat să mai privească. Frumusețea își impune, din când în când, un repaus. Retina trebuie resensibilizată. Și, pe urmă, se face noapte, iar, când nu e lună, marea își menține prezența mai mult auditiv. Atunci, călătorii se adună în saloane și dansează, sau gustă în cele două baruri ale vaporului, parfumatul nostru vin de Tîrnave și coniacul de culoarea mierii.

Treptat, cabina nu mi s-a mai părut un sediu provizoriu. Gesturile mele s-au integrat în decor fără nici o stînjeneală. Plușul albastru

îmi prelungea marea în interior. Cretoanele colorate vesel aduceau ceva din mirajul paștilor înflorite, singurul element — vegetația — a cărui lipsă o resimt mai cu putere după zile de navigație fără oprire. Și-apoi, luminoasele

săli de restaurant și — se știe că, de mai multe secole încoace, poezii nu se hrănesc numai cu nectar și ambrozii — dejunurile, prînzurile și cîinele gustoase, iată tot atîtea elemente care-ți crează condiții de bună contemplare și cercetare a frumuseții. Nu pot

uita de asemenea serviciabilitatea personalului vasului, un grup de oameni conștiințioși și bine dispuși, de care ne-am simțit legați.

Îi sînt recunoaștoare motonavei „Transilvania” pentru silueta ei înaltă și pentru ochii ei rotunzi, cu care împreună am privit nenumărate minuni, călcîind cu pasul lin peste șapte mări; pentru că nu m-a scuturat prea tare în strîmtorile bînuite de furtuni; pentru că, la plecare, m-a salutat prelung cu sirena ei prietenoasă, amintindu-mi totodată, că mai avem mult de călătorit împreună.

Nina Casian

RECHINI ÎN MAREA NEAGRĂ!

În Marea Neagră sînt rechini! Este vorba de ciunele de mare (*Squalus acanthias*) un pește din familia temuților rechini, care trăiește departe de țarm, la circa 20 km, preferînd adîncimi de 20—80 m.

Deci vă puteți îmbăia liniștiți în Marea Neagră.

FAUNA

Balena albastră este unul din cele mai mari animale din cîte au existat pe pămînt vreodată. Ea trăiește în apele oceanelor și mai ales în mările temperate și reci. Greutatea ei ajunge la 120 000 kg (cît cîntăresc 25 de elefanți sau 150 de tauri). Inima ei are o greutate de peste 700 de kg, iar cantitatea totală de sînge trece de 8000 de litri. Corpul balenei albastre are o lungime de 33 m iar puil ei are la naștere „doar” 7—8 metri.

Păianjenul are două perechi de ochi: una pentru lumina zilei, cealaltă pentru a distinge prada în timpul nopții. Unele specii au pînă la patru perechi de ochi.

În Australia centrală, cangurii s-au înmulțit într-o asemenea măsură, încît oficialitățile au lansat un apel către vînătorii din toată lumea pentru vînarea lor masivă.

În satul japonez Katio, situat pe insula Sikoku, trăiesc păsările cu cele mai lungi cozi. Ele sînt un fel de găini crescute anume pentru cozile lor. „Recordul” este deținut de rasa găinilor de culoare violet deschis, ale căror cozi ating 7,30 metri lungime.

In autocar dela București la Praga

«**T**urist internațional» iată gândul care te frământă în timp ce autocarul, care a îmbinat comoditatea cu eleganța, alunecă pe fișia de asfalt a șoselei ce leagă Bucureștiul de mari orașe europene.

Pe teritoriul maghiar te întâmpină cu gentilețe ofiterii de graniță și vameșii, cărora le face plăcere să primească oaspeți cu care pot schimba câteva cuvinte românești. Excursia internațională poate fi considerată începută. Pusta maghiară, o cimpie înveselită de verdele proaspăt al cerealelor răsărite îndrăzneț prin munca celor care stăpinesc astăzi pământul, punctată de sate curate, cu case ce par cocoțate pentru a ajunge sub căciula înaltă a țiglelor, lasă o frumoasă impresie turiștilor. Pătrundem, odată cu înserarea, în capitala

Case noi în fața parlamentului din Budapesta

Ungariei Populare. Cartiere industriale ne întâmpină, lăsându-ne să întrevădem forța orașului. Noaptea, Budapesta oferă vizitatorilor săi, pe lângă frumusețea și abundența vitrinelor scăldate în lumina albastruie a neonului, și o viață cu puls vioi.

Autocarul străbate lent străzile. Obiectivele turistice sînt numeroase și variate: clădirea Parlamentului, Népstadionul, complexul sportiv din Insula Margareta, cu izvoarele sale calde și bazinele de înot, Monumentul Eliberării, Grădina Zoologică, metroul Gale-riile naționale de pictură, Bastionul pescarilor și încă multe altele.

...Zburăm cu autocarul nostru spre Bratislava și, pe un pod impresionant, intrăm în oraș. Bătrîna cetate domină orașul și împrejurimile de pe malul înalt al Dunării, făcînd pe oricine să înțeleagă ușor faima vechii Bratislave.

În ziua următoare ne continuăm drumul spre Brno. Străzile sale în pantă, cotite, tramvaiele mici, strecurate tăcut prin mulțimea mașinilor, magazinele atrăgătoare, bunăvoința oamenilor, bogăția de verdeată care inundă orașul acesta împinzit de parcuri,

Autocarele O.N.T. „Carpați” la Bratislava.

totul se îmbină atât de perfect, încît la Brno oricine se simte ca acasă. Marele oraș industrial oferă vizitatorului multiple posibilități. Nimeni nu părăsește însă Brno, fără a trece pe la Mařchoha, celebra peșteră aflată la aproximativ 30 km de oraș și spre care duce un drum de un rar pitoresc.

În cealaltă zi: Praga. Orașul de aur reține atenția tuturor prin frumusețea sa vestită, prin bogăția trecutului său istoric, dar și prin marele eveniment pe care tocmai se pregătește să-l serbeze. Praga se află în ajunul zilei de 1 Mai. Peste agitația obișnuită a orașului se simte fiorul specific marilor festivități populare. Pe bulevardul lui Václav coboară coloanele manifestanților. Turisții români se află printre spectatori și în coloane.

După-amiaza, la Turnul sfinților din vechea piață a Praǒi, stăm alături de președintele Antonin Novotný, venit aci cu înalții săi oaspeți, pentru a vedea ieșirea păpușilor din ceasul sfinților, operă a unui iscusit meșter rămas necunoscut. În plină sărbătoare, Praga este și mai frumoasă.

La Praga, pe Podul peste Vltava

Obiectivele sale turistice, care pot oricînd forma subiectul unui tom, sînt vizitate pe rînd: Hradcany, podul lui Carol al IV-lea, vechea primărie, muzeele și străzile vechiului oraș medieval, fabricile sale, noile cartiere muncitorești cu elegante blocuri.

Fiecare zi ne prilejuiește o nouă vizită, cunoașterea

unui alt oraș. Trecem astfel prin Karlovy Vary, unde vizităm celebrele băi, izvoarele tămăduitoare, expoziția de produse locale, Mariánské Lázně, Plzeň (la fabrica de bere se gustă renumite specialități) și revenim la Praga. Din acest moment, drumul întoarcerii ne poartă prin locuri cunoscute, în care ne simțim acum în largul nostru: Brno, Bratislava, Budapesta... Din fiecare loc se cumpără încă o amintire, în fiecare colț se mai face o fotografie.

Apoi, un dor nestăpînit de casă îi cuprinde pe toți. Sînt atîtea de povestit! Mașina merge prea încet, kilometrii au devenit lungi. La radioul din autocar se aude vocea crainicului din București și o bună dispoziție ne cuprinde subit pe toți. Curios cît de mult ne atrage acum peisajul românesc pe care mai că-l ignoram la plecare! Și atunci, în locurile pe care le străbatem — pentru a cîta oară? — descoperim frumuseți noi, cu ochii care au văzut și admirat frumusețile din țările prietenilor.

C. Dudu

Cu „Tatra 603” în jurul lumii...

Celebritatea celor doi tineri exploratori cehoslovaci, inginerii Jiri Hanzelka și Miroslav Zikmund, a depășit de mult granițele patriei lor.

Acum, Jiri Hanzelka și Miroslav Zikmund se află din nou în actualitate, străbătînd lumea cu două mașini „Tatra 603”. Noua lor călătorie, desfășurată sub îndrumarea Academiei de Științe a R. Cehoslovace, însumează peste 100 000 km. Printre țările prevăzute în acest nou itinerar, care va fi parcurs în timpul de patru ani, se numără R.P. Ungară, Turcia, Libanul, Iordania, Republica Arabă Unită, Irakul, Iranul, Nepalul, Afganistanul, Pakistanul, India, Ceylonul, Birmania, Tailanda, Malaya, Singapore, Indonezia, Australia, Noua Zeelandă, Japonia etc.

Pregătirile pentru această expediție au durat cîțiva ani. Fîna la plecare, Hanzelka și Zikmund au absolvit un curs special de scafandri pe Coasta de Azur, s-au perfecționat în tehnica publicațiilor ilustrate, la Londra, și au lucrat un timp destul de îndelungat în uzinele de automobile din Kopřivnice, pentru a se familiariza în cele mai mici amănunte cu mașinile pe care le vor pilota.

Munții Pirinului sînt unul
din obiectivele turistice
preferate de alpinștii și
turisții bulgari

ÎN BULGARIA PRIETENA

Cînd două popoare vecine sînt prietene și se înțeleg — și poporul se înțelege toldeana foarte bine cu alt popor — atunci, oricît de lat ar fi fluviul dintre ele, oamenii îl trec cu bărcile, cu pontoane, cu bacuri, prin vad și chiar înot — dacă nu se apucă să dureze un pod. Apele nu se pot împotrivi unei prietenii.

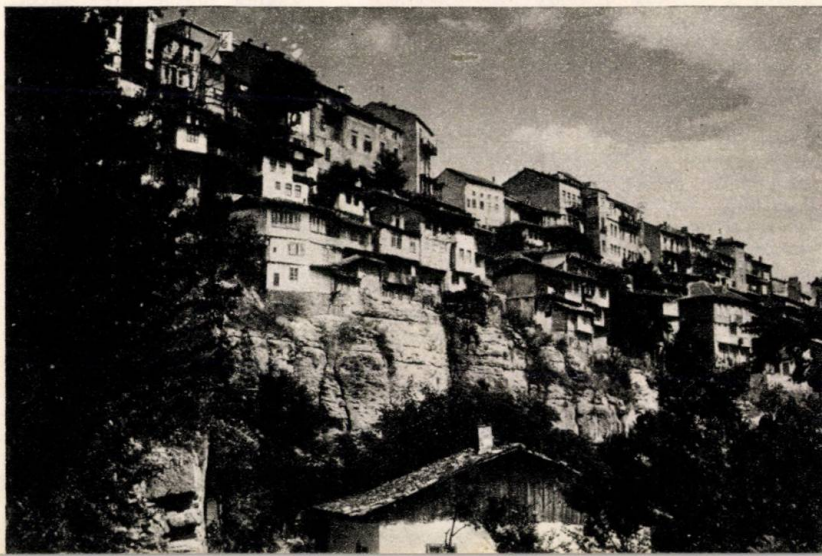
Popoarele romîn și bulgar care amîndouă construiesc la ele acasă socialismul și se ajută reciproc pentru aceasta, spre a înainta cot la cot, au tras împreună pod temeinic peste Dunăre. Și cei care au suferit la slaltă, timp de 500 de ani, aceeași cruntă stăpînire, fără ca totuși să se cunoască, s-au împrietenit.

Prietenia a deschis graniță, a nelezit drumuri, a întins mese. De la noi, din Ungaria, din Cehoslovacia, din Polonia, din Germania, vin cetățeni mulți acum în Bulgaria. Îi primește Sofia cea curată ca un monument, îi răcoresc munții Rilei, Pirin Planina, cea cu creste albe și însozile, Rodopii severi în odăjdii aspre de pînă seculari.

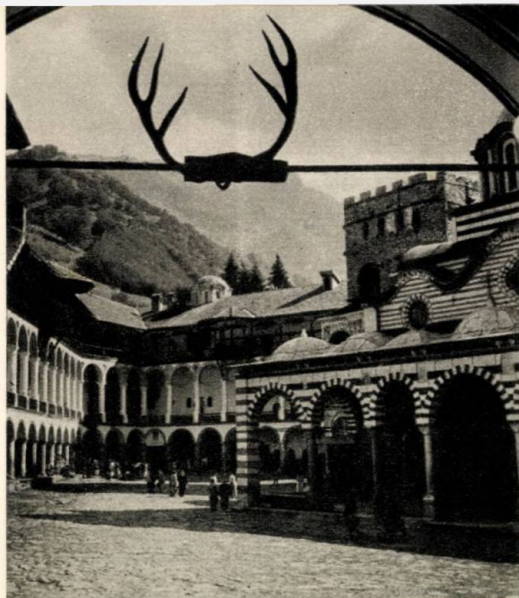
Pentru trecătorul grăbit, natura pare a fi acolo aceeași pretutîndeni. Și totuși, nu este la fel nicăieri, chiar dacă mîna omului nu a intervenit pentru a o schimba puțin ca să-i semene și să o stilizeze uniform.

Munții Bulgariei sînt majestuoși, au o grandoare vastă ca un peisaj de mitologie. Piscuri înalte, vâi abrupte, pîraie repezi și vîinoase, spumegînd între bolovani de stîncă, drumuri, care par a duce în nicăieri sau în cer sau în fîmîl de basm cu fiare și uriași, se amestecă, se succed ca într-o lume care-i de abia la început.

Dar tăcerea peisajului lor singuratic ascunde taine de demult. În piatra urcușurilor abrupte, ca dintr-o altă eră, se sînt parcă însemnate urmele celor ce-au fugit și s-au ascuns de prigoana asupritorilor, pentru cu de acolo să poată lovi, să poată lupta. Partizani din ultimul război și partizani de acum 4—500 de ani și-au împletit pe-aici cărările și și-au trecut unul altuia peșteri, surpături de stînci și ascu zîșuri neumblate, ca pe niște locuințe unice în lume.

Tîrnovo, una din cele
mai pitorești localități
din R. P. Bulgaria

Vechia mănăstire bulgară Rila

Monumentul partizanilor, a Sofia

Cînd cobori în văi, spre Dunăre sau spre fluviul Mariței sau în minunata vale a trandafirilor, dai de liniștea cucerită cu atîtea jertfe și de munca neobosită a unui popor care-și construiește o viață mai bună, în țara cu pămînt zgîrcit.

Apele repezi de munte și puhoaietele au fost zăgăzuite cu diguri trase de-a curmezișul, care au pus pod năstrușnic între creste de munți, și s-au deschis mări în munți și s-au săpat tunele prin care apele cu nostalgii subpămîntene coboară pe șesuri ca să le facă fertile. Canale betonate trag pe întinderea Bulgariei o hartă făcută de om, geometrică, binefăcătoare.

Poate că măreția naturii a împus oamenilor de aici fapte pe măsură. Orașe noi au crescut în cîțiva ani. Uzine și fabrici au început să trezească ecouri prelungi prin văile adînci ale munților, pe unde allădată se auzeau sau văzeau celele schingiuiți de asupritorii „Marii Porți” sau chiotele de adunare ale răsvrățiților patrioți.

Bulgaria întreagă, de la Vrața la Plevna și la Batak, este o hartă a eroismului unui popor care a trebuit să lupte cinci secole, fără a pieri sau a se supune, pînă ce, în sfîrșit, și-a cucerit cu mîndrie libertatea. Poate că aceasta e cauza pentru care oamenii de aci sînt atît de credincioși prietenilor și atît de aprigi în dușmănie. Și în una și în alta, totul e curat, cîstît, pe față, pe viață și pe moarte.

Oamenii de aici nu cunosc compromisul, nici felonia. Viața grea, împilarea, i-au făcut serioși muncitori, cu privirea aprigă, cu gesturi hotărîte și bărbătești, cu risul sincer. Viața în munte, unde erau fericiți de grozăvia stăpînirii turcești, a dat făpturii însăși a oamenilor de aici ceva din curătenia aerului din parfumul tare de cîtină și din energia torentelor din pîscuri cu zăpezi eterne.

Marea Neagră, schimbătoare de mări cu mîi de culori și nuanțe, le-a îndulcit zîmbetul, le-a încălzit sufletul. Au împodobit-o cu plaje, cu vile și hoteluri minunate și i-au pus salbe stelare de lumini rotunde și pure.

Demostene Botez

DIN TOATĂ LUMEA

Cel mai vechi ziar din lume este ziarul chinez „Kongaoe” care apare fără întrerupere de 1048 de ani. Primul număr a apărut în anul 911 la Pekin. Colecția ziarului se păstrează în întregime.

Rusoica Maria Proniseva a fost o temerară exploratoare polară. Ea a participat la marea expediție de nord a lui Pronisev și a navigat de-a lungul coastelor Siberiei între 1735—1736.

În editura „Eterna” din Peru a apărut o carte despre țara noastră. Ea se intitulează „Republica Populară Romînă — reportaj despre o țară care este azi un șantier” și a fost scrisă de Julio Castro Franco, fiind doar una din numeroasele cărți apărute peste hotare care înfățișează cetitorilor străini Patria noastră și marile înfăptuiri ale poporului muncitor în drumul său spre socialism.

În Noua Zeelandă trăiește singura pasăre fără aripi (Kiwi) și un animal asemănător cu aripi care se înmulțește prin ouă (Echiidna).

VARȘOVIA RENASCUTA

Blocuri noi, la Varșovia

De la fereastra vagonului, turist însetat de a vedea, de a afla, de a cunoaște, încerci să presimți, să descriești cu o clipă mai devreme peisajul varșovian. Dar prin fața ochilor nu-ți defilează decât șiruri nesfârșite de mesteceni. Deodată, țișnind impetuos la linia orizontului, o săgeată pare gata să străpungă cerul. Apoi, în lumina crudă a dimineții, se ivesc contururile turnului zvelt și înalt, amănunțit de înalt, dominând cu semeție locurile înconjurătoare.

„Palat Kultury“, îți va arăta zîmbind, vecinul de compartiment, de bună seamă un varșovian.

Și astfel, încă înainte de a pune piciorul pe pămîntul capitalei poloneze, prin intermediul Palatului Culturii faci cunoștință cu Varșovia de azi. Urcat la cel de al 40-lea etaj (sau chiar mai sus) al monumentalei clădiri, vei contempla panorama orașului. De acolo, de la mare înălțime, ai perspectiva de ansamblu a Varșoviei, poți admira panglica argintie a Vistulei tăind în două părți distincte marea aglomerare de clădiri. Dar viața varșoviană poate fi înțeleasă, în adevărata ei semnificație, numai jos, în mijlocul imensului furnicar de oameni și vehicule. Căci așa-i Varșovia: tumultuoasă, energică, militantă. La fiecare pas, cărămizi, schele, beton. În Varșovia se construiește în ritm ulcitor. Un trușag gauleter fascist a vrut odată să radă Varșovia de pe fața pămîntului. Și flăcările au mistuit case, spitale, școli, monumente de cultură. Dar varșovienii, care și-au apărut cu arma în mînă demnitatea, s-au priceput să vindece rănila războiului. Mîinile care au ținut arma au apucat virtos lopata și mistria. Iar din avîntul fiilor ei s-a născut o Varșovie nouă, luminoasă, plină de viață. Pe străzile centrale Marzsalkowska sau Jerozolim-

skie, în cartierele Mokotow, Bielany sau Wola, pretutindeni, s-au ridicat imense blocuri de locuințe, magazine somptuoase, hoteluri ultramoderne. Acolo unde s-a consumat tragică istorie a ghetoului varșovian, s-au construit mii de clădiri care alcătuiesc noul cartier Muranow.

„Stare Miasto“, orașul vechi, podoabă a Varșoviei, adevărată incursiune în zbuciumata istorie a poporului polonez, a fost reconstruit cu pietate, identic, așa cum arăta înainte de distrugerea fascistă. În piața Mariensztat, locul petrecerilor populare și al plimbărilor duminicale, fîntînile arteziene, aruncînd jerbe de apă, marea de verdeață, culorile proaspete ale rondurilor de flori, creează o ambianță optimistă, reconfortantă. În plin centru, Casa Centrală de Mărfuri, imens magazin universal, în care se circulă pe scări rulante, oferă varșovienilor tot ce le dorește inima. În cartierele Zeran, Młociny, Sluzewcy, cartierele industriale ale Varșoviei, se înalță impunătoare uzine de automobile, de televizoare și aparate de radio, de utilaj electric.

Turistul uluit de forța gigantică a reconstrucției varșoviene, își plimbă pașii prin Piața Constituției, pe strada Nowy Swiat, prin aglomeratul centru comercial Targowa, oprindu-se îndelung, cu admirație și respect în fața grandioasei perspective pe care o înfățișează „Trasa W-Z“, uriașa arteră de circulație ce străbate orașul cale de 7 km, unind cartierul vestic Wola cu cartierul estic Targówek. Și apoi, mărețul Palat al Culturii! Dar al poporului sovietic pentru poporul-frate polonez, proiectat de arhitecții sovietici, construit pînă în cele mai mici detalii de muncitori, tehnicieni și ingineri sovietici, monumentalul palat este sediul unci laborioase activități științifice și culturale.

Seara, Varșovia scînteiază în jarul multicolor al neonului. Tramvaiele, troleibuzele și automobilele își fac loc cu greu prin mulțimea care a inundat străzile centrale. Pe Vistula, vapoare, ferice luminate, își plimbă siluetele grațioase. Este ora cînd teatrele și cinematografele sînt pline pînă la ultimul loc, cînd la restaurantul „Prah“, adevărată simfonie în sticlă, nickel și mase plastice, sau la nelipsitele „Kawiarna“, c fenelele varșoviene, cu greu mai poți găsi o masă liberă. cînd trecătorii rup din mîinile gălăgioșilor vinzători de ziare „Zycie Warsawy“. Este ora cînd Varșovia și vrednicii săi locuitori se destind după o zi de muncă...

...Cîndva, la ordinul nebnesc al unui trușag gauleiter Varșovia se prăbușise în imense mormane de cenușă, cu zidurile căscate haotic, fără viață. Inima omenirii singerează și acum la amintirea tragediei varșoviene. Tragedia varșoviană s-a transformat însă, într-un deceniu și jumătate, prin miracolul muncii și al voinței neînrînte, călăuzite de clasa muncitoare și partidul său, în poemul reconstrucției, al renașterii varșoviene.

Este un fenomen care nu poate fi înțeles în adevărata lui amplitudine decît văzînd Varșovia, mîndria și simbolul Poloniei Populare...

Clădiri noi la Rostock

Casa lui Goethe la Weimar, restaurată

Podul Muldentunnel, între Leipzig și Karl Marx Stadt

Popas în munții Turingiei

IMAGINEA GERMANIEI PAȘNICE ȘI CREATOARE

Pentru cine admiră și iubește poporul german, înscris cu nepieritoare realizări în istoria universală a gândirii și a culturii, încercarea de a-i evoca firea, țara și mai ales aspectele cele mai înaintate ale noii alcătuirii sociale din Republica Democrată Germană, este o mare ispită dar și o sarcină deosebit de grea. Poporul german, multiplu dăruit și harnic, dar și aspru încercat, renaște grație marelui sale vitalități dar mai cu seamă ca urmare a faptului că destinele sale sînt pentru prima dată în istoria sa în mîinile celor ce plămădesc viața adevărată.

Aspectul de astăzi a dezmembrării e tragic, și la atîta vreme după război e fără rost, în ciuda dorinței firești a poporului de a realiza el însuși o Germanie întreagă. Sînt stări și valori rupte în două, care nu-și pot justifica absurdul. Weimarul fără Franckfurt-pe-Main dezintegrează figura tutelară a lui Goethe; Heidelbergul fără Halle contrazice vocația culturală germană iar Elba nu mai unește decît fizic Hamburgul de Dresda, desunite artificial.

Astăzi Republica Democrată Germană construiește nu numai o viață liberă și productivă dar și un model de etică a muncii, care convine atît de mult temperamentului german.

Pilda cea mai grăitoare, în afară de multiple aspecte de reconstrucția țării, este Stalin-Stadt, un oraș industrial răsărit ca din pămînt pe graniță cu Polonia. Aici trăiește toată alcătuirea muncitorească în forme revoluționare, dînd o așezare din cele mai înaintate. E un oraș al căror muncitori nu sînt, niciunul, mai în vîrstă de 30 de ani. Au venit din toate indeletnicirile, flăcăi și fete, acum cîțiva ani în urmă și au crescut aici în uzine, s-au cunoscut, s-au iubit și s-au luat. Azi sînt părinți, cei mai mulți dintre ei. Ei înșiși o generație nouă, pașnică, fără nebulii revanșarde, harnici, privind numai înainte, spre viitorul țării și al copiilor lor, care se confundă. De bună seamă, această populație a Stalin-Stadtu'ui este în sine mostra vie a vieti' tot mai curate și lipsite de prejudecăți din Republica Democrată Germană.

Reconstrucțiile sînt cuprinse firește în această reînviere a orașelor germane, din dărămăturile bombardamentelor. Așa Berlinul, care a suferit atît de mult, cu reclădirea Operei Mari de pe Unter den Linden. Așa Dresda, cu reclădirea Zwingerului și a Galeriei de artă. Așa Weimarul, cu casa lui Goethe, aproape distrusă de bombardamentele americane. Și nu numai clădirile, dar spiritul însuși al artei germane este prelăuat ca o moștenire prețioasă. Astfel muzica, astfel teatrul, astfel tipăriturile, dîndu-li-se o orientare nouă, creatoare. Unul din cei mai de seamă dramaturgi ai epocii noastre, scriitorul german Bertolt Brecht a găsit în Republica Democrată climatul cel mai favorabil pentru dezvoltarea artei sale.

Și în ritmul accelerat al unei înaintate culturi socialiste, care dă tot mai mult bunăstare locuitorilor Republicii Democratice, frumusețile vechi datorită naturii și omului se păstrează cu sfîntenie. Elveția Saxonă, minunatul peisaj de stînci ce strînge în chingă Elba în apropiere de Dresda, cu Pilnitz, castelul îngust de arhitectură chineză al lui August-CEL-Tare, este împodobită și pusă în valoare. Orașele vechi și de mare tradiție ca Erfurt, Jena, Ouedhinburg, Wittenberg, Weimar, găsesc în climatul de astăzi o reînviere a frumuseților lor trecute. Marile epoci de artă și urmele lor de la baroc prin iluminism, clasicism și romantism și pînă la scriitorii de azi, un Friedrich Wolf de pildă, care reînvie revoltele țărănești din timpul Reformei, sînt respectate ca tot atîtea trepte istorice în devenirea poporului german.

Turistul român, care vizitează Republica Democrată Germană, poate vedea cu proprii săi ochi cum poporul german îi este necesară colaborarea frățească cu celelalte țări în construirea socialismului. Hărnicia, disciplina și, în educarea bine orientată, o entuziasă înflăcărare pentru ideile mari și generoase, iată atîtea trăsături care fac din poporul Republicii Democratice Germane un ziditor de lume nouă și dreaptă, lîngă care, sîntem siguri, nu va întîrzia să se alăture întregul popor german.

Ion Marin Sadoveanu

TURISM ÎN U.R.S.S.

În Uniunea Sovietică, activitatea turistică a pătruns adânc în mase, a fost îmbrățișată cu toată căldura, s-a ridicat la nivelul unei mari pasiuni colective. Oamenii sovietici practică turismul în cele mai variate forme: drumeție și cicloturism, turism nautic, alpinism, excursii cu program special și turism ca întrecere competițională sportivă. Milioane și milioane de cetățeni, de la unchișul respectabil și pînă la pionierul nevîrstnic parcurg la sfîrșit de săptămînă sau în concediul de odihnă itinerarii turistice care de care mai interesante. În felul acesta, odihna devine activă, dinamică, folositoare. Excursiile îmbină întotdeauna caracterul recreativ cu cel practic-utilitar. Turisții sovietici își îndreaptă pașii spre locurile pitorești ale țării, vestite prin deosebita lor frumusețe, dar și spre regiunile în plină dezvoltare, acolo unde se înalță în ritm vertiginos giganciele construcții ale septenalului, unde sînt fertilizate vaste întinderi de pămînt, unde din muncă avîntată și eroism se ivesc zorii comunismului.

Cunoscînd minunatele frumuseți ale patriei sovietice ei își îmbogățesc totodată bagajul de cunoștințe. Adeseori, grupurile de turiști sînt alcătuite pe specialități, împletind excursiile cu cercetarea științifică. Excursii interesante sînt organizate la locurile crîncenelor bătălii ale războiului din 1912 sau ale Marelui Război pentru Apărarea Patriei, în locuri unde s-au desfășurat conferințe sau întruniri de partid în anii negri ai teroarei țariste, la casele-muzeu închinată lui Pușkin, Tolstoi, Cehov, Glinka sau altor artiști ce au creat nemuritoare comori culturale.

De multă popularitate se bucură campingul. Gradul de dezvoltare a acestui gen de turism este ilustrat printre altele și de faptul că, la Expoziția unională a realizărilor economice ale Uniunii Sovietice, un stand spe-

cial prezintă vizitatorilor ustensilele moderne și perfecționate care stau astăzi la dispoziția amatorilor sovietici de turism cu cortul: corturi, materiale ingenioase pentru vînațoare și pescuit, echipament pentru vînațoare subacvatică etc. În numeroase locuri de interes turistic, se află în afara hotelurilor, așa-numitele „tabere turistice“, adevărate orașele de cabane și corturi.

Tot mai des se organizează concursuri de orientare turistică și excursii turistice în formă de stea — genuri foarte apreciate mai cu seamă de tineret.

Direcția centrală de turism și excursii a Consiliului Central al Sindicatelor din U.R.S.S. depune străduințe încununete de succes pentru ca activitatea turistică să cuprindă mase tot mai largi de oameni ai muncii. Nenumărați muncitori, colhoznici, intelectuali și chiar pionieri poartă cu mîndrie pe piept insigna „Turist al U.R.S.S.“

Dar, paralel cu această activitate turistică de uriașe proporții, în Uniunea Sovietică se dezvoltă puternic și turismul internațional. Cei 500 000 de turiști străini care au vizitat Țara Socialismului în decursul anului 1958, cu 1,5 ori mai mult decît în anul precedent, sînt indiciul cel mai sigur că

U.R.S.S. a devenit unul din principalele obiective turistice de pe glob. „Inturist“ este organizația care se ocupă în principal de turismul internațional. Din anul 1958 funcționează încă o organizație specializată în această direcție: Biroul de turism internațional pentru tineret, de pe lîngă Comitetul organizațiilor de tineret. Pentru turiști străini care vizitează Uniunea Sovietică au fost alcătuite zeci de itinerarii variate, în funcție de preferințe, de interese profesionale etc. Călătorii care vin pentru un timp mai scurt în U.R.S.S. au la dispoziție excursii adecvate, de pildă: Moscova și Leningrad în cinci zile, Odesa și Kiev în șapte zile, Moscova și Minsk în opt zile ș.a.m.d. Există, de asemenea, itinerarii de 12, 14, 18 și 23 de zile, care cuprind un număr mult mai mare de orașe și regiuni.

Turiștii străini au astfel posibilitatea să cunoască grandioase realizări ale poporului sovietic, să înțeleagă la fața locului impetuoasa dezvoltare a patriei socialismului. Unii turiști din străinătate își petrec vacanța în casele de odihnă din Caucaz și Crimeia sau urmează tratamente speciale în sanatoriile din stațiunile balneo-climaterice, în timp ce alții

Elevi din R.S.S. Azerbaidjană în tabără

Tinerii alpinisti se pregătesc să atace un nou pisc

vinează pe întinsele rezervații din Crimeea. Printre turiștii străini care călătoresc cu automobile și autocare, cea mai mare popularitate o au cele trei itinerarii și anume: Brest-Minsk-Moscova - Harcov - Ialta; frontiera finlandeză - Leningrad-Novgorod-Kalinin-Moscova, și Harkov - Kiev - Vinița - Cernăuți-frontiera română.

Programele turistice alcătuite cu grijă, hoteluri moderne și confortabile, restaurante excelente, spectacole artistice excepționale, iată ce oferă printre altele „Inturist” oricărui vizitator de peste hotare.

Tradiționala ospitalitate a poporului sovietic este simțită de fiecare dintre vizitatorii care sosesc în Uniunea Sovietică și care nu uită de fiecare dată să elogieze acest fapt.

A crescut în mod considerabil și numărul turiștilor sovietici care pleacă peste hotare. În cursul anului 1958, ei au vizitat 60 de țări, printre care Statele Unite ale Americii, Anglia, Franța, Italia etc. Deosebit de solicitate sînt mai cu seamă călătoriile organizate pentru turiștii sovietici în țările socialiste.

„Inturist” întreține legături cu peste 200 de agenții de voiaj din toate colțurile lumii. În luna mai 1959 a avut loc la Moscova cea de a 57-a conferință a Comitetului executiv al Uniunii Internaționale a Organismelor Oficiale de Turism (U.I.O.O.T.).

În țara constructorilor comunismului, turismul intern și internațional cunoscut de la un an la altul o continuă dezvoltare. Oamenii sovietici, al căror nivel de trai material și cultural se află în permanentă creștere, își petrec cu folos timpul liber, călîndu-și forțele, instruiindu-se, sorbind cu nesaț aerul proaspăt în minunatul cadru al naturii. Prin schimburile de turiști, ei contribuie la o mai bună înțelegere între popoare. Turiștii sovietici, călătorind de-a lungul și de-a latul globului, duc cu ei solia de pace și prietenie a popoarelor sovietice, iar turiștii străini care sosesc în U.R.S.S. în număr tot mai mare se conving de dorința de pace a acestui harnic popor de constructori ai unei lumi noi. Iar din acest schimb prietenesc are de cîștigat, în primul rînd, nobila cauză a păcii și a bunei înțelegeri.

TRENURILE PRIETENIEI

...Un tren ca toate trenurile, cu locomotiva sub presiune și cu șirul de vagoane aliniate la peron, așteptînd semnalul de plecare. Trenul acesta, gătit de sîrbătoare, feeric luminat, este un tren-solie. Spunea un bătrîn muncitor, călător și el, privind la fotografia, la bucuria premergătoare plecării: „Niciodată n-am văzut mai mișcătoare, mai emoționantă formă de turism decît aceste „Trenuri ale prieteniei!”...

Cu „Trenurile prieteniei” au călătorit în 1959, de-a lungul și de-a latul Uniunii Sovietice, sute și sute de oameni care au cules impresii și amintiri de neuitat. Într-adevăr, cum se vor putea șterge oare vreedată din memorie acel minunat 1 Mai în Piața Roșie, clipele solemne de la Mausoleul Lenin-Stalin, vizitele în fabrici și colhozuri, la Galeria de Artă „Tretiakov”, în imbelșugatele magazine? Dar splendida manifestare a prieteniei romino-sovietice, cînd în parcul Gorki, în ciuda ploii care nu mai conținea, sute de moscoviți s-au adunat în jurul estradei din Teatrul de Vară, pentru a se înfrîni cu turiștii din țara noastră?

Dar excursiile cu „Trenurile prieteniei” se adresează nu numai inimii, ci și minții. Zilele petrecute în Uniunea Sovietică au însemnat pentru furnalistul Nicolae Ștefan din Hunedoara și învățătorul Dimitrie Romanescu din Deleni-Hîrlău, pentru strungarul Ion Dobre din Craiova și educatoarea Ana Tătaru din Satu-Mare, pentru agronomul Simos Stavros din Alexandria și inginerul Teodora Covaci din Timișoara, pentru toți participanții la aceste excursii, un fericit prilej de a învăța din experiența oamenilor sovietici. Firește, constructorii au rămas impresionați de amploarea construcțiilor din Moscova (în primăvară erau acolo peste 2000 șantiere de locuințe) și de munca prodigioasă în vederea realizării prevederilor septenaliului: 700 000 de noi apartamente la Moscova!

Strungarii, frezorii, laminoriștii au vizitat cu emoție uzinele din Moscova sau Kiev, s-au oprit îndelung la mașinile moderne, menite să ușureze tot mai mult munca omului, au notat sfaturile muncitorilor sovietici în cartelele lor. Cîț despre țărani colectivști, care au călătorit prin Uniunea Sovietică într-un asemenea „Tren al prieteniei”, ce le-a fost rezervat, se poate spune că au făcut o adevărată școală de agricultură înaintată. În colhozurile vizitate, mai cu seamă în cele din raionul Vinița, au studiat agregatele agricole, s-au interesat de mulsul electric, au asaltat cu zeci și zeci de întrebări pe președinții colhozurilor.

Iată pentru ce „Trenurile prieteniei” sînt într-adevăr, așa cum spunea bătrînul muncitor, „cea mai emoționantă formă de turism”.

Ștefan Toth

CU ȘI FĂRĂ MOTOR

Avionul T U—114 „Rossia” are o lungime de 47,20 m și o înălțime de 11,80 m greutatea proprie 85 400 kg și raza de acțiune normală 10 000 km. Avionul dispune de 170 locuri pentru călători, cabine de 3, de 6 sau de 40 pasageri și un restaurant pentru 48 de persoane.

La Moscova a fost realizată o foarte interesantă motoretă de turism. Ea nu cîntărește decît 20 kg are o viteză de 30 km pe oră și poate fi strînsă cu ușurință, încapînd într-o valiză.

Inginerul sovietic, L. Kuprianovici și-a construit un aparat telefonic pe care și l-a instalat în „Moskviciul” său. El poate chema și poate fi chemat la telefon de orice abonat din Moscova.

Bicicleta a fost inventată în anul 1801 de către mesterul iobag Aytamanov din Urali. El a construit o mașină alcătuită din două roți, una mai mare și alta mai mică. În mod greșit și tendențios s-a atribuit inventarea bicicletei germanului Von Dreis, care și-a realizat „velocipedul” său de abia în anul 1817.

La poarta păcii cerești

Ieșim în piața aerogării, ne suim în mașini și pornim spre hotel „Pekin”, unde urma să fim găzduiți. E un convoi lung de mașini elegante, un adevărat cortegiu. Străbătem o șosea largă. De o parte și de alta, câmp înverzit, lucrat cu mîgală. Sînt grădinăriile din jurul orașului.

Ajungem în fața unui zid impunător, cu o poartă larg arcuită. „E zidul Pekinului”, îmi explică U. Lume multă, forjată. Ni se face loc. Sîntem aclamați. Oamenii se opresc pe trotoare, ne fac semne de bun sosît... Străbătem cartierele comerciale ale Pekinului. Pretutindeni steaguri, lozinci scrise pe mîlase roșie și galbenă, lampioane, tablouri, portrete.

Ne apropiem de centru. „Pătrundem în fostul oraș interzis”, îmi spune U. Pe vremuri, nu avea voie să intre aci decît împăratul, iar apoi numai clica gomindanului lui Cîan Kai-și. Dar mîine aici o să fie parada — și ride satisfăcut. Vor fi sute de mii de oameni, ai să vezi!” Peisajul e specific chinezesc: porți mari, împodobite cu motive naționale, cu mărginile acoperișurilor înțoarse și smălțuite artistic, laie din loc în loc bulevardele.

„Uite, aici e poarta Tien An Men — asta înseamnă poarta păcii cerești. Dar acum se poate numi poarta păcii pămîntești...” Mașinile gonesc, abia am timp să urmăresc toate cîte mi le arată U. „Vezi clădirea aceea înaltă cu drăpele și lozinci? Acolo e hotel „Pekin”. Acolo reși locui. E cel mai mare hotel din Pekin”. Intrăm. Sîntem întâmpinați cu bucurie de o sumedenie de chinezi — bărbați și femei — cu suaisul pe buze, și conduși în camerele noastre. Camere mari, luminoase. Pe mese, farfurii cu tot felul de bundătăși: banane, mandarine, alune, figuri chinezești...

Am trăit printre oamenii Chinei libere treizeci de zile. Am locuit în orașe mari, la Pekin, Șanghai,

Palatul Adunării Reprezentanților Popolari din întreaga Chină, construit recent la Pekin.

Hanceu, Nankin și Tienșin. Am vizitat sate care abia ies din bezna feudalismului. Am călătorit zile și nopți cu trenul peste cîmpii întinse, am străbătut distanțe de mii de kilometri; numai de la Pekin la Șanghai faci cît de la București la Varșovia! Am cunoscut muncitori și țărani, intelectuali, milițari, studenți, elevi, pionieri, voluntari, scriitori, artiști... Am vorbit cu zeci de bărbați și femei, tineri și bătrîni. Am petrecut ore întregi în parcurile fostelor palate imperiale, în interioarele lor, devenite azi muzee, am locuit în zgîrnie-norii din Șanghai, am participat la mese oferite în fermecător de pitorrele restaurante chinezești, am mîncat cu țărani sub umbrarele din fața colibelor de lut, am trecut prin nenumărate temple și pagode, printre stînci și grote pline de statui milenare, am stat în fiecare oraș de vorbă cu muncitorii din uzine, i-am întîlnit în palate de cultură, în teatre, în case de odihnă, am călcat în virful picioarelor prin creșele unde dormeau surzînd copii celor ce construiesc China nouă!... Adesea, coborînd din tren în gările orașelor, aveam impresia că oamenii care ne întâmpină ne așteaptă de foarte multă vreme, altă de mare era explozia de bucurie cînd coboram, altă de mare era dragostea cu care ne îmbrățișau...

Călătorul venit azi în China nouă va face ochi mari; el va găsi fără îndoială și lotuși și flori de cireși și pagode și legende cu dragoni. Dar va găsi mai cu seamă poporul chinez, în sfîrșit, stăpîn în țara lui, acest popor eroic care a înfipt peste pagode și monumente străvechi steagul roșu al revoluției.

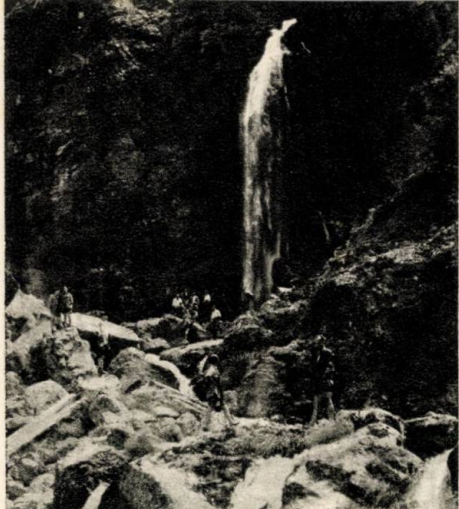
Unde au fost acești chinezi? se va întreba mirat călătorul nostru.

În luptă! îi va răspunde fiecare locșor al Chinei. Nu! China n-a fost un muzeu părăsit în mijlocul unui peisaj exotic. În grotele pline de ecoul vechilor legende s-au adăpostit luptătorii revoluționari, comuniștii chinezi, în străvechile păduri de bambus s-au dat lupte grele, și nu odată peste liniștea lacurilor pe care plutesc albe flori de lotus au răpăit rafalele mitralierelor... Acum, în aurora unei lumi noi, monumentele străvechi, capodoperele artistice, peisajul incîntător, capătă o nouă strălucire...

Traian Șelmaru

Pavilionul „jucătorului de șah” din munții Hua-șan (2200 m)

Cascadă în muntele Teth, din Albania

R.P. Albania

În Republica Populară Albania turismul a căpătat în ultimii ani o largă dezvoltare. Organizația Albaturist a valorificat numeroase obiective turistice în întreaga țară: Durres, Vlorë și Sarandë, cu plajele lor minunate de pe litoral; Shkodra, punctul de plecare pentru excursiile în munții Albaniei septentrionale; Elbasan, cu caracterul său medieval; Pogradec, pe malul pitorescului lac Oher, a cărui adâncime atinge până la 206 m și Kortscha, așezată pe un platou înalt, cu un climat cînd mediteranean, cînd continental.

Turiștii vizitează, de asemenea, cu plăcere Dardhe, una dintre cele mai importante stațiuni climatice ale Albaniei. De aici, ei pot vizita numeroase obiective arheologice ca Butrint sau Apollonia.

Riviera albaneză, însă, este fără îndoială cel mai solicitat centru turistic. Cei care vizitează această regiune sînt surprinși de frumusețea ei, de caracterul său specific și original.

În ultimii ani, minunatele stațiuni și puncte turistice ale Albaniei au fost vizitate de numeroși turiști străini.

R.D. Vietnam

În Vietnam există doar două anotimpuri: vara și iarna, în decursul cărora activitatea turistică nu stagnează. Capitala R.D. Vietnam, Hanoi, situată în golful Do-Son și înconjurată de munții Tan-Dao, este una dintre frumoasele orașe ale Asiei și prezintă numeroase puncte de atracție pentru turiști.

Aproape că nu există călător, care, vizitînd R.D. Vietnam, să nu petreacă cîteva zile în frumoasa stațiune de la Halong. Așezată în golful Bag-Bo din Marea Chinei, în apropierea orașului Hongai, stațiunea este considerată pe drept cuvînt ca una dintre cele mai pitorești din întreaga lume. Ochiul vizitatorului zărește dintr-

R.D. Vietnam, golful Halong

odată zeci și sute de flori-duri, roci gigantice dantelate, care se înalță spre cer, acoperite cu o vegetație bogată, cu flori, iarbă și plante de un colorit neasemuit.

Pitoreașca zonă din nord-vest, cu vasta regiune muntoasă, care se revărsă pe o întindere de 400 km, văile din Hoa-Binh, ca și munții Trong-Son, cu pădurile lor nesfîrșite, sînt de asemenea puncte de mare interes turistic. Zeci de mii de turiști urcă pe muntele Nhoi din apropierea orașului Thanh-Hoa. Aci se află o groță unică în lume în care artiști, cu multe sute de ani în urmă, au sculptat cu o măiestrie remarcabilă în basoreliev figuri de războinici, animale.

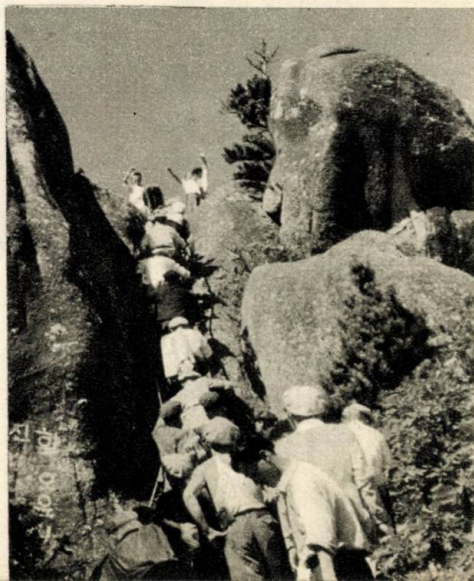
R.P.D. Coreeană

Capitala R.P.D. Coreene, Phenian, oraș care a depășit respectabila vîrstă de 4500 de ani, așezat pe ambele maluri ale fluviului Tedongan și înconjurat de munții Marabon, este un important centru turistic.

Numeroase alte centre turistice atrag anual mii de vizitatori din țară și străinătate. De un justificat renume se bucură Kingansan. Kingansanul de mare, de pildă, regiune de insule stîncoase la malul Mării de Est, ca și stîncile Mamul-san (Muntele celor zece mii de fenomene) sînt considerate ca unele dintre cele mai pitorești și originale regiuni turistice din Asia. Stațiunile de la poalele munților Cirbosan, împrejurimile

lacului Sanmirpho, sînt foarte des vizitate de turiști, ca și orașul Henmu din raionul Kanse, unde se găsesc vestitele fresce (secolul IV) de pe cele trei morminte ale unor vechi conducători coreeni.

Mai înalt decît munții Kingansan și Cirbosan, masivul Mehansan se întinde pe 40 km și oferă turiștilor priveliști minunate. Frumusețile împrejurimilor și monumentelor din orașul Keson, în apropierea căruia se află vestita cădere de apă de la mare înălțime Pak-En, peștera Beakrenkum, cu stalactitele și stalagmitile sale bogat colorate, stîncile Cionsecten, care se înalță pe suprafața Mării de Est, oferă amintiri de ne uitat.

Ascensiune în munții coreeni Kingansan.

UN CALATOR ROMIN IN ȚARA DE FOC

În după-amiaza zilei de 5 martie 1887, membrii Institutului Geografic din Buenos Aires au audiat o conferință de-a dreptul captivantă. Era vorba despre rezultatele primei explorări a interiorului Țării de Foc, imensa insulă ce gîtuie strîmtora Magellan, despre care oamenii de știință aveau informații puține și contradictorii. Pînă a nu începe conferința, ei au cercetat cu interes și curiozitate fotografiile expuse, care reprezentau scene din timpul călătoriei, vederi de munți și ape: s-au oprit îndelung asupra mostrelor de nisip aurifer și au studiat obiectele indigenilor. Președintele Institutului l-a prezentat pe conferențiar: inginer Julius Popper.

Cine era tînărul îndrăzneț care își luase dificila sarcină de a pune capăt odată pentru totdeauna nepotrivirii lor dintre relatările celebrilor călători Fritz Roy, Cook, Darwin și Bove asupra Țării de Foc?

Originar din România — unde se născuse, în casa unui anticar din București — tînărul Popper și-a făcut studiile superioare la Politehnica din Paris, iar înainte de a ajunge în Argentina a cutureierat aproape întreaga lume. A fost în Orientul Apropiat și Extremul Orient, a cutureierat Siberia, iar cele două Americi le-a străbătut din Alaska pînă la Capul Horn. Fire întreprinzătoare, veșnic în căutarea noului, întotdeauna activ, acest călător român își face remarcată prezența prin toate țările stră-

O hartă a „Țării de foc”, după indicațiile expediției Popper

bătute. În Statele Unite execută lucrări tehnice la New Orleans, în Mexic se ocupă de gazetărie ca redactor la „El Diario de los Forasteros” iar în Cuba execută planurile capitalei și portului Havana. Ajuns la Buenos Aires, Popper este atras de mirajul aurului, despre care anzea că există pe plajele strîmtorii Magellan din Țara de Foc.

În cei 7 ani de intensă activitate în Țara de Foc, Iulius Popper face mai multe călătorii de explorare a interiorului insulei și este preocupat de punerea în valoare a bogățiilor naturale și de observațiile de interes științific pe care le comunică Institutului Geografic Argentinian. El bate monedă și emite mărci postale, dă denumiri apelor, munților și altor

forme de relief descoperite în timpul călătoriilor sale, denumiri care amintesc de țara sa natală pe care n-a uitat-o niciodată: Peninsula Moldavia, Valea Iașilor, Lacul Broșteni, Pe hărțile Țării de Foc găsim și astăzi consemnate riurile Ureche, și Rosetti, promontoriul Sinaia, iar, ca o confirmare a activității exploratorului român, găsim pe o hartă din 1957 și punctul însemnat sub denumirea „Faro Popper”.

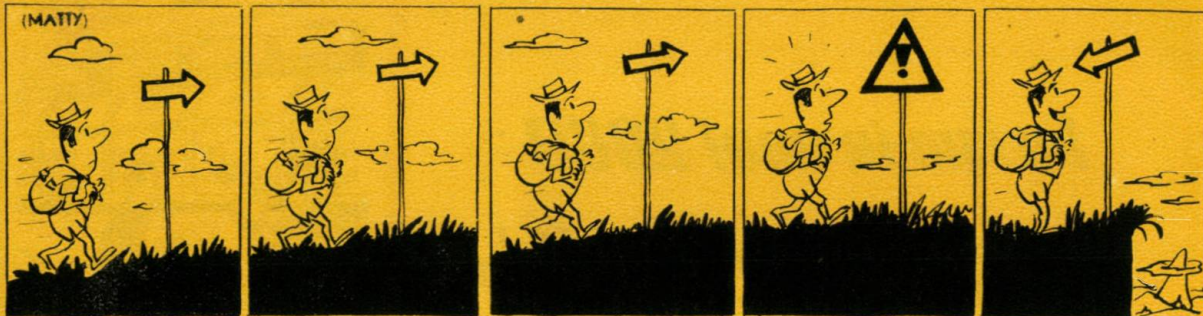
Pe acei îndepărtat tărîm, Popper a adus coloniști din țara în care s-a născut, ai căror nepoți, deși spun că sînt argentinieni, nu uită să adauge cu mîndrie că sînt „Hijos de Rumanos” — fii de romîni.

E. Iarosievici

● Cea mai nordică grădină botanică din lume se află în munții Kibin (U.R.S.S.) dincolo de cerul polar. Ea aparține filialei Academiei de Științe a U.R.S.S. din peninsula Kola. Aici s-au acclimatizat printre altele vișă de vie, lămii și piersici.

● Suprafața totală a mărilor de pe glob este de 370 000 000 km² și volumul total al apelor este de aproximativ 400 000 000 km³ adică de patrusprezece ori volumul pămînturilor care ies la suprafața apei. Răspîndită într-un strat uniform în jurul globului, această cantitate de apă ar forma un înveliș cu o grosime de aproape 3 kilometri.

(MATTY)

UN MARCAJ PERFECT

— Mămico alte ce dihanie a runcat marea!

(Fred, Ghendescu)

IN...

...satul Verkovnia (Ucraina) se află un muzeu Balzac. Aici și-a petrecut, între 1847 și 1850 ultimii ani ai vieții, marele scriitor francez, localnicii au transformat în muzeu vechea casă în care a locuit Balzac.

...perioada marilor zăperi, Creasta Pietrei Craiului, care se parcurge în timpul verii cu ușurință, păstrează pe alocuri cornișe uriașe de aspectul unor aripi și a căror traversare este adeseori dificilă și periculoasă.

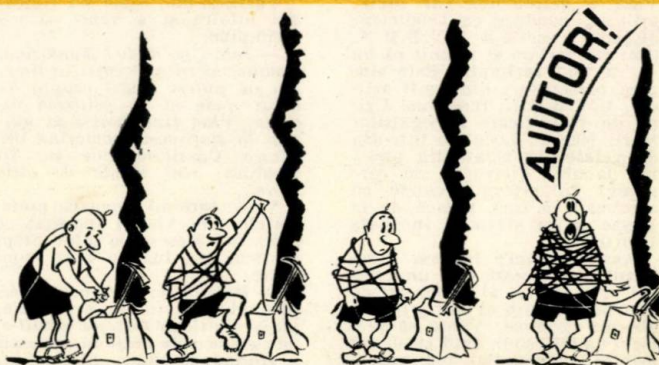
...grotele de la Han (Belgia) curge un râu subteran, Lessa, capabil să dizolve zilnic 5 000 kg de calcar.

...localitatea Wieliczke, din apropiere de Cracovia, există un teren de tenis neobișnuit. Terenul, de dimensiuni normale, se află la... 120 de metri sub pământ. El a fost amenajat într-o peșteră naturală dintr-o salină. Temperatura se menține constantă la 16°.

...Polinesia, la ultimul recensământ s-a prezentat un bătrîn descendent al unui șef din istoria Havaiului. Numele său: CFERAKAOGARMITOREFHRAEKXDAICA OISPUORAOPUFRAOAD MELA (u!), ceea ce înseamnă „arbori cu mici trunzi din poienile înverzite ale muntelui și paharnicul lui Kamaha cel Mare”.

JULIETA: Să nu cazi lubitule!
ROMEO: Nici o grijă!
Am brevetul de alpinist gradul I!

(Gh, Chiriac)

(D. Petrică)

Un alpinist „experimentat”

— Nu-mi place păture...
— De ce!
— Nu lustruiești bine bocancii...

(Nell Cobar)

(Gik Damadian)

turism în anul 2060

DILEMA ESTIVALĂ

Săptămîna trecută, vineri dacă nu mă înșel, am fost să-l văd pe bunul meu prieten Vlad. Vlad e astrobiolog iar Stela, soția sa, conduce ca tehnician-dispecer o secție a U.V.B.M.N. (îmi cer iertare și promit că nu se va mai întîmpla. Este singura prescurtare din acest articol. U.V.B.M.N. înseamnă Uzina de valorificare a bogățiilor Mării Negre). Locuiesc într-una din velle suspendate din preama lacului Floreasca, la care ajungi în cîteva secunde cu aerobuzul 5 care pleacă de la Russe și are stație și în Piața Unirii.

Așa făcusem; luasem aerobuzul, deși acesta este un vehicul al secolului al 21-lea iar eu sint un cetățean al erei primelor zboruri cosmice. Vreau să precizez că trăiesc în anul 1960, dar aripile imaginației mă poartă adesea în capitala noastră de peste un secol, unde am o sumedenie de prieteni și cunoștințe. (În povestirile științifico-fantastice cititorul acceptă asemenea anacronisme; doar criticii literari și oameni de știință nu prea se împacă cu aceasta).

Coborîsem deci din aerobuz pe terasa vîlei, cînd am auzit prin fereastra deschisă voci agitate. Stela și Vlad se certau parcă, fapt extrem de rar la tinerii însurați, în general, și la acei ai anului 2060, în special. Curios, m-am grăbit să rostesc cuvîntul-cheie, care deschide poarta apartamentului, și am intrat.

Stela ședea într-un fotoliu din spumoplast și Vlad se învîrtea în jurul ei ca un tîgru, vorbindu-i cu înflăcărare!

— Îți repet fetișo, nădării nu vom petrece mai plăcut vacanța decît la complexul turistic submarin din Marea Caraibelor. Pînă la Jamaica facem cu rachelorîlanul două ore și jumătate și deacolo însă un sferic de ceas cu scaunele zburătoare...

Această frază și teancul de prospecte multicolore de pe măsută m-au lămurit pe deplin: era în toi clasică discuție despre concediul de odihnă pe care o port și eu an de an cu nevastă-mea. La munte sau la mare? (În ce mă privește, încerc de fiecare dată s-o conving că farmecul mării este neîntrecut, că soarele e un izvor de sănătate, că noile vile de pe litoralul Marii Negre îți oferă maximum de confort etc...). În timp ce ea îmi zugrăvește în culorile cele mai atrăgătoare stațiunile de la munte, cu pîdurile lor de brazi seculari, cu izvoarele cristaline, cu aerul ozonat (în trea-

căt fie zis: ultimele cinci concedii mi le-am petrecut la Poiana Stalin).

Văzîndu-mă, Stela s-a ridicat din fotoliu și a venit să mă întîmpine.

— Iată-l pe Radu! Bună ziua, Radule, ai picat tocmai la timp. Nu ne putem hotărî asupra locului unde să ne petrecem vacanța. Vlad ține morțiș să mergem la stațiunea submarină din Marea Caraibelor iar eu, îți închipui, sint sătulă de atîta mare...

Vlad, care-mi cunoștea preferințele, era vizibil încîntat că Stela mă alesese pe mine drept arbitru. Mă luă de braț și-mi spuse:

— Radule, privește acest prospect. Asta e insula artificială, plaja plutitoare cum au numit-o, pe care te poți prăji la soare cît e ziua de mare. Și, de jur împrejur, vături albastre ca cerul, cu coronițe albe de spumă. Dacă dorește umbră și răcoare, cobori cu ascensorul în încăperile de sub apă. Aici e hotelul, restaurantul, barul, sălile de muzică, cinematograful, biblioteca... Și unde mai pui inegalabilul peisaj submarin... Prin geamurile din cristal de cuarț poți admira minunata floră și faună ce te înconjoară... stele marine, corali, pești de forme și culorile cele mai variate. Stai liniștit la masa ta de la restaurant și deodată lîngă tine se iveau un rechin, fascinat de luminile strălucitoare ale tuburilor cu neon...

O văzul pe Stela pîlînd:

— Un rechin? Și crezi că mie îmi poate tîhni friptura cînd o asemenea dihanie mi se uită în farfurie? Nu plec nici în ruptul capului. N-ai decît să te duci singur și să stai după pofta inimii în... în... butelia aia de sticlă cufundată în apă.

Am simțit că venise timpul să intervin.

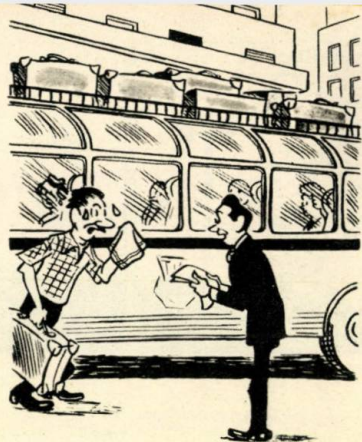
— Dar tu, Stela, unde ai vrea să-ți petreci vacanța?

Fata i se lumină dintr-odată și spuse cu un suris transportat:

— Undeva în cosmos! Pe Venus, pe Marte sau... cel puțin pe Lună.

Vlad făcu o strîmbătură:

— 'Ar pe Lună! Poftim! Anul trecut și-acum doi ani ne-am petrecut concediul pe Lună. Și votajul de nuntă tot pe Lună l-am făcut. Nu zic nimic, poate pentru Radu, care a trăit acum o sută de ani, o excursie în Lună să fi fost ceva interesant, dar pentru noi a devenit banal să ne tot repezim pînă acolo. Dar nu putem uita că peste cîteva zile se împlinesc exact 191 ani de cînd primul mesager al omenirii

CUSURGIUL

— Autocarul pentru Sîncio! Cînd pleacă?
— Peste 2 minute.
— Ce organizare! N-aveți unul care pleacă mai curînd?

(Fred Ghenădescu)

MELCUL: — Mămicolo!, ia te uită cum ne imită ăștia...

rocheta lansată de oamenii sovietici a aselenizat acolo. Am acceptat totuși numai ca să-i fac plăcerea deși, sint sătul de peisajul lunar. Cîndeste-te, Radule, am lucrat în 2057 și 2058 cîte trei luni pe Lună. Am studiat natura micro-organismelor din Lacul Visurilor. Nu înțeleg ce-i place Stelei acolo. Nu zic, panorama cosmică este o inepuizabilă sursă de incîntare. Dar încolo? Sfînci colțuroase, pe care nicîcînd nu le-a mîngîiat unda vreunui pîriu, întinderi nesfîrșite de pulbere cenușie, mări și lacuri fără strop de apă...

Și-apoi, să stai mereu închis, fie la hotelul acela excavat în stîncă, fie în cabina tancului cu care te plimbi prin pustul de piatră, fie în interiorul costumului de scafandru astral, atunci cînd ai gust să-ți mai desmorțezi picioarele.

În gîndul meu îi dădeam dreptate, dar nici pe Stela nu puteam s-o supăr. Am luat la întîmplare unul din prospectele de pe masă și am început să-l răsfoiesc. Prezenta, în text și

„Dicționarul“... nu era exact

Putinele pagini de literatură legată de turism, ce ne-au rămas din trecut ca și lucrările cu caracter geografic aparținând aceleiași epoci, vădese o totală lipsă de cunoaștere a munților noștri. Spicuim, astfel, dintr-o veche lucrare de geografie (DICTIONARU TOPOGRAFICU ȘI STATISTICU A LU ROMANIEI DE D. FRUNDESCU —1872) următoarele:

„Piscurile cele mai înalte sînt Sasul Paului din județul Prahova, precum și Bucegii și Vf. Craiului din județul Argeș“..... Omul sau Caraimanul (N.R. — după aceeași lucrare, unul și același vîrf) măsoară 2650 m., Ceahlăul 2750 m., iar Retezatul din județul Prahova atinge înălțimea de 2600 m.“

Despre peștera Ialomitei ni se relatează că:

„Este o hrubă de 60 de stînjeni adîncime“ și că „cei opt călugări se închid în schit, din cauza frigului, din octombrie și pînă în aprilie“.

Ce ochi ar face vreun bătrîn monah, redeșteptat printr-un miracol din somnul său de veci, la vederea miilor de schiori ce atunează astăzi, în zilele de iarnă, peste albe povîrnișuri din vecinătatea vechiului schit al Peșterii Ialomicioara?

Imagini, amenajările turistice de pe planeta Venus.

— Eu, nu vă înșeleg, le-am spus, parcă numai în Marea Caraibelor sau pe Lună vă puteți petrece vacanța? Iată ce scrie aici: „Venus, un paradis al turiștilor... Îndată ce străpungeți pătura de nori din jurul planetei, vă găsiți într-o lume stranie, dar totodată pasionantă prin coloritul și varietatea ei. Peisajul seamănă cu cel din cretacul terestru, de acum 100 de milioane de ani și mai bine. Vă veți întîlni cu reptile gigantice, brontosauri și stegosauri și cu strămoșul păsărilor arheopterix, al căror vinat este permis. Veți cerceta pădurile de fanerogame uriașe și vă veți întoarce pe pămînt cu o colecție bogată de flori venusiene, pentru care vă vor invidia toți prietenii...“ Ei, ce părere aveți?

— Minunat, strigă Stela, bătînd din palme, plecăm pe Venus! Acolo Vlad va putea face plajă după pofta inimii. Am citit undeva că au amenajat de curînd un mare lac heliomarin, cu tot dichisul, după modelul celui de la Mamaia.

Nici ideea aceasta nu părea să-i suridă prietenului meu. — Pe Venus e prea cald, spuse el. După mine, hotelul submarin din Marea Caraibelor e mult mai indicat.

Stela se îmbujoră de enervare: — Poftim, ține începe cu „Amphibius“-ul lui...

VITEZA VÎNTULUI

Pentru stabilirea vitezei vîntului se dau următoarele indicații:

Grad	Denumirea	viteza medie m/sec	km/oră	Presiune kg/m ²	Caracteristici
0	Calm desăvîrșit	0	0	0	Fumul se ridică drept în sus, pinza steagurilor atîrnă nemișcată.
2	Adiere slabă	2,5	9	0,5	Se mișcă ramurile subțiri. Steagul filfii ușor. Flacăra chibritului se stinge repede.
3	Vînt slab	4,5	16	2	Se leagăna ramurile mici. Pinza steagului filfii tare. Se încrețește suprafața apei.
6	Vînt puternic	12	43	11	Se clatină copacii. Vîntul zguduie puternic corturile. Spumă pe creasta valurilor.
9	Furtună	21	75	11	Se rup copacii mari. Se strică acoperișurile.
10	Furtună puternică	24	86	47	Sînt smulse acoperișurile. Copacii sînt smulși din rădăcină.
11	Vijelie	28	100	64	Provoacă distrugeri mari.
12	Uragan	34	122	75	Provoacă dezastre.

Trebuia să-i impac. Eram doar prietenul lor.

— Stați puțin, le-am spus, poate găsim ceva ce vă convine la amîndoi. Am luat cîteva prospecte. Unul mi-a atras atenția. Avea pe copertă fotografia unei nave aeriene imense, care tocmai trecea peste un ciudat peisaj martian. Textul glăsua astfel:

„O.N.T. „Carpați“ vă oferă o vacanță mică: TURUL CELOR 3 PLANETE. Într-o singură călătorie de 30 de zile puteți vizita cele mai interesante obiective turistice de pe Pămînt, Marte și Venus“.

Pe Pămînt: stațiunile pentru sporturi de iarnă din Sahara, monumentele naturii din munții Carpați, plaja plutitoare din Marea Caraibelor.

Pe Marte: ruinele orașelor vechilor martieni, mult disputate canale (la cererea participanților se vor organiza plimbări cu barca), sateliții artificiali ai lui Marte: Phobos și Deimos.

Pe Venus: Noul lac heliomarin, rezervația „Album viu de istorie a evoluției animalelor“, uzina solară care furnizează energie întregii planete.

Racheta „Săgeata de argint“ cu care veți călători dispune de 250 de cabine confortabile, restaurant, piscină de înot. Informații la agențiile O. N. T. „Carpați“ din toate marile orașe ale lumii“.

Am întins prospectul prietenilor mei. L-au răsfoit, la început distrați, apoi din ce în ce mai interesați.

— Venus și Marte, spuse Stela, nu e rău de loc...

— Marea Caraibelor și lacul heliomarin, făcu Vlad, asta parcă mi-ar surde...

— Atunci, se pare că soluția s-a găsit! mi-am permis să remarc. Observasem de altfel că Vlad și Stela se luaseră de mină. Apoi am adăugat — o recunosc — cu oarecare satisfacție:

— Constat că în unele privințe oamenii din secolul nostru n-au evoluat. Știți că noi în 1960 stăm în fața aceluiași dileme estivală. Cei drept, nu se pune încă problema unor vacanțe pe Venus sau pe Marte. Decamdată, avem de ales între munte și mare. Și, credeți-mă, nici asta nu e ușor.

Au ris în hohote.

— Între munte și mare? Și nu știți să vă descurcați?

— Acum știu, am răspuns mîndru, două săptămîni la munte și două la mare, iată soluția ideală. Bineînțeles, dacă nevastă-mea va fi de acord.

RADU NOR

P.S. Asta s-a întîmplat vineri. Azi e marți și soției mele încă nu i-am spus nimic. Dar acum nici nu mai are rost. Adineauri mi-a telefonat că a luat bilete de tren pentru Poiana Stalin. A șasea oară...

PRECURSORII CĂLĂTORIILOR VIITOARE

4 octombrie 1957. Oamenii sovietici au dat semnalul unei noi și minunate ere. „Sputnic I”, primul suveran al unei ilustre dinastii, pornea să cucerească spațiul ceresc....

Înă atunci visuri, proiecte, eforturi, speranțe, sacrificii. Iată câteva pagini din fabuloasa istorie a zborului interplanetar:

Aripele de ceară, primul „aparat de zbor“

Dedal, faimosul arhitect al anticei Atene, constructor al Labirintului și-a fabricat aripi de ceară cu ajutorul cărora — spune legenda — s-a ridicat în aer. Fiul său, Icar, a fost prima victimă a ascensiunii în spațiu. Neascultător al sfaturilor părințești, Icar s-a înălțat prea sus și, topindu-i-se aripele, s-a prăbușit în marea care mai târziu i-a purtat numele (Marea Icariană).

Menippe a ajuns în lună

Lucian de Samosate (scriitor grec din secolul al II-lea) a trimis imaginar pe un oarecare Menippe, în lună, atașându-i două aripi, una de vultur și alta de acvilă.

Autorul „Giocondei“ — precursorul aeronauticii

Marele pictor Leonardo da Vinci a fost, după cum se știe, în același timp și om de știință. De la el au rămas numeroase observații și invenții (însoțite de schițe), toate scrise cu mână stângă și pe dos, astfel că nu pot fi citite decât în oglindă. Cele mai extraordinare sînt fără îndoială notele ce tratează despre aeronautică. S-au găsit studii asupra planorismului și aparatelor destinate zborului uman. Helicopterul și parașuta, realizate în secolul nostru, au fost preconceptuate de Leonardo da Vinci. Admirînd faimosul suris al Giocondei, să nu uităm că părintele său a preconizat aviația, punînd bazele celui mai comod și mai rapid mijloc de transport al secolului nostru.

Cinematografia anticipează

În 1902, Georges Melies, supranumit Jules Verne al cinematografiei, a plecat în „Călătorie în Lună”, fără să bănuiască

că filmul său, primul de acest gen, va fi confirmat de zborul Sputnicilor.

În 1924, Uniunea Sovietică, punînd bazele filmului științific documentar, a marcat prin „Aelita” o nouă etapă în cinematografia mondială. Eroi filmului debarcă pe planeta Marte.

În 1925, a fost realizat filmul german „O femeie în Lună”, care, departe de a fi un film științific, sugera nostalgia călătorilor interplanetare. Hollywoodul a expediat pe Stan și Bran în cosmos, odată cu filmele fantastico-științifice „Cucerirea spațiului” și „Destinația... Luna”.

Știința la locul fanteziei

Mirajul zborurilor interplanetare își găsește realizarea în știință, proiectele și descoperirile savantului sovietic Constantin Eduardovici Tîolkovski (1857—1935). Lui îi revine meritul de a fi inventat prima rachetă interplanetară, experimentată în anul 1903. Tîolkovski a fost acela care a lansat ideea amestecului combustibililor lichizi și care a preconizat frînarea aerodinamică. De aici...

La 1 ianuarie 1960 sînt 819 zile de eră interplanetară

4 octombrie 1957 rămîne o dată memorabilă în istoria lumii. Primul satelit artificial al pămîntului a început să se rotească cu inimaginabila viteză de 8 000 metri pe secundă! Cu un secol în urmă, „Oculul pămîntului în 80 de zile” (Jules Verne) părea ceva de domeniul fantasticului. Sputnik I a făcut acest ocol într-o oră și 35 minute.

30 de zile mai târziu, Sputnik II, lansat din patria constructorilor comunismului, purta în jurul pămîntului primul călător al cosmosului, cățelușa Laika. Sputnik II, cîntărind 508,300 kg. a ocolit pămîntul de 2 368 ori.

Urmează — lansați în S.U.A. — „Explorer I” (13 kg), „Van-

guard I” (1,4 kg), „Explorer III” (14 kg), dezintegrat după 1 260 mișcări de rotație.

La 15 mai 1958, Uniunea Sovietică lansează, în continuarea seriei de succese astronautice, un nou satelit al Pămîntului, uriașul Sputnik III, care de atunci se rotește în continuare, totalizînd sute de milioane de kilometri străbătuți.

Doi ani după lansarea primului satelit artificial al pămîntului, oamenii sovietici au înregistrat o nouă victorie senzațională, modificînd sistemul nostru solar prin plasarea pe orbita acestuia a unei noi planete. Primul satelit solar a fost lansat la 3 ianuarie 1959, deplasîndu-se cu o viteză inițială de 11 km/sec. El va gravita veșnic în jurul soarelui.

Prima legătură interplanetară

Visul cel mai îndrăzneț al omenirii și-a găsit împlinirea în ziua de 14 septembrie 1959. Puține clipe după începutul acestei zile, mai exact la orele 0,02 minute și 24 secunde (ora Moscovei) s-a stabilit prima legătură între Pămînt și o altă planetă, cînd racheta lansată de oamenii sovietici a aselenizat pe satelitul globului terestru. Cosmosul a primit atunci primul mesaj de pe Pămînt, fanionul roșu cu secera și ciocanul, emblema primului stat socialist din lume. Faptul că la mai puțin de o lună de la acest epocal eveniment, savanții sovietici au reușit să lanseze o stație automată interplanetară, care a executat și prima fotografie a părții invizibile a lunii, a dovedit încă odată superioritatea în toate domeniile activității umane a sistemului socialist.

Astfel, erei atomice îi succede era interplanetară, perioada voiajelor intersiderale și de creare a noilor lumi.

Dacă obstacolele de ordin mecanic nu mai împiedică astăzi navigația interplanetară, constituția fiziologică a omului nu permite — deocamdată — zborul său în spațiul sideral. Dar omul va ști să învingă și această dificultate

PENTRU TURISTII INTERPLANETARI...

Excursii în soare.

Distanța dintre Pământ și Soare — 149 500 000 km — poate fi parcursă de un om mergând pe jos zi și noapte în 3 400 de ani, de un tren foarte rapid în 200 de ani, de un avion cu reacție cu viteza de 2 000 km/oră în circa 17 ani, iar de un satelit artificial cu viteza de 8 km pe secundă în 230 de zile. Vă recomandăm deci satelitul, ca fiind mai operativ.

Vom anunța în timp util unde se primesc înscrierile.

Vă prevenim, însă, că veți avea în prealabil de rezolvat acolo probleme vestimentare. Căldura soarelui impune un costum special de protecție. Vă sfătuim să vă alegeți unul ușor, ținând seama că o persoană care pe pământ cântărește 70 kg, în Soare va avea 1 890 kg.

Despre planete.

PLANETA MERCUR se află la numai 58 000 000 km de soare și este de 14 ori mai mică decât Pământul. Temperatura planetei Mercur nu este prea propice unor excursii de plăcere, fiind + 400 grade pe partea luminată de Soare și — 200 grade pe partea opusă. Mercur se rotește în jurul Soarelui în 88 de zile.

PLANETA JUPITER se găsește la 778 000 000 km distanță de Soare și este cea mai mare dintre planetele sistemului solar (de 1 345 de ori mai mare decât Pământul).

Temperatura pe Jupiter: — 140 grade; planeta se rotește în jurul soarelui în 11,8 ani și are 12 sateliți.

PLANETA SATURN este la 1 426 000 000 km de Soare și e de 745 de ori mai mare decât Pământul. Temperatura pe Saturn: — 150 grade; se rotește în 29,5 ani în jurul Soarelui și are 9 sateliți (și inele).

PLANETA URANUS se găsește la 2 862 000 000 km de Soare și e de 69 de ori mai mare decât Pământul. Temperatura: — 180°. Planeta se rotește în jurul Soarelui în 84 de ani și are cinci sateliți.

PLANETA NEPTUN este la 4 426 000 000 km de Soare și e de 58 de ori mai mare decât Pământul. Temperatura: — 210 grade. Se rotește în jurul Soarelui în 164,5 ani și are doi sateliți.

PLANETA PLUTON se află la 5 929 000 000 km distanță de Soare și-i mai mică decât Pământul. Temperatura probabilă: — 220 de grade. Se rotește în jurul Soarelui în 249,6 ani și n-are nici un satelit.

Planete și... afaceri.

O călătorie gratuită în Marte contra 900 cutii goale de cremă de ras!

Creduli din Wisconsin (S.U.A.) care au răspuns la acest tentant apel al unei societăți americane, au primit, în schimbul numeroaselor ambalaje, un bilet de călătorie în faeton pentru Marte, un cătun cu 78 de locuitori, uitat de turiști și chiar de vecini.

Businessmanii nu-și pierd timpul de când a devenit posibilă călătoria în alte planete. Astfel, un american a descoperit o lege în care să-și încadreze „dreptul de proprietate” asupra spațiului intersideral. El a anunțat că intenționează să facă proces oricui ar călca acest „teritoriu” fără permisiunea lui.

Destinația... Luna

Cei care vor alege itinerariul Pământ-Lună, să rețină:

Distanța medie Lună-Pământ 384 500 km.

Distanța minimă 356 700 km.

Diametrul Lunii 3 480 km.

Suprafața 37 800 000 km²

Volumul 1/50 din volumul Pământului.

Greutatea 1/6 din cea a Pământului.

Densitatea 3/5 din cea a Pământului.

Cele mai înalte pisco: Leibitz și Doerfel, doar 708 m.

Cea mai întinsă câmpie: Clavius — 228 km²

Cel mai mare crater: Grimaldi — diametru 240 km.

N.B. Umpleți bine termosurile! În Lună nu există apă. Luați-vă oxigen! La suprafața Lunii nu există atmosferă.

Dacă vreți să vă feriți de privirile indiscrete de pe Pământ, circulați pe emisfera opusă, a cărei față nu se vede de pe Pământ.

Itinerarii planetare

Dacă preferați itinerariul spre Marte, trebuie să știți că:

Distanța Pământ - Marte 57 000 000 km (cînd Pământul și Marte se găsesc pe aceeași parte, în raport cu Soarele)

Diametrul: 6 850 km
Suprafața: 29/100 din cea a Pământului

Volumul de 6 ori mai mic decât al Pământului
Greutatea 1/3 din cea a Pământului

Nu uitați fularul și celelalte lucruri groase! Temperatura medie este de minus 37 grade dar există și zone de numai — 30°.

În Venus vor începe excursiile ceva mai târziu...

Pe această planetă e ceva mai... călduț. Vă așteaptă o temperatură de circa 100°C. Săvanții consideră că pe această planetă sînt zone unde e și mai cald. Totuși, dacă vă interesează. Distanța Pământ-Venus 39 000 000 km

Diametrul 999/1000 din cel al Pământului

Suprafața aproape egală cu a planetei noastre

Volumul 9/10 din cel al Pământului
Greutatea 88/100 din cea a Pământului.

Avionul cu reacție e cam lent!

Zburînd pe un avion cu reacție, cu viteza de 2000 km pe oră, ar fi nevoie de 250 de ani pentru a ajunge la cea mai îndepărtată planetă a sistemului nostru solar, Pluton și de 430 de ani pentru a ocoli satelitul steii duble Epsilon, a cărei circumferință este de 3 840 000 km.

NU UITAȚI ACESTE DATE DE IDENTIFICARE A MICII NOASTRE PLANETE:

- Suprafața sferoidului pămîntesc 509 950 741,3 km²
- Volumul 1 082 841 322 500 km³
- Perimetrul la Ecuator 40 070 368 097 m
- Raza la Ecuator 6 377 397,16 m
- Raza la Poli 6 356 078,96 m
- Proportia apă și uscat: 73,9% apă, 26,1% uscat
- Perioada de rotație a Pământului 86 141,1 sec

PRINCIPALELE EVENIMENTE ALE ANULUI 1959

ANUL POLITIC

ianuarie

1. — *Havana*: Trupele insurgente din Cuba au înălțat dictatura lui Batista.

10. — *Moscova*: Guvernul U. R. S. S. a remis guvernului S. U. A., Angliei și Franței proiectul Tratatului de pace cu Germania. Proiectul a fost remis și celorlalte state care au participat la războiul împotriva Germaniei, precum și guvernul R. D. Germane și R. F. Germane.

24. — S-au împlinit 100 de ani de la înființarea uniunii Țării Românești cu Moldova, eveniment istoric de mare însemnătate, care a făcut ca în geografia politică a Europei să apară numele unui nou stat — România. Cu prilejul acestei aniversări în întreaga țară au avut loc importante manifestări, iar Marea Adunare Națională s-a întrunit în sesiune jubiliară.

27. — *Moscova*: S-a deschis în Marele Palat al Kremlinului, cel de al XXI-lea Congres extraordinar al P.C.U.S. Tovarășul N.S. Hrușciov a prezentat raportul „Cu privire la cifrele de control ale dezvoltării economiei naționale a U.R.S.S. pe anii 1959—1965”.

februarie

2. — *Cairo*: S-a deschis Conferința Tineretului din Țările Africii și Asiei, importantă manifestare a solidarității popoarelor de pe cele două continente în lupta lor pentru independența națională, împotriva imperialismului și colonialismului.

21. — *Moscova*: Au sosit, în vizită oficială, primul ministru al Marii Britanii, H. Mac Millan, și ministrul de externe, S. Lloyd.

martie

3. — S-au împlinit zece ani de la istorica Plenară a C.C. al P.M.R., care a trasat sarcinile partidului în lupta pentru întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare și pentru transformarea socialistă a agriculturii.

6. — *București*: Într-un interviu acordat ziarelor grecești „To Vima” și „Ta Nea”, tovarășul Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Române, a reînnoit propunerea guvernului român cu privire la convocarea unei conferințe a șefilor de guverne ale țărilor balcanice. Guvernul român a formulat această propunere pornind de la comunitatea de interese și tradiții care leagă popoarele balcanice, de la necesitatea întăririi păcii și securității în Balcani, pe baza dezvoltării colaborării multilaterale și a relațiilor de bună vecinătate dintre toate statele acestei regiuni.

29. — *București*: Oamenii muncii din întreaga țară au primit cu o imensă satisfacție Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale pentru lichidarea rămășițelor oricăror forme de exploatare a omului de către om în agricultură, în scopul ridicării continue a nivelului de trai, material și cultural al țăranimii muncitoare și al dezvoltării construcției socialiste.

aprilie

13. — *Geneva*: Au fost reiterate tratativele cu privire la încetarea experimentelor cu arma atomică.

27. — *Pekin*: În sesiunea Adunării reprezentanților populari din întreaga Chină au fost aleși conducătorii de stat ai R.P. Chineze. Tovarășul Liu Șao-Ti a fost ales președinte al R.P. Chineze.

mai

6. — *Stockholm*: A fost deschisă sesiunea jubiliară a consiliului Mondial al Păcii, cu participarea a peste 350 de delegați, membri ai Consiliului Mondial al Păcii și militanți ai mișcării partizanilor păcii. La această sesiune s-a adoptat un Apel adresat popoarelor lumii în vederea încetării pentru totdeauna a experiențelor cu arma nucleară și interzicerii armii nucleare, pentru dezangajarea forțelor militare în regiunile în care pacea este amenințată, și în primul rând în centrul Europei.

11. — *Geneva*: A început

Conferința Miniștrilor Afacerilor Externe, în care a fost prezentat proiectul sovietic al Tratatului de Pace cu Germania și propunerile cu privire la normalizarea situației în Berlin. La această conferință sînt reprezentate și cele două state germane.

16. — *Moscova*: Lui N. S. Hrușciov i-a fost înmănat Premiul Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”.

31. — *Bagdad*: În urma victoriei deplină a revoluției populare din Irak, colonialiștii își pierd pozițiile și în această regiune a lumii. Ultimele grupuri de soldați și ofițeri englezi au părăsit teritoriul Irakului, care și-a recucerit astfel libertatea națională.

iunie

7. — *București*: A fost dată publicității Declarația guvernului român cu privire la amplasarea în Grecia a rampei de lansare a rachetelor teleghidate și cu privire la problema păcii și securității în Balcani.

27. — *Londra*: A fost înființată Asociația Anglia-U.R.S.S. prezidată de fostul prim-ministru, lordul C. Attlee.

29. — *New York*: Așteptată cu o vie nerăbdare de opinia publică americană, Expoziția realizărilor științei, tehnicii și culturii din Uniunea Sovietică a fost deschisă, într-un cadru festiv.

iulie

9. — *Ațena*: A început procesul monstruos înscenat lui Manolis Glezos și altor democrați greci. Întreaga omenire cîntă și ridică glasul de protest împotriva acestei samavolnice îndreptate asupra lui Glezos, iubitul fiu al poporului grec, erou al rezistenței antifasciste.

14. — *București*: Pe baza sarcinilor trasate de Congresul al II-lea al P.M.R. în domeniul dezvoltării economiei naționale și creșterii bunăstării oamenilor muncii, sesiunea plenară a C.C. al P.M.R. din 13—14 iulie a discutat propunerile de noi măsuri pentru ridicarea nivelului de trai al poporului muncitor. Hotărî-

rea adoptată de Plenară prevede sporirea salariilor și pensiilor, reducerea impozitelor și reducerea prețurilor cu amănuntul la numeroase produse de larg consum.

30. — S-au împlinit 10 ani de la înființarea primelor gospodării agricole colective din țara noastră. În acest răstimp, s-au înființat aproape 16 000 de gospodării agricole colective și întovășări agricole, în care muncesc laolaltă aproape 2 500 000 de familii de țărani muncitori. Peste 67% din suprafața arabilă a țării și peste 68% din numărul familiilor de țărani muncitori fac parte din sectorul socialist.

26. — *Viena*: Într-o atmosferă de mare entuziasm a avut loc deschiderea celui de al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie.

august

7. — *Hiroșima*: Au luat sfîrșit lucrările Conferinței internaționale pentru interzicerea armii atomice și cu hidrogen. Cu acest prilej, participanții au adoptat un Apel către popoarele și guvernele lumii.

10. — *Praga*: S-au deschis lucrările celui de al V-lea Congres al Federației Mondiale a Tineretului Democrat. La Congres participă 281 de delegați, reprezentînd 172 de organizații membre ale F.M.T.D. și 130 de observatori, precum și diferite personalități, reprezentînd 98 de organizații de tineret, studențești, culturale, sportive, de diferite opinii politice și religioase.

23. — S-au împlinit 15 ani de cînd, în condițiile vijelioasei ofensive a armatelor sovietice, Partidul Comunist Român a organizat și condus insurecția armată, înfăptuind eliberarea patriei de sub jugul fascist. Cu prilejul acestei aniversări, întregul nostru popor a trecut în revistă mărețele succese realizate, angajîndu-se să lupte cu și mai multă energie sub încercata conducere a Partidului, pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru pace și bunăstare. În sesiunea solemnă a Marii Adunări Naționale, tovarășul

Gheorghe Gheorghiu-Dej a făcut o amplă expunere asupra celei de a 15-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

septembrie

8. — **Moscova:** S-a anunțat oficial că între guvernele U.R.S.S., Franței, Regatului Unit și S.U.A. a intervenit un acord cu privire la constituirea unui comitet pentru examinarea problemelor dezarmării. Din acest comitet face parte și R.P. România.

15. — **Washington:** N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., a sosit în Capitala S.U.A. la invitația lui D. Eisenhower, președintele S. U. A. N.S. Hrușciov este însoțit de familia sa, precum și de alte persoane. Această vizită de epocală însemnă deosebită asupra destinderii încordării internaționale. Comunicatul asupra convorbirilor dintre N.S. Hrușciov și D. Eisenhower a trezit în inimile tuturor speranță într-o pace trăinică, într-o reală încălzire a climatului politic internațional.

— **New York:** S-a deschis cea de a 14-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. Reprezentantul R.P. Române, S. Brucan, a fost ales printre vicepreședinții sesiunii.

18. — **New York:** De la tribuna Adunării Generale a O.N.U., tovarășul N.S. Hrușciov a prezentat în numele guvernului sovietic, propunerile de însemnătate istorică pentru a face cu neputință războiul: dezarmarea generală și totală în decurs de patru ani.

20. — S-au împlinit 500 de ani de la prima mențiune documentară despre existența orașului București. Cu acest prilej a avut loc o sesiune jubiliară a Sfatului Popular al Capitalei, la care au participat și numeroși oaspeți de peste hotare. În cadrul sesiunii a fost adresat un mesaj de prietenie al locuitorilor Bucureștiului către locuitorii din toate capitalele țărilor lumii.

octombrie

23. — **Moscova:** Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., N. S. Hrușciov, a acceptat invitația președintelui Republicii Franceze, Charles

de Gaulle, de a vizita Franța. Data acestei vizite, menită să aducă o nouă și importantă contribuție la destinderea încordării internaționale, a fost fixată ulterior pentru 15 martie 1960.

noiembrie

16. — **Mexico City:** A.I. Mikolan a sosit în Mexic pentru a participa la deschiderea Expoziției realizărilor Uniunii Sovietice în domeniul științei, tehnicii și culturii.

decembrie

1. — **New York:** Comitetul Economic nr. 2 al O.N.U., a adoptat cu mare majoritate de voturi propunerile delegației R.P. Române în problema dezvoltării industriei de petrol în țările slab dezvoltate.

3-5 **București:** A avut loc plenara lărgită a C.C. al P.M.R. în care tov. Gh. Gheorghiu-Dej a prezentat proiectul planului de stat pe anul 1960. De asemenea, plenara a stabilit normele de reprezentare pentru alegerea delegațiilor la cel de al III-lea Congres al partidului care va avea loc în primăvara anului 1960.

ANUL ȘTIINȚIFIC

ianuarie

2. — **Moscova:** Inaugurând era zborului interplanetar, oamenii de știință sovietici au reușit să lanseze o rachetă cosmică, Lunik, care a devenit primul satelit artificial al Soarelui. Este pentru prima oară când un corp, făurit și lansat de mîna omului, a atins și depășit așa-numita "viteză cosmică" (11,2 km pe secundă), ieșind în felul acesta de sub imperiul gravitației terestre.

22. — **Washington:** Satelitul american, lansat cu ajutorul rachetei "Atlas" s-a dezintegrat.

februarie

4. — **Moscova:** Conferința regională A.G.I. a trasat programul pentru continuarea cercetărilor Anului Geofizic Internațional și în cursul anului 1959.

11. — **Iasi:** Au fost efectuate

primele probe de fabricație pe cale industrială a tetraciclinei amfoterice, un nou antibiotic românesc.

martie

6. — **Moscova:** Primele rezultate ale cercetărilor efectuate cu ajutorul rachetei cosmice sovietice dovedesc că, atunci cînd în Soare nu intervin procese explozive care intensifică fluxul de raze cosmice, vîetățile pot intra prin deosebite călătorii interplanetare.

11. — **București:** La Institutul Pasteur a început prepararea vaccinului antigripal românesc, cu eficacitate împotriva mai multor tipuri de virus gripal.

aprilie

23. — **București:** A avut loc Adunarea generală a Societății Științelor Medicale la care au participat oameni de știință din domeniul medicinei, delegați ai filialelor Societății Științelor Medicale etc. Cu acest prilej, au fost alese noile organe de conducere ale Societății.

mai

6. — **București:** S-au deschis lucrările cele de a 7-a consfătuiri internaționale de lucru a țărilor socialiste în domeniul razelor cosmice și interacțiilor nucleare la energiile mari.

23. — **Constanța:** În cadrul lucrărilor pentru scoaterea la lumină a trecutului istoric al Dobrogei, a fost descoperită la Mangalia o piesă arheologică unică în Europa: un papirus datînd din secolul al IV-lea — III-lea î.e.n.

iunie

22. — **București:** A început sesiunea anuală de lucru a Comitetului permanent internațional pentru studiul principiilor științifice ale standardizării.

iulie

10. — **Moscova:** În cadrul programului de cercetări științifice al savanților sovietici, la 2 și 10 iulie au fost lansate două rachete balistice geofizice, avînd la bord animale de experiență.

august

21. — **Odesa:** A ieșit în larg nava antimagnetică „Zarea” a Institutului pentru studierea magnetismului terestru, ionosferei și răspîndirii undelor radio, al Academiei de Științe a U.R.S.S. Nava antimagnetică „Zarea” este singura navă de acest fel din lume.

25. — **București:** S-a deschis cea de a V-a Conferință internațională a reprezentanților institutelor de marxism-leninism, institutelor și consiliilor de istorie ale partidelor comuniste și muncitorești.

septembrie

8. — **București:** Au început lucrările celei de a IX-a sesiuni a Comitetului regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății, organism al O.N.U.

14. — **București:** S-a deschis Colocviul internațional despre civilizații, literatură și limbi române.

12. — **Moscova:** O nouă și epocală izbîndă a savanților sovietici: din Uniunea Sovietică a fost lansată a doua rachetă cosmică, în greutate de 1511 kg și cu ultima treaptă teleghidată, care a atins Luna.

18. — **Leningrad:** Spărgătorul de gheață atomic „V.I. Lenin”, primul spărgător de gheață atomic din lume, a ieșit în larg.

26. — **Sirena (Italia):** Consiliul de conducere a Asociației Internaționale de Sociologie a aprobat în unanimitate primirea în asociație a Comitetului Național de Sociologie din R.P. România.

octombrie

4. — **U.R.S.S.** A fost lansată prima stație automată interplanetară, care a executat prima fotografie a părții invizibile a Lunii.

noiembrie

6. — **București:** La Institutul de fizică atomică al Academiei R.P.R. a intrat în funcțiune o nouă mașină electronică de calculat.

decembrie

1. — **Washington:** Un important succes al politicii de coexistență

pașnică: a fost semnat un acord privitor la folosirea Antarcticii în scopuri pașnice.

ANUL CULTURAL ȘI ARTISTIC

ianuarie

21. — **Roma:** George Georgescu a dirijat concertul orchestrei Academiei „Santa Cecilia”. Publicul l-a ovacionat îndelung pe renumitul dirijor român.

februarie

11. — **București:** Expoziția „U.R.S.S. în plin avânt al construirii socialismului” se bucură de o mare afinență de vizitatori, care își manifestă admirația față de uriașele izbinzi înregistrate de Marea Tară a Socialismului.

martie

5. — **Delhi:** La Galeriile de artă de la Amritsar Punjab s-a deschis o expoziție românească de acvarelă și artă grafică.
19. — **București:** A avut loc constituirea Comitetului de organizare a celui de al II-lea Festival Muzical Internațional „George Enescu”.

aprilie

6. — **Stratford on Aron** (Anglia): S-a deschis cea de a 100-a stagiune jubiliară a Teatrului Memorial Shakespeare cu spectacolul „Othello”, în care rolul titular a fost interpretat de Paul Robeson.
21. — **New York:** Ansamblul de balet al Teatrului Mare al U.R.S.S. a prezentat pe scena lui Metropolitan Opera, în cadrul triumfalului său turneu, baletul „Lacul Lebedelor”. Măiestria artiștilor sovietici a trezit admirația deplină a publicului spectator.

mai

5. — **New York:** A avut loc inaugurarea oficială a expoziției „Artă populară în România”. Numeroșii vizitatori își exprimă admirația față de varietatea și înalta

măiestrie cu care sînt lucrate obiectele expuse.
12. — **Praga:** A început tradiționalul festival muzical „Primăvara la Praga”.
17. — **Riga:** În R.S.S. Letonă a început „Săptămîna culturii românești”.

iunie

15. — **Bologna:** La Teatrul Comunal s-a deschis expoziția „Afisul de spectacol în România”.
20. — **Paris:** Violonistul român Ștefan Ruha a obținut premiul II la concursul „Marguerite Long — Jacques Thibaud”.

iulie

4. — **București:** O delegație culturală a R.P. Romîne a plecat la Paris. În urma tratativelor care au avut loc, a fost semnat un acord pentru intensificarea schimburilor culturale romîno-franceze.

august

4. — **Viena:** La concursurile artistice ale celui de al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, reprezentanții R.P. Romîne au cucerit numeroase premii și mențiuni.
11. — **Tokio:** Asociația de prietenie Japonia-Romînia, în colaborare cu ziarul „Mainiti” a organizat o expoziție de artă populară romînească.
13. — **Sinaia:** Au început lucrările celei de a 12-a Conferințe a Consiliului Internațional de muzică populară, organism al U.N.E.S.C.O.

17. — **Moscova:** Marele Premiu de Aur al Festivalului Internațional al Filmului de la Moscova a fost atribuit filmului sovietic „Soarta unui om”.
20. — **București:** Cu prilejul sărbătoririi zilei de 23 August, a sosit în Capitală celebrul om de artă american și eminent luptător pentru pace, Paul Robeson.

septembrie

1. — **Moscova:** Ansamblul sovietic de dansuri populare, care a întreprins timp de aproape două luni un triumfal turneu în S.U.A. și Canada, s-a reîntors la Moscova. Spectacolele dansatorilor sovietici au fost vizionate de peste 50 000 spectatori.

ANUL SPORTIV ȘI TURISTIC

ianuarie

1. — **Presa mondială** a desemnat-o pe Iolanda Balaș ca cea mai bună sportivă a anului 1958. Pe primul loc în clasaamentul masculin, un atlet australian H. Elliot.

10. — **București:** A fost dat publicității Proiectul de Statut al Uniunii de Cultură Fizică și Sport din R.P.R. Proiectul de Statut prevede orientarea mișcării sportive din R.P.R. spre cuprinderea de mase și mai largi de oameni ai muncii, spre educarea lor în spiritul patriotismului proletar, spre întărirea sănătății celor ce muncesc.

15. — **Los Angeles:** Tradiționalul premiu Helms, atribuit anual celui mai bun sportiv de pe fiecare continent, a fost decernat pentru Europa decatlonistului sovietic V. Kuznetov.

februarie

2. — **Göteborg:** Campionatul european masculin de patinaj viteză a fost cîștigat de K. Johanson (Norvegia).

3. — **București:** Printr-o Hotărîre a Consiliului de Miniștri, O.N.T. Carpați, a preluat organizarea întregii mișcări turistice din țara noastră.

15. — **Oslo:** J. Järvinen (Finlanda) a cucerit campionatul mondial masculin de patinaj viteză. **Constanța:** Motonava „Transilvania” a pornit într-o nouă croazieră pe Marea Neagră și Marea Mediterană, cu turiști romîni, polonezi și bulgari.

martie

1. — **Sverdlovsk:** Tamara Rilova U.R.S.S. a cîștigat campionatul mondial feminin de patinaj viteză. **Poiana Știină:** A fost dat în folosință „Hotelul Sporturilor”, prevăzut cu cele mai moderne instalații.

15. — **Praga:** Canada a cîștigat campionatul mondial, iar U.R.S.S. campionatul european de hochei pe gheață.

18. — **Budapesta:** A început Conferința Internațională a Ziarștilor Sportivi.

22. — **Bruxelles:** La tenis

de masă, echipa R.P.R. a cucerit „Cupa Națiunilor”

aprilie

5. — **Paris:** Crosul „l'Humanité” a fost cîștigat de J. Chromik (Polonia) și L. Janvareva (U.R.S.S.).

24. — **București:** A plecat spre Moscova „Trenul Prieteniei”, cu care fac o călătorie prin U.R.S.S. 350 de oameni ai muncii din țara noastră.

26. — **București:** A fost sărbătorit Semicentenerul boxului românesc.

14. — **București:** A avut loc ședința Comitetului Olimpic Român în cadrul căreia s-au discutat măsurile pentru pregătirea sportivilor romîni în vederea J.O. de la Roma. **Tov. Manole Bodnăraș** a fost ales președinte al C.O.F.

17. — **Varșovia:** G. Schur (R.D. Germană) și echipa U.R.S.S. au cîștigat „Cursa Păcii”.

28. — **München:** Congresul C.I.O. a stabilit ca ediția 1964 a Jocurilor Olimpice să se desfășoare la Tokio. De asemenea s-a hotărît excluderea așa-zisului comitet olimpic ciankaișt din Comitetul Olimpic Internațional. **Istanbul:** Echipa U.R.S.S. a cîștigat campionatul european de baschet.

iunie

3. — **Madrid:** Trăgătorii romîni au cucerit „Cupa Țărilor Latine” la tir.

21. — **Viena:** În campionatul mondial de handbal masculin, echipa R.P.R. s-a calificat în finală, ocupînd locul II.
27. — **Constanța:** Motonava „Transilvania” a plecat într-o nouă și interesantă croazieră în Marea Neagră și Marea Mediterană.

iulie

14. — **Bupesta:** R.P. Bulgaria a cîștigat campionatul mondial universitar de șah.

18. — **Constanța:** Jucătorii romîni au cucerit toate titlurile individuale și locul I la echipe fete în cadrul Criteriului European de tenis de masă pentru juniori.

19. — **Filadelfia:** Echipa de atletism a U.R.S.S. a realizat o splendidă și concludentă victorie, înfrîcînd și în meciul revanșă reprezentativa S.U.A. cu 175 — 167.

27. — **Viena:** Într-un ca-

dru de mare entuziasm tineresc, au început Jocurile Sportive Prietenesti ale Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților.

august

16. — **Moscova:** Au luat sfârșit grandioasele întreceri finale ale Spartachiadei Popoarelor din U.R.S.S. în cadrul cărora au fost stabilite trei recorduri mondiale, 12 recorduri naționale, și 151 recorduri ale republicilor naționale și ale orașelor Moscova și Leningrad. **București:** Echipa R.P. Bulgaria a câștigat campionatele balcanice masculine de baschet.
24. — **București:** S-au încheiat, într-o atmosferă de deosebită însu-

fletire, întrecerile celei de a IV-a ediții a Spartachiadei de vară a tineretului.

23. — **Pleven:** Au început Jocurile Sportive Internaționale Sătești, cu participarea unui mare număr de sportivi din țările socialiste.

30. — **Duisburg:** Simion Ismailciuc (R. P. R.) a cucerit titlul de campion european la canoe simplu viteză.

septembrie

6. — **Moscova:** Echipa de atletism a U.R.S.S. a înțrecut-o pe cea a Marii Britanii cu 205—136. **Torino:** Iolanda Balas și Cornel Porumb (R.P.R.) au câștigat probele — feminină și respectiv masculină — de săritură în

înălțime la Jocurile Mondiale Universitare.

13. — **București:** Ion Cosma și echipa Dinamo au câștigat „Turul ciclist al R.P.R.”.

19. — **Gottwaldov:** La marea întrecere motociclistă de regularitate „Cursa de 6 zile”, motocicliștii români au cucerit 7 medalii de aur.

21. — **București:** Reprezentativele R.P. Române au câștigat Jocurile Balcanice la atletism. În ultima zi de concurs, Iolanda Balas a stabilit un nou record mondial la săritura în înălțime-femei: 1,84 m.

27. — **București:** S-au încheiat lucrările celui de al XVII-lea Congres al Federației Internaționale de Rugby Amator, în cadrul căruia delegația română a propus ca rug-

biul să fie introdus în programul Jocurilor Olimpice.

30. — **Heirshy (S.U.A.):** Sportivul sovietic Igor Novikov a câștigat pentru a treia oară titlul de campion mondial de pentatlon modern. Pe echipă, titlul suprem a revenit de asemenea echipei U.R.S.S.

noiembrie

3. — **Moscova:** Pilotul G. Mosolov, pilotând un avion cu motor turboreactor de construcție sovietică, a realizat un nou record mondial, atinând o viteză medie de 2 388 km la oră. Vechiul record aparținea pilotului american W. Irving.

ÎN 1960 SE ÎMPLINESC:

- 110 ani de la nașterea marelui nostru poet Mihail Eminescu
- 15 ani de la eliberarea de către Armata Sovietică a orașului Varșovia, capitala Poloniei, de sub ocupația coterpitorilor hitleriști
- 140 ani de la descoperirea Antarcicii de către marele navigator rus Faddei Faddeevici Belinghausen
- 10 ani de la moartea lui Vasil Kolarov, conducător al Partidului Comunist din Bulgaria, fruntaș al mișcării muncitorești internaționale
- 25 ani de la moartea lui V.V. Kuibîșev, eminent activist al P.C.U.S. și al Statului Sovietic
- 10 ani de la proclamarea Republicii India
- 15 ani de la primul Congres general al sindicatelor unite din România
- 100 ani de la moartea lui Iános Bolyai, mare matematician maghiar din Transilvania
- 100 ani de la nașterea lui A.P. Cehov, mare novelist și dramaturg rus, critic necrușător al moravurilor burgheze
- 15 ani de la constituirea Confederației Generale a Muncii din R.P.R.
- 25 ani de la uciderea de către siguranța burgheză-moșierească a lui Ludovic Minschi, fruntaș al Uniunii Tineretului Comunist
- 50 ani de la Congresul de reorganizare al P.S.D. din România
- 10 ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre R.P.R. și Vietnam
- 30 ani de la greva muncitorilor de la uzinele metalurgice „Lemaitre”-București
- 10 ani de la semnarea Tratatului de prietenie, alianță și asistență mutuală dintre U.R.S.S. și R.P. Chineza
- 15 ani de la moartea utecistului Constantin Godeanu, ofițer în Divizia Tudor Vladimirescu, căzut eroic în munții Tatra
- 15 ani de la moartea lui A.N. Tolstoi, mare scriitor sovietic, autorul romanelor „Calvarul” și „Petrul I”
- 150 ani de la nașterea strălucitului compozitor polonez Frederic Chopin
- 15 ani de la demonstrația oamenilor muncii din Capitală împotriva guvernului Rădescu, pentru instaurarea unui regim democratic, pentru împărșirea pământului țăranilor
- 70 ani de la apariția ziarului „Munca” organ politic muncitoresc

- 175 ani de la tragerea pe roată la Alba Iulia din ordntrul nobilimitii, a lui Horia și Cloșca, conducători ai răscoalei iobagilor din Transilvania
- 15 ani de la instaurarea puterii democrat-populare în țara noastră
- 20 ani de la moartea, în temnițele siguranței burgheze-moșierești a lui Bela Brainer, unul dintre organizatorii și conducătorii P.C.R.
- 15 ani de la inaugurarea școlii superioare de partid „Ștefan Gheorghiu”
- 10 ani de la moartea lui Heinrich Mann, mare scriitor și luptător antifascist german
- 30 ani de la moartea lui Alois Jirasek, strălucit poet ceh
- 140 ani de la nașterea lui Al. Ion Cuza, primul domnitor al Principatelor Unite
- 275 ani de la nașterea lui Johann Sebastian Bach
- 15 ani de la legiferarea primei reforme agrare democratice în România, prin care moșierimea a fost desființată ca clasă
- 15 ani de la eliberarea Ungariei de sub jugul fascist de către glorioasa Armată Sovietică
- 40 ani de la înființarea Partidului Comunist din Spania
- 130 ani de la nașterea fizicianului român Emanoil Bacaloglu membru al Academiei Române
- 275 ani de la nașterea lui Georg Friedrich Händel mare compozitor german
- 30 ani de la moartea lui Vladimir Maikovsky, eminent poet sovietic
- 5 ani de la Conferința țărilor Asiei și Africii pentru apărarea păcii și lupta împotriva colonialismului
- 5 ani de la moartea marelui fizician german Albert Einstein
- 50 ani de la moartea lui Mark Twain, scriitor progresist american
- 90 ani de la nașterea lui V.I. Lenin
- 40 ani de la puternica răscoală de eliberare națională din Irak
- 40 ani de la moartea lui K.A. Timiriazov, mare om de știință rus, luptător pentru o biologie materialistă
- 5 ani de la moartea academicianului profesor doctor Daniel Danielopolu, om de știință cu renume mondial
- 15 ani de la ocuparea în întregime de către trupele Armatei Sovietice, a capitalei Germaniei fasciste — Berlin

- 5 ani de la moartea lui George Enescu, cea mai de seamă personalitate a muzicii românești
- 15 ani de la capitularea necondițională a Germaniei hitleriste în urma istoricelor victorii ale Armatei Sovietice
- 15 ani de la eliberarea poporului cehoslovac de sub jugul hitlerist de către Armata Sovietică
- 5 ani de la încheierea, între cele 8 state europene, a Tratatului de la Varșovia de prietenie, colaborare și asistență mutuală
- 40 ani de la înființarea Partidului Comunist din Indonezia
- 80 ani de la nașterea poetului Tudor Arghezi
- 75 ani de la moartea lui Victor Hugo mare scriitor și poet francez
- 15 ani de la moartea cunoscutului poet sovietic Demian Bednii
- 50 ani de la greva muncitorilor din portul Brăila, cu care s-a solidarizat peste 10 000 salariați din Brăila
- 50 ani de la moartea lui Robert Koch, savant german, descoperitorul bacilului tuberculozei
- 50 ani de la moartea compozitorului rus M.A. Balakirev
- 15 ani de la moartea scriitorului român Mihail Sebastian
- 75 ani de la nașterea lui I.M. Sverdlov, strălucit activist al Partidului Comunist și al Statului Sovietic
- 25 ani de la moartea lui Filiz Schulze, comunist german, cel mai apropiat colaborator al lui E. Thälmann, ucis mișcește de către fasciști
- 25 ani de la moartea lui I.V. Miciurin, mare savant sovietic care a ridicat pe o treaptă superioară darvinismul
- 150 ani de la nașterea lui Robert Schumann, mare compozitor german
- 50 ani de la zborul celui dintâi aeroplan românesc, construit de inginerul Aurel Vlaicu
- 125 ani de la înființarea Academiei Mihăilescu, institut de înălțămînt secundar și superior
- 15 ani de la moartea poetului sovietic Djambul Djabaev
- 15 ani de cînd a avut loc în Piața Roșie din Moscova parada victoriei asupra Germaniei hitleriste
- 40 ani de la apariția primului număr al revistei „Lupta de Clasă”
- 5 ani de la moartea compozitorului sovietic I.O. Dunaevski
- 25 ani de la deschiderea Congresului al VII-lea al Internaționalei Comuniste
- 40 ani de la Congresul de constituire al Partidului Comunist al Marii Britanii
- 20 ani de la apariția manifestului C.C. al P.C.R. intitulat: „Către toți muncitorii și țărani români”, care chema masele muncitoare la fărîșirea frontului unic
- 5 ani de la moartea scriitorului german Thomas Mann
- 15 ani de la eliberarea Coreei de sub jugul cetro-pitorilor japonezi de către Armata Sovietică și forțele populare coreene
- 15 ani de la proclamarea Republicii Indonezia
- 70 ani de la moartea marelui poet, prozator și dramaturg român Vasile Alecsandri
- 140 ani de la moartea scriitorului român Ion Budai-Deleanu
- 325 ani de la moartea lui Lope de Vega, mare dramaturg spaniol
- 25 ani de la moartea lui Henri Barbusse, scriitor revoluționar francez, luptător înflăcărat împotriva fascismului
- 10 ani de la moartea lui Traian Vuia, unul din precursorii aviației moderne
- 15 ani de la proclamarea Republicii Democratice Vietnam
- 15 ani de la semnarea, la Tokio, a actului capitularii necondiționale a Japoniei
- 20 ani de cînd P.C.R. publică documentul „Punctul nostru de vedere, prin care lua atitudine împotriva dictatului de la Viena
- 60 ani de la nașterea lui Ion Fonaghi, luptător de frunte al proletariatului din țara noastră
- 25 ani de la moartea lui K.E. Tioikovski mare om de știință rus, cunoscut pentru descoperirile sale în domeniul construirii de rachete
- 15 ani de la moartea compozitorului maghiar Bela Bartok, care a cules și prelucrat numeroase piese muzicale din folclorul maghiar, românesc și slovac
- 30 ani de la moartea marelui pictor rus I.E. Repin
- 50 ani de la moartea biologului român D. Grecescu
- 15 ani de la înființarea Federației Sindicale Mondiale (F.S.M.)
- 40 ani de lauciderea doctorului H. Aronescu, fruntaș al mișcării muncitorești din țara noastră
- 130 ani de la moartea scriitorului român Dinicu Goleșcu
- 120 ani de la nașterea lui D.I. Pisarov, eminent revoluționar democrat rus, filozof materialist, critic literar și publicist
- 25 ani de la moartea cunoscutului artist dramatic român Constantin I. Nottara
- 15 ani de la Conferința Națională a P.C.R.
- 40 ani de la începerea grevei muncitorilor C.F.R. pentru recendicări economice.
- 40 ani de la greva generală a muncitorilor din România
- 10 ani de la apariția hotărîrii ședinței plenare a C.C. al P.M.R. asupra planului de electrificare a țării noastre
- 100 ani de la înființarea Universității din Iași
- 40 ani de la întemeierea Partidului Comunist din Australia
- 10 ani de la moartea cunoscutului scriitor irlandez B. Shaw
- 80 ani de la nașterea marelui scriitor realist Mihail Sadoveanu, Erou al muncii socialiste, președintele Uniunii Scriitorilor din R.P.R.
- 20 ani de la moartea sub zidurile Doftanei, în urma cutremurului din noaptea de 9 spre 10 noiembrie a 14 luptători antifasciști printre care și Ilie Pintilie
- 15 ani de la înființarea Federației Mondiale a Tineretului Democrat
- 100 ani de la înființarea Conservatorului din Iași
- 10 ani de la publicarea hotărîrii Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la construirea hidrocentralei „V.I. Lenin” de la Bicaz
- 40 ani de la înființarea Partidului Comunist din Turcia
- 50 ani de la moartea marelui scriitor rus L.N. Tolstoi
- 40 ani de la moartea poetului român Alexandru Macedonski
- 75 ani de la moartea lui Grigore Alexandrescu, poet și fabulist român, participant la revoluția de la 1848
- 15 ani de la constituirea Federației Democratice Internaționale a Femeilor
- 75 ani de la nașterea scriitorului Liniu Rebreanu
- 140 ani de la nașterea lui Friedrich Engels
- 80 ani de la nașterea lui N.D. Cocea, ziarist și scriitor român
- 10 ani de la primele alegeri pentru Statutele populare în R.P.R.
- 10 ani de la moartea lui Pereira Gomez, scriitor antifascist
- 250 ani de cînd a început în Moldova domnia lui Dimitrie Cantemir
- 10 ani de la rotarea de către Marea Adunare Națională a R.P.R. a legii pentru apărarea păcii
- 5 ani de la Congresul al II-lea al P.M.R.
- 60 ani de la apariția, din inițiativa și sub conducerea lui V.I. Lenin a ziarului „Ișkra”
- 15 ani de la moartea lui Theodor Dreiser, mare scriitor progresist
- 40 ani de la constituirea P.C. Francez

DATE IMPORTANTE

24 ianuarie (1859)	Unirea Țărilor Române
15-16 februarie (1933)	Eroicele lupte ale muncitorilor de la atelierele Grivița C.F.R. conduse de P.C.R.
23 februarie	Ziua Armatei Sovietice
3-5 martie (1949)	A avut loc ședința plenară a C.C. al P.M.R. care a adoptat rezoluția asupra sarcinilor partidului în lupta pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare și pentru transformarea socialistă a agriculturii
6 martie (1945)	Instaurarea puterii democrat populare
8 martie	Ziua internațională a Femeii
21 martie (1922)	Întemeierea organizației revoluționare de tineret din România - U.T.C.
22 aprilie 1870	S-a născut V. I. Lenin
1 mai	Ziua Solidarității Internaționale a celor ce muncesc.
5 mai 1818	S-a născut K. Marx
8 mai (1921)	A luat ființă P.C.R.
9 mai (1877)	Independența de stat a României
9 mai (1945)	Ziua Victoriei
1 iunie	Ziua internațională pentru Apărarea Copilului
11 iunie (1948)	Naționalizarea principalelor mijloace de producție
23 august	Ziua Eliberării patriei noastre de sub jugul fascist
24 septembrie	Ziua Constituției R.P.R.
4 octombrie (1957)	U.R.S.S. lansează primul satelit artificial
25 octombrie	Ziua Armatei R.P.R.
7 noiembrie	Ziua Aniversării Marii Revoluții Socialiste din Octombrie
10 noiembrie	Ziua Mondială a Tineretului
28 noiembrie (1820)	S-a născut F. Engels
30 decembrie	Ziua Proclămării Republicii Populare Române

BUCEGII
VĂZUȚI DE PE CLĂBUCETUL TAURULUI

ianuarie

Bucuria schiului este gustată din plin de oamenii muncii din țara noastră.

Pe lângă Predeal

Pe Susai și Clăbucetul Taurului. De la cabana Clăbucet sosire (1050 m) se urcă la cabana Cioplea (1100 m) și de aici la refugiul Susai (1350 m) pe drum marcat cu cruce roșie; se coboară apoi până la Muchea Susaiului și pe ea până la refugiul schiorilor de pe Clăbucetul Taurului (1456 m), urmând marcajul cruce albastră. De aici se poate ajunge la cabana Gîrbova (1350 m) sau înapoi la Predeal, pe drumurile marcate cu triunghi albastru. Durata circuitului — este de 3—4 ore.

La Trei Brazi. Drumul urcă din Predeal, pe sub Fitișoful, la Trei Brazi (1128 m), coboară la cabana Poiana Securilor (1070 m), fiind marcat cu bandă galbenă. El este accesibil schiorilor de toate categoriile și durează, dus-întors, circa patru ore. Teren favorabil de schi în special pentru începători — este atît în jurul cabanei Trei Brazi, cît și în jurul cabanei Poiana Securilor.

Pe Diham. De la Predeal pe șoseaua națională spre Azuga, pînă la barieră; apoi șoseaua spre Pîrăul Rece, cîteva sute de metri, pînă la primul pod peste Valea Rîsnoavei, unde se întîlnește marcajul bandă albastră, spre culmea Clăbucetului Baiului. După Clăbucet se coboară la cabana Vinătorilor și apoi la cabana Diham (1320 m). Durata parcursului, 3—4 ore. Înapoierea la Predeal se poate face și pe drumul marcat cu punct roșu, care coboară la Șipote, de unde urmează șoseaua Pîrăul Rece — Predeal. Durata, 3 ore.

L 4 11 18 25

M 5 12 19 26

M 6 13 20 27

J 7 14 21 28

V 8 15 22 29

S 2 9 16 23 30

D 3 10 17 24 31

CARACTERISTICILE VREII

Luna ianuarie reprezintă o cumpănă a vremii, întrucît la 3 și la 24 ale lunii se atinge cea mai scăzută temperatură a anului. În mod obișnuit, temperatura coboară pînă la 24 ianuarie, apoi ea începe să crească continuu. În această lună, cele mai reci zone din țara noastră sînt, excepțînd regiunea de munte, următoarele: Țara Birsei cu întreaga depre-

siune a Ciucului, Vatra Dornei și Romanul, iar cele mai calde: litoralul Mării Negre și Lunca Dunării între Buziaș și Turnul Severin.

Ca aspect al vremii, ianuarie este uscat și geros, chiar dacă soarele strălucește toată ziua pe cer. În mulți ani însă, liniștea glacială e tulburată de unele viscole produse de crivăț sau de vîntul de nord.

Nu toată luna lui ianuarie este friguroasă, ci alternează perioade de moină cu perioade geroase. Mai toate zilele de moină cu cer însoțit sînt urmate de zile friguroase cu viscol și zăpadă abundentă.

Luna ianuarie aduce pe teritoriul țării noastre condițiile climatice ale regiunilor polare și putem spune că în această epocă a anului avem un climat arctic.

Muntele Mic

Banatul posedă minunate locuri de excursii unde iarna sau vara mii de oameni ai muncii se recrează, se odihnesc, fac excursii sau schiază. Unii se duc pe Semenice, atrași probabil de comoditatea creată de teleferic, mulți preferă însă Muntele Mic, ale cărui frumuseți farmecă și cuceresc pe oricine îl vizitează. Muntele Mic te impresionează și te atrage prin calmul și liniștea sa, prin conturul domol al culmilor, prin văile care abundă în acest masiv și care te invită la minunate excursii pe schiuri. Orele de urcuș, destul de dificil, sînt din plin compensate de ambianța splendidă oferită de Muntele Mic.

Punctul de plecare către grupul de cabane de la Muntele Mic este orașul Caransebeș. De aici sînt de parcurs 15 km pînă la satul Borlova, de unde începe urcușul propriu-zis. Pînă la Borlova se trece prin două frumoase sate specific bănățene: Zervești și Turnu Rueni. Ajungînd la Borlova, după un scurt popas, se fac pregătirile pentru urcuș cu o diferență de nivel de aproape 1200 m (Borlova 360 m, iar grupul de cabane de la Muntele Mic 1540 m) cu o lungime de 13 km. Cei cu multe bagaje le pot încărca pe niște căluți, a căror rezistență îi vor uimi. De fapt, acești căluți completează pitorescul drumului Borlova — Muntele Mic, ei pot fi înțîlniți, încărcați cu rucsacuri și schiuri, iar pe alocuri, coborînd alene. Prima porțiune îți poartă pașii prin poteci umbrite, străbătute vara de pîraie cu ape cristaline. După o oră de la plecarea din Borlova, începe urcușul mai greu. La Fîntîna Voinea (1233 m) se face un popas mai lung. Urmează o distanță scurtă, dar cu o diferență de nivel de 300 m!

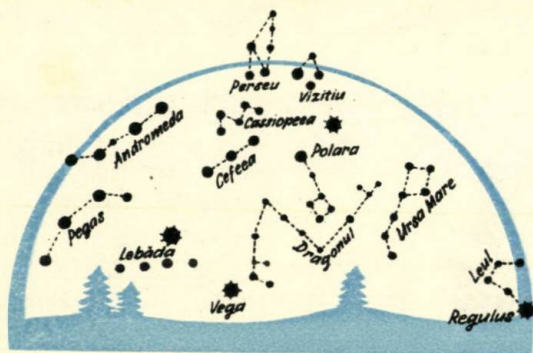
La grupul de cabane de la Muntele Mic, posibilitățile de cazare sînt multiple și variate. La Muntele Mic sînt cinci cabane, care de care mai plăcută la vedere, mai curată și mai confortabilă. Firește, cea mai căutată este vestita „Bella Vista”. Se poate locui însă și la „Dor de Munte”, „Lazăr Cernescu”, „Libertatea” sau „Brădișor”, aflate la mică distanță una de alta.

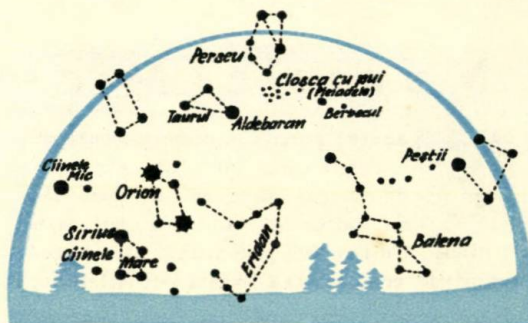
Cabane pe Muntele Mic

După o zi de odihnă (necesară după efortul urcușului) se fac scurte excursii pe schiuri în împrejurimi. Așa, de pildă, se poate merge pînă la vîrfurile Muntele Mic (1806 m), de unde drumul întoarcerii are pante line, accesibile și începătorilor. În alte zile se pot organiza excursii cu schiurile către masivul Țarcu, învecinat Muntelui Mic, pentru cei care stăpînesc destul de bine tehnica schiului. Ei trebuie să se înapoieze în aceeași zi la Muntele Mic, deoarece pe Țarcu nu sînt cabane. Altădată se va alege traseul către Poiana Mărului (minunată stațiune de odihnă de vară), plecînd de la pietrele Scorile (1617 m) și Valea Sucului, dar tot cu înapoierea în aceeași zi.

Cei mai comози sau cei dornici să-și perfecționeze tehnica schiului au la îndemînă nenumărate pante aflate în fața sau în jurul cabanelor. Pînă la urmă, însă, cu toții sînt atrași de mirajul înălțimilor, de unde se desfășoară splendida panoramă a masivului Semenice, a masivului Goideanu și a Retezatului.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 ianuarie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 ianuarie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

La 5 octombrie 1960 se împlinesc 130 de ani de la moartea lui Dinicu Golescu (1776 — 1830) care poate fi socotit cel dintîi turist român, deoarece a călătorit pentru propria sa plăcere și pentru a se instrui.

În lucrarea sa „Însemnare a călătoriei mele”, apărută în anul 1826, el spune: „Cel care va voi și va avea mijlocul cheltuielii, să călătorească și într-alle împărății, căci și această vedere de felurimea obiceiurilor a fiecăreia nație nu este mică școală”. Din această lucrare, cititorul epocii a putut cunoaște situația economică și culturală din Austria, Ungaria, Italia, Elveția, Bavaria, în comparație cu cea a țării noastre din acea vreme.

Dinicu Golescu a călătorit timp de 20 de ani în Rusia, Turcia, și mai ales în Europa Centrală. Din toate aceste călătorii „deosebirea neamurilor și a semănăturilor, apele și poștele și orice obiceiuri și faptă bună a răzuit, spre folosul nației a însemnat”.

Jocuri distractive Flori și Frunze Un zîmbet

ȚINTA DE ZĂPADĂ

Se poate juca, iarna, de către un număr de 6—30 persoane, împărțite în echipe, într-o curte cu gard înalt sau la un zid fără ferestre. Pe gard se desenează cu creta sau cu carbune cercuri cu un diametru de 0,5 m, avînd între ele o distanță de 2—3 m. Numărul cercurilor va fi egal cu numărul echipelor formate.

În fața gardului sau peretelui pe care sînt desenate cercurile țintă, se trage o linie de aruncare la 10—15 m, care să delimiteze totodată sectoarele de aruncare ale fiecărei echipe. Echipetele își ocupă sectoarele respective, fiecare sector corespunzînd unei ținte, iar jucătorii

își pregătesc un număr egal — convenit dinainte — de bulgări de zăpadă.

La semnal, fiecare echipă începe să arunce bulgări de zăpadă în ținta sa, căutînd s-o acopere cît mai repede. Cîștigă echipa care acoperă mai repede cercul de zăpadă. Ultimii clasificați au obligația să curețe de zăpadă gardul sau zidul.

— Așa sînt eu! Cînd merg la munte nu fac economie!

(Cîk Damodan)

● Cel mai înalt arbore din Europa a fost găsit în țara noastră, în 1945, pe valea Hățegului (afluent al Buzăului, între Întorsura Buzăului și Sibiu). Este un molid cu înălțimea de 62 m care, la 1,30 m de sol, avea un diametru de 2,50 m.

● Nu toți arborii care păstrează în timpul iernii haina verde fac parte din familia rășinoaselor. De pildă, arborii liși, deși este mereu verde și seamănă cu bradul, nu are rășină. Avînd lemnul foarte dens și tare, lișa a fost cu deosebire călăt, devenind foarte rar. Lemnul acestui arbore este atît de tare, încît sîndrila care acoperă multe case de munte a fost bătută cu cutie făcute din lemn de lișa. Frunzele acestui arbore sînt foarte otrăvitoare pentru vite.

Pescuit

și vînat preferat

Călărețul: Cal de mare. Astronomul: Steaua de mare.

Radioamatorul: Morse.

Codasul: Rac.

Lenșul: Somn.

Wall Street-manul: Rechin.

Definiții

Alpinism: Obicei de a te urca sus, ca să vezi cum e jos.

Fuscac: Cicoasă de sezon. Bidon: Semn de metal care-ți aduce aminte să bei bere.

Coboriș: Vis la ducere.

Suis: Regret la întoarcere.

Cabană: Punct pînă la care — totdeauna — mai sînt încă 5 minute.

Logică

— Tovarășe, sinteti obligat să vă lăsați schiurile în camera specială!

— Păi, n-am schiuri!

— Regulamentul e regulament! Coboriți în vale și veniți cu o pereche.

Dimitrie Cantemir: Despre Munții Moldovei

Spre Apus, unde se mărginește cu Transilvania și Valahia, Moldova aproape peste tot este închisă de munți foarte înalți; de aceea a și primit de la Romani numele de Dacia muntoasă. Cealaltă parte a ei, la Răsărit, are câmpii foarte roditoare. Natura a acoperit munții cu arbori și pomi roditori și altele, cari aiurea sînt puși de mîna omului. Printre ei rîuri foarte limpezi șopotind drăgălaș, curg din vîrfurile lor și înfățișează acele locuri ca niște grădini de tot frumoase; iar câmpiile, la rîndul lor, dau cu îmbelșugare semănături, cari nu pot crește la munte din cauza aerului rece.

Cel mai înalt dintre munți e Ceahlăul. E așezat în județul Neamțului nu departe de izvorul rîului Taslău. În mijlocul lui sînt zăpezi perpetue, însă vîrfurile lui nu e niciodată acoperit cu zăpadă, parcă ar fi mai înalt decît norii cari aduc zăpada. Din vîrfurile lui, care se ridică mult în forma unui turn, se aruncă un pîrau foarte limpede și cu mare șgomot trecînd peste stînci, se varsă în Taslău.

Înălțimea acestui munte se poate cunoaște din aceea că, tocmai la o depărtare de 60 de ceasuri, la apusul soarelui cînd cerul e limpede, se vede întreg și așa de curat ca și cum ar fi aproape, ceea ce nu știu dacă s-ar putea spune despre vîrfurile cele mai vestite ale altor munți. Pe colinele din jur se văd întipărite în pietre urme de cai, de cîini și de păsări, ca și cînd ar fi trecut pe acolo cîndva o mare mulțime de călăreți. Locuitorii spun multe povești despre acestea, dar cît adevăr ar fi cuprinzînd, cerceteze cercetătorii curioși de a cunoaște lucrurile naturii.

(Fragment din „Descrierea Moldovei“)

Dimitrie Cantemir (1674 — 1723)

Abaterea din drum

Cîteodată, noaptea sau pe viscol, turiștii se abat de la drum, întorcîndu-se după ce au făcut un cerc, la locul de plecare. Explicația e simplă: jumătatea dreaptă și cea stîngă a corpului omenesc sînt, de obicei, dezvoltate diferit, iar pașii făcuți cu piciorul drept și cel stîng, nu sînt egali. S-a calculat că dacă pasul făcut cu piciorul stîng este mai mic decît pasul piciorului drept numai cu a zecea parte dintr-un milimetru, cel care merge pe jos fără a se orienta, poate face spre stînga cercuri cu un diametru de circa 3,5 km.

Reportaj turistic

Pentru fotografii amator, excursiile turistice sînt fericite prilejuri de a încerca să rețină pe peliculă cele mai interesante aspecte, pentru a putea re trăi mai tîrziu momentele plăcute și de a revedea peisajele frumoase.

Pentru a nu avea însă mai tîrziu regretul de a fi trecut nepăsător pe lângă lucruri demne de reținut pe pelicula fotografică, organizarea fotografierii unei excursii este absolut necesară. Experiența a dovedit că forma reportajului fotografic este cea mai indicată pentru asemenea ocazii.

Cum trebuie procedat? În primul rînd este necesară o documentare asupra regiunii ce urmează a fi vizitată. Într-un carnet se vor nota obiectivele turistice care merită și pot constitui subiecte fotografice: monumentele istorice și de artă, monumentele naturii, arta populară specifică regiunii, zonele de pitoresc natural etc. În cazul cînd se stă mai mult într-o localitate, se va face o primă vizită cu scopul de a identifica aceste obiective, de a vedea care sînt orele cele mai potrivite pentru fotografiere și a stabili chiar locul de unde urmează a fi luată imaginea.

În cadrul unei excursii la munte, cînd amatorul fotograf nu are prea mult răgaz, planul reportajului va fi alcătuit pe scheletul itinerariului și imaginile vor fi luate aproape din mers.

Viteza Trenului

Înșind de la punctul meteorologic de pe Vîrfurile Omului, doi turiști discută:

— Ce viteză a vîntului au indicat azi măsurătorile?

— 7 metri pe secundă.

În clipa aceea, privind prin binoclu, unul dintre ei observă un tren trecînd pe Valea Prahovei. Arătîndu-i-l și celuilalt, îi spune:

— Pot să-ți calculez viteza trenului care trece. Aproximativ 25 km pe oră!

— Poți să-mi spui și 10 km pe oră, că tot nu te pot controla.

— Ba da! Privește bine! Nu vezi nimic?

— Cel mult că fumul locomotivei este perfect vertical!

— Mulțumesc că-mi dai dreptate!...

Cu ce i-a dat dreptate? (Răspunsul la pagina 145)

CĂLĂTORIȚI PESTE HOTARE PRIN O. N. T. „CARPAȚI“

Cunoașteți interesantele aspecte ale construcției
socialiste din țările de democrație populară!
Itinerarii variate prin țările vecine și prietene.
Condiții optime de confort.

Înscrieri la toate agențiile O.N.T. „Carpați“ din țară

VIZITAȚI UNIUNEA SOVIETICĂ!

MOSCOVA, LENINGRAD, KIEV, HARCOV, RIGA,
ODESA, YALTA, SOCI, CHIȘINĂU — iată câteva
din orașele măreței patrii a constructorilor
comunismului,
cuprinse în traseele călătoriilor organizate de
O. N. T. „CARPAȚI“
cu avionul, cu trenul, cu M/n „Transilvania“

Înscrieri la toate agențiile O.N.T. „CARPAȚI“ din țară

Imbrăcămintea turistului este combinată din mai multe piese, care se îmbracă după necesitate.

Cele mai practice materiale pentru lingerie sînt țesăturile de bumbac, care permit evaporarea transpirației, absorbînd-o; apoi, lîngăria de bumbac ține destul de cald iarna, iar vara este răcoasă și se spală bine. Nu e rău să se poarte sub cămașă un maiou.

Pantaloni (vara scurt — iarna, la schi, lung) e bine să fie din stofă. Un pantalon lung, luat în plus, e recomandabil pentru ploaie sau nopțile petrecute în adăposturi ocazionale, iar un pantalon așa numit golf este recomandabil în toate ocaziile. Foarte potrivite sînt hainele de vînt prevăzute cu glugă. Aceste haine sînt destul de ușoare, ne apără de vînt, frig și ploaie. Pentru ploaie e bună și o foaie mare din material plastic cu care ne înfășurăm cu rucsac cu tot, sau o pelerină scurtă care să acopere și sacul.

Nu porniți la drum prea gros îmbrăcați, chiar dacă vi-e puțin cam frig la plecare. Pe parcurs vă veți încălzi din pricina mersului.

Din îmbrăcămintea turistului nu trebuie să lipsească puloverul de lînă, chiar pe vreme caldăuroasă.

Pentru protejarea ochilor, iarna sînt absolut necesari ochelarii de soare, care prind bine și vara. Pe vreme rece, mănușile de lînă, împreună cu mănușile de schi sînt binevenite.

Sacul de spate (rucsacul) trebuie să fie bine croit și neapărat impermeabil. Buzunarele exterioare și — dacă sacul e mai mare — o despărțitură interioară, sînt foarte utile.

De asemenea, e bine să aveți ace de cusut, ață, sfoară (pentru cusut și pentru legat), 2—3 nasturi și cîteva ace de siguranță.

Cîteva ziare vă pot fi de mare folos: ele pot ajuta la facerea focului, la ștergerea bocancilor etc. Strecurată între cămașă și pulover, o foaie de ziar ține extrem de cald.

În excursii prin locuri mai neumblate, o toporișcă e foarte folositoare: pentru pregătirea lemne de foc, pentru tăiat cetină, pentru bătut țarșii cortului, pentru improvisarea unui adăpost etc.

O lanternă e indispensabilă iar dacă parcurgeți un traseu mai lung luați și o luminare.

Bocancii trebuie să fie atît de largi încît să încapă în ei comod piciorul încălțat cu două perechi de ciorapi groși.

Ungeți bine bocancii — inclusiv talpa — cu o unsoare bună, după înapoierea din excursie. În excursie luați și șireturi de rezervă: șireturile se rup întotdeauna cînd nu trebuie! Unor turiști le plac pantofii de baschet sau de tenis, care sînt mai ușori. Această încălțăminte e excelentă și pentru odihnirea piciorului la popasuri, dar nu vă scutește de a lua bocancii, singurii buni pe orice vreme, pe orice teren, ca și prin roua fineții și a pășunii.

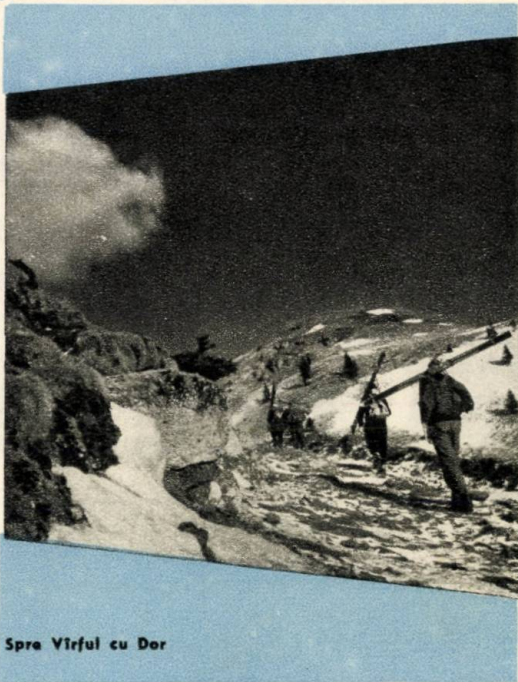
Ciorapul de lînă cu vîrf lat este o necesitate: absoarbe transpirația și amortizează frecarea și șocurile. Ciorapul de bumbac, îmbrăcat singur provoacă roșături și bîșici: el poate fi însă purtat peste ciorapul de lînă. Pentru mai multă siguranță pudrați piciorul cu praf de talc. Luați ciorapi de schimb, chiar și pentru un drum de o zi.

Pentru a împiedica intrarea pietricelelor, a pămîntului, frunzelor, frînturilor de ramuri etc. în bocanci, puneți în jurul gleznei, deasupra ciorapului, un elastic nu prea strîns peste care răsfrîngeți ciorapul, cu care acoperiți carimbul bocancului. Ciorapul răsfrînt astfel împiedică intrarea corpurilor străine între bocanc și ciorap, iar elasticul constituie un obstacol pentru intrarea lor între ciorap și picior. Iarna, însă, nu răsfrîngeți ciorapii, căci „dună” zăpadă care se topește și prin capilaritate pătrunde în bocanc.

Nu băgați cartoane sau hîrtii pe talpa bocancului căci aceste frecîndu-se de picior în timpul mersului, se transformă în cocoloașe, provocînd roșături.

Iarna, pe munte, se recomandă bocanci de schi cu talpa neflexibilă.

Nu vă încălcați cu lucruri de prisos! Porniți cu cît mai puțină greutate în sac, deoarece fiecare kilogram cînd sinteți obosit, pare de trei ori mai greu.

Spre Vîrf cu Dor

SFATURI PRACTICE

— Accesoriile de aluminiu (cutii, farfurii, tacămuri) se curăță numai cu apă caldă, fără sodă, deoarece aceasta atacă luciul. Pentru recăpătarea luciului se freacă obiectul cu coajă de măr sau cu o cârpă îmbăbată cu zeamă de lămîie.

— Briceagul poate fi ferit de rugină dacă i se moaie tășul, cît este încă nou, într-o

soluție de apă cu sodă, în proporție de 1 lingură de apă la 3 linguri de sodă.

— Dopul de plută se curăță dacă se fierbe în apă cu sodă, apoi se lîmpezește cu apă rece și se lasă să se usuce.

— Limpezind cu apă sărată cratița în care s-a fiert laptele, se împiedică depunerea de grăsimi pe cratiță și covășirea laptelui.

OFENSIVA CULTURALĂ

Acum 20 de ani, în 1938, în întreaga Romînie existau 16 institute de învățămînt superior cu 26.489 studenți. În 1959, numai în București erau 15 institute de învățămînt superior, cu peste 26.000 studenți.

februarie

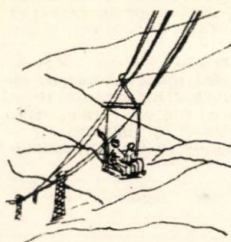

Cabana Muntele Roșu din masivul Clucaș atrage numeroși iubitori ai sporturilor de iarnă

La Păltiniș și împrejurimi

De la Sibiu la Păltiniș. Un tramvai ne duce din centrul Sibiului până în comuna Rășinari (12 km — 573 m altitudine), de unde începe urcușul spre Păltiniș. De la ieșirea din Rășinari ne stau la dispoziție două drumuri: șoseaua și drumul pe Valea Stejel, ambele marcate cu bandă roșie. Ele ne scot în 4—5 ore la complexul turistic Păltiniș (1450 m). Terenul de schi de aici prezintă pante și trasee foarte variate. O pirtie luminată electric, aflată în imediata apropiere a cabanei, permite prelungirea schiatului până seara târziu.

La Fintinele. În împrejurimile Sibiului se mai găsește teren favorabil de schi la Fintinele, unde există o cabană a O.N.T. „Carpați”. De la Sibiu se pleacă cu trenul până la Sibiul (23 km, haltă pe linia Sibiu-Vintul de Jos). De la Sibiul (499 m), un drum marcat cu cruce albastră duce, prin Căcova Sibiului (612 m) la cabana Fintinelele (1257 m). Timp de mers, circa 3 ore. În jurul cabanei și spre Pripoare (pe același marcaj se poate urca până la 1400 m altitudine), se găsește un frumos teren de schi, recomandabil în special pentru începători.

L 1 8 15 22 29

M 2 9 16 23

M 3 10 17 24

J 4 11 18 25

V 5 12 19 26

S 6 13 20 27

D 7 14 21 28

CARACTERISTICILE VREII

Februarie este luna marilor surprize, întrucât în unii ani ea este liniștită, călduță, cu cețuri și burnișe, pe cînd în alți ani e vișoroasă, cu geruri și vînturi mari. În mod obișnuit, temperatura crește de la începutul pînă la sfîrșitul lui februarie cu 1° la 5° și anume: timpul se încălzește cel mai mult în Banat (5°) și cel mai puțin în Moldova (1°). Pe munți, dimpotrivă, vremea se răcește; aici se înregistrează cele mai mari geruri din cursul anului, temperatura oscilînd

în tot cursul lunii între —5° și —16°. În februarie, toate nopțile sînt cu îngheț la șes și numai ziua se dezgheață ușor, la amiază. Abia spre sfîrșitul lunii, termometrul arată temperaturi ceva mai ridicate de 5°, deși ziua s-a mîrit, față de sfîrșitul lui ianuarie, cu 1 oră și 20 de minute.

Aspectul vremii e în general închis și umed, cu o succesiune de zile geroase și zile de mîină.

În februarie ninge destul de des, aproximativ din 4 în 4 zile. Cele mai mari ninsoari cad în

zona de munte, unde vremea este mult mai urîtă decît în ianuarie. Aici viscocele sînt deseori de violente. Ninsoarele sînt liniștite numai în Transilvania, pe cînd în Moldova și Cîmpia Dunării ele sînt mai todeaua viscolite, astfel că straturile de zăpadă se depun inegal pe sol.

Clima acestei luni este determinată, ca și în ianuarie, de aerul arctic din jurul polului nord sau din Siberia și care năvălește pînă în țara noastră, dînd vremii și naturii aspectul lor caracteristic de climat arctic.

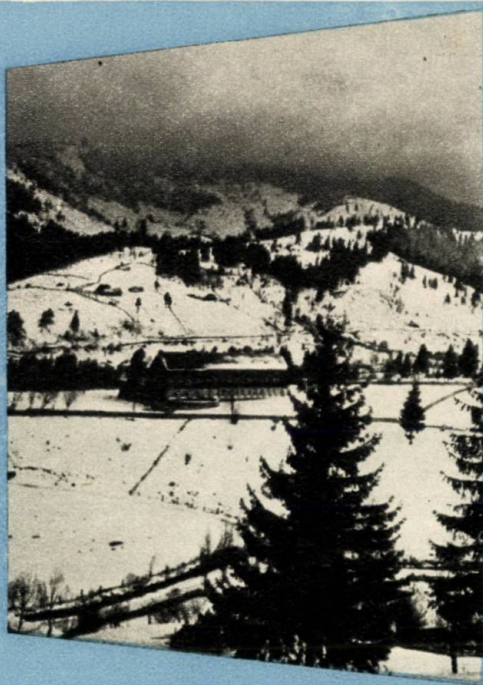
Pe pantele de lîngă Borșa

Cele două cabane de la Gura Fintinei, ale complexului turistic Borșa constituie o minunată bază pentru schi atît prin așezarea lor, cît și prin amenajările de care dispun (posibilități de găzduire confortabilă, pîrtii de schi, trambulină pentru sărituri etc.). Cea de a treia cabană a complexului cabana Puzdrele, reprezintă un prețios sprijin pentru activitatea acelor dintre drumeți cărora le place să străbată cu schiul zăpezile regiunilor înalte ale muntelui.

De la cabana Nr. 2 a complexului vom porni pe șoseaua Prislop-Borșa, îndreptîndu-ne către această localitate din urmă. După ce am intrat în cătunul Poiana Borșii, cotim la stînga pe ulița satului, trecem pe lîngă moară și, după aproape 200 de metri de la șosea, ajungem la podețul de peste Vișeu. De aici înainte, mai avem de parcurs încă vreo doi kilometri, pe uliță, pînă la ultima casă a satucului.

Restul drumului pînă la cabana Puzdrele este un urcuș uniform și continuu de-a lungul firului de apă al pîrăului Negoiescu, pe drumeagul fostei exploatare forestiere de pe vale. Singurul punct în care e necesară o oarecare atenție, este cel situat la confluența Pîrăului Mic cu Izvorul Negoiescului (aproximativ 1 km de la ultima casă a Poienii Borșii). Pîrăul Mic este un afluent al Negoiescului, iar drumul nostru urmărește acest din urmă fir de apă. Ieșirea în golul pășunilor alpine se face chiar în fața cabanei Puzdrele, după un scurt urcuș ceva mai pieptiș decît cele de pînă aici. Din fața stînei, aflată în poala unui pîlc de copaci rămași în picioare, un larg ocol către stînga ne scoate la cabană. Între Poiana Borșii (730 m altitudine) și cabana Puzdrele (1540 m altitudine) distanța este de aproximativ 6 km, cu o diferență de nivel de 810 m.

Cei pentru care cabana Puzdrele nu constituie un prilej de rămînere mai îndelungată în preajma crestei munților Rodnei își vor îngădui aici numai răgazul unui scurt popas, înainte de a porni pe drumul de reîntoarcere la Gura Fintinii. Plecăm mai departe prin spatele cabanei pe un vechi drum de exploatare forestieră care este croit printr-o zonă de pietre-lespezi și ajungem într-un petec de pădure rămasă în picioare, unde găsim

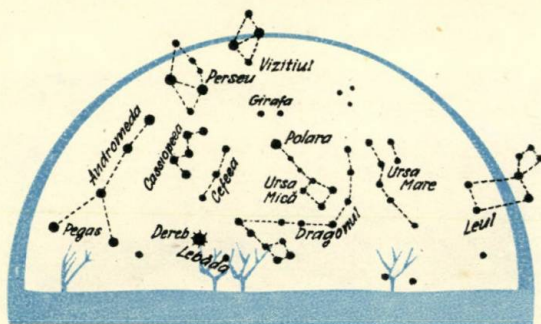

Complexul turistic Borșa
sub mantia albă a zăpezii

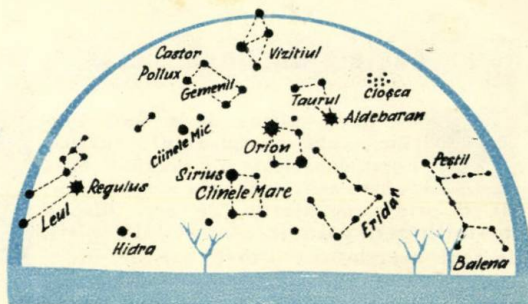
semne rare și aproape șterse ale unui vechi marcaj de culoare roșie. Drumul cotește larg către dreapta și se îndreaptă apoi spre culmea Buzei Dealului. O poieniță, încă una, și dăm, apoi, de o stîncă de oi. Din susul ei, cotim la stînga și, mergînd pe lîngă coastă cam o sută de metri, ajungem la o stîncă singuratică și nu prea înaltă. Din acest loc schimbăm direcția de mers cu aproape 180 de grade și începem un coboriș repezit de-a lungul pîrtiei de schi — pe linia turistică — cum i se spune în partea locului.

Din josul liniei turistice cotim la stînga și continuăm a coborî, mai domol însă, printre copaci și printre poienile în care vara cresc finețe bogate. Imediat ce am prins în raza privirii acoperișurile de țiglă roșie ale cabanei-hotel de la Gura Fintinii, cotim la dreapta și, în cristiane largi, coborîm o bună diferență de nivel (350 m).

Pentru a încheia circuitul, o luăm către stînga și, după trei, patru sute de metri parcurși pe șoseaua satului, ajungem la cabana Nr. 2.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 februarie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 februarie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Norkay Tensing este numele unei celebrități alpine. Acest om, în puterea vîrstei, trăiește o viață întreagă în tovărășia munților cu piscuri pierdute în nori, are la activ o performanță impresionantă: cucerirea Everestului. Desigur, celebritatea pe care această mare victorie alpină i-a adus-o modestului alpinist indian n-a întîrziat să fie exploatată de capitaliștii apuseni. Astfel, un editor i-a propus lui Norkay Tensing să-și scrie memoriile. Cartea a avut succes, fiind tradusă în 17 limbi. Editorul a încasat sume imense, în timp ce Norkay Tensing n-a primit ca drepturi de autor decît vreo 600 de lei. „Mărinimia” editorului îmbogățit i-a ajutat celebrului ghid indian să guste încă odată din „plăcerile” exploatării capitaliste.

Jocuri distractive

JOCUL UMBRELOR

Pe o ușă sau în cadrul unui pervaz se atîrnă un cearșaf care să acopere în întregime ușa sau pervazul. Camera în care stau cei care participă la joc va fi luminată de un bec purnic, în timp ce în încăperea în care stă — în fața cearșafului — cel care va trebui să ghicească, lumina va fi stinsă. Cei din camera luminată trec prin fața luminii, astfel încît umbra lor să se proiecteze pe cearșaf.

Jucătorul trebuie să identifice persoana respectivă. Cei care trec prin fața luminii își pot schimba îmbrăcămintea și pot face diferite mișcări. Cel care a fost identificat trece la ghicit.

OCUPĂ-ȚI LOCUL!

În mijlocul încăperii se așează un rînd de scaune, unul lingă altul, însă cu un scaun mai puțin decît numărul jucătorilor.

În fața cu conducătorul jocului, toți participanții merg unul după altul, cîntînd un cîntec. La un semnal dinaintea stabilit al conducătorului (ridicarea brațului, un fluierat etc.) toți caută să se așeze pe cite un scaun. Bineînțeles unul dintre jucători rămîne în picioare și va fi eliminat. În același timp se scoate și un scaun din joc. Jocul continuă, iar la sfîrșit, vor rămîne doi jucători și un singur scaun. Cel ce se va așeza primul va fi declarat în-

vingător. Jocul se poate desfășura și pe muzica de la radio, magnetofon, picup, pe care conducătorul jocului o întrerupe la un moment dat.

— Parcă spuneai că vreți să mergeți pe Piatra Mare, Piatra Craiului, Pietricica, ...
— Tocmai deaceia ne antrenăm la pietre!

(Fred Ghendescu)

Flori și frunze

Pădurile de pe Rarău și Giulașu oferă o excelentă „materie primă” pentru confecționarea unor instrumente muzicale populare ca buciul și fluierul. Buciumele se fac din trunchiuri de brad cu lemnul des și inele de creștere regulată, iar fluierile din lemn de soc sau cireș care a fost ferit de soare.

Cu 5—6000 de ani în urmă, pustiul de nisip al Saharei era o imensă pădure. În pădurea sahariacă viețuiau elefanți, girafe, hipopotami și struți.

Un zîmbet

Din jurnalul unui turist...

● De ce s-o fi spunînd despre oamenii înduși că trec printr-o deprisune? Eu am trecut printr-o deprisune, și am fost foarte încîntat!

● La Cheile Tătarului am văzut o inscripție: Ion Popescu 26—9—926 (o fi numele arhitectului și data construcției?)

● Între urcuș și coborîș, prefer platoul!

● Ironizăm adeseori pe turiștii care pleacă la munte cu termosuri.

Este nedrept! Fiindcă numai datorită lor întîlim, de-a lungul potecilor, acele minunate reflexe de diamant, care atrag admirația contemporivilor, blestemele păgubașilor și atenția geologilor improvizați!

— Nu pot înțelege! Ați venit la odihnă aici în creierul munților și în loc să faceți excursii, prin împrejurimi, pierdeți toată vremea jucînd remi?

— Ai dreptate, pierdem extraordinar de multă vreme cu amestecatul pietrelor.

Al. Odobescu: Plăcerea de a străbate pământul patriei

Găsim o plăcere nespusă a străbate țărîmul patriei, cercetînd peste tot locul umbrelor și amintirile strămoșilor noștri; ici, o cruce de piatră, părăsită într-un cîmp pustiu, comemorează o faptă vitejească sau o crudă război; colo, o veche capelă poartă, în inscripțiunile, în portretele și în odoarele ei, urma pietății și a dărniceii anticilor voievozi; mai dincolo, cîteva ruine de ziduri uriașe, o sfîrșimătură de cetățuie, un perete de vechi palat șoptesc inimii, pe tăcute, numele glorioase ale lui Traian și ale eroilor ce au urmat tradițiunea lui de onoare pe pământul românesc. Astfel, la tot pasul, colinda noastră iscoditoare se oprește, cu o plăcută și curioasă mirare, dinaintea acelor pietoase sau faldnice amintiri, care din adîncimea secolelor se înalță uriașă peste mărunțimea noastră actuală. Dorul nostru se avîntă printre restimpii trecutului, pe cînd privirea ni se preumblă prin luncile și pe plaiurile fărîi noastre, martore încă elocvente ale atîtor întîmplări felurite. Adesea dar, și cît de des se poate, căutînd impresiuni așa de învietoare, părăsim cetatea și zilnicele-i supărări, ca să cerem de la cîmpii mari, de la munții răcoroși și de la vechile locașe ce stau risipite printr-insele, destăinuiri din vremi de restriște și de glorie.

(Fragment din «Pseudo-kinigetikos»)

Alexandru Odobescu (1834—1895)

Spătarul Mîlescu călător inovator

Înainte de construirea liniei transiberianului, traversarea Siberiei constituia o problemă dificilă. Călătoria, de-a lungul nesfîrșitelor întinderi cu populație foarte rară, era ușurată numai de posibilitatea utilizării cursurilor de apă. Deși toate marile fluviu siberiene curg de la sud spre nord, totuși, folosind afluenții lor, se poate călători de la apus spre răsărit, de la Tobolsk pînă la lacul Baikal, aproape numai pe apă! Este interesant de știut că acest drum a fost folosit pentru prima oară de călătorul moldovean, spătarul Nicolae Mîlescu, în fruntea unei ambasade rușești trimisă să negocieze cu bogdhanul Kitailor. Mîlescu a călătorit de la Tobolsk pe râul Irtyș, apoi pe fluviul Obi (în susul apei), apoi pe afluentul lui Obi, râul Ket. După o mică „transbordare” a trecut pe afluentul fluviului Ienisei, Tunguska, și apoi pe Angara a ajuns la lacul Baikal.

Astăzi, pe fluviile siberiene circulă o numeroasă flotă de vase de transport.

Fotografatul amator Zăpada și fotografia

Întinderile acoperite de zăpadă sînt subiecte atrăgătoare pentru fotografatul amator. În același timp, ele sînt însă și dificil de fotografiat și, rareori, amatorul poate trece în categoria imaginilor reușite, jumătate din numărul celor expozate. Secretul reușitei este în funcție atît de determinarea timpului de expunere, cît și de alegerea unghiului de poză, în raport cu lumina.

Din cauza masei albe a zăpezii, lipsită de detalii și modele, orice imagine luată cu lumina din spate este plată și doar rareori poate mulțumi. De aceea se recomandă fotografierea contra luminii sau, în orice caz, cu lumină laterală pentru ca în fotografie cea mai mică neregularitate a zăpezii să fie trădată de umbră.

Pentru ca cerul să apară mai închis decît masa zăpezii și pentru ca umbrele acestora să fie de asemenea mai închise, se recomandă folosirea unui filtru galben sau galben-verde (universal).

În ceea ce privește timpul de expunere, se va avea în vedere că exponometrul nu este influențat numai de subiect, ci de întreaga masă a zăpezii care reflectă lumina soarelui. De aceea, în cazul cînd se fotografiază o persoană sau un grup, exponometrul trebuie apropiat la 1,5—2 m de subiect, căci numai astfel se poate determina exact timpul de expunere. În cazul cînd subiectul este constituit de o masă de zăpadă, exponometrul va fi înclinat către pămînt, pentru ca cerul și lumina reflectată să nu-l influențeze.

La altitudine de peste 1500 m, dacă nu se folosește un filtru obișnuit, care necesită iungimea timpului de poză, este necesară întrebuintarea unui filtru U. V. care oprește razele ultraviolete. În toate cazurile, este indicată folosirea parasolarului.

4 numere buclucașe

Găsiți 4 numere care, adunate, să dea suma de 100, ținînd seama că fiecare dintre ele este legat de cifra 16 printr-una din cele patru operații aritmetice!

Răspuns:

$$\begin{aligned} 91 &= 91 \\ 91 &\times 91 = 8281 \\ 91 &- 91 = 0 \\ 91 &+ 91 = 182 \\ 001 &= 1 + \\ + 91 &+ 91 + 02 \end{aligned}$$

Răspunsul problemei de la pagina 139: Dacă trenul ar sta pe loc, fumul locomotivei s-ar abate în direcția vîntului; dacă trenul ar merge înainte și vîntul n-ar sufla de loc, fumul s-ar abate în direcția opusă mersului trenului. Dar fumul locomotivei în mers se ridică drept în sus. Trenul merge deci cu viteza vîntului, de 7 m/sec, adică aproximativ cu 25 km/oră.

IDMS

INTREPRINDEREA DE DIFUZARE A MATERIALELOR SPORTIVE

vă oferă material sportiv
de calitate și în sortiment
variat prin unitățile sale
din capitală și provincie

In Carpații noștri cad, în mod obișnuit, în tot cursul anului 6—7 mc. de zăpadă pe metru pătrat. În văi, unde se depozitează și zăpada spulberată de pe creste se totalizează 23-25 mc. pe mp. În regiunile de mare altitudine, deși temperatura aerului se menține multă vreme sub 0°, zăpada nu se poate acumula multă vreme, deoarece intervin numeroase cauze care o forțează să cadă brusc sau să alunece lent în văi. Când se depozitează și se îndeasă în vreo căldare, rămâne acolo până vara, formînd un ghetar, care se topește lent, atît sub bătaia razelor solare cît, mai ales, din pricina ploilor calde de vară.

Cînd zăpada cade brusc pe pantele abrupte constituie fenomenul denumit avalanșă, lăvină sau prăbușirea zăpezii. Acest fenomen nu este întîmplător ci se produce cu regularitate în aceleași condiții orografice și atmosferice. O avalanșă poate prăvăli în vale milioane de metri cubi de zăpadă în numai cîteva secunde. Ea produce modificări geologice importante, contribuind la distrugerea treptată a munților.

Avalanșele nu se formează oriunde. Astfel, nu se formează pe platouri sau pe pantele cu o înclinare mai mică de 25°, pe terenurile ripoase cu o înclinare mai mare de 45°, unde zăpada nu se poate acumula în cantitate mare, întrucît ea alunecă în vale chiar în timpul ninsorii; de asemenea, ele nu se formează pe pantele ce sînt împădurite pînă sus pe culme. Obișnuit, avalanșele se formează pe pante muntoase netede, ieboase, sau grohotișuri cu o înclinare cuprinsă între 25° și 35°; se formează și pe pante abrupte cu o înclinare mai mare, dar care au trepte sau platforme de depozitare a zăpezii; de asemenea, se formează și pe pereții aproape verticali, care sînt opuși direcției dominante a vîntului, și care formează cornișe sau balcoane de zăpadă sus la creastă. Avalanșele sînt foarte frecvente pe pantele care au o vale mediană, un culoar și care sînt lipsite de păduri sau de jnepeniș.

Principalele cauze care produc avalanșele sînt:

— 1) înclinarea terenului; — 2) cantitatea mare de zăpadă, care urcă cu mult de la sol centrul de greutate al stratului de zăpadă, aducîndu-l în echilibru nestabil; — 3) temperatura solului, care, topind baza pături de zăpadă, o desprinde de pămînt, făcînd-o să alunece pe un strat de apă; — 4) vîntul, care prin presiunea sa dă un impuls stratului de zăpadă ce se află în echilibru nestabil; — 5) lipsa de coeziune dintre cristalele ce formează pătura de zăpadă; — 6) lipsa de sudură dintre păturile de zăpadă cu vechimi diferite, care face ca un strat să alunece pe celălalt; — 7) cutremurele de pămînt; — 8) mișcări străine ca: rostogolirea unei stînci, trecerea unui turist, fuga unui animal, vibrațiile mai intense ale aerului, determinate de răgetul animalelor, tipătul turiștilor, tunete, detonături de armă etc.

În general, avalanșele sînt efecte mari, provocate de cauze mici.

Turiștii trebuie să evite terenurile pe care se formează avalanșele. Traversarea acestor pante periculoase trebuie să se facă rapid și cît mai sus pe culme, întrucît zăpada e mai subțire și coada avalanșei este mult puțin mai periculoasă decît fruntea ei, care se află la mijlocul pantei.

La traversarea acestor pante se recomandă cea mai deplină tăcere și un mers atent, zgomotele și strigătele putînd fi foarte periculoase!

Nu se recomandă mersul pe cornișe și nici sub cornișe, întrucît acestea se pot prăbuși dintr-un moment într-altul.

Prima ninsoare a
pudrat crestele
Făgărașilor

SFATURI PRACTICE

● **Ochelarii** se curăță bine frecîndu-se cu un amestec dintr-o lingură de apă și una de alcool; apoi se șterg cu o cîrpă moale. Sticla ochelarilor nu se aburește dacă e unsă cu vaselină, lăsată să se usuce o oră și ștersă apoi cu o cîrpă moale.

● **Pielea garniturilor sau tocurelor** se curăță astfel:

— se spală cu o cîrpă muiată

în apă caldă cu oțet și se freacă apoi obiectul cu o cîrpă uscată.

— se freacă pielea cu o cîrpă moale îmbibată într-un amestec compus dintr-un gălbenuș de ou și două linguri de alcool de 90°.

— se freacă obiectul, iar după uscare se unge cu ceară albă de ghele. După o jumătate de oră se dă lustru cu o cîrpă moale.

ZĂPEZI

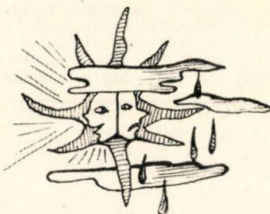
Stările fizice ale zăpezii sînt foarte diferite și schimbătoare. De pildă, fiecare altitudine și fiecare versant al muntelui are un fel deosebit de zăpadă. Această stare însă nu rămîne neschimbată, ci evoluează neîncetat.

În arhipelagul Spitzberg, pe marile întinderi înghețate, se găsește uneori zăpadă roșie. Această neobișnuită culoare se datorește prezenței unei cantități mari de anumite microorganisme.

martie

Ruinile cetății Neamțului

L	7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	31
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

CARACTERISTICILE VREMII

În martie, ziua se mărește de la 11 ore și 7 minute la 12 ore și 41 minute, astfel că, după momentul echinocțiului, devine mai mare decât noaptea. Vremea este foarte schimbătoare din pricina diferitelor mase de aer care vin din toate direcțiile: din spre Oceanul Atlantic, Scandinavia, Ucraina, Marea Mediterană etc. Cum circulația aerului este foarte rapidă, aspectul vremii se schimbă de mai multe ori, chiar în cursul aceleiași zile, mai cu

seamă în prima perioadă. Până spre 21 martie, vremea e rece, vântoasă și cu ninsoari ori lapovișă, datorită aerului rece polar. După 21 martie, ninsoările sînt în locurile de ploi rezezi, însoțite de manifestări electrice. Temperatura crește de la 7° la 14° iar noaptea de la -2° la +2°, în cea mai mare parte a țării, exceptînd litoralul, unde nopțile sînt mai calde și zilele mai reci. Pe coamele Carpaților, iarna este încă în toi; aici tempera-

tura oscilează între -3° la -12°. În afara zonei de munte, nopțile sînt cu îngheț pînă la 6 martie în Banat și Dobrogea, pînă la 18 martie în Cîmpia Dunării și pînă la 23 martie în Transilvania și Moldova. După aspectul vremii, după temperatura aerului și după caracterul vegetației și biologia animalelor, climatul lunii martie e un climat polar temperat pentru regiunile noastre.

Pe Piatra Mare și Postăvarul la schi

Piatra Mare. Chiar dacă pe poate nu mai are zăpadă, în martie, sus, în jurul cabanei, Piatra Mare oferă încă un micunat teren de schi. De altfel aici se disputau numeroase concursuri înainte de deschiderea pîrtilor de pe Postăvarul. Accesul schiorilor din Orașul Stalin ca și al celor din București este ușor. De la halta Dîmbul Morii — aflată între Timișul de Jos și Dîrste — se urmează drumul marcat cu bandă roșie care urcă pe deasupra Prăpastiei Urșilor pînă la cabană (1630 m). Durata parcursului, 3 — 4 ore. Terenul de schi se află în imediata apropiere a cabanei.

La Bunloc. Piatra Mare oferă un teren de schi și mai frumos, în jurul cabanei Bunloc (1900 m). La această cabană se poate ajunge fie de la halta Dîmbul Morii (marcaș triunghi albastru — durata 1 oră 30) fie din orașul Săcele (marcaș bandă albastră — durata 1 oră 30).

Postăvarul. Din gara Orașul Stalin, un autobuz vă duce pînă în piața Prundului sau la Pietrele lui Solomon, de unde alte autobuze, mai mici, vă urcă în Poiana. Din Poiana, telefericul vă scutește de ultimul și cel mai greu urcuș. Dacă nu vreți să beneficiați de serviciile vehiculelor urmați marcașul bandă roșie pe care, în 4—5 ore, reușiți să ajungeți la una din cabanele de pe Postăvarul.

DE LA JIU LA OLT PE CRESTE ÎNZĂPEZITE

Pentru locuitorii din Petroșeni, Petrila sau Lonea, munții Parîngului constituie un minunat loc de recreație. Pereții înalți de sute de metri, lacurile glaciare ascunse în fundul căldărilor enorme, precum și perspectiva sălbatică a întregului lanț de munți ce înconjoară masivul, atrag aci pe zice trece tot mai mulți iubitori ai naturii.

Soarele cald de martie ne făcuse să uităm iarna atât de grea și, de aceea, increzători în forțele noastre, pornisem cu multă înșuflețire să parcurgem creasta munților dintre Jiu și Olt. Crestele munților Parîng și Căpățîna, peste care trebuia să trecem, erau acoperite cu zăpadă și gheață iar obstacolele întâlnite pe parcurs ne puneau la grea încercare.

Itinerariul nostru trebuia să treacă peste virfurile Parîng—Cirja—Mîndra și de aci urma drumul de creastă spre virful Mohor, lăsînd în stînga enorma căldare a lacului Gîlcescu și, după ce ajungea în șoseaua Novaci, trecea peste virful Urdele, pătrunzînd în lanțul munților Căpățîna, de pe care cobora la Brezoi, în valea Lotrului.

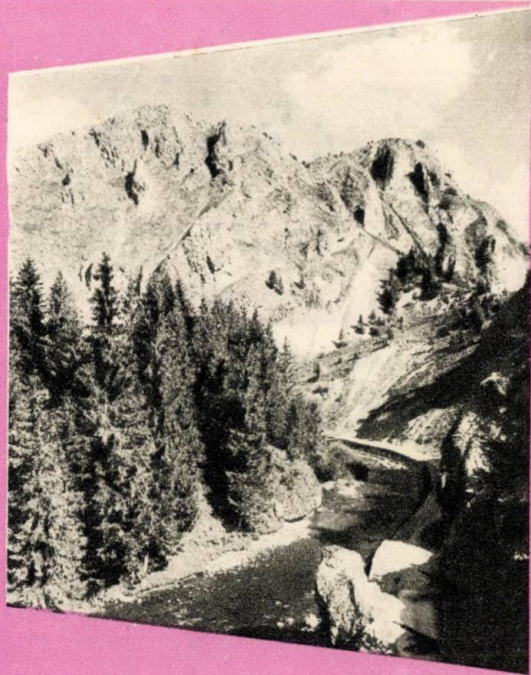
Dimineața, în zori, atacăm creasta dinspre Virful Parîng. Fețele ce duc spre pisc sînt acoperite cu zăpadă înghețată, iar săparea treptelor pentru picior necesită multă muncă.

Către orele zece, ajungem pe virful Parîng, de unde drumul de creastă duce spre cele mai înalte piscuri ale masivului, culminînd cu virful Mîndra.

Între timp, vremea se înrăutățește și curînd sîntem învăluiți într-o ceață deasă. Ninsorea și vîntul devin piedici grele. După opt ore de drum, depășim virful Mîndra (2528 m) și începem coborîrea pe o creastă foarte accidentată către virfurile Gruniul și apoi Ieșul.

La orele 18 nu ajunsesem decît la poalele virfului Picleșa. Săpăm cu pioletul în zăpada înghețată o platformă pe care întindem cortul. În cortul nostru izoterm este cald și flacăra primusului topește în oala de aluminiu zăpadă, din care vom face apă de băut și ceai. După ce umflăm saltelele pneumatice și preparăm sacii de dormit, mîncăm și apoi ne culcăm. Dimineața, după ce dezghețăm bocancii, strîngem cortul și ne pregătăm de drum.

Nu era încă ora 6 cînd ajunsesem la stîncile de la baza virfului Picleșa, ce ieșeau din zăpadă asemenea unor insule.

Primăvară pe Valea
Arieșului

Aci ne-am oprit, ne-am pus colțarii, am controlat jambierele și ne-am fixat cureaua de la pioleți pe mînă.

De mult a dispărut în urma noastră virful pe care poposisem. Pe rînd au căzut alte virfuri; am uitat de toate greutățile.

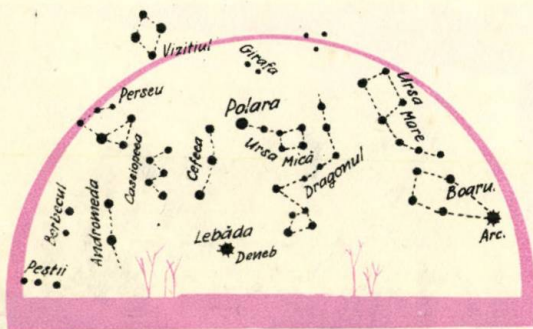
Munții Căpățîna, albi, pleșuvi, cu pante de schi minunate, sînt la cîteva sute de metri de noi și ne primesc cu vreme bună, ca pe vechi cunoștințe, bucurîndu-se parcă de venirea oaspeților.

Pe rînd, virfurile Păpușa, Cioara, Galbenul, ultimii străjeri ai Parîngului, sînt trecute fără dificultate.

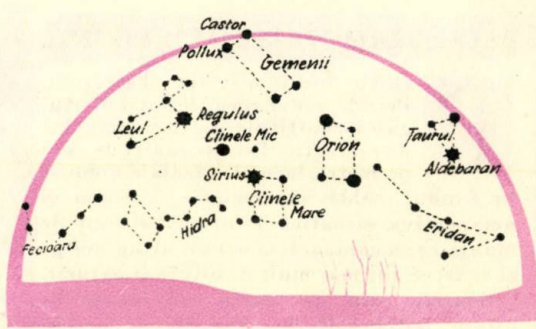
În cea de-a patra zi, ne găsim la poalele virfului Căpățîna. Înalt de 2100 m, acoperit pînă sus cu zăpadă, virful este așezat de-a curmezișul crestei principale și nu permite trecerea peste versantul sudic, unde vara se află o potecă.

Atacăm peretele chiar din față. Urcăm pe o pantă înclinată, acoperită cu zăpadă. Se pare că nu este prea greu; sîntem legați cu frînghia și ne ajutăm la urcuș cu colțarii și pioletul.

În cea de-a cincea zi, începe coborîrea pe piciorul lui Stan și ajungem la marele centru forestier Brezoi, unde tura noastră ia sfîrșit.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 martie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 martie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

„Lacul fără fund“ de lângă Nehoiu

In munții Buzăului se află un interesant „lac fără fund“. Dacă vrei să-l vezi, urcați pe valea Buzăului pînă la 20 km nord de Nehoiu. De aci, părăsind valea, vă îndreptați spre vîrfurile Siriu și după trei ore de mers ajungeți pe un platou, unde se află acest „lac fără fund“. Lacul — lung de circa 5—600 m și lat de 3—500 m — este extrem de agitat din cauza curenților de aer. Valurile lui fac un zgomot care amintește de cel al mării.

Jocuri distractive

CUNOȘTINȚE GENERALE

Jucătorii împart o foale de hîrtie în zece coloane. Deasupra fiecărei despărțituri pun următoarele titluri: „Om de știință“, „autor“, „compozitor“, „pictor“, „sportiv“, „creație artistică celebră“, „oraș“, „apă“, „țară“, „munte“ etc.

Se indică o literă a alfabetului și participanții vor trebui să completeze fiecare rubrică cu cît mai multe nume care încep cu litera respectivă.

Cîștigă cel care la semnalul de întrerupere (după minutele convenite) completează cele mai multe nume la fiecare rubrică. Există obligația însă de a completa toate rubricile cu același număr de nume. Aceleași nume scrise de doi sau mai mulți jucători nu se punctează.

Jocurile se pot repeta de mai multe ori, de fiecare dată însă indicîndu-se o altă literă.

Același joc se poate juca în cele mai diverse variante. De pildă în excursiile de 7 zile (din Bucegi, Delta, Retezat etc.) întocmiți singuri o serie de rubrici în raport cu specificul locurilor pe care le vizitați, privind relieful, flora, fauna, localitățile de pe traseu etc. Aceeași variantă se poate juca și cu prilejul călătoriilor în străinătate trecîndu-se rubrici cu referire la locurile vizitate.

Bucătarul: — Cu atîția bucătari este sigur că majoritatea turiștilor vor rămîne flămînzi.

(D. Petrică)

Flori și Frunze

Primul copăcel care învie la viață, primăvara, este alunul.

În pădurea Białowicze (R.P. Polonă), una din cele mai vechi din Europa se află un stejar bătrîn în vîrstă de 800 de ani. El a atins o înălțime de 39 de metri.

Un arbore original este palmierul „latipol“ din Ceylon, care înfloarește odată la 50 de ani și apoi se usucă. Într-un templu budist din orașul Candy, se găsește o străveche carte religioasă scrisă pe frunze de „latipol“, rezistente ca și anticul pergament.

Un zîmbet

Vînătorești pentru vînători

— La vînarea cerbilor nu folosiți și doriți s-o transformați într-una argintie? Nimic mai simplu: dați vulpea la argintat. În acest caz, nu trebuie marcată...

— Ați vînat o vulpe obișnuită și doriți s-o transformați într-una argintie? Nimic mai simplu: dați vulpea la argintat. În acest caz, nu trebuie marcată...

— Nu vă duceți la vînătoare de lupi dacă vă cheamă „Mielu“. Riscați ca în loc de vînător să deveniți vînat...

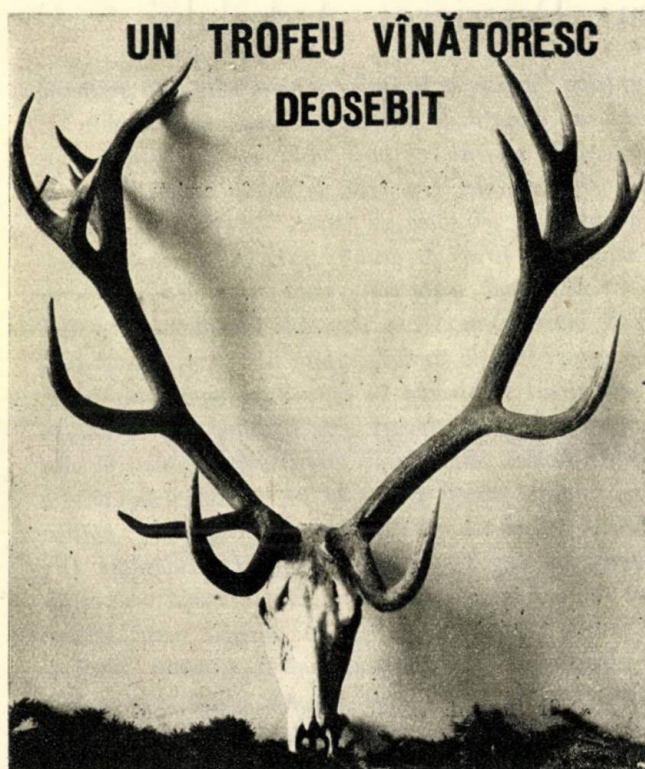
— După ce ați vînat un urs matur, băgați-l în tolbă cu grijă, să nu i se sifoneze blana...

— Dacă ați vînat din întâmplare un elefant, nu cereți ogarului să vi-l aducă la picioare. Bietul cîine ar putea să-și rupă dinții, în pielea tare a pahidermului...

— Dacă pușca nu ia foc în momentul cînd trageți într-un urs, nu stați mult pe gînduri și cereți-i ursului scuze că l-ați speriat degeaba...

m i c ă a n t o l o g i e

100

Faima vînatului românesc atrage în țara noastră un număr tot mai mare de vînători de peste hotare, care prin grija O.N.T. „Carpați” cîntărește codrii carpați sau Delta Dunării cîntărește vînat deosebit. Așa se face că la 2 octombrie 1959 vînătorul Paul Bertoli din R.F. Germană a doborît la Cașin, în regiunea Bacău, un cerb record, ale cărui trofee excepționale, cu 17 raze, au o greutate de 15 kg.

Asemenea coarne sînt socotite printre cele mai prețioase trofee vînătorești din lume, foarte apropiate de recordul mondial pe care specialiștii cinegetici îl consemnează cu grijă.

Iubitorii vînătorei își amintesc că la 2 octombrie 1941, tot în pitorescul cot al Carpaților Sudici, și chiar în pădurile Cașinului a fost doborît un cerb ale cărui coarne, deosebit de puternice, au cîntărit 14,256 kg, fiind socotit la vremea sa — record mondial în acest domeniu.

În fotografia de mai sus se poate admira impunătorul trofeu doborît în anul 1959.

EXCURSII LA SFÎRSIT DE SĂPTĂMÎNĂ PRIN O.N.T. „CARPAȚI”

După o săptămînă de munca rodnică în producție petreceți două zile în excursiile organizate de O.N.T. „Carpați” „la sfîrșit de săptămînă”.

Informații și înscrieri la toate agențiile O.N.T. „Carpați”

Hotelul Alpin de la cota 1400 Sinaia

*Hotelul celor patru
sezoane turistice*

- Camere confortabile
- Dormitoare clasă turist
- Restaurant și bufet
- Club, bibliotecă, televizor
- Tenis de masă, popice
- Garaj
- Excelente piste de schi în apropiere
- Punct de plecare pentru excursii interesante în masivul Bucegi
- Rețineți din timp locurile prin Agenția O.N.T. din orașul dvs. sau direct la hotelul Alpin (telefon Sinaia 3,15)

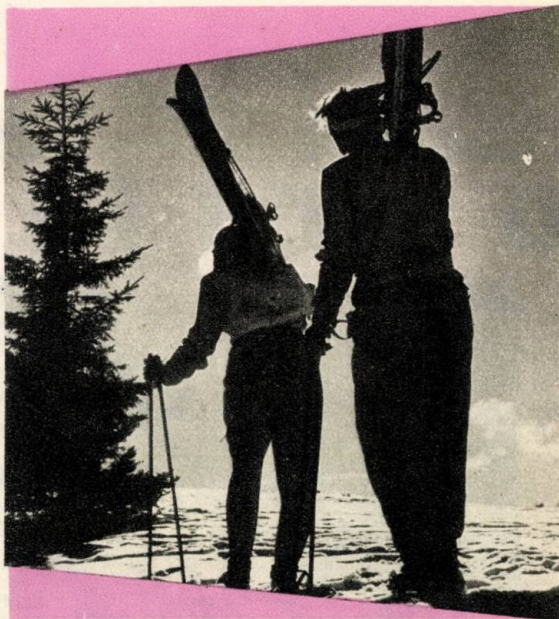
Prin mersul la munte, pe jos sau cu schiurile, sînt solicitate nu numai picioarele ci și brațele, musculatura gîtului și a trunchiului și, bineînțeles, plămîinii și inima. Mai ales, sub acest aspect, mersul la munte poate fi considerat un sport ideal, fiindcă permite o dozare a efortului, în funcție de capacitatea fiecărui individ. Pentru a putea fi practicat cu folos și cu plăcere, turismul cere observarea anumitor măsuri de ordin igienic. Oamenii normal conformați, cu plămîni, inimă și celelalte organe sănătoase, vor putea practica turismul de munte în cele mai bune condiții.

De o însemnătate capitală este supravegherea respirației. Pentru aceasta, mersul trebuie să fie astfel reglementat (îndeosebi la urcare) încît respirația să nu întîmpine dificultăți și să nu apară dispnee (senzația lipsei de aer). Ori de cîte ori îndeplinim un efort obositor, care reclamă o cantitate mai mare de oxigen, avem tendința să ne compensăm setea de aer prin inspirații adînci, adeseori forțate și repetate, înainte ca plămînul să se fi golit complet de aerul inhalat cu ocazia inspirației precedente. O serie de asemenea inspirații forțate și frecvente au drept urmare o accentuare a dispneei, printr-o deranjare a ritmului respirator normal. Cu cît ne vom forța mai mult să inspirăm adînc, cu atît situația va deveni mai penibilă, deoarece cantitatea de aer neprimenit (sărac în oxigen) ce stagnează în plămîni, din cauza expirației insuficiente, în cursul eforturilor noastre inspiratorii, îngreunează din ce în ce mai mult schimbările. De aceea, se recomandă în caz de dispnee respiratorie o expirație profundă puternică — șuierătoare — pe gură.

Din echipamentul turistului trebuie să facă parte și o mică trusă cu medicamente, care să conțină pansament steril, vată, leucoplast, tinctură de iod, alcool, cremă Nivea, alifie sulfamidată, piramidon, aspirină, purgative, fașă elastică, 2—3 pastile Burrow etc.

În excursiile de mai multe zile, o mare însemnătate pentru refacerea capacității organismului o are somnul. Itinerariul trebuie întocmit astfel încît să putem dormi suficient și, pe cît se poate, în condiții bune.

În igiena excursiilor turistice la munte un rol de seamă îl joacă și respectarea de către turist a anumitor principii în legătură cu alimentația și îmbrăcămintea, indicații ce se găsesc expuse în alte pagini ale almanahului.

SFATURI PRACTICE

— Rucsacul și, în general, echipamentul din pînză se curăță perindîndu-se și frecîndu-se cu benzină. Dacă benzina a lăsat margini închise, se șterg aceste locuri cu o cîrpă umedă.

— Conservele în cutie sau borcan, care au capacul bombat, nu trebuie consumate. Capacul bombat este un indiciu că s-a produs o fierbere a conținutului. Conservele din cutia de tablă, odată începute, nu

vor fi lăsate în cutie pentru a doua zi, deoarece pot deveni dăunătoare.

— Rugina de pe obiectele de fier sau oțel poate fi curățată frecîndu-se obiectul cu un ziar umezit, cu sare sau petrol, (în acest din urmă caz, se freacă apoi cu nisip sau cenușă), sau se lasă obiectul cufundat 24 de ore în petrol (eventual înfășurat într-o cîrpă îmbibată cu petrol) apoi se freacă cu nisip sau cenușă.

ALPINE

În diferiți munți din Uniunea Sovietică — Caucaz, Tian-Shan, Altai, Pamir etc. — au funcționat în cursul anului 1959 de trei ori mai multe tabere de alpinism decît în 1958. Durata cursurilor de inițiere a fost de 20 de zile.

Un grup de alpiști japonezi care a început escaladarea muntelui Himalchului (7740 m), a fost oprit de localnici să urce pe vîrf. Sătenii din împrejurimile muntelui susțin că prezența alpiștilor ar supăra-o pe... zeita care locuiește acolo și care preferă singurătatea.

aprilie

În defileul Arceşului

Schi de primăvară în Făgăraș.

Valea Simbetei. De la gara Simbăta de Jos — 14 km după Făgăraș spre Sibiu — o șosea vă conduce, prin Simbăta de Sus, la mănăstirea brîncovenească de sub munte și apoi la un mic baraj (20 km de șosea carosabilă, 4—5 ore demers). O potecă marcată cu triunghi roșu merge de aici de-a lungul Văii Simbăta pînă la cabană (altitudinea 1401 m); 2—3 ore de mers. Terenul de schi se află deasupra cabanei, în căldarea Simbetei, a cărei margine superioară se află la 2000 m altitudine, păstrînd zăpada pînă tîrziu, în primăvară. Atît avansații cît și începătorii găsesc pante după dorința și forțele lor.

Pe Surul. La capătul vestic, Făgărașul oferă iarna și primăvara un frumos teren de schi, ușor accesibil, în special sibiienilor. Se coboară din tren la halta Sebeș Olt, de pe linia Făgăraș—Sibiu. Pe șosea se merge pînă la Sebeșul de Sus, de unde începe poteca marcată cu triunghi roșu. Poteca urmează culmea din dreapta (stînga direcției de urcare) a Văii Moașa pînă la cabana situată la limita pădurii, sub Fruntea Moașei (1450 m); timp de mers, 4—5 ore. Terenul de schi se află chiar în fața cabanei și oferă pante variate, accesibile tuturor schiorilor. El satisface, în special, pe schiorii avansați, care au pe Fruntea Moașei o excelentă pantă de slalom.

L	4 11 18 25
M	5 12 19 26
M	6 13 20 27
J	7 14 21 28
V	1 8 15 22 29
S	2 9 16 23 30
D	3 10 17 24

CARACTERISTICILE VREII

În aprilie, ziua se mărește cu 3 minute la fiecare 24 de ore, astfel că, la sfîrșitul lunii, ea este mai lungă decît noaptea cu peste 2 ore. Din punct de vedere meteorologic, luna este nestatornică, de obicei vîntoasă și uscată. În cursul acestei luni se dau pe teritoriul țării noastre, ultimele lupte între masele de aer continental polar din nordul și estul Europei cu cele oceanice sau maritime din

Atlantic sau Mediterana, care înaintează tot mai mult spre estul continentului.

În condițiunile normale, temperatura crește din prima pînă în ultima zi a lunii cu 5° la 7°, dar în zona alpină, a munților, temperaturile rămîn coborîte.

Temperatura nu crește continuu, de la începutul pînă la sfîrșitul lunii, ci prezintă alternanțe. De seori, temperatura trece

chiar sub zero grade, înghețînd plantele tinere sau acoperindu-le cu brumă. Această lună poate fi cînd prea uscată, cînd prea ploioasă. Uneori ploile se transformă în lapoviță ori zăpadă chiar în regiune de șes. Această lună se mai caracterizează și printr-un timp vîntos cu zile dominate de cer senin.

Aprilie aduce în regiunile noastre un climat temperat-polar.

Ajunși în Valea Arpașul de Jos, priveliștea munților Făgăraș, cu crestele albite de zăpada care mai dăinuie încă, se deschide larg spre răsărit și apus. Din gară și pînă la „Glăjărie” parcurgem cei 14 km cu o căruță. Poteca ce se deschide din acest loc ne duce pînă la lacul Bilea; ea urcă prin pădurea de copaci înalți. Pe măsură ce înaintăm în munte, ici-colo apar pete de zăpadă. După aproape trei ore, marcajul cu bandă albastră se oprește în ușa cabanei Bilea Cascadă, în mijlocul unei poienițe proaspăt inverzite. După un scurt popas, pornim spre ținta finală: Lacul Bilea. Poteca de vară, întreruptă de torenții inclinați, acoperiți de zăpada întărită de primăvară, nu poate fi folosită încă. De aceea urcăm pe marcajul cu punct roșu care ne poartă pe sub impresionanta cascadă a Bilei, apoi o ocolește prin stînga, conducîndu-ne prin rariști de brazi și vîlcele pietroase ce întretaie pilcuri de jnepeni și ne scoate, după vreo oră și jumătate, deasupra primei terase a Văii Bilea. De aici, pe fundul acesteia, acoperită încă de zăpadă, urcăm ușor la început și apoi greu pînă la ultimele două trasee care ascund lacul glacial Bilea.

Ajunși pe întinderea albă de gheață, sub care bănuim adîncimea lacului, zărim și ultimii schiori care se grăbesc să intre în cabană, înainte de căderea serii. Cabana ne primește cu ospitalitate.

Căldarea Lacului Bilea este una dintre cele mai frumoase regiuni pentru schiul de primăvară. Împreună cu pantele de deasupra lacului Capra și a Văiugii, sau cu cele ale văii largi a Doamnelor, formează poate cel mai bogat și mai variat teren pentru amatorii acestui sport. Pe un soare cald de primăvară, în timp ce majoritatea oaspeților cabanei fac plajă pe terasa ale cărei margini sînt scăldate vara

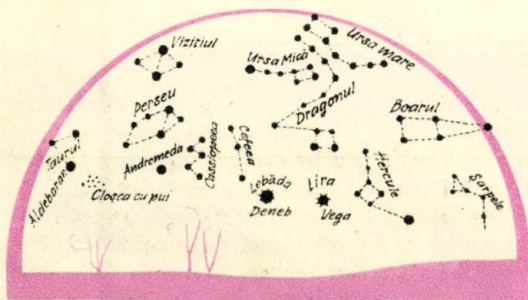

Cabana Bilea — Lac

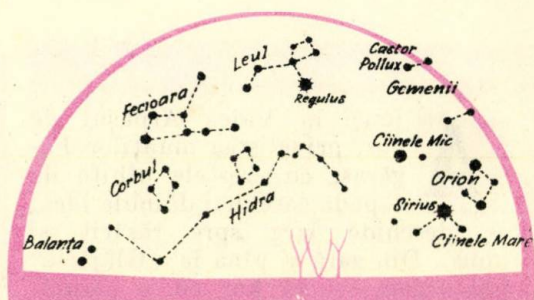
de undele lacului, schiorii se lasă furați de vraja alunecării pe o pantă netedă ca sticla.

Urcăm în șaua Caprei, străjuită în stînga de Vîntătoarea lui Buteanu și în dreapta de Vîrful Paltinul. Spre sud, în fața noastră, în prim plan, o întindere albă și netedă: Lacul Capra; în depărtare coboară creste lungi spre dealurile Curții de Argeș. Zilele trec, descoperindu-ne fiecare noi minunății: Valea Doamnelor, vîrfurile Lăiețelul și Laița, sau cea mai ascunsă căldare, în care soarele nu pătrunde niciodată și zăpada e totdeauna tare, căldarea Văiuga.

La înapoiere, în gara Arpaș, privind în sus, printre crengile primului cireș înflorit, spre piramidele albe, aproape că nu ne vine a crede că acolo se schiază; echipamentul nostru însă ne aduce aminte de coborîrea pe care înainte cu cîteva ore am făcut-o în plină viteză, pe Valea Bilea.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 aprilie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 aprilie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Pe un perete abrupt al unei mari stînci din zona Tămășelului (Piatra Craiului) se găsesc cîteva deschizături neregulate la o înălțime de cca. 40 m, din care curge, ca mlaialul în jgheabul morii, calcar fin de mărimea bobului de linte. Locul care nu a fost încă cercetat mai îndeaproape, este denumit de localnici „Moara Dracului”.

Jocuri distractive

COATELE PE MASA

Jucătorii se așează pe scaune, fața în fața, la unul din colțurile mesei. Îndoindu-și fiecare brațul drept, ei își sprijină coatele pe masă, apoi, palmă în palmă, se străduiesc să apropie mîna parteneru-

lui, lateral, de tabla mesei. În tot acest timp, coatele nu trebuie să se miște din loc. Mîinile libere trebuie ținute la spate. Jucătorul care reușește să lipească mîna adversarului de masă este învingător.

POEZII IMPROVIZATE

Fiecare jucător are o foaie de hîrtie și scrie pe ea primul vers dintr-o poezie, apoi îndoiește foaia și o dă mai departe tovarășului din dreapta indicînd ultimul cuvînt al versului și numărul silabelor. Acesta trebuie să scrie, la rîndul său, două versuri: primul să rimeze cu cel precedent, iar al doilea la alegere. Îndoiește apoi hîrtia și o dă mai departe în același fel, fiecare din jucători adăugînd cîte două versuri, pînă ce foaia e completată de către toți participanții.

Se deschid apoi foile și se citesc de către fiecare participant. Versurile vor fi, bineînțeles, hazlii. Jucătorii pot repeta fie versuri cunoscute, fie, ceea ce e mai bine, improvizate de ei înșiși.

— Cînd o să povestesc acasă, n-o să mă creadă nimeni!

(GH. CHIRIAC)

Flori și frunze

Prima floare care răsare este brîndușa (ea vestește în munți primăvara), după care răsare brebenelul. Abia după aceea apar și ghiociei.

În satul Marktobi lângă Tbilisi există un nuc care are peste 2 000 de ani. Înălțimea lui este de 31 m. El a rodit și, după ce a împlinit 2000 de ani.

Lîngă satul Ietea din Delta Dunării se află o pădure cu plante tropicale: liane, curpeni ș.a.

ÎNTRE COPII

— Dar ce-i cu schiurile tale?
— Mi le-a transformat tata.
— În mai bune?
— Nu, în surcele.

LA HOTELUL ALPIN

— Tovarășe portar, 5 e acasă?
— E la 24.
— Să-i spui că l-a căutat 8.

LOGICĂ

— Rău faci că bei. Uite, umblî pe două cărări.
— Nu fac rău că beau. Fac rău că umblu după ce-am băut.

GRIJULIU CU BUNURILE CABANEI

— De ce îți ștergi bocancii cu cearceaful?
— Ce să fac? Pătura e murdară de eri, cînd era noroiul mare...

Cu Al. Vlahuță pe înălțimile Parîngului.

... În zori pornim. Satul rămîne în ceață. După un ceas de drum printr-o pădure de fagi și de goruni, ieșim în lumină. Pe dealul sterp, acoperit de o iarbă mărunță și crăpat de arșiță, caii gîfîind sub noi, iau pripoanele în piept. Doi plăieși înalți și trupeși merg pe lîngă cai. Ei calcă ușor și lin, ca și cum ar pluti. Un drumeag îngust, săpat cu multă greutate, pleacă din coasta Novacilor și urcă, șerpuiind printre surpături și vîrtoape mîncate de șuvoaie, pînă la Titvele. Aici descălecăm, după cinci ceasuri de drum, și intrăm în răcoroasa pădure de brazi, ce acoperă ca o căciulă vîrful țuguat al muntelui. În mijlocul acestei păduri străbătută de izvoare, sînt cîteva case de lemn — locuințe de vară pentru iubitorii de liniște, de aer curat și de natură frumoasă. Gustăm și noi, două ceasuri, farmecul acestui colț de rai și poi pornim mai departe. Cum ieșim din pădure, apucăm la dreapta și — după un ceas de suș anevoios — ne oprim pe vîrful Păpușii, munte gol și singuratic, înfipt deasupra Titvelor ca o căpățînă de zahăr.

De aici, în zarea largă ce se deschide în jurul nostru, vedem limpede coamele munților ce se înșiră în depărtări: spre miază-noapte și apus ne îngrădesc piscurile pleșuve ale Vulcanului, care pornesc din fund din coastele Ostlii și vin, în clocoțisuri, pînă în spintecătura Jiului, de unde începe să se ridice și să se înlănțuie gheburile din ce în ce mai mari ale Parîngului, jalnicul munte acoperit odinioară de ghețuri din a căror topire înceată i-au rămas pe zănoagele de la găuri turme de stînci albe, rotunjite de frecarea apelor, iar printre ele lacuri albastre și minunate căderi de izvoare, care fac din acest munte una din cele mai frumoase podoabe ale Carpaților noștri. În fund, de la apus spre răsărit, se înșiră ca niște sentinele uriașele vîrware: Comanda Prisloapelor, Grivele, Mîndra, care se ridică la o înălțime de peste 2500 m, Gruiu, Pîclîșa, Piatra Tăiată, Coasta lui Rusu. Din spatele Mohorului, Grubenii Parîngului se despart în două șiruri și apucînd între ei undele Lotrului de la obîrșie, le împreună mai încolo cu ale Lotrîței și le duc în hiolă de vale, clăbucindu-le de stînci, pînă dincolo de Brezoi, unde Lotrul se varsă în Olt. Numai spre miază-zi privirea scapă și se adîncește în linpezișul văilor. Pe strunga aceasta de lumină, departe, în fundul zării, vedem cuibărite la un loc cîteva pete argintii, sclîpitoare ca niște cioburi de oglîndă în bătaia soarelui. Acolo-i Tîrgu Jiu...

(Din „Romînia pitorească“)

Alexandru Vlahuță (1858—1919)

Densitatea aerului

Densitatea aerului scade cu înălțimea și anume: la 300 m altitudine ea se micșorează cu 25%, la 6000 m cu 50%, la 13.000 m cu 75% iar la 17.000 m cu 90%.

La nirelul mării, densitatea aerului este de 1,220 g/dm³, la 8500 m ea este de 0,500 g/dm³ iar la 17.000 m e numai de 0,130 g/dm³.

Această rarefiere arată că masa gazelor care compun aerul se micșorează proporțional cu înălțimea. Cum organismul omului este adaptat la o anumită densitate a aerului, este ușor de înțeles că el va suferi influențe mai mult sau mai puțin grave, după cum va uca mai mult sau mai puțin în atmosferă, fie ca alpinist, fie ca navigator aerian.

Portretul în aer liber

În lipsa luminilor artificiale, cu ajutorul cărora se pot crea efectele cu care uimesc profesioniștii, amatorul va folosi lumina soarelui.

În primul rînd, trebuie să evitați fotografierea între orele 11 și 15, cînd lumina este prea puternică și dă contraste mari. În plus, fiindcă lumina vine de sus, umbrele din jurul ochilor și gurii nu dau efecte reușite. Cînd fotografiați în afara acestor ore, căutați ca fața subiectului să fie luminată dint-o parte, astfel că un obraz să fie în umbră, nu însă total, ci lumina să prindă puțin umărul obrazului, pentru ca fotografia să aibă relief.

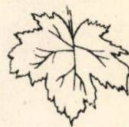
Încadrarea subiectului și fondul cer de asemenea atenție. Fiindcă se pot produce deformări disgratioase, nu vă apropiați sub 1,5—2 m de subiect. Dacă procedați astfel, problema încadrării rămîne să o rezolvați la mărirea probei, întrucît în jurul subiectului rămîne suficient spațiu în toate părțile.

Pentru a avea un fond potrivit, căutați să proiectați subiectul pe o suprafață uniformă: cer, un perete alb sau pe o umbră puternică. Cînd acest fond liniștit vă lipsește, operați cu viteză foarte mare și cu obiectivul deschis (3,5 cu 1/500) pentru ca tot ce este în spatele subiectului să apară neclar.

Atenție, ca orizontul să nu „taie“ capul subiectului!

Recunoașteți frunzele?

Desenele alăturate înfățișează trei frunze, care au aproape aceeași formă. Căror plante aparțin ele?

Răspunsul:

3. Viță de vie.
1. Platan; 2. Iedera

ÎN BUCUREȘTIUL IUBIT

ORIZONTAL: 1). „Casa...” impresionantă construcție, palat al culturii, — Cel al podului se afla odinioară în actuala Piață a Victoriei; 2). Centru muzical în... centrul Bucureștiului. — Un verb care se conjugă în Parcul I. V. Stalin; 3). Activitatea de bază a oricărui om își are bulevardul său în București — Cartierul care amintește războiul de independență din 1877 și glorioasele lupte ale ceferiștilor din 1933; 4). Institutul de documentare tehnică — Posesiv — Făcut mai lat; 5). Pretinde — Una din cele mai vechi biserici din București — Întreprinderea de produse alimentare; 6). Grații — Pronume — În plan; 7). În Ferentari — Rîu din Africa — A povești; 8). Își au palatul lor și în București — „... margine de București” — un vechi cîntec; 9). Nume feminin — Așezat la marginea orașului; 10). Referitor la Băneasa,

Pustnicul, Pantelimon — Își are muzeul său în București — Ultima literă; 11). La „Romarta” — Un produs tăios cu marca „București” — Venit domnesc (od.); 12). Privitoare la drumuri — Eveniment de seamă petrecut în anul 1859 care a dat numele unei piețe din București.

VERTICAL: 1). Prieten — Cel de foc era pe vremuri cea mai înaltă clădire din București; 2). Mulți muncitori din București (sing.) — Unul din muzeele Bucureștiului; 3). Tramvaiele încep pe aici să fie înlocuite de autobuze și troleibuze — Cel al Republicii va fi dotat cu o sală cu cîteva mii de locuri; 4). Poftă de joc la copii — Monumentul celor sovietici se află în piața Victoriei; 5). Rudă — Numărul celor construite în ultimii ani în București e greu de socotit; 6). Pronume... — ... și încă unul — În fiecare raion — Inițialele unui luptător de la 1848 a cărui statuie se află în piața cu același nume; 7). Reuniune de box (pl.) — Pronume — La începutul bulevardului Mărășești; 8). Fabrică bucureșteană de aparate optice de precizie — Pădure în apropierea Bucureștiului; 9). (și) Primăvara în parcurile Bucureștene — Își are în București muzeul său cuprinzînd nenumărate opere de mare valoare; 10). Oraș antic — Prieten din Moldova; 11). Înainte de București cînd vii cu trenul — În București; 12). Muzeul de științe naturale îi poartă numele — A fondat primul liceu din București. 13). Cea a Palatului Republicii va cunoaște mari transformări — „Teatrul de Operă și...” — una din cele mai frumoase construcții ale Bucureștiului (pl.)

incheiați
asigurări
pentru
cazurile
de
ADAS
ACCIDENTE
la

Haina sau mantaua impermeabilă fac parte integrantă din echipamentul turistului. Pentru turiștii dornici să-și impermeabilizeze cu mijloace proprii diverse materiale, prezentăm mai jos cinci rețete de impermeabilizare:

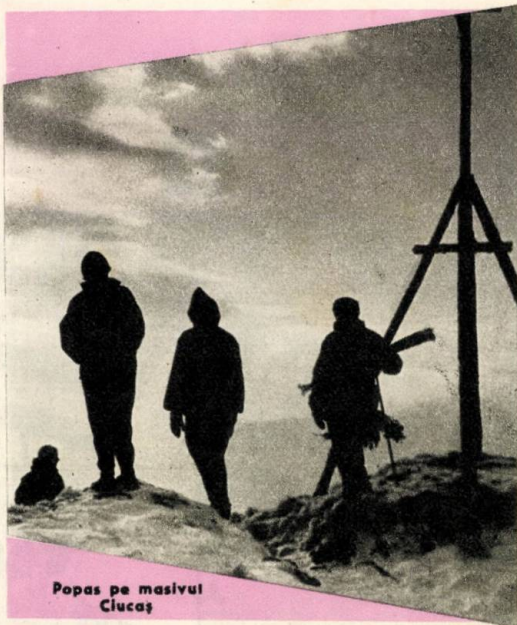
1. **PÎNZĂ.** Se prepară o soluție din 10 părți clei alb, 10 părți glicerină și 50 părți apă. Soluția se încălzește și cu o pensulă se ung ambele fețe ale pinzei, pînă ce fibrele s-au impregnat îndeajuns. După uscare, se afundă pînza într-o soluție compusă din 10 părți aldehydă formică (formol) și 90 părți apă. Se ține 10–12 ore în această soluție, apoi se scoate, fără a se stoarce, și se usucă.

2. **PÎNZĂ.** Se prepară o soluție din gelatină 250 g, săpun 250 g, piatră acră (alaun) 350 g și apă fiartă 8,5 litri. Se introduce pînza în acest amestec, ținîndu-se cîteva ore. Se scoate și se usucă.

3. **PÎNZĂ DE CORT.** Se dizolvă 500 g piatră acră în 6 litri de apă caldă. Separat, se prepară o soluție din 25 g sodă cristalizată într-un litru de apă caldă. Cele două soluții preparate se amestecă. Se lasă lichidul să se răcească și se adaugă 500 g acetat de plumb, dizolvat în 4 l de apă caldă. Se amestecă totul energic și se lasă să stea 24 de ore pentru a se limpezii. După ce s-a limpezit soluția, se scurge lichidul limpede ce se formează deasupra. În acest lichid, se scufundă complet pînza de cort, lăsînd-o 24 de ore. Apoi se scoate, se scurge și se calcă cu un fier cald, pentru fixarea pe fibre a acetatului de aluminiu ce s-a format.

4. **ÎNCĂLȚĂMINTE.** Se amestecă 10 g seu și 30 g untură. Se dizolvă în amestec 15 g ceară galbenă în bucățele, ținînd totul la foc și se adaugă 15 g untdelemn și apoi 15 g ulei de terebentină. Cu această soluție se unge talpa, pielea și cusăturile, bine de tot, ca să pătrundă în toți porii. Încălțămîntea trebuie să fie foarte curată și bine uscată.

5. **ÎNCĂLȚĂMINTE.** Se tolesc 250 g ulei de in fierț, 250 g grăsime de oaie, 50 g ceară de albine și 30 rășină. Apoi se unge talpa, pielea și cusăturile.

Popas pe masivul Clucaș

SFATURI PRACTICE

— Acele de orice fel (de cusut, cu gămălie etc.) nu vor rugini dacă se presară în pachetul puțină pudră de talc în care se află.

— Bascul se spală cu apă caldă săpunată și se limpezeste tot cu apă caldă; nu va fi frecat ci apăsător bine între mîini. Nu se stoarce ci se înfășoară într-un șervet ca să se zvînte puțin. După aceea, pentru a se usca și a-și recă-

păta forma, se îmbracă pe o farfurie.

— Băuturi reci se pot obține fără gheață dacă se înfășoară sticla într-un șervet umed, se așază într-un vas umplut pe jumătate cu apă rece sărată și se pune în curent de aer (la geam, în vînt etc.).

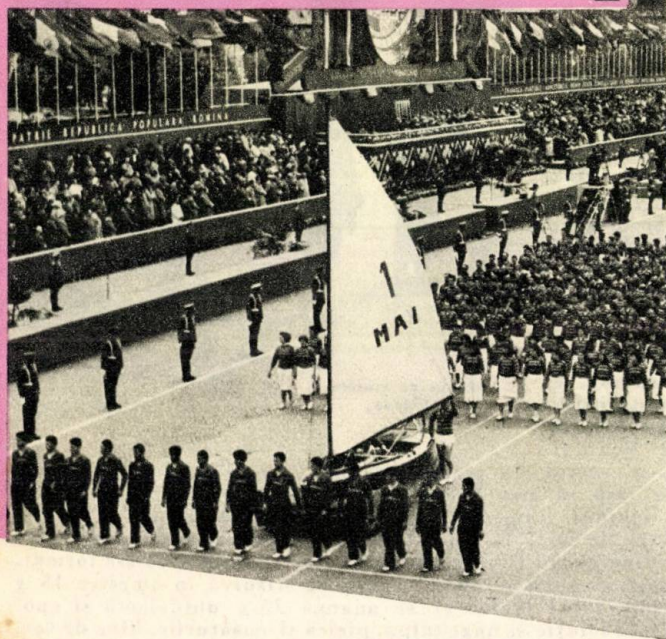
— E bine ca în excursie să învelim chibriturile într-o bucată de material plastic. Astfel, vor fi ferite totdeauna de umezeală.

DE PE PĂMÎNT

● Globul pămîntesc crește zilnic în greutate cu 6.000 tone, datorită pulberii rezultate din arderea meteo-ritelor. Creșterea se desfășoară constant de trei miliarde de ani!

● Amatorii de excursii în canoe, caiac sau alte ambarcațiuni pe distanțe lungi, au de ales între Mississippi-Missouri (6.791 km), Nil (6.463 km), Amazoane (6.265 km), Obi (5.149 km), Iang-țiang (4.988 km), Volga (3.395 km) sau Dunăre (2.949 km).

m a i

Ziua Tradițională a proletariatului mondial, 1 MAI, este sărbătorită cu entuziasm de poporul nostru.

L 2 9 16 23 30

M 3 10 17 24 31

M 4 11 18 25

J 5 12 19 26

V 6 13 20 27

S 7 14 21 28

0 1 8 15 22 29

CARACTERISTICILE VREII

În mai, soarele continuă să urce cît mai mult deasupra orizontului. Astfel, ziua ajunge, la sfîrșitul lunii, să fie aproape de două ori mai lungă decît noaptea.

Temperatura devine destul de ridicată; ploile sînt frecvente dar de scurtă durată. În adevăr, în această epocă a anului, aspectul vremii este determinat de masele de aer care vin

de pe Oceanul Atlantic. În mod normal, temperatura crește de la începutul pînă la sfîrșitul lunii cu circa 4°. Foarte des se produc în această lună patru răciri.

Pe coamele Carpaților, vremea se menține încă rece, continuă să ningă. La șes se coc cîrșile sau se face plajă.

În privința ploilor, luna mai este luna marilor

ploi musonice de sfîrșit de primăvară. Ploile cad sub formă de averse și sînt însoțite mai todeauna de descărcări electrice, iar local de vijelii și grindină. În mod obișnuit, aceste ploi cad mai ales după-amiază și pînă cîteva ore.

Cu luna mai, se stabilește la noi în mod temporar climatul tropical-temperat, care ne oferă cel mai plăcut regim termic.

LA CHEILE TURZII

Loc preferat de excursie al clujenilor, Cheile Turzii merită a fi vizitate de orice amator de munte, deși altitudinile sînt departe de a fi cele ale unui veritabil munte. La cabana Cheile Turzii se poate ajunge pornind din oricare din cele trei orașe din apropiere: Cluj, Turda și Cîmpia Turzii.

Din Cluj. Pe marcajul bandă roșie se urcă la cabana Făget (620 m) și în continuare pe dealul Miclăușului (724 m). Se coboară apoi în satul Deleni (501 m) și prin comuna Petrești (474 m) se ajunge la Cheile Turzii și apoi la cabană (450 m). Drumul, accesibil și iarna, durează 9—10 ore.

Din Turda se urmează marcajul cruce roșie pînă la comuna Turéni. De aici se continuă drumul marcat cu bandă albastră, care duce, pe la izvoarele romane, la cabana Cheile Turzii. Durata (2 ore 30)

Din Cîmpia Turzii, se folosește trenul secundar care duce la Turda și, de aici, itinerariul descris mai sus.

Pentru excursiile în interiorul Cheilor pirăului Hășdate, alegeți drumul la fața locului.

Poiana Narciselor

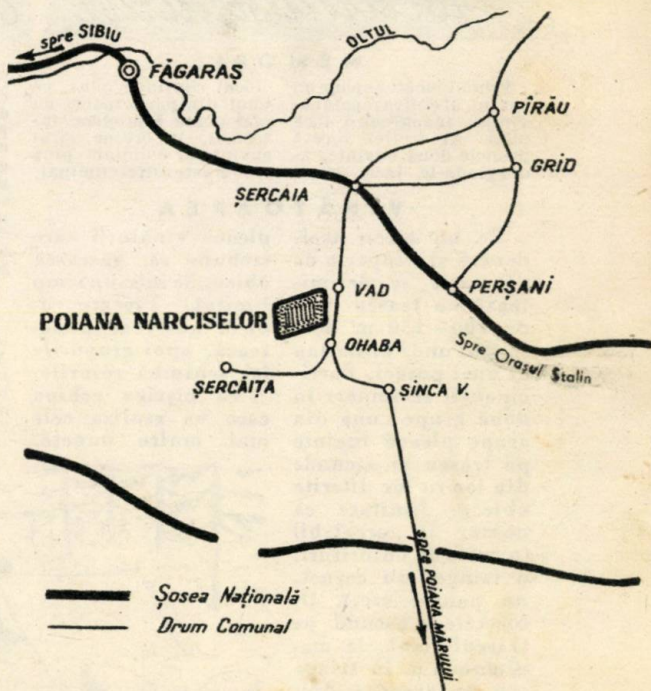
După ce mantia albă a zăpezii lasă locul ghiocelor gingași și ochiurilor de verde crud al pajiștelor, treptat, cu o suită de variate culori, întreaga floră se redeșteaptă zîmbind parcă tuturor drumeților ce pășesc în fiecare primăvară spre culmi avîntate, pîraie învolburate și brazi veșnic tineri. Primăvara, cînd caișii în floare îți îmbată privirea cu ploaia petalelor albe, cînd pe albastrul cerului se oglindesc vîrfurile bătrînilor munți, ce cu un ultim efort mai mențin pe crește, albul zăpezii, nu e posibil să nu-ți fugă gîndul spre minunatul colț de la poalele Făgărașului, străjuit de încîntătoare „Poiană a Narciselor”.

Părăsind Orașul Stalin, pe șerpuitoarea bandă lustruită a drumului spre Făgăraș, la numai 60 km, abătîndu-te de la șoseaua națională spre satul Vad, te întîmpină un parfum pe care, sosit pentru prima oară în aceste locuri, nu-l poți identifica. Dar nedumerirea nu durează prea mult și în clipa în care ai ajuns în Poiana Vadului îți dai seama de ce acest loc e cunoscut sub denumirea de „Poiana Narciselor”, căci odată pătruns în acest adevărat colț de rai, nu știi ce te atrage mai mult: liniștea întinsului de flori albe ce-și leagănă molcom tulpinele firave, boarea parfumată ce te înconjoară sau profilul albăstrui al creștelor munților Făgăraș ce dantelează falnic orizontul.

Dar, pentru a putea admira așa cum se cuvine Poiana Narciselor, trebuie să știm că timpul cel mai prielnic, cînd narcisele sînt în floare, este a doua jumătate a lunii mai.

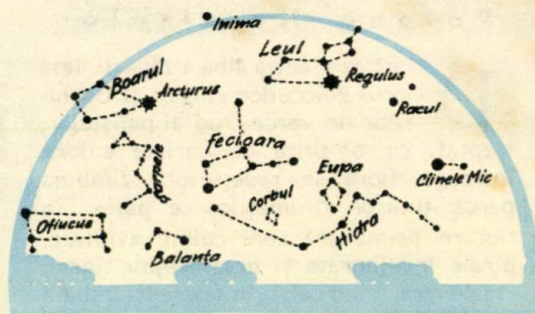
Posibilitățile de acces sînt: tren pînă la Făgăraș sau Șercaia, apoi cu automobilele pînă în această împărăție a florilor.

Tuturor celor cărora văturirea covorului de flori gingașe, așternute la poalele bătrînilor Făgărași, le-a desfătat privirile, le revine ca o obligație morală ocrotirea acestui monument al naturii. Dacă Patria noastră este atît de bogată în asemenea frumuseți încîntătoare, ele trebuie ocrotite cu grije de către noi toți.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 mai ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 mai ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Antarctica este cel mai tînăr continent și totodată cea mai mare pustietate de pe glob. Cu excepția membrilor expedițiilor științifice, aici nu trăiește nici un locuitor. Accesul în Antarctica este pîzit cu gelozie de trei paznici nefîndurători: largă barieră de ghețuri mișcătoare ce se ciocnesc neîncetat, furtunile care fac apropierea de coastă foarte periculoasă și, în fine (cel mai violent), blizzardul, vîntul glacial ce dezlănțuie furtuni de gheață timp de zece luni pe an. Antarctica, continent de mărirea Europei și a Statelor Unite la un loc, pustiu și inospitalier, începe să se însuflească în zilele noastre. Expedițiile științifice, în care specialiștii sovietici au înfîietatea — dispun de mijloace moderne (radar, avioane, elicoptere, instrumente și aparate nucleare) — explozează spații din ce în ce mai întinse, reducînd petele albe de pe harta noului continent.

Jocuri distractive

MEMORIE

Primul jucător spune un cuvînt, al doilea repetă cuvîntul, adăugîndu-i încă unul. Al treilea repetă primele două cuvinte, adăugîndu-le încă unul.

Jocul continuă pînă ce unul din participanți nu mai poate reproduce în tocmă, în ordine, șirul cuvintelor enunțate pînă la el și este astfel eliminat.

VÎNĂTOAREA

Pe un teren accidentat și acoperit de vegetație se delimitează un traseu lung de 100—150 m de-a lungul unui drum sau al unei poteci. Participanții se împart în două grupe; una din grupe pleacă înainte pe traseu și ascunde din loc în loc diferite obiecte limitate ca număr în prealabil (o cutie de chibrituri, o minge, un carnet, un pantof etc.). Obiectele se ascund pe traseul fixat, la maximum 5 m în stînga sau în dreapta drumului. După cîteva minute, la semnal,

pleacă vînătorii care trebuie să găsească obiectele într-un timp limitat. Fiecare obiect găsit se punctează, apoi grupurile își schimbă rolurile. Va cîștiga echipa care va realiza cele mai multe puncte.

— Aștîmpără-te Mîșule, știi că sînt gîdlîos!

Flori și frunze

Stuful din Delta Dunării crește înalt sau mărunț, în funcție de mediul dulce sau salin din apropiere. Locuitorii recunosc în vastă zonă de vegetație a Razimului (din spre litoral) dacă apa este sălcie sau dulce după dimensiunea tulpinelor de stuf. Cînd stuful este înalt e apă dulce, iar cînd stuful este mic, apa e sălcie.

Într-o sală de cinematograf recent construită la Moscova, odată cu rulara filmului sînt difuzate în sală aromele pădurilor, mării, a florilor etc., corespunzînd imaginilor proiectate pe ecran.

Un zîmbet

Puncte de vedere despre turism

Un birocrat: Eu sînt un adevărat antrenor de turism: pun oamenii pe drumuri!

Un servil: Eu mă odihnesc numai la mare. La munte sînt prea multe... virfuri!

Un bulevardist: Cea mai plăcută excursie? Să bați... bulevardul.

Pe faleză

— Ce rău îmi pare ce s-a terminat concediul.

O să-mi fie dor de mare!

— Dar, de unde sînteți?

— Din Constanța!

Cu Calistrat Hogaș prin Codrii Neamțului

Peste puțin scăpătarăm de la umbră și ieșirăm într-un luminiș de semiceri. Ne aflam în parchetele de pe Crăcăul Negru. Din depărtare, prin aerul sec, ajungea pînă la noi glasul omului și al toporului. Din cînd în cînd, o trosnitură colosală umplea văile munților: erau fagii, pâlîinii sau brazii, amefitor de înalți care, în căderea lor prăpăstioasă, sfărîtau și doborau tot în calea lor. Ziua era la amiază și un aer înflăcărat ne înconșura din toate părțile. Soarele, alb de fierbinte ce era, ploua cu foc peste capetele noastre; cu toate acestea noi ne urmam drumul pe hogașul săpat de butuci în coasta muntelui și numai cît în răstimpuri, eram siliți a ocoli, prin smîrduri, băltoagele glodoase și verzuie ce ne tăiau drumul...

... După ce ne oprirăm puțin la o colibă părăsită, cumpănimăm în Valea Crăcăului. Ajunși la acest pîrâu lîmpede ca o picătură de rouă, ne astîmpăram seta și începurăm iarăși a urca de-a curmezîșul, un șir de coline lutoase și seci, acoperite cu tufari de aluni, mesteacăn și arini. De pe cea din urmă colină ce se înalță deasupra Vărticului o întinsă privesc se deschide înaintea ochilor noștri: sub noi, Valea Seacă se răsfață cu casele ei albe și curate, între două dealuri, acoperite cu grădini, fînețe și semănături, mai departe, între răsărit și miază-zi Bălățelești, cu mările-i grădini și așezămintele sale de băi, păreau că vor să se ascundă după nesfîrșitele șiruri de plopi înalți de mesteacăn blonzi și de brazi posomorîți; cu toate acestea, o rază de soare, căzută din cer peste acest cuib de zînă pierdut între îndoiturile verzi ale dealurilor, răsfrîngea pînă la noi lumina strălucitoare de pe plăcile metalice cu care e acoperit. În față, orizontul era închis de cele din urmă ramuri ale rîșoșilor munți de marnă cenușie ai Neamțului, care se întindeau ca o fișie de fum plumburiu pe zarea cerului depărtat... La picioarele lor, orașul, alb ca pîrăul său lîmpede, scînteia sub lumina soarelui. Alătura, în umbra depărtării, stătea nemîșcată și gînditoare, pare-se, vestita cetate a Neamțului, cetatea lui Ștefan.

Stăturăm deci, la umbra unui mesteacăn, spre a ne odihni și a ne sătura ochii și suflul de această măreață privesc și, cînd soarele aproape scăpătase după Ciunzi, intrărăm în Vărtic.

(Fragment din volumul „Pe drumuri de munte“)

Calistrat Hogaș (1874—1917)

Culoarea cerului

Cerul este mai albastru, mai sintliu, cînd e privit de pe crestele munților sau din largul mării, din cauză că aerul acestor regiuni conține foarte puține pulberi materiale (praf). El este alcătuit aproape exclusiv din moleculele gazelor care îl compun (azot, oxigen etc.) și cum moleculele au un diametru foarte mic, ele difuzează mai bine radiațiile cu lungime de undă scurtă (albastru și violet) din spectrul luminii solare.

Cînd atmosfera e încărcată cu particule de dimensiuni mai mari (cum este praful sau alte impurități), acestea difuzează mai ales radiațiile cu lungime mare de undă (galben-roșu) din spectrul luminii și în acest caz culoarea cerului se schimbă din albastru în alburu, galben sau roșu. În general, asemenea culoare o are cerul dimineața sau seara, cînd razele de lumină sînt aproape paralele cu suprafața pămîntului și cînd ele străbat un strat de aer prăfuit.

Cîteva din regulile ce nu trebuie uitate

● Nu încărcăți niciodată aparatul în plin soare, căci se poate întîmpla ca lumina puternică să pătrundă prin ambalaj și să voaleze parțial pelicula.

● La aparatele cu film îngust, verificați, după încărcare, dacă filmul a „prins” bine, urmărind dacă se învîrtește și butonul din partea în care a fost montată caseta.

● Controlați — înainte de a fotografia — dacă pe obiectiv nu se află urme de degete sau praf. Dacă nu ați avut grijă să protejați obiectivul, curățați-l atent, dar nu cu o piele de căprioară, care păstrează între pori grăunțe fine de praf ce pot zgîrîia obiectivul. Procedați astfel: suflați peste obiectiv pentru a înlătura eventualele fire de praf mai mari, apoi, cu o bucată de vată curată, păstrată într-un loc anume, ferit de praf ștergeți ușor obiectivul, trecînd vata o singură dată peste el. Cu o altă bucată de vată se poate șterge apoi obiectivul mai temeinic. O batistă neîntrebuințată poate, la nevoie, înlocui vata.

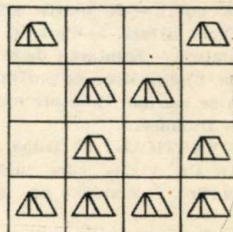
● Înainte de a încadra și declanșa, mai verificați odată dacă cele trei elemente: viteza, diafragma și distanța sînt cele pe care le socotiți potrivite pentru fotografia respectivă.

● În momentul declanșării, mișcați numai degetul care acționează declanșatorul. O mișcare cît de ușoară a întregului aparat în acest moment vă va da o fotografie mișcată, chiar dacă ați operat cu 1/500 dintr-o secundă.

● Cînd scoateți filmul expozat din aparat, notați pe el data și locul sau însemnați-l într-alt mod, pentru a nu-l confunda mai tirziu cu un film neexpozat.

Zece corturi

Aranjați cele zece corturi de mai jos în așa fel încît, în primul rînd orizontal, să fie tot atîtea cît și în primul rînd vertical; în al doilea rînd orizontal, cît și în al doilea vertical, și așa mai departe. În sfîrșit, pe cele două mari diagonale, trebuie de asemenea să se găsească același număr de corturi.

Răspunsul la pagina 169

Cochetul bazin cu valuri al hotelului LIDO

vă oferă, în plin centru al capitalei iluzia mării

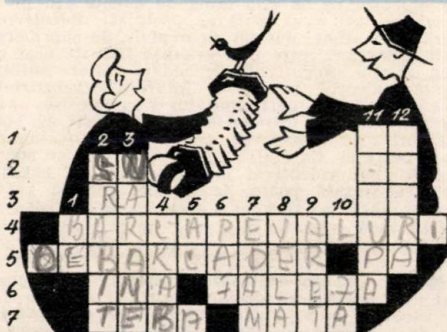
Pe terasele sale puteți consuma delicioase preparate culinare și băuturi selecționate

Hotelul Lido, cu camere elegante și apartamente confortabile, ultramoderne, are în incinta sa restaurant, salon de coafură, frizerie și cosmetică.

ORIZONTAL: 1) În șalupă. 2) George Marinescu—Măsură din marină! 3) O jumătate de ramă... și o treime de lopată. 4) Începutul celebrului vals românesc „Valurile Dunării” (3 cuv.) — E foarte greu! (Vezi titlul). 5) Port în miniatură — Salutarea de la pupă. 6) Jumătate de parimă — Alee marină. 7) Cetate antică — Dumneata.

VERTICAL: 1) După A... 2) Un vislaș care înghite multe... noduri pe oră!

BARCA PE VALURI

3) Valuri... de pînă (sau Basmale cu visle)! 4) Un musafir cules din apă. 5) Bold. 6) Mirare la superlativ. 7) Port în Țările de Jos. 8) Pînă ...pentru barcă! 9) Cuprins, împrejurime (Ban.). 10) Briza e pe sfîrșite. 11) Mică ambarcație cu motor. 12) Partea de dinainte a unei nave.

(Cuvintele rar întrebuintate și deslegarea jocului la pag. 208)

ÎNCHEIND ASIGURĂRI DE VIAȚĂ LA ADAS
dați dovadă de prevedere și economie

Chiar dacă înotați bine, nu vă sfătuim să înotați îmbrăcați, deoarece echipamentul îngreuează mișcările.

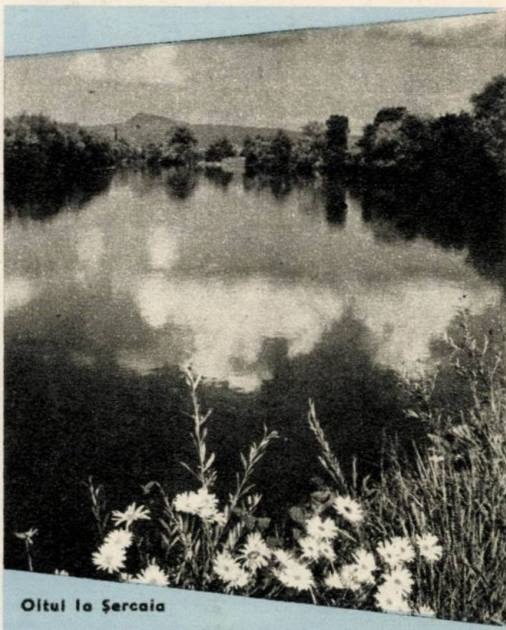
Înainte de a se trece prin vad, trebuie cercetată cu atenție albia râului (dacă nu are ml, vîltori, gropi etc.). Cercetarea se face de către unul din turiști; el se leagă în jurul pieptului cu o frînghie, al cărei capăt este ținut de 3—4 tovarăși de drum. Frînghia trebuie să fie tot timpul întinsă.

Înainte de traversare, trebuie stabilit locul unde se va ieși pe celălalt mal, pentru a nu nimeri un mal abrupt sau vreun loc mocirlos.

Trecerea prin vad trebuie făcută în direcția curentului râului și nicio dată împotriva lui.

La traversarea râurilor repezi, adîncimea vadului trebuie să nu fie mai înaltă de genunchi, iar la râurile cu apă lină, nu mai înaltă de mijloc.

Traversarea unui vad cu pietre pe albie trebuie să se facă în bocanci; este bine ca mai înainte să se scoată ciorapii. Cele mai bune locuri pentru traversări sînt porțiunile largi ale râurilor și locurile unde se formează brațe și guri. În timpul traversării râului, se recomandă să se sprijine cu grijă piciorul la fiecare pas. Se recomandă să se treacă riul în grup. Membrii grupului se prind unul de altul de umeri și înaintează cu fața spre mal.

Oltul la Șercaia

SFATURI PRACTICE

— Prăjițurile rămîn mult timp proaspete dacă le împachetăm bine în celofan ori într-o punguliță sau foaie de material plastic. Deasemenea ele se păstrează bine închise ermetic într-o cutie de tablă, aluminiu sau de material plastic.

— Roșiile moi se întăresc dacă le ținem 2—3 ore în apă sărată (la un litru de apă un pumn de sare).

— Înainte de a depozita schiurile pentru perioada în care nu le utilizăm, le curățăm bine de

orice grăsimi, cu benzină, terebentină sau alcool. Le ungem apoi cu ulei de in, pînă se îmbibă lemnul bine. Curelele se desfac de pe schiuri, sînt unse cu ulei și înfășurate într-o hîrtie uleiată. Părțile de metal se ung cu ulei de mașină.

— Sarea se păstrează bine într-un borcănăș de sticlă, lemn sau material plastic cu capac. Sarea umedă se usucă dacă punem în ea cîteva boabe de orez sau mazăre care vor absoarbe umezeala.

ALPINE

3 august 1787 este considerată ziua de naștere a alpinismului. În această zi, fizicianul H.B. de Saussure a făcut prima ascensiune, cu scopuri științifice, pe vîrfurile Montblanc.

Pitoanele fabricate azi în țara noastră cîntăresc cîteva zeci de grame. În trecut, cele importate aveau greutatea 250-500 gr. Este lesne de înțeles ce efort ar fi trebuit să depună un alpinist pentru a purta așa cum se întîmplă în zilele noastre, 40-50 pitoane.

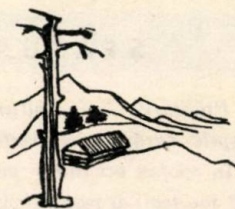

De pe vîrfurile Elbruz din Caucaz se vede atît Marea Neagră cît și Marea Caspică.

i u n i e

Pe minunatul litoral românesc al Mării Negre oamenii muncii își petrec zilele de odihnă într-un decor de neasemuită frumusețe

L	6	13	20	27	
M	7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	
D	5	12	19	26	

CARACTERISTICILE VREMII

Ziua continuă să crească pînă la 21 iunie, cînd atinge 15 ore și 37 minute, durata maximă a zilei în țara noastră. Ca o consecință a acestei situații astronomice (solstițiul de vară), perioada de încălzire, în decurs de 24 de ore, este cu aproape 8 ore mai lungă decît perioada nocturnă de răcire. Aerul umed de pe Oceanul Atlantic de mijloc continuă să se reverse peste centrul și sud-estul Europei, trans-

portînd cu el pînă în regiunile noastre un climat subtropical plouos. În regiunea alpină, vremea începe să se încălzească binișor, iar noaptea nu se mai produce îngheț decît în prima jumătate a lunii. Temperatura nu crește continuu, ci prezintă creșteri și scăderi alternante, determinate respectiv de pătrunderi ale aerului tropical și cel subpolar.

Ploile ce cad în această lună vin la noi dinspre

Atlantic și mai rar dinspre Marea Mediterană. Ele cad mai ales după-amiaza sau seara, durează puțin, cîteva ore, și dau totdeauna cantități mari de apă; sînt însoțite de descărcări electrice și furtuni. Luna iunie este cea mai ploioasă lună a anului.

După valoarea temperaturilor, după exuberanța vegetației, putem spune că luna iunie ne trece de la climatul temperat la cel subtropical.

DRUMURI ÎN IEZER — PĂPUȘA

La cabana Voina (950 m), așezată la poalele muntelui Păpușa se poate ajunge pornind din Cîmpulung-Muscel (578 m), fie cu autobuzele I.R.T.A. care circulă simbăta după amiază și duminica, fie pe jos, urmînd drumul marcat cu bandă roșie. Durata parcursului, care trece prin satul Voinești, comuna Le-rești și Gura Rîșorului (820 m), este de 4—5 ore (21 km).

Circuitul Iezer-Păpușa. De la cabana Voina se poate executa o excursie în circuit de două zile, care include vîrfurile principale ale masivului. În ziua întâia se urcă de la cabana Voina (950 m), prin Stîna din Vă-carea (1629 m), Vîrful Văcareia (2065 m) și Crucea Ateneului Voinești (2273 m) la lacul Iezer, lîngă care se află refugiul (2165 m) unde se înnoptează. Se urmează marcajul bandă roșie pînă la crucea Ateneului și apoi marcajul cruce albastră pînă la refugiu. Durata, 5—6 ore.

În ziua a doua, se urcă înapoi la Crucea Ateneului și se reia drumul de creastă — marcat cu bandă roșie — care trece peste Vîrful Iezerul Mare (2463 m), Vîrful Roșu (2473 m), Vîrful Piscanu (2273 m), Vîrful Bătrîna (2338 m) și vîrfurile Păpușa (2379 m). De la Vîrful Păpușa se coboară peste vîrfurile Găinațul Mare (1134 m) în Valea Largă, apoi la cabana Voina. Durata parcursului, 9-10 ore.

Piatra Craiului

Cu trenul care leagă Orașul Stalin de Zărnești sosim la poalele Pietrei Craiului, masiv situat înspre limita sud-vestică a Țării Birsei. Ca o spinare urlașă de calcar, ce se opune lanțului munților Făgăraș, Piatra Craiului are forma unei creste cu un versant abrupt spre apus și cu plaiuri domoale spre răsărit, înspre depresiunea Branului. Ea se întinde pe o distanță de aproape 25 km de la nord spre sud, între Zărnești și Podul Dimboviței.

Prima parte a itinerariului, care urmează Valea Birsei până la Plaiul Foi, o efectuăm pe o potecă de picior lungă de aproximativ 12 km sau cu trenul forestier care pornește în fiecare dimineață din Zărnești.

Treptat, pe măsură ce înaintăm pe vale, facem cunoștință și cu peisajul sălbatic al acestui masiv. Pe dreapta, picioare împădurite și plaiuri ce se pierd în munții Perșani și apoi în munții Făgăraș; pe stînga, după ce lăsăm în urmă primele plante ale Pietrei Mici, despărțită prin adîncă vale a Crăpăturii de creasta principală, urmărim cu privirea pădurile Turnului Pietrei Craiului, drumuri de legătură între refugiul Diana și cabana Curmătura peste virful Turnul (1923 m) cu o mulțime de poteci marcate, ce trec de pe un versant pe celălalt al crestei.

Padinile Pietrei Craiului coboară apoi mai departe una câte una, în valea Birsei și, pe măsură ce ne apropiem de Plaiul Foi, lăsăm în urmă noastră Padina lui Rîie, Padina lui Călineț, Valea Pădurilor. Pe dreapta, principalele văi ce se ramifică sînt Birsa Ferului, Birsa lui Bucur și, chiar de lingă cabana Plaiul Foi, Birsa Gruşetului. Pe fiecare din acestea, ramificații ale liniei forestiere pătrund adînc în bătrîna pădure de brazi.

Cabana Plaiul Foi (849 m) este baza de plecare pentru numeroase excursii în masivul Pietrei Craiului și, de asemenea, punctul de contact cu lanțul munților Făgărașului.

Pentru a putea cuprinde cele mai caracteristice aspecte ale masivului alb de calcar ce străjulește cabana și Valea Birsei la răsărit, lăsînd să coboare spre noi un adevărat haos de țăncuri, muchi și pereți verticali, vom alege itinerariul clasic al acestui versant al Pietrei Craiului (Westwandul sau drumul la Lanțuri) și îl vom continua pe creasta de nord a „Pietrei”, pînă în Șaua Crăpătura, de unde, pe la cabana Curmătura și prin „Prăpăstii”, vom reveni la Zărnești.

Poteca, marcată cu semnul bandă roșie, pornește din fața cabanei, urmînd drumul de pe valea Birsa Tămașului, aproape paralel cu linia ferată forestieră ce mai continuă circa 3 km.

După o jumătate de oră, părăsim Birsa, lăsînd în dreapta creasta Tămașului. Pe un fir de vale, urcăm prin pădurea deasă de brazi, întreruptă pe alocuri de luminșuri în care pasc oile.

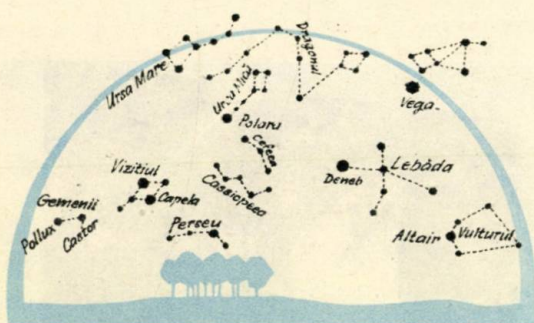
Lăsînd mult în urmă Stîna din Spiră, panta devine mai accentuată și curînd atingem primele limbi de grohotiș ale zonei de abrupt. La aproape 600 de metri diferență de nivel, sub creastă, înțîlim unul dintre cele mai interesante fenomene carstice din masiv, „Zaplazul”. Firul drumului se strecoară acum printre aceste obstacole și, după patru ore de urcuș de la cabană, atingem creasta în șaua formată de virful Grînd, (2199 m) înspre sud, și Virful La Om sau Piscul Baciului (2244 m) înspre nord.

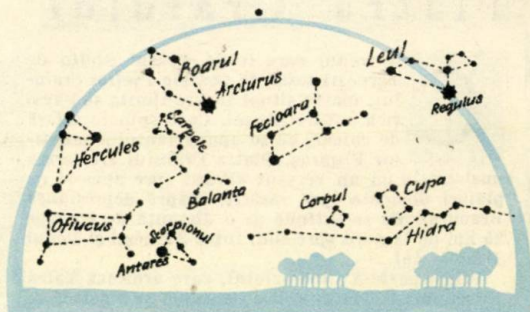
Prăpăstii
Zărneștilor

În acest punct, cuprîndem cu privirea întregul relief frîmintat de creste și piscuri semete. Spre vest, chiar sub noi, Valea Birsei cu micuța cabană de la care am pornit, iar în depărtare întregul lanț al munților Făgăraș spre sud-vest, Iezerul și Păpușa; la răsărit, depresiunea Branului, cu casele răzlețite imediat sub noi, pe versantul estic, la limita superioară a pădurii, refugiul Grînd. Pornim împreună cu noul semn de marcat, punct roșu, pe creastă, pe poteca ce trece peste cel mai înalt virf al masivului — Piscul Baciului — de unde, cînd pe hățasuri de oi, cînd chiar pe muche, depășim o serie de virfuri și spinări ascuțite; Virful Zbirii, Timbanel, virful Ascuțit, sub care se află refugiul de creastă 7 Noiembrie, apoi virful Turnu, după care ajungem pe Valea Crăpătura între creasta Pietrei Mari și a Pietrei Mici a „Craiului”. Coborîm în serpentine largi prin pădurea rară de brazi și jnepeni și într-o jumătate de oră sîntem la cabana Curmătura (1470 m), unde putem innopta.

Dacă cele 5—6 ore pe care le-am petrecut pe creasta de nord nu ne-au oboșit prea mult, putem continua coborîrea prin valea Curmăturii spre Zărnești (marcat: bandă albastră). În drum, trecem prin urlașul canion, săpat de apele acestei văi în pereții albi de calcar („La Prăpăstii”) și, după două ore, ne aflăm pe drumul de care, ce urmează Valea Rîului Mare, pe la cariera de piatră, pînă la Zărnești. Un duș făcut la Fîntîna lui Botonog — chiar în punctul unde atingem șoseaua — sau o baie în apele rezezi ale Rîului Mare ne va reîmprospăta forțele și, odată cu căderea serii, putem prinde ultimul tren care ne duce spre Orașul Stalin.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 iunie, ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 iunie, ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Nojiunea de „monument al naturii” cuprinde acele terenuri (cu fauna și flora respectivă), rocile, fosilele și mineralele care prezintă o importanță științifică sau estetică deosebită și merită să fie conservate pentru a fi trecute posterității. Calitatea de monument al naturii poate fi conferită pe cale legală unei rezervații botanice, zoologice, geologice, speologice, de peisaj sau din elementele combinate, prin „rezervație” înțelegînd că orice intervenție omească e aici exclusă, în afara dirijării științifice a evoluției naturii. Dacă rezervația cuprinde o suprafață mai mare i se dă numele de „parc național”, primul parc național din țara noastră fiind Retezatul.

Jocuri distractive

MINGEA SUSPENDATĂ

Se suspendă o minge de fotbal (legată cu o sfoară atîrnată la șiret) la o înălțime mai mare decît înălțimea medie a jucătorilor. Prin săritură, jucătorii vor trebui să lovească mingea cu capul. Fiecare jucător are dreptul la cinci încer-

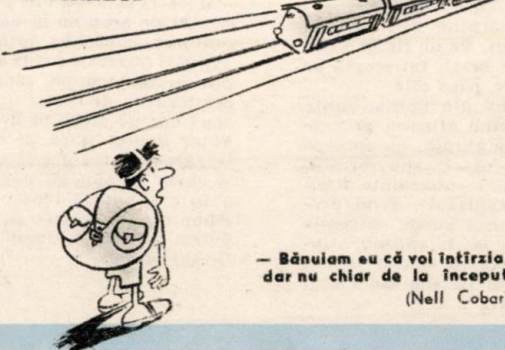
cări. Cel ce nu reușesc să lovească mingea la o anumită înălțime vor fi eliminați. Mingea va fi ridicată, pentru cei ce rămîn în joc, cu cite 5 cm. la început și apoi, treptat, cu cite 2—3 cm. La sfîrșitul jocului se întocmește un clasament.

LEAPȘA ÎN APĂ

Un grup de 10—12 înotători pot organiza acest joc într-o apă adîncă. Dintre jucători se alege un „urmăritor”, iar restul se împrăștie la o oarecare distanță. Urmăritorul caută să-i atingă cu mîna pe cap sau pe umeri. Prin seufundarea sub apă, jucătorul urmărit poate scăpa de atingere. Cel atins pe cap sau umăr devine urmăritor, și jocul continuă. Jucătorul atins (care devine „urmăritor”) nu are voie să-l atace

pe fostul „urmăritor” pînă ce acesta nu s-a îndepărtat de el la cel puțin 5 m.

VEȘNICUL ÎNTÎRZIAT

— Bănuiam eu că voi întîrzi, dar nu chiar de la început
(Neli Cobar)

Flori și frunze

Orașul Kazanlik, așezat la capătul „Văilor trandafirilor”, este cel mai important centru al industriei de prelucrare a trandafirilor din R.P. Bulgaria. Zeci de kilometri în jurul orașului se simte mirosul neasemuit de dulce al sutei de tone de trandafiri prelucrați în uzinele din oraș în prețioase uleiuri și esențe.

Un zîmbet

FIECARE TURIST LA LOCUL SĂU

BETIVUL: Afumați, Plosca și Clondiru.

FRIZERUL: Bărboși.

SERVILUL: Căciulați.

CRITICISTUL: Ghimpați și Urziceni.

POSTUL: Pogoanele.

VAINBURȘUL: Apa.

FRICOSUL: Strigoi.

ȘAHISTUL: Turnu Măgurele, Turnu Roșu și Turnu Severin.

SCULPTORUL: Cio-plea.

In 1910, cu Mihail Sadoveanu spre „Peșteră“

Almanahul Minerva pe anul 1910 publica în paginile sale impresiile unui grup de drumeți care, vreme de câteva zile, bătuseră pustile drumuri ale Bucegilor.

Din aceste însemnări am cules pentru cititorii Almanahului turistic 1960, impresiile tinărului scriitor (la acea vreme) Mihail Sadoveanu în fața Peșterii Ialomicioarei.

cei dinții pribegi români și mai pe urmă cei dinții fugari în luptă cu legile și cu societatea. Și poate nu de multă vreme schivnici creștini lângă mănăstirea din gura peșterii au luat locul preoților păgîni, care aprindeau focuri și ardeau jertfe pe altare. Îmi închipui că și aceștia din urmă trebuie să aibă, ca și cei de demult, înfățișarea unor ieșiți din negură: cu bărbile zbîrlite, cu părul neorînduit, cu fețele palide, acoperiți cu piei de animale...

Dar ne apropiem. Cei dinții călugări cari ne întâmpină n-au de loc priviri prietenoase. Mai ales superiorul chinoviei, cu comănelul lăsat pe sprincene și cu privirile ascuțite, pare mai curînd în frăție cu codrul, decît frate cu noi.

Un rînd de chilii de birne închide intrarea peșterii. Îndată după ele, în cea dinții umbră a bolșii, se ridică mănăstirea plică, o jucărie: îi ajungi la streșină cu mîna.

Și de acolo se întinde în fund, în măruntaiele pămîntului, o hrubă adîncă de întunerie.

Mihail Sadoveanu

Turism și știință

● Un călător celebru în jurul lumii a fost marele naturalist Charles Darwin care, cu vasul Beagle, a ocolit pămîntul între anii 1831—1836. Rezultatele acestei călătorii au fost deosebit de importante pentru progresul științei. Darwin adunînd un material bogat, care a servit la elaborarea cunoscutei sale lucrări „Despre originea speciilor” (1859).

● Antarctida a fost descoperită între anii 1819 și 1821 de celebri călători ruși Belinghausen și Lazarev.

● Marile călătorii de explorări geografice au prilejuit deseori performanțe sportive și turistice remarcabile. Între ele poate fi numărată extraordinara traversare pe schiuri a calotei de gheață a Groenlandei—circa 600 kilometri—efectuată de către Fridtjof Nansen și Otto Sverdrup în 1888. Cu acest prilej, cei doi cercetători au făcut interesante descoperiri științifice.

Folosirea filtrelor

Din trusa turistului fotograf amator, nu trebuie să lipsească filtrele, deoarece ele ajută la redarea mai corectă a peisajelor care încîntă ochiul. Nevoia folosirii unui filtru apare datorită faptului că sensibilitatea peliculei fotografice, nevoită să redea în tonuri cenușii culorile naturale, nu are aceeași sensibilitate la culori ca ochiul omenească. Din această cauză, culoarea galbenă, care pentru ochi este o culoare deschisă, este redată de peliculă cu un ton închis, în timp ce culoarea albastră—închisă pentru ochi—apare în tonuri deschise, aproape de alb. Pentru a compensa această sensibilitate redusă a peliculei fotografice, mai ales în fotografierea peisajelor care cuprind și o parte din cer, se folosește un filtru galben sau unul galben-verde. Avînd calitatea de a lăsa să treacă ușor propria sa culoare și să absoarbă culoarea complementară (albastrul este culoarea complementară a galbenului), filtrul galben face ca pelicula să redea în tonuri mai deschise culoarea galbenă și în tonuri mai închise pe cea albastră. În acest fel, în fotografie cerul nu va mai apare alb ci cenușiu iar norii apar și ei, bineînțeles, cînd sînt prezenți pe cer. Nu trebuie uitat însă că această corecție de tonuri se face printr-o pierdere de lumină și de aceea timpul de poză trebuie mărit în funcție de intensitatea filtrului (pentru un filtru normal se dublează timpul de expunere).

METAGRAMĂ

Cu „A”, la munte,
La popasuri
Cu „I”, la ștranduri
Patru ceasuri,
Te-adăpostește!
La ghicește!

Răspuns:

qubnq-cabiq

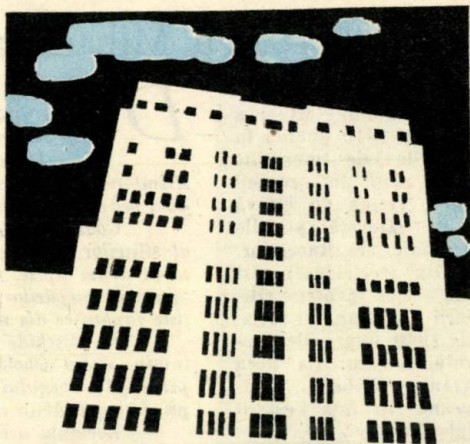
Soluția problemei de la pagina 163.

LA MUNT E

ORIZONTAL: 1) Instrument necesar alpinistului — Rucsac primitiv (pl) 2) Un drum la îndemina tuturor... și unul pentru experimentați 3) Casă la înălțime — O execută alpinistul 4) Pe indicatoarele turistice sub direcții... Unul pe care ascensoarele defecte nu-l deranjează — De la un pol la altul 5) La rădăcină — O înțilnești la tot pasul în Carpați — Trage-l adînc în piept 6) O ai în față și la bocanci — Pronume — Teșite — Acum (Mold.) 7) La înălțimi — Substanță vătămătoare — Vestitor 8) Pelișor, de pildă — Razele care te bronzează (masc. sing.)? — Nota scriitorului 9) Virf în Carpați

— Editorul Almanahului, printre altele — Preciși 10) Munte — Munți în care s-au descoperit cetăți dacice.

VERTICAL: 1) Sul locuibil! — Muntele cel mai scurt 2) Vecinul omului 3) Niște „bătrîne” cărora nu trebuie să le cedezi locul în tramvai — Netam... 4) ...! Am ajuns! — Virf de stîncă — Rîu în U.R.S.S. 5) Ti-o menține turismul 6) Din gură în gură (pl) — Ulei 7) Pronume — Piață în antica Atenă — Nord-Vest 8) În munți merge (ca) pe roate... 9) cînd n-are... — Impreună 10) Pot lua camera împreună la cabană — Monedă 11) Adăugat — Linie ce trece prin centru 12) Si-

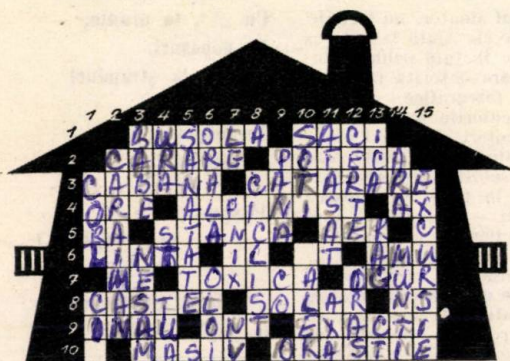
Hotel AMBASADOR

B-dul Magheru nr. 6-8
Telefon 11.04.40

Vă stă la dispoziție cu camerele sale confortabile.

În corpul hotelului se găsește un restaurant braserie și o cofetărie.

gure — Sinaia sau 14) A străbate cîmpia... cu plugul — Predeal 13) Diminutiv feminin — „Boii.. Tocmai despre ei este caii nechează, ciinii vorba 15) Una din latră la un loc, Omul activitățile O.N.T. trist cade pe gânduri (sing.) (Deslegările și cuvintele și se apropie de foc” rare la pag. 208) (Alecsandri) 13) Cete

Birocratul la mare.

De cum sosit, strigă cu toată gura,
Ca lumea de pe plajă să priceapă:
— Spuneți-mi unde e registratura,
Să-mi iau un număr de intrare-n

...apă!

**ÎNCHEIAȚI ASIGURĂRI FACULTATIVE
PENTRU BUNURILE DIN
GOSPODĂRIA VOASTRĂ,**

adresîndu-vă în acest scop
inspectoratelor ADAS, inspectorilor
sau agenților de asigurare.

Inainte de a aprinde un foc, să ne gândim de două ori dacă este sau nu necesar. Dacă ne hotărîm totuși să-l facem, trebuie să ținem seama cu strictețe de regulile de prevenire a incendiilor. Pentru aceasta:

— focul se face la o distanță minimă de 5 m de orice copac sau de cort;

— locul pentru foc se curăță de iarbă sau se izolează printr-un șanțuleț, pe o suprafață de aproximativ 1 m.p.;

— se preferă unui foc prea mare, cîteva mai mici;

— nu se lasă focul aprins fără o supraveghere continuă;

— după ridicarea taberei se stinge focul, se toarnă apă și locul respectiv se acoperă cu pămînt.

Mai trebuie să știm că:

— pentru focul de tabără sînt de preferat vreascurile uscate, lemnul de pin, stejar, mestecăn și alun. Nu este indicat să se întrebuințeze ramuri conifere, deoarece fac fum mult și scînteii. În schimb, conurile de brad ude, ca și coaja umedă de mestecăn, se aprind ușor. Jnepenul, de asemenea, se aprinde repede dar face fum.

Pentru aprinderea focului, așezăm pe pămînt materialul de aprins (hîrtie, lemn putred din scorburile copacilor, bucăți de coajă de copac cu rășină, iarbă uscată, bucăți de luminare, peliculă de film etc.), peste care se aranjează în formă de piramidă bețe din ce în ce mai groase. Se dă apoi foc materialului de aprins iar cînd flăcările s-au întetit se pun crăci mai groase sau bucăți de trunchi.

Amatorilor de camping li se recomandă însă reșouri cu fitil (pe bază de alcool), cu vaporii (alcool sau benzină), cu alcool solid etc.

SFATURI PRACTICE

— Muștarul rămîne proaspăt și nu se usucă în borcan dacă turnăm peste el un strat de oțet.

— Termosul se spală cu apă caldă (eventual și cu sodă) și se limpezește cu apă potrivită și apoi cu apă rece.

Mirosul neplăcut din termos poate fi înlăturat dacă este umplut cu apă rece în care s-a adăugat un praf de copt. După 2—3 ore, termosul se clătește cu apă curată.

Dopul de plută al termosului

se curăță dacă-l opărim în apă fierbinte cu sodă.

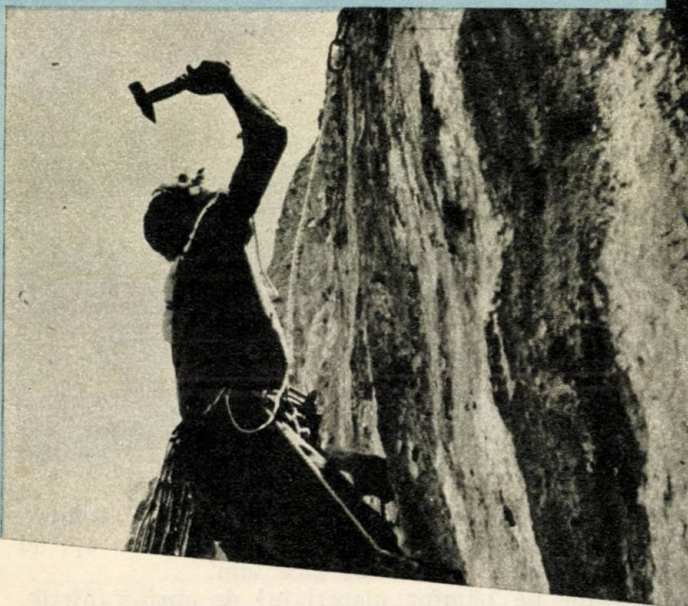
— Vara, untul se păstrează bine într-un vas cu apă sărată care trebuie schimbată zilnic; se mai poate păstra înfășurat într-o cârpă muiată în apă rece. El trebuie ținut la întineric pentru a nu căpăta gust neplăcut. Untul proaspăt cu gust rînced se frămîntă într-un litru de apă, în care s-a pus fie o linguriță de bicarbonat de sodiu, fie două linguri de oțet, apoi se mai frămîntă odată în apă curată.

PICĂTURI DE APĂ...

— În Regiunea Autonomă Maghiară sînt numeroase comune unde nu poți bea decît apă minerală. Comuna Sincraieni, de exemplu, are nu mai puțin de 80 de izvoare de apă minerală.

— Din lacurile din jurul capitalei se evaporă într-o singură zi de vară cîte 24.000 m.c. de apă. E ușor de imaginat cît ajută aceasta la umezirea și răcorirea aerului capitalei noastre, unde în lunile de vară temperaturile sînt foarte ridicate.

iu l i e

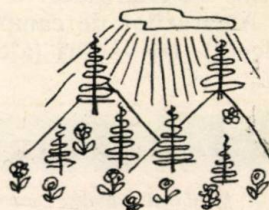
Asaltul unui perete din Bucegi. Îndrăznețul alpinist fixează în stîncă pitoanele care-l vor înlesni ieșirea la creastă

Pe Negoiul și în jurul lui

La cabana Negoiul. Se pleacă din comuna Porumbacu de Jos (stație C.F.R. pe linia Făgăraș-Sibiu). Se urmează șoseaua spre Porumbacu de Sus și apoi drumul de care, ce duce pînă la „Glăjerie” (576 m). Distanța, 12 km; timp de mers, 2 ore 30. De la Glăjerie o potecă în pantă ușoară, marcată cu triunghi albastru, care, după 4—5 ore, ne scoate la cabana Negoiul (1546 m).

Pe Vîrfurile Negoiului. Urmînd poteca marcată cu triunghi albastru, care se strecoară pe versantul abrupt al văii Sărăției, se ajunge în căldarea Sărăției. După un popas la Piatra Prinzelui și un exercițiu elementar de cățărare pe grohotișul uriaș din jurul „Acelor Cleopatrei”, se ajunge pe vîrfurile Negoiului (2535 m). Durata parcursului, circa 3 ore. Întoarcerea la cabană se poate face ocolind Vîrfurile Negoiului. Pentru aceasta se coboară prin Strunga Doamnei, urmînd marcajul bandă albastră (1430 m) pînă la înfîlîirea cu poteca marcată cu cruce roșie care, prin Strunga Ciobanului, ne permite întoarcerea la Piatra Prinzelui și apoi la cabana Negoiul (2 ore 30).

Cabana Poiana Neamțului. Coborîrea de la cabana Negoiul se poate face pe un alt drum pe deasupra cascadei Șerbotei se trece în valea Puha și de aici la fosta casă Bircaci (marcaj punct roșu; durata, circa 2 ore). De la Bircaci se coboară la cabana Poiana Neamțului (706 m) și de aici în satul Avrîg (durata, circa 4 ore).

L		4	11	18	25
M		5	12	19	26
M		6	13	20	27
J		7	14	21	28
V	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
D	3	10	17	24	31

CARACTERISTICILE VREII

De la sfîrșitul lunii iunie, ziua începe să scadă, astfel că la sfîrșitul lui iulie ajunge la 14 ore și 46 minute.

Circulația aerului deasupra Europei se face lent, astfel că vremea e liniștită și stabilă. Aerul deasupra țării noastre devine din ce în ce mai stabil și aceasta mai ales în cîmpia Dunării pe care Carpații o izolează de circulația ceva mai activă a aerului umed ce vine dinspre Atlantic.

Prin această stagnare, aerul se încălzește apreciabil în contact cu solul și temperatura atinge ziua valori deosebit de ridicate, fără a scădea prea mult noaptea.

Deși iulie este epoca marilor călduri, în mod obișnuit cuprinde și trei răcirii slabe. Uneori se produc adevărate valuri de căldură, numite „caniculare”, după denumirea constelației Cînelui, care apare pe cer în această epocă a anului.

Ploile sînt repezi, durează puțin și dau cantități mari de apă. Aceste ploi, numite și averse, sînt în mod obișnuit însoțite de fulgere și tunete, iar cînd se produc după mai multe zile calde și uscate, sînt însoțite de vijelii și grindină.

Prin temperatura sa ridicată, prin aerul uscat, prin soarele dogoritor și cerul mai mult senin, luna iulie aduce în țara climatul tropical.

Din Rarău la vale pe unda Bistriței

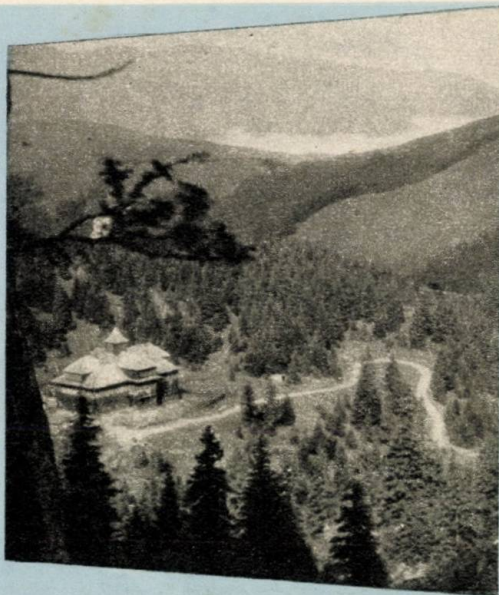
O excursie pe Rarău trebuie neapărat urmată de o coborîre cu plutele pe Bistrița pentru a putea cîncăște două din cele mai interesante puncte de interes turistic din țara noastră. De aceea, se impune să atingem cabana Rarău pe cea mai scurtă cale. Deși poate ar fi fost mai atrăgător peisajul prin care trece poteca de creastă, ce duce din Cimpulung Moldovenesc peste dealul Muncelului și vîrfurile Tihăraia, sau celelalte două drumuri care pornesc tot din Cimpulung Moldovenesc, unul pe valea urmată de firul telefonului, altul pe creastă, și se întîlnesc mai jos de Poiana Sihăstriei, alegem totuși ca posibilitate de acces șoseaua care leagă cabana Rarău de Cimpulung-Est. Și nu am greșit, fiindcă nici n-am lăsat bine în urmă ultimele case, și un camion ne ajunge din urmă. Astfel, în mai puțin de o oră, putem poposi cu forțe intacte în poiența unde se află vechea cabană Rarău.

Chiștigăm deci răstimpul necesar pentru a vizita Pietrele Doamnei, împreună cu vastul ținut de stîncărie din vecinătate, iar a doua zi, în zori, pornim pe poteca ce ne scoate — pe marcajul: triunghi roșu — la malul pîrăului Colbu și, prin Chelle Dornei, la barajul Zugreni, pe Bistrița.

Zărim un grup de alpiști care pornesc să escaladeze traseele aflate în stîncile din apropierea cabanei. Ne alăturăm lor și începem cercetarea unei zone sălbatice, în care peisajul principal îl constituie țăncurile verticale de calcar alb, pădurea de brad, alternînd cu desigurile de jnepeni, și un uriaș bolovăniș răsîndit aproape pretutindeni.

A doua zi pornim, cu pluta, cînd soarele nu apucă să înroșească orizontul, legăndu-ne pe apele repezi ale Bistriței, în timp ce casele de pe malul Zugrenilor se desprind una cîte una din picla dimineții. Și pînă să apucăm a ne dumiri asupra măiestriei cu care cîrmaciul își conduce nava sa, zărim schela nouă a tirgusorului Crucea. Pe mal, tractoarele aduc lemnul din pădurea seculară spre apa Bistriței. Vilele coloniei forestiere stau așezate la marginea pădurii în bătaia soarelui, întocmai ca într-o stațiune de odihnă. Pluta noastră, cu șapte căpății, trece în continuare pe sub Dealul Ursului, strecurîndu-se printre versanții împăduriți ai bălții Cinelui.

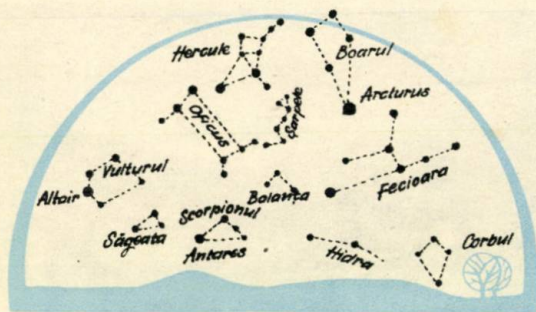
Odată cu șoseaua ce urmează malul, apele repezi cotesc spre dreapta, izbindu-se puternic în pereții de piatră ai Barnarului, care se îndreaptă din nou spre stînga. Malurile Bistriței se înalță tot mai mult și mai aproape. Dar Toancele au fost imblinzite de mîna omului. Piatra lui Toader, cîntărilor Cîrligăticăi, stieurile Hornului, stîncile Cîrligului, au rămas acum numai locuri pitorești, printre care pluta lunecă lin. Și, cotînd mereu spre stînga sau spre dreapta, apele Bistriței ne poartă, trecînd prin Holda, pînă la Broșteni. De aci, cu gîndul la înălțimile Rarăului și la malul înspumat al Toanceilor, ne suim în autobuzul care ne va duce spre Toplița.

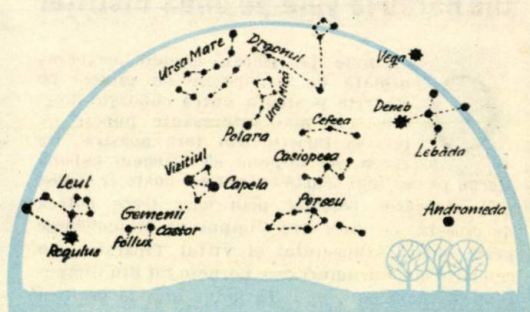
Cabana Rarău văzută de la Pietrele Doamnei

La vale, pe Bistrița

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 iulie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 iulie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Organismul nostru găsește în băile de mare (talazoterapie) un stimulent de mare valoare. Ele au o mare acțiune terapeutică datorită temperaturii apei (mai scăzută decât a aerului), acțiunii mecanice a valurilor, mineralizării apei de mare și diferenței de potențial electric între corpul omenesc și apa mării. Apa rece acționează favorabil asupra nervilor și vaselor sanguine, întărește organismul și făcându-l mai rezistent la răceli. Valurile care izbesc corpul produc un masaj care stimulează organismul și intensifică circulația sîngelui. Băile de mare sînt indicate și pentru călirea oamenilor sănătoși. Talazoterapia constituie un agent puternic de tratament pentru înăsătoșirea neurastenicilor, scrofuloșilor, diptepicilor și debilitaților. Durata băilor de mare depinde de starea sănătății fiecăruia. Persoanele perfect sănătoase pot sta în apă 20—30 de minute, iar cele debile 10—15 minute.

Jocuri distractive

AL TREILEA ÎN PLUS

Se poate juca într-o apă adîncă de cel mult 1 m și avînd, de preferință, fundul nisipos. Jucătorii se așează în cerc, la interval de două lungimi de braț și se numără cîte doi; numerele cu soț trec în spatele numerelor fără soț, formînd perechi. Doi jucători care nu au intrat în formarea cercului încep jocul, fugîrîndu-se unul pe celălalt în afara cercului, urmăriitorul căutînd să-l atingă pe cel urmărit. Cel fugărit poate scăpa de urmărire numai plasîndu-se în fața unei perechi formate. În acest caz, jucătorul al treilea trebuie să fugă, el devenind cel urmărit. Dacă ju-

cătorul urmărit este ajuns și atins, rolurile celor doi se schimbă.

Reguli: Alergarea se poate face numai prin afara cercului. Odată ce jucătorul urmărit a pătruns în cerc, el este obligat să se plaseze în fața perechii celei mai apropiate în direcția de alergare.

Jucătorul care urmărește poate plonja în apă căutînd să-l atingă pe cel urmărit.

Mărul trăiește de la 30—100 de ani, părul între 60—100 de ani, iar prunul doar 25—40 de ani.

În comuna Nemeti, din R.P. Ungară, crește o mușcată care are (deocamdată) 2,80 m înălțime. Pămîntul în care crește este îngrășat cu țăndări de copita.

Lîngă Varșovia se află parcul național Kampinowski care ocupă o suprafață de 40.000 ha. Pe teritoriul R.P. Polone există mai multe parcuri naționale totalizînd 800.599 ha precum și 231 rezervații cu o suprafață de 18.232 ha.

— De unde or fi aflat că vreau să-mi scriu numele!

(Cik Damedian)

Flori și frunze

Un zîmbet

Cugetare pe plajă

— Scoicile sînt urme ale unor animale care au dispărut. Dar cojile de pepene?

★

— Scumpa mea soție, e bun locul pe care-l ai în compartiment?

— Da, dragule.

— Nu te trage de la fereastră?

— Nu.

— Arcurile sînt bune la canapea?

— Foarte bune.

— E un loc comod?

— Mă pot odihni minunat.

— Atunci, schimbăm imediat locurile.

★

— Ionele s-a mai urcat barometrul?

— Unde să se urce dacă-i fixat în cui?

Liviu Rebreanu: Despre farmecul locurilor natale

Rîpele, stîncile, copacii, chiar soarele care-mi dogora cumplit obraji, toate mi se păreau mai frumoase ca aiurea. Mă miram cum puteau sta nepăsători ceilalți oameni, și-i compătimeam. Buzele mele șopteau mereu „uite, uite“, dar atît de domol că numai sufletul meu le auzea glasul. Îmi dădeam seama că înflăcărarea mea ar părea caraghioasă celor ce și-au încuiat inimile în geamantane, precum de ris mi s-ar fi părut și mie acum cîteva zile omul care alerga să găsească fericirea într-un sat pierdut pe Valea Someșului.

Cu cît mă apropiam de Vărarea, cu atît emoția mă stăpînea mai copleșitoare. Pe cînd trenul urca anevoie printre coastele sălbătice, gîndul meu cobora ușor în lumea amintirilor. Vremea și locurile se îngînau, într-o ceață trandafirie, în care oamenii și locurile apar și dispar ca niște arătări de basme sau ca niște crîmpeie de visuri...

Uite Vărarea... Din vîrfurile Măgurei soarele o privește cu un ochi de foc, ocrotitor. Lumina aurie o mîngîie și o leagănă. Soseaua o taie în două, nesfîrșită, iar Someșul o spală gingaș, ca pe un copil răsfățat... Și totuși cît de mare e! Nici măcar cu închipuirea n-o poți cuprinde. Dincolo de apă, doar să ieși din sat și îndată pășești în împărăția smeiilor...

Drumul de fier era tăiat în coastele dealurilor. Satul acuma se întindea în vale ca un desen de copil, mîzgălit pe o hîrtie de împachetat...

Trenul alerga pufnind vesel și ușor, lăsînd în urmă Vărarea, peste care cobora un întuneric de moarte. La cotitură, nici nu mă mai uitam înapoi. Privirea mea era ațintită drept înainte...

(Fragment din „Amalgam“)

Liviu Rebreanu (1885—1944).

UN SAT CIUDAT

Spre sud de Ankara există un sat uitat de lume și de timp — Akserai. Locuitorii trăiesc în niște grote săpate, prin eroziunea apelor, într-un podiș stîncos. De jur-împrejurul podișului, pe-rețele abrupt seamănă cu un fagure de stup, avînd nenumărate intrări în labirintul subteran. Aceste peșteri au servit drept locuințe acum 3000 de ani, iar, cu 1200 de ani înaintea erei noastre, vechii hitiți au pornit de aici, fondînd cea mai veche civilizație a Orientului Mijlociu. Grotele de la Akserai au fost multă vreme locul preferat al briganzilor, aici avîndu-și sediul — după cum spune legenda — vestitul Ali-Baba cu cei 40 de hoți.

CU APARATUL PE PLAJĂ

Nisipul de pe plajă, aerul salin și apa mării sînt dușmani periculoși al obiectivului și al mecanismelor. De aceea, aparatul trebuie păstrat în geanta sa și în sacul ce ne însoțește pe plajă, fiind scos afară doar pentru timpul scurt ce-l necesită o fotografie.

Pentru a ne întoarce acasă cu fotografii reușite, nu trebuie să uităm să luăm cu noi un filtru universal (galben-verde) sau galben și un parasolar, ultimul fiind necesar pe malul mării chiar și atunci cînd nu se fotografiază contra luminii, din cauza multiplelor reflexe. Bineînțeles că, respectînd numai regulile de mai sus, nu vom reuși să obținem fotografii bune. Mai trebuie să alegem și subiecte interesante și să expunem corect. În general, vom căuta să fotografiam în primele ore ale dimineții sau după-amiaza, lumina din timpul prînzului dînd contraste prea puternice și umbre scurte. Pentru fotografiile care prind întinderea vălurită a mării, o lumină laterală este absolut necesară. Efecte deosebite se obțin fotografiînd contra luminii, operație ușurată atunci cînd există o faleză înaltă ca la Eforie sau la Vasile Roaită.

Pentru fotografierea persoanelor, procedeul cel mai indicat este instantaneul. Cu aparatul pus la punct pe distanța de 6—7 metri, care asigură o profunzime suficientă, așteptăm momentul potrivit pentru a declanșa atunci cînd subiectul nu se așteaptă și deci nu pozează.

Să fim atenți ca stropii produși de valuri să nu atingă aparatul!

PROBLEMĂ SIMPLĂ...

Pe marginea unui lac se află un pom care-și scutură frunzele. Numărul frunzelor care cad se dublează zilnic. Dacă lacul a fost complet acoperit de frunze în 17 zile, în cîte zile a fost acoperit pe jumătate?

Răspuns:

complet.
lacul a fost acoperit
dublîndu-se numărul frun-
zei în 16 zile în 17-a zi.

Monoverb
(2-7)

KKKK

Răspuns:

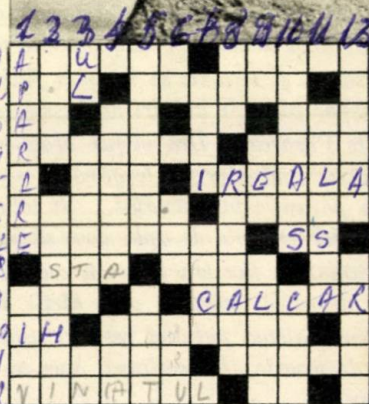
K. scade = Cascade

MONUMENTE ALE NATURII

ORIZONTAL: 1) Cel turcesc e o plantă rară, iubitoare de căldură care crește în pădurea Peușnița (Oravița) — Molizii din pădurea Slătioara; cei mai înalți din Europa; 2) Mare amator de pește, una din păsările rare ale lumii — Arbore todeauna verde, cu lemnul roșu, astăzi foarte rar în țara noastră (pl.); 3) Început — Arbore ale cărui conuri de culoare verde sînt acoperite cu un păr catifelat — 10 m.p.; 4) Crustaceu — O plantă asemănătoare mufărului care s-a păstrat în țara noastră de aproape un milion de ani, în timp ce în restul Europei a dispărut (pl); 5) În această pagină — Imaginară; 6) Barbierit — Aceia — Simbol chimic; 7) Floare de... una din cele mai frumoase plante de mare altitudine — Standard de stat; 8) Oprește — Și celelalte; 9) Regele cu urechi de măgar — Materie primă pentru stalactitele și stalagmite — Ion Horea; 10) Nume masculin — Ca rița de vie sălbatică și hameiul care crește în pădurea Letea...; 11)... din Delta Dunării, pădure cu caracteristici ale celui mai cald finit; 12) Practical în mod erezional, în trecut a distrus animale de o deosebită importanță ca bourul, zimbrul, brebul etc. — Mare constructor de monumente.

VERTICAL: 1) Acțiune pe care trebuie s-o exercite față de monumentele naturii toți iubitorii de frumos — 1005!; 2) Gît în serpentina, cîntă în surdina că viața-i se termină. — Valea... din munții Făgăraș în care se află păduri, stînci mărețe, cascade și lacuri; 3) Primele dintre ultimele! — Una din frumusețile pădurii Peușnița; 4) Fluviusul Egiptului — Oraș în

apropierea căruia se afla Băile 1 Mai, cu lacul care adăpostește floarea de lotus; 5) Cel sălbatic numit și torpan, descris de Dimitrie Cantemir, a dispărut din țara noastră — De rasă — Constant; 6) Cea a Pietrei Craiului (Dianthus callizonus) este unică în lumea întreagă — Posedă; 7) A porni o acțiune — Vulturul bărbos, o altă pasăre rară; 8) Pasăre singuratică — În stîncă, de pildă; 9) Certificat — Particulă cu înfelesul „pe deplin”; — 10) Nichel — Cămăși naționale — În vale (și în deal, dar bineînțeles că în sens invers!); — Rtu în Brazilia; 11) Literă arabă — Ca Peste Scărișoara, de pildă (masc.); 12) Colecție de plante — ... Turzii și altele, adevărate comori.

UN GHID AȘA CUM SE CUVINE...

— ...Și chiar pe butucul acesta a pus hapsinul să se taie capul călăuzul care îl plictisise tot drumul cu explicațiile sale...

— Înainte de a-l roade vînturile și ploile vîrful era aici!...

Înceind la ADAS o asigurare de viață și plătiind lunar o mică primă de asigurare, luați o măsură de prevedere pentru voi și familiile voastre, realizați o economie planificată și participați la tragerile lunare de amortizare.

Din cantitatea totală a razelor solare trimise spre pământ, unele sînt reținute de către vaporii de apă și praful care se găsește în aer, și altele pătrund la noi. Pe țărmul Mării Negre, locul cu cea mai mare luminozitate și radiație solară din țara noastră, puritatea aerului contribuie la intensificarea energiei radiate de soare.

Absorbite prin piele, razele soarelui produc căldură și acțiune foto-chimică, activînd procesele chimice din organism. Maximum de radiație solară în cursul unui an este în lunile iunie, iulie și august, iar în cursul zilei, în jurul orei 12. Acțiunea energiei solare are două urmări asupra pielii: eritemul (înroșirea) și pigmentarea (înnegrirea). Eritemul se produce la scurt timp după expunerea corpului la soare. El durează 3—4 zile și gradul de înroșire a pielii depinde de intensitatea radiației și de durata expunerii corpului la soare (dacă se face exces, pe suprafața pielii apar bășici cu lichid, dureroase). Pielea corpului nu se înroșește uniform. Mai sensibilă este pielea de la torace, abdomen, apoi de pe gît și coapse.

După 3—4 zile de expunere a corpului la soare, pielea începe să aibă o culoare cafenie, înnegrindu-se apoi tot mai mult (pigmentare).

Îmbunătățirile funcțiilor în organism, produse de radiația soarelui sînt multiple: crește cantitatea de calciu în sînge și scade cea de potasiu, raportul dintre fosfor și potasiu se normalizează, acidul uric scade, respirația devine mai profundă și numărul de respirații pe minut scade, consumul de oxigen este mai mare, crește tensiunea arterială precum și volumul de sînge pe minut și se mărește rezistența organismului față de boli.

Ora la care băile de soare sînt indicate se schimbă de la o lună la alta. În iulie și august, cînd temperatura pe litoral este ridicată, băile de soare se fac între 6—9 dimineața, iar în luna septembrie în jurul orei 11. *Părerile că după ora 9 nu mai sînt raze ultraviolete este greșită.* Dimpotrivă, intensitatea acestor raze crește treptat după răsăritul soarelui, ea fiind maximă între orele 11—14. Nu se fac băi de soare vara la aceste ore, deoarece, căldura fiind prea puternică, ele devin obositoare pentru organism. Băile de soare se pot face la 1—2 ore după masa de dimineață. De asemenea, se recomandă, după baia de soare, o oră de odihnă înainte de dejun. Pentru adaptarea organismului la cura de băi de soare se folosește metoda de acomodare care constă în expunerea progresivă a corpului în bătaia razelor solare.

Expunerea corpului la soare:

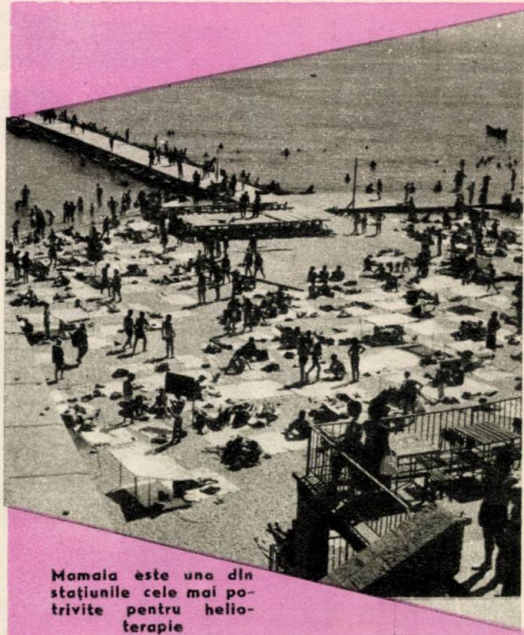
Ziua I-a: 3 minute pe față, 3 minute pe spate, pauză 15 minute, trei ședințe pe zi.

Ziua a II-a: 5 minute pe față, 5 minute pe spate, pauză 15 minute, trei ședințe pe zi.

Ziua a III-a: 7 minute pe față, 7 minute pe spate, pauză 15 minute, trei ședințe pe zi.

Ziua a IV-a: 10 minute pe față, 10 minute pe spate, pauză 15 minute, trei ședințe pe zi.

Apoi durata crește zilnic cu cîte 5 minute pentru fiecare expunere. Nu se vor face mai mult de trei ședințe pe zi, păstrînd între ele pauza de 15 minute la umbră. Se recomandă ca expunerea organismului la soare să nu depășească în total două ore pe zi.

Mamala este una din stațiunile cele mai potrivite pentru helioterapie

SFATURI PRACTICE

● Un excelent remediu împotriva arsurilor provocate de expunerea îndelungată a corpului la soare este ungerea cu Jecolan. Mulți turiști folosesc cu succes această unsoare chiar în mod preventiv.

● Carnea crudă se poate păstra cîteva zile dacă este:

— înfășurată într-o cîrpă îmbibată cu oțet (sau hîrtie pergament) și ținută la întuneric,

— pusă într-o oală și înecată în lapte.

— înfășurată în urzici proaspete, apoi într-o cîrpă, și ținută la rece.

● Cascheta de cauciuc (de baie) se spală cu apă caldă și se usucă prin ștergere cu o cîrpă. Cauciucul va fi mai durabil dacă va fi uns din cînd în cînd cu untdelemn sau glicerină.

● Cînd dopul a căzut într-o sticlă se toarnă peste el puțin amoniac și, după 2—3 zile, dopul se fărîmă și poate fi scos cu ușurință.

MERSUL LA MUNTE

Mersul la munte, e contrar aparențelor, mai puțin obositor decît mersul la șes (pentru același număr de ore). Mușchii solicitați pentru mersul la munte nu sînt mereu aceeași, ei lucrînd, datorită variației traseului, alternativ. În plus, peisajul schimbător de la munte are o bună influență asupra sistemului nervos, care coordonează întreaga activitate musculară.

august

Monumentul Eroilor Patriei

EXCURSII ÎN CEHLĂU

De la Bicăz la Dochia. Din șoseaua asfaltată care duce de la Bicăz la barajul mării hidrocentrale se desprinde un drum carosabil — marcat cu bandă roșie — care urmează Valea Izvorul Muntelui, până la cabana cu același nume (797 m); distanța 10 km; (2 ore 30m). Urmind același marcaj se urcă spre Poiana Maicilor (1326 m) și, pe sub Ocolașul Mic (1826 m), se ajunge la cabana Dochia (1828 m); 3—4 ore.

De la Râpciuni la Dochia. Din satul Râpciuni (Ceahlău), în care se poate ajunge cu cursele I.R.T.A. de la Bicăz sau Toplița, se urmează de-a lungul a 8 kilometri șoseaua ce duce cam în două ore la cabana Durău, aflată în imediata apropiere a schitului cu același nume, pictat de Tonitza. De la cabana Durău, pe poteca marcată cu bandă roșie, se urcă la cabana 7 Noiembrie (1220 m). A doua zi, pe același marcaj, se urcă pe sub Panaghia (1895 m) la cabana Dochia.

L 1 8 15 22 29

M 2 9 16 23 30

M 3 10 17 24 31

J 4 11 18 25

V 5 12 19 26

S 6 13 20 27

D 7 14 21 28

CARACTERISTICILE VREII

Dacă ianuarie este o cumpănă a vremii în țara noastră, atunci luna august poate fi considerată o a doua cumpănă, întrucât la mijlocul lui august se atinge maximum de temperatură. După 12 august, căldura pe care o primește pământul în cursul zilei este mai mică decât cea pe care o radiază el spre spațiul cosmic, în timpul nopții. Din această cauză, temperatura, începând de

la mijlocul lui august, scade treptat până la mijlocul lui ianuarie, când atinge minimum anual.

Vremea caldă și liniștită a lui august cunoaște în mod obișnuit patru răciri care se produc mai ales la datele de 7—8, 17—18, 23 și 28 august.

August este luna cea mai secetoasă, cu ploi rare și de scurtă durată. Cu cât ploile sunt mai rare, cu atât ele sunt mai violente, mai vijelioase

și mai bogate în fulgere și trăsnete.

Regiunile cu ploi mai dese sînt: Sibiu, Orașul Stalin, Suceava, Rodna, Bala Mare și Mureș, iar cele mai slabe și mai rare ploi cad în regiunile: Constanța, Ialomița, Dolj, Teleorman, București și Birlad.

August, dominat de climatul tropical, e luna cu cele mai calde nopți în regiunea de munte și pe litoralul Mării Negre.

ÎN MUNȚII CIUCAȘULUI

Așezat într-o poziție pitorească, într-o mică depresiune încinsă cu un dublu brlu de păduri și de munți, cătunul Cheia constituie cea mai favorabilă bază de plecare în masivul Ciucaș. La aceeași depărtare de București ca și de Bușteni Văii Prahovei (131 km), Cheia e legată de capitală prin șosea și prin cale ferată.

Drumetului care vine pentru prima oară la Cheia îi propunem un itinerar ce se poate parcurge lesne într-o singură zi și care, înfățișând multe aspecte ale Ciucașului și îngăduind vederi întinse și variate, poate fi considerat caracteristic și reprezentativ: e vorba de creasta principală a Ciucașului. Traseul nu comportă nici o dificultate de orientare, fiind marcat: „bandă roșie” de la Cheia la cabana „Ciucaș”, „bandă albastră” de aici pînă în valea Babeșului, apoi „triunghi albastru” pînă la Cheia.

Pornii de la poarta mănăstirii Cheia spre nord-est, pe lângă gardul mănăstirii, urmînd un marcaj dublu: „bandă roșie” și „bandă albastră”.

La început prin fîneață, apoi prin păduri, urcați în Curmătura muntelui Buzăianu, de unde cotiți la stînga, tot prin pădure, pe creasta lui, pe care înaintați pînă ajungeți la un gol alpin, la Stîna din Zăgani.

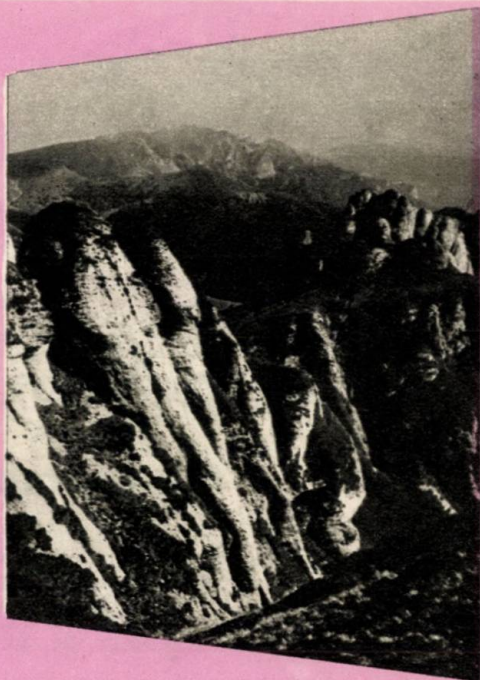
După un urcuș mai pieptiș, ajungeți curînd pe Podul Vulpilor, prima porțiune a crestei Zăganului, de unde vederea cuprinde pentru întia dată ambii versanți ai crestei: spre valea Teleajenului și spre cea a Teleajenului. Poteca ocolește apoi Virful Zăgan (1785 m), care rămîne pe dreapta, cu imenși săi colți de conglomerat. Printre stînci și tîncuri, ajungeți în creasta propriu-zisă a Zăganului: o creastă îngustă, ferăstruită, din care se prăvălesc, atît la dreapta cît și la stînga, văi prăpăstioase.

Urmînd frumoasa potecă ajungeți în Curmătura Zăganului, unde, la dreapta, se află obîrșia văii Pirăului Alb. Treceți peste două muchii de piatră strîmbe între stînci imense, apoi peste o spălătură prevăzută cu un cablu pentru usurînta trecerii; ajungeți la o șa și începeți urcușul pieptiș al virfului Gropșoare. Roca s-a schimbat și formele muntelui sînt mai rotunjite și mai domoale. Virful Gropșoare (1882 m), complet acoperit cu iarbă, e al doilea ca înălțime din întregul masiv: de aici vederea domnește asupra unei frumoase panorame ce se întinde de jur împrejur.

Pornii mai departe spre nord, avînd creasta pe dreapta. Ceva mai departe, de pe culmea care începe să coboare, se află, pe dreapta, obîrșia Văii Suvițelor și creasta zimțită a Suvițelor iar, pe stînga, culmea muntelui Roșu, cu poteca ce duce spre cabana cu același nume. Mersul a devenit o plimbare plicută, care vă îngăduie să gustați frumusețea peisajului, extraordinar de întins și de variat, dominat de silueta impunătoare a muntelui Ciucaș.

Coboriți mereu, întîi prin ienuperiș, apoi prin afini, în sfîrșit, printre cîțiva molizi rari, pe cîmpăna de ape. Pe nesimțite ajungeți la o bifurcație, unde apare din dreapta o potecă însemnată cu două marcaje: „bandă albastră”, de la Valea Stînei, și „cruce albastră” de la Vama Buzăianului. Poteca, prevăzută de aici cu trei marcaje, vă duce în scurt timp la cabana Ciucaș (patru ore și jumătate de mers, fără a socoti opririle).

Prin spatele cabanei, luați poteca purtînd două marcaje („bandă albastră” și „cruce roșie”), care vă readuce în vechiul drum grăniceresc. Urcăți ușor pînă la poartele Tigăilor-Mari, unde marcajele se despart: apucați pe dreapta, în sus, după „banda albastră”, care vă duce pe versantul nord-estic al Tigăilor-Mari. Urcăți pieptiș o vale strîmtă, fără apă, plină de stînci și bolovani, apoi mergeți spre dreapta pe potecă: în stînga aveți colți

Tigăile Mari din Ciucaș

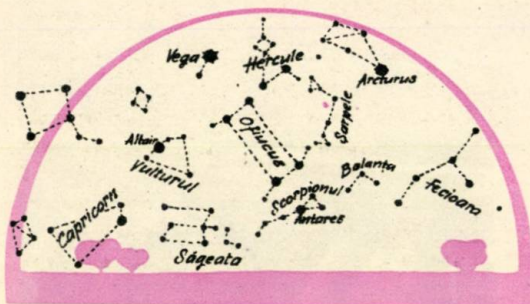
imenși și turnuri de conglomerat, cu forme curioase și interesante, șlefuite de vînt și acoperite cu galbenul-verzui-cenușiu al lichenilor. Fără greutate ajungeți în Virful Ciucaș (1959 m), cel mai înalt din tot masivul, de unde privirea plutește peste un orizont vast.

Coborînd de pe virf pe potecă, spre sud-vest, trebuie să fiți atenți, deoarece marcajul nu reapare decît ceva mai jos, pe primele stînci (de aici și pînă la Cheia veți cobori într-una).

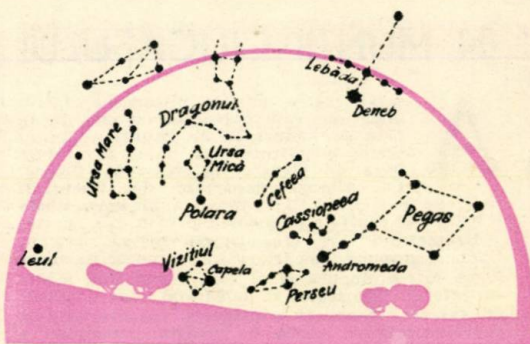
Potecă vă poartă printre stînci uriașe și colți de piatră, de toate formele; ajungeți astfel, în șaua Tigăilor. Mergeți înainte pe poteca cu „banda albastră”; coboriți pe culmea Bratocea pînă în pasul Bratocea (1267 m), punct culminant al șoselei Ploiești—Văleni—Satu—Lung—Orașul Stalin. Continuați spre stînga pe șosea, în jos, pînă la o săgeată indicatoare, de unde coboriți la dreapta prin pădure în Valea Babeșului. Aici părăsiți „banda albastră”, luînd marcajul „triunghiul albastru”; coboriți pe lângă apa Babeșului pînă la „Stîncă lui Mihai”. Aici Babeșul se varsă în riul Teleajen (pînă în acest punct, valea poartă numele de Valea Berii și, de aici pînă la Cheia, se cheamă Cheia). Admirați repezișurile Văii Berii care coboară înspumată din Cheile Berii și, cotînd la dreapta, coboriți împreună cu Cheia pînă în cătunul Cheia.

Valea Cheii este o mică splendoare și, prin ușurința drumului, constituie un excelent final de excursie (patru ore de mers de la cabana Ciucaș și opt ore și jumătate de mers în total).

Sfătuiți ca efectuarea traseului să se facă în sensul arătat aici cîci partea cea mai obositoare se parcurge la început.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 august ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 august ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

BUCUREȘTIUL ACUM 150 ANI

Într-o carte apărută în 1789 în capitala țării noastre, se spune despre București că poate fi înconjurat în trei ore. Aceeași lucrare conține și alte date interesante despre Bucureștiul din acea vreme. Astfel se arată, că are 88 mahalale, trei școli, (pentru grecește, slavonește și românește), un spital, un azil pentru copiii orfani, 16 hanuri, 17 mănăstiri, 58 de biserici de zid și 13 de lemn, 17 cișmele, 3 băi și un turn.

Jocuri distractive

CĂLĂREȚI NAUTICI

Jocul se desfășoară într-o apă cu fundul nisipos și nivelul mic. Jucătorii sînt împărțiți în două echipe; numărul jucătorilor din fiecare echipă trebuie să fie cu șot. În fiecare echipă jucătorii se așează perechi. Într-o pereche, unul din jucători este „cal” iar celălalt „călăreț”. Călărețul se suie pe umerii „calului” său, care îi apucă strîns picioarele. Echipele adverse se așează în linie față în față. La semnal, echipele pornesc una spre alta și călăreții încearcă să se arunce în apă, unul pe celălalt. Lupta dintre două perechi se termină cînd unul din călăreți a căzut de pe umerii partenerului

său în apă. Cînd toate perechile au terminat lupta, echipele revin pe liniile de plecare și se stabilesc învingătorii. Lupta se repetă prin schimbarea rolurilor: „calii” devin „călăreți” și invers. Cîștigă echipa care acumulează un număr mai mare de puncte. **Reguli:** Călăreții nu au voie să-și apuce adversarul de gît sau cap. O pereche care a terminat lupta nu are dreptul să intervină.

— Orice s-ar spune despre ei, trebuie să recunoaștem că au o răbdare deosebită.

Flori și Frunze

În munții Carpați se pot admira nu mai puțin de 2000 de specii de plante din cele 4000 cîte cresc în țara noastră.

La tropice, îndecoșii în Ceylon, arborii de pîne sînt foarte căutați pentru gustul și varietatea „produselor” lor. Trei persoane se pot hrăni bine, timp de un an, din recolta unui astfel de arbore.

În țara noastră, pomul fructifer cu cea mai mare longevitate este nucul. El trăiește de obicei 400—500 de ani, atîngînd 25—30 metri înălțime.

La Soci se poate admira un arbore pe care cresc, într-o perfecție... înțelegere, nu mai puțin de 25 de sorturi de citrice.

Un zîmbet

CU UNDIȚA...

Ca să atrageți mai lesne peștii în undiță e bine ca, mai întîi, să îngrășați rimele. În acest scop, dați-le, din două în două ore, cîte o lingură de untură de pește...

Larna, la pescuit, nu vă mai obosiți să faceți copii în gheață intrucît găsiți copii gata făcute la orice mercerie...

La pescuitul somnului e bine să utilizați somnifere...

În timpul pescuitului, dacă fumați, trimiteți fumul țigărilor către apă. Așa veți putea pescui direct scrumbii afumate...

Dacă ați prins din întîmplare o balenă, n-o uicideți. Mai bine duceți-o acasă și domesticiti-o, să vă facă balene mici pentru guler...

Cînd vedeți înotînd un morun nu-l pescuiți pînă nu-l întrebați dacă are icre negre. Dacă vă răspunde negativ, lăsați-l în pace...

Alec Russo: O plimbare pe podul de pe Bistrița

Bistrița limpede și măreață vine și-și sfarmă valurile de stâlpul podului, aducând cu ea aerul răcoros al munților. Soarele în asfințit se joacă cu undele. Iată-l cum le aurește ca pe niște solzi, iată-l într-un snop de raze lăsându-se la vale și de câte ori valul bate fărâmul, parcă rămâne o rază la mal. Între munții care o strâng, apa luncă pe sub o plută ușoară, pe care o cârmuiește un copil, repetându-și refrenul, modulat ca și plângerea pituliceii, enigmă dureroasă de îndoială și de nădejde, de prelungă tristețe, blînd, trăgînat, pe care munteanul îl suieră de cînd începe să rostească cuvîntul de mamă! Întunecată și îmbrăcată cu brazi bătrîni, cu coastele brăzdate de rîpe, care se prefac la topirea zăpezilor în șuvoaie minioase, rostogolindu-se cu tunete și trezînd în fuga lor nebună ecourile, se prelungeste la stînga lanțul Cernegurei, numit așa fel în limba figurată a țării, pentru că culmea lui cea mai înaltă stă aproape totdeauna învăluită de aburi; din dreapta, între Cozla și Chetricica, care par două străji puse de paza orașului încă din copilăria lumii, se desfășoară Piatra. Încet-încet, zgomotele tac; numai clipele undelor, pe care vîntul întărit le bate de fărîm, se mai aud, și vîietele necunoscute ce străbat noaptea și înfioară pe ciobanii care se cheamă și-și răspund de pe munți.

Aici intrăm în inima muntelui. La stînga nu se văd decît coaste acoperite de brazi și piscuri ascuțite, cele mai multe ori ascunse în nouri. La dreapta, pe fărîm, unde e așternut drumul, muntele se abate către miazăzi și lasă slobodă cîte-o bucată de pămînt zgîrcit, unde plugarul își seamănă popușoiul, inul și cînepa, singura bogăție a acestor ținuturi. La jumătate de leghe de Piatra, munții se lărgesc deodată și alcătuiesc o trecătoare pitorească, unde se vede faimoasa mănăstire Bistrița, care slujește de hagiatic și de petrecere pașnicilor localnici ai Pietrei. Nu departe de mănăstire, cele două lanțuri de munți se apropie încet-încet și nu lasă lîngă locul numit Vișoara decît o trecătoare strîmtă, plină de stînci uriașe, prin care Bistrița își face loc vîind înăbușit.

(Fragment din „Piatra Teiului“)

Alec Russo (1819—1859)

ANIMALE OCROTITE PRIN LEGE

Hoitarul (Neophron percnopterus)
Vulturul pleșuv brun (Aegypius monachus)
Vulturul pleșuv sur (Gyps fulvus)
Pajura (Aquila chrysaetos)
Cocoșul de munte (Tetrao urogallus)
Cocoșul de mesteacăn (Lyrurus tetrix)
Droie (Otis tarda)
Spurcăciul (Otis tetrax)
Pelicanul (Pelecanus onocrotalus și P. crispus)
Sîrcul alb (Egretta alba și Egretta garzetta)
Lopătarul (Platalea leucorodia)
Călfărarul alb (Tadorna tadorna)
Călfărarul roșu (Casarca ferruginea)
Picioarogul (Himantopus himantopus)
Lebăda (Cygnus olor)
Broasca țestoasă (Testudo graeca și T. hermanni)
Capra Neagră (Rupicapra rupicapra)
Risul (Lynx lynx)
Vulturul bărbos (Gypaetus barbatus)
Toate răpitoarele de noapte

Fotografatul amator PE MUNTE

Un subiect prețuit de turistul fotograf amator este muntele. Spectaculos la prima vedere — chiar și prin vizorul aparatului muntele nu este totuși ușor de fotografiat. Mai bine zis, fotografiile bune nu se realizează lesne. De cele mai multe ori, amatorul are surpriza să vadă că un munte cu versanți prăpăcioși, aproape verticali, apare în imaginea fotografică ca un tăpșan ușor inclinat. Cauza? Aparatul de fotografiat nu a fost ținut drept — cu axul obiectivului orizontal — ci a fost ridicat către vîrfurile muntelui și imaginea s-a „răsturnat“.

De aici reiese prima regulă de care trebuie să se țină seama: pentru a obține o imagine conformă cu realitatea, muntele nu trebuie fotografiat de la poalele lui ci de la o distanță care permite încadrarea, fără a inclina aparatul. De preferat un loc de stație pe o înălțime vecină, la nivelul altitudinii medii a subiectului.

Aceeași problemă — a redării pantei — o pun și văile. În general, evitați să fotografiați de pe un fund de vale către deal și căutați un loc potrivit pe unul din versanți.

În toate cazurile, pentru a imprima fotografiei adîncimea reliefului, căutați să aveți lumina dintr-o parte, chiar puțin din față, iar subiectul să nu apară, în prim plan. Acest prim plan poate fi constituit de un pom izolat, de cîteva stînci sau de tovarășii de drum, care s-au oprit să admire peisajul.

Atenție la punerea la punct, pentru ca și primul și ultimul plan să fie clare! Lucrați deci cu o diafragmă cît mai închisă și controlați tabela cîmpului de profunzime! Dacă aveți îndoieli, urmăriți să aveți, clar primul plan, mai ales dacă este constituit de persoane.

De la munte la mare

Ajungeți de pe Jepi la mare, mergînd pe drumul indicat de steluțe (fiecare steluță indică litera care se schimbă pentru a se obține un cuvînt corect).

J E P I
X
X
X
M A R E

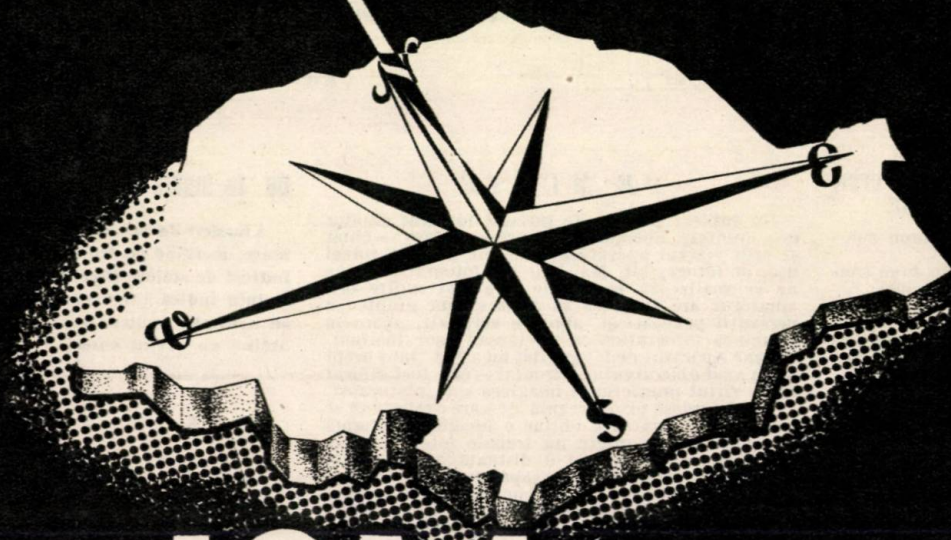
Răspuns:

Jepi — Tare — Mare
Tari — Tare — Mare

IN TOATE CULTURILE
TARII

DESEURILE DE NEFEROASE

SE VALORIFICA PRIN

ICM

In timpul unei excursii organismul turistului pierde o însemnată cantitate de apă și săruri prin transpirație. Înlocuirea apei pierdute, precum și a sărurilor care au proprietatea de a reține lichidul în corp, este insistent solicitată de către organism și astfel se naște senzația de sete. De cele mai multe ori senzația de sete este însoțită de oboseală.

Cunoscând însă cauzele obiective ale setei, turistul experimentat știe cum poate să înlăture neplăcutele sale efecte.

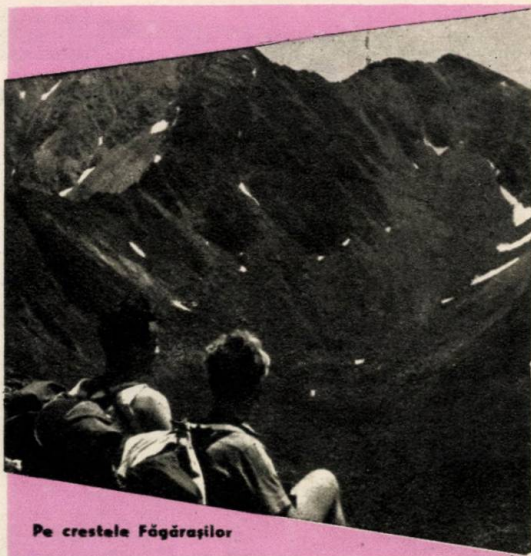
O alimentație rațională este cea mai bună pază împotriva setei. Alimentația rațională (despre care s-a mai vorbit în acest almanah) include și săruri. Și oricât de paradoxal ar părea, sărurile, și chiar sarea de bucătărie, sînt un excelent remediu împotriva setei, deoarece rețin apa în organism. Este deci explicabil de ce unii turiști obișnuiesc ca la masa dinaintea plecării în excursie să consume cîte 5—6 grame de sare cu pîine, după care beau apă. Dînd răgaz de asimilare sărui și apei, ei pleacă după un scurt timp și setea nu-i mai supără.

În excursie e bine să nu se bea decît la cele trei mese. Se poate bea apă și la un popas, dar nu mai mult decît un pahar. Nimic mai dăunător decît practica unora care, avînd tot timpul senzația artificială de sete, beau cantități mari de lichid în timpul excursiei. Asemenea abuzuri îngreuiază normala circulație a sîngelui și obosesc inima.

Ce fel de lichide e bine să bem în excursie?

În primul rînd apă obișnuită luată de acasă în termos sau în ploscă. Nu trebuie uitat că îmbietoarea apă rece a izvoarelor de munte are o compoziție diferită de cea cu care sîntem noi obișnuiți și poate provoca tulburări digestive. Apa din bălți și lacuri trebuie să fie consumată numai după ce a fost fiartă. O băutură excelentă este ceaiul slab, puțin îndulcit, la care se adaugă lămiie. Atenție însă: lămîia trebuie adăugată după ce s-a răcit ceaiul căci altfel pe pereții bidonului de aluminiu se precipită substanțe vătămătoare.

Consumul băuturilor alcoolice este total contraindicat. Nu există nici o împrejurare în turism în care să fie îngăduită consumarea băuturilor alcoolice. Cel mult, este îngăduit un pahărel din asemenea băuturi, dar numai seara, înainte de culcare.

Pe crestele Făgărașilor

SFATURI PRACTICE

— Zarzavatul se păstrează proaspăt cîteva zile dacă-l înfășurăm în ziare ude. El poate fi reîmprospătat, dacă-l punem în apă rece cu ofel.

— Împunsătura de finlar și de viespe trebuie umezită cu puțin amoniac. Dacă împunsătura provoacă mîncărime, o ungem cu o pastă făcută din părți egale de praf de sare, bicarbonat de sodiu și apă.

— Drojdia de cafea sau de surrogat de cafea este bună pentru spălarea sticlelor.

— Obiectele de lînă, fularule și mănușile de lînă se spală în apă rece, în care s-a fierit puțin săpun, apoi se limpezesc în apă caldă. Ele nu trebuie frecate și nici spălate în apă caldă, deoarece intră mult la spălat.

VELE MODERNE

Turismul nautic s-a îmbogățit cu o interesantă și mult apreciată inovație a specialiștilor sovietici: vele din material plastic. O astfel de velă are mari calități: impermeabilitate, trăinicie, transparență (care mărește considerabil vizibilitatea conducătorului) și... prețul — fiind de 20 de ori mai ieftină decît vela de pînză!

septembrie

Pe lacul Razim

L		5	12	19	26
M		6	13	20	27
M		7	14	21	28
J	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	
D	4	11	18	25	

CARACTERISTICILE VREII

În septembrie, soarele strălucește din ce în ce mai puțin pe cer. După 22 septembrie, nopțile devin mai lungi decât ziua, astfel că pământul pierde mai multă căldură decât poate primi ziua. Odată cu trecerea echinocțiului, începe toamna. Temperatura începe să scadă simțitor, cu 4° la 5° în decurs de 30 de zile. Astfel, în nordul țării, temperatura scade ziua de la 25° la 20°, iar în sud de la 27° la 22°.

Numai pe culmile Carpaților, temperatura rămâne constantă sau scade numai cu 1° (de la 7° la 6°). Nopțile se răcesc binișor. Temperatura nu scade continuu, ci se produc și unele încălziri. Vremea devine mai închisă mai noroasă și cu ploi mai dese, căzând liniștit, și durează mai multe zile în șir.

Cele mai umede regiuni ale țării, sint: Baia Mare, Severin, Rodna, Bihor și Hunedoara, iar

cele mai uscate: Constanța, Galați, Birlad, București, Dolj, Ialomița, Teleorman. În regiunea de munte mai înaltă de 1800 m, ploile de la sfârșitul lui septembrie se transformă în lapoviță și ninsoare, care nu se așterne însă pe sol.

Prin temperatura și prin aspectul general al vremii, luna septembrie aduce pe teritoriul țării noastre un climat tropical-semiîncălzit.

ÎN MUNȚII SEBEȘULUI

La locul și cabana Surianul. Din Pietroșeni sau Lonea, se merge cu trenul forestier până la Cheile Toia (823 m) de unde începe urcușul propriu-zis. Urmind marcajul, triunghi albastru, se trece pe la casa vinătorilor Augel (1029 m), pe la stina Augel (1365 m) și prin Curmătura Surianului (1793 m) și se coboară la frumosul lac alpin Surianul (1734 m) și cabana ce poartă același nume. Durata parcursului, 4—5 ore.

La Obirșia Lotrului. De la cabana Surianul, un drum de creastă—marcat cu bandă albastră—duce spre cabana Obirșia Lotrului, trecind prin Curmătura Surianului (1793 m) Platoul Bilele (1557 m) Gura Petecului (1618 m)—ocolind Virful lui Pătru—Virful Smida (1775 m), Virful Salonele (1733 m), Poiana Muierii (1668 m). Durata, 8—9 ore.

La cabana Obirșia Lotrului (1400 m) se mai poate ajunge și trecind pe la cabana Oașa. De la Surianul se urmează poteca marcată cu cruce roșie până în Valea Sebeșului, la cabana Oașa (1207 m). Timp de mers, circa 3 ore.

De la Oașa, pe șoseaua alpină Sebeș-Novaci, se poate ajunge în 6—7 ore la Obirșia Lotrului.

Cei ce vor să treacă din munții Sebeșului în munții Cibinului (la Păltiniș pot urma fie drumul Oașa-Păltiniș, peste virful Cindrel (marcaj cruce roșie) până la Virful Frumoasa și bandă roșie în continuare)—durata, 8—9 ore fie drumul Obirșiei Lotrului-Păltiniș (marcaj bandă roșie), timp de mers, 12—14 ore.

ŞASE ZILE ÎN DELTĂ

O călătorie de şase zile în Delta, pe un itinerar bine chibzuit, ne va permite cunoaşterea oamenilor de acolo, a celor mai interesante locuri, ca şi a plantelor şi a vieţuitoarelor ce o populează, ca să nu mai pomenim de întâlnirea cu tradiţionala ciorbă pescărească de care trebuie să ne bucurăm zilnic.

Vom alege astfel mijloacele de transport incit să fim la Galaţi în zorii zilei, căci în prima zi a excursiei trebuie să părăsim portul la 6 dimineaţa, cu destinaţia Tulcea. De pe puntea vaporului, admirăm treptele roase ale munţilor Măcinului. Treceam pe lângă Isaccea, unde malurile Dunării sînt cel mai apropiate din tot cursul său. Acest punct a fost folosit şi de Darius pentru trecerea armatelor sale în războiul împotriva scitilor din secolul VI î.e.n. în curînd trecem de catedrala Ismail, unde Dunărea se bifurcă, marcînd începutul Deltei propriu-zise.

Iată-ne la Tulcea, oraş în plină transformare. Vizităm combinatul pescăresc, cu halele frigorifere şi fabrica de conservat peşte, una din cele mai mari din sud-estul Europei, apoi Muzeul de istorie veche şi istorie naturală. Aflăm numele din antichitate al Tulcei: Aegyssos, cetate clădită de greci pe şapte coline, cu 2660 de ani în urmă.

Plecînd din Tulcea, intrăm pe canalul Sulina. Peste un ceas vom fi la Maliuc, unde se află centrul de cercetări stuficicole. Am văzut laboratoarele, grupul social, locuinţele. Totul e nou! Considera! altă dată ca o pacoste a Deltei stuful este astăzi recoltat prin mijloace moderne şi transformat apoi în preţioase materii prime pentru industria noastră.

Am ajuns la mila 16. Aici canalul străbate lacul Obretin, ale cărui întinderi străjuiesc de o parte şi de alta canalul. Trecem pe lângă punctul de despărţire al Dunării Vechi de actualul canal Sulina. Spre seară, înnoptăm în satul Crişan, care se întinde de-a lungul a 6 kilometri pe buza canalului.

Ziua a II-a. Pornim cu şalupa pe vechiul braţ al Dunării, printre pereţi cu vegetaţie uriaşă de stuf, spre lacul Matilă. Înainte de formarea Deltei, pe aici era albia altui riu, actualul canal constituind un veritabil etaj al vechiului curs de apă. Ne înapoiem la Crişan şi, de aici, pornim spre Sulina. În lumina asfinţitului asistăm la marea întâlnire a bătrînelui fluviu cu apele mării.

Ziua a III-a. Vizităm Sulina, în zori. La ora 8 ne imbarcăm pentru Crişan, de unde intrăm în canalul Caraorman, apoi în Perivalovca, ieşind în braţul Sf. Gheorghe. De aci, prin canalul Dranov, navigăm pînă la vărsarea acestuia în lacul Razim. Rămînem peste noapte la Dranov (cazarea trebuie în prealabil angajată fie la secţia piscicolă, fie la un ponton dormitor al întreprinderii piscicole din Tulcea).

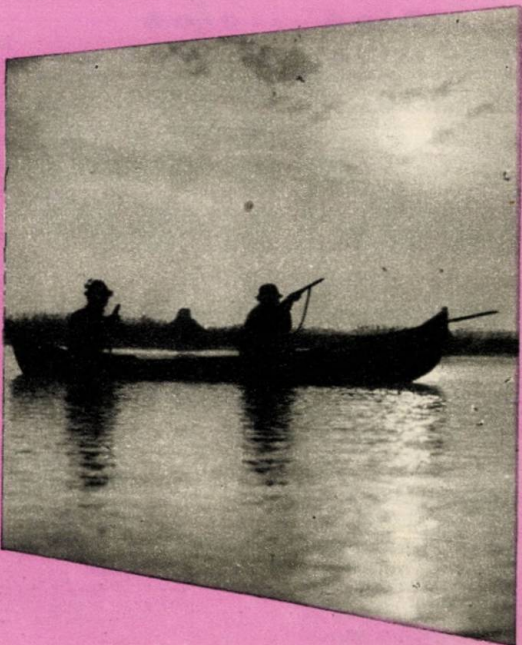
Ziua a IV-a. Ne sculăm la 4,30 dimineaţa. Lacul e liniştit. Numai astfel ne vom îngădui o plimbare pe apele sale calme, pe lângă lebedele nepăsătoare. În tufărişuri, se cuibăresc raţe şi gîste sălbatice. Şalupa se îndreaptă spre nord, prin canalul Dunavăţ. Revenim apoi pe braţul Sf. Gheorghe. La Uzliua, părăsim vaporul şi, cu bărcile, vîslind cu mare grijă, încercăm să ne apropiem de o colonie de pelicani. Decorul este îmbogăţit de prezenţa munţilor Dobrogei, apoi de satul Mahmudia, în apropierea căruia se află ruinele cetăţii Salsovia. După o scurtă incursiune pe canalul Litcov, unul dintre cele mai pitoreşti din Delta, ne reîntoarcem pe braţul Sf. Gheorghe şi continuăm călătoria spre Tulcea. Înnoptăm aici.

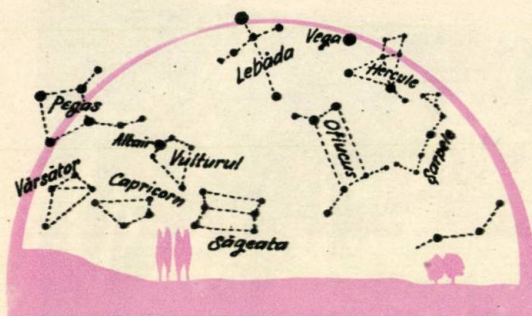
Ziua a V-a. De data aceasta părăsim calea apelor şi, în automobile, plecăm spre Babadag, „tatăl munţilor”. De aci, pornim spre Enisala, unde vizităm cetatea Eraclea; — întemeiată de bizantini — şi staţiunea de reproducere artificială a şalăului. Zărim în depărtare pinza de apă a Razimului şi a insulelor de vegetaţie din apropierea

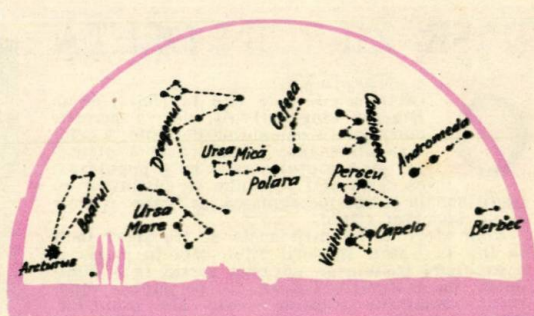
Cu barca pe un canal din Delta

La vîntoare de raţe

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 septembrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 septembrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

(Urmare din pagina 185)

țărnuților. Mai departe, pornim spre Jurilofca, sat tipic lipovenesc, unde admirăm case gospodărești, cu pereții împodobiți de picturi. De la Jurilofca pornim cu șalupa spre Portița, unde apele mării se întîlnesc cu cele ale lacului Golovița. Înnoptăm în cabana de la Grindul Lupilor. (Trebuie stabilită în prealabil această gazdărire cu Direcția vîntorii din Ministerul Agriculturii și Silviculturii).

Ziua a VI-a. În zori, plecăm spre Istria, veche așezare a grecilor din Milet. Călcăm cu emoție pe pavajul de granit, datînd de aproape 14 veacuri. În drum, admirăm coloane albe de marmură rămase intacte și o fîntînă veche de două milenii și jumătate. Aci, în această legendară cetate, se termină și scurta noastră călătorie în lumea de basm a Deltei.

Jocuri distractive

Cine ridică

Jocul se desfășoară pe grupe de cîte patru persoane, folosindu-se două corzi și patru obiecte de dimensiuni egale. Corzile se înnoadă între ele la mijloc, formînd astfel o cruce. Fiecare capăt al corzilor este apucat de către un jucător; capetele corzilor trebuie să fie întinse. La distanța de

aproximativ 1 m de fiecare jucător se pune un obiect oarecare.

La un semnal, fiecare jucător trage cu o singură mîna de coardă, astfel ca să se poată apropia de obiect și să-l poată ridica cu mîna liberă. Cine ridică primul obiectul din dreptul său este declarat învingător.

Ospătarul

Jucătorii sînt plasați în cerc. În mijloc stă ospătarul (ales prin tragere la sorți) care va lua comenzi egale. Corzile se înnoadă între ele la mijloc, formînd astfel o cruce. Fiecare capăt al corzilor este apucat de către un jucător; capetele corzilor trebuie să fie întinse. La distanța de

Ciștișătorul este acela care va totaliza mai multe puncte.

...Bacșișul este interzis... (ca și perturbarea liniștii celorlalți turiști).

Aerul pădurilor de brazi exercită o acțiune binefăcătoare asupra sănătății, datorită unor substanțe — fitoncidele — care au proprietatea să omoare microbii. Numeroase plante, printre care ceapa, usturoiul, muștarul sînt de asemenea bogate în fitoncide.

În grădina botanică din Calcutta se află un smochin vîș, care acoperă cu trunchiul și ramificațiile sale... un hectar.

— E clar! N-ai nevoie de busolă. Acesta-i drumul spre cabană

(C. Arion)

Un zîmbet

— Tovarășe ospătar, mîncarea-i foarte proastă. Cheamă-l, te rog, pe responsabil.

— Trebuie să mai așteptați... S-a dus la bufetul de peste drum să mînce ceva!

Într-o cabană, un grup de turiști a organizat un concurs despre cele mai mari minciuni.

Unul dintre turiști începe astfel:

— A fost odată un vîntor care...

N-a fost lăsat să continue, căci toată lumea a căzut de acord că el este ciștișătorul.

— De ce ai făcut nod la batistă?

— Ca să nu uit că nu e bine să beau apă cînd urc.

— Dar vîd că bei!

— Observ nodul abia cînd scot batista să-mi sterg gura, după ce-am băut.

Bătrînul brad

În revista „Furnica“ George Ranetti a satirizat, printre alții și pe „vilegiaturistii“ burghezi din vremea lui, așa cum se vede în fabula alăturată.

Cite s-au schimbat de atunci în bătrînul pare al Sinaiei, ar putea să povestească oricare din zecile de mii de muncitori, care vin la odihnă în minunata stațiune de pe Valea Prahovei.

Bătrînul brad de la Sinaia
Tot anul a hrănit un vis:
Să meargă-o dată la Paris,
Să vadă ce-i minunea aia.
Dar la Paris e lungă cale
Și-i greu, ca de pe Caraiman,
Să mergi pe jos ca un Cîrșan
Sărmane brad fără parale!
Dar iată iulie... căldură...
Tot Bucureștiul s-a mutat
La Peleşul cel fermecat,
Ce-atîtea dulci povești murmură.
Bătrînul brad cu-neremenire
Ascultă vorbele din jur:
„Merçi... zut... cher... jamais... toujours...“
Și-și zice plin de fericire:
„Mi-ai izbîndit, o, doamne, visul,
Mă-ntoarce iar în țara mea,
Vreau pe romîni a-i revedea,
Căci am văzut acum Parisul!“

(Publicată în 1907)

George Ranetti (1875—1928)

Trăznetul are preferințe!

Dacă în timpul verii ne apucă ploaia pe cîmp, ne adăpostim în grabă sub primul copac întîlnit în cale. Pripa aceasta este însă periculoasă, deoarece trăznetul preferă copacii. Mai ales în timpul furtunilor de vară, însoțite de descărcări electrice, numeroși copaci sînt loviți de trăznet, iar unii dintre ei îau foc, arzînd apoi ca o torță. S-a observat că trăznetul este atras îndeosebi de stejar, plop, brad, molid, ulm, nuc. Foarte rare sînt cazurile cînd trăznetul lovește teiul, mărul sau aninul. Și nu se cunoaște nici un caz cînd ar fi lovit vre-un arțar sau mesteacăn.

Fotografierea contra luminii

De regulă, se urmărește în fotografie ca subiectul să fie luminat dintr-o parte. Și la peisaje ca și la alte subiecte, fotografia contra luminii dă efecte deosebit de interesante și de aceea toți fotografilor experimentați utilizează curent acest procedeu.

Cu oarecare atenție și începătorul poate obține imagini frumoase fotografiînd contra luminii. Ce trebuie făcut pentru aceasta?

În primul rînd trebuie evitat ca razele luminoase să cadă pe obiectiv sau pe filtru. Pentru aceasta este nevoie ca aparatul să fie prevăzut cu un parasolar sau să fie așezat la umbră. În cazul cînd umbrirea obiectivului se face cu ajutorul minții sau a unui obiect, se va controla ca această pavăză să nu intre în cîmpul aparatului.

A doua problemă a fotografiei contra luminii o constituie timpul de expunere. Regula este ca expunerea să fie calculată pentru a avea detalii în umbră, deci, un timp de expunere mai lung. Excepție fac cazurile cînd se urmărește ca imaginea să se reducă la siluete negre pe un fond luminos și la peisaje deschise; atunci timpul de expunere poate fi același ca și în cazul luminii laterale.

Utilizarea filtrelor nu este necesară în fotografia contra luminii decît atunci cînd cerul ocupă o suprafață mare în imaginea încadrată.

Problemă cicloturistică

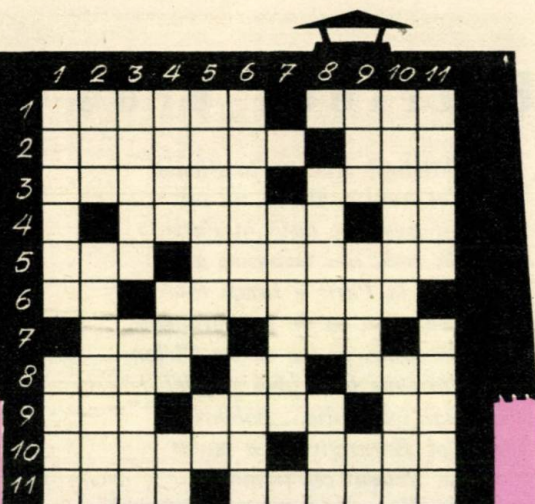
Un turist care mergea pe bicicletă a străbătut $\frac{2}{3}$ din excursia pe care își propusese să o facă; în acel moment i-a explodat camera și, neavînd cele necesare reparării, a făcut restul drumului pe jos. Ca să ajungă la destinație i-a trebuit de două ori mai mult timp decît cel necesar pentru acoperirea distanței cu bicicleta.

De cîte ori mergea mai repede cu bicicleta decît pe jos?

Răspuns:

Orî mai repede decît pe jos.
Ciclistul a străbătut pe jos $\frac{1}{3}$ din drum, adică de două ori mai puțin decît distanța străbătută pe bicicletă, cheltîndu-și timp. Prin urmare, cu bicicleta mergea de patru ori mai repede decît pe jos.

LA CABANA

ORIZONTAL: 1) În Valea Ialomiței — Lac în apropierea cabanei Mogoșă din munții Gutinului; 2) Munți în care se găsesc cabanele Stina de Vale, Vlădeasa, Vadul Crișului, Cheile Turzii, Băișoara etc. — Fluviu european; 3) Cabană situată la înălțimea de 1579 m în apropierea punctelor de interes turistic Cirja și Mindra — Cel al Foi se află la poalele masivului Piatra Craiului; 4) Instalează cortul — Doi me... 5) Or — Dacă vor munte, pleacă la Căsoala (în munții Zarandului); dacă vor apă, pleacă la Insula Mureș 6) La poalele Ciucașului — Lângă Scărișoara... 7) O are fiecare cabană, — Astfel; 8) A

depune jurământul — La cabana Fintinele — Nume masculin; 9) Literă grecească — Produs lactat (il puteți găsi la orice stină) — În excursie ; 10) O găsesc schiorii în preajma cabanelor Birnova, Clăbucet, Susai etc. — Lac în U.R.S.S.; 11) Apărea — Cabana de pe Mureș...
VERTICAL: 1) Cabană situată în Iezer. — În geana văii lor se află cabana Caraiman; 2) Gura ei se află în masivul Retezatul, lângă Lacurile Zănoaga și Gemeni — Tâncul... punct de interes turistic și alpin în apropierea Refugiului alpin Coștilea; 3) Cabană situată în apropierea orașului Piatra Neamț — Anumite medii de viteză; 4) Zeiță,

Lacurile și bălțile cele mai întinse din țara noastră	
Razim	360 km.p.
Sinoe	164 km.p.
Patelu	103 km.p.
Greaca	92 km.p.
Brateș	77 km.p.
Techirghiol	14 km.p.
Tuzla	14 km.p.

soția lui Osiris — Se odihnește — Jumătate de cotă; 5) Mamă (Mold.) — Sui la sfârșit; 6) Greutate — ... brazi; 7) Creasta lui e un punct de interes turistic pe Valea Arăneanului; 8) Cabană situată în munții Apuseni — Deal în Suedia; 9) Prescurtare pentru nas, gît și urechi. — Gaz incolor și fără miros — În rucsac; 10) Pietrele ei sint vestite (lângă cabana Rarău) — Probă vorbită; 11) La urcuș bate din ce în ce mai tare (pl) — Virt și polană în apropierea cabanei Babarunca din Ciucaș.

Cuvintele rar întrebuițate și deslegarea jocului la pag. 208.

Incheind
ASIGURĂRI DE VIAȚĂ LA **ADAS**

dați dovadă de

PREVEDERE

realizați

ECONOMIE

participați la

**TRAGERILE LUNARE
DE AMORTIZARE**

Intocmiți-vă echipe de drumeție pe baza unei concordante de posibilități fizice și resurse morale.

— Aveți încredere în șeful pe care l-ați ales, sprijiniți-l moral atunci când e nevoie. Nu-l întrebați niciodată dacă „mai e mult?”

— Porniți cu voie bună la drum.
— La urcuș, mergeți rar și regulat.
— Nu accelerați pasul forțat;
— Răsufiați cât mai mult posibil pe nas și coordonați respirația după mers.

— Înclinați corpul înainte.
— Călcați cu toată talpa, evitând la urcuș mersul pe vîrfuri, care încordează mușchii piciorului.
— În timpul coborîșului, păstrați cât mai mult aceeași regularitate în mers.

— Înainte de a folosi un punct pentru agățat sau un punct de sprijin, încercați-l.

— Evitați căderile de pietre, adăpostindu-vă repede la spatele unei stînci.

— Nu umblați pe creste cînd vîntul e puternic.
— Urcarea și coborîrea pe terenuri suspecte nu trebuie făcută frontal ci în zig-zag, ca să nu rostogoliți pietre peste cei ce vin în urmă.

— În timpul mersului, nu desprindeți și nu aruncați pietre sau bucăți de pămînt; în rostogolirea lor ele pot lovi pe cei care se află în urmă.

— Prima manifestare a oboseții fizice este de ordin nervos: nu vă lăsați pradă unei proaste dispoziții ce poate fi ușor învinsă.

— Ungeți cu o pomadă părțile corpului expuse razelor solare și climatei alpine: articulația genunchilor, miinilor și mai ales ceafa și gîtul.

— Nu folosiți bastonul fiindcă acesta imobilizează aproape total unul din brațe, îl obosește peste măsură și stingherește chiar mișcările corpului. Un băț în mină e folositor numai în apropierea stînelor.

— Nu duceți nimic în mîini sau atîrnat de gît.

— Nu tăiați drumurile mergînd pe „scurtături”, socotind că astfel ajungeți mai iute. Avantajul scurtării drumului nu este decît aparent, căci în realitate el cere un surplus de efort, mult mai mare decît cel solicitat de mersul pe drumul normal.

— Fiți disciplinați! Respectați oamenii, lucrurile și locurile întîlnite.

— Vorbiți cît mai puțin, în special la urcuș!

— Nu beți apă prea multă și nu fumați.

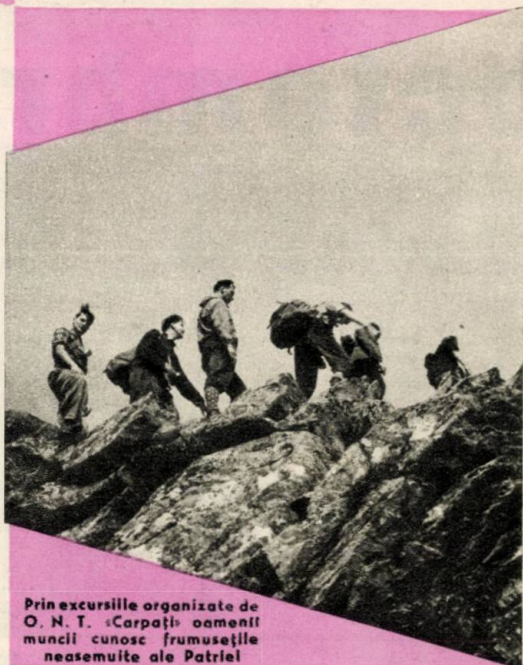
— Faceți popasuri scurte și, pe cît posibil, în locuri ferite de curent. În timpul popasurilor mai lungi puneți-vă haina pe umeri.

— Potriviti-vă cadența după pasul celui mai slab.

— Nu părăsiți sub nici un motiv pe un tovarăș de drum! În unele împrejurări un asemenea gest poate avea urmări din cele mai grave.

— Nu primiți ca alt turist să vă care sacul! Plecați cu un sac pe care știți că-l veți putea duce singur.
— Nici o vorbă neconvincioasă, nici o manifestare necontrolată, nici un tipăt. Toate acestea sînt manifestări străine moralei noastre. Bunăcuvința este la fel de necesară și dorită în excursie ca și în viața de toate zilele.

— Turismul nu e un sport al recordurilor. Nu încercați să stabiliți performanțe. Învățați să vedeți și să înțelegeți natura din jurul vostru și căutați, prin turism, să cunoașteți locurile incîntătoare din minunata noastră Patrie.

Prin excursiile organizate de O. N. T. «Carpați» oamenii muncii cunosc frumusețile neasemuite ale Patriei

SFATURI PRACTICE

— Bocancii se întretin bine, ungîndu-i — după ce i-am curățat de praf și noroi — cu un amestec făcut la foc potolit — dintr-o lingură de untdelemn, o lingură de seu și o lingură de untură de pește. Se ung bocancii de două ori cu pasta de mai sus și se lustruiesc imediat cu o perie. Să evităm ca pasta să se usuce pe bocanci, căci pielea își va pierde lustrul. Bocancii unși cu această pastă devin imper-

meabili (pasta poate fi păstrată într-o cutie de tablă).

— Pîngelele devin impermeabile dacă sînt unse cu un amestec de trei linguri ulei de firnis și o lingură ulei de terebentină; apoi bocancii sînt lăsați să se usuce la căldură. Ungerea se va repeta de cîteva ori, pînă cînd pîngelele vor absorbi bine soluția.

— Talpa bocancilor va fi mai durabilă, dacă, atunci cînd e nouă, va fi unsă cu petrol sau cu ulei de terebentină.

CALEIDOSCOP BUCUREȘTEAN

În 1958, producția globală industrială a Bucureștiului a fost de 5,7 ori mai mare de cît în 1938.

În secolul al XVIII-lea se spunea că în Europa sînt patru lucruri demne de văzut: Catedrala San Marco din Veneția, mănăstirea Pecerskaia Lavra din Kiev, clopotul din Petersburg și Turnul Colței din București.

Pentru șoselele care au punct de plecare capitala țării, kilometru 0 se află în piața Sf. Gheorghe.

octombrie

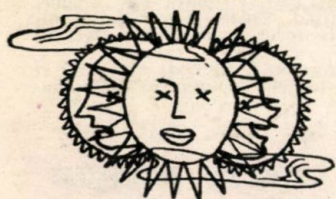

Cabana Caraiman este aşezată într-o pitorească poziţie în Valea Caraimanului. În fund se zăreşte masivul Gîrbova

ÎN MUNȚII ZARANDULUI

La cabana Căsoaia. Punctul de plecare cel mai bun este Aradul. Cu trenul electric ce duce de la Arad la Şiria se merge pînă la halta Nr. 3 (altitudine 120 m). De aici drumul marcat cu triunghi albastru duce peste virful Chiciora (494 m), virful Fintina Rece (573 m), virful Cîrciuma (519 m), la cabana Căsoaia (222 m). Timp necesar de mers, circa 3 ore. Pentru înapoiere există mai multe posibilităţi. De preferat este traseul marcat cu bandă albastră care urcă de la cabana Căsoaia pe virful Livovicu (561 m), apoi pe Cloacă Cosim (604 m), coborînd după aceea spre ruinele cetăţii Şoimuş (252 m), interesant monument istoric. De la cetatea Şoimuş se coboară în comuna Şoimuş (140 m) şi apoi se merge pînă la Radna, cap de linie al trenului electric care duce la Arad. Timp necesar de mers, circa 5 ore. A doua variantă o poate constitui drumul marcat cu punct galben care coboară Valea Cladovei pînă la comuna Cladova şi mai departe pînă la halta Cladovei, de unde se poate lua trenul electric spre Arad. Durata 4—5 ore.

La cabana Dehela Gora. De la C. P. R. Nadas se urmează drumul marcat cu bandă galbenă care duce pe valea Nadas la cabana Dehela Gora (483 m). Durata parcursului, 2 ore. Pentru înapoiere se poate folosi drumul de creastă marcat cu cruce albastră care duce la gara Nadas. Durata, 2 ore—2 ore 20.

L 3 10 17 24 31

M 4 11 18 25

M 5 12 19 26

J 6 13 20 27

V 7 14 21 28

S 1 8 15 22 29

D 2 9 16 23 30

CARACTERISTICILE VREII

Octombrie e mijlocul toamnei şi imprimă aceia caracterul său nestatornic. În această lună, masele de aer polar încep să pătrundă din ce în ce mai des pînă în regiunile noastre. Odată cu micşorarea zilei de la 11 ore şi 46 minute la 10 ore şi 15 minute, temperatura scade şi ea apreciabil.

Scăderea de temperatură, care e de circa 8° în tot cursul lunii, nu se produce uniform din cau-

za diferitelor valuri de aer care dau temperaturii un mers descrescînd în salturi. Aşa, invaziile de aer polar, răcesc timpul mai mult decît ar trebui, pe cînd invaziile de aer sub tropical fac ca temperatura să crească.

Răcirile sînt din plin simţite noaptea, cînd se formează brumă pe sol, pe iarbă şi acoperişuri.

Ploile din octombrie sînt ploi de durată ce cad pe suprafeţe mari din

ţară. Ploile sînt mai ales aduse de aerul ce vine de deasupra Mării Mediterane. Deseori ploile de la sfîrşitul lunii octombrie se transformă în lapoviţă şi ninsoare. Iernile grele se anunţă cu zăpadă multă, chiar din a treia decadă a lui octombrie. În general, luna e vîntoasă.

Condiţiile climatice, prilejuite de luna octombrie şi care se reflectă sînt caracteristice climatului temperat-polar.

Cheile Bicazului

Călătorul ce vine din Moldova va alege drumul direct de la Bicaz spre Bicazul Ardelean și va pătrunde în „Chei”, după ce va trece pe la Cheile Sugăului. Cel care vine din centrul Ardealului va alege drumul de pe Valea Mureșului, strecurându-se prin trecătoarea îngustă, săpăită între masivele vulcanice ale Călimanilor și Gurghiului.

În fine, cel de al treilea drum, mai pitoresc și mai umblat decât celelalte două, pornește din Orașul Stalin către nord, trece prin stațiunile cu izvoare minerale ce ținesc din lava impietrită a Harghitei și Baraoltului și răzbate în cimpile mănoase ale Ciucului și Gurghiului. La Gheorgheni șoseaua cotește în loc către nord-est, urcând o vreme de-a lungul piriului Berchiei, pentru ca apoi să descrie serpentine largi, prin răriștea de pădure, până sus pe culmea Pingăraților (1250 m).

Coborînd în serpentine, drumul străbate un ținut împădurit, pînă ce ajunge în largă deschidere dintre munți, care adăpostește lacul și stațiunea „Lacul Roșu”. Lacul a apărut pe fața pămîntului în anul 1837, în urma unor alunecări de teren, venite de pe muntele Ghilcoș, și este alimentat de piraiele ce poartă numele munților dinprejur: Suhardul, Licașul, Hăgimașul (numit și Pirăul Oilor) și Pirăul Roșu (de la care își trage numele și lacul) cu afluenții săi: Pingărați și Dănturaș. Încins cu strășnicie de cingătoarea munților dinprejur, lacul, ca o oglindă purpurie, lucește jos, reflectînd perețele de calcar multicolor al Suhardului Mare. Virfurile brazilor morți împung cu țepi negri apele limpezi, pe luciul cărora, din cînd în cînd, păstrăvii desenează zeci de cercuri.

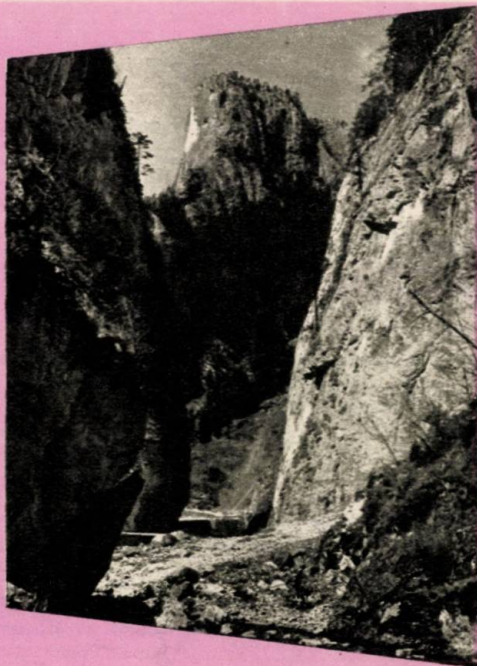
Urmînd șoseaua care lasă lacul la stînga, observăm după trecerea unui pod săgeata indicatoare ce poartă marcajul „bandă roșie”, care conduce spre muntele Curmătura (Hăgimașul Mare 1786 m) și mai departe pînă la cabana Piatra Singuratică (1430 m). Ajunși în centrul stațiunii, aflăm pe stînga alt pod ce trece peste Bicaz și pe care se văd semnele „triunghi albastru”, ce duc succesiv pe la cabana Turștilor, cabana Suhard, muntele Suhard. Am lăsat în urmă podul, urmînd de aici înainte cursul Bicazului.

Te despați cu părere de rău de panorama impunătoare, ce rămîne în urmă, și pătrunzi „între Chei”, cum numesc localnicii defileul săpat de Bicaz între cei doi munți (Suhardul, 1352 m și Surducul, 1267 m). Într-un loc unde drumul începe să șerpuiască, Bicazul dispăre pentru o vreme de pe marginea șoselei, dîndu-ți impresia că muntele a ieșit biruitoare în lupta cu apa, dar, ceva mai jos, el reapare trecînd cu alaiul de ape pe sub podul ce conduce la complexul de cabane „Cheile Bicazului”. În stînga se înalță falnic țuguil de calcare al Bardosului, căruia i se spune și Piatra Altarului; peste drum, vertical, cu fețele complet lucioase, străjuiește peretele Mariei, brăzdat de cîteva fisuri, pe care alpinistii și-au croit drum pînă la creastă.

Mai la vale, șoseaua străbate un tunel sfredelit în stîncă și apoi coboară în serpentine repezi, intrînd odată cu apa în priășele Chei ale Bicazului. La confluența cu Valea Bicăjelului, Cheile devin și mai impresionante. E greu de spus ce anume impresionează aici mai mult: Turnul Bardosului, care din acest unghi are altă înfățișare, pereții verticali, înalți de peste 250 m, zgometul apelor involburate ale Bicăjelului (ale cărui Chei, aflate în susul apei, sînt de o sălbăticie neobișnuită) sau mina omului, care a sfredelit aci o platformă prelungă pentru șosea.

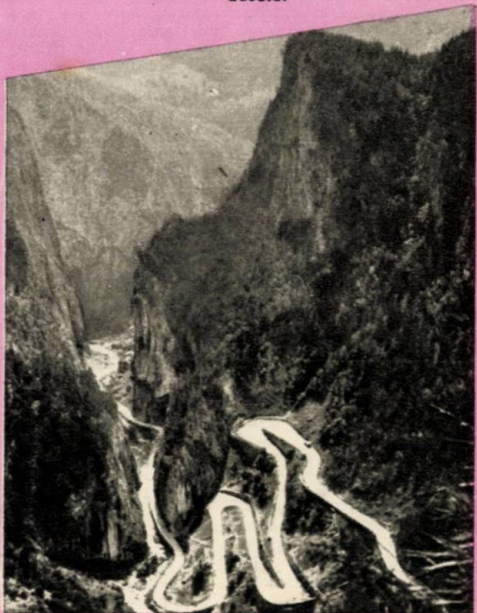
Ceva mai jos, la „Gîtul Iadului”, pereții s-au apropiat atît de mult, încît ți-e dor de cerul albastru, ce abia se zărește deasupra.

În dreptul ultimului pod, situat la ieșirea din

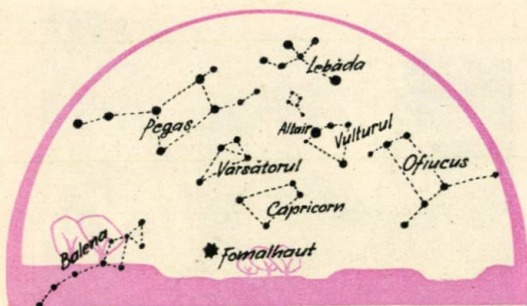

Cheile Bicazului: În fund Piatra Bardosului

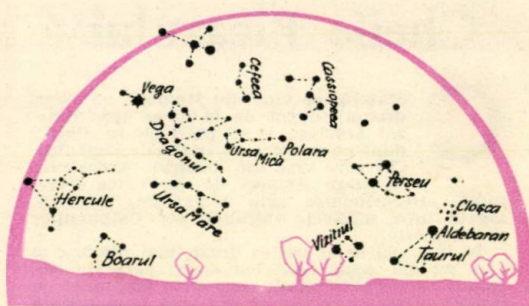
Șoseaua Cheilor Bicazului văzută de pe Piatra Bardosului

(Continuare în pag. 192)

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 octombrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 octombrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

(Urmare din pag. 191)

„Chei”, se înalță pe dreapta peretele nordic ale Surducului, despicat adînc pe verticală de „Hornul mare din peretele Surducului”, cel mai greu traseu alpin din țară, urcat în premieră de alpinistii dinamoviți în vara anului 1958.

În sfîrșit, după aproape două ore de mers pe jos, ieșim din Chei. Bicazul scapă de strînsimea stîncilor și se întinde la drum, trecînd prin locuri mai domoale, mărîndu-și apele cu șuvoaiele limpezi ale piraetelor Birnarul și Lipteșul. După ce lasă în stînga Cheile Sugăului și Piatra Glodului (1036 m), ca și tîncurile ascuțite ale Surducului, el dispare la o cotitură, ducîndu-și mai departe alaiul de ape pînă în vijelioasa Bistrita.

Jocuri distractive

Păzește-te de 7!

È un joc foarte simplu care nu cere decît puțină atenție și oarecari cunoștințe aritmetice. Fiecare jucător nu are altceva de făcut decît să spună un număr cu unul mai mare decît predecesorul său. După cum se vede, e

vorba de o simplă numărătoare care are însă o particularitate: jucătorul căruia îi revine rîndul să spună cifra 7, un multiplu al acestuia sau un număr în componența căruia intră 7, o înlocuiește prin „eu”.

Abecedarul viu

Jucătorii se așează în cerc, pasîndu-și mingea unul altuia. Primul jucător care primește mingea trebuie să rotească imediat un cuvînt care începe cu prima literă din alfabet, adică cu A. După pronunțarea cuvîntului, el pasează mingea altuia, care va trebui să rotească un cuvînt care începe cu a doua literă din alfabet.

Jocul continuă pînă la terminarea alfabetului, după care se poate relua de la început. Cel care nu continuă corect sau are ezitări este penalizat fie prin punctaj, fie prin eliminare. Se poate juca și cu regula de a numi numai localități geografice sau cuvînte dintr-un anumit domeniu.

Variante: La epuizarea alfabetului, se reia alfabetul de la sfîrșit la început. În cabană, jucătorii, așezați în jurul unei mese, utilizează o cutie de chibrituri.

— Am impresia că la cabană asta se joacă fotbal...

(D. Petrică)

Flori și frunze

Este știut că foaiaselor (fag, stejar, ulm, plop etc.) le cad frunzele în fiecare an, toamna. Rășinoasele (brad, molid, pin etc.) își prime-nesc frunzișul după mai mulți ani și treptat, de aceea rămîn verzi în tot timpul anului. Un singur arbore din familia rășinoaselor își schimbă frunzișul la fel ca foioasele și anume lăricele sau zăda sau crinul de munte.

Un zîmbet

— Trebuie să recunoașteți că voi, vînătorii, aveți o mare înclinație spre lăudăroșenie.

— Ai dreptate! Numai la noi în întreprindere sînt cel puțin cinci vînători care pretind că trag mai bine decît mine.

★

Un turist american gonea nebunește cu automobilul spre localitatea în care s-a născut Shakespeare, Stratford-pe-Avon. La un moment dat frînează brusc lîngă un cetățean aflat pe marginea drumului.

— Pe aici se ajunge la Stratford? întrebă el.

— Da, domnule, răspunse cetățeanul. Dar nu-i nevoie să vă grăbiți atît. Tot nu-l mai prindeți în viață pe Shakespeare.

★

— De ce ți-ai pus un coșar pe rucsac? Ești superstițioasă?

— Nu! Dar am auzit că coșarii aduc noroc și celor nesuperstițioși!

Ion Ghica: De la București la Iași, — acum un veac

Sîmbătă seara ajungem în Urziceni, capitala județului Ialomița, oraș înecat în mocirlă dintr-un capăt la altul.

Peste zi începuse un vînt rece și noroiul se învîrtoșea, strîngîndu-se de frig, încet, încet se făcuse tare ca fierul, formînd o cale zdruncinată; roatele săreau din hop în hop, aruncîndu-mă, la fiecare pas al căilor, dintr-un colț într-altul al trăsuri. Pînă la jumătatea poștei Mărgineni am mers cum am mers, dar acolo, dînd într-un făgaș adînc, înghețat, n-am pomenit cu trăsura într-o parte; se rupsesse osia și rămăsese în trei roate. Surugii descălecară, se ulară, deleră fiecare trei fluier de mirare, ceea ce însemna că era cazul grav; unul deshămă șăuașul și porni pe fugă spre poștă să caute ajutor.

Din ce în ce mai mult crivățul se înțelegea și frigul mă pătrundea; m-am strîns cît mai strîns, dar, dacă am văzut și am văzut, m-am dat jos, imitînd pe surugiul care rămăsese cu mine, m-am adăpostit la spatele trăsuri și dînd din mîini și din picioare; dar și așa n-a trecut mult și n-am mai putut juca, simțeam că amorțeam, mă apucase un fel de piroteală; atunci m-am hotărît să deshăm și eu pe celălalt șăuaș și am luat-o la fugă spre poștă, în voia lupilor care începuse a urla. Pe la jumătatea drumului venea rotarul poștei călare, aducînd un drug de lemn la spinare și, despre ziuă, intra și trăsura mea în poștă. Am petrecut ziua de duminică în fabricarea osiei și seara porneam spre Focșani, oraș a două Principate, capitală a două județe, a Slara Rîmniceului (n.n. Rîmnicul Sărat) pentru Muntenia și a Putnei pentru Moldova.

Caii vestitului Privilegiu (antrepriza serviciului poștal al diligențelor) aveau privilegiul de a se hrăni cu răbdări prăjite, cum zicea surugiul, mîncare care-i făcea seci la pînec și ușori la carne, te duceau într-o goană de la o poștă la alta; alergau cît puteau bielele dobitoace, negreșit cu speranța, totdeauna înșelată, că dîncolo vor căpăta cîteva dramuri de ovăz. M-am dus de la Focșani la Iași ca vîntul. Zăpada acoperise grunzii (n.n. bulgări de noroi înghețat), pusesem trăsura pe tălpi de sanie și alunecam ca năluca pe șesul alb.

A cincea zi după plecarea mea din București priveam de la Răpădea (n.n. deal lîngă Iași) încîntătorul tablou ce se dezvăluie înaintea ochilor la apărerea Iașului...

(Din „Scrisorile către Vasile Alecsandri“)

Ion Ghica (1817—1897)

STAȚIUNEA TERMIALĂ GEOAGIU-BĂI

Stațiunea balneară Geoagiu Băi, situată la 14 km de Orăștie, pe malul drept al Mureșului, în regiunea Hunedoara, la o altitudine de 352 m are mai multe izvoare termale, cu apă calcaroasă și feruginoasă, din grupul apelor radioactive. Aceste izvoare erau binecunoscute încă de pe vremea cînd legiunile romane au cucerit Dacia. Geoagiu (Sermisaisa — cum îi spuneau romanii), fiind așezat la jumătatea drumului între Apulum și Sarmisegetusa, era frecventat și prețuit în epoca respectivă pentru băile sale.

Astăzi, renumitul bazin de înot cu apă caldă de la Geoagiu atrage pe mulți înotători, care se înfîlesc în pitoreasca localitate cu numeroși oameni ai muncii veniți să-și întărească sănătatea cu ajutorul variatelor instalații balneare din acest loc.

NU UITAȚI CĂ...

- Pentru a avea o imagine de calitate, este nevoie de un film cu gren fin. Folosiți deci pentru fotografierea în aer liber pe timp frumos un film de 17 sau 18 D.I.N., care este suficient de rapid pentru a permite folosirea vitezei de 1/100 dintr-o secundă și asigură mărirea de calitate.
- Atunci cînd fotografiați o scenă animată, 1/100 dintr-o secundă este viteza minimă necesară pentru a nu avea o imagine mișcată.
- Nu este recomandabil de a fotografia din mină cu o viteză inferioară 1/25 dintr-o secundă.
- Un film Isochrom este recomandat pentru fotografierea peisajelor în care domină verdele, întrucît el poate reda în nuanțe de cenușie și diferențele de tonalitate ale acestei culori. Întrubunțarea lui la fotografierea persoanelor și, în special, la portrete nu este de loc indicată, roșul buzelor apărînd în fotografie negru, din cauza insensibilității acestui film la radiațiile roșii.
- O fotografie care redă o scenă spontană este mult mai interesantă decît o fotografie regizată. Căutați deci să realizați cît mai multe instanțane, să vedeți fără a fi cazuți.
- Aparatul trebuie ținut totdeauna drept. Linia orizontului vă poate ajuta pentru a controla poziția corectă a aparatului.
- Pentru a cuprinde în întregime subiectul vizat trebuie să încadrați mai larg în vizor, adică să lăsați puțin „aer” în jurul subiectului principal.
- Numai fotografiile bune vă vor face plăcere. De aceea, nu apăsați pe declanșator dacă nu sunteți total mulțumiți de ceea ce vedeți în vizor.

VIRTUOZITĂȚI MATEMATICE

PROBLEMA I

Serieți numărul 100, cu ajutorul a șase cifre de același fel.

Răspuns:

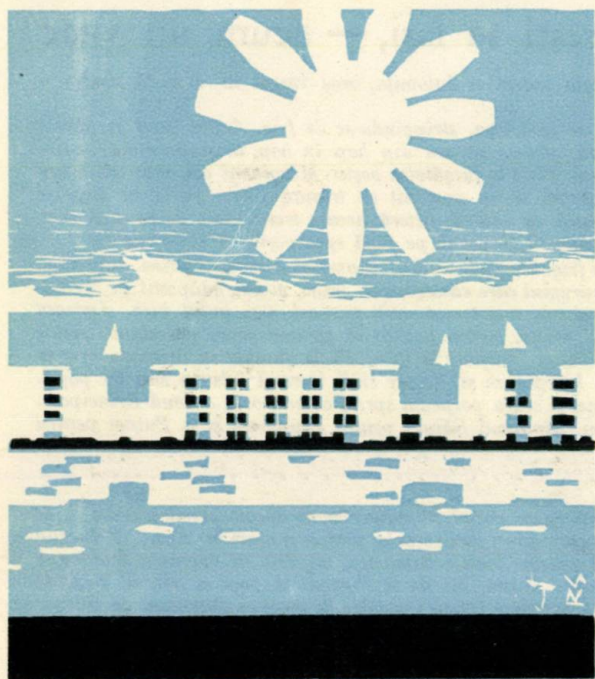
$$1001 = 66 + \frac{66}{66}$$

PROBLEMA II

Serieți numărul 20 folosind numai cifrele 1, 3, 5 și 7 fiecare din ele de cîte 3 ori.

Răspuns:

$$20 = \frac{11}{33} + \frac{97}{97} + 2 + 9 + 9 + 1$$

**O RĂSPLATĂ A MUNCII DVS.
UN INEGALABIL CADOU
FAMILIEI**

Vacanța pe litoral prin O.N.T. „Carpați“

Litoralul vă oferă:

- Cură de soare ● Cură de mare
- Odihnă ● Destindere
- Confort ● Distracții

Litoralul vă așteaptă!

**Rețineți locuri din timp la
Agenția O.N.T. „Carpați“
din localitatea dvs.**

În împărăția Deltei cu O.N.T. „Carpați“

plimbări cu lotcile
partide de pescuit
cazarea în hoteluri
plutitoare
meniuri pescărești
**O EXCURSIE DE
NEUITAT**

Aerul cu umiditate mai mică de 30% este considerat ca *foarte uscat*; cu umiditate cuprinsă între 30 și 50% este *uscat*; cu umiditate de 50—80% este considerat *normal de umed*; cu 80—90%, *umed*, iar aerul cu umiditate mai mare de 90% este un aer *foarte umed*. Când higrometrul indică 100% înseamnă că aerul este *saturat*. Organismul se simte bine la o umiditate a aerului de 60%, iar limitele între care corpul omenesc nu este încercat de tulburări fiziologice sînt de la 55% la 85%. Umiditatea aerului este legată direct de temperatura lui. O cantitate identică de vapori de apă poate să facă un aer foarte umed cînd temperatura e coborîtă și foarte uscat cînd temperatura este foarte ridicată.

Omul suportă mai bine un aer uscat, fie cald ori rece, decît un aer umed și acest fenomen este ușor de înțeles, deoarece prin transpirație organismul elimină apă în mod continuu, iar acest proces este împiedicat de aerul umed. În regiunile calde și foarte umede sau în epocile calde și umede ale anului, organismul suferă, consumul excesiv de lichide fiind inutil, dacă nu chiar dăunător. Evaporația se mărește odată cu creșterea temperaturii, însă umiditatea aerului diminuează considerabil transpirația, mai ales la oamenii prost alimentați.

În ascensiuni turistice, omul simte o căldură mai mare cînd umiditatea aerului crește, deși temperatura scade, deoarece temperatura rezultată este cu atît mai ridicată cu cît aerul e mai umed. Staționarea sau mersul prelungit într-un aer uscat și cald cauzează uscarea mucoaselor din nas și gît, dureri de cap și sete. Într-un aer uscat și rece, organismul se simte înviorat și omul simte bună dispoziție. Staționarea sau mersul într-un aer umed și cald provoacă organismului moleșală, slăbire a poftei de mîncare și favorizează dezvoltarea microbilor. În aer umed și rece, omul face cu ușurință periostite dentare, laringite, bronșite, nevralgii, dureri articulare, reumatisme și răceli pulmonare.

Aerul umed este un bun purtător al germelor patogeni, care părăsesc în organism în mari cantități, prin căile respiratorii. Turismul pe vreme umedă dă un mare procentaj de răciți, gripați. Pericolul infecțiilor este foarte mare cînd umiditatea aerului este mai ridicată de 75%.

După ninsoare pe Piatra Mare

S F A T U R I P R A C T I C E

Curățirea petelor la țesăturile de bumbac

Imediat ce o țesătură s-a pătat, ea trebuie introdusă în apă rece. Petele proaspete dispar, dacă: ținem pinza deasupra unui vas cu aburi de apă cu amoniac (o linguriță de amoniac la 2 l de apă) sau întindem partea pătată pe o cratiță și turnăm încet apă fierbinte pînă cînd dispare pata.

Petele proaspete de fructe se scot în felul următor: întindem, imediat după pătare, partea pătată pe o cratiță și turnăm peste ea apă fierbinte sau frecăm partea pătată, după umezire, cu sare, apoi o spălăm obișnuit.

Petele de grăsime se tamponează cu o soluție de patru

linguri alcool și o lingură de sare, apoi se spală obișnuit, sau se umezesc cu amoniac diluat în apă, apoi se învelesc cu o hirtie care suge și se calcă cu un fier nu prea cald.

Petele de rășină dispar cu alcool, dacă au rezistat la spălătul obișnuit.

Petele de rugină se curată altfel: frecăm pata cu o felie de lămie (fără coajă) apoi învelim țesătura cu o cîrpă uscată și o călcăm de 2—3 ori; sau frecăm pata cu o soluție de sare de lămie apoi expunem țesătura la soare.

Petele de sînge se curată astfel: înmuiem pinza pătată în apă rece, apoi o frecăm cu săpun tot în apă rece; înmuiem pinza pătată în apă oxigenată mult diluată, apoi o spălăm obișnuit.

PESCARI ȘI PEȘTI

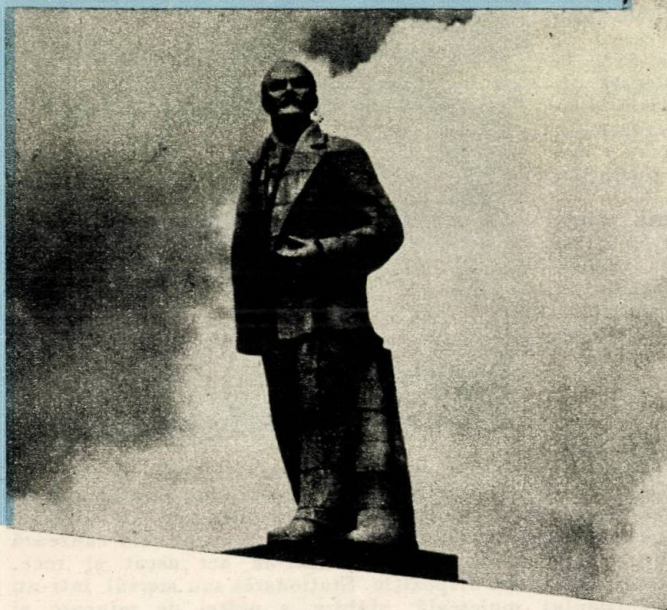
● La 300 km nord-est de Moscova, în regiunea Kalinin, se află un adevărat paradis al pescarilor, vînatelor și turiștilor. Este vorba de lacul Seligher, numit și „lacul celor 100 de insule”. De fapt lacul — care ocupă 260 km² — are 160 de insule, toate de un pitoresc deosebit.

● Sahara este un loc bun pentru pescuit! În lacurile de la poalele diverselor stînci se poate pescui fără undiță cu... pictorul. Peștii sînt atît de flămînzi încît se grăbesc să „guste” chiar o bucată de deget.

● Vinătoare subacvatică este o in-deletnicire plăcută dar și temerară, dacă se ține seama că recordul mondial în materie îl constituie un împănător pește „manta” din familia rechinilor, în greutate de 400 de kg.

● Crapii ating uneori respectabila vîrstă de 100—140 de ani.

noiembrie

Statuia lui Vladimir Lenin ridicată pe malurile Moscovei

L	7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

CARACTERISTICILE VREMII

De la 13 august la 24 ianuarie, timpul se răcește în continuu în țara noastră. În interiorul acestui interval de timp, de peste 5 luni, mai există o dată importantă pentru atmosfera regiunilor noastre și aceasta este 16 noiembrie, când temperatura coboară sub 0° iar ziua nu mai trece de 9° decit pe litoralul mării. Începând cu această dată — 16 noiembrie — norii de deasupra

țării noastre ar trebui să nu mai fie formați din picături de apă ci din cristale de gheață sau fulgi de zăpadă. Aceasta înseamnă că după mijlocul lui noiembrie precipitațiile trebuie să cadă sub formă de ninsoare în loc de ploaie. Deci, 16 noiembrie e data când încep iernile la noi.

Temperatura, scade în medie, cu 2—3 zecimi de grad pe zi. Între 13 și 15 noiembrie se produce o

încălzire, determinată de invazia maselor de aer subtropical din nordul Africei. Ea coincide și cu un fenomen astronomic interesant: pământul, în călătoria sa în jurul soarelui, întâlnește... la această dată, roii de asteroizi numit Leonide, pe care le vedem ca stele căzătoare, noaptea.

Prin caracteristicile sale, noiembrie aduce climatul polar în regiunile noastre.

Muzeul Dofțana

La 4 km depărtare de Cîmpina, spre răsărit, între dealurile Teleajenului, se află Muzeul Dofțana. Un drum în serpentină uceș spre clădirea cenușie a fostei închisori. Din cele 397 celule ale temutei temnițe construită în 1894 majoritatea sînt lipsite de lumină. Construcția clădirii și cruzimea personalului față de deținuți aduseseră Dofțanei faima de cea mai barbară dintre toate închisorile vechi și nedrepte oriînduirii.

În ciuda condițiilor inumane de existență, luptătorii comuniști deținuți la Dofțana, transformaseră această închisoare într-o adevărată școală politică și într-un front de luptă. Celulele în care au suferit cei mai buni fii a clasei muncitoare din România, precum și filele cît foia de țigard ale unui curs de materialism dialectic, și documentele care vorbesc despre lupta solidară a deținuților comuniști sînt puternice mărturii ale luptei Partidului în anii grei ai ilegalității.

Cutremurul din noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1940 a desăvîrșit acțiunea criminală a autorităților legionaro-antonesciene prăbușind zidurile Dofțanei peste deținuți. O placă comemorativă arată locul unde a fost îngropat sub dărîmături Ilie Pintilie, erou al clasei muncitoare, membru al C.C. al P.C.R.

Dofțana, devenită astăzi muzeu, este un simbol al eroismului comunistilor și reprezintă un important obiectiv către care se îndreaptă an de an, mii de turiști din întreaga țară.

Munții Călimani.

La sud-vest de Vatra Dornei se profilează cel mai înalt lanț de munți vulcanici din Carpați: munții Călimani. Avînd forma unui amfiteatru deschis spre nord, Călimanii au o creastă de circa 45 km, pe desfășurarea căreia întîlnim numeroase vîrfuri ce depășesc 2000 m. Deși masivul prezintă o varietate de peisaje inedite, este puțin cercetat de drumeți. Totuși, spre deosebire de alți munți, Călimanii au o rețea bine conturată de drumuri care se leagă între ele și odată „prinse” nu mai pot fi rătăcite. Pentru amatorii de drumuri fără marcaje și cabane, regiunea aceasta oferă frumuseți deosebite, iar stațiunile Vatra Dornei și Dorna Cîndrenilor sînt centre ideale de turism, de la care pornind se pot face cele mai frumoase excursii.

Excursia, pe care o recomandăm, merge de la Dorna Cîndrenilor (stație de cale ferată pe linia București — Vatra Dornei — Cluj) peste vîrfurile: Lucaciu și Pietrele Roșii, pentru ca să coboare apoi (după 7—8 ore de mers) pe Valea Haita, la Gura Haitii și de aci la Vatra Dornei.

De la gară, urmînd șoseaua spre vest, întîlnim curînd podul peste apa Dornei, pe care-l traversăm, continuînd să urcăm domol de-a lungul apelor involburate ale pîrăului Neagra, pe care vin din cînd în cînd plute cu lemne. După 6 km, sîntem în comuna Poiana Negrii, în centrul căreia aflăm un izvor de apă minerală.

Din acest punct, drumul continuă pe șosea pînă în dreptul grajdurilor comunale, unde ne orientăm la stînga, trecînd apa unui pîrău, după care o potecă de munte ne poartă de-a lungul cîmpurilor de fineață pînă sub Vîrful Măgura, al cărui țugui servește de reper pînă la intrarea în pădure. Coborînd și urcînd prin pădurea sălbatică de molid, drumul pătrunde tot mai adînc în munte și ne conduce fără greș la Pîrăul Pîntii, pe malul căruia aflăm cîteva case locuite. Pîrăul, ale cărui ape se aruncă în cascade zgomotoase, vine din creștetul muntelui și ne va fi tovarăș de drum pînă aproape de creastă. Drumul care urcă în pantă străbate uneori locuri năpădite de ienuperi, trece prin păduri dese de molid, conturîndu-se tot timpul pînă aproape de creastă, nu departe de punctul numit botul Lucaciului. De aci decorul se schimbă, luînd un aspect haotic; bolovanii iau locul pădurilor sălbatice, imprimînd turistului sentimentul de explorator pătruns într-o lume răscolită de cataclism și al cărei mister se cere decifrat. Drumul urcă în pantă înclinată către dreapta, ajungînd la movila de pietre de pe Vîrful Lucaciului (1769 m). Sprîjinită strașnic pe picioare de munte, ce împart supremația teritorială a fiecărui

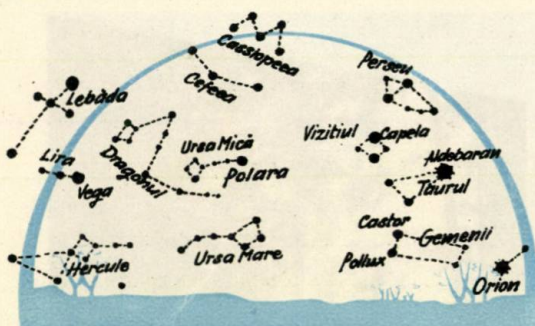

În lumina Călimanului

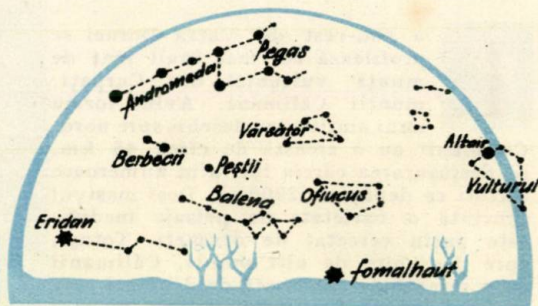
vîrf, creasta munților Călimani este dominată în partea centrală de Vîrful Pietrosul Călimani (2102 m) ale cărui pante, acoperite de grohotiș cărămiziu, dispar în pădurile de jnepeni de la poale. În incinta acestui uriaș amfiteatru, curg o mulțime de pîraie pe care le colectează cele două văi: Neagra și Haita, despărțite între ele de creasta împădurită a Vîrfului Dumitrelul (1692 m). Acest vîrf este situat, asemenea unui frate mai mic, la poalele Vîrfului Pietrosul Călimani, nu departe de prăvălișurile de grohotiș.

Pe nesimțite, începem urcușul către Pietrele Roșii, al căror vîrf, străjuit de un turn de stîncă, se vede de la distanță. Drumul coboară spre stînga (est) pe fața muntelui, sfîrșind într-un ținut bolovănos, nu departe de talvegul unui vilcel cu apă. Din acest loc, poteca urmează firul văii, traversînd-o de pe un mal pe altul, pînă la punctul de confluență cu Valea Haita, pe care, urmînd-o, ajungem la Gura Haitii.

De la Gura Haitii la Vatra Dornei, drumul carosabil trece prin regiunea Dornelor, împînzită de satele de munte, în care trăiesc oameni chipeși și sfătoși la vorbă, despre a căror ospitalitate a scris atît de frumos hoinarul din munții Neamțului: Calistrat Hogaș.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 noiembrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 noiembrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Ați încercat vreodată să vă plimbați iarna cu o iolă? Acest lucru este perfect posibil, prin adaptarea ambarcațiunii la cerințele anotimpului. Iola astfel adaptată poartă numele de „buiet”. Ea are trei patine dispuse în formă de triunghi, cu care alunecă pe gheață, uneori cu o viteză ce poate depăși 100 km pe oră. Primele buiere și-au făcut apariția în Rusia, în anul 1870.

În prezent se dispută campionate și curse pasionante pe teritoriile nordice ale Uniunii Sovietice, ori pe suprafața înghețată a lacurilor.

Mimica

Participantii se împart în două echipe. Jucătorii uneia aleg în secret un cuvînt, de pildă: cabană, pleton, insolatie, marcaj, nisip etc. pe care îl comunică unui membru al echipei adverse. Acesta, în fata partenerilor săi, trebuie să mimeze, adică să exprime numai prin diverse gesturi ceea ce este caracteristic cuvîntului respectiv, și l-ar putea sugera partenerilor echipei sale. Aceștia trebuie să-l ghicească, într-un interval de timp prestabilit. În mimica sa, jucătorul-mim va alege o serie de atitudini care să definească înțîi zona mai largă a noțiunii, va încerca să se apropie sistematic de subiectul indicat. Cel din echipa care trebuie să ghicească vor rosti pe rînd cuvintele pe care le bănuiesc a forma subiectul pantomimei executate de colegul lor. Cel care mimează nu are voie să rostească nici un cuvînt. El va arătat tot prin gesturi cînd tovarășii săi de echipă se apropie de

noțiunea respectivă, continuînd apoi pînă la ghicire. Se poate fixa un timp de joc — de pildă 10 minute, sau se poate cronometra timpul folosit de fiecare echipă pentru a ghici cuvîntul ales.

Echipa care a ghicit va indica unui membru al celeilalte echipe noul subiect de mimat.

Se recomandă ca la primele jocuri subiectele indicate să cuprindă noțiuni concrete, mai ușor de definit, apoi să se treacă la noțiuni mai complicate.

— Nu aveți voie să spălați bocancii aici, că se infundă chiuveta

Lîngă comuna Scini — situată la porțile Somesului — se află un interesant monument viu. Pentru a cinsti amintirea marelui poet Eminescu, fost oaspete ale acestor meleaguri, localnicii au plantat pe Dealul Bardului zece mii de brazi, alcătuiind numele poetului, pe o suprafață de peste 4000 metri pătrați.

În insulele Oceanului Pacific există niște plante ale căror fructe se numesc „alune lumînări”. Aceste alune se folosesc ca aliment, dar și pentru iluminat, flacăra pe care o dau fiind luminoasă și constanță.

Itinerar turistic în ...ghicitori.

Muntele acesta mare
Ce se profilează-n zare,
După cite înțeleg...
Parcă nu ar fi întreg.

(Retezat)

O locațitate mare,
Dar ciudată, cum se pare,
Are un nume cam poznaș,
Cică-i sat, dar e...oraș.

(Satu Mare)

În care anume regiune
E-această curiozitate:
Vulcan în plină-activitate,
Ce scoate neîncetat...
cărbone!

(Vulcan-Regiunea Hunedoara)

Orașel transilvănean
Încărcat de ... jucării,
Îndrăgit mult de copii
La orice sfîrșit de an.

(Brad)

Grigore Alexandrescu: La Arnota și Polovraci

Coborîndu-ne de la peșteră, însoțiți de huetul Bistriței ce curge la vale, luarăm o potecă ce duce la Arnota. Deși Arnota se vede din curtea mănăstirii, de îndată ce începi a sui, desimea pădurii și înălțimea vechilor stejari îți astupă vederea.

Nimic nu-ți spune că te-ai apropiat decât lătratul câinilor ce te presimt...

...Pe muchea dealului, afară din zidurile Arnotei, este un foisor de lemn, păreții cărui sînt acoperiți cu numele fiecărui vizitator credincios, care a avut răbdare să se suie acolo.

Din acel foisor vederea se întindea în depărtare peste munți și cîmpii, aproape de Rîmnic. În dreapta, mai jos, este peștera Pustnicului și în vale Bistrița...

...Cînd te preumbli seara pe o livadă veștedă și vezi copacii descărcați de podoaba lor, și frunzele galbene risipite de vînturi în adîncimea văilor, vederea aceasta deșteaptă în suflet idei melancolice, fără amărăciune, o reverire nedeslușită și te gîndești, poate, la iarna vieții...

...Cu toate că mănăstirea Polovracilor nu este din cele însemnate ale micii Valahii, dar poziția ei și frumoasa peșteră de stalactiți ce se află acolo o face vrednică de băgare de seamă.

Ea este așezată pe o întinsă cîmpie între două stînci care încep două șiruri de munți și ale căror coaste cenușii și vulcanice se văd de departe; între ele în vale curge riul Oltețul, care printr-un fel de urlat sălbatic, dovedește rudenia ce-o are cu Oltul.

(Din „Suvenire și Impresii“)

Grigore Alexandrescu (1814 — 1885)

Ialta

Ialta este considerată una dintre cele mai bune stațiuni climatice din Europa. Situată pe malul mării, lăsată de vînturile de nord prin munții Crimeii, Ialta este renumită din vechime prin clima sa plăcută. Pantele dealurilor care o înconjoară sînt acoperite de vii și plantații de tutun, iar deasupra lor se ridică vîrfurile Ai-Petri, Roman-Kos și altele ale munților Crimeii.

Printre verdele parcurilor acestui oraș-grădina se înalță clădirile elegante a numeroase sanatorii, case de odihnă, vile și hoteluri.

În apropiere de Ialta se găsește grădina botanică Nikitskii, în care este reprezentată întreaga bogăție a florei Crimeii, precum și numeroase plante din diferite țări ale lumii.

Încadrarea subiectului

Deși pare simplă, încadrarea subiectului este una din problemele majore ale artei fotografice. Din multimea regulilor stabilite de-a lungul anilor, amatorul începător trebuie să dea atenție regulii treimii sau „regulei de aur”, cum i se spune. După această regulă, subiectul principal trebuie să ocupe — în funcție de forma și natura sa — unul din cele patru puncte, punctele de aur în care se întretaie liniile care împart în trei cadrul, atît pe orizontală cît și pe verticală. (Pentru a vă familiariza cu ele executați un desen). Cînd este vorba de un portret, ochii subiectului trebuie să fie într-unul din aceste puncte, spațiul liber fiind în fața lui.

Atunci cînd subiectul este un peisaj, linia orizontului trebuie, de asemenea, să taie cadrul pe una din liniile care înseamnă treimea și anume: pe cea superioară, cînd subiectul principal îl constituie pămîntul, și pe cea inferioară, cînd cerul — cu frumoase formații de nori — este ales ca subiect principal. În niciun caz, linia orizontului nu trebuie să taie în jumătate imaginea.

Din celelalte reguli de compoziție este de reținut una pe cît de simplă pe atît de eficace: diagonală. Ea poate fi observată la mai toate pinzele lui Rembrandt și constă din împărțirea imaginii în două părți, pe diagonală, fie prin lumină și umbră, fie printr-o linie caracteristică a terenului. Alte compoziții obișnuite: în triunghi, mai ales cînd subiectul este un munte; în linii radiante, care pornesc dintr-unul din punctele de aur; în S, în diagonală dublă etc.

Analiza operelor pictorilor celebri, analiza fotografiilor realizate de artiștii fotografi, constituie cel mai bun mijloc de familiarizare cu problemele compoziției.

Dispariția monedei

Puneți pe masă un pahar, cu gura în jos, iar pe fundul lui o monedă. Peste aceasta punem alt pahar, în poziție normală, cu gura în sus. Acoperim totul cu un cilindru de carton confecționat pe moment (lipit sau prins cu un ac). Toată pregătirea se face în fața spectato-rilor. Pentru a demonstra că nu este nici un truc, scoatem paharul de deasupra prin gura cilindrului, îl umplem cu apă, introducîndu-l înapoi. Ridicînd cilindrul, moneda nu mai este.

Explicația: fundul paharului de sus fusese inițial puțin ud. Scoțîndu-l din cilindru, ca să-l umplem cu apă, îl apucăm cu palma de baza lui, rămînîndu-ne în mîna moneda ce s-a prins de rund.

Excursia

este mai plăcută ...

...cu un instrument muzical
Doina

In timpul unei excursii se poate desori ivi necesitatea unei cîntări sau măsurători rapide. Cum în asemenea prilejuri lipsesc instrumentele special destinate acestor scopuri, cîntările sau măsurătorile pot fi lesne efectuate cu mijloace foarte simple. Pentru aceste cazuri să reținem cîteva cunoștințe mici ce se pot dovedi de folos mare:

1 pahar (250 cm³) = 16,5 linguri de supă =
= 50 lingurițe = 250 g
1 pahar (200 cm³) = 13 linguri de supă = 40
lingurițe
1 lingură supă = 3 lingurițe
1 linguriță = 5 g
1 lingură = 15 g
1 ceașcă = 150 g

	Greutate	diametru
Moneda de 5 bani:	2,40 g	2 cm
Moneda de 10 bani:	1,85 g	1,7 cm
Moneda de 25 bani:	3,75 g	2,2 cm
Moneda de 50 bani:	4,75 g	2,5 cm

	lățime	lungime
Bancnota de 1 leu:	5,8 cm	11,8 cm
Bancnota de 3 lei:	6,2 cm	11,9 cm
Bancnota de 5 lei:	6,6 cm	12,3 cm
Bancnota de 10 lei:	7,2 cm	13,5 cm
Bancnota de 25 lei:	8,1 cm	14,7 cm
Bancnota de 100 lei:	8,9 cm	16,9 cm

Distanța între vârful degetului mare și al celui mic (palma perfect întinsă) = 18—20 cm (la bărbați).

Lungimea medie a degetului arătător calculat de la baza degetului mijlociu = 7 cm.

Lungimea unei cutii de chibrituri = 5,6 cm

Lățimea unei cutii de chibrituri = 3,7 cm

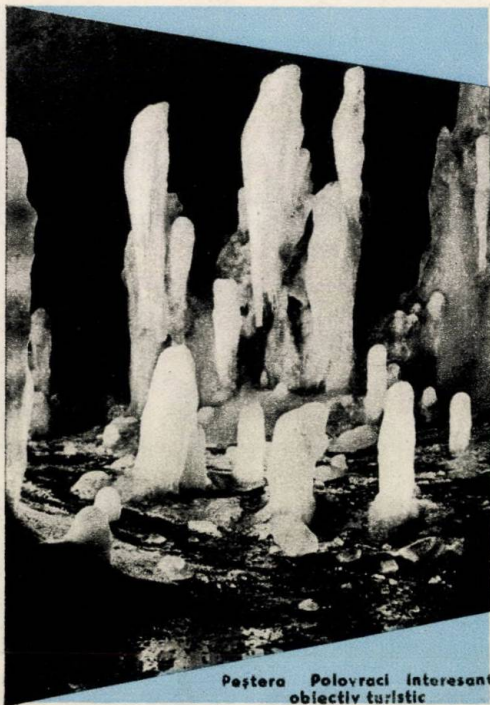
Grosimea unei cutii de chibrituri = 1,8 cm

Lungimea bățului de chibrit = 5 cm.

Distanțe la care încep să fie văzute cu ochiul liber unele flințe și obiecte:

Morile de vînt	10 000 m
Satele și clădirile mari	8 000 m
Ferestrele caselor	4 000 m
Coșurile de pe acoperiș	3 000 m
Copacii izolați	2 000 m
Oamenii ca niște puncte	2 000 m
Se poate desobi un călăreț de un pieton	1 000 m
Trunchiurile copacilor	900 m

Mișcarea picioarelor calului	600 m
Lemnăria ferestrelor	500 m
Mișcarea minilor	400 m
Culorile și părțile îmbrăcăminte	250 m
Figura omului	200 m
Țigla și scîndurile de pe acoperiș	200 m
Nasturii și podoabele metalice ale îmbrăcăminte	150 m

Peștera Polovraci interesant obiectiv turistic

SFATURI PRACTICE

Încălțămîntea va avea pielea moale dacă va fi unsă cu cîteva picături de untdelemn. Dacă ungem pielea și pîngelele cu glicerină acestea devin mai durabile și impermeabile. Pielea întărită de ploaie își revine dacă e unsă cu petrol.

Lămîia se conservă bine:
— într-un borcan cu apă, bine închis;

— înfășurată bine într-o hîrtie și ținută la loc rece.

Lămîia începută se păstrează punînd partea tăiată pe o farfurie pe care s-a

presărat zahăr sau s-a picurat oțet, apoi se acoperă cu o ceașcă.

Putem obține lesne lapte acru adăugînd cîteva picături de zeamă de lămîie în laptele dulce.

Pentru ca să umplem o sticlă cu gura foarte mică, ne folosim de o coajă de ou în care am făcut la unul din capete o gaură mică.

Evităm degerăturile la picioare frecîndu-le cu sare umedă.

PUNCTE CARDINALE

● Vîrfurile brazilor este, în general, puțin aplecat spre nord; cicoarea sălbatică înclină extremitatea tulpinei tot spre nord.

● Dacă vă rătăciți într-o pădure unde nu există marcaj, urmați, în jos, o vale de pîrau, care trebuie să vă ducă undeva.

● Locuitorii insulelor Oceaniei sînt corăbieri de o iscusință uimitoare. Cunoșcînd perfect fluxul și refluxul, ei pot ieși fără grijă cît de departe în larg. Ei merg spre nord, călăuzindu-se după Steaua Polară, spre sud după Crucea Sudului, direcția răsăriteană și apuseană o recunosc după un număr mare de stele, fiecare avînd denumirea ei.

decembrie

Omul, Coștila și Colții Morarului din masivul Bucegi

Cu schiurile la Mogoșă și pe Paring.

La Mogoșă. De câțiva ani, Mogoșă a devenit locul preferat al schiorilor din Baia Mare. o pirtie nouă de coborîre și de slalom și un schilift (în construcție) oferind minunate condiții pentru practicarea acestui sport. Din Baia Mare se merge cu trenul pînă la Baia Sprie. De aici, se urmează circa 3 km șoseaua națională care duce peste Sutin la Sighet, apoi un drum carosabil (construit în 1959 prin muncă voluntară) pînă la cabana Mogoșă, așezată pe malul lacului Bodi (731 m). Durata parcursului, 2 ore; marcaj bandă roșie. De la cabană pînă la virful Mogoșă (1243 m), de unde pornește pirtia de schi, se urmează chiar traseul pirtiei (marcaj triunghi albastru, durata 1 oră 30).

Pe Paring. Pentru schiorii care nu au răbdare să aștepte venirea zăpezii pe Postăvar sau în Bucegi, recomandăm noua pirtie de schi de pe Paring, care în decembrie are, în genere, suficientă zăpadă. Schiliftul construit de curînd constituie o atracție în plus. Punctul de plecare în această excursie este Petroșeni. Pe o șosea carosabilă se merge pînă la stîna lui Rusu (sîmbăta și duminică curse I.R.T.A.) la 1168 m; de la stîna lui Rusu, urmînd marcajul cu bandă roșie se ajunge în circa 1 oră—1 oră 30 la cabana Paring (1574 m). Pirtia de schi este la o jumătate de oră de mers de la cabană.

L		5	12	19	26
M		6	13	20	27
M		7	14	21	28
J	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	31
D	4	11	18	25	

CARACTERISTICILE VREII

În decembrie, ziua scade de la 9 ore și 4 minute la 8 ore și 46 minute, în ziua de 20 decembrie, cînd noaptea atinge cea mai mare lungime a ei din tot cursul anului.

Cerul este acoperit tot timpul și numai întîmplător soarele strălucește la amiază în unele zile. Ceață este un fenomen caracteristic lunii, intrucît ea se formează în cel puțin 16 dimineți. Umiditatea relativă este mare, de peste

80% în fiecare zi, iar potențialul electric al cîmpului atmosferic de lîngă sol este și el mare.

Temperatura scade, de la începutul pînă la sfîrșitul lunii, cu 4° la 5°, astfel, maximele scad de la 6° la 1° iar minimele, noaptea, de la -2° la -6°. Pe crestele Carpaților, temperatura variază între -4° și -14°.

Temperatura nu scade continuu, de la începutul pînă la sfîrșitul lunii, ci

alternează cu creșteri termice.

În decembrie cad precipitații mixte: ninsoare și lapoviță, ploaie sau burniță.

Cantitatea de zăpadă ce cade în mod normal în această lună este de 29 cm în regiunea de munte, 19 cm la deal și 14 cm în zona de șes. Zăpada căzută nu persistă, ci se topește, cu excepția celei care cade la sfîrșitul lunii.

Am sosit de dimineață la cabana Piatra Arsă, venind pe poteca marcată — întâi cu bandă roșie apoi cu bandă galbenă — ce trece pe la Vîrful cu Dor. În Sinaia, cerul înnorat prevestea o vreme nefavorabilă pentru ascensiune și cu atît mai pușin pentru schi.

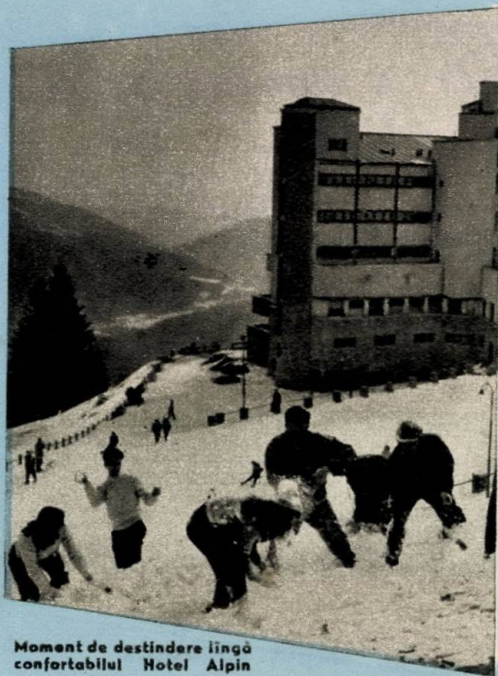
După o noapte în care viscolul s-a întrecut pe sine, vremea — atît de schimbătoare în luna decembrie — ne rezerva o surpriză: razele soarelui pătrundeau indiscrete prin ferestrele cabanei, zgîlțuite din balamale cu cîteva ore mai înainte.

Cu schiurile în picioare urcăm încet, în serpentine largi, pe Vîrful Piatra Arsă, de unde o priveliște cu totul nouă se deschide înaintea ochilor noștri. Zăpada, vălurită de viscol acoperă întregul platou și abia ici-colo mai răzbește la suprafață cîte o creangă de jneapăn.

În aceeași zi, încercăm prima excursie pe schiuri din acel an: Piatra Arsă — Babele și înapoi. Vremea se menține favorabilă ascensiunii noastre, ce urmează firul telefoanelor pînă la cabana Babele. La înapoiere, alunecăm fără efort prin zăpada spulberată dar totuși îndesată.

A doua zi coborîm spre Cocora; apoi o altă excursie ne duce pînă la Vîrful cu Dor.

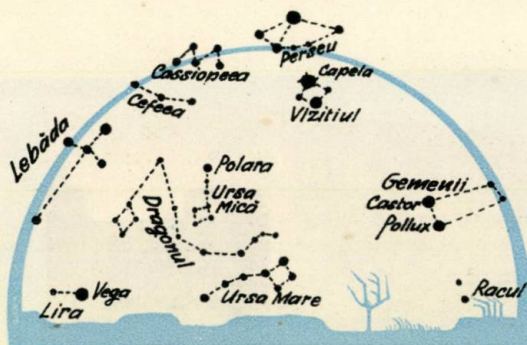
Este încă prea pușină zăpadă pentru a putea coborî cu schiurile și ne mulțumim în zilele următoare cu pantele din jurul Pietrei Arse. Pentru primele exerciții de acomodare, de la început de sezon, înclinația și lungimea lor sînt suficiente. Din acest punct de vedere, platoul Bucegilor este privilegiat, deoarece strînge zăpada încă de la începutul iernii, în timp ce pe creste sau în căldări, grîhotișurile sau blocurile de stîncă sînt acoperite de abia tîrziu, în februarie, uneori chiar în martie.

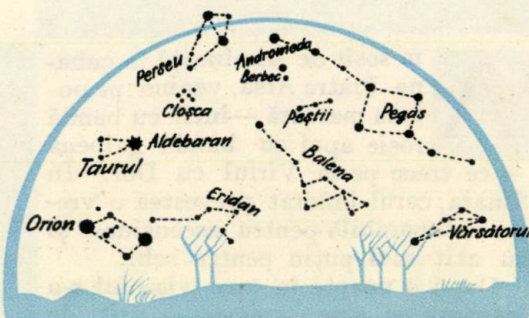
Moment de destindere lângă confortabilul Hotel Alpin

Spre crestele Bucegilor

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 decembrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre nord.

Poziția constelațiilor și a principalelor stele, la 1 decembrie ora 20, privind bolta cerească — stînd cu fața spre sud.

Ceruitul schiurilor, serioasă problemă pentru toți practicanții acestui sport, nu este o invenție modernă. Cu cîteva sute de ani în urmă, locuitorii Siberiei și țărilor nordice au căutat și au găsit mijloace pentru a da minunatelor tălpi de lemn o alunecare mai spornică. Pentru aceasta ei foloseau ... scrumbia deoarece, datorită sării în care era conservată, topea zăpada, favorizînd alunecarea.

Mai tirziu, grăsimile au fost folosite în același scop și în a doua jumătate a secolului trecut, mai puteau fi văzuți schiori care purtau, agățată de briu o bucată de șorici de porc, folosită drept ceară de schi.

Și astăzi, uneori, șoricușul este întrebuințat de schiori, dar numai pentru a face farse prietenilor care și-au lăsat schiurile la răsteluș din cabană. — deoarece este știut că astfel de ungere blochează schiurile.

LANȚUL SCHIORILOR

Jocul se poate organiza cu 10—20 schiori, chiar începători, pe o pantă lină, pe care se marchează o linie de start prin două bețe de schi înfipte în zăpadă. La piciorul pantei, tot prin două bețe de schi, se fixează linia de sosire.

Bețele care marchează fiecare linie vor fi așezate la o distanță care să permită trecerea printre ele a șirurilor de schiori care se întrec (cu intervalul dintre șiruri).

Jucătorii sînt împărțiți în echipe de 4—5. Toți se aliniază pe un singur rînd pe linia de start și, pe echipe, se prind

de mîini. La un semnal, rîndurile încep să alunece la vale, fără ca jucătorii dintr-un rînd să aibă voie să dea drumul la mîini. Rîndul care trece întîia linia de sosire în întregime (fără a rupe lanțul de brațe și fără a pierde jucători pe drum) cîștigă întrecerea.

— Asta-i drumul mai sigur și mai scurt pe care spuneai tu că le-o luăm înainte celorlalți? (MATTY)

● La noi în țară puteți vedea, la un loc, pini de Himalaia, chiparoși canadieni, magnolii de China, ortensii japoneze. Pentru aceasta, trebuie să vizitați rezervația Institutului de Cercetări Forestiere aflată lîngă gara Simeria, într-o vastă luncă cuprinsă între apele Mureșului și Streiului.

În partea apuseană a podișului Pamir (U.R.S.S.) a fost creată o grădină botanică la 2320 m înălțime. S-au plantat acolo cu succes pomi fructiferi și viță de vie, cereale, cartofi, căpsuni, flori.

Cea mai mare floare de pe glob poate fi întîlnită în Sumatra: „Rafflesia Arnoldi”, cu un diametru de 1 metru.

Într-un grup de turiști

Într-un grup mai mare de turiști s-au nimerit doi cărora le plăcea să povestească isprăvi turistice minunate (dacă ar fi fost adevărate). Unul dintre ei deschise focul și pretinse că, aruncînd din Sinaia o coardă, a prins antena televizorului de la hotelul Alpin și a făcut astfel drumul fără oboseală.

Celălalt ripostă că această ispravă nu reprezintă nimic, deoarece el, cu ochii lui, a văzut un turist care a aruncat o coardă din Busteni, a prins monumentul din vîrfurile Caralmanului și balansîndu-se cu putere a pendulat de pe caldariumul Bustenilor tocmai pe platou.

Primul povestitor îl întrebă cu seriozitate:

— Ai văzut chiar dume-neata, cu ochii dumitale? — Cum te văd și cum mă vezi.

— Ai putea s-o juri? — În fața oricui și totdeauna.

— În sfîrșit, adevărul iese la iveală! De fiecare dată cînd povestesc această întimplare nu sînt crezul, căci turistul din Busteni eram eu.

Al. Sahia: Cînd Bărăganul era trist...

Dogorea un soare de iunie și sub el, pe alocurea, verdeața se uscase de-a binelea. Cîmpul se arăta secătuit, iar firele de grîu rărite și cu spicul pipernicit.

Pîlcuri de albăstrele și „Sîngele voinicului” împodobeau răzoarele arse.

S-au scuturat doar prin mijlocul lui mai cîteva ploi repezi și scurte, însă de atunci n-a mai căzut nici o picătură de apă.

De aceea, cîmpia Bărăganului era tristă. Ialomița șerpuia aproape de tot, domolită, cu malurile uscate. Se tira către Dunăre.

Din cînd în cînd răsuna, înfundat sub zăduful zilei și secetei, cîte un nechezat de cal. Cerul era limpede și albastru. Un singur nour în zări, dinspre bălți, acolo unde se înfundă un capăt al Bărăganului, încearcă să vină spre oameni.

În sus, acolo unde începe cerul, cerul cu adevărat, se văd două ciocirlii, jucîndu-se și nu sînt mai mari decît punctele. Cîntă. Pe pămînt, într-o mălăiște, un pitpalac cîntă și el.

...Tunetele se aud din ce în ce mai dese. Au căzut și primele picături de ploaie, mari, grele. Dinspre sat însă vine ploaia cu adevărat. Aleargă întinzîndu-se ca o perdea de mărgele, deasă și aburită.

Caii strănută în coviltir, ciulind urechile...

Apa a pătruns prin rogojină, udînd pologul și paiele. Ana se strînge cît poate, ferindu-și copiii. Din cînd în cînd își apropie buzele de nările lor să simtă dacă mai trăiesc. Firișoare de aer cald îi înțepă cu virfurile de ac, buzele. Respiră.

Și în dreapta și în stînga cîmpurile aleargă acum, sub gilgiiala ploii — împropășite și negre. Este o ploaie de iunie cu clăbuci. Caii se arată piperniciți în hamurile care curg de pe ei, izbindu-le coastele spălate de apă...

(Fragment din „Vara pe Bărăgan“)

Alexandru Sahia (1908—1987)

Cum se construiește un iglu

Iglul, care seamănă cu un cuplor de pline de la țară, se construiește din cărămizi de zăpadă, care se așează în spirale concentrice, din ce în ce mai mici. La construirea lui, unul din turiști taie cărămizile, altul le transportă la locul de construcție, iar al treilea, stînd în mijlocul construcției, le așează pe rînd, fixîndu-le pe loc cu bețișoare, ce pot fi scoase după ce s-a așezat rîndul următor de cărămizi, care asigură echilibrul.

Dimensiunile unui iglu pentru trei persoane sînt următoarele: raza cercului (care formează baza construcției) este egală cu lungimea unui băț de schi, iar înălțimea cu aceea a unui om.

După terminarea construcției, „zidarul”, care a rămas în interiorul clădirii, va tăia o poartă de comunicație cît mai mică în partea de jos a zidului.

Păstrați cu grijă negativele

O copie fotografică se poate pierde sau strica ușor. Acest fapt nu constituie însă o pagubă însemnată atunci cînd amatorul a păstrat negativele și a avut grijă de conservarea lor. A rula pelicula după uscarea și a o arunca într-un sertar oarecare nu înseamnă însă a conserva negativele. Fire de praf — uneori invizibile — pătrund în rulou și de cîte ori îl desfacem trasează pe suportul de celoid linii subțiri care, apoi, la mărire, se transformă în adevărate „linii de telegraf”. Procedînd astfel, riscăm, deci, să avem în curînd negative degradate.

O eficace conservare a negativelor se face astfel: după uscarea, filmul 6/9 sau 6/6 este tăiat imagine cu imagine și fiecare negativ introdus într-un plic confecționat dintr-o hirtie transparentă sau, în lipsă, într-un plic de carte de vizită. Pe plic se notează subiectul sau un număr inserat într-un carnet de evidență. La rîndul lor, plicurile se păstrează într-o cutie de carton.

Cu filmul îngust (24/36 mm) se procedează la fel, numai că el nu trebuie tăiat imagine cu imagine ci în bucăți de 6 imagini.

În loc de plic se folosește o teacă lungă cît bucata de film și ceva mai lată decît el, pentru ca introducerea și scoaterea să fie ușoară. Tecile conținînd negativele se așează într-o cutie de carton sau, 6 cîte 6 (un film), se introduc într-o altă teacă de carton subțire, pe care se notează subiectul.

VIRTUOZITĂȚI MATEMATICE

Problema 1

Ce semn trebuie pus între cifrele 2 și 3 scrise alăturat, pentru a obține un număr mai mare decît 2, dar mai mic decît 3?

Răspuns:

$\frac{1}{2}$

Problema II

Scrieți cu ajutorul a două cifre, cel mai mic număr întreg.

Răspuns:

$$101 = \frac{8}{8} \text{ nes}$$

$$1 = \frac{6}{6}$$

**Hotelurile și
restaurantele
O.N.T. „CARPAȚI”
din
ORAȘUL
STALIN
vă fac plăcută
șederea în acest
oraș**

**Hotelul CARPAȚI, modern, în plin centru, pune la dispoziția dvs. camere confortabile, restaurant cu orchestră, braserie, bufet expres automat.
Hotelul POSTĂVARUL, camere confortabile, restaurant, braserie, crămă.**

Cu O.N.T. „CARPAȚI” în excursie

ORIZONTAL: 1) Dintr-un capăt în altul de țară; 2) Și-l alege turistul (că are de unde!); 3) Vizitatorii Leningradului pot vedea acest vas de pe care s-a anunțat începutul unei ere noi în istoria omenirii — Pom bun pentru popas în excursie; 4) Anunță excursiile organizate de O.N.T. — „Carpați” — O lasă motonava „Transilvania” de-a lungul mărilor; 5) O miime dintr-un gram — Masa de seară — Stîna de... obiectiv turistic în Apuseni; 6) Lac de lângă Cheile Bicazului — Îl arată turiștii pentru locurile pe care le vizitează; 7) Accesorii pentru turismul nautic (în limbaj mai puțin tehnic) — Se află dincolo de hotarele patriei — Așa începe orice călătorie!; 8) Succesorul permanent al lui ieri — Oricum l-ai privi tot fotbalist este! — Nota scriitorului — „Transilvania”, de exemplu; 9) Oraș în Norvegia — Un prilej festiv de excursii; 10) Turiști ieșiți din mare — Instrument muzical; 11) Stațiune turistică internațională pe litoralul românesc — Partea de sus a piciorului calului; 12) Călătoresc de obicei... pe urma acului! — Nici mai mulți nici mai puțini; 13) Margareta din Budapesta, Ada Kaleh; 14) Interesează pe turiștii străini.

VERTICAL: 1) Spre...; 2) Exprimă adesea satisfacția turistului; 3) A înălțura distanțele — O jumătate de mare; 4) Oraș antic în Caldeea — Pronume — Insușit; 5) Obstacole învinse (într-o excursie mai dificilă) — Se spune că aveau 7 capete (și trăiau pe tărîmuri de bazm); 6) A deveni purpuriu — A dăruî părinții unui copil orfan; 7) Muncitori pe ogoare (au început să ia parte din ce în ce mai activă la excursii) — În... excursie! — Oraș foarte vizitat de turiștii sovie-

tici; 8) Astfel — Comună în regiunea Oradea — Realizările plastice care atrag atenția turiștilor; 9) Diminutiv feminin — Pronume; 10) Cea din Moscova este un monument arhitectonic impresionant; 11) „Drum bun”, „Călătorie frumoasă” „Run sosit” etc. — Plin sezon turistic (pl.); 12) Drum (pentru turiști) — Oprea pe țărmul bulgar, în croazierele „Transilvaniei”; 13) Popas... la Odesa, de exemplu; 14) În fiecare oraș!

De la 0—10 m. Litoral maritim sau oceanic. Presiunea aerului are valoare normală, 760 mm. Vînt dominant: briza de uscat noaptea și briza de mare ziua. Aer cu microbi puțini.

450—850 m. Presiunea aerului are cea mai mare constanță; aici e zona cea mai favorabilă tratării maladiilor.

1 000—1 200 m. Pădurile de rășinoase au maximum de dezvoltare și aerul este cel mai ozonat.

1 500 m. Germeții bolilor dispar la această înălțime. Sederea prelungită la această altitudine are efecte favorabile asupra sănătății.

1 800 m. E limita superioară a pădurilor europene. Începe răul de altitudine datorit altitudinii scăderii de presiune a aerului cît și lipsei de oxigen.

Răul de altitudine se manifestă numai la turiștii cu o anumită sensibilitate prin: greutate în respirație, accelerarea bătăilor inimii, oboseală, greață, dureri de cap, amețeli, palpitații, gîndire greoaie, indispoziție și, rar, se manifestă prin hemoragii cu pierderea conștiinței.

2 500 m. Începe steпа alpină. Pînă aici zboară porumbelul și rîndunica. Presiunea aerului e mai coborîtă cu 200 mm față de malul mării. Carpații au cele mai tari vînturi.

3 000 m. Apare răul de altitudine la toți turiștii. Oxigenul din aer scade cu 1/4 față de nivelul mării. De aici în sus norii sînt formați din cristale sau fulgi de zăpadă. La 2 800 m, în munții Europei, încep zăpezile veșnice și ghețarii.

4 000 m. Răul de înălțime se agravează, pulsul se accelerează de la 80 la 140 bătăi pe minut; numărul respirațiilor se mărește de la 18 la 40 pe minut. Pînă aici zboară goîmul de vînătoare. La 3 800 m e limita superioară a pădurilor din Tibet.

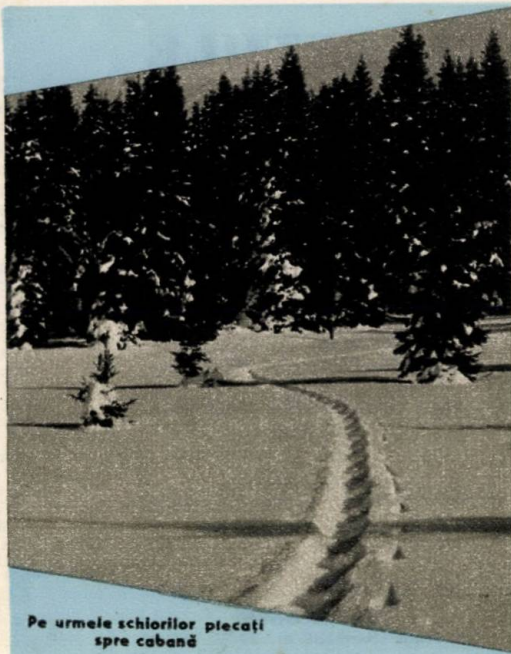
5 000 m. Ascensiunea devine imposibilă pentru alpinisții neadaptați la viața de înălțime. Tibetanii își duc obișnuit viața la această înălțime, dar au 7,8 și 8,0 milioane globule roșii la mm³. La 4 500 m sînt ultimele sate în Tibet și munții Anzi. Pînă aici zboară milanul, numit tigrul păsărilor precum și numeroși fluturi.

6 000 m. Pentru a putea urca mai sus, turiștii trebuie să staționeze aici pînă ce globulele roșii din sînge cresc de la 4,5 mil. la 8,3 mil./mm³. Presiunea aerului se reduce aproape la jumătate. Turiștii suportă aici o apăsare a aerului de 8 000 kg în loc de 16 000 kg. Se simt dureri mari la articulații; se produc erupții de gaze intestinale și hemoragii mari. Ciobanii tibetani urcă însă la 5 500 m cu oile. Pînă aici zboară vulturul obișnuit.

7 000 m. Densitatea aerului se reduce la jumătate și el devine insuficient. Sufocările sînt dese și turiștii neadaptați pot muri. Pînă aici zboară vulturul roșcat.

8 000 m. Aparatul de oxigen este obligatoriu. Inspirația liberă a aerului nu se face decît pe perioade scurte de timp. Pînă aici zboară vulturul bărbos, pe curenții de undă superioară.

Peste 8 000 m. Pot urca pînă aici numai alpinisții adaptați și cu aparate de oxigen. Gurzii din Tibet și Nepal — numiți și „tigrii din Himalaia” — au realizat mari performanțe pentru cucerirea Everestului. Pînă aici zboară condorul, care atacă, fără frică omul.

Pe urmele schiorilor plecați spre cabană

SFATURI PRACTICE

CURĂȚIREA PETELOR LA STOFELE DE LÎNA

Petele de apă dispar dacă frecăm toată țesătura cu o cîrpă umedă.

Petele de fructe trebuie șterse imediat cu o cîrpă umezită în apă caldă sau frecate cu sare, apoi șterse cu o cîrpă umedă.

Petele de grăsime le presăram imediat pe ambele fețe cu pudră de talc sau cu praf de cretă; după 24 de ore periem bine sau presăram mălai; o lăsam peste noapte, apoi o periem sau umezesc petele cu esență de terebentină și le pudrăm din nou; pu'em unge petele cu o pastă de sare cu benzină, iar după trei minute le frecăm cu o cîrpă uscată, curată.

Petele de iarbă dispar dacă le frecăm cu apă simplă apoi cu puțin amoniac, sau dacă le frecăm cu alcool. Stofa albă se curăță cu apă oxigenată.

Petele de sudoare dispar dacă le umezim cu apă și le presăram cu praf de gips. După 24 de ore periem mult sau frecăm pata cu o soluție din două părți egale de amoniac și apă; apoi ștergem locul cu o cîrpă uscată.

Petele de rășină dispar dacă le frecăm cu esență de terebentină caldă (sticla introdusă, în prealabil, într-un vas cu apă caldă).

VARIETĂȚI

„Cursele de reni” sînt foarte populare la Murmansk (U.R.S.S.). Intrecerile, disputate în sănii trase de către patru reni, se desfășoară pe distanța de 2 500—3 000 m.

Primul „raid” automobilistic în țara noastră a avut loc la 22 septembrie 1904, între București (Filaret) — Giurgiu și retur.

AGENTIILE O.N.T. „CARPATI“

ARAD

Str. Republicii nr. 26 — Tel. 32.80

BAIA MARE

Str. 17 octombrie nr. 20 — Tel. 2.11

BUCUREȘTI

Calea Victoriei, 100 și 112 — Tel. 15 19 72,
13 57 53 — 14 62 35 — 15 74 11.

GARA DE NORD

În Gara de Nord, București — Tel. 17 05 78

AEROPORT BĂNEASA

Aeroportul Băneasa — Tel. 17 65 37

CLUJ

Piața Libertății nr. 6 — Tel. 13.66

CRAIOVA

Calea Lenin, nr. 60 — Tel. 11.46

CONSTANȚA

Str. I. V. Stalin, nr. 36 — Tel. 28.59

C. LUNG MOLDOVA

Str. 23 August nr. 14 — Tel. 5.40

GALAȚI

Str. Republicii nr. 62 Tel. 15.08

GHEORGHENI

Str. Piața Libertății, nr. 30 — Tel. 90

TG. MUREȘ

Str. Katalas Samoil nr. 15

IAȘI

Str. Lăpușneanu nr. 7

ORADEA

Calea Republicii nr. 13 — Tel. 22.19

ORAȘUL STALIN

Str. Republicii nr. 46 — Tel. 11.96

PREDEAL

Bd. Prezidiului nr. 123 — Tel. 75

PITEȘTI

Str. Victoriei nr. 85 — Tel. 9.34

C. LUNG MUȘCEL

Str. I. V. Stalin nr. 122 — Tel. 2.10

PLOIEȘTI

Str. Republicii nr. 5 — Tel. 19.63

CÎMPINA

Str. Șt. Gheorghiu nr. 1 — Tel. 2.27

TÎRGOVIȘTE

Str. 30 Decembrie 73 — Tel. 17.89

PETROȘANI

Str. Gh. Gheorghiu Dej, nr. 68 — Tel. 5.56

PIATRA NEAMȚ

Str. Erou Sit. Sîdnicov nr. 15 — Tel. 2.72

SIBIU

Str. I. V. Stalin nr. 59 — Tel. 25.59

SINAIA

Bd. V. I. Lenin nr. 19 — Tel. 3.15

BUȘTENI

Bd. Libertății nr. 142 — Tel. 1.59

TIMIȘOARA

Str. Republicii nr. 6 — Tel. 31.05

LUGOJ

Str. I. V. Stalin nr. 39 — Tel. 4.18

REȘIȚA

Str. 7 Noiembrie nr. 3

JOCURILE DE CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Deslegări și dicționar

Intrucți tehnica compunerii problemelor de cuvinte încrucișate necesită întrebuintarea anumitor noțiuni mai puțin răspândite, am alcătuit pentru uzul dvs. acest dicționar ad-hoc:

A A L : Localitate în Norvegia.

A A S : Deal în Suedia.

A D O : Oraș în Suedia.

A R U : Riu în Brazilia.

E A S : Riu în Illyrium.

I N C : Poftă de joc.

I R A T : Venit domnesc (od.).

I S I S : Zeiță, soția lui Osiris.

I V A : Oraș pe Eufrat (ant.).

O G U R : Vestitor.

O M O : Riu în Africa.

P N I X : Piață în Atena antică.

T S A : Literă arabă.

T U A : Riu în U.R.S.S.

LA MARE

(pag. 30)

Autostradă; Sticla —

Mal; Eforie — Palas;

Casa — Alta — O;

— L — DM — Pai —

Cp; Străin — J — Lot;

O — A — Magazine;

Arși — Lo — Sta; Realitate

— L; Ecran — Lumina;

Tir — Peluze; Otava —

Alea.

ÎN BUCUREȘTIUL IUBIT

(pag. 158)

Scintei — Cap; Ate-

neu — Odihni; Munca —

Grivița; IDT — Mea —

Latit; Cere — Alba —

Ipa; Nuri — Ea —

Pla — Ft — Omo — Nara

— B; O — Pionieri — La;

Isa — B — Lateral; Silvic

— Sat — Ze; Oma — Lama

— Irat; Rutieră — Uni-

re.

BARCA PE VALURI

(pag. 164)

SP; GM — AR; RA

— LO; BARCA PE VA-

LURI; DEBARCADER

— PA; IMA — FALEZA

TEBA — MATA.

LA MUNTE

(pag. 170)

Busola — Saci; — Căra-

re — Poteca; Cabana

— Cățărare; Ore — Alpi-

nist — Ax; Ra — Stincă

— Aer — C; Tînța — II

— TT — Amu; — MI

— Toxică — Ogur; Cas-

tel — Solar — Ns; Înău

— ONT — Exactii; C —

Masiv — Oraștie.

MONUMENTE ALE NATURII

(pag. 176)

Alun — Giganti; Peli-

can — Tise; Ab — Larice

— Ar; Rac — Lotuși —

B; Adas — Fictivă;

Ras — Aia — A — Er;

E — Colț — Stas —;

— Barează — Eto; Midas

— Apa — Ih; Vlad

— Agățare; E — Ecuator

— I; Vinat — Natura

LA CABANĂ

(pag. 188)

Padina — Bodi; Apu-

seni — Ron; Paring —

Plai; U — Așează — Mm;

Sau — Arădeni; As —

Scărița; Cotak — Așa —

T; Jura — Tn — Noe;

Eta — Urda — Rs; Pirtie

— Aral; Ița — Insula.

CU O.N.T. ÎN EXCURSII

(pag. 206)

Ta; Traseu; Aurora —

Nuc; Presa — Dira; Gr

— Cina — Vale; Roșu

— Interes; Lopeti — Tari

— Ca; Azi — Ene — Ns

— Vas; Aal — Festival;

V — Uzi — Titera; Mamaia

— Arn; Ate — Atiția;

Insule; II.

ALMANAHUL TURISTIC 1960

Fotografiile au fost executate de

laboratorul fotografic al O.N.T. „CARPATI“

precum și de laboratoarele

AGERPRES și DECORATIVA

Au mai colaborat:

D. Coman

E. Cristea

C. Daicoviciu

Gh. Epuran

I. Florescu

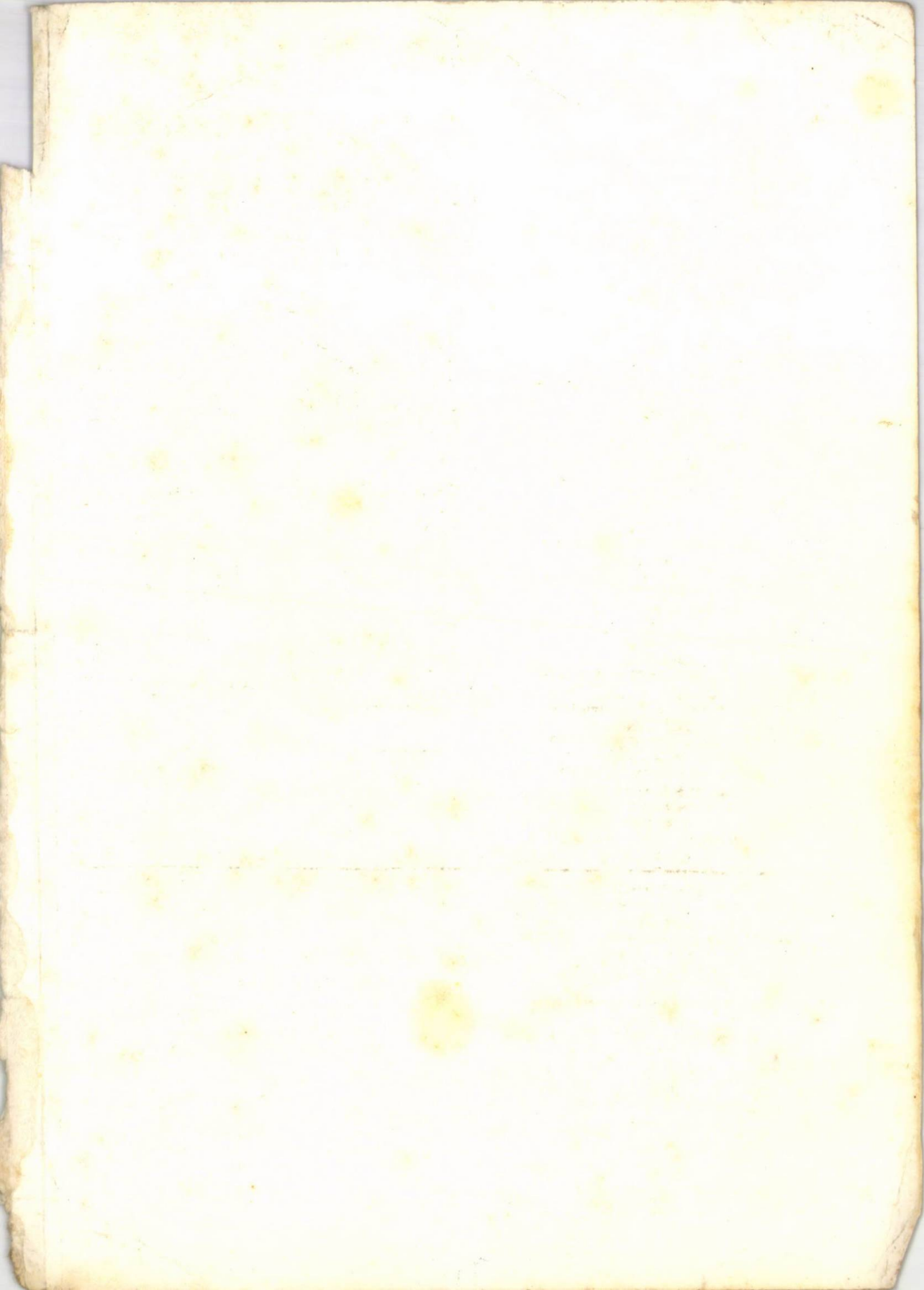
D. Grigorescu

F. Hausleitner

C. Șerbu

Gh. Vulpaș

A. Zamfirescu

Handwritten in purple ink:
Dimitrie
Cămin
1940
București
1940

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic
Casa Scintei "I. V. Stalin" — București